OBČINA ČRNOMELJ
OBČINSKI SVET
8340 Črnomelj, Trg svobode 3
tel. (07) 306-11-00, faks (07) 306-11-30
e-pošta: obcina.crnomelj@siol.net

Številka: 900-92/2018-2
Datum: 6. 9. 2018

ČLANOM OBČINSKEGA SVETA
OBČINE ČRNOMELJ

Zadeva: **SKLIC 30. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE ČRNOMELJ**

Na podlagi 33. člena Zakona o lokalni samoupravi (Ur.l. RS, št. 94/2007- UPB2, 27/2008 – odl. US, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 84/2010- Odl. US in 40/2012-ZUJF), 18. člena Statuta občine Črnomelj (Ur.l. RS, št. 83/2011, 24/2014 in 66/2016) ter 23. in 25. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Črnomelj (Ur.l. RS, št. 103/2013 in 4/2018)

SKLICUJEM
30. redno sejo Občinskega sveta občine Črnomelj
v ČETRTEK, 13. septembra 2018, ob 16. uri
v sejni sobi občine Črnomelj, Trg svobode 3, Črnomelj

DNEVNI RED:

1. Otvoritev seje in ugotovitev prisotnosti.
2. Razprava in sklepanje o zapisniku 29. redne seje Občinskega sveta občine Črnomelj.
3. Predlog za izdajo Odloka za razglasitev nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj.
4. Predlog za izdajo Odloka o spremembah in dopolnitvah Občinskega prostorskega načrta občine Črnomelj.
5. Predlog za izdajo Odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora in o določitvi nadomestila stroškov lokacijske preveritve v občini Črnomelj.
6. Predlog Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022.
7. Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinska inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2017.
8. Ocena izvajanja Občinskega programa varnosti občine Črnomelj za leto 2017.
9. Informacija o sodelovanju z mestom Baotou, LR Kitajska.
10. Odgovori na vprašanja in pobude članov sveta.
11. Vprašanja in pobude članov sveta.

K točki 2: »Razprava in sklepanje o zapisniku 29. redne seje Občinskega sveta občine Črnomelj« bo gradivo posredovano naknadno.

V vednost vam v prilogah gradiva pošiljamo:

a) Poročilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje »Odzivnost v program SVIT za obdobje od 1.1. do 30.6.2018« /priloga št. I./.
b) Obvestilo Pošte Slovenije d.o.o. glede zaprtja pošte 8343 Dragatuš /priloga št. II./
c) Odgovor Ministrstva za obrambo na dopis Občine Črnomelj št. 844-18/2018 glede zahteve OS občine Črnomelj po povrnitvi vseh intervencijskih stroškov, nastalih po neurju s točo 8.6.2018 na območju občine Črnomelj /priloga št. III./

Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon., l.r.

Vabljeni:

- Mitja Simič,Dušan Strgar, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Novo mesto (k točki 3)
- Jelka Hudoklin, Acer Novo mesto d.o.o. (k točki 4)
- Peter Črnič in Gregor Jevšček, Razvojno informacijski center Bela krajina (k točki 6)
- Marjan Kastelic, vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine (k točkama 7 in 8)
- Predstavniki medijev
- Občinska uprava občine Črnomelj

Obveščeni:

- Predsedniki krajevnih skupnosti v občini Črnomelj
- Predsedniki političnih strank, ki so zastopane v občinskem svetu

OBČINA ČRNOMELJ K točki 2
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

Zadeva:

ZAPISNIK
29. redne seje Občinskega sveta občine Črnomelj, ki je bila 24. 7. 2018
v sejni sobi Občine Črnomelj, s pričetkom ob 16. uri

Sejo Občinskega sveta Občine Črnomelj je vodila županja Mojca Čemas Stjepanovič.

Na seji je bilo prisotnih 21 članov sveta, kar je pomenilo, da je svet sklepčen in je pričel z delom. Odsotni so bili: Maja Kocjan (prišla pri točki 5), Henček Kosec, Anica Železnjak (opr.).

Seji so prisostvovali tudi: Tina Britovšek in Judita Podgornik Zaletelj, ZVKD Novo mesto; Maja Pucelj, Čarovnija črk, kvalitetno raziskovanje na področju družboslovja Maja Pucelj s.p., Petra Štrekelj in Bojan Mažgon; Vesna Fabina, RIC Bela krajina; novinarji in občinska uprava.

Po uvodnem pozdravu je županja odprla razpravo k predlogu dnevnega reda seje.

Razprave ni bilo.

Z 21 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji DNEVNI RED:
1. Otvoritev seje in ugotovitev prisotnosti.
2. Razprava in sklepanje o zapisniku 28. redne seje Občinskega sveta občine Črnomelj.
3. Razprava in sklepanje o zapisniku 2. izredne seje Občinskega sveta občine Črnomelj.
4. Predlog Odloka o ustanovitvi javnega podjetja CERO-DBK d.o.o.
5. Predlog za izdajo Odloka za razglasitev nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj.
6. Predlog Strategije razvoja občine Črnomelj 2018-2025.
7. Predlog Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022.
8. Seznanitev z novo Celostno grafično podobo destinacijske znamke Bela krajina.
9. Informacija o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2017.
10. Poročilo o požarni varnosti v občini Črnomelj za leto 2017.
11. Poročilo o stanju civilne zaščite v občini Črnomelj za leto 2017.
12. Predlog za izdajo Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018.
13. Poimenovanje prostora med glasbeno šolo Črnomelj in cerkvijo sv. Petra v mestnem jedru Črnomlja.
14. Premoženjsko pravni zadevi.
15. Odgovori na vprašanja in pobude članov sveta.
16. Vprašanja in pobude članov sveta.

K točki 1:
OTVORITEV SEJE IN UGOTOVITEV PRISOTNOSTI

Prisotnost članov sveta je bila ugotovljena ob začetku seje.

K točki 2:
RAZPRAVA IN SKLEPANJE O ZAPISNIKU 28. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE ČRNOMELJ

V razpravi je sodeloval Branislav Adlešič: V zapisniku 28. redne seje OS je pri točki 23: »Plan dela za urejanje mestnega jedra Črnomelj za leto 2018« zapisana obrazložitev županje glede prekategorizacije državne ceste v občinsko v mestnem jedru Črnomlja. Zanima ga ali se terminsko že ve kdaj bo do prekategorizacije ceste prišlo in kaj pomeni, če prekategorizacije ceste ne bo?

Županja: Terminsko je zelo težko opredelit kdaj bo do prekategorizacije ceste v starem mestnem jedru prišlo. Najprej je potrebno v skladu s pogoji, soglasji in navodili direkcije urediti stari del obvoznice (mimo trgovine DM). Šele nato bo direkcija pričela s postopkom prekategorizacije državne v lokalno cesto. Če državna cesta v starem mestnem jedru ne bo prekategorizirana v občinsko, bo zelo težko urediti javne sanitarije v starem mestnem jedru.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 21 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Zapisnik 28. redne seje Občinskega sveta občine Črnomelj, z dne 25.6.2018, se sprejme v predloženi vsebini.

K točki 3:
RAZPRAVA IN SKLEPANJE O ZAPISNIKU 2. IZREDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE ČRNOMELJ

Razprave ni bilo.

Z 21 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Zapisnik 2. izredne seje Občinskega sveta občine Črnomelj, z dne 12.6.2018, se sprejme v predloženi vsebini.

K točki 4:
PREDLOG ODLOKA O USTANOVITVI JAVNEGA PODJETJA CERO-DBK D.O.O.

K točki je bil vabljen Albin Kregar, direktor CeROD, d.o.o., ki pa je svojo odsotnost s seje opravičil.

Županja je uvodoma pojasnila, da je bil 13.6.2018 sklican sestanek vseh predsednikov političnih strank in vodij svetniških skupin OS občine Črnomelj z županom Mestne občine Novo mesto in direktorjem CeROD, d.o.o.. Pojasnila sta odločitev o izgradnji lastne biološke obdelave odpadkov in sodelovanje z RCEOR Ljubljana za zagotavljanje mehanske obdelave odpadkov in zagotavljanje zadostnih količin za odlaganje odpadkov na deponiji pri Leskovcu. Prisotni so dobili odgovore na vprašanja in si razjasnili dilemo za ali proti investiciji.

Nataša Hudelja, predsednica Odbora za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je pojasnila, da je odbor gradivo »Predlog Odloka o ustanovitvi javnega podjetja CERO-DBK, d.o.o.« obravnaval na seji 13.6.2018 in odlok z večino glasov podprl. Občinskemu svetu predlaga, da Odlok o ustanovitvi javnega podjetja CERO-DBK, d.o.o. obravnava in sprejme v predloženi vsebini.

Na sejo je prišla Maja Kocjan.

K točki 5:
PREDLOG ZA IZDAJO ODLOKA ZA RAZGLASITEV NEPREMIČNIH KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ

Točki sta prisostvovali: Tina Britovšek in Judita Podgornik Zaletelj, ZVKD Novo mesto.

V razpravi so sodelovali:

Boris Grabrijan: Bolj ali manj so pripombe s 27. redne seje OS, na kateri je bila obravnavana »Informacija o zavzetih stališčih do pripomb na javno razgrnjen predlog za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj« upoštevane, razen pripombe glede zmanjšanja vplivnega območja okrog Vodenice. Že na takratni seji je bilo rečeno, da je vplivno območje preširoko zasnovano in je tudi bistveno širše kot pri katerem koli drugem kulturnem spomeniku. Ne vidi razloga, da vplivno območje ne bi bilo zmanjšano, zato ga zanima vzrok, zakaj vplivnega območja okrog Vodenice ni mogoče spremeniti?

Tina Britovšek: Vplivno območje okrog Vodenice je zmanjšano, kar je razvidno iz grafičnega dela odloka, ki je objavljen na spletni strani ZVKD.

Judita Podgornik Zaletelj: Dodatno je pojasnila, da sta postopek vodila Dušan Strgar in Mitja Simič. Na podlagi pogovora z njima, vplivno območje okrog Vodenice je zmanjšano.

Leopold Perko: Na 27. redni seji OS, ob obravnavi Informacije o zavzetih stališčih do pripomb na javno razgrnjen predlog za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj je predlagal, da strokovne službe zavoda, glede na številne pripombe lastnikov, ponovno proučijo možnost zmanjšanja vplivnega območja okrog predlaganih kulturnih spomenikih in jih tudi zmanjšajo, kjer je to možno. Grafični del odloka gradivu ni priložen, zato ne ve kaj se je oz. kaj se ni spremenilo.

Tina Britovšek: Kar se tiče vplivnih območij sakralnih spomenikov se po zadnji razpravi in pripombah ter ponovnem ogledu na terenu, načeloma ostalih vplivnih območij, razen pri Vodenici, ni spreminjalo.

Nataša Hudelja: Ali to pomeni, da so bile prve pripombe, ki so bile podane s strani lastnikov upoštevane, pripombe, podane na 27. redni seji OS pa ne?

Tina Britovšek: Na 27. redni seji OS so bile podane pripombe glede vplivnih območij. Le-ta so bila ponovno preverjena in s strokovnega vidika niso bila zmanjšana, razen pri Vodenici, kjer se je vplivno območje zmanjšalo.

Leopold Perko: Vplivna območja kulturnih spomenikov vplivajo na lastnike, namreč za vsakršen poseg na zemljišču morajo pridobiti soglasje zavoda in vemo, da so ta soglasja včasih zelo kompliciranа in tudi precej stroga.

Tina Britovšek: Gre za obstoječo rabo. Ohranjati se mora prostorska integriteta v prostoru.

Franc Ivanušič: Potrebno je pogledati tudi v kakšnem stanju so spomeniki, večina le-teh je v zelo slabem oz. sramotnem stanju (npr. šola v Preloki). Kaj storiti, da se stanje izboljša? Lastnik in občina bosta zelo težko kaj storila za izboljšanje stanja, saj je drugih zadev v občini bolj potrebnih. Kakšno je mnenje strokovnih služb zavoda okrog obnove obravnavanih spomenikov?

Judita Podgornik Zaletelj: Kakor je seznanjena, se je za šolo na Preloki že izdelal projekt in tudi nekaj naredilo v smeri obnove objekta.

Županja: V finančni perspektivi 2014-2020 investicije z mehkimi vsebinami niso prioriteta.

Judita Podgornik Zaletelj: Varstveni režim vplivnih območij je zapisan v 3. členu odloka.

Županja je glede na razpravo predlagala, da se predlog za izdajo odloka ponovno obravnava na septembrski seji OS.

Boris Grabrijan: Vplivno območje ni isto kot spomenik. Parcele ležijo ob edinem vodovodu, ki tam je, vse parcele so v vplivnem območju, kar pomeni, da med Malimi seli in Velikimi seli ni nikakršnega potencialnega razvoja. Nobena od parcel ni zazidljiva, je pa dovoljeno graditi kakšne enostavne objekte, ker pa so parcele v vplivnem območju kulturnega spomenika, gradnja le-teh zagotovo ni možna. Zanima ga, zakaj nekdo ne bo mogel postaviti čebelnjaka - ali zato ker je v vplivnem območju spomenika, ki ni vodni vir in ga ni videti?

Tina Britovšek: Tudi znotraj vplivnih območij se lahko najde prostor, kjer se lahko postavi čebelnjak, v skladu s pogoji in soglasjem zavoda.

Leopold Perko: Postavitev čebelnjaka ob obkolpskem pasu je možna samo 20 metrov od naselja, izven tega območja se čebelnjaki ne smejo graditi.

Tina Britovšek: Gre za Naturo 2000.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Predlog za izdajo Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj se na naslednji seji OS ponovno obravnava kot Predlog za izdajo Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj.

K točki 6:
PREDLOG STRATEGIJE RAZVOJA OBČINE ČRNOMELJ 2018-2025

Točki so prisostvovali: Maja Pucelj, Petra Štrekelj in Bojan Mažgon, kateri so podali uvodno obrazložitev.

V razpravi so sodelovali:

Maja Kocjan: Na današnji seji obravnavamo dve strategiji. Koliko je smiselno, da se je strategija razvoja občine Črnomelj 2018-2025 izdelovala? Zakaj tega dela niso opravili naši javni zavodi in tudi tisti javni zavodi, katerih občina je soustanoviteljica? Zakaj je bil potreben ta strošek in kakšen je strošek izdelave strategije? Ali so bili sklenjeni kakšni aneksi k pogodbi o izdelavi strategije? V gradivu ni prikazanega finančnega načrta, razreza, tudi ni opredeljeno do kdaj kateri projekt. Osebno se ji zdi ta dokument nepotreben. To ni kritika na pripravljavce strategije.

Županja: Strategija občine Črnomelj je potrebna, iz nje so razvidne usmeritve. Kako in kaj se bo izvajalo v katerem letu je odvisno od občinskega sveta, ki bo sprejemal proračune in NRP-je. Gre za »živ« dokument, ki ga je možno spreminjati glede na prioritete. Sklenjenega ni bilo nobenega aneksa k pogodbi o izdelavi strategije. Tudi RIC Bela krajina sam ni izdeloval strategijo turizma. V strategiji razvoja občine Črnomelj 2018-2025 je področje turizma opisano le v kratkem, zapisano je tudi, da se področja turizma ne obdeluje podrobno, ker je le-to podrobno obdelano v strategiji turizma.

Maja Pucelj: Znesek pogodbe je 18.950 EUR, iz katerega je bilo plačanih 23 ljudi in na tem projektu narejenih malo manj kot 4000 ur.

Maja Kocjan: Brez finančnega in časovnega razreza strategije, je le-ta spisek želja. Prizna, da je bilo dela z izdelavo strategije veliko, vendar strategije po posameznih področjih že obstajajo, zato bi jih lahko združili v en dokument.

Maja Pucelj: Finančnega razreza na tako dolgi rok ni možno realno izdelati. Stvari se dnevno spreminjajo, nemogoče je tako dolgoročno napovedovati stvari.

Nataša Hudelja, predsednica Odbora za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je obrazložila mnenje odbora: Odbor je gradivo obravnaval na seji 13.7.2018 in občinskemu svetu, predlaga, da jo sprejme v predloženi vsebini. Gre za »živ« dokument, potrebovali smo strategijo in dobro je, da jo imamo.

Branislav Adlešič, predsednik Odbora za družbene dejavnosti je obrazložil mnenje odbora: Odbor je podprl sprejetje dokumenta, ker cilj mora biti. Občinski svet je v obravnavo prejel popolnoma isto gradivo kot odbori. Na seji odbora je opozoril, da je potrebno zapis »Ključni problem na področju izobraževanja je poleg vandalizma tudi obstoječa infrastruktura vrtca Otona Župančiča Črnomelj - enota Majer, stari del OŠ Loka in stari del OŠ Dragatuš« spremeniti. Opomnil je tudi na nepopolni zapis iz delavnice, ki je bila namenjena področju športa, kjer je bila izpostavljena potreba po prisotnosti športnega pedagoga v vzgojno-izobraževalnem procesu (manjka v prvi triadi oz. vrtcu). Prav tako je predlagal, da se zapis »Perspektiva v nadgradnji segmenta primarnega izobraževanja, ki bi ji lahko sledili, je izobraževanje po načelih pedagogike Montessori« črta, saj dvomi, da je ta cilj objektiven. Ravno tako ga moti zapis »Zato je treba zagotoviti vrhunsko usposobljene učitelje in animatorje«, dovolj bi bilo »dobre«.

Maja Pucelj: Vsi našteti pomisleki so bili že posredovani občini. Popravljeno je: »Ključni problem na področju izobraževanja je nezadovoljiva obstoječa infrastruktura Vrtca Otona Župančiča - enota Majer, stari del OŠ Loka in stari del OŠ Dragatuš, v zadnjem času pa se pojavlja tudi vandalizem«. Montessori je črtan iz strategije. Tudi glede športnega pedagoga v prvi triadi in v vrtcih je dokument dopolnjen. »Vrhunsko usposobljene učitelje« smo nadomestili z »ustrezno usposobljenimi učitelji«.

Mira Radojčič: Prav je, da imamo dokument pred samo, in imamo dolgoročni cilj občine. Kot je bilo že rečeno, se bo le-ta dopolnjeval z dokumenti občinskih proračunov.

Zdenka Vrtin: Strategija je zelo obsežen in zelo dodelan dokument, saj zajema vse segmente našega bivanja, cilji so zelo optimistično zastavljeni. Zelo se bo potrebno truditi, da jih bomo čim več lahko tudi uresničili. Zapisan je podatek, da število ljudi v občini Črnomelj upada oz .stagnira. Eden izmed glavnih ciljev zato mora biti, da zadržimo mlade v naši občini. Pomembno je, da ljudje imajo možnost zaposlitve, pomembna je ugodna stanovanjska infrastruktura. S centri po Sloveniji smo zelo slabo povezani, mnogi so mnenja, da gredo aktivnosti za 3. razvojno os prepočasi. Pomembno je tudi, da si prizadevamo v naš kraj pridobiti čim več srednješolskih programov. Gre za siromašenje kraja, če ni izobraževalnih programov. Zelo pomembno je, da je občina urejena, vabljiva.

Samer Khalil: Želi podrobnejšo obrazložitev tabele na strani 61 »III. Okolje in komunala - kvantificirani cilji« in sicer postavke »Energetska učinkovitost javne razsvetljave«, kjer je kot cilj zapisana večja poraba energije. Javna razsvetljava v občini Črnomelj je v večini energetsko sanirana, zato bi moral biti tu kakšen drug kazalnik, ne pa kWh porabljene energije.

Leopold Perko: Na delavnicah v KS Dragatuš je bilo veliko povedanega in predlaganega. V strategiji na strani 40, pri pričakovanih rezultatih, ciljih (kultura in šport) se naj v prvi alineji »Prenova KD Črnomelj kot osrednje kulturne institucije« doda tudi »kvalitetna obnova oz. rekonstrukcija tudi ostalih kulturnih institucij«.

Maja Kocjan: Ali je obravnavana strategija osnova za prijavo na evropske razpise?

Županja: Ni osnova, je pa dokument, ki podkrepi, da gre za razvojni cilj določene občine.

Boris Grabrijan: Na področju kmetijstva je med projekti, ukrepi in aktivnostmi za dosego ciljev zapisano tudi »Povečane finančne spodbude za manjšega kmeta«. Kaj to konkretno pomeni in kako bo to izvedeno?

Bojan Mežgon: Navedenih je čim več možnih ukrepov in aktivnosti, ki se jih lahko občina posluži ali pa so primer dobre prakse. Občina izberete orodje, ki ga bo uporabila v pravem času. Če bo ocenila, da je zrel čas, da bo to izvajala na takšen način, se bo za to odločila.

Maja Pucelj: Na delavnicah je bilo predlagano, da bi se mlade kmete spodbudilo z neki finančnimi spodbudami in na podlagi zaključkov delavnic je predlagan naveden ukrep. Kako in na kakšen način bo le-ta izveden, je v pristojnosti občine.

Boris Grabrijan: Ali ima županja oz. občinski svet kakšen instrument, da to naredi? Smiselno je, da so cilji takšni, ki obstajajo, ne pa da so teoretični.

Županja: Pravilnik o sofinanciranju na področju kmetijstva se lahko spremeni in eden izmed ukrepov je lahko tudi ta, da se mladega kmeta spodbudi tudi s sredstvi občinskega proračuna.

Boris Grabrijan: V tabeli »II. Promet - kvantificiran cilj« je pri alineji Število električnih polnilnic« zapisano stanje 2017 - 1 polnilnica in cilj 2025 - 2 polnilnici, kar ni ambiciozno in ne gre za realno število polnilnic.

Sledila je razprava na temo električnih polnilnic, po kateri je županja predlagala, da se kot cilj leta 2025 zapiše 6 polnilnic.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 18 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Sprejme se Strategijo razvoja občine Črnomelj za obdobje 2018 – 2025 s predlogi, podanimi v razpravi.

K točki 7:
PREDLOG STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA V DESTINACIJI BELA KRAJINA 2018-2022

Točki je prisostvovala Vesna Fabina, RIC Bela krajina.

Nataša Hudelja, predsednica Odbora za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je pojasnila, da so gradivo »Predlog Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022« vsi odbori obravnavali hkrati. Strategija kaže na povezovanje cele Bele krajine, kar je vredno pohvale. Prav je, da strmimo k temu, da se Bela krajina poveže kot ena destinacija.

Branislav Adlešič, predsednik Odbora za družbene dejavnosti: Odbor za družbene dejavnosti je gradivo obravnaval na seji 13.7.2018 in občinskemu svetu predlaga sprejem Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-022. Z razpravo predhodnice se strinja, pomembno je združevanje vseh treh belokranjskih občin na področju turizma. V uvodu strategije je zapisano, da belokranjske občine z rebalansi proračunov zagotovijo 31.623,33 EUR, s čimer bi javni zavod RIC Bela krajina pokril delež neupravičenih stroškov pri razpisu »Javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji«, na katerega se je že prijavil. Zanima ga, kateri so ti neupravičeni stroški? V tabeli 7, str. 13 je opisano delovanje DMMO – organizacije za management in promocijo destinacije, katera naj bi imela vodjo in dva oddelka. Sprašuje ali gre za nove zaposlitve ali pa bodo delo v organizaciji opravljali že zaposleni v RIC-u oz. v

TIC-ih belokranjskih občin? Ali bo strošek delovanja omenjenega telesa dodatno breme občinskih proračunov? Ali strategija razvoja turizma kakor koli dodatno bremeni občinske proračune?

Županja: DDV je pri največ razpisih neupravičen strošek za sofinanciranje in se mora kriti iz lastnih sredstev.

Vesna Fabina: Pri pripravi Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 ni sodelovala, zato odgovorov na zastavljena vprašanja ne more podati.

Branislav Adlešič: Predlog sklepa je, da se Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 na današnji seji OS sprejme. Če pojasnil oz. odgovorov na zastavljena vprašanja ni, je neodgovorno na današnji seji OS sprejeti takšen dokument.

Mira Radojčič: Iz gradiva je razvidno, da naj bi občine v svojih rebalansih proračunov za leto 2018 zagotovile sredstva za pokrivanje neupravičenih stroškov prijave na Javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji, in sicer delež občine Črnomelj znaša 15.811,67 EUR.

Branislav Adlešič: RIC Bela krajina se že financira z občinskim proračunom. Ali sprejem Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 dodatno bremeni občinski proračun ali gre za sredstva v sedanji višini?

Županja: Proračuni bodo zagotovo dodatno obremenjeni v vseh treh belokranjskih občinah.

Maja Kocjan: Se pridružuje razpravi predhodnika, tudi sama je želela zastaviti vprašanja glede finančne bremenitve proračuna in predvidenih zaposlitev. Če je prav razumela, bo potrebno v proračunih občin Bele krajine nameniti dodatna sredstva za RIC Bela krajina. Dokler konkretnih odgovorov na zastavljena vprašanja ni, dokumenta ne more podpreti, še posebej ne, ker se iz proračuna občine Črnomelj že sedaj RIC-u letno nameni cca. 800.000 EUR.

Boris Grabrijan: Kako se ugotavlja povprečna poraba na turista na dan?

Županja je predlagala, da se Predlog Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 ponovno obravnava na septembrski seji OS, ob prisotnosti predstavnikov RIC Bela krajina, kateri bodo podali odgovore na zastavljena vprašanja.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Predlog Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 se z dopolnitvami in predlogi, podanimi v razpravi, ponovno obravnava na naslednji seji OS.

K točki 8:
SEZNANITEV Z NOVO CELOSTNO GRAFIČNO PODOBO DESTINACIJSKE ZNAMKE BELA KRAJINA

Razprave ni bilo.

Z 21 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Občinski svet občine Črnomelj se je seznanil z novo Celostno grafično podobo destinacijske znamke Bela krajina.

K točki 9:
INFORMACIJA O POSLOVANJU GOSPODARSKIH DRUŽB IN SAMOSTOJNIH PODJETNIKOV V OBČINI ČRNOMELJ V LETU 2017

Točki je prisostvovala Vesna Fabina, RIC Bela krajina.

V razpravi so sodelovali:

Maja Kocjan: V gradivu je navedeno, da se je število zaposlenih v gospodarskih družbah od leta 2008 močno zmanjšalo, delovno aktivno pa povečalo. To pomeni, da se razlika med zaposlenimi v gospodarskih družbah povečuje, kje so potem ostali zaposleni? Ali so v javnem sektorju glede na to, da se je število zaposlenih v javnem sektorju povečalo? Razlika med povprečno plačo v Beli krajini v primerjavi z dolenjsko regijo oz. Slovenijo se vse bolj povečuje, ne zmanjšuje. Kakšen je razlog, da se razkorak med povprečno plačo vse bolj zvišuje? Kakšni bodo ukrepi občine, da se razlika v povprečni plači zmanjša?

Vesna Fabina: Težava je pri pridobivanju podatkov. En del predstavljajo zaposleni v javnem sektorju, drugi del so zaposleni v podjetjih, in sicer tistih, ki imajo sedež v občini Črnomelj (nista zajeta dva pomembna zaposlovalca v občini Črnomelj - Akrapovič d.d. in Livar d.d.), tretji del so banke, zavarovalnice, četrti del so tisti, ki so zaposleni in se vozijo na delo v druge občine. Kakšen del je kje zaposlenih je glede na statistične podatke nemogoče ugotoviti.

Županja: Vpliva na gibanje plač lokalne skupnosti nimamo.

Maja Kocjan: V statistične podatke o plačah so všteti dohodki vseh, ki imajo stalno bivališče v občini, kar pomeni, da so všteti tudi prihodki tistih, ki imajo stalno bivališče v občini pa v naši občini ne delajo, npr. se vozijo na delo v Ivančno Gorico. Statistični urad RS jemlje podatke glede povprečne plače na prebivalce, kjer ima stalno bivališče, ne kje je zaposlen. Gradivo je temeljito in dobro pripravljeno, problematika je objektivno predstavljena.

Vesna Fabina: Podlaga za prikazane podatke so podatki pridobljeni od Agencije RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES), ne od Statističnega urada RS.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Informacijo o poslovanju gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov v občini Črnomelj v letu 2017 se sprejme v predlagani vsebini.

K točki 10:
POROČILO O POŽARNI VARNOSTI V OBČINI ČRNOMELJ ZA LETO 2017

V razpravi so sodelovali: Nataša Hudelja, Branislav Adlešič, Boris Grabrijan in Štefan Misja, ki so pohvalili delo gasilcev.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
1. Občinski svet občine Črnomelj izreka pohvalo gasilcem iz območja občine Črnomelj za delo v letu 2017.
2. Poročilo o požarni varnosti v občini Črnomelj za leto 2017 se sprejme v predloženi vsebini.

K točki 11:
POROČILO O STANJU CIVILNE ZAŠČITE V OBČINI ČRNOMELJ ZA LETO 2017

Razprave ni bilo.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Poročilo o stanju civilne zaščite v občini Črnomelj za leto 2017 se sprejme v predloženi vsebini.

K točki 12:
PREDLOG ZA IZDAJO ODLOKA O REBALANSU PRORAČUNA OBČINE ČRNOMELJ ZA LETO 2018

V razpravi so sodelovali:

Maja Kocjan: 46 dni je od neurja, ki je 8.6.2018 zajelo del območja občine Črnomelj. Na zadnji seji OS je bilo rečeno, da bo Vlada RS o zadevi in sredstvih razpravljala v četrtek 14.6.2018. Razpravljala o tem še ni, sicer je bil sprejet sklep o povrnitvi stroškov, vendar v bistveno manjši višini, kot je občina prijavila stroškov. Ali je bil izveden kakšen pritisk na državo, da se ukrep pomoči izvede v maksimalni višini? Predlaga, da občinski svet sprejme sklep, v smislu pritiska na vlado, da dodeli sredstva za občino Črnomelj iz sredstev iz rezervnega sklada in da pokrije tudi škodo, ki je nastala na poljščinah. Vlada naj pokrije celotne stroške, ki jih je občina prijavila. Določene stroške je gospodinjstvom pokrila Karitas (238 gospodinjstvom), kar je pohvalno. S strani staršev je prejela vprašanje kako je z vrtcem na Čardaku, kdaj bo saniran, kdaj bo možen vpis otrok v ta vrtec, ali bo s septembrom varstvo otrok v tem vrtcu zagotovljeno ali ne? Sprašuje tudi kakšna so zagotovila, da se bo novogradnja šole v Loki zares začela? Prosi tudi za finančni razrez investicije. Iz gradiva je razvidno, da občina sofinancira projekt Snapshots from the borders, kakšen je delež občine? Želi podrobnejšo obrazložitev projekta "LIFE W-PARTNER."
Županja: Občina Črnomelj še ni prejela nikakršnega sklepa Vlade RS glede povrnitve stroškov škode, ki je nastala v nedavnem neurju v občini Črnomelj. Za povrnitev škode na poljščinah (ocena škode 328.000 EUR) je bil s strani občine posredovan dopis, vendar je bilo odgovorjeno, da se poljščine lahko zavaruje /preko zavarovalnic/, zato niso predmet cenitve. Tudi gospodarska škoda ni šla preko občine, le-to so morale gospodarske družbe same prijaviti na MGRT. Isto je z avtomobilsko škodo. V aplikacijo AJDA je bilo vnesenih 1730 vlog/prijav škode nastale na objektih, kar znaša 36% vseh objektov, ki so bili v neurju poškodovani (vseh poškodovanih 4738 objektov). Otroci so v vrtec Čardak vpisani in v vrtcu bodo. Dobili smo donatorja za material za streho na vrtcu Čardak, v teku je postopek za izbiro izvajalca del. V začetku avgusta naj bi bila streha narejena, prav tako tudi sanirane igralnice, ki so bile poškodovane v neurju. S 1.9.2018 naj bi v omenjenem vrtcu potekalo normalno delo in varstvo otrok. Natančnejši znesek novogradnje šole v Loki bo znan po pridobitvi ponudb. Trenutno potekajo usklajevanja z ministrstvom, aktivnosti tečejo ne glede na čas dopustov.

Greta Auguštin, OU: Občina Črnomelj je v letu 2017 pristopila k pripravi in prijavi projekta Life na razpis kot partner v projektu skupaj z vodilnim partnerjem Občino Kočevje. Cilj projekta je povečanje ozaveščanja in izobraževanja različnih ciljnih skupin o pomenu varovanja podzemnih voda. Specifični cilj projekta je vzpostaviti aktivno partnerstvo za vodo z vsemi deležniki v prostoru, ki imajo vpliv na podzemno vodo. Specifični kazalniki za Občino Črnomelj so: nadgradnja osnov za interpretacijo na lokaciji v Jelševniku, demonstracijski prikazi spremljanja stanja voda, izdelava računalniške aplikacije za prikaz značilnosti in trenutnega stanja kraških izvirov, izdelava interpretacijskega vodnika po vodnih virih na območju občine s poudarkom na območju Jelševnika, priprava poligona za izvajanje demonstracijskih meritev in nakup določenih merilnih naprav za spremljanje stanja podzemnih voda.

Marina Klevišar, OU: Na prihodkovni strani proračuna je razviden prihodek občine Lampedusa (22.315 EUR). Gre za sredstva za ureditev Centra vseživljenjskega učenja in sredstva za projekt Snapshots from the borders, ki bo sofinanciran s strani italijanske občine Lampedusa, kjer gre za ozaveščanje prebivalcev o ekonomskih migrantih in njihovem vključevanju v družbo. Projekt se pelje preko Občine Črnomelj (lastni delež 2.585 EUR), programe pa bo izvajal ZIK.

Mira Radojčič: Pohvalila je način prikazovanja sprememb proračuna. Za katero cesto gre v postavki - lokalne ceste - ureditev lokalne ceste v KS Tribuče? Ali je to krajevna pot od nekdanje OŠ proti Pribincem?

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala glasovanje.

Z 19 glasovi za 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
1. Predlog za izdajo Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami se sprejme v predloženi vsebini.
2. Sprejme se Letni načrt ravnanja z nepremičnim in premičnim premoženjem občine za leto 2018.

Županja je predlagala, da se Predlog za izdajo Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami spremeni v Predlog Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami.

Ker razprave ni bilo, je predlagala glasovanje.

Z 19 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Predlog za izdajo Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami se spremeni v Predlog Odloka o rebalansu proračuna občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami.

Z 19 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
1. Občinski svet občine Črnomelj od Vlade RS zahteva, da poravna vse intervencijski stroški, ki so nastali ob ujmi z dne 8.6.2018.
2. Odlok o rebalansu proračuna Občine Črnomelj za leto 2018 s prilogami se sprejme v predloženi vsebini.
3. Sprejme se Letni načrt ravnanja z nepremičnim in premičnim premoženjem občine Črnomelj za leto 2018.

K točki 13:
POIMENOVANJE PROSTORA MED GLASBENO ŠOLO ČRNOMELJ IN CERKVIJO SV. PETRA V MESTNEM JEDRU ČRNOMLJA

Člani sveta so na mizo prejeli dopolnitev gradiva: »Mnenje KS Črnomelj k predlogu oz. pobudi za poimenovanje prostora v mestnem jedru Črnomlja«.

Županja je glede na predlog Odbora za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo, da se izbira med obema predlogoma opravi v enem koraku (predloži se glasovnica z obema predlogoma, kjer se obkroži en predlog) predlagala tajno glasovanje.

V razpravi so sodelovali:

Branislav Adlešič: Kot je navedeno v gradivu, na predhodnih sejah OS ni šel skozi ne predlog »Trg sv. Petra« in ne predlog »Trg pri cerkvici sv. Petra«. Danes imamo pred seboj dva nova predloga, med katerima naj izbiramo. Sprašuje se, kdo naj izbira ali on kot Branislav Adlešič ali kot svetnik, izvoljen s strani občanov. Od sobote pa do danes je 23 ljudi povprašal o poimenovanju trga, med temi je bilo 14 za »Petrov trg«, 3 za »Mestno ploščad 1407« in 6-im je bilo vseeno. Pri odločitvi bo zato upošteval glas večine in glas oddal za »Petrov trg«.

Misja Štefan: Svetniki DeSUS-a smo prejeli pobudo Jožeta Strmca, da se prostor v starem mestnem jedru Črnomlja poimenuje »Mesta ploščad 1407«. Ime ni obremenjeno in je sprejemljivo, kar je

potrdil tudi Svet KS Črnomelj na seji 19.2.2018. S predlogom smo želeli preseči ideološkost tega prostora. S svojo pobudo Župnija Črnomelj za poimenovanje tega prostora »Petrov trg« želi obiti svoj prvotni predlog »Trg sv. Petra«, ki je bil na OS že zavrnjen. Predlagamo, da sprejmemo ime »Mestna ploščad 1407«, ki je sprejemljivo za vse občane, ki uporabljajo in bodo uporabljali ta prostor. Ime poudarja Črnomelj kot mesto, njegovo pomembnost, prostor je v središču mesta, ime je lahko izgovorljivo.

Andrej Beličič: Ime »ploščad« bi bila primerna za novo betonsko naselje, ne pa za staro mestno jedro. Številka »1407« je neprimerna, številka poleg ploščadi spominja na neko brezosebno številko, asociira na številčenje ploščadi. Primernejše je poimenovanje »Petrov trg« in ta predlog tudi sam podpira. Predlaga, da člani OS skupno podprejo ime »Petrov trg«, seveda pa je odločitev na posamezniku.

Boris Grabrijan: Glede na to, kako je potekalo poimenovanje pred današnjo sejo, se mu zdi, da je današnji predlog »Mestna ploščad 1407« pripravljen zgolj in izključno zaradi tega, da se »minira« prvotni predlog (vse kar je povezano s sv. Petrom, cerkvijo sv. Petra).

Jože Veselič: Vsak naj govori v svojem imenu, ne v imenu vseh. Sam bo podprl predlog »Petrov trg«.

Razprave več ni bilo, zato je županja predlagala, da se pristopi k tajnemu glasovanju.

Tajno glasovanje je vodila komisija v sestavi: predsednica Mojca Čemas Stjepanovič, član Alojz Puhek in član Franc Ivanušič. Tajno glasovanje je potekalo v času od 18.45 do 18.55.
Ugotovitev izida glasovanja: število razdeljenih glasovnic 22, število oddanih glasovnic 22, število neveljavnih glasovnic 0, število veljavnih glasovnic 22, število glasov za predlog poimenovanja pod zaporedno številko 1. »Mestna ploščad 1407« 8, število glasov za predlog poimenovanja pod zaporedno številko 2. »Petrov trg« 14.
Komisija je ugotovila, da predlog poimenovanja pod zaporedno številko 1. »Mestna ploščad 1407« ni izglasovan. Komisija je ugotovila, da predlog poimenovanja pod zaporedno številko 2. »Petrov trg« je izglasovan.

K točki 14:
PREMOŽENJSKO PRAVNI ZADEVI

1. Ukinitev statusa javnega dobra in odtujitev nepremičnine

Razprave ni bilo.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
1. Na nepremičnini parc. št. 2689/10 k.o. 1544-Griblje se ukine status javnega dobra in postane last Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, matična št: 5880254000. Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra stopi v veljavo z dnem sprejema na Občinskem svetu Občine Črnomelj in se objavi v Uradnem listu RS.
2. Po ukinitvi statusa javnega dobra na nepremičnini parc. št. 2689/10 k.o. 1544-Griblje, se to nepremičnino odproda zainteresiranemu kupcu oziroma se izvede zamenjava za zemljišča parc. št. 652/2 in parc. št. 652/4 k.o. 1544-Griblje.

2. Ukinitev statusa javnega dobra in odprodaja zemljišč

Razprave ni bilo.

Z 22 glasovi za in 0 proti je bil sprejet naslednji SKLEP:
Na nepremičninah parc. št. 2694/184 in parc. št. 2694/186, obe k.o. 1562 – Učakovci se ukine status javnega dobra in postaneta last Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, matična št: 5880254000. Sklep o ukinitvi statusa javnega dobra stopi v veljavo z dnem sprejema sklepa na Občinskem svetu Občine Črnomelj in se objavi v Uradnem listu RS.
Po ukinitvi statusa javnega dobra na parc. št. 2694/184 in parc. št. 2694/186, obe k.o. 1562 – Učakovci se nepremičnini odprodata lastniku zemljišča parc. št. 1340/1 k.o. 1562 - Učakovci z neposredno pogodbo, in sicer kot funkcionalna zaokrožitev slednje.

K točki 15:
ODGOVORI NA VPRAŠANJA IN POBUDE ČLANOV SVETA

Branislav Adlešič:
1. Direktor RIC-a Bela krajina je podal odgovor glede ankete in prireditve Jurjevanje, odgovora glede jurjevanjske drage pa ne, ker za to, po njegovih besedah, nima nobene pristojnosti. Kresovanje je bilo tudi letos v jurjevanjski dragi in slišati je bilo različna mnenja ljudi, enim je bilo super, drugim katastrofalno (pijača, postrežba, razen prve vrste drugi niso videli plesov, …). V nedeljo, 24.6.2018 je šel na koncert Gibonnija v Dugo Reso, kjer imajo amfiteater. Prostor je sicer petkrat manjši od naše jurjevanjske drage, ampak prečudovit. V njem prirejajo različne in številne prireditve. Mogoče bi bilo dobro, da bi si predstavniki RIC-a ogledali to zadevo. Kar se tiče odgovora o anketi pa sledeče: Tudi sam je anketo izpolnil. V njej ni bilo niti besede o tem, kje bi želeli imeti prireditev Jurjevanje, čeprav je že na decembrski seji OS o tem razpravljalo kar nekaj članov sveta. Tudi na eni poznejših sej direktor RIC-a ni vedel, da mora RIC Bela krajina izvesti anketo. Na anketnem listu ni bilo ničesar nakazano o tem, kar je bilo povedano na seji OS. Ponovno predlaga, da točko »kaj z jurjevanjsko drago« uvrsti na sejo OS, kar pa se tiče prireditve Jurjevanje verjetno člani OS nimamo nobene pravice odločati, ker je že vse »zabetonirano**«.**
2. Naj se čimprej opravi razgovor z lastnikoma zemljišč, katera so potrebna za ureditev pešpoti proti pokopališču Vojna vas.

Županja: Vemo, kakšne težave je imela občina z lastniki zemljišč v Vojni vasi, ko se je urejal pločnik. Upa, da noben od teh, ki je delal težave pri izgradnji pločnika skozi Vojno vas, ni lastnik dela zemljišča, kjer naj bi potekala pešpot do pokopališča. V letošnjem letu ni realna izvedba omenjene pešpoti. Do naslednje seje OS verjetno ne bo oz. bo zelo težko opraviti razgovor z lastniki zemljišč, ki so potrebna za ureditev pešpoti.

3. V odgovoru glede vzdrževanja ŠRC Loka je zapisano, da naj bi bil le-ta podan na naslednji seji OS.

Županja: Zaradi odsotnosti sogovornika in priprave popolnega odgovora bo le-ta podan na naslednji seji OS.

Boris Grabrijan:
1. Glede na podane pripombe na slabo izvedena dela izgradnje vodovoda v Malih in Velikih Selih je stanje na terenu preveril sam direktor JP Komunala Črnomelj. V odgovoru navaja, da nobena cestna kapa, ki pokriva ventile za posamezne hišne priključke, ne manjka. To ne drži, saj je pred njegovo hišo luknja v cesti, odtrgan je okvir jaška, tudi pokrova ni. Še sedem cestnih kap je poškodovanih, le-te so potrebne obnove, ker verjetno ne bodo »preživele« naslednje zime.

Franc Ivanušič:
1. Kdaj bodo realizirana dela na javni poti v spodnji del Preloke?

Lidija Malešič:
1. Ni odgovora glede nedokončane stopnice pri starem dovozu do cerkve v Vojni vasi.

K točki 16:
VPRAŠANJA IN POBUDE ČLANOV SVETA

Županja je prisotne seznanila, da je do današnjega dne mejo na območju občine Črnomelj prečkalo cca. 1300 migrantov. Podala je tudi kratko informacijo o obisku delagacije iz mesta Baotou, LR Kitajska.

Štefan Misja:
1. Že na januarski seji OS je bil podan predlog, da se višina ene sejnine nameni društvu Sožitje, vendar predlog ni bil sprejet. Takrat je bilo dogovorjeno, da predsednica društva pripravi položnice, člani OS pa se sami odločijo ali bodo sredstva nakazali ali ne. Položnice so danes pripravljene in bodo razdeljene med člane OS.

Janez Perušič:
1. V kateri fazi je poglobitev ceste proti Esolu.
2. Odstranjena je hiša izpod velikega mostu v Črnomlju. Ali je na tej lokaciji predvidena širitev ceste?

Zdenka Vrtin:
1. Bliža se čas cvetenja ambrozije. Vemo, da gre za zelo alergeno rastlino. Kljub zakonskemu določilu, da morajo lastniki odstraniti škodljive rastline s svojih zemljišč, temu ni tako. Predvsem je opaziti veliko ambrozije ob cestah in eko otokih. Stanje je zaskrbljujoče, zato sprašuje kako lahko občina vpliva, da se stanje popravi? Mogoče s tem, da apelira na pristojno inšpekcijo /Inšpekcija RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin/, da poveča nadzor nad izvajanjem ukrepov odstranjevanja ambrozije. Ljudje tudi ne poznajo rastline in zato tudi ne dajejo temu takšnega pomena kot bi bilo potrebno.

Maja Kocjan:
1. Koliko stroškov, povezanih z utopitvami migrantov, je imela Občina Črnomelj in ali so bili le-ti povrnjeni s strani vlade? Če stroški občini niso bili povrnjeni, predlaga občinskemu svetu sprejetje sklepa, s katerim vlado pozove, da povrne vse stroške, ki so povezani z utopitvami migrantov na območju občine Črnomelj.

Županja: Zahtevek za povrnitev stroškov, povezanih z utopitvami migrantov, je bil na pristojne institucije podan, odgovora s strani odgovornih še nismo prejeli. Po zakonodaji mora za ljudi, za katere se ne ve kdo bi lahko pokril omenjene stroške, poskrbeti občina, na območju katere je oseba umrla.

2. Vlado RS naj se tudi pozove, da s septembrom oz. takoj po koncu turistične sezone zapre meje - z ograjo oz. maksimalnim nadzorom oz. pomočjo vojske, policije, ipd. Potrebno je dati jasen signal, da je meja zaprta.

Županja je predlagala glasovanje o predlogu, da se na Vlado RS pošlje sklep OS, da pristojni okrepijo nadzor na najjužnejši meji.

Branislav Adlešič:
1. Na nedavnem sestanku, ki je bil v prostorih kulturnega doma, so bili prisotni tudi predstavniki policije, ministrstva, idr. Izjava predstavnika policije je bila, da obvladujejo stanje z begunci. Ne podpira predloga, da se meja zapre, saj bi bila s tem povzročena škoda ne samo turističnim ponudnikom, temveč vsem prebivalcem ob Kolpi.

Franc Ivanušič:

1. Se strinja, da se meje ne zapre. Bi bil pa sklep, da se okrepi nadzor na najjužnejsši meji, dobrodošel. Opomnil je tudi na delo policistov, njihov sedanji urnik je prenaporen.

Leopold Perko:
1. Podpira predlog, da se policijske enote na najjužnejši meji okrepijo.

Maja Kocjan:
1. Policijska uprava Novo mesto objavlja razpise za nova delovna mesta, vendar kadra ne dobi, zato nadzora na meji policija ne more okrepiti.

Županja: Na pristojno ministrstvo in Vlado RS bo podana pobuda glede predlogov, ki so bili podani v razpravi.

Franc Ivanušič:
1. Del cestišča na državni cesti Vinica – Preloka (klanec proti Ziljam) je že skoraj leto dni poškodovan. Vožnja na tem delu ceste je zato nevarna, gre za nepregleden ovinek in kaj hitro lahko pride do nesreče. Naj se zato apelira na pristojne, da sanacijo ceste izvedejo vsaj do zime.

Leopold Perko:
1. V Dragatušu, pri tenis igrišču, zastaja voda na cesti. Naj se pristopi k ustrezni sanaciji.
2. Prav tako v Dragatušu zastaja voda pred h.š.29.
3. Potrebno je urediti/gramozirati javno pot v Obrhu.

Branislav Adlešič:
1. Nadaljevanje izgradnje pločnika od trgovine Tuš do železniške postaje Črnomelj je nujno potrebno. Odgovor OU na eni izmed preteklih sej je bil, da se je postopek nadaljnje izgradnje pločnika ustavil zaradi lastništva zemljišč. Ker je pločnik na navedeni lokaciji nujno potreben, ga zanima ali je možno začeti s postopkom za razlastitev teh zemljišč?

Županja: Gre za 56 solastnikov zemljišča, eni so sicer svoj del že prenesli na občino, drugi ne. Problem razlastitve je v tem, ker niso določeni deleži.

2. Občani predlagajo, da se Jovanovičevo hišo v Ajdovem zrnu odstrani. Baje je hiša naprodaj, zato predlagajo, da hišo kupi občina in jo nato poruši ter uredi ta del zemljišča.
3. Pred gasilskim domom Črnomelj je izobešena slovenska zastava, ki je v zelo slabem stanju, zato se jo naj zamenja.

Boris Grabrijan:
1. Če pripravljavec gradiva na seji OS ni prisoten, se točka na tej seji ne more obravnavati.
2. V kolesarski karti, ki jo je izdal in založil RIC Bela krajina, TD Vigred Metlika in JZ Kulturni center Semič in so jo člani OS prejeli na današnji seji, je naštel vsaj 15 napak. Omejil se je le na KP Kolpa in bližnjo okolico.

Alojz Puhek:
1. Naj se pristopi k obnovi mostu čez reko Lahinjo v Pustem Gradcu.
2. Podaja pobudo za asfaltiranje poti proti mlinu in v sami vasi Pusti Gradec.

Stanislav Starešinič:
1. V karti kolesarskih poti niso označene pohodne poti, ne Slovenska turnokolesarska pot.

Seja Občinskega sveta občine Črnomelj je bila zaključena ob 19.45.

Zapisala: Županja
Antonija Hiti Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon.

OBČINA ČRNOMELJ
Trg svobode 3, 8340 Črnomelj
tel. (07) 306-11-00
fax. (07) 306-11-30
e-mail:obcina.crnomelj@siol.net

K točki 3

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

PREDLOG ZA IZDAJO ODLOKA ZA RAZGLASITEV NEPREMIČNIH KULTURNIH SPOMENIKOV LOKALNEGA POMENA NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ

OBRAZLOŽITEV

Na območju občine Črnomelj je po Registru nepremične kulturne dediščine glede na vrsto pravnega režima, ki velja na območju kulturne dediščine, evidentiranih 56 arheoloških najdišč, 133 enot dediščine in 7 enot dediščine priporočilno (stavbna, memorialna, naselbinska dediščina, kulturna krajina) ter 70 spomenikov, od tega imajo 4 status kulturnega spomenika državnega pomena, 66 pa status kulturnega spomenika lokalnega pomena.
Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16 - v nadaljevanju Zakon) v 1. členu definira dediščino kot dobrine, podedovane iz preteklosti, ki jih Slovenke in Slovenci, pripadnice in pripadniki italijanske in madžarske narodne skupnosti in romske skupnosti, ter drugi državljanke in državljani Republike Slovenije opredeljujejo kot odsev in izraz svojih vrednot, identitet, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanj, znanj in tradicij. Dediščina vključuje vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas.

Številčnost evidentiranih enot odraža bogastvo območja na katerem se nahajajo spomeniki in s tem mnogotere priložnosti posameznikov ali skupnosti za dvig zavesti o pripadnosti domačemu kraju kot tudi poslovne priložnosti v turizmu ali drugje. Po drugi strani pa razglasitev spomenikov pomeni tudi zavezo, da se spomenike dostojno ohranja in vzdržuje ter se omogoča dostopnost javnosti. Priprava predloga za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj se poleg tega, da se posodobi veljavne pravne dokumente, pripravlja tudi zaradi dejstva, da so bili z Odlokom o Krajinskem parku Kolpa (Ur. l. RS, št. 82/98 in 59/14) in Odlokom o razglasitvi krajinskega parka Lahinja, (Skupščinski Dolenjski list, št. 3/88-24, Urad. list RS, št. 73/98-3655) v delu, ki se nanaša na varstvo kulturne dediščine razglašeni tudi kulturni spomeniki in ne samo območja varstva narave. Po sprejemu Uredbe o Krajinskem parku Kolpa (Ur. l. RS, št. 85/06), ki obravnava zgolj področje varstva narave, je ostal v veljavi del Odloka o Krajinskem parku Kolpa, ki obravnava področje kulturne dediščine. Z dnem uveljavite tega Odloka tudi na enak način preneha veljali del Odloka o razglasitvi krajinskega parka Lahinja.

Iz navedenih razlogov je Občina Črnomelj skupaj z Zavodom za varstvo kulturne dediščine iz Novega mesta pristopila k pripravi potrebne dokumentacije in izvedbe postopkov za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Črnomelj.

Glede na 12. člen Zakona je bilo potrebno razglasitev spomenikov lokalnega pomena peljati po predpisanem postopku, in sicer je potrebno seznaniti lastnike dediščine, ki naj bi se jo razglasilo za spomenik, ter jim dati možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Lastnike se obvešča praviloma po pošti ali z javnim naznanilom, če je ta način zaradi večjega števila, težke dosegljivosti ali neznanega naslova primernejši (npr. na nepremičnini, katere razglasitev se predlaga, v uradnem glasilu, v sredstvih javnega obveščanja ali na drug primeren način). Kadar se izvede javna obravnava, obveščanje lastnikov v skladu s tem odstavkom ni potrebno.

V nadaljevanju je po področjih navedenih 84 enot dediščine predlaganih za razglasitev za spomenik lokalnega pomena:

Arheološka najdišča

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
1.	9839	Črnomelj - Arheološko najdišče Loka – Okljuk
2.	19755	Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec
3.	10092	Gorenji Radenci - Arheološko najdišče Straža
4.	7159	Pusti Gradec - Arheološko najdišče
5.	7161	Veliki Nerajec - Arheološko najdišče
6.	9625	Vinica - Arheološko najdišče Šlemine
7.	27897	Zapudje - Utrjena višinska naselbina Veliki Kolečaj
8.	30362	Zapudje - Gradišče Nerajski Cirnik

Stavbe (profane)

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
9.	813	Vinica - Grad

10.	9560	Pobrežje pri Adlešičih - Območje gradu
11.	19940	Breznik pri Črnomlju - Dvorec Turn
12.	10088	Dečina - Špeharjeva hiša
13.	25603	Deskova vas - Domačija Deskova vas 21
14.	10093	Gorenji Radenci - Ivančeva hiša
15.	24967	Preloka - Šola
16.	7603	Žuniči - Domačija Šokčev dvor

Stavbe (sakralne)

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
17.	1595	Adlešiči - Cerkev sv. Nikolaja
18.	1797	Belčji Vrh - Cerkev sv. Helene
19.	12913	Bojanci - Cerkev Obglavljenja sv. Janeza Krstnika
20.	1740	Butoraj - Cerkev sv. Marka
21.	1741	Črnomelj - Cerkev sv. Boštjana v Mestni lozi
22.	2267	Dalnje Njive - Cerkev sv. Marka
23.	2662	Damelj - Cerkev sv. Mihaela
24.	1730	Dobliče - Cerkev sv. Janeza Evangelista
25.	1800	Dragovanja vas - Cerkev sv. Ožbolta
26.	1799	Golek pri Dragatušu - Cerkev sv. Antona Puščavnika
27.	2660	Gornji Suhor pri Vinica - Cerkev sv. Fabijana in Boštjana
28.	2122	Griblje - Cerkev sv. Vida
29.	2659	Hrast pri Vinici - Cerkev sv. Roka
30.	2771	Kovača vas nad Kolpo - Cerkev sv. Antona Padovanskega
31.	10096	Miliči - Cerkev sv. Petra in Pavla
32.	1733	Naklo v Beli krajini - Cerkev sv. Jakoba
33.	1796	Obrh pri Dragatušu - Cerkev sv. Lovrenca
34.	1735	Otovec - Cerkev sv. Jerneja
35.	1737	Petrova vas - Cerkev sv. Janeza Krstnika
36.	2658	Podklanec - Cerkev sv. Jožefa
37.	2173	Preloka - Cerkev sv. Trojice
38.	1798	Pusti Gradec - Cerkev Vseh svetnikov
39.	1734	Rodine v Beli krajini - Cerkev Marije Pomagaj
40.	1736	Rožanec - Cerkev sv. Jurija
41.	2265	Sinji Vrh - Cerkev sv. Janeza Evangelista
42.	2318	Srednji Radenci - Cerkev sv. Marije Magdalene
43.	2316	Stari trg ob Kolpi - Cerkev sv. Jožefa
44.	926	Stražnji vrh - Cerkev sv. Nikolaja.
45.	2268	Špeharji - Cerkev sv. Trojice
46.	1802	Tanča Gora - Cerkev sv. Ane
47.	1801	Tanča Gora - Cerkev sv. Tomaža
48.	1596	Velika Plešivica - Cerkev svete Marije Magdalene
49.	2657	Vinica - Cerkev Matere božje na Žežlju
50.	2656	Vinica - Cerkev Najdenja sv. Križa
51.	1739	Vojna vas - Cerkev Marijinega rojstva
52.	2818	Zagozdac - Cerkev Marijinega vnebovzetja
53.	2174	Zilje - Cerkev sv. Antona Padovanskega

Spominski objekti in kraji

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
54.	18157	Adlešiči - Spomenik NOB
55.	22703	Adlešiči - Spomenik padlim v 1. in 2. svetovni vojni
56.	18311	Bojanci - Spomenik NOB
57.	19324	Cerkvišče - Spomenik NOB
58.	24088	Črnomelj - Spomenik Janku Starihi
59.	9676	Črnomelj - Spomenik padlim v 1. svetovni vojni
60.	19325	Dalnje Njive - Francoski kamen
61.	9375	Dragatuš - Spomenik NOB
62.	19322	Kvasica - Spomenik NOB
63.	9385	Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB
64.	19318	Ogulin - Slopno znamenje
65.	10110	Stari trg ob Kolpi - Pomembnejši grobovi
66.	10113	Vinica - Kapelice križevega pota na Žežlju
67.	19319	Vinica - Spomenik Viniški republiki
68.	7464	Zilje - Kapelica svete Družine

Drugi objekti in naprave

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
69.	10086	Breg pri Sinjem vrhu - Mlin in jez

70.	12900	Črešnjevec pri Dragatušu - Vodnjak na domačiji Črešnjevec 2
71.	23890	Damelj - Mlin z žago
72.	25577	Drežnik - Lisičeva kašča
73.	19941	Kanižarica - Rudnik
74.	28534	Velika sela pri Adlešičih - Vodénica
75.	20284	Otovec - Železniški viadukt
76.	10099	Pobrežje pri Adlešičih - Mlin in žaga
77.	7163	Pusti Gradec - Žaga in mlin
78.	25915	Tanča Gora - Šuštarjeva kašča
79.	25563	Tribuče - Gasilski dom
80.	24336	Tribuče - Vaški kal
81.	23891	Vinica - Benetičev mlin
82.	30562	Vranoviči - Plutov skedenj
83.	27919	Zagozdac - Kal
84.	29602	Zapudje - Vodni zbiralnik Škalva

Podlaga za razglasitev so strokovne podlage, pripravil jih je Zavod za varstvo kulturne dediščine iz Novega mesta. Strokovne podlage vsebujejo:

- območje, ki ga obsega posamezni spomenik
- opis enote
- opis vrednot, ki utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik
- sestavine, ki se jih varuje
- izhodišče za premičnine, ki so sestavni del spomenika
- opis varstvenega režima predlaganega spomenika kot tudi njegovega vplivnega območja
- določila o predkupni pravici na nepremičnini
- obveznosti javne dostopnosti spomenika
- način upravljanja in označitev spomenika
- načini seznanitve lastnikov ter drugi opisi in izhodišča.

Strokovne podlage sestavljajo tudi grafične priloge, kjer so območja spomenikov zarisana na katastrski načrt in ne več na topografsko karto kakor je to bilo doslej. Gradivo predloga je dostopno na spletni strani Občine www.crnomelj.si.

Občina Črnomelj je s predlogom pisno seznanila vseh 1046 lastnikov zemljišč, sledila je javna razgrnitev, objava javnega naznanila v Belokranjcu in na spletni strani Občine. Javna razgrnitev je trajala od 17. 11. 2017 do 8. 1. 2018, javna obravnava je bila 29. 11. 2017. V tem času je prispelo 39 pripomb, da katerih so se opredelili strokovnjaki Zavoda ter Občina. Stališča do pripomb so bila kot informacija predstavljena Občinskemu svetu na 27. redni seji v marcu 2018. Stališča so objavljena na spletni strani Občine. Zavod je skladno s sprejetimi stališči ter sklepom Občinskega sveta iz te seje pripravil elaborat: Razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj – dopolnjen predlog z redakcijskimi popravki (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, št. 6224-0003/2017/8, april 2018), ki je priloga k Odloku in je dostopna na spletni strani Občine Črnomelj, www.crnomelj.si.

Gradivo je bilo že obravnavno na julijski seji in se ni spreminjalo. Glede svetniškega vprašanja v zvezi z zmanjšanjem vplivnega območja Vodenice je bilo ugotovljeno, da je bilo območje glede na stališča do pripomb zmanjšano.

PREDLOG SKLEPA

Občinskemu svetu se predlaga, da sprejme naslednji sklep:
Sprejme se predlog za izdajo Odloka za razglasitev nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj.

V kolikor ni bistvenih pripomb predlagamo, da se na isti seji sprejme tudi predlog Odloka.

Pripravili:
mag. Marija Prašin Kolbezen l.r.
Mateja Brunskole l.r.

Predlagateljica:
Županja Mojca Čemas Stjepanovič l.r.

Številka: 622-2/2017
Datum: september 2018

Priloga:

- predlog za izdajo Odloka
- Razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj – dopolnjen predlog z redakcijskimi popravki (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, št. 6224-0003/2017/8, april 2018) – dostopno na www.crnomelj.si.

PREDLOG ZA IZDAJO

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg; v nadaljnjem besedilu: ZVKD-1) in 16. člena Statuta Občine Črnomelj (Uradni list RS, št. 83/11, 24/14 in 66/16) je Občinski svet občine Črnomelj na ……. seji dne …….. sprejel

O D L O K
o razglasitvi nepremičnih kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen

(1) S tem odlokom Občina Črnomelj posamezne enote kulturne dediščine razglaša za kulturne spomenike lokalnega pomena.
(2) Odlok določa spomenike, identifikacijo spomenika, varstvene režime in vplivna območja.

II. KULTURNI SPOMENIKI LOKALNEGA POMENA

2. člen

(1) Za kulturni spomenik lokalnega pomena (v nadaljnjem besedilu: spomenik) se razglasijo naslednje enote dediščine:

Arheološka najdišča

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
1.	9839	Črnomelj - Arheološko najdišče Loka – Okljuk
2.	19755	Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec
3.	10092	Gorenji Radenci - Arheološko najdišče Straža
4.	7159	Pusti Gradec - Arheološko najdišče
5.	7161	Veliki Nerajec - Arheološko najdišče
6.	9625	Vinica - Arheološko najdišče Šlemine
7.	27897	Zapudje - Utrjena višinska naselbina Veliki Kolečaj
8.	30362	Zapudje - Gradišče Nerajski Cirnik

Stavbe (profane)

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
9.	813	Vinica - Grad
10.	9560	Pobrežje pri Adlešičih - Območje gradu
11.	19940	Breznik pri Črnomlju - Dvorec Turn
12.	10088	Dečina - Špeharjeva hiša
13.	25603	Deskova vas - Domačija Deskova vas 21
14.	10093	Gorenji Radenci - Ivančeva hiša
15.	24967	Preloka - Šola
16.	7603	Žuniči - Domačija Šokčev dvor

Stavbe (sakralne)

Zap. št.	EŠD	Ime spomenika
17.	1595	Adlešiči - Cerkev sv. Nikolaja
18.	1797	Belčji Vrh - Cerkev sv. Helene
19.	12913	Bojanci - Cerkev Obglavljenja sv. Janeza Krstnika

20.	1740	Butoraj - Cerkev sv. Marka
21.	1741	Črnomelj - Cerkev sv. Boštjana v Mestni lozi
22.	2267	Dalnje Njive - Cerkev sv. Marka
23.	2662	Damelj - Cerkev sv. Mihaela
24.	1730	Dobliče - Cerkev sv. Janeza Evangelista
25.	1800	Dragovanja vas - Cerkev sv. Ožbolta
26.	1799	Golek pri Dragatušu - Cerkev sv. Antona Puščavnika
27.	2660	Gornji Suhor pri Vinica - Cerkev sv. Fabijana in Boštjana
28.	2122	Griblje - Cerkev sv. Vida
29.	2659	Hrast pri Vinici - Cerkev sv. Roka
30.	2771	Kovača vas nad Kolpo - Cerkev sv. Antona Padovanskega
31.	10096	Miliči - Cerkev sv. Petra in Pavla
32.	1733	Naklo v Beli krajini - Cerkev sv. Jakoba
33.	1796	Obrh pri Dragatušu - Cerkev sv. Lovrenca
34.	1735	Otovec - Cerkev sv. Jerneja
35.	1737	Petrova vas - Cerkev sv. Janeza Krstnika
36.	2658	Podklanec - Cerkev sv. Jožefa
37.	2173	Preloka - Cerkev sv. Trojice
38.	1798	Pusti Gradec - Cerkev Vseh svetnikov
39.	1734	Rodine v Beli krajini - Cerkev Marije Pomagaj
40.	1736	Rožanec - Cerkev sv. Jurija
41.	2265	Sinji Vrh - Cerkev sv. Janeza Evangelista
42.	2318	Srednji Radenci - Cerkev sv. Marije Magdalene
43.	2316	Stari trg ob Kolpi - Cerkev sv. Jožefa
44.	926	Stražnji vrh - Cerkev sv. Nikolaja.
45.	2268	Špeharji - Cerkev sv. Trojice
46.	1802	Tanča Gora - Cerkev sv. Ane
47.	1801	Tanča Gora - Cerkev sv. Tomaža
48.	1596	Velika Plešivica - Cerkev svete Marije Magdalene
49.	2657	Vinica - Cerkev Matere božje na Žežlju
50.	2656	Vinica - Cerkev Najdenja sv. Križa
51.	1739	Vojna vas - Cerkev Marijinega rojstva
52.	2818	Zagozdac - Cerkev Marijinega vnebovzetja
53.	2174	Zilje - Cerkev sv. Antona Padovanskega

Spominski objekti in kraji

Zap. št.	**EŠD**	**Ime spomenika**
54.	18157	Adlešiči - Spomenik NOB
55.	22703	Adlešiči - Spomenik padlim v 1. in 2. svetovni vojni
56.	18311	Bojanci - Spomenik NOB
57.	19324	Cerkvišče - Spomenik NOB
58.	24088	Črnomelj - Spomenik Janku Starihi
59.	9676	Črnomelj - Spomenik padlim v 1. svetovni vojni
60.	19325	Dalnje Njive - Francoski kamen
61.	9375	Dragatuš - Spomenik NOB
62.	19322	Kvasica - Spomenik NOB
63.	9385	Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB
64.	19318	Ogulin - Slopno znamenje
65.	10110	Stari trg ob Kolpi - Pomembnejši grobovi
66.	10113	Vinica - Kapelice križevega pota na Žežlju
67.	19319	Vinica - Spomenik Viniški republiki
68.	7464	Zilje - Kapelica svete Družine

Drugi objekti in naprave

Zap. št.	**EŠD**	**Ime spomenika**

69.	10086	Breg pri Sinjem vrhu - Mlin in jez
70.	12900	Črešnjevec pri Dragatušu - Vodnjak na domačiji Črešnjevec 2
71.	23890	Damelj - Mlin z žago
72.	25577	Drežnik - Lisičeva kašča
73.	19941	Kanižarica - Rudnik
74.	28534	Velika sela pri Adlešičih - Vodénica
75.	20284	Otovec - Železniški viadukt
76.	10099	Pobrežje pri Adlešičih - Mlin in žaga
77.	7163	Pusti Gradec - Žaga in mlin
78.	25915	Tanča Gora - Šuštarjeva kašča
79.	25563	Tribuče - Gasilski dom
80.	24336	Tribuče - Vaški kal
81.	23891	Vinica - Benetičev mlin
82.	30562	Vranoviči - Plutov skedenj
83.	27919	Zagozdac - Kal
84.	29602	Zapudje - Vodni zbiralnik Škalva

III. VARSTVENI REŽIMI

3. člen
(splošni varstveni režimi)

Splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike

- spodbujanje trajnostne uporabe spomenika, to je uporabe spomenika na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njegovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja spomenika, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenika za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenika,
- ohranjanje lastnosti in družbenega pomena spomenika ter njegove materialne substance,
- ohranjanje »varovanih sestavin spomenika« (za vsak spomenik posebej),
- dovoljeni so posegi v spomenik, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njegove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenika ob spoštovanju njegove posebne narave in družbenega pomena,
- za vsako spremembo funkcije kulturnega spomenika ali njegovega dela in za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali vplivno območje je v skladu z 28., 29., 30 in 31. členom ZVKD-1 potrebno pridobiti predhodne kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

Splošni varstveni režim za vplivno območje

- ohranjanje prostorske integritete, pričevalnosti in dominantnosti spomenika,
- ohranjanje tradicionalne rabe, prostorskih razmerij, značilnih vedut in pogledov,
- prepoved posegov, ki imajo negativen vpliv na pojavnost in značaj spomenika v prostoru ali na njegovo materialno substanco,
- preprečevanje sajenja neavtohtonih dreves in grmovnic in drugih ureditev, ki niso v skladu z značajem spomenika in prostora.

Na pokopališčih, ki se nahajajo v vplivnem območju kulturnega spomenika (cerkve), kulturnovarstveno soglasje za izvajanje redne pokopališke dejavnosti ni potrebno.

4. člen
(varstveni režimi za posamezne zvrsti dediščine)

1. Varstveni režim za arheološka najdišča

Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
- odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,
- poglabljati dna vodotokov,
- nepooblaščenim osebam uporabljati iskalce kovin in pobirati arheološke najdbe,
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Posegi v arheološka najdišča so izjemoma dovoljeni:
- na stavbnih zemljišča znotraj naselij in v robnih delih najdišč, če ni možno najti drugih rešitev in če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo,
- v procesu znanstvenega preučevanja ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa. V takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodne arheološke raziskave, katerega sestavni del mora biti arhiv arheološkega najdišča. V primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja.

2. Varstveni režim za stavbe

Za stavbe velja varstveni režim, ki predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot, kot so:
- tlorisna in višinska zasnova (gabariti),
- gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,
- oblikovanost zunanjščine (členitev objektov in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, barve fasad, fasadni detajli, vključno z reklamnimi panoji, izveski in svetili, ki morajo biti v skladu z oblikovno in vsebinsko zasnovo objektov),
- funkcionalna zasnova notranjščine in pripadajočega zunanjega prostora,
- sestavine in pritikline,
- stavbno pohištvo in notranja oprema,
- komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
- celovitost dediščine v prostoru,
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:
- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. bolj avtentično stanje,
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve,
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet ter ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti.

3. Varstveni režim za spominske objekte in kraje

Varstveni režim predpisuje ohranjanje njihovih varovanih vrednot kot so:
- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta,
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Prepovedano je:
- spomenik poškodovati ali podreti,
- spreminjati tlorisno in višinsko zasnovo spomenika,
- spreminjati konstrukcijsko zasnovo in gradivo,
- na spomenik nameščati reklamne panoje, izveske in svetila.

Izjemoma je ob predhodnem soglasju pristojne službe za varstvo kulturne dediščine možno:

- na osnovi predhodnih konservatorskih raziskav spremeniti dele posameznih objektov v kvalitetnejše oz. avtentično stanje,
- izvajati znanstvenoraziskovalna dela,
- spremeniti oz. dopolniti namembnost objekta, če ni možno zagotoviti prvotne funkcije in če s tem nista bistveno prizadeti materialna substanca in pričevalnost objekta,
- spremeniti oz. dopolniti konstrukcijsko zasnovo, če ni mogoče drugače zagotoviti statične stabilnosti objekta,
- posegati v okolico objekta zaradi njegove boljše predstavitve.

Na pokopališčih, ki so vključena v območje kulturnega spomenika (cerkve), kulturnovarstveno soglasje za izvajanje redne pokopališke dejavnosti ni potrebno.

4. Varstveni režim za druge objekte in stavbe

Drugi objekti in naprave se varujejo tako, da se ohranjajo njihove varovane vrednote, kot so:
- avtentičnost lokacije,
- fizična pojavnost objekta ali naprave,
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja ter
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

IV. IDENTIFIKACIJA POSAMEZNIH SPOMENIKOV

5. člen
(arheološka najdišča)

Zap. št.: **1**
Ime: **Črnomelj - Arheološko najdišče Loka - Okljuk**
EŠD: **9839**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: 1187/1-del
Katastrska občina: Loka
Parcelna številka: 1034, 1035/1, 1035/2, 1035/3, 1036, 1037/1, 1037/2, 1038, 1041, 1042/1, 1042/2, 1042/3, 1042/4, 1043/2, 1045, 1046, 1048, 1049/1, 1049/3, 1049/4, 1050/1, 1050/2, 1051/1, 1051/2, 1052, 1053, 1054/1, 1054/2, 1054/3, 1055, 1056, 1057/1, 1057/2, 1058, 1059, 1060, 1061, 1062, 1063/1, 1063/2, 1064/1, 1064/2, 1065, 1067/1, 1067/2, 1068, 1070/1, 1070/2, 1070/3, 1070/4, 1071/1, 1071/2, 1072, 1073/1, 1073/2, 1074, 1077, 1078, 1081, 1082, 1083, 1086, 1087/1, 1087/2, 1087/3, 1088, 1090/1, 1090/2, 1091/2, 1091/3, 1091/4, 1092/1, 1093/2, 1095, 1096, 1098/1, 1098/2, 1099, 1101, 1102, 1103, 1104, 1106, 1108/1, 1108/2, 1108/3, 1108/4, 1109, 1110, 1111/1, 1114, 1116, 1117, 1121/1, 1121/2, 1123, 1124/1, 1124/2, 1126, 1128/2, 1128/3, 1128/6, 1128/7, 1128/8, 1128/9, 1128/10, 1128/11, 1128/12, 1130, 1131/1, 1134/2, 1134/4, 1134/5, 1134/6, 1135/1, 1135/2, 1136/1, 1136/2, 1136/3, 1138, 1139/1, 1139/2, 1140/1, 1140/2, 1140/3, 1140/4, 1140/5, 1141/1, 1142/1, 1142/12, 1142/13, 1142/5, 1142/6, 2414/4, 2419/1, 2419/2, 2420

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnosti in neokrnjenost najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:
- rimskodobna naselbina z grobiščem se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;

- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **2**
Ime: **Dolenja Podgora - Arheološko najdišče Židovec**
EŠD: **19755**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dolenja Podgora
Parcelne številke: 2215/1, 2215/10, 2215/11, 2215/12, 2215/13-del, 2215/14, 2215/15, 2215/16, 2215/2, 2215/3, 2215/4, 2215/5, 2215/6, 2215/7, 2215/8, 2215/9, 2218, 2219, 2220, 2322, 2323, 2324/1, 2324/2, 2334, 2335, 2340/16, 2340/17, 2340/18, 2340/19, 2340/20, 2340/21, 2340/22, 2340/23, 2340/24, 2340/25, 2340/27, 2340/28, 2373/1, 2373/2
Katastrska občina: Mavrlen
Parcelna številka: 4789/1-del, 4789/160, 4789/161, 4789/162, 4789/163, 4789/164, 4789/165, 4789/166, 4789/167, 4789/168, 4789/169, 4789/170

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:

- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, na novo ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni, v kolikor niso pridobljeni kulturnovarstveni pogoji in soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **3**
Ime: **Gorenji Radenci - Arheološko najdišče Straža**
EŠD: **10092**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: *125, *126, *124, 1258/4, 1258/3, 1243/2, 1244/2, 1257/2, 1258/2, 1243/1, 1244/1, 1245, 1246/1, 1254, 1256, 1257/1, 1258/1, 2293/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:

- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;

- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **4**
Ime: **Pusti Gradec - Arheološko najdišče**
EŠD: **7159**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 4706-del, 894/2, 894/3, 887/2, 4657/5, 888, *56, 895, 887/1, 894/1
Katastrska občina: Golek
Parcelna številka: 2678-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča na okljuku reke Lahinje in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:
- arheološko najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- v okljuk Lahinje se sme posegati le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **5**
Ime: **Veliki Nerajec - Arheološko najdišče**
EŠD: **7161**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 164, 166, 167, 168, 169/1, 169/2, 169/3, 170/1, 170/2, 171, 172, 173, 174, 175/1, 175/2, 176/1, 176/2, 177-del, 780/1, 780/2, 780/3, 780/4, 780/5, 781, 787, 788, 789/1, 789/2, 790/1, 790/2, 790/3, 790/4, 791/1, 791/2, 792, 793, 821, 822, 823, 824/1, 824/2, 825/1, 825/2, 826, 827/1, 827/2, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836/1, 836/2, 836/3, 836/4, 837/1, 837/2, 838, 841-del, 852/1, 853/1, 853/2, 853/3, 855-del, 4657/4-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:
- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **6**
Ime: **Vinica - Arheološko najdišče Šlemine**
EŠD: **9625**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *78/3, 1004, 1005/1, 1006, 1007/1, 1007/2, 1008/1, 1008/2, 1010/1, 1010/2, 1011/1, 1011/2, 1011/3, 1012, 1013/1, 1013/2, 1013/3, 1014/1, 1014/2, 1015/1, 1016, 1017, 1023, 1024, 1025/1, 1025/2, 1025/3, 1025/4, 1063/1, 1063/2, 1064, 1065, 1066, 1067, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1073, 1074, 1075, 1076, 1077, 1081/1, 1081/2-del, 1081/3-del, 1081/4-del, 1081/5-del, 1081/6, , 1081/9, 1081/10-del, 1081/11-del, 1083, 1084-del, 1085-del, 1086-del, 1087-del, 1088-del, 1089, 1091/2, 1092/2, 1093/1, 1094/2, 1095/2, 1095/3, 1096-del, 1097/1, 1099/1, 1099/2, 1099/3, 1099/4, 1100, 1102, 1169-del, 1170/1, 1170/2, 1171, 1172, 1173, 1174, 1177, 1178, 1180/1, 1180/2, 1180/3, 1180/4, 1181, 1182, 1183, 1184, 1185/1, 1185/3, 1185/4, 1186, 1192, 1193/1, 1193/2, 1193/3, 1194/1, 1196, 1197, 1198/6, 1198/7, 1203/1, 1203/2, 1203/3, 1205, 2372/6-del, 2372/7-del, 2373/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:

- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, na novo ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni, v kolikor niso pridobljeni kulturnovarstveni pogoji in soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **7**
Ime: **Zapudje - Utrjena višinska naselbina Veliki Kolečaj**
EŠD: **27897**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 4653/1, 4653/2, 4653/3, 4653/37, 4653/38, 4653/39, 4653/4, 4653/40, 4653/41, 4653/42, 4653/43, 4653/44, 4653/45, 4653/46, 4653/47, 4653/48, 4653/49, 4653/5, 4653/50, 4653/51, 4653/52, 4653/53, 4653/54, 4653/55, 4653/56, 4653/57, 4653/58, 4653/59, 4653/6, 4653/60, 4653/61, 4653/62, 4653/63, 4653/64, 4653/65, 4653/66, 4653/7, 4653/8, 4653/9
Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: 2287/1, 2287/110, 2287/111, 2287/61, 2287/62, 2287/63, 2287/64, 2287/65, 2287/66, 2287/67, 2287/68, 2287/69, 2287/70, 2287/71, 2287/72, 2287/73, 2287/74, 2287/75, 2287/76, 2287/77, 2287/78, 2287/79, 2287/80, 2287/81, 2287/82, 2287/83, 2287/84, 2287/85, 2287/86, 2287/87, 2287/88, 2287/89, 2287/90, 2287/91, 2287/92
Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: 2603/9, 2603/10, 2603/11, 2603/12, 2603/13, 2603/14, 2603/15, 2603/17, 2603/18, 2603/30, 2603/32

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: 3204/83, 3204/84, 3204/85, 3204/86, 3204/87, 3204/88, 3204/89, 3204/90, 3204/91, 3204/92, 3204/93, 3204/94, 3204/95, 3204/96, 3204/97, 3204/98, 3204/99, 3204/100, 3204/101, 3204/102, 3204/103, 3204/104, 3204/105, 3204/106, 3204/107, 3204/108, 3204/109, 3204/110, 3204/111, 3204/112, 3204/113, 3204/114, 3204/115, 3204/116, 3204/117, 3204/118, 3204/119, 3204/120, 3204/121, 3204/122, 3204/145, 3204/146, 3204/147, 3204/148, 3204/149, 3204/150, 3204/151, 3204/152, 3204/153, 3204/154, 3204/155, 3204/156, 3204/157, 3204/158, 3204/159, 3204/160

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:

- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;
- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, na novo ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni, v kolikor niso pridobljeni kulturnovarstveni pogoji in soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

Zap. št.: **8**
Ime: **Zapudje - Gradišče Nerajski Cirnik**
EŠD: **30362**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 440/1, 441/1, 444/4, 452, 453/1, 453/2, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 461, 462, 463, 464/1, 464/2, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 480, 485, 486, 487/1, 487/2, 487/3, 487/4, 489/1, 489/2, 490/1, 490/2, 491, 492/1, 492/2, 493/1, 493/2, 494/1, 494/2, 497/1, 497/2, 498/1, 498/2, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 507, 510, 511, 512, 515, 516, 519, 520, 523, 524, 527, 528, 530/1, 530/2, 531, 532, 533, 534/1, 534/2, 534/3, 534/4, 534/5, 534/6, 535, 536, 537/1, 537/2, 537/3, 537/4, 538, 539/1, 539/2, 540/1, 540/2, 541/1, 541/2, 541/3, 541/4, 542/1, 542/2, 543/1, 543/2, 544, 545, 546, 547, 550, 551/1, 551/2, 552, 555, 556, 558, 559, 560, 561, 562, 563/1, 563/2, 564/1, 564/2, 565/1, 565/2, 566/1, 566/2, 567, 568, 569/1, 569/2, 569/3, 569/4, 570, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581/1, 581/2, 582, 583, 585/1, 585/2, 586/1, 586/2, 586/3, 586/4, 587, 588, 589/1, 589/3, 589/4, 589/5, 590/1, 590/3, 590/4, 591/1, 591/2, 592, 593, 594/1, 594/2, 594/3, 595/1, 595/2, 596/1, 596/2, 597/1, 597/2, 597/3, 597/4, 597/5, 598/2, 598/3, 598/4, 598/5, 598/6, 598/7, 599, 600, 601/1, 601/2

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Zgodovinski, arheološki in prostorski kontekst najdišča.
- Celovitost, izvirnost in neokrnjenosti najdišča in ostalin.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za arheološka najdišča ter posebna določila:

- najdišče se varuje kot nedeljivo celoto, nepozidano, v svoji izvirnosti in neokrnjenosti;

- arheološke ostaline se varujejo na kraju samem (*in situ)*;
- dopustna (zaželena) je prezentacija spomenika ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in njegovih spomeniških kakovosti;
- gospodarjenje z gozdom mora biti v skladu z veljavnim gozdnogospodarskim načrtom in mora biti podrejeno ohranjanju ter prezentaciji najdišča;
- odstranjevanje drevesnih štorov, na novo ustvarjanje vlak, drč in drugi posegi v tla niso dovoljeni, v kolikor niso pridobljeni kulturnovarstveni pogoji in soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine;
- posegi namenjeni prezentaciji najdišča so možni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in soglasja pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

6. člen
(profane stavbe)

Zap. št.: **9**
Ime: **Vinica - Grad**
EŠD: **813**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 124/5, 125/5, 2374/8-del, 2374/9

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *288, 38/11, 38/12, 45, 46/1, 46/2, 48/2, 48/3, 49, 122/3, 124/4, 124/5, 125/1, 125/5, 125/6, 125/7, 126/1, 126/4, 126/5-del, 127/2, 2371/4, 2374/7, 2374/8, 2374/9

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Lega v prostoru.
- Stavbna struktura in kompozicija.
- Vedute in zemeljske plasti.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik veljajo splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebinam spomenika:

- varovati je potrebno zgodovinske, kulturne, arhitekturne in likovne vrednote spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, ter vse vedute spomenika;
- dovoljeni sta prenova gradu za stanovanjsko, muzejsko, hotelsko ali drugo turistično in kulturno namembnost ter interpolacija novih stavbnih teles v nekdanjih gabaritih gradu;
- znotraj območja spomenika je prepovedano urediti javno parkirišče;
- ohranjati je potrebno zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami;
- prepovedano je odkopavati in zasipavati teren;
- prepovedano je postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo kulturnega spomenika;
- dovoljeno je izvajati sanitarno čiščenje območja gradu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **10**
Ime: **Pobrežje pri Adlešičih - Območje gradu**
EŠD: **9560**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *1/1, *1/2, *2, *3, 762/1, 762/2, 762/3, 762/4, 762/5, 763/8, 763/9-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči

Parcelna številka: *1/1, *1/2, *2, *293, *3, *9/1, *9/2, 725/1, 725/10, 725/11-del, 725/12, 725/9, 746, 753, 754/1, 754/2, 754/3, 754/4, 754/5, 754/6, 754/7, 754/8, 755/1, 755/13, 755/14, 755/2, 755/4, 755/6, 755/7, 755/8, 757, 758/1, 758/2, 759, 760, 761, 762/1, 762/2, 762/3, 762/4, 762/5, 763/1, 763/2, 763/3, 763/4, 763/5, 763/65181-del, 5186/2-del, 5186/3-del, 5187/1, 5204-del, 763/7, 763/8, 763/9, 764, 765-del, 770/1, 770/3, 770/4-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Lega v prostoru.
- Stavbna struktura in kompozicija.
- Vedute in zemeljske plasti.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik veljajo splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebinam spomeniškega območja:

- varovati je potrebno zgodovinske, kulturne, arhitekturne, likovne in krajinske vrednote v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, ter vse vedute spomenika;
- ohranjati je potrebno topološke, morfološke in tipološke značilnosti prostora ter njegovo zgodovinsko pogojeno organizacijo;
- dovoljena je sanacija in prezentacija grajskih razvalin ali njihova celovita prenova za muzejsko ali drugo kulturno in turistično namembnost z možnostjo interpoliranja novih stavbnih teles v nekdanjih gabaritih Generalije, grajskih stolpov in drugih pripadajočih objektov;
- na podlagi rezultatov arheoloških raziskav, analogij in preučitve zgodovinskih virov je dovoljena izgradnja hiš in obnova kapele sv. Florijana v območju nekdanje grajske naselbine;
- znotraj območja spomenika je prepovedano urediti javno parkirišče;
- prepovedano je postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo kulturnega spomenika;
- dovoljeno je izvajati sanitarno čiščenje območja gradu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **11**

Ime: **Breznik pri Črnomlju - Dvorec Turn**

EŠD: **19940**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš

Parcelna številka: 4708-del

Katastrska občina: Golek

Parcelna številka: *121, *122, *125, 1119/17, 1119/19, 1119/20, 1124/1, 1124/2, 1124/3, 1125/1, 1125/2, 1125/3, 1126, 1129, 1130/1, 1130/2, 1131, 1132, 1133, 1134, 1776/10-del, 1778/6, 1778/7, 1779

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš

Parcelna številka: 2629/1, 2629/8, 2631, 4708-del

Katastrska občina: Golek

Parcelna številka: *121, *122, *125, 1119/17, 1119/19, 1119/20, 1124/1, 1124/2, 1124/3, 1125/1, 1125/2, 1125/3, 1126, 1129, 1130/1, 1130/2, 1131, 1132, 1133, 1134, 1776/10, 1778/6, 1778/7, 1779, 2956, 2957, 2958, 2959, 2960, 2961, 2962, 2963-del, 2964, 2965

Katastrska občina: Tanča gora

Parcelna številka: 2741/2, 2741/3

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Lega v prostoru.
- Stavbna struktura in kompozicija.
- Prostorske poteze, vedute in zemeljske plasti.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik veljajo splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebinam spomenika:

- varovati je potrebno zgodovinske, kulturne, arhitekturne in likovne vrednote spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, ter vse vedute spomenika;
- dovoljeni sta prenova gradu za stanovanjsko, muzejsko, hotelsko ali drugo turistično in kulturno namembnost ter interpolacija novih stavbnih teles v nekdanjih gabaritih gradu;
- znotraj območja spomenika je prepovedano urediti javno parkirišče;
- ohranjati je potrebno zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami;
- prepovedano je odkopavati in zasipavati teren,
- prepovedano je postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo kulturnega spomenika;
- dovoljeno je izvajati sanitarno čiščenje območja gradu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **12**
Ime: **Dečina - Špeharjeva hiša**
EŠD: **10088**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: *83, 1447

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: *83, 1441, 1447, 2297/18-del, 2301-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Lega stavbe v prostoru.
- Obstoječi gabariti stavbe in gradbeni materiali.
- Tlorisna razporeditev prostorov.
- Kamnit portal in stara vinska trta ob stavbi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- ohranjanje arhitekturne zasnove in vsemi oblikovanimi elementi (tlorisi vseh etaž, streha, fasade s pripadajočimi dekorativnimi elementi fasade: delilni venec med etažama, obrobe okrog okenskih in vratnih odprtin;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, materialih, strukturi in barvni podobi;
- morebitne poslovne dejavnosti v stavbi morajo prispevati k ohranjanju in predstavitvi pričevalnih kvalitet spomenika;
- na dvorišču ni dopustno postavljanje novih objektov, ohranja se odprt zelen prostor;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenikov in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika;

- omogoča se predstavitev celote in posameznih zaščitenih elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA
Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **13**
Ime: **Deskova vas - Hiša Deskova vas 21**
EŠD**:** **25603**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: 604/4-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA
Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: 604/4

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Pojavnost stavbe v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca.
- Fasadna dekoracija.
- Oblika in naklon strehe.
- Oblika oken.
- Oblika in materialna substanca glavnega portala.
- Oboki v kletnih prostorih.
- Izvorna namembnost (dopuščena je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene).
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:
- stene jugovzhodnega vogala hiše v vrhhlevnem delu se ohranja v leseni izvedbi.
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA
Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **14**
Ime: **Gorenji Radenci - Ivančeva hiša**
EŠD: **10093**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: 1050/2-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA
Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: 1050/1-del, 1050/2-del, 1050/3

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Obstoječi gabariti stavbe ter oblika in naklon strehe.
- Gradbeni materiali.
- Kamnit portal, šivani vogali, napis na fasadi in stavbno pohištvo.
- Lega hiše v prostoru in vedute.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- ohranjanje arhitekturne zasnove in vsemi oblikovanimi elementi (tlorisi vseh etaž, streha, fasade in njeni dekorativni elementi;
- vse posege v spomenik je treba podrediti ohranjanju varovanih sestavin;
- morebitne poslovne dejavnosti v stavbi morajo prispevati k ohranjanju in predstavitvi pričevalnih kvalitet spomenika;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenikov in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in dodatni varstveni režim:

- varovanje kamnite in vrhkletne kašče;
- varovanje obstoječega skednja;
- varovanje dvorišča, na katerem ni dopustno postavljanje novih objektov, ohranja se odprt zelen prostor;
- podrejanje vsake rabe prostora in posegov ohranjanju značilne prostorske podobe spomenika, prostorskih razmerij ter varovanju kvalitetnih pogledov nanj;
- prepoved zapiranja pogledov na spomenik z obzidavami, postavljanjem ograj, gradnjami vseh vrst objektov in opornih zidov, postavljanjem energetskih in komunikacijskih vodov, reklamnih in drugih panojev;
- prepoved postavljanja nosilce reklam in drugih oznak ter njihovo nameščanje na fasade ali na druge sestavne dele domačije;
- prepoved vseh posegov, ki bi lahko škodljivo vplivali na spomenik.

Zap. št.: **15**
Ime: **Preloka - Šola**
EŠD**:** **24967**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: *2/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca.
- Fasadna dekoracija.
- Oblika in naklon strehe.
- Oblika oken.
- Oblika in materialna substanca glavnega portala.
- Oboki v kletnih prostorih.
- Prvotna namembnost, dopuščena pa je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebna določila:

- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;

- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Preloka – Cerkev sv. Trojice (EŠD 2173).

Zap. št.: **16**
Ime: **Žuniči - Domačija Šokčev dvor**
EŠD: **7603**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Žuniči
Parcelna številka: 166/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Žuniči
Parcelna številka: 163/5, 163/6-del, 166/1, 166/2, 168, 496/1-del, 496/6-del, 496/8-del, 503/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Obstoječi gabariti same domačije in posameznih stavb.
- Oblika, zunanja podoba in gradbeni materiali domačije ter posameznih stavb.
- Razporeditev notranjih prostorov.
- Lega, tlorisna zasnova domačije in vedute.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- varovanje arhitekturnih, etnoloških, in zgodovinskih vrednot spomenika v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti, ter varovanje vseh njegovih značilnih vedut;
- prepoved predelav vseh likovnih in stavbnih prvin objekta, ki so ovrednotene kot del spomenika;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, talne plasti, tlorise in gabarite spomenika, njegovo poslikavo in opremo ter v druge značilne stilne elemente spomenika, razen v primeru vzdrževalnih posegov, ki jih na podlagi kulturnovarstvenih pogojev s kulturnovarstvenim soglasjem odobri pristojna služba za varstvo kulturne dediščine;
- vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in vzdrževanju varovanih spomeniških lastnosti in/ali rekonstrukciji najbolj kvalitetne historične podobe spomenika;
- znotraj varovanega območja spomenika je prepovedano postavljanje objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nosilci reklam, anten in ostalih naprav;
- izjemoma so posegi dovoljeni le na podlagi kulturnovarstvenih pogojev in s kulturnovarstvenim soglasjem, ki ga odobri pristojna služba za varstvo kulturne dediščine;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščitenih elementov in dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanje spomenika in njegovih spomeniških kvalitet.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in dodatni varstveni režim:

- ohranjanju značilne prostorske podobe spomenika, prostorskih razmerij ter varovanju kvalitetnih pogledov nanj;
- prepoved zapiranja pogledov na spomenik z obzidavami, postavljanjem ograj, gradnjami vseh vrst objektov in opornih zidov, postavljanjem energetskih in komunikacijskih vodov, reklamnih in drugih panojev;
- prepoved vseh posegov, ki bi lahko škodljivo vplivali na spomenik.

7. člen
(sakralne stavbe)

Zap. št.: **17**
Ime: **Adlešiči - Cerkev sv. Nikolaja**
EŠD: **1595**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *183

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *180/2-del, *183, *233, 1, 169/1-del, 169/2, 4694, 4695, 4697, 5144/1, 5145, 5146, 5149, 5151/1, 5152/1, 5152/2, 5153/1, 5153/2, 5181-del, 5183/8-del, 5183/9-del, 5186/1-del, 5349/2, 5349/3, 5349/4, 5349/5

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega v naselju in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni detajli (okna, obočna shema, pilastri, zidni venec, slavolok, pevski kor).
- Struktura notranjih in zunanjih sten z ometi in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavinami deli (kipi, slike in drugo okrasje), cerkvene klopi in drugi likovno izraziti elementi (Križev pot, slike, kipi).
- Vsi kamniti elementi: tlaki, portali, kropilniki, stopnice.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Kamnit zid okoli pokopališča in njegovi vhodni portali.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **18**
Ime: **Belčji Vrh - Cerkev sv. Helene**
EŠD: **1797**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Belčji vrh
Parcelna številka: *23

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Belčji vrh
Parcelna številka: *23, *26/1, *26/2, *28/2, *159, 26-del, 28, 632/1, 632/2, 2902/1-del, 2904/1-del, 2905/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, tudi tista, skrita pod nivojem obstoječih tlakov, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, vrata, slavolok).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Dekorativna členitev zunanjščine.

- Struktura sten z ometi in poslikavo na ladijski steni slavoloka ter morebitnimi drugimi poslikavami pod beleži.
- Oltarna oprema in drugi likovno izraziti elementi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **19**
Ime: **Bojanci - Cerkev Obglavljenja sv. Janeza Krstnika**
EŠD: **12913**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Bojanci
Parcelna številka: *1, 139/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Bojanci
Parcelna številka: *1, 40-del, 41-del, 42-del, 107/1-del, 107/2-del, 107/6, 112/1, 112/2, 113/1, 113/2, 113/3, 114, 115, 116, 117/1, 117/2, 117/3, 117/4, 118, 119, 125, 128, 137, 138, 139/1, 139/2, 139/3, 139/4, 140/1-del, 142-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, vrata…).
- Vsa cerkvena oprema z vsemi sestavnimi deli, posebej še ikonostas, cerkvene klopi in drugi likovno izraziti elementi.
- Pokopališče, posebej še nagrobniki v cirilici.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **20**
Ime: **Butoraj - Cerkev sv. Marka**
EŠD: **1740**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Butoraj
Parcelna številka: *93

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Butoraj
Parcelna številka: *93, 1874-del, 1875/1, 1875/2, 1875/3, 1876, 1882, 1883, 1884/4, 1884/5, 1884/6, 1884/7, 1885, 1886, 1891/1, 1891/2, 1894, 1895, 1896, 1897, 1899, 1900/1, 1900/2, 1901, 1902/1, 1902/2, 1903/1, 1903/2, 1904, 1905/1,

1905/2, 1905/3, 1905/4, 1905/5, 1905/6, 1907, 1908, 1909, 1913, 1914, 1915, 1917, 2822/12-del, 2822/3-del, 2822/7-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova izjemna lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Oltarna oprema z vsemi sestavinami (kipi in drugo okrasje).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **21**
Ime: **Črnomelj - Cerkev sv. Boštjana v Mestni lozi**
EŠD: **1741**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: *223

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: *223, 855-del, 857/1-del, 857/2-del, 858/2

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (portala, okna…).
- Struktura sten z ometi in beleži.
- Glavni in edini oltar, izdelek podobarja Konrada Skaze iz okoli leta 1904.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **22**
Ime: **Dalnje Njive - Cerkev sv. Marka**
EŠD: **2267**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *162-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *144/51, *144/55, *161, 4435/4, 4437/12, 4437/14, 4443/1, 4444/3-del, 4444/4, 4444/5, 4445-del, 4446-del, 4457/3-del, 4457/4, 4548/1, 4549-del, 4712/1-del, 4741-del, 7114, 7115, 7116, 7117, 7118-del, 7132, 7133, 7146, 7147

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev in posamezni stavbni detajli (portal, okna, slavolok).
- Struktura sten z ometi in poslikavami.
- Glavni in edini oltar iz sredine 19. stoletja in vsi njegovi sestavni deli.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **23**
Ime: **Damelj - Cerkev sv. Mihaela**
EŠD: **2662**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Damelj
Parcelna številka: *144/1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Damelj
Parcelna številka: *144/1, 24/14-del, 708/1, 708/2, 709-del, 710/1-del, 710/2, 710/3, 942/2-del, 943-del, 944-del, 945-del, 946/2-del, 954/1, 954/2, 955, 956/1, 956/2, 957/1, 957/2, 961/1, 1136/3-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni detajli (slavolok, portal, okna, rebrovje …).
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Glavni in edini oltar z vsemi sestavnimi deli.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in zidan vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **24**
Ime: **Dobliče - Cerkev sv. Janeza Evangelista**
EŠD: **1730**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dobliče
Parcelna številka: *94

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dobliče
Parcelna številka: *2, *3/1, *94, *328, 254-del, 256/1-del, 286, 289, 290/1-del, 762, 766-del, 3573/1-del, 3598-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter in posamezni stavbni detajli (kamnita portala, kropilniki …).
- Struktura sten z ometi in poslikavami.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavnimi deli (kipi in drugo okrasje) in drugi likovno izraziti elementi (križev pot …).
- Struktura sten in poslikava Franceta Blaznika iz leta 1895 v notranjosti cerkve.
- Spominska plošča škofu Janezu Vrtinu (1844-1899), vzidana na steno zakristije.
- Grob in nagrobnik Paula Lacknerja (1826-1899) in njegovega zeta Mathiasa Stieneta na pokopališču ob cerkvi.
- Nagrobniki z napisi v nemščini, postavljeni ob pokopališkem zidu pod mrliško vežico.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **25**
Ime: **Dragovanja vas - Cerkev sv. Ožbolta**
EŠD: **1800**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *61/1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *61/1, 688/2, 692/1, 694, 695/1, 695/2, 3391

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, vsa še ohranjena originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (slavolok, portal, okna...).
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod beleži.
- Naslikana arhitektura oltarja na zaključni steni prezbiterija, delo Josepha Wilhelma iz leta 1826.
- Glavni in edini oltar, izdelek Matije Žure iz leta 1876, z vsemi sestavnimi deli (tabernakelj, kipi in drugo okrasje).
- Sliki Naše ljube Gospe iz leta 1903 in Križanja (olje na platnu) iz leta 1934, deli slikarja Mihaela Kambiča in slika Marije Snežne (olje na lesu) s signaturami 1741, 1826 in 1902.
- Zvon iz leta 1816, ki ga je vlil Vincent Samassa iz Ljubljane.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Kamnit pokopališki zid.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe, ter dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- Sanacija zadnje obnove stavbe, ki je okrnila ali celo delno izbrisale njene arhitekturne, zgodovinske in umetnostnozgodovinske kvalitete stavbe.
- Ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **26**
Ime: **Golek pri Dragatušu - Cerkev sv. Antona Puščavnika**
EŠD: **1799**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Golek
Parcelna številka: *1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Golek
Parcelna številka: *1, *135, 14, 15, 16, 17/1, 17/2, 18, 20, 21/1, 21/2, 21/3, 22, 172, 767-del, 768/1-del, 768/2-del, 769-del, 772, 1766/8-del, 1773-del, 1775/2-del, 2720-del, 2722, 2723, 2724, 2725

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, slavoločen lok, kapiteli, sosvodnice …).
- Struktura sten s še originalnimi ometi in poslikavami ter morebitnimi poslikavami pod beleži.
- Baročna oblika strehe zvonika.
- Vsa oltarna oprema in vsi njeni sestavni deli (kipi, svečniki...).
- Kamnit nagrobnik Matije Primitza (1792-1855), in njegove žene Ane (1795-1858) vzidan v južno steno ladje.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe, ter dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- Sanacija zadnje obnove stavbe, ki je okrnila ali celo delno izbrisale njene arhitekturne, zgodovinske in umetnostnozgodovinske kvalitete stavbe.
- Ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. **27**
Ime: **Gornji Suhor pri Vinici - Cerkev sv. Fabijana in Boštjana**
EŠD: **2660**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Stara lipa
Parcelna številka: *47/4

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Stara lipa
Parcelna številka: *47/4, 1840-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, rebra, slavolok).
- Struktura sten fasad in notranjosti z ometi in vsemi poslikavami pod beleži.
- Glavni oltar v osnovi iz leta 1658 in vsa ostala cerkvena oprema z vsemi sestavinami (kipi, zvonovi…), ter drugi likovno izraziti elementi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **28**
Ime: **Griblje - Cerkev sv. Vida**
EŠD: **2122**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Griblje
Parcelna številka: *1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Griblje
Parcelna številka: *1, *2, *4/4, 1022/1, 1024, 1025, 1026/10, 1026/7, 1027, 2677-del, 2678, 5246-del, 5248, 5249, 5250, 5251, 5255-del, 5257-del, 5258, 5260-del, 5268, 5269, 5270, 5271, 5272, 5273, 5274, 5275, 5276, 5277, 5278, 5279-del, 5280, 5281, 5282-del, 5299, 5301

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni stavbni detajli (profiliran zidni zidec, sosvodnice, pilastri).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod beleži.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavinami (kipi, slike in drugo okrasje), cerkvene klopi, ograja pevskega kora in drugi izraziti likovni elementi (steklen lestenec, križev pot).
- Originalno kamnito tlakovanje.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **29**
Ime: **Hrast pri Vinici - Cerkev sv. Roka**
EŠD: **2659**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Hrast pri Vinici
Parcelna številka: *77

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Hrast pri Vinici
Parcelna številka: *18, *22, *26, *76, *77, *91, *93-del, 1, 2/3, 14-del, 306-del, 1105/1-del, 1107/2, 1122/4-del, 2576/7-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca ter posamezni stavbni detajli.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.

- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Glavni oltar z vsemi sestavinami, posebej s sliko sv. Roka iz leta 1874, delom slikarja Wisiaka iz Kranja.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **30**
Ime: **Kovača vas nad Kolpo - Cerkev sv. Antona Padovanskega**
EŠD: **2771**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: *107

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: *107, *118, 902/1-del, 903/1-del, 903/2, 907, 908, 909, 910, 913/3, 914, 915, 916, 917/1, 917/2, 918, 919/2, 920/3, 922/2, 923, 924, 925, 926, 927/1, 927/2, 928, 929, 937, 938, 939, 940, 941, 942/1, 942/2, 942/3, 943, 944/1, 944/2, 945, 946, 947, 948/1, 948/2, 955/1, 955/2, 956, 957, 958/1, 958/2, 959/1, 959/2, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 968, 969

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca in posamezni stavbni detajli (portal, konzole, poznogotska okna in rebra v kapeli, sklepnik).
- Oprema cerkve, delo slikarja Maksima Sedeja mlajšega (Križev pot, slike Poslednja sodba, Poljanska Marija in Anton Martin Slomšek) in Jožeta Pavlakoviča (krilni oltarček v kapeli).

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **31**
Ime: **Miliči - Cerkev sv. Petra in Pavla**
EŠD: **10096**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Marindol
Parcelna številka: *19

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Marindol
Parcelna številka: *18, *19, 1095-del, 1101, 1102, 1103/2, 1103/3, 1314, 1315/1, 1315/2, 1316, 1317, 1318, 1319/1, 1319/2, 1320, 1321, 1322, 1323/1, 1323/2, 1323/3, 1323/4, 1323/5, 1324, 1325, 1326, 1327/1, 1327/2, 1327/3, 1328/1, 1328/2, 1329, 1330, 1331, 1332, 1335, 1336/1, 1336/2, 1337/1, 1337/2, 1338, 1339/1, 1339/2, 1339/3, 1340/1, 1340/2, 1340/3, 1341, 1342, 1343, 1344/1,

1344/2, 1345, 1346, 1350/4, 1350/5, 1353/1, 1353/2, 1354/1, 1354/2, 1355, 1356, 1358/1, 1358/2-del, 1359-del, 1360-del, 1361-del, 1362, 1363/1, 1363/2, 1363/3, 1364, 1365/1, 1365/2, 1365/3, 1366, 1367, 1368/1, 1368/2, 1369, 1370, 1373, 1374, 1375, 1376, 1377/1, 1377/2, 1965/1-del, 1968-del, 1969, 1970, 1971, 2016, 2017, 2018

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli .
- Vsa cerkvena oprema in vse podobe, ki sestavljajo ikonostas.
- Vsa slikana okna (vitraji).
- Cerkveni arhiv.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **32**
Ime: **Naklo v Beli krajini - Cerkev sv. Jakoba**
EŠD: **1733**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *252, *254, 1959/4

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *252, *253, *254, 1959/4, 1959/5, 1959/6, 1960, 1961, 1962/1-del, 1962/2, 1963, 1968/1, 1970/1, 1971, 5290/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Struktura ometov in poslikava s konca 15. stoletja na stenah in obokih prezbiterija in na ladijski steni slavoloka.
- Vsi v omet vrezani napisi (glagoljaški, latinski, nemški) in letnice na lokih slavoločne stene.
- Struktura ometov in poslikava na stenah ladje (posvetilni križi, upodobitev bandera …).
- Struktura ometov in poslikava vseh fasad cerkve in zvonika.
- Podobe križevega pota, izdelek iz bližine delavnice Janeza Potočnika iz okoli leta 1834.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodna partija na pokopališče.
- Litoželezni nagrobni križi ob severovzhodni potezi pokopališkega zidu.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Zap. št.: **33**
Ime: **Obrh pri Dragatušu - Cerkev sv. Lovrenca**

EŠD: **1796**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš

Parcelna številka: *121

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš

Parcelna številka: *120, *121, *122, 2461-del, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 4682/9-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni detajli (portal, okna, slavolok).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Glavni in edini oltar, izdelek podobarja Janeza Poglajna iz leta 1891.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe, ter dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- Sanacija zadnje obnove stavbe, ki je okrnila ali celo delno izbrisale njene arhitekturne, zgodovinske in umetnostnozgodovinske kvalitete stavbe.
- Ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **34**

Ime: **Otovec - Cerkev sv. Jerneja**

EŠD: **1735**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh

Parcelna številka: *337/3, *548

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh

Parcelna številka: *337/1, *337/2, *337/3, *337/4, *548, 572, 573/1, 573/2, 573/3, 573/4, 574, 575, 576, 577, 578, 579/1, 579/2, 580/1, 580/2, 581/1, 581/2, 582/1, 582/2, 583, 584, 786/2, 814/2, 815, 816, 817, 819, 820, 824, 825, 827, 828, 829/1, 829/2, 830/1, 830/2, 831, 832, 833/1, 833/2, 836, 837/1, 837/2, 838/1, 838/2, 839/1, 839/2, 840, 841, 2456/2, 2456/3, 2456/4, 2456/6, 2459, 2460/1, 2460/2, 2463, 2464, 2465, 2468, 2469/1-del, 2477/3, 2477/4, 2488-del, 2490, 2491/1, 2491/2, 2491/3, 2492/1, 2492/2, 2496, 2498, 2500, 2504/1, 2504/2, 2505/1, 2505/2, 2505/3, 2505/4, 2506, 2507, 2508, 2509, 2511, 2514/1, 2514/2, 2515, 2516, 2517, 2518/1, 2518/2, 2519, 2520/1, 2520/2, 2521/1, 2521/2, 2521/3, 2521/4, 2522/1, 2522/2, 2523, 2524/1, 2524/2, 2526, 2527, 2528/1, 2528/2, 2529, 2530, 2533/1, 2533/2, 2535/1, 2535/2, 2536/1, 2536/2, 2537/1, 2537/2, 2538, 2541-del, 2543-del, 5344-del, 5364/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev posamezni stavbni detajli (okna, portal, pevski kor), ter vsi kamniti elementi.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Struktura sten z ometi in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.

- Oltar z vsemi sestavnimi deli (kipi, slika in drugo okrasje) in vsi drugi likovno izraziti elementi.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **35**
Ime: **Petrova vas - Cerkev sv. Janeza Krstnika**
EŠD: **1737**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Petrova vas
Parcelna številka: *1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Petrova vas
Parcelna številka: *1, 5/2, 201/1, 201/2, 202, 205/1, 205/2, 206/1, 206/2, 206/3, 207/1, 207/5, 207/6, 207/7, 207/8, 208/1, 209/1, 209/2, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 218/1, 218/2, 218/3, 218/4, 219, 228, 233/1, 233/2, 237/1, 237/2, 242/1, 242/2, 243/1, 244/1, 244/3, 288, 289, 290/1, 291/1, 292/1, 293/1, 294/1, 295, 296, 298, 299/1, 299/2, 4561-del, 4612/1, 4629-del, 4631

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (pevski kor, slavolok, pilastri…).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavnimi deli (kipi, svečniki in drugo okrasje), prižnica z vsemi sestavinami (baldahin, kipi, slika) in drugi likovno izraziti elementi (lestenec).
- Bronasti zvon iz leta 1878, izdelek Alberta Samasse.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **36**
Ime: **Podklanec - Cerkev sv. Jožefa**
EŠD: **2658**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *134

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *132, *134, *135, 1319, 2369/10-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegov vsebinski, simbolni in prostorski odnos do neposredne okolice.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (slavolok, vrata, okenske odprtine).
- Tlak iz apnenega estriha pod obstoječim opečnimi tlakovci.
- Pokončno, na romanski način oblikovano okence v južni steni ladje.
- Struktura sten z ometi in poslikavami in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži (vogelniki, zvezde…) na fasadah.
- Glavni oltar (zidana oltarna menza, lesen nastavek in njemu pripadajoči kipi).
- Figuralna in vegetabilna poslikava iz preloma 17. in 18. stoletja na oboku in stenah prezbiterija ter na slavoločnem loku.
- Zvonček v zvoniku.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **37**
Ime: **Preloka - Cerkev sv. Trojice**
EŠD: **2173**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: *304, 1208/25

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: *1, *2/1, *2/2, *304, *329, 1190, 1191, 1195, 1196, 1204/1, 1204/2, 1205, 1207, 1208/12, 1208/16, 1208/17, 1208/18, 1208/19, 1208/20, 1208/21, 1208/22, 1208/23, 1208/24, 1208/25, 1208/4, 1208/5, 1209, 1210/1, 1210/2, 1213/10, 1213/11, 1213/3-del, 1213/4, 1213/5, 1213/6, 1213/7, 1213/8, 1213/9, 1214/1, 1214/2, 1215/1, 1215/2, 1215/3, 1215/4, 1215/5, 1215/6, 1216/1, 1216/2, 1216/3, 1216/4, 1217/1, 1217/2, 1221/1, 1221/2, 1221/3, 1222, 1223, 1224, 1279/2, 1279/3, 1279/4, 1280/1, 1281, 1282, 1284, 1285, 5132/59, 5132/60, 5132/61, 5132/62, 5132/64-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Vsa oltarna prema z vsemi sestavnimi deli (tabernakelj, kipi, slike in drugo okrasje), prižnica, predelana v ambon, slike s. Pie Garantini, orgelska omara Brandlovih orgel iz začetka 20. stoletja in drugi likovno izraziti elementi (križev pot…).
- Vse cerkveno posodje (kelihi…).
- Leseni lestenci in cerkvene klopi, izdelane po načrtih J. Plečnika v 50-tih letih 20. stoletja.
- Kamnit zidec okoli pokopališča z vhodno partijo in stara kamnita mrliška vežica.
- Starejši nagrobniki in spominska obeležja.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **38**
Ime: **Pusti Gradec - Cerkev Vseh svetnikov**
EŠD: **1798**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: *56

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: *56, 888, 894/3

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, portal, slavolok).
- Struktura sten z ometi in dekorativna poslikava zunanjščine in notranjosti.
- Glavni in edini oltar, izdelek Jerebove podobarske delavnice z začetka 20. stoletja, z vsemi sestavinami.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodna partija na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **39**
Ime: **Rodine v Beli krajini - Cerkev Marije Pomagaj**
EŠD: **1734**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *205, 1445, 1450

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *204/1, *204/2, *205, *206, *207/1, *207/2, 1441, 1442, 1443, 1444, 1445, 1446, 1447, 1448, 1449, 1450, 1451/1, 1451/2, 1452/1, 1452/3, 1452/4, 1453, 1454, 1455, 1456, 1457/1, 1457/2, 1458, 1459, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478-del, 1479, 1482, 1483, 5291/15-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Struktura sten z ometi in poslikavami.
- Glavni oltar iz leta 1884, izdelek Jerebove podobarske delavnice in vsa druga oltarna oprema z vsemi sestavnimi deli.
- Nastavek oltarja z letnico 1696 in Marijino sliko, danes v črnomaljskem župnišču.

- Podobe križevega pota, ljudsko delo iz 19. stoletja.
- Originalno tlakovanje s konca 19. stoletja.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **40**
Ime: **Rožanec - Cerkev sv. Jurija**
EŠD: **1736**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Petrova vas
Parcelna številka: *358

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Petrova vas
Parcelna številka: *358, *359, 4345, 4346, 4348, 4349, 4350, 4620/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, gradbena substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (slavolok, portal, okna).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Struktura sten z ometi in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Glavni in edini oltar ter vsa njegova oprema.
- Kamnit zid okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **41**
Ime: **Sinji vrh - Cerkev sv. Janeza Evangelista**
EŠD: **2265**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: 490/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *2/1, *2/2, *3-del, *4/3, *5/2, *62, 1/1, 2, 235/2-del, 235/3, 236/1-del, 236/2-del, 236/3, 237, 238/1, 238/2, 238/3, 302/1-del, 302/2, 486/19, 490/1, 490/2, 490/3, 491/1, 491/2-del, 491/4, 492/1-del, 493/2-del, 493/3-del, 4712/40-del, 4712/48-del, 4723/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.

- Struktura sten z ometi in poslikavami, predvsem dekorativna členitev zunanjščine.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavnimi deli (kipi, slike in drugo okrasje), cerkvene klopi in drugi likovno izraziti elementi (Križev pot ipd.).
- Originalno tlakovanje v ladji in prezbiteriju.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **42**
Ime: **Srednji Radenci - Cerkev sv. Marije Magdalene**
EŠD: **2318**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: *15/1, *15/3, 117/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Radenci
Parcelna številka: *1, *7, *14, *15/1, *15/2, *15/3, *21/3, *89, *146, *147, *148, *161, 1/1, 8, 109, 110, 111/1, 111/2, 111/3, 111/4, 111/5, 112, 116, 117/1, 117/2, 118, 119, 120/1, 120/2, 121, 122/1, 122/2, 1062/2, 1063, 1065/4, 1066-del, 1067-del, 2302-del, 2304-del, 2307, 2308/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev posamezni detajli ter vsi kamniti elementi (portal, okenski okvirji, zaključek zvonika…):
- Struktura stan z ometi in poslikavami ter morebitnimi poslikavami pod beleži.
- Glavni oltar, izdelan v historicističnem slogu ob prelomu 19. in 20. stoletja in vsa njegova oprema.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodna partija na pokopališče.
- Ohranja in varuje se grob padlega partizana.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **43**
Ime: **Stari trg ob Kolpi - Cerkev sv. Jožefa**
EŠD: **2316**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: *1-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: *1, *2, *3, *4/1-del, 1, 2-del, 1435/1-del, 53/4-del, 53/5-del, 53/6, 53/7, 53/8, 3530/1-del, 3542/2-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega v naselju in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter in posamezni stavbni detajli in kamnoseški elementi (portali, stebri pevskega kora, kropilniki, kamnit tlak …).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Kamnit glavni portal in napis na njem z letnico 1632.
- Glavni oltar in vsa njegova oprema (zidana menza, lesen oltarni nastavek, kipi, tabernakelj, svečniki), ki je v osnovi iz sredine 18. stoletja in ga je 1904 predelal podobar Janez Vurnik.
- Križani Kristus iz 18. stoletja in kulise Božjega groba iz 19. stoletja v desni stranski kapeli.
- Novo renesančni oltar sv. Mihaela v levi stranski kapeli (menza z vgrajenim kamnitim nagrobnikom, nastavek, kipi, slika, okrasje).
- Zakristijska omara in orgelska omara.
- Cerkveno posodje (kelihi, monštranca…).
- Tlaki v ladji, prezbiteriju in kapelah iz leta 1904.
- Kamnita nagrobnika, vzidana na fasado zakristije in v pokopališki zid ob zakristiji.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **44**
Ime: **Stražnji Vrh - Cerkev sv. Nikolaja**
EŠD: **926**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *481

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Mavrlen
Parcelna številka: *414, 523-del, 524-del, 525, 527/1, 527/2, 528/1, 528/2, 4801-del, 4830/5-del

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *478/2, *479, *481, *482/1, *627, *628, 4672/1, 4682/1, 4682/2, 4685/2, 4686/1, 4686/2, 4686/3, 4686/4, 4687/1, 4687/2, 4687/3, 4687/4, 4696/1, 5304/2-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni kamnoseški elementi (portala, okenski okvirji, stopnice, kropilnik…).
- Ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Lesen kasetiran poslikan strop z začetka 18. stoletja.
- Struktura sten z ometi in vso figuralno in dekorativno poslikavo zunanjosti in notranjosti cerkve, ter kartuša z napisom nad glavnimi vrati v cerkev.
- Črno-zlat stranski oltar iz prehoda 17. v 18. stoletje.
- Glavni oltar iz leta 1887 in vsa njegova oprema (zidana menza, lesen oltarni nastavek, kipi, tabernakelj, svečniki…), izdelek podobarja Jerneja Jereba iz Metlike.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **45**
Ime: **Špeharji - Cerkev sv. Trojice**
EŠD: **2268**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *167

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *167, 3674/211-del, 3674/212-del, 3787, 3806/17-del, 3806/18, 3806/19, 3806/20, 3806/21, 4736/9-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni detajli (okna, vrata…).
- Struktura sten z ometi in poslikavami ter morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.
- Glavni in edini oltar, v osnovi iz konca 18. stoletja, in vsa njemu pripadajoča oprema.
- Kamnit zidec okoli pokopališča in vhodni portal na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **46**
Ime: **Tanča gora - Cerkev sv. Ane**
EŠD: **1802**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *63/1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *63/1, 1265, 1266, 1807/1-del, 1808/1, 1811, 1813/1, 1814/2, 4947-del, 4949/1-del, 4949/3-del, 4959/2-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Struktura sten z originalnimi ometi in poslikavami ter morebitne poslikave pod beleži.
- Glavni oltar z vsemi sestavinami (kipi, svečniki in drugo okrasje).
- Originalen kamnit tlak v lopi in notranjosti cerkve.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **47**
Ime: **Tanča Gora - Cerkev sv. Tomaža**
EŠD: **1801**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *91

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *91, 3253/2, 3253/3, 3253/4, 3253/5, 3254, 3255, 3259/1, 3259/2, 3260, 3261/1, 3261/2, 3261/3

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova osamljena lega.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, vsa njena še ohranjena originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, rebra, slavolok).
- Struktura sten in dekorativna členitev zunanjščine in notranjščine, morebiti še ohranjena pod ometi in neprimernimi beleži zadnje obnove.
- Glavni oltar z vsemi sestavnimi deli (kipi, svečniki in drugo okrasje).
- Zvon z letnico 1736, izdelek zvonarja Jožefa Samasse iz Ljubljane.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe ter posebni določili:

- sanacija zadnje obnove stavbe, ki je okrnila ali celo delno izbrisale njene arhitekturne, zgodovinske in umetnostnozgodovinske kvalitete;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **48**
Ime: **Velika Plešivica - Cerkev sv. Marije Magdalene**
EŠD: **1596**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *73/2

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *73/2, 1899/4, 1899/6, 1901/1-del, 1901/2, 1906-del, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915-del, 1922/1, 1922/2, 1923, 1924, 1925/1

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova izjemna lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.
- Oltarna oprema z vsemi sestavinami (kipi in drugo okrasje) in drugi likovno izraziti elementi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **49**
Ime: **Vinica - Cerkev Matere božje na Žežlju**
EŠD: **2657**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *117, 1231/3

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *80/15, *80/18, *80/26, *80/28, *80/29, *80/30, *117, *297, 1230/2-del, 1230/3, 1230/4, 1230/5, 1230/6, 1231/1, 1231/2, 1231/3, 1231/4, 1232, 1233/1, 1233/2, 1233/3, 1233/4, 1251/1, 1251/2, 1252/1, 1252/2, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1259, 1260/1, 1260/2, 1261, 1262, 1263, 1264/1, 1264/2, 1265, 1266, 1267, 1269, 1270/1, 1270/2, 1271, 1272, 1273, 1274/1, 1274/2, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280/1, 1280/2, 1280/3, 1281/1, 1281/2, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292/1, 1292/2, 1293, 1294/1, 1294/2, 1295, 1296, 2371/17-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru , njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, portala, slavolok).
- Struktura sten z ometi in poslikavami.
- Vsa oltarna oprema z vsemi sestavinami (tabernakelj, kipi, slike in drugo okrasje), prižnica z vsemi sestavinami, razstavljeni oltar s sliko Savlovo spreobrnjenje in drugi likovno izraziti elementi (križev pot, Marijin kip na tronu, lesena tabla *Speculum sacerdotum* (Ogledalo duhovnikov iz leta 1736).
- Kamniti tlaki v ladji in prezbiteriju.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **50**
Ime: **Vinica - Cerkev Najdenja sv. Križa**
EŠD: **2656**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *56

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica

Parcelna številka: *1/1, *56, 86/4, 86/5-del, 87-del, 88/2, 88/3, 88/4, 95/1, 95/4, 548/2, 548/3, 548/4, 548/5, 548/6, 549/12, 549/15, 549/16, 549/17, 2372/1, 2371/14-del, 2372/6-del, 2372/16-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (gotska obočna shema v prezbiteriju in gotski talni zidec, slavolok, okna, portali).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki;
- Struktura sten z ometi in poslikavami, posebej poslikava Simona Ogrina ml. na stropu ladje, ter morebitne poslikave pod ometi in beleži.
- Vsa oltarna oprema (glavni oltar in stranski oltar iz 18. stoletja) z vsemi sestavinami (kipi, antependij in drugo okrasje), prižnica in drugi likovno izraziti elementi (križev pot po Fürichu, slika Marije Brezmadežnega spočetja, delo Anice Zupanc iz leta 1921, slika Srca Jezusovega, delo Matije Bradaška iz leta 1926, bandere s sliko sv. Antona, sv. Duha in sv. Trojice).
- Slika Najdenje Svetega križa, delo Antona Cebeja iz leta 1750 in slika sv. Ignacija iz sredine 18. stoletja.
- Krstni kamen iz začetka 20. stoletja v stranski kapeli.
- Klasicistična orgelska omara in instrument, izdelek bratov Zupan iz Kamne Gorice iz leta 1901;
- Vse cerkveno posodje.
- Grobnica pod tlaki ladje pred prezbiterijem.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za arheološka najdišča, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **51**
Ime: **Vojna vas - Cerkev Marijinega rojstva**
EŠD: **1739**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Loka
Parcelna številka: 2060/3

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Loka
Parcelna številka: 2035/1, 2035/2, 2036/7, 2036/8, 2036/9, 2052/1, 2056/2-del, 2060/1, 2060/3, 2446/1-del, 2463/12, 2463/15

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli (okna, vrata, slavolok…).
- Kamnite stopnice pred glavnim in stranskim vhodom, vsi kamniti portali in originalno kamnito tlakovanje v notranjosti.
- Dekorativna členitev zunanjščine in baročna oblika strehe zvonika.
- Struktura sten z ometi in morebitnimi poslikavami pod beleži.
- Stenska slika Marije kraljice z otrokom v niši nad stranskim vhodom.
- Glavni oltar in vsi njegovi sestavni deli (kipi, sliki, tabernakelj, svečniki…).
- Stranska baročna oltarja in vsi njuni sestavni deli (slike, kipi…) ter prižnica.
- Vsi drugi likovni izraziti elementi (križev pot…).

- Vsi duhovniški nagrobniki, vzidani ali prislonjeni ob cerkvene fasade.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **52**
Ime: **Zagozdac - Cerkev Marijinega vnebovzetja**
EŠD: **2818**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dolenja Podgora
Parcelna številka: *1

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dolenja Podgora
Parcelna številka: *1, *3, *130, 1

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev in posamezni stavbni detajli (portali, okna, vrata…).
- Struktura sten z ometi ter dekorativna členitev zunanjščine.
- Glavni in edini oltar z vsemi sestavinami (tabernakelj, kipi, slika...).

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in varstveni režim za druge objekte in naprave.

Zap. št.: **53**
Ime: **Zilje - Cerkev sv. Antona Padovanskega**
EŠD: **2174**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: *108

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: *108, *109/2, *109/3, *109/4, *110, 3391/2, 3392/1, 3392/2, 3398/9, 3410/4-del, 3526-del, 3531, 3532, 3534, 3535, 3536, 3537, 3538/1, 3538/2, 3540, 3541/1, 3541/2, 3543/1, 3543/2, 3543/3, 3544, 3545, 3546, 3547, 3551, 3554, 5150-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru, njegova lega in višinska dominanta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in njegovo okolico.
- Arhitekturna zasnova cerkve, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni detajli (okna, vrata, tlaki…).
- Morebitni ostanki starejših arhitekturnih delov pod obstoječimi tlaki.

- Glavni oltar iz 19. stoletja (zidana oltarna menza, lesen nastavek) in njemu pripadajoči kipi, izdelek tirolskih podobarskih delavnic.
- Stranska oltarja s konca 19. stoletja, delo Jerebove podobarske delavnice iz Metlike.
- Kamnit pokopališki zidec, posebej še oba vhoda na pokopališče.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

8. člen
(spominski objekti in kraji)

Zap. št.: **54**
Ime: **Adlešiči - Spomenik NOB**
EŠD: **18157**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *183-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Adlešiči – Cerkev sv. Nikolaja (EŠD 1595).

Zap. št.: **55**
Ime: **Adlešiči - Spomenik padlim v 1. in 2. svetovni vojni**
EŠD: **22703**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *183-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta – posebej reliefna plastika.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Adlešiči – Cerkev sv. Nikolaja (EŠD 1595).

Zap. št.: **56**
Ime: **Bojanci - Spomenik NOB**

EŠD: **18311**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Bojanci
Parcelna številka: 139/2-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Bojanci - Cerkev Obglavljenja sv. Janeza Krstnika (EŠD 12913).

Zap. št.: **57**
Ime: **Cerkvišče - Spomenik NOB**
EŠD: **19324**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Cerkvišče
Parcelna številka: 2332-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Cerkvišče
Parcelna številka: 2331-del, 2332-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost obeležja.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za spominske objekte in kraje in dodatni varstveni režim:

- smiselno bi bilo ponovno vrniti spomeniku prvotno podobo in ga postaviti na tri železne podstavke.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **58**
Ime: **Črnomelj - Spomenik Janku Starihi**
EŠD: **24088**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: 78/7-del, 78/10

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta – kip, kamniti zid, ki zamejuje zadnjo stran spomenika, park pred spomenikom.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

Zap. št.: **59**
Ime: **Črnomelj - Spomenik padlim v 1. svetovni vojni**
EŠD: **9676**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: 82/2-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Črnomelj
Parcelna številka: 82/2, 85, 90/1, 1126/30-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Fizična pojavnost objekta – relief, napisi iz kovanih črk, plošča ubitima v Judenburgu, parkovna ureditev neposredne okolice.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in določilo, da celotno vplivno območje spomenika ostane nepozidano.

Zap. št.: **60**
Ime: **Dalnje Njive - Francoski kamen**
EŠD: **19325**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: 3674/148-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

Zap. št.: **61**
Ime: **Dragatuš - Spomenik NOB**
EŠD: **9375**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: *329

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: *329, 1215/1-del, 1215/2, 1276/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in varstveni režim za arheološka najdišča.

Zap. št.: **62**
Ime: **Kvasica - Spomenik NOB**
EŠD: **19322**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: 5092

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: 5059, 5060, 5061, 5062, 5063, 5064-del, 5071, 5073, 5074, 5075, 5076, 5077, 5078-del, 5079, 5080, 5081, 5082, 5083, 5084/1, 5084/2, 5085, 5086, 5087, 5088, 5089, 5090, 5091, 5092, 5093, 5094, 5095, 5096, 5097, 5098, 5099, 5139

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta oziroma celotnega obeležja.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **63**
Ime: **Lokve pri Črnomlju - Spomenik NOB**
EŠD: **9385**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: 283

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: 283, 284, 285, 5375/4-del, 5375/5

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **64**
Ime: **Ogulin - Slopno znamenje**
EŠD: **19318**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 2372/6-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 604/1-del, 612-del, 613-del, 614-del, 1039, 1040/2, 2372/6-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Arhitekturna zasnova znamenja, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.

- Struktura sten z ometi in morebitnimi poslikavami pod ometi in beleži.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **65**
Ime: **Stari trg ob Kolpi - pomembnejši grobovi**
EŠD: **10110**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Stari trg ob Kolpi
Parcelna številka: *1

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Avtentičnost lokacije.
- Fizična pojavnost objekta – oblika nagrobnikov, napisi na nagrobnikih, železne ograje, posamezni kamniti okvirji.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebna določila:

- na željo novega najemnika grobne parcele se lahko starejše nagrobne plošče ali nagrobni spomeniki odstranijo in nepoškodovani prenesejo v za to določen prostor – lapidarij. Ta se skupaj z upravljavcem določi v okviru pokopališča;
- grobovi padlih partizanov z nagrobniki se ohranjajo na obstoječih lokacijah;
- sanacija, obnova, premestitev ali odstranitev varovanega nagrobnega spomenika in plošče ni možna brez kulturnovarstvenih pogojev in na njihovi podlagi kulturnovarstvenega soglasja.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Stari trg ob Kolpi – Cerkev sv. Jožefa (EŠD 2316).

Zap. št.: **66**
Ime: **Vinica - Kapelice križevega pota na Žežlju**
EŠD: **10113**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 1231/4, 1230/2-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost in lega spomenika v prostoru.
- Arhitekturna zasnova kapel, njihova namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev in posamezni stavbni detajli.
- Struktura sten z ometi.
- Vsa oprema kapel (slike, kipi…).
- Kamnite stopnice na posameznih odsekih romarske poti.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Vinica – Cerkev Matere božje (EŠD 2657).

Zap. št.:**67**
Ime: **Vinica - Spomenik Viniški republiki**
EŠD: **19319**
LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *1/5-del
LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA
Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: *1/5, 549/13, 549/14
VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Fizična pojavnost objekta.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za spominske objekte in kraje.
OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA
Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **68**
Ime: **Zilje - Kapelica svete Družine**
EŠD: **7464**
LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: 4242/3-del
LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA
Katastrska občina: Preloka
Parcelna številka: 4240, 4242/3-del, 5154/4-del
VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Pojavnost spomenika v prostoru in njegova lega v naselju.
- Arhitekturna zasnova kapele, njena namembnost, originalna stavbna substanca, stavbna členitev ter posamezni stavbni detajli.
- Struktura sten z ometi in poslikavami.
- Oltarček s kipom sv. Družine, izdelek južnotirolskih podobarskih delavnic z začetka 20. stoletja.
- Spominska plošče, vzidana na pročelju kapele, z napisom, ki govori o tem, kdo, kdaj in zakaj je postavil kapelo.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za spominske objekte in kraje ter posebno določilo:
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA
Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

9. člen
(drugi objekti in naprave)

Zap. št.: **69**
Ime: **Breg pri Sinjem vrhu - Mlin in jez**
EŠD**:** **10086**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *197, *198, 4743-del
LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA
Katastrska občina: Sinji vrh
Parcelna številka: *197, *198, *199, *202, 3674/101-del, 3688/2, 3689, 4737/1-del, 4743-del
VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca mlina.
- Odprtine za vretena v južni steni mlina.
- Mlinski kamni, prenosni in pogonski mehanizem v mlinu.
- Oblika jezu, betonskih korit in zapornic.
- Prvotna namembnost - dopuščena pa je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave ter upoštevati še specifične določbe:
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA
Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **70**
Ime: **Črešnjevec pri Dragatušu - Vodnjak na domačiji Črešnjevec 2**
EŠD: **12900**
LEGA IN OBSEG SPOMENIKA
Katastrska občina: Belčji vrh
Parcelna številka: 2522-del
VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA
- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Oblika ravne betonske strehe.
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca kamnitega oboda nad izvirom vode.
- Oblika in materialna substanca podzemnega dela vodnjaka ter vodne črpalke in korita nad njim;
- Obstoječa oblika oziroma platoja pred vodnim virom, vključno z informativno tablo.
- Prvotna namembnost - dopuščena je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA
Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:
- ohranjanje stavbne zasnove vključno z ravno betonsko streho;
- ohranjanje lesenih vrat v zidanem obodu;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;

- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

Zap. št.: **71**
Ime: **Damelj - Mlin z žago**
EŠD: **23890**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Damelj
Parcelna številka: *82/1, *82/2, *82/3, 1142-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Damelj
Parcelna številka: *82/1, *82/2, *82/3, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64/1, 64/2, 64/3, 65, 66, 67, 68, 1139-del, 1142-del, 1143/4, 1143/44-del, 1143/46, 1143/47, 1143/6-del, 1143/8

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Oblika jezu.
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca mlina in žage.
- Spominsko obeležje na mlinu.
- Odprtine za vretena v zahodni steni mlina.
- Mlinski kamni in prenosni mehanizem v mlinu.
- Gater s sanmi in pogonski mehanizem v žagi.
- Prvotna namembnost - dopuščena je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika.

- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **72**
Ime: **Drežnik - Lisičeva kašča**
EŠD: **25577**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Nova lipa

Parcelna številka: *147

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Nova lipa

Parcelna številka: *147, 714/1-del, 715, 716-del, 935/1-del, 936-del, 937-del, 938/1-del, 939/1-del, 1880/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in materiali gradnje in konstrukcija, lesena dira.
- Namembnost, dopustna je dopolnitev namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatna določila:

- ohranja se izgled in namen stavbe;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji in tradicionalnim dejavnostim;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na ali ob stavbo.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **73**

Ime: **Kanižarica - Rudnik**

EŠD: **19941**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dobliče

Parcelna številka: 2342/120, 2342/121, 2342/122

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dobliče

Parcelna številka: 2342/120, 2342/121, 2342/122, 2342/123, 2342/124, 2342/125, 2342/193, 2342/198, 2342/200, 2342/202, 2342/261, 2342/262, 2342/263, 2342/264, 2342/265, 2342/267, 2342/268, 2342/272, 2342/273, 2342/274, 2342/301, 2342/302, 2342/320

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Vhod v rudnik s stolpom za dvigalo.
- Strojnica z ohranjenimi napravami.
- Rekonstrukcija rudniškega rova.
- Ohranjena neposredna okolica rudnika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **74**

Ime: **Velika sela pri Adlešičih - Vodénica**

EŠD: **28534**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči

Parcelna številka: 2337-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338-del, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2428, 2429, 2433-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Lokacija vodnega zbiralnika.
- Kamnita zgradba in dostop do vode oziroma material gradnje, konstrukcija, izgled stavbe in vodno zajetje.
- Obstoječa namembnost in pričevalnost kulturnega spomenika.
- Okolica spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **75**
Ime: **Otovec - Železniški viadukt**
EŠD: **20284**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: 5412/1, 5412/2, 5417/3-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Talčji vrh
Parcelna številka: *359, *360/2, *363, *367, *368, *590, *591, 566/1, 566/2, 567, 2544, 2545/1, 2545/2, 2545/3, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555/2, 2555/3, 2555/4, 2555/5, 2557/1, 2557/2, 2558/1, 2558/2, 2559, 2560, 2561, 2562, 2565, 2566, 2567, 2568, 2572, 2573/3, 2573/4, 2581/2, 2582, 2583/2, 2593, 2594/1, 2594/2, 2596, 2612, 2613, 2619/1, 2619/12, 2619/19-del, 2619/2, 2619/20, 2619/21, 2619/22, 2619/25-del, 2619/26, 2619/3, 2619/4, 2619/5, 2619/9-del, 2625/7, 2625/8, 2659/1, 2659/2, 2660, 2661/1, 2661/2, 2662/1, 2662/2, 2662/3, 2662/4, 2663/1, 2663/2, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668/1, 2668/2, 2669, 2670, 2671/1, 2671/2, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 2681, 2682, 2683, 2684, 2685/1, 2685/2, 2686, 2687, 2688, 2689, 2690, 2691, 2692, 2693, 2694, 2695, 2697, 2698, 2700, 2703, 2704/1, 2704/2, 2704/3, 2704/4, 2706, 2707/1, 2707/2, 2708/1, 2708/2, 2709, 2710, 2711/1, 2711/2, 2712/1, 2712/2, 2712/3, 2712/4, 2713/1, 2713/2, 2713/3, 2714/1, 2714/2, 2714/3, 2714/4, 2714/5, 2714/6, 2714/7, 2715/1, 2715/2, 2716, 2717, 2718/1, 2718/2, 2718/3, 2718/4, 2719, 2720, 2721, 2722, 2723, 2724, 2725/1, 2725/2, 2725/3, 2725/4, 2748/1, 2748/2, 2749, 2750/1, 2750/2, 2755/1, 2755/2, 2756, 2757/1, 2757/2, 2759/1, 2759/2, 2759/3, 2759/4, 2760, 2761/1, 2761/2, 2762, 2763, 2764, 2765/1, 2765/2, 2765/3, 2765/4, 2766/2, 2766/3-del, 2767/1-del, 2772, 2792, 2793/1, 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, 2806, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821/1, 2837, 2838, 2839, 2840/1, 2840/2, 2841, 2842, 2843, 2844, 2845, 2846, 2847, 5340/1, 5340/2, 5341/1, 5341/2, 5342-del, 5346/1-del, 5348/1, 5348/2-del, 5349/2-del, 5393, 5412/1, 5412/2, 5417/3-del, 5417/6

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Fizična pojavnost objekta.
- Kamnita gradnja, materiali in oblike.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja in določilo, da se vplivno območje v osrednjem delu ohranja nepozidano.

Zap. št.: **76**
Ime: **Pobrežje pri Adlešičih - Mlin in žaga**
EŠD: **10099**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Adlešiči
Parcelna številka: *9/1, *9/2, 757-del, 759, 760-del, 763/1, 763/6-del, 5186/3-del, 5204-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Stavba mlina in žage z vsemi arhitekturnimi elementi ter stavbnim pohištvom.
- Vse mlinarske naprave v notranjosti mlina.
- Vse žagarske naprave.
- Vodna kolesa vključno s konstrukcijo za zapiranje in vsemi ohranjenimi transmisijami za prenos energije na mlinske in žagarske naprave.
- Zapornice in jez na Kolpi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Pobrežje – Območje gradu (EŠD 9560).

Zap. št.: **77**
Ime: **Pusti Gradec - Žaga in mlin**
EŠD: **7163**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 894/2-del, 4706-del
Katastrska občina: Golek
Parcelna številka: 2678-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 887/1, 887/2, 894/2, 895, 896/2-del, 4657/5, 4706-del
Katastrska občina: Golek
Parcelna številka: 2133, 2136, 2138, 2678-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Stavba mlina in žage z vsemi arhitekturnimi elementi ter stavbnim pohištvom.
- Vse mlinarske naprave v notranjosti mlina.
- Vse žagarske naprave.
- Vodna kolesa vključno s konstrukcijo za zapiranje in vsemi ohranjenimi transmisijami za prenos energije na mlinske in žagarske naprave.
- Zapornice in jez na Lahinji.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivna območja.

Zap. št.: **78**
Ime: **Tanča Gora - Šuštarjeva kašča**
EŠD**:** **25915**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tanča gora
Parcelna številka: *119-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in kamnita struktura gradnje.
- Prvotna namembnost - dopuščena je tudi dopolnitev namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatna določila:

- ohranja se izgled in namen stavbe;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, kamniti strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na ali ob stavbo.

Zap. št.: **79**
Ime: **Tribuče - Gasilski dom**
EŠD**:** **25563**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tribuče
Parcelna številka: *116

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tribuče
Parcelna številka: *116, 2176/1-del, 2241-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost stavbe v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova, gradbeno substanca in notranji razpored prostorov.
- Stavbno pohištvo z ohranjenim okovjem, prvotni tlaki.
- Zunanjost stavbe z lesenimi dvokrilnimi vrati, polkni in lesenim stolpom ter zaščitnikom gasilcev na vrhu strehe.
- Strešna konstrukcija in podoba strehe.
- Gasilska brizgalna in platnene gasilske cevi.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in varstveni režim za druge objekte in naprave.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **8o**
Ime: **Tribuče - Vaški kal**
EŠD**:** **24336**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Tribuče
Parcelna številka: 1645/1-del, 2248/1-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Tribuče
Parcelna številka: 1425-del, 1645/1-del, 1646, 2248/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (gabariti, volumen).
- Tlorisna in materialna zasnova vodnega zajetja, vključno s kamnitim koritom in perilnikom;
- Obstoječa oblika zajetja.
- Prvotna namembnost - dopustna je tudi dopolnitev namembnosti, ki ne degradira obstoječe pričevalnosti, za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za nepremične kulturne spomenike, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatna določila:

- ohranja se izgled in namen zajetja;
- ohranja se napis na zunanji steni kala;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, kamniti strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati v ali ob zajetje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **81**
Ime: **Vinica - Benetičev mlin**
EŠD**:** **23891**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 126/5-del, 2376/1-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vinica
Parcelna številka: 126/5-del, 2376/1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Oblika jezu.
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca mlina.
- Mlinsko postrojenje (valjčki, elevatorji, sita, skrinje, prenosni mehanizmi).
- Zunanja vodna kolesa.
- Oblika in naklon ter tip kritine.
- Mehanizem za dviganje in spuščanje vodnih koles.
- Litoželezna peč za ogrevanje prostorov v mlinu.
- Prvotna namembnost - dopuščena je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe in posebne določbe:

- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi,
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali.
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade,
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika,

- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje.

Zap. št.: **82**
Ime: **Vranoviči - Plutov skedenj**
EŠD**:** **30562**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Vranoviči
Parcelna številka: *94/3-del

LEGA IN OBSEG VPLIVNEGA OBMOČJA SPOMENIKA

Katastrska občina: Vranoviči
Parcelna številka: *94/3, 776, 777, 778

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca.
- Dekoracija na glavnem pročelju.
- Oblika in naklon strehe.
- Oblika in materialna substanca lesenih sten skednja in njegovih vhodnih vrat.
- Oblika in materialna substanca obeh prislonjenih kozolcev z ostanki dere na vzhodni strani skednja,
- Ohranja se prvotna namembnost, dopuščena pa je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene,
- Ohranja se vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike in varstveni režim za stavbe. Poleg teh je treba upoštevati še specifične določbe za konkretni objekt, kar pomeni:

- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi,
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali,
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade,
- pri tehničnem posodabljanju spomenika in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika,
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Velja splošni varstveni režim za vplivno območje in dodatni določili:

- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak v okolici spomenika, ki bi s svojo pojavnostjo in lokacijo vplivale na pojavnost skednja v prostoru,
- prepovedano je postavljanje nezahtevnih in enostavnih objektov v prostor tako, da bodo s svojo pojavnostjo in lego negativno vplivali na pojavnost skednja v prostoru.

Zap. št.: **83**
Ime: **Zagozdac - Kal**
EŠD**:** **27919**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dolenja Podgora
Parcelna številka: 1-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in kamnita struktura zajetja, vključno s kamnitim koritom in perilnikom;
- Obstoječa oblika zajetja.
- Prvotna namembnost - dopuščena je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- ohranjanje izgleda in funkcije zajetja;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritih, konstrukciji, kamniti strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati v ali ob zajetje.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA VPLIVNEGA OBMOČJA

Spomenik nima lastnega vplivnega območja, se pa nahaja znotraj vplivnega območja spomenika Zagozdac – Cerkev Marijinega Vnebovzetja (EŠD 2818).

Zap. št.: **84**
Ime: **Zapudje - Vodni zbiralnik Škalva**
EŠD**:** **29602**

LEGA IN OBSEG SPOMENIKA

Katastrska občina: Dragatuš
Parcelna številka: 4347, 4383-del, 4691-del

VAROVANE SESTAVINE SPOMENIKA

- Pojavnost spomenika v prostoru (višina, gabariti, volumen).
- Tlorisna zasnova in gradbena substanca kamnitega oboka nad izvirom vode.
- Travnata zaščita oboka.
- Oblika in način izdelave kovinskih vrat ter letnica nad njimi.
- Obstoječa oblika platoja pred vodnim zbiralnikom.
- Ohranja se prvotna namembnost, dopuščena pa je tudi sprememba namembnosti za vzgojno izobraževalne in turistične namene.
- Vsebinski, simbolni in prostorski odnos med spomenikom in okolico.

OPIS VARSTVENEGA REŽIMA SPOMENIKA

Za spomenik velja splošni varstveni režim za kulturne spomenike, varstveni režim za stavbe, varstveni režim za druge objekte in naprave in dodatni varstveni režim, ki je prilagojen značaju in vsebini spomenika:

- ohranjanje stavbne zasnove vključno z zeleno streho (tloris, glavno pročelje, streha, funkcionalni elementi: kamnita vratna odprtina in kovinska vrata);
- ohranjanje kamnite preklade z letnico izgradnje vodnega zbiralnika;
- vse posege v spomenik in njegove dele je potrebno podrediti ohranjanju varovanih sestavin v obliki, legi, gabaritom, konstrukciji, materialom, strukturi in barvni podobi;
- dovoli se redno vzdrževanje in obnavljanje celote ter pripadajočih ovrednotenih sestavin spomenika s tradicionalnimi tehnikami in naravnimi materiali;
- prepovedano je postavljati nosilce reklam in drugih oznak ter jih kakorkoli nameščati na fasado ali druge arhitekturne elemente fasade;
- pri tehničnem posodabljanju spomenikov in zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba kar najbolj ohranjati varovane sestavine spomenika;
- ob ugotovitvi okrnitve kulturnega spomenika ali njegovega dela, kar ugotavlja Zavod ali pristojna inšpekcija, mora kršitelj zagotoviti povrnitev v stanje, enako stanju pred posegom, ali rekonstrukcijo avtentične podobe spomenika.

10. člen
(grafični del odloka)

(1) Sestavni del odloka je grafični del, v katerem so na zemljiško-katastrskih prikazih (v nadaljevanju: ZKP) različnih meril (od 1:1000 do 1:10 000) vrisani spomeniki in vplivna območja posameznih spomenikov, ki so povzeti po Registru nepremične kulturne dediščine (v nadaljevanju: RKD). V primeru odstopanj med odlokom in RKD se upošteva prikaz v odloku. Sestavni del odloka so tudi opisi posameznih spomenikov, z navedenimi pomembnejšimi sestavinami ter vrednotenjem.

(2) Grafični del vsebuje:

1. Pregledno karto spomenikov v M 1 : 50 000
2. Prikaz lege spomenikov z opisi in navedbo pomembnejših sestavin ter vrednotenjem za vsak spomenik posebej:

List 1: Podatki o spomeniku z opisi in navedbo pomembnejših sestavin ter vrednotenjem
List 2: Prikaz lege in vplivnega območja spomenika na ZKP v merilu od 1 : 1 000 do 1 : 10 000.

(3) Kot kartografska podlaga za prikaz lokacij spomenikov, območij spomenikov in vplivnih območij je uporabljen ZKP, vir: GURS, stanje: marec 2018.
(4) V primeru spremembe izvornih podatkov ZKP zaradi vzdrževanja zemljiškega katastra se lokacije spomenikov in območja v digitalnem prikazu smiselno interpretirajo glede na analogni prikaz v izvirniku.
V primeru interpretacije območij zaradi postopkov izboljšave lokacijskih podatkov zemljiškega katastra (natančnejše določitve koordinat urejenih meja, urejanje meja zemljiškega katastra ...), se smiselno upoštevajo območja prikazana v izvirniku, oziroma je dovoljena njihova interpretacija v mejah natančnosti grafičnih podatkov zemljiškega katastra na obravnavanem območju.
V primeru spreminjanja ZKP zaradi geodetskih postopkov (parcelacija, komasacija, izravnava meje), novo parcelno stanje v ZKP ne vpliva na območja. Potrebno je upoštevati projekcijo območja na novo stanje ZKP.

11. člen
(priloge k odloku)

Priloga k odloku je elaborat: Razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju občine Črnomelj – dopolnjen predlog z redakcijskimi popravki (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto, št. 6224-0003/2017/8, april 2018), ki se hrani na Občini Črnomelj v spisu postopka in na Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto.

IV. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

12. člen
(upravljanje)

Lastnik oziroma posestnik upravlja s spomenikom v skladu z aktom o razglasitvi neposredno ali tako, da ga poveri upravljavcu.

13. člen
(obveznost javne dostopnosti)

Lastnik oziroma upravljavec spomenika mora javnosti omogočiti dostop do spomenika v sorazmerju s svojimi zmožnostmi. Dostop ne sme ogrožati spomenika ali njegovih varovanih elementov.

14. člen
(obveznost pridobitve kulturnovarstvenih pogojev in soglasij)

Za vse posege v spomenik in vplivno območje spomenika je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

15. člen
(nadzor nad izvajanjem)

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

16. člen
(zaznamba v zemljiški knjigi)

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na parcelah, navedenih od 5. do vključno 9. člena tega Odloka pri vsakem posameznem kulturnem spomeniku.

17. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z Odlokom o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena v Občini Črnomelj prenehajo veljati naslednji odloki in sklepi oziroma njihovi deli:

- Odlok o razglasitvi krajinskega parka Lahinja, Skupščinski Dolenjski list, št. 3/88-24, Urad. list RS, št. 73/98-3655) v delu, ki se nanaša na varstvo kulturne dediščine;
- Odlok o razglasitvi kulturnega doma v Črnomlju za kulturni in zgodovinski spomenik, Skupščinski Dolenjski list, št. 9/89-190;
- Odlok o razglasitvi p.c. Sv. Jakoba v Naklem za kulturni spomenik., Urad. list RS, št. 38/92-1916;
- Odlok o razglasitvi p.c. Sv. Nikolaja na Stražnem vrhu za kulturni spomenik, Urad. list. RS, št. 38/92-1917;
- Odlok o razglasitvi spomenika NOB na Gričku v Črnomlju za kulturni spomenik, Uradni list RS, št. 38/92-1918;
- Odlok o razglasitvi antičnega mitreja na Rožancu za kulturni spomenik, Uradni list RS, št. 49/92-2254;
- Odlok o razglasitvi p.c. sv. Jurija na Rožancu za kulturni spomenik, Urad. list RS, št. 49/92-2255;
- Odlok o razglasitvi Krajinskega parka Kolpa, Urad. list RS, št. 82/98-4215, 59/2014-2577;
- Sklep o razglasitvi objekta Bojanci - Cerkev Usekovanje glave svetog Jovana Krstitelja za kulturni spomenik lokalnega pomena, Urad. list RS, št. 81/2003-391;
- Sklep o razglasitvi Hiše Deskova vas 21 za kulturni spomenik lokalnega pomena, Urad. list RS, št. 15/2008-465;
- Odlok o razglasitvi objekta šole na Preloki za kulturni spomenik lokalnega pomena, Urad. list RS, št. 8/2010-277, 30/2010-1357;

18. člen
(hramba)

Odlok se v analogni in digitalni obliki hrani na sedežu Občine Črnomelj in sedežu Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto. V primeru odstopanj med analogno in digitalno obliko velja analogna oblika odloka.

19. člen
(začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 622-2/2017
Črnomelj, dne ……

Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l.r.

OBČINA ČRNOMELJ
Trg svobode 3, 8340 Črnomelj
tel. (07) 306-11-00
fax. (07) 306-11-30
e-mail: obcina.crnomelj@siol.net

K točki 4

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

PPREDLOG ZA IZDAJO ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE ČRNOMELJ

1 OBRAZLOŽITEV

Občinski prostorski načrt (OPN) je generalni prostorski plan občine, kjer so v tekstualnem in grafičnem delu določena pravila in načini urejanja prostora na območju celotne občine. Sestavljen je iz strateškega in izvedbenega dela. Strateški del določa vizijo in cilje prostorskega razvoja, generalne usmeritve razvoja v prostoru, kot so gospodarska javna infrastrukture, razvoj poselitve in celovita prenova naselij in ostalega prostora, koncept prostorskega razvoja mesta Črnomelj ter usmeritve za razvoj v krajini. Drugi del odloka oz. prostorskega plana predstavlja izvedbeni del, ki je bolj konkreten in je podlaga za posege v prostor (z izjemo območij, kjer je zahtevan sprejem OPPN), za pripravo dokumentacije za izdajo gradbenih dovoljenj. Prostor občine je po prostorskem načrtu razdeljen glede na območja osnovne namenske rabe prostora (NRP) na stavbna, kmetijska in gozdna zemljišča ter na območja voda in območja drugih zemljišč. Območja osnovne namenske rabe se delijo na podrobnejšo namensko rabo (PNR), ta pa še na podrobneje določena območja. Poleg določil glede namenske rabe prostora prostorski akt določa tudi pravila za poseganje v prostor. Ta so določena s splošnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji, podrobnejšimi prostorskimi izvedbenimi pogoji in še s posebnimi prostorskimi izvedbenimi pogoji za posamezne enote urejanja prostora (EUP). Poleg tega OPN določa tudi načine urejanja prostora, v kolikor gre za kompleksnejše in/ali obsežnejše ureditve, kot so občinski podrobni prostorski načrti (OPPN). Priprava in sprejem OPN, ki je precej kompleksen dokument je predpisana z zakonom in podzakonskimi akti. S 01. 06. 2018 je sicer stopila v veljavo nova prostorska zakonodaja, vendar se postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta občine Črnomelj (SD OPN) zaključi po prejšnji zakonodaji.

2 POSTOPEK PRIPRAVE SD OPN

Županja občine Črnomelj je dne 10. 9. 2013 sprejela Sklep o začetku postopka sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta za občino Črnomelj. S tem se je začela priprava sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta občine Črnomelj, sprejetega z Odlokom o občinskem prostorskem načrtu občine Črnomelj (Uradni list RS, št. 82/2011, 105/2011 – tehnični popravek in 49/2016). Postopek sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta (SD OPN) se izvaja po rednem postopku priprave prostorskega akta. Predviden pogodbeni rok za izvajalca za dokončanje postopka je bil približno 24 mesecev, vendar je postopek trajal okoli 4 leta. Razlogov za daljši čas trajanja je več, predvsem pa izhajajo iz kompleksnosti postopka in sprememb v predpisih ter navodilih oz. priporočilih MOP, v nedorečenosti prostorske in povezane zakonodaje ter v nedoslednosti in slabi odzivnosti določenih državnih resorjev, ki se ne držijo zakonskih rokov ter težavnih in dolgotrajnih usklajevanj v postopkih pridobivanja pozitivnih mnenj. Veliko časa je šlo tudi na račun evidentiranja in vrisa stavbnih zemljišč za okrog 1500 objektov zgrajenih na kmetijskih zemljiščih, kar je opravila strokovna služba Občine kot dodatno delo.

Zaradi dopolnitve strokovnih podlag, potrebnih zaradi usklajevanj z nosilci urejanja prostora, zaradi sprememb predpisov in splošnih smernic državnih nosilcev urejanja prostora je bil v določenih delih dopolnjen in spremenjen tudi strateški del OPN.
V postopku SD OPN so bili opravljeni terenski ogledi in izdelana različna gradiva in utemeljitve SD OPN:

- terenski ogledi z evalvacijo za približno 600 pobud lastnikov zemljišč in izdelava strokovnih podlag za naselja, v katerih je bil podan predlog sprememb namenske rabe prostora v OPN

- terenski ogledi in evidentiranje približno 1500 objektov, od tega vris 1353 stavbnih zemljišč stavbam, ki so zgrajene na kmetijskih oz. gozdnih zemljiščih predvsem na vinogradniških območjih in niso imele namenske rabe stavbnega zemljišča (pretežno zidanice)
- sprememba namenske rabe prostora v OPN glede na ugotovitve iz strokovnih podlag za naselja na podlagi podanih pobud,
- vrisi cca 4400 poligonov tehničnih popravkov v povezavi z uskladitvijo z novim zemljiškim katastrom ter s prilagoditvami prikazov obstoječih cest, vodotokov, kmetijskih in gozdnih zemljišč ter uskladitvami z upravnimi (gradbenimi, krčitvenimi, uporabnimi) dovoljenji,
- izdelane strokovne podlage za 98 naselij v katerih so bile podane pobude in druge strokovne podlage in izhodišča: demografska študija, študija razvoja gospodarstva in turizma občine Črnomelj 2015 - 2020, strokovne podlage za razvoj kmetijstva, arhitekturne strokovne podlage za sanacijo suburbanih objektov (na območjih naselij z ohranjeno kontinuiteto) in arhitekturne strokovne podlage za pomožne in gospodarske objekte, vključno z zloženko za ozaveščanje širše javnosti, strokovne podlage za območje Suhe doline pod Sinjim Vrhom ter strokovne podlage za vrtičkarstvo,
- izdelana je bila nova priloga k OPN z nazornejšimi, slikovnimi prikazi usmeritev za umeščanje in oblikovanje objektov
- izdelano je bilo okoljsko poročilo, ki je bilo podlaga za Celovito presojo vplivov na okolje (CPVO), rešitve v SD OPN pa so bile usklajene z zahtevami iz okoljskega poročila
- obrazložitev posegov na kmetijska zemljišča glede na zahteve MKGP
- obrazložitve vseh sprememb v OPN (grafični del in odlok s prilogami) glede na zahteve MOP
- na podlagi ogleda stanja na terenu, prej navedenih gradiv, zakonodaje in splošnih smernic nosilcev urejanja prostora (v nadaljevanju: NUP) je bil pripravljen osnutek SD OPN in izdelano okoljsko poročilo, na podlagi katerega so bila pridobljena prva menja NUP. Zatem je bil izdelan dopolnjen osnutek, ki je bil usklajen z okoljskim poročilom in javno razgrnjen. Izdelana so bila stališča do pripomb iz javne razgrnitve in skladno z njimi je bil pripravljen predlog dokumenta, h kateremu so bila (po številnih usklajevanjih) pridobljena pozitivna mnenja. Podrobneje o postopku je navedeno v točki 3.

3 PREGLED POSTOPKA SD OPN

Zakon o prostorskem načrtovanju nalaga naslednji postopek priprave OPN, ki ga je Občina Črnomelj upoštevala:

1. županja je sprejela ***sklep o pripravi SD OPN*** (Ur.l. RS, št. 81/2013) – september 2013,
2. javni razpis za izbiro izdelovalca SD OPN po odprtem postopku – izbrano podjetje Acer Novo mesto d.o.o. – oktober 2014,
3. izdelovalec in strokovna služba Občine Črnomelj sta izvedla terenski ogled glede na podane pobude za spremembo zemljišč v stavbna – oktober 2014 do marec 2015,
4. na podlagi pobud, terenskih ogledov ter splošnih smernic NUP je izdelovalec pripravil strokovne podlage – september 2015,
5. na podlagi pripomb in dopolnitev Občine je izdelovalec pripravil ***osnutek SD OPN,*** ki je bil poslan NUP v ***prvo mnenje*** – marec 2016,
6. na podlagi strokovnih podlag, prvih mnenj NUP in drugih podatkov Občine Črnomelj je izdelovalec pripravil ***okoljsko poročilo*** – marec 2017,
7. na podlagi strokovnih podlag, prvih mnenj NUP in okoljskega poročila je izdelovalec pripravil ***dopolnjen osnutek SD OPN*** – marec 2017,
8. ***sodelovanje javnosti*** oz. seznanitev z dopolnjenim osnutkom SD OPN je bilo omogočeno z ***javno razgrnitvijo***, ki je trajala 30 dni. V času javne razgrnitve je imela javnost možnost podaje pripomb na dopolnjen osnutek SD OPN in okoljsko poročilo. Javna razgrnitev, ki je bila javno naznanjena v Uradnem listu RS, št. 11/2017, v februarski številki Belokranjca ter na spletni strani www.crnomelj.si, je trajala od 10. 3. 2017 do 10. 4. 2017. V tem času je bilo organiziranih šest javnih obravnav, in sicer dne 15. 3. 2017 za Krajevne skupnosti Adlešiči, Griblje in Tribuče, Dobliče in Kanižarica, dne 22. 3. 2017 za Krajevne skupnosti Stari trg ob Kolpi, Vinica in Sinji Vrh ter dne 29.3.2017 za Krajevne skupnosti Dragatuš, Butoraj, Petrova vas in Talčji Vrh.

9. v času javne razgrnitve je bilo na javno razgrnjen dopolnjen osnutek podanih več ***pripomb***, do katerih sta Občina in izdelovalec zavzela svoja ***stališča***. Zavzeta stališča do pripomb kot informacijo je Občina predstavila Občinskemu svetu na 21. redni seji - julij 2017
10. ***predlog***, ki ga je izdelovalec pripravil na podlagi sprejetih stališč do pripomb, je Občina poslala 24 nosilcem urejanja prostora v ***drugo mnenje*** – september 2017.
11. v času pridobivanja mnenj je bilo z nekaterimi nosilci urejanja prostora potrebno usklajevati predlagane posege oz. jih tudi umakniti (npr. področje kmetijstva) – december 2017 – julij 2018
12. po pridobitvi vseh pozitivnih mnenj (zadnje mnenje 28.8.2018) in odločbe o sprejemljivosti izvedbe plana na okolje v postopku CPVO je odlok o SD OPN primeren za sprejem na občinskem svetu.

Sledi objava odloka v uradnem glasilu, po uveljavitvi odloka pa je mogoče določbe odloka uporabljati, npr. pridobiti gradbeno dovoljenje.

4 OKVIRNA VSEBINA SPREMEMB IN DOPOLNITEV

S SD OPN so bile spremenjene in dopolnjene vsebine tekstualnega in kartografskega dela akta ter njegovih prilog. Pripravljale so se v okvirih, kot jih določajo usmeritve strateškega dela OPN in veljavne zakonodaje.
Spremembe in dopolnitve OPN se nanašajo predvsem na:
a) spremembe v tekstualnem delu (v odloku):

- redakcijski popravki,
- preimenovanje vseh enot urejanja prostora skladno s tehničnimi priporočili Ministrstva za okolje in prostor,
- dopolnitve prostorsko izvedbenih pogojev (v nadaljevanju: PIP) za posamezne vrste namenskih rab prostora glede na ugotovljene pomanjkljivosti, glede na sprejemljive pobude za spremembe PIP ipd.,
- dopolnitev posebnih PIP za posamezne enote urejanja prostora glede na spremembe v namenski rabi prostora ter sprejemljivost podanih pobud (skladno s strokovnimi podlagami za naselja),
- dopolnitev odloka skladno z mnenji NUP ter mnenji v postopku celovite presoje vplivov na okolje, ipd.

b) spremembe v grafičnem delu (izvedbeni del):

- prilagoditev namenske rabe prostora ter enot urejanja prostora na nov zemljiški kataster,
- opredelitev ustrezne namenske rabe prostora vodotokom (VC) in cestam (PC),
- preimenovanje vseh enot urejanja prostora skladno s Pravilnikom o OPN,
- opredelitev stavbnih zemljišč obstoječim zidanicam ter nekaterim drugim objektom v vinogradniških območjih in v odprtem prostoru (gospodarski objekti, počitniški objekti, domačije),
- vris tehničnih popravkov (vris stavbnih zemljišč obstoječim objektom na podlagi upravnih dovoljenj),
- zaokrožitve naselij z opredelitvijo območja stavbnih zemljišč na način, da se obstoječi objekti vključijo v območje stavbnih zemljišč naselja (kot uskladitev namenske rabe z dejansko),
- opredelitev stavbnih zemljišč za širitev kmetij,
- upoštevanje sprejemljivih podanih pobud za spremembe v namenski rabi prostora, predvsem: širitve stavbnih zemljišč za stanovanjsko pozidavo, centralne in druge dejavnosti, za potrebe razvoja kmetij ter turistična in območja, ipd.

Skladno s temi spremembami so posodobljeni Prikaz stanja prostora ter ostale obvezne priloge OPN.

Sestavni del Odloka sta tudi prilogi Priloga 1: Preglednica vrst pomožnih in začasnih objektov po posameznih podrobnejših namenskih rabah prostora ter Priloga 2: Usmeritve za postavitev in oblikovanje objektov. Na spletni strani www.crnomelj.si je dostopna tudi verzija odloka neuradnega prečiščenega besedila, kjer so vidne vse spremembe odloka.

Tabela 1: Primerjava bilanc med veljavnim OPN Črnomelj ter usklajenim predlogom SD OPN 1 Črnomelj po posameznih osnovnih namenskih rabah prostora

osnovna namenska raba	oznaka podrobnejše namenske rabe	podrobnejša namenska raba	veljavni OPN (ha)	usklajen predlog SD OPN 1 (ha)	razlika od veljavnega OPN (ha)
stavbna zemljišča	S	območja stanovanj	849,29	845,36	-3,93
	C	območja centralnih dejavnosti	91,22	95,21	3,99
	I	območja proizvodnih dejavnosti	132,7	131,66	-1,04
	B	posebna območja	42,52	47,74	5,22
	Z	območja zelenih površin	192,88	203,50	10,62
	P	območja prometne infrastrukture	210,99	356,10	145,11
	E	območja energetske infrastrukture	18,95	18,92	-0,03
	O	območja okoljske infrastrukture	15,28	15,86	0,58
	A	površine razpršene poselitve	26,67	52,56	25,85
skupaj stavbna zemljišča (ha)			**1.580,49**	**1.766,93**	**186,40**
kmetijska zemljišča	K1	najboljša kmetijska zemljišča	2.530,60	2.509,65	-20,95
	K2	druga kmetijska zemljišča	8.841,57	8.751,76	-89,81
gozdna zemljišča	G	gozdna zemljišča	20.701,11	20.625,33	-75,78
vode	V	površinske vode	288,68	288,83	0,15
druga zemljišča	LN	območja mineralnih surovin	37,38	37,38	0,00
skupaj nestavbne rabe (ha)			**32.399,35**	**32.212,95**	**-186,40**

5 PREDLOG SKLEPA

Občinskemu svetu predlagamo, da sprejme naslednji sklep:
Sprejme se predlog za izdajo Odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o občinskem prostorskem načrtu občine Črnomelj.

V kolikor ni bistvenih pripomb predlagamo, da se na isti seji sprejme tudi odlok.

Pripravila:
mag. Marija Prašin Kolbezen l.r.

Predlagateljica:
Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l.r.

Številka: 350-18/2013
Datum: 06. september 2018

Priloga:
- Predlog za izdajo odloka s prilogami.

Na podlagi 52. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08 - ZVO-1B, 108/09, 80/10 - ZUPUDPP, 43/11 - ZKZ-C, 57/12, 57/12 - ZUPUDPP-A, 109/12„ 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO in 61/17 – ZUreP-2) v povezavi z drugim odstavkom 273. člena Zakona o urejanju prostora – ZUreP-2 (Uradni list RS, št. 61/17) ter 16. člena Statuta občine Črnomelj (Uradni list RS, št. 83/11, 24/14 in 66/16) je Občinski svet občine Črnomelj na svoji …… redni seji dne …….. sprejel

ODLOK
o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem prostorskem načrtu občine Črnomelj

1. člen
(predmet sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta)

S tem odlokom se sprejmejo spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta Občine Črnomelj, ki je bil sprejet z odlokom (Uradni list RS, št. 82/11, 105/11-teh. popr. in 49/16) – v nadaljnjem besedilu OPN.
Spremembe in dopolnitve OPN se nanašajo na območje celotne občine. Spremenijo se vsi členi odloka, tako da se glasijo:

»I. UVODNE DOLOČBE

1. člen
(predmet občinskega prostorskega načrta)

(1) S tem odlokom se sprejme občinski prostorski načrt občine Črnomelj (v nadaljevanju: OPN), ki vsebuje strateški in izvedbeni del.
(2) Strateški del OPN ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov predstavlja temeljni okvir za koordinacijo razvojnih in varstvenih potreb občine ter je podlaga za usmerjanje pobud in interesov v smeri uresničevanja sprejetih ciljev.
(3) V izvedbenem delu OPN določa:
- območja namenske rabe prostora;
- prostorske izvedbene pogoje;
- območja, za katere se pripravi občinski podrobni prostorski načrt.

(4) Skladno z odločbo Ministrstva za okolje in prostor je bilo potrebno v postopku priprave OPN izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje.
(5) OPN je izdelalo podjetje Acer Novo mesto d.o.o..

2. člen
(vsebina in oblika)

(1) OPN vsebuje tekstualni del in grafične prikaze.
(2) Tekstualni del OPN - odlok je sestavljen iz naslednjih poglavij:
1. Uvodne določbe2. Strateški del
3. Izvedbeni del
4. Prehodne, posebne in končne določbe
Priloga 1: Preglednica vrst pomožnih in začasnih objektov po posameznih podrobnejših namenskih rabah prostora
(3) Priloga 2: Usmeritve za umestitev in oblikovanje objektov Grafični prikazi OPN vsebujejo:
Strateški del:

I. Zasnova prostorskega razvoja občine Črnomelj	cca M 1:75.000
II. Zasnova gospodarske javne infrastrukture	M 1:50.000
III. Usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovo	M 1:50.000
IV. Usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč	M 1:50.000

V. Prikaz okvirnih območij naselij, razpršene gradnje, razpršene poselitve in izjemnih krajin ter ostalega prostora M 1:50.000
VI. Usmeritve za razvoj v krajini M 1:50.000
VII. Koncept prostorskega razvoja Črnomlja M 1:12.000
Izvedbeni del:
1. Pregledna karta občine z razdelitvijo na liste M 1:65.000
2. Pregledna karta občine s prikazom osnovne namenske rabe in ključnih omrežij gospodarske javne infrastrukture M 1:65.000
3. Prikaz območij enot urejanja prostora, osnovne oziroma podrobnejše namenske rabe prostora in prostorskih izvedbenih pogojev M 1:5.000
4. Prikaz območij enot urejanja prostora in prikaz gospodarske javne infrastrukture M 1:5.000
5. Pregledna karta občine s prikazom osnovne namenske rabe in območij enot urejanja prostora DPN in OPPN M 1:65.000
6. Prikaz prostorskih izvedbenih pogojev za prečne profile javnih cest:
   P1: Pregledna situacija javnih cest, za katere je določen prečni profil na območju UN Črnomelj M 1:12.000
   P2: Prečni profili javnih cest na območju UN Črnomelj

3. člen
(oblika in obvezne priloge OPN)

(1) OPN je izdelan v digitalni in analogni obliki.
(2) Obvezne priloge vsebujejo:
- izvleček iz Strategije prostorskega razvoja Slovenije;
- prikaz stanja prostora;
- strokovne podlage, na katerih temeljijo rešitve v OPN;
- smernice in mnenja nosilcev urejanja prostora;
- obrazložitev in utemeljitev OPN;
- povzetek za javnost;
- okoljsko poročilo.

4. člen
(pomen kratic)

Kratice, uporabljene v tem odloku, imajo naslednji pomen:
- DIP: dopustna izraba prostora
- DOF: digitalni orto foto posnetek
- EUP: enota urejanja prostora
- FI: faktor izrabe gradbene parcele
- FZ: faktor zazidanosti gradbene parcele
- GJI: gospodarska javna infrastruktura
- KP: krajinski park
- MKGP: ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- NRP: namenska raba prostora
- OPPN: občinski podrobni prostorski načrt
- PGD: projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja
- PIP: prostorski izvedbeni pogoji
- PNR: podrobnejša namenska raba prostora
- TTO – tradicionalna tipologija oblikovanja
- oznake posameznih vrst namenskih rab (npr. SSs, CD) so obrazložene v Preglednici 1 v 58. členu.

5. člen
(pomen izrazov)

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem odloku, imajo naslednji pomen:

- **Avtohton:** prvoten, domač, nastal na kraju, kjer se pojavlja; izviren, samonikel (npr. avtohtone drevesne vrste, avtohtona tipologija objektov).
- **Bruto tlorisna površina stavbe** je skupna površina vseh etaž objekta, ki so nad nivojem terena in pod njim.
- **Etaža** je del stavbe med dvema stropoma in lahko vključuje klet (K), pritličje (P), nadstropje (N) ali mansardo (M).
- **Faktor izrabe gradbene parcele** (v nadaljevanju: FI) je razmerje med bruto tlorisno površino objekta (vključno z zidovi) nad terenom in pod njim in celotno površino gradbene parcele. Pri izračunu bruto tlorisnih površin objekta se ne upoštevajo: neizkoriščeno podstrešje, površina balkonov, lož in odprtih teras ter površina garaž in funkcionalnih prostorov objekta (shrambe, inštalacijski prostori), ki so zgrajeni pod nivojem terena. Pri izkoriščenem podstrešju in mansardi se upošteva tisti del bruto etažnih površin, kjer je svetla višina prostora večja od 1,60 m.
- **Faktor zazidanosti gradbene parcele** (v nadaljevanju: FZ) je razmerje med tlorisno projekcijo zunanjih dimenzij največjih etaž nad terenom in površino gradbene parcele. Pri tlorisni projekciji se ne upoštevajo balkoni, napušči, nadstreški nad vhodom ipd., upošteva pa se tlorisna projekcija pomožnih objektov, ki so stavbe, vključno z nadstreški.
- **Frčada** je strešni arhitekturni element za osvetlitev mansardnih ali podstrešnih prostorov.
- **Gank** je lesen pokrit hodnik na fasadi objekta in je oprt v osnovno streho objekta
- **Gospodarska javna infrastruktura** so objekti ali omrežja, ki so namenjeni opravljanju gospodarskih javnih služb skladno z zakonom ter tista gospodarska infrastruktura, ki je kot taka določena z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti, kakor tudi drugi objekti in omrežja v splošni rabi. Gospodarska javna infrastruktura je državnega in lokalnega pomena. Gospodarska javna infrastruktura so objekti in omrežja prometne, okoljske, energetske in komunikacijske infrastrukture.
- **Gradbena linija** je črta, na katero so z enim robom fasade postavljeni objekti, ki se gradijo na zemljišču ob tej črti.
- **Gradbena meja** je črta, ki je novozgrajeni oziroma načrtovani objekti ne smejo presegati, lahko pa se je dotikajo ali pa so od nje odmaknjeni v notranjost zemljišča.
- **Gradbena parcela** je stavbno zemljišče z ustrezno namensko rabo, sestavljeno iz ene ali več zemljiških parcel ali njihovih delov, na katerem stoji oziroma na katerem je predviden objekt in na katerem so urejene površine, ki služijo takšnemu objektu oziroma je predvidena ureditev površin, ki bodo služile takšnemu objektu.
- **Gradnja** je izvedba gradbenih in drugih del in obsega gradnjo novega objekta, rekonstrukcijo objekta in odstranitev objekta.
- **Grajeno javno dobro** so zemljišča in objekti, ki so glede na dejavnost namenjeni splošni oz. skupni rabi in so v javni lasti.
- **Legalno zgrajen objekt:** objekt, zgrajen na podlagi ustreznih dovoljenj s področja predpisov o graditvi objektov.
- **Kakovostno oblikovan objekt** je objekt, ki s svojim videzom in umestitvijo v prostor soustvarja kakovostno podobo naselja ali dela naselja.
- **Kap** je najnižji rob strešine, ki je zaključena s strešno kritino.
- **Klet** (v nadaljevanju tudi K) je del stavbe ali stavba, ki je vkopana ali delno vkopana, pri čemer sega vidni del kleti na pretežnem delu objekta največ 1,40 m nad teren.
- **Kolenčni zid** je zid nad ploščo zadnje v celoti pozidane etaže, njegova višina vključuje tudi kapno lego.
- **Kulturna dediščina** so nepremičnine in območja, ki se varujejo na podlagi predpisov s področja varstva kulturne dediščine.
- **Mansarda** (v nadaljevanju: M) je del stavbe, katere prostori se nahajajo nad zadnjim nadstropjem ter pod poševno dvokapno streho, in ima kolenčni zid.
- **Mestotvorno oblikovanje, mestotvorne fasade:** oblikovanje objektov in drugih ureditev tako, da se tvorno in usklajeno nadaljuje ali vzpostavlja mestno oblikovanje določenega območja, npr. obuličnega prostora oz. oblikovanje, ki poudarja, nadaljuje oz. na novo vzpostavlja mestnost območja.
- **Mestotvorne dejavnosti, funkcije:** poslovne in storitvene dejavnosti, trgovina in vse družbene dejavnosti (zdravstvo, šolstvo, kultura, športne dejavnosti ipd.)

- **Nadomestna gradnja** je novogradnja na mestu obstoječe, legalno zgrajene in odstranjene gradnje.
- **Napušč** je del strehe, ki sega prek zunanje stene stavbe in je lahko odprt ali zaprt.
- **Nestanovanjska stavba** je stavba, pri kateri se več kot polovica uporabne površine uporablja za opravljanje dejavnosti.
- **Nestanovanjska kmetijska stavba**: stavbe za rejo živali: hlevi, svinjaki, staje, senik, skedenj, kozolec ter klet, vinska klet, kašča, hram, koruznjak, sušilnica sadja, stavbe za shranjevanje kmetijskih strojev, orodja in mehanizacije: kolnice, lope ipd.
- **Obrt (obrtna dejavnost)** je gospodarska dejavnost, ki opravlja storitve in proizvodnjo oziroma predelavo v manjšem obsegu.
- **Obrtne delavnice** so objekti manjših tlorisnih gabaritov za opravljanje obrtne dejavnosti (proizvodna ali predelovalna obrt, storitve ipd.) v manjšem obsegu.
- **Osnovni (glavni) objekt** je objekt, ki z urbanistično in arhitekturno zasnovo oblikuje osnovno razmerje z zemljiščem oziroma gradbeno parcelo, sosednjimi objekti oziroma zemljišči in z javnim prostorom. Namembnost osnovnega objekta je skladna z namensko rabo prostora (bivanje, centralne dejavnosti, gospodarska dejavnost, turizem, šport in rekreacija).
- **Otroško igrišče** je prostor za potrebe otroške igre, opremljen z urbano opremo in zasajen z drevesno in grmovno vegetacijo; lahko je namenjeno eni ali različnim starostnim skupinam, lahko je samostojna ureditev ali ureditev načrtovana v sklopu parka ali drugega območja.
- **Počitniška hiša** je enostanovanjska stavba, stanovanje, ki se uporablja za bivanje sezonsko ali občasno in ne gre za stavbe za kratkotrajno namestitev po predpisu, ki ureja klasifikacijo objektov.
- **Pergola in brajda** sta pritlična objekta namenjena senčenju in opori plezalk, sadnega drevja in vinske trte, sestavljena iz vertikalnih stebrov in prečnih horizontalnih tramov.
- **Pomožni objekti** so objekti, ki dopolnjujejo funkcijo osnovnega objekta na pripadajočih zemljiščih.
- **Podstrešje** (v nadaljevanju tudi: p) je del stavbe, katere prostori se nahajajo nad zadnjim nadstropjem ter neposredno pod poševno streho in je brez kolenčnega zidu.
- **Praviloma** pomeni, da je treba upoštevati določila odloka, če pa to zaradi strokovno utemeljenih razlogov in omejitev ni mogoče, je treba odstop od določil tega odloka obrazložiti in utemeljiti v postopku za pridobitev upravnega dovoljenja za poseg v prostor.
- **Priobalno zemljišče** je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče v širini 15 m (oz. 40 m zunaj naselij) za Kolpo, za preostale vodotoke v občini pa 5 m.
- **Pritličje** (v nadaljevanju: P) je del stavbe, katerega prostori se nahajajo neposredno nad zemeljsko površino ali največ 1,4 m nad njo.
- **Razmerje stranic** je razmerje med širino in dolžino osnovnega objekta v vseh etažah objekta, ki ga pokriva streha, enotna v višini kapa in slemena. K dolžini ali širini stranice se ne upoštevajo prizidki, ki imajo nad terenom manjše število etaž kot osnovni objekt. V razmerje stranic se zajamejo prizidki, ki so večji kot ¾ stranice osnovnega objekta ali jih pokriva streha, enotna v višini napušča in slemena.
- **Sanacije objektov** so ukrepi, s katerimi se zagotovi izboljšanje celostne podobe stavb oz. skupine obstoječih objektov, ki niso skladni s celostno podobo naselja. Sanacije glede na situacijo po potrebi obsegajo spremembe tlorisnega in višinskega gabarita, naklonov streh in materialov kritine, frčad, napuščev, razmerja odprtin na fasadah, obdelave fasad, uporabo materialov in barv fasad in kritine, dodajanje pomožnih objektov oziroma arhitekturnih členov, regulacijo višinskih kot terena, zunanje ureditve.
- **Sleme** je vrhnji rob ostrešja ali stični rob strešin in je hkrati najvišja točka objekta, razen dimnika, ki ga lahko presega za 1,5 m.
- **Sprehajalna pot** je gospodarska javna infrastruktura, ki je namenjena splošni oz. skupni rabi in se ureja na obstoječih javnih in uhojenih poteh.
- **Stanovanjska stavba** je stavba, od katere se vsaj polovica uporabne površine uporablja za bivanje. **Stanovanjska stavba za posebne družbene skupine** je stavba, namenjena začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb, starejših, študentov ali otrok, kot so dijaški domovi, delavski domovi, domovi za starejše, domovi za terapevtske skupine, zavetišče za brezdomce, vzgojni domovi, domovi za skupnosti ter druge stavbe, namenjene za izvajanje socialnih programov, ki vključujejo bivanje.
- **Strokovna prostorska preveritev** je urbanistična oz. krajinska oz. arhitekturna oz. gradbeno-tehnična strokovna podlaga, ki jo v okviru priprave OPPN, kadar je ta predpisan, ali pred pridobitvijo dovoljenj

s področja graditve objektov izdela pooblaščen prostorski načrtovalec ali pooblaščen inženir ustrezne stroke glede na problematiko z namenom, da se strokovno preveri in utemelji umestitev posegov v prostor ali sanacija degradiranih prostorov, da se pripravijo variantne rešitve oz. strokovne podlage za zasnovo posegov v prostor in zanje določijo podrobni pogoji in podobno.

- **Suburbana tipologija** je način oblikovanja stavb, značilen za obdobje po drugi svetovni vojni, ki ne izhaja iz značilnosti prostora in tradicionalne arhitekture; je praviloma kvadratnega tlorisa, visokega pritličja (dvignjenega nad terenom), etažnosti K+P+M ali P+1+M, visokih kolenčnih zidov in naklonov streh pod 40^0.
- **Tradicionalna tipologija** je identitetna arhitektura, kot način oblikovanja stavb, značilen za obdobje pred drugo svetovno vojno; odraža značilnosti tradicionalnega prostora in poselitve v smislu umeščenosti v prostor, podobe objektov ter uporabe značilnih arhitekturnih elementov, materialov in barv.
- **Večstanovanjska stavba** je stanovanjski objekt s tremi ali več stanovanji (stanovanjski blok in podobni stanovanjski objekti).
- **Vinotoč, vinska klet** je gospodarski objekt za spravilo in predelavo grozdja, kletarjenje, v katerem je del površin namenjen za dejavnost točenja vina in lahko tudi za občasno bivanje v skladu s pogoji tega odloka.
- **Vrtičkarstvo** je prostočasna dejavnost, ki vključuje pridelovanje vrtnin in gojenje okrasnih rastlin za lastne potrebe ter se izvaja na posebej za tako dejavnost urejenih površinah.
- **Vrtiček** je zemljišče, namenjeno pridelovanju vrtnin, sadja in gojenja okrasnih rastlin kot prostočasni dejavnosti, terapevtskim dejavnostim (domovih za stare, zaporih, bolnicah), izobraževanju (v šolah), socialnemu podjetništvu.
- **Zazidana površina objekta** je določena z navpično projekcijo zunanjih dimenzij stavbe na zemljišču, pri čemer niso vključeni podzemni deli zgradb in sekundarni deli, npr. zunanja stopnišča, zunanje klančine, nadstreški nad vhodi.
- **Ozelenjena streha** je streha, prekrita s substratom in porasla z vegetacijo.
- **Zelene površine** so naravne in urejene z vegetacijo porasle površine, kot so zelenice, drevoredi, otroška igrišča, športna igrišča v stanovanjskih soseskah in druge zelene površine in ureditve za potrebe prebivalcev. Namenjene so sooblikovanju podobne naselij, ureditvi okolice objektov, in različnim dejavnostim v odprtem prostoru ter prispevajo k splošni kakovosti bivanja v naseljih.
- **Zidanica** je gospodarski objekt za kletarjenje, spravilo in predelavo grozdja, sadja in pridelavo ter shranjevanje vina, ter za shranjevanje drugih kmetijskih pridelkov, strojev in orodja idr. in lahko tudi za občasno bivanje v skladu s pogoji tega odloka.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem odloku, katerih pomen ni izrecno določen v tem členu, imajo enak pomen, kot ga na dan uveljavitve tega odloka določajo predpisi s področja prostorskega načrtovanja in graditve objektov.

II. STRATEŠKI DEL

1 SPLOŠNE DOLOČBE

6. člen
(vsebina splošnih določb)

Strateški del OPN določa izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine, usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovo, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in PIP ter zasnovo GJI lokalnega pomena, območja naselij, vključno z območji razpršene gradnje, ki so z njimi prostorsko povezana, ter območja razpršene poselitve.

2 IZHODIŠČA, VIZIJA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

7. člen
(izhodišča prostorskega razvoja občine)

(1) Strategija načrtovanja prostorskega razvoja občine izhaja iz predstave o uravnoteženem doseganju družbene blaginje in svobode posameznika pri uresničevanju prostorskih potreb tako, da ne bodo ogrožene bodoče generacije.
(2) Prostorski razvoj občine s preudarnim izkoriščanjem prostorskih potencialov, razvijanjem regionalnih posebnosti, ohranitvijo krajinske pestrosti in naravnih kakovosti ob upoštevanju naravnih omejitev ter upoštevanjem prehodnosti prostora prispeva h krepitvi nacionalnega prostora.
(3) Strategija upošteva usmeritve iz državnih prostorskih aktov, predvsem:

- Za zagotavljanje enakovredne vključenosti RS v evropski prostor se spodbuja oblikovanje čezmejnih regij zlasti na teže dostopnih območjih s številnimi problemi gospodarskega in demografskega nazadovanja; krepijo se obmejna naselja in s tem povečuje vpliv slovenskih obmejnih regij.
- V policentričnem urbanem sistemu Slovenije, ki ga tvori dvostopenjsko strukturirano omrežje središč nacionalnega in regionalnega pomena, se Črnomelj razvija kot središče regionalnega pomena. Črnomelj se s primerno delitvijo funkcij in medsebojnimi prometnimi povezavami navezuje na omrežje drugih središč nacionalnega in regionalnega pomena. V omrežju urbanih naselij Črnomelj krepi povezanost z Metliko in Novim mestom, pa tudi s Kočevjem ter s Karlovcem v Republiki Hrvaški.
- Gravitacijsko območje mesta Črnomlja je območje Bele krajine, ki si ga deli z mestom Metlika in v katerem se uravnoteženo in povezano razvija omrežje urbanih naselij. V omrežju urbanih naselij se optimalno razmeščajo oskrbne, storitvene, proizvodne in druge dejavnosti.
- Na lokalni ravni se v skladu z učinkovito in enakomerno dostopnostjo, primerno razmestitvijo funkcij in medsebojnimi prometnimi povezavami razvijajo tudi druga središča.
- V pomembnejših lokalnih središčih se spodbuja razvoj storitvenih in oskrbnih dejavnosti, primarne zdravstvene in socialne oskrbe, športne in kulturne dejavnosti ter razvoj delovnih mest za okoliško prebivalstvo.
- Lokalna središča zagotavljajo prebivalcem naselja in njegovega zaledja možnosti za vsakodnevno oskrbo, osnovno izobraževanje, zdravstvo, informiranje in druženje. Na območjih z izrazito razpršeno poselitvijo se spodbuja razvoj lokalnega središča, ki zagotavlja ustrezno oskrbo in raven javnih funkcij. V naseljih, ki so zaposlitvena središča območij s posebnimi razvojnimi problemi, ter v obmejnih območjih, kjer se lahko razvije gospodarsko sodelovanje s sosednjimi državami, se lahko oblikuje manjše gospodarske cone.
- Spodbuja se razvoj gospodarskih dejavnosti (npr. turističnih in drugih), ki v povezavi s kmetijstvom in gozdarstvom omogočajo ohranjanje poseljenosti in vitalnosti podeželja ter s tem prispevajo k visoki kakovosti, prepoznavnosti in doživljajski privlačnosti naravne in kulturne krajine. V lokalnih središčih na podeželju se spodbuja razvoj delovnih mest in s tem zmanjšuje vsakodnevne delovne migracije.
- Območje občine Črnomelj spada v Belokranjsko arhitekturno regijo. Z gradnjo in drugimi posegi v prostor se ustvarjata prepoznaven red v prostoru in racionalna organizacija dejavnosti. Prenova in ohranjanje oblikovne prepoznavnosti sta prednostni v naseljih s tradicionalno tipologijo gradnje. Nova

poselitev se usmerja predvsem v območja lokalnih središč naselij. Bistven poudarek je na prenovi obstoječih naselij (notranji razvoj naselij).

(4) Izhodišča za načrtovanje nadaljnjega prostorskega razvoja občine so:

- skladnost s prostorskimi cilji in zasnovami državnih prostorskih aktov in z mednarodnimi izhodišči na področju trajnostnega razvoja, katerega temelj je medsebojno povezovanje in usklajevanje gospodarskega, prostorskega, družbenega razvoja ter varstva okolja in ohranjanja naravnih in kulturnih vrednot;
- ohranjanje temeljnih značilnostih naravnih in ustvarjenih razmer;
- ugotovitve o stanju in težnjah ter razvojnih pobudah in razvojnih možnostih.

8. člen
(vizija prostorskega razvoja občine)

Vizija prostorskega razvoja občine je ustvariti takšne razmere v prostoru, ki bodo omogočile krepitev vloge središča regionalnega pomena regionalnega središča in položaja občine v nacionalnem okviru. Z uveljavljanjem načel trajnostnega razvoja se zagotavlja usklajen in uravnotežen prostorski razvoj, ki omogoča uresničevanje razvojnih pobud in ob tem ohranja naravne, kulturne in druge kakovosti bivalnega okolja ter zagotovi povečanje prepoznavnosti območja občine v slovenskem in širšem prostoru.

9. člen
(cilji prostorskega razvoja občine)

(1) Uravnotežen prostorski razvoj naselij glede na njihovo vlogo v omrežju naselij se zagotavlja z ustreznimi prostorskimi možnostmi za razvoj stanovanj ter gospodarskih in družbenih dejavnosti v naseljih glede na njihov pomen v omrežju naselij, z zagotavljanjem prostorskih možnosti za širitev naselij in z ustreznim opremljanjem z GJI.

(2) Izboljšanje dostopnosti in prometne opremljenosti naselij, gospodarskih con in turističnih območij se zagotavlja z izgradnjo novih in prenovami obstoječih prometnic - cest, železniške proge, poti, kolesarskih poti, z zagotavljanjem ustreznih prometnih ureditev v naseljih za povečanje prometne varnosti in za potrebe javnega potniškega prometa.

(3) Ustrezna energetska ter komunalna opremljenost naselij, gospodarskih con in turističnih območij se zagotavlja s postopnim opremljanjem, s prioritetami in faznostjo glede na njihovo vlogo in pomen v omrežju naselij - zankanje elektroenergetskega omrežja, izboljšava telekomunikacij, izgradnja plinovoda in sistemov daljinskega ogrevanja z lesno biomaso ter kanalizacijskih omrežij s čistilnimi napravami.

(4) Ohranjanje kulturnih kakovosti in prepoznavnosti prostora, krajine in grajenih struktur se zagotavlja z integracijo kulturne dediščine in drugih kulturnih sestavin okolja v razvojne programe z medsektorskim sodelovanjem in interdisciplinarnim pristopom, z usmerjanjem novogradenj predvsem v obstoječa naselja, s sanacijo območij razpršene poselitve ter drugih razvrednotenih območij, s pazljivim umeščanjem novih ureditev in objektov v krajino ter z ohranjanjem kmetijske rabe prostora in prvin krajinske prepoznavnosti.

(5) Ohranjanje naravnih kakovosti se zagotavlja z usmerjanjem novogradenj predvsem v obstoječa naselja, s sanacijo razvrednotenih območij ter s pazljivim umeščanjem ureditev in objektov v naravno okolje.

(6) Razvoj kmetijstva se zagotavlja z ohranjanjem kmetijskih zemljišč z visokim pridelovalnim potencialom kot virom za izvajanje gospodarske dejavnosti ter s spodbujanjem kmetijske rabe zemljišč, s katero se ohranja kakovostne kulturne krajine.

(7) Razvoj turističnih in prostočasnih dejavnosti kot enega najpomembnejših razvojnih programov se zagotavlja s prostorskimi možnostmi za novogradnje in za širitev obstoječih turističnih ureditev ter z navezovanjem turističnih programov na kmetijsko dejavnost in na ohranjanje narave ter varstvo kulturne dediščine.

(8) Razvoj obmejnega prostora kot območja prepoznavnosti in naravnih kakovosti ter razvojnih potencialov, predvsem v smeri razvoja turizma in prostočasnih dejavnosti se zagotavlja s pretehtanim umeščanjem dejavnosti v prostor ob upoštevanju omejitev z vidika varstva okolja, narave in bivalnih kakovosti in ob usklajevanju z Republiko Hrvaško.

(9) Razvoj občine mora upoštevati omejitve v prostoru z namenom varovanja ljudi in njihovega premoženja pred naravnimi in drugimi nesrečami ter preprečitve ali čim večjega zmanjšanja posledic naravnih in drugih nesreč.

(10) S prostorskim razvojem in ureditvami se bo omogočalo ohranjanje kulturne dediščine ter njeno vključevanje v družbeni in gospodarski razvoj občine.

3 ZASNOVA PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE

10. člen
(zasnova prostorskega razvoja občine)

(1) Prostorski razvoj temelji na usklajenem in trajnostnem razvoju in varstvu v prostoru. Podarjeno se razvijajo razvojna območja občine, obenem pa se ohranjajo in varujejo obstoječe kakovosti, prenavlja in revitalizira opuščena in razvrednotena območja ter krepijo nezadostno razvite funkcije in kakovosti v prostoru.

(2) Pri razvoju poselitve in umeščanju posameznih dejavnosti se upošteva sprejemljivost z vidika varstva in ohranjanja varovanih vrednot kulturne dediščine.

(3) Na območju Kočevskega Roga in Poljanske doline se nadaljuje zadržan razvoj v tesni navezavi na naravne vire, predvsem na gozdarstvo. Zagotovi se povečanje komunalne opremljenosti in izboljšanje dostopnosti s Kočevsko-ribniškega območja ter izvajajo ukrepi za ohranjanje poseljenosti, kulturne krajine in sanacija razvrednotenih delov vinogradniških območij z namenom ohranjanja vinogradniške kulturne krajine, zagotavljanja bivalnih kakovosti in razvojnih možnosti, predvsem za razvoj turizma na podeželju in kmetijstva.

(4) Vzdolž reke Kolpe se zagotavlja predvsem intenziven razvoj infrastrukture ter prostorski razvoj s poudarkom na ohranjanju naselij in povečanju njihove dostopnosti ter možnostjo za prenovo in širitev. Izboljša se prometna dostopnosti. Zagotovijo se večje razvojne možnosti za turizem in prostočasne dejavnostih v navezavi na reko Kolpo in kakovostno kulturno krajino ter na naselja in druge prvine z dediščinskimi vrednostmi. Spodbujajo se ukrepi za ohranjanje poseljenosti in kulturne krajine, tako da se omogočijo višja bivalna kakovost in boljše razvojne možnosti, predvsem za razvoj turizma, povezanega z zdraviliškim turizmom oz. turizmom dobrega počutja - wellness (na območju Dragatuša) in turizmom na podeželju (npr. pri Sinjem Vrhu). Zagotovijo se ukrepi za sanacijo razvrednotenih območij in za ohranjanje poseljenosti in kakovostne kulturne krajine.

(5) Na osrednjem in severnem delu občine, ki zajema osrednji del belokranjskega ravnika s Črnomljem, KP Lahinja in plodnima ravnicama ob Lahinji in Dobličici, se zagotavljajo razvojne možnosti za prenovo ter širitev naselij za gradnjo stanovanj in gospodarskih con ter objektov za družbene dejavnosti, pri čemer ima prednost kompleksna gradnja. Zagotovi se razvoj Črnomlja kot občinskega središča in središča regionalnega pomena, s stavbnimi površinami ter prometnimi, komunalnimi in energetskimi zmogljivostmi za razvoj gospodarskih in družbenih dejavnosti ter stanovanj. Z izgradnjo novih in s posodobitvami obstoječih prometnic se zagotovijo boljše navezave na Novo mesto, Ljubljano, Kočevje, Metliko in Hrvaško. Zagotovijo se nove površine za različne oblike urejanja odprtih površin kot integralnega dela urbane strukture in kakovostnega bivalnega okolja. Na podeželju se preprečujejo nadaljnje razpršene gradnje, novogradnje se usmerjajo v območja naselij in na njihova obrobja, zagotavlja se višja stopnja komunalne opremljenosti v naseljih in zaselkih. Spodbuja se razvoj kmetijstva, tam kjer ni možno intenzivno kmetovanje predvsem v povezovanju z razvojem turizma in prostočasnih dejavnosti ter usmerja v integrirane in ekološke oblike kmetijske pridelave, oživitev prepoznavnih domačih obrti. Na gozdnih območjih se uveljavlja gozdarstvo, ki zagotavlja ohranjanje naravnih kakovosti in strukturo kulturne krajine ter druge prvine prepoznavnosti tega območja.

11. člen
(prednostna območja za razvoj poselitve in dejavnosti)

(1) Spodbuja se policentrični razvoj poselitve, pri čemer ima Črnomelj kot občinsko središče in središče regionalnega pomena poudarjeno vlogo. Hkrati se kot pomembnejša lokalna središča, ki so tudi zaposlitvena središča, razvijajo Vinica, Stari trg ob Kolpi, Adlešiči, Dragatuš in Kanižarica.

(2) Razvoj gospodarskih dejavnosti se zagotavlja na območjih, kjer glede na prostorske potenciale in omejitve obstajajo prostorske možnosti zanje, vključno s prometno in drugo GJI ter možnostjo za komunalno opremljanje. Pri umeščanju in razvoju gospodarskih dejavnosti se upošteva tudi njihova združljivost z drugimi dejavnostmi in rabami prostora. Lokacije gospodarskih con občinskega in širšega pomena ter lokacije gospodarskih con lokalnega pomena so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listu št. III.

(3) Zagotavljajo se prostorske možnosti za gradnjo zadostnega števila stanovanjskih objektov. Pri določanju prostorov zanje se zagotavlja racionalno rabo prostora z bolj strnjeno gradnjo in višjimi gostotami pozidave v urbanih središčih, varčevanje z energijo in materialnimi sredstvi. Stanovanjsko gradnjo se usmerja na območja, kjer je mogoče ob razmeroma nizkih stroških zagotavljati komunalno opremljanje in dostopnost.

(4) Razvoj oskrbnih, storitvenih ter družbenih dejavnosti se usmerja na funkcionalno zaokrožena območja, z izborom ustreznih prostorov za posamezno dejavnost se zagotavlja ustrezna dostopnost. Ohranja in prenavlja se obstoječe ter spodbuja nove ureditve za te dejavnosti, s ciljem dosegati visoko kakovost oskrbe prebivalcev v občini. Omrežje teh dejavnosti se dopolnjuje glede na demografska gibanja in dostopnost.

(5) Ohranjajo se potenciali za razvoj turizma in prostočasnih dejavnosti ter se dopolnjuje turistično rekreacijska infrastruktura v smislu kakovosti in raznovrstnosti ponudbe. Spodbuja se dopolnilne dejavnosti in dodatne dejavnosti na podeželju v okviru prizadevanj za ohranjanje narave in varstva kulturne dediščine. Lokacije z večjim turističnim pomenom in lokacije s turističnim pomenom so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listu št. III.

12. člen
(omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij)

(1) Razvija se policentrično omrežje naselij v okviru občine kot omrežje ustrezno opremljenih središč, generatorjev razvoja svojega zaledja.

(2) Razvoj omrežja naselij se usmerja s ciljem zagotavljanja enakomernejšega razvoja in porazdelitve dejavnosti v občini ter družbeno in gospodarsko smotrne prostorske organizacije dejavnosti. Pri tem se ohranjajo naravne kakovosti in varuje kulturna dediščina ter upoštevajo druge omejitve v prostoru, prav tako pa se upoštevajo tudi kakovostne in s prostorom in okoljem usklajene razvojne pobude.

(3) Glede na vlogo in funkcijo v omrežju naselij, ki temelji na številu in strukturi prebivalcev, razmestitvi družbenih in storitveni dejavnosti ter drugih funkcij javnega značaja, se naselja razvrščajo v kategorije lokalnih središč:

- občinsko središče in središče regionalnega pomena: Črnomelj;
- pomembnejša lokalna središča: Vinica (z Drenovcem), Stari trg ob Kolpi (z Deskovo vasjo), Adlešiči, Dragatuš in Kanižarica;
- lokalna središča: Butoraj, Dobliče, Griblje, Lokve, Sinji Vrh in Tribuče;
- manjši oskrbni centri in zaposlitvena središča: Zilje, Preloka, Lokve, Ručetna vas, Petrova vas, Radenci, Otovec.

(4) Občinsko središče in središče regionalnega pomena Črnomelj se razvija kot intenzivno urbano, zaposlitveno središče, omogoči se intenziven razvoj družbenih dejavnosti ter gospodarskih dejavnosti predvsem v Kanižarici z zagotavljanjem zadostnih površin. Hkrati se določijo površine za stanovanjsko pozidavo. Izboljšajo se prometna infrastruktura z izgradnjo obvoznice (v povezavi s 3. razvojno osjo) ter komunalna in energetska infrastruktura. Črnomelj se razvija tudi kot osrednje kulturno in turistično središče občine ter središče regionalnega pomena, ki predstavlja geografsko središče Bele krajine in se povezuje z Metliko, Semičem, Novim mestom, Kočevjem in Ljubljano ter prek Vinice s Hrvaško. V Črnomlju se ohranjajo in nadgrajujejo funkcije občinskega in zaposlitvenega središča ter zagotavljajo ustrezne razmere za prostorski razvoj vseh vitalnih programov, posebej vseh oblik stanovanj, družbenih programov in gospodarskih dejavnosti.

(5) Pomembnejša lokalna središča se razvijajo kot gospodarska, zaposlitvena, kulturno-turistična, upravna, izobraževalna in oskrbna središča. Z njihovim razvojem in krepitvijo se ustvarja policentrično omrežje naselij, zagotavlja se uravnotežena razporeditev omenjenih dejavnosti v občini in tako omogoči vsem prebivalcem relativna bližina oskrbe, storitev in delovnih mest.

(6) Lokalna središča se razvijajo kot naselja s pomembnejšo funkcijo v omrežju naselij, ki so večinoma tudi sedeži krajevnih skupnosti, oskrbni centri in nekateri tudi zaposlitvena središča, v katerih je vsaj eden od pomembnih javnih programov, kot so osnovna šola, vrtec, cerkev s pokopališčem ali oskrbne oz. obrtne dejavnosti.

(7) Manjši oskrbni centri / zaposlitvena središča se razvijajo kot naselja s pomembnejšo funkcijo v omrežju naselij, ki so manjši oskrbni centri ali zaposlitvena središča, v katerih je vsaj eden od pomembnejših programov kot so cerkev, pokopališče, oskrbne oz. obrtne dejavnosti, turistični program.

(8) Druga naselja v občini so podeželska naselja, pretežno ruralnega značaja in zadovoljujejo osnovne potrebe lokalnega prebivalstva. Ta naselja se razvijajo v okviru prostorskih možnosti in skladno s prostorom usklajenimi razvojnimi pobudami, predvsem v smeri prepletanja ter povezovanja kmetijstva in trajnostnega turističnega razvoja.

(9) Območje občine se glede na tipologijo objektov deli na naselja oz. območja naselij s tradicionalno tipologijo, z mešano tipologijo, s suburbano in urbano gradnjo (slednja velja za mesto Črnomelj). Območja, kjer so te tipologije prepoznane, se razvijajo v skladu s principi oblikovanja objektov v posameznem območju.

(10) Omrežje naselij z vlogo in funkcijo posameznih naselij je prikazano v strateškem delu kartografskega dela OPN na listih št. I. in III.

13. člen
(temeljne smeri prometnega povezovanja v občini in regiji ter razvoj GJI)

(1) Preko občine Črnomelj poteka načrtovana 3. razvojna os kot glavni prometni koridor, ki bo zagotavljal medsebojno povezanost središč mednarodnega, nacionalnega in regionalnega pomena v širšem območju Slovenije. Omogoči se navezava občinskega in pomembnejših lokalnih središč v obravnavanem območju na ustrezne razvojne povezave in razbremeni obstoječe prometnice, ki ne omogočajo ustreznih pogojev za sodoben in varen promet. Nova prometna povezava se načrtuje tako, da podpira razvoj policentričnega omrežja naselij, skladen razvoj v regiji, medsebojno dopolnjevanje funkcij podeželskih in urbanih območij ter njihovo povezanost prek avtocest z evropskimi prometnimi sistemi. Nova prometna povezava čezmejnega pomena Črnomelj poveže z mejnima prehodoma Vinica in Metlika, z Novim mestom in slovenskim avtocestnim križem ter s Štajersko in Koroško.

(2) Trase prometnic v okviru hitre ceste 3. razvojne osi se podrobneje opredelijo na podlagi prostorskih, okoljskih, funkcionalnih in ekonomskih preveritev ter ob upoštevanju sprejemljivosti v lokalnem okolju.

(3) Poleg boljše cestne povezave se zagotovi razvoj posameznih območij, predvsem pa dobro navezanost gospodarskih con (TRIS Kanižarica ipd.) na 3. razvojno os. Mesto Črnomelj se na severnem delu priključi na hitro cesto z možnostjo navezave na zahodno obvoznico, pri tem pa se čim manj prizadenejo obstoječa območja naselij. Priključek na hitro cesto se predvidi tudi v bližini načrtovanih term in zagotovi ukrepe za preprečitev ali omilitev negativnih vplivov na okolje in na bivalne pogoje. Na hitro cesto se naveže tudi Vinica z mejnim prehodom in ureditvami za turizem.

(4) Druge najpomembnejše prometne smeri v občini so povezave Črnomlja prek Soteske in Žužemberka z Ivančno Gorico, Livold - Brezovica – Kanižarica in Metlika - Črnomelj - Vinica ter povezave Črnomelj - Dragatuš, Stara Lipa - Drežnik - Razvaje, Kvasica - Tanča Gora, Učakovci - Razvaje in Črnomelj - Stranska vas pri Semiču ter prometna povezava, ki poteka vzdolž doline Kolpe.

(5) Na območju občine se mejni prehod za mednarodni promet Vinica ter mejna prehoda za obmejni promet Sodevci in Žuniči urejajo kot vstopne točke v državo.

(6) Razvija se prometna in telekomunikacijska infrastruktura, omogoča se hitrejša fizična dostopnost do dobrin skupnega pomena ter spodbuja razvoj novih tehnologij za omogočanje dostopnosti do informacij in storitev na daljavo. Na področju telekomunikacijske infrastrukture se omogoči priključitev vseh objektov na sodobna elektronska omrežja mobilnih komunikacij. Z razvojem brezžičnih povezav se

zagotovi ustrezno umeščanje oddajnikov v prostor, pri čemer se zagotavlja njihova minimalna vidna izpostavljenost in združevanje.

(7) Zagotavlja se komunalna opremljenost območij, tako da so omogočeni ustrezen bivalni standard, varstvo okolja ter gospodarski in družbeni razvoj. Ta dejavnost se razvija v organizacijskem in upravljavskem smislu, zagotavlja se ustrezna kakovost in zmogljivost sistema ter širitev omrežij, objektov in naprav komunalne ter energetske javne infrastrukture na vsa območja poselitve v skladu s potrebami in zakonskimi zahtevami. Vsi novi vodi se vodijo podzemno, obstoječi nadzemni pa se nadomeščajo s podzemnimi, kjer je to skladno z drugimi režimi.

(8) Zagotavlja se dolgoročna in kakovostna oskrba z energijo, predvsem z električno energijo in z zemeljskim plinom, zagotavlja se učinkovita in racionalna raba energije na celotnem območju občine. Obnovljivi viri, predvsem lesna biomasa in sončna energija, se uporabljajo na območjih z izkazanimi interesi ter ugodnimi ekonomskimi kazalci. Spodbuja se uporaba alternativnih obnovljivih energetskih virov, tako da je prostorsko integrirana in da z njo niso povzročeni negativni vplivi na okolje.

(9) Zagotavlja se stalna in kakovostna oskrba s pitno vodo, tako da se ščitijo vsi vodni viri in izvajajo se gradnje novih ter prenove obstoječih delov vodovodnega sistema. Pri tem se občina vključuje v medobčinski projekt Belokranjski vodovod in zagotovi oskrbo z vodo v vseh (gosteje) poseljenih območjih v občini.

(10) Dogradijo se sistemi odvajanja in čiščenja odpadne vode z dograjevanjem kanalizacijskega omrežja in zagotavljanjem izgradnje centralnih kanalizacijskih sistemov s čistilnimi napravami; najprej v večjih ter po potrebi v ostalih naseljih. Na preostalih območjih se zagotovi nadzorovano individualno odvajanje in čiščenje odpadne vode.

(11) Ravnanje z odpadki se ureja v okviru obstoječega centra in odlagališča ob ohranjanju sistema ekoloških otokov v celotni občini. Podcenter za ravnanje z odpadki se dogradi z možnostjo enostavne obdelave odpadkov, kompostiranja bioloških odpadkov in obdelave gradbenih odpadkov. Za potrebe odlaganja inertnih odpadkov se razširi obstoječe odlagališče na Vranovičih. Pri sistemu ravnanja z odpadki se izvaja reševanje problematike odpadkov na izvoru z načelom zmanjševanja količine odpadkov in ponovno uporabo uporabljivega dela odpadkov.

(12) Temeljne smeri prometnega povezovanja naselij v občini in regiji so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listih št. II. in III.

14. člen
(usmeritve za razvoj dejavnosti v krajini)

(1) Površine za razvoj kmetijstva in gozdarstva se ohranjajo, na območjih zaraščanja kmetijskih površin se spodbuja ponovna kmetijska raba tal. Intenzivnost kmetijske obdelave je različna in prilagojena pridelovalnemu potencialu posameznih območij in omejitvenim dejavnikom, ki izhajajo iz ciljev ohranjanja narave, kulturne dediščine, vodnih virov, prepoznavnosti prostora in zdravega bivalnega okolja.

(2) Intenzivnejša kmetijska raba se izvaja predvsem na ravninskih predelih občine, izven območij Natura 2000. Na drugih območjih je v ospredju ohranjanje kulturne krajine oziroma prepoznavnosti, ohranjanje poseljenosti, razvoj turizma in rekreacije in drugih prostočasnih dejavnosti. Zaraščanje kmetijskih zemljišč se ustavlja s spodbujanjem kmetovanja zlasti na območjih vrednejše tradicionalne kulturne krajine, po potrebi pa tudi z uvajanjem agrarnih operacij za izboljšanje možnosti za obdelavo tal.

(3) Gozdovi se ohranjajo kot naravni vir in naravno bogastvo, zagotavlja se sonaravno gospodarjenje z gozdovi, s čimer se ob nadaljnjem gospodarskem izkoriščanju gozda uresničujejo tudi cilji ohranjanja narave in rekreacije v naravnem okolju. Na območju Črnomlja se primestni gozdovi urejajo kot integralni deli zelenega sistema mesta.

(4) Izkoriščanje mineralnih surovin se usmerja na obstoječe površinske kope, predvsem Suhor pri Vinici in Hrast pri Vinici, kjer se izvaja sanacijo sočasno s pridobivanjem in zagotovi končno sanacijo pridobivalnih območij na podlagi sanacijskih načrtov in programov ter s spremljanjem izvajanja sanacijskih ukrepov, bodisi z spodbujanjem naravne sukcesije, bodisi z novo, ustreznejšo namembnostjo.

(5) V obvodnem prostoru Kolpe in njenih pritokov se upoštevajo načela varstva voda, vodnega režima in ohranjajo retenzijske površine.

(6) Ohranjanje narave se zagotavlja s celovitim prostorskim načrtovanjem, v katerem so območja in enote ohranjanja narave upoštevana kot razvojni potencial in kot prvina varstva. Ohranjanje narave se

zagotavlja predvsem na zavarovanih območjih, predlaganih širše zavarovanih območjih, na območjih naravnih vrednot in oblikovanih naravnih vrednotah, na območjih pričakovanih naravnih vrednot, na območjih prednostnih habitatnih tipov, na ekološko pomembnih območjih in na posebnih varstvenih območjih, vključenih v omrežje Natura 2000. Varujejo se območja biotske raznovrstnosti v krajini in ohranja se narava tudi na preostalih območjih občine, kar se zagotavlja z umeščanjem ureditev in objektov v prostor na podlagi strokovnih prostorskih preveritev in ugotovljene ranljivosti narave ter z izborom tehnologij, ki povzročajo kar najmanj zmanjševanja naravnih kakovosti. Upoštevajo se načela in cilji, ki jih določajo pristojne službe za varstvo narave.

(7) Varstvo kulturne dediščine se zagotavlja s celovitim prostorskim načrtovanjem, v katerem se kulturna dediščina uveljavlja kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja, ki vključuje štiri vidike vzdržnosti: ekonomska, socialna, okoljska in kulturna. Območja in objekti kulturne dediščine so upoštevani kot vir blaginje in priložnosti za razvoj in kot prvina varstva. Razvoj se usmerja tako, da niso povzročena razvrednotenja dediščine in da je zagotovljena prednostna sanacija že razvrednotenih območij in objektov. Upoštevajo se načela in cilji, ki jih določajo pristojne službe za varstvo kulturne dediščine.

(8) Varstvo okolja se zagotavlja s celovitim prostorskim načrtovanjem, v katerem bosta upoštevani ranljivost okolja za umeščanje in razvoj posameznih dejavnosti in rab prostora ter združljivost različnih rab in dejavnosti v prostoru. V skladu z načeli trajnostnega razvoja se zagotavljajo zdravo bivalno okolje, varstvo narave in varstvo naravnih virov. Prostorski razvoj se usmerja tako, da je stanje bivalnega okolja neproblematično, da so sanirana razvrednotenja prostora, da se zagotavlja policentrični sistem poselitve in pripadajoče infrastrukture v okviru okoljskih zmogljivosti in ohranjanja kakovosti okolja in niso bistveno spremenjena obstoječa razmerja med gozdnimi, kmetijskimi in pozidanimi zemljišči.

(9) Na območjih, ogroženih zaradi poplav in erozije, se omejuje razvoj dejavnosti, ki bi lahko poslabšale razmere ali bi bile ogrožene zaradi nevarnosti naravnih nesreč, predvsem pa na poplavnih in erozijskih območjih z običajnimi protierozijskimi ukrepi. Pri načrtovanju novogradenj se upoštevajo tudi omejitve zaradi potresne varnosti.

(10) Usmeritve za razvoj dejavnosti v krajini so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listu št. VI.

4 ZASNOVA GOSPODARSKE JAVNE INFRASTRUKTURE LOKALNEGA POMENA

15. člen
(splošne določbe)

(1) GJI se razvija tako, da se zagotavlja trajna, kakovostna in zadostna komunalna oskrba ter dostopnost, možnosti za uravnotežen družbeni in prostorski razvoj ter možnosti za postopno izenačevanje nivoja uslug in komunalnega standarda med mestnimi in podeželskimi območji.

(2) Katastri in druge evidence gospodarske javne infrastrukture se dopolnjujejo ob vsakokratnih novogradnjah in rekonstrukcijah objektov, naprav in omrežij.

(3) GJI se v prostor umešča tako, da ne prizadene varovanih vrednot kulturne dediščine. Če pa se posegu v dediščino po predhodni preveritvi ni mogoče izogniti, naj umeščanje GJI čim manj prizadene varovane vrednote kulturne dediščine.

4.1 Prometna infrastruktura

16. člen
(prometna infrastruktura)

(1) Za zmanjševanje razlik v razvoju občine, vzpostavitev ustreznejšega urbanega omrežja, omogočanje gospodarskega razvoja, dvig bivalne ravni ter izboljšanje stanja okolja se zagotovi nova in

prenovi obstoječa prometna omrežja in sisteme (cestne in železniške povezave, prometne terminale, kolesarsko omrežje in peš poti, javni potniški promet), pri čemer je najpomembnejše kvalitativno izboljševanje oskrbe Črnomlja in lokalnih središč.

(2) Dotrajano in zastarelo omrežje cestnih povezav v občini se rekonstruira na celotnem območju, prednostno pa se obnovijo oz. na posameznih odsekih zgradijo nove cestne povezave Črnomlja z Metliko, Novim mestom in Kočevjem ter povezave vseh drugih naselij v občini s Črnomljem in cestne povezave z mednarodnim mejnim prehodom Vinica, mejnima prehodoma za obmejni promet Žuniči in Sodevci, cestno omrežje na območju ob reki Kolpi in na vinogradniških območjih.

(3) Novogradnje prometnic se zagotovijo kot dostopi do območij predvidenih novih kompleksnih gradenj in ureditev.

(4) Pri načrtovanju novogradenj in rekonstrukcij prometnega omrežja se upoštevajo podatki o obstoječem in predvidenem povprečnem letnem dnevnem prometu (PLDP) ter prometnih obremenitvah v jutranji in popoldanski konici, na predelih občine, kjer na podlagi PLDP novogradnje in prenove ne bi bile upravičene, pa tudi podatki o potrebah in možnostih za razvoj gospodarstva in turizma ter za dvig bivalnega standarda. Z boljšimi cestnimi povezavami, z izboljšanjem kakovosti, skrajšanjem časa potovanja ter povečanjem prometne varnosti se omogočijo višje oblike gospodarske interakcije med regijskimi in lokalnimi središči.

17. člen
(omrežje državnih cest)

(1) Omrežja državnih cest se prenovijo, na območjih naselij se v njihovem okviru gradijo obvozne ceste ter ustrezne ureditve za pešce in kolesarje in avtobusna postajališča. Uredijo se križišča z navezavami lokalnih cest.

(2) Dokonča se izgradnja obvozne ceste, ki poveže severni in severovzhodni del mesta Črnomelj z jugovzhodnim delom. Trasa obvozne ceste razbremeni središče Črnomlja in poveže regionalni cesti ter zagotavlja ustrezno dostopnost do gospodarskih con in navezavo na 3. razvojno os.

(3) Regionalni cesti v smereh proti Kočevju in Metliki, ki sta opredeljeni kot cesti nacionalnega pomena, se prenovita. Zagotovi se rekonstrukcija vseh regionalnih cest ob Kolpi, s čimer se izboljša dostop do gospodarskih con Stari trg in Adlešiči, prioritetno nedokončan odsek Sinji Vrh – Stari trg, ter obnova R3-658 Dobliče - Stari trg ob Kolpi.

18. člen
(lokalno cestno omrežje)

(1) Vzdržujejo, prenavljajo in modernizirajo se vse lokalne ceste in javne poti ter ostalo cestno omrežje, izvajajo se ukrepi za umirjanje prometa. Ustrezno se obnovi lokalno cestno omrežje za dostop do lokacij z večjim turističnim pomenom oz. s turističnim pomenom in za dostop do manjših naselij oz. lokacij.

(2) Za zagotovitev kar najboljših povezav občinskega središča, pomembnejših lokalnih središč, lokalnih središč, manjših oskrbnih centrov – zaposlitvenih središč ter drugih naselij v občini s cesto v okviru 3. razvojne osi bodo potrebne novogradnje in prenove cestnega omrežja na območju tega koridorja.

19. člen
(železniško omrežje)

(1) Glede na funkcijo se železniške proge delijo na: HP – hitra proga, Z1 – glavna železniška proga 1. reda, Z2 – glavna železniška proga 2. reda, RP – regionalna železniška proga IT – industrijski tir. Posodobi in razširi se ponudba železniškega potniškega prometa, da bodo vlaki hitrejši, pogostejši, zmogljivejši in da bo vozni red usklajen z avtobusnim.

(2) Zaradi zagotovitve gospodarnejšega in skladnejšega razvoja železniškega omrežja, izboljšanja življenjskih pogojev, varstva okolja in večje izbire prometnih sredstev se obnovi obstoječa železniška povezava nacionalnega pomena: Ljubljana – Novo mesto – Metlika – državna meja ter železniški postaji v Črnomlju in na Otovcu, kjer je industrijski tir.

(3) Uredijo se nova izvennivojska križanja železniške proge s cestnim omrežjem, do njihove izgradnje pa se obstoječa nivojska križanja primerno zavarujejo.

(4) Uredi se nova železniška povezava Črnomelj – Vrbovsko (Republika Hrvaška) kot železnica s turistično – gospodarskim pomenom in za potrebe morebitnega potniškega prometa. V koridorju te železnice se uredi tudi kolesarska pot.

20. člen
(omrežje kolesarskih poti in pešpoti ter drugih rekreacijskih poti)

(1) Na območju občine se zgradi omrežje kolesarskih stez in poti, ki se v naseljih navezujejo na obstoječe ali novopredvideno omrežje, pri novogradnjah cestnega omrežja in potekov skozi naselja se urejajo kot kolesarske steze.

(2) Na območju občine se urejajo tudi glavne in regionalne kolesarske steze (poti).

(3) Kolesarske steze in poti se povežejo v omrežje, ki povezuje večja središča in turistične ureditve po celotnem območju občine, predvsem pa po območju KP Lahinja in KP Kolpa in po vinogradniških območjih. Vzpostavi se kolesarska pot v koridorju trase nove železniške povezave Črnomelj – Vrbovsko. Obstoječe in nove kolesarske steze, pešpoti in konjeniške poti se povezujejo in predstavijo kot povezan sistem v rekreativne in turistične namene.

21. člen
(mirujoči promet)

V Črnomlju in lokalnih središčih se zgradi ustrezno število parkirnih mest v okviru javnih površin in v soseskah, kar se zagotavljala z nivojskimi ureditvami, v Črnomlju tudi s parkirnimi hišami. Gradnja novih javnih objektov se pogojuje z ustreznim številom PM za zaposlene, obiskovalce ter stanovalce. Dogradijo se parkirne kapacitete ob obstoječih javnih objektih in ob spremembah namembnosti obstoječih objektov skladno s potrebami teh objektov, poleg tega pa se zagotavljajo PM tudi za reševanje primanjkljaja parkirnih površin v okolici novih objektov in v mestnem jedru Črnomlja. V ta namen se v čim večji meri uredijo kletne etaže objektov in odprte javne površine. Urejene parkovne površine in zelenice se ne namenjajo za parkiranje. Parkirišča za avtobuse se uredijo ob vstopih v KP Kolpa in KP Lahinja in v bližini oziroma v sklopu območij za rekreacijo, oddih in športne aktivnosti, vendar izven naravnih vrednot in posebnih varstvenih območij.

22. člen
(javni potniški promet)

(1) Železniška postaja v Črnomlju se preuredi v smislu posodobitve in povečanja prometne varnosti ter zagotavljanja ustreznih funkcionalnih površin, vključno s parkirišči za osebna vozila. Prav tako se v Črnomlju uredi avtobusna postaja, za katero se določi lokacija, na kateri bosta zagotovljeni funkcionalnost in prometna varnost.

(2) V vseh naseljih, ki jih povezujejo avtobusne linije, se uredijo nova oziroma posodobijo obstoječa postajališča za avtobuse.

4.2 Okoljska, energetska in komunikacijska infrastruktura

23. člen
(splošne določbe)

(1) Na območju celotne občine se vzpostavi nova in rekonstruirana ter dopolnjena obstoječa infrastrukturna omrežja za zagotavljanje enakovredne komunalne in energetske opremljenosti in

učinkovitega varstva okolja, dviga življenjske ravni in zagotovitev izvedbe predvidenih razvojnih programov v občini.

(2) Poveča se zanesljivost oskrbe in ureditev okoljske problematike odvajanja in čiščenja odpadne vode.

(3) Prednostno se zagotavlja kvalitativno izboljševanje oskrbe Črnomlja in lokalnih središč ter zagotavlja se minimalen infrastrukturni (komunalni) standard manj razvitih, od razvoja odmaknjenih območij.

(4) Graditev lahko poteka samo na komunalno opremljenih zemljiščih, zato načrtovanje, gradnja novih ter dopolnjevanje in prenova omrežij GJI teče sočasno z načrtovanjem in izvajanjem graditve oziroma s prostorskim razvojem. Zato se razvija komunalno in energetsko infrastrukture v dveh, med seboj usklajenih smereh: s sanacijo stanja in z infrastrukturnim opremljanjem novih razvojnih območij v naseljih (s predhodno zagotovljenima časovno dinamiko in pričakovanimi viri za pokritje stroškov). Za celotno območje občine se izdela program opremljanja stavbnih zemljišč.

(5) S prostorskim načrtovanjem se zagotovi smotrno rabo energije, s smotrno razporeditvijo poselitve se zmanjšujejo stroški za izgradnjo in obratovanje omrežij GJI.

(6) Projekti, v okviru katerih se z opremljanjem novih območij zagotavlja tudi sanacija obstoječih območij naselij, se izvajajo prioritetno.

(7) Infrastrukturni vodi se na območjih ohranjanja narave izvajajo podzemno in le izjemoma nad zemljo, če bi podzemna izvedba lahko ogrozila dele območij ohranjena narave. To velja tudi za območja kulturne dediščine z izjemo arheološke dediščine.

(8) Obstoječa območja GJI, ki negativno vplivajo na naravne vrednote in biotsko raznovrstnost, se ustrezno sanira.

24. člen
(vodni viri in oskrba s pitno vodo)

(1) S pitno vodo se ravna racionalno.

(2) Vsi vodni viri se ščitijo pred morebitnim onesnaženjem. Posebna pozornost se nameni vsem vodovarstvenim območjem v skladu s predpisom o vodovarstvenih območjih telesa vodonosnikov, kjer se lahko intenzivira dejavnosti samo ob striktnem upoštevanju parametrov zaščite območja. Zagotovi se dokončna sanacija vodnih virov in okolja z izgradnjo čistilnih naprav, prvenstveno na vodovarstvenih območjih in večjih aglomeracijah. Potencialni novi vodni viri se raziščejo in ustrezno zaščitijo.

(3) Varovanje vodnih virov in ukrepe za varstvo vodnih virov, predvsem pa programe varstva okolja in rabe prostora na območjih vodnih virov se usklajuje s sosednjimi občinami in zaradi obmejne lege tudi z Republiko Hrvaško.

(4) Vodooskrba se za vse prebivalce v občini zagotavlja preko magistralnega sistema vodooskrbe, ki povezuje občinska središča, glavni vodni vir Dobličica in vodni vir Blatnik v občini Semič in nov vodni vir Brezovica. S projektom Trajnostna oskrba s pitno vodo in varovanje vodnih virov Bele krajine so vsi sistemi povezani v celovit vodovodni sistem, razen lokalnega vodovoda Sinji Vrh, ki se napaja iz vrtin pri Damlju, ter sistema Stari trg, ki se napaja iz vrtin pri Dolu v občini Kočevje. V sistem so vključene nove količine pitne vode iz novih vrtin Blatnik in Brezovica ter s povečanjem črpanja iz Dobličice. Vodni vir pod Adlešiči se vzdržuje kot rezervni vodni vir.

(5) Naselja, ki jih ni možno priključiti na sistem oskrbe z vodo iz javnega omrežja, se v skladu z zakonodajo lahko oskrbujejo prek lastnih zajetij, vendar se bodoči prostorski razvoj na teh območjih omejuje in uskladi z drugimi dejavnostmi in rabami v prostoru. Ne glede na način oskrbe z vodo se evidentira vse objekte, ki niso priključeni na javni vodovodni sistem, in opredeli način oskrbe z vodo.

(6) Na celotnem območju se obnovi in modernizira obstoječe vodovodno omrežje, prioritetno na območjih pogostih okvar in vodnih izgub. Posamezni lokalni sistemi se vključijo v centralni vodovodni sistem ali pa se zanje zagotovi kvalificiranega upravljavca. Ob upoštevanju značilne razpršene gradnje je možno v oddaljenih naseljih in območjih razpršene gradnje zagotoviti vodooskrbo tudi iz individualnih sistemov, vendar se tudi take sisteme vključi v sistem javne oskrbe v smislu zagotavljanja in dobavljanja pitne vode ter zagotavljanja minimalnih tehnično higienskih pogojev v skladu z veljavno zakonodajo.

(7) Javno vodovodno omrežje mora zagotavljati oskrbo prebivalstva s pitno vodo. Za zadovoljevanje sanitarnih, tehnoloških in drugih potreb ter za zagotavljanje požarne varnosti je potrebno čim manj

koristiti pitno vodo in uporabiti druge vire vode. Zaradi zmanjšanja uporabe pitne vode za sanitarne potrebe, zalivanje in podobno, se za ta namen meteorne vode s streh stavb in utrjenih površin zajemajo v zbiralnikih oziroma v zadrževalnikih padavinske vode.

(8) Požarna voda se iz javnega vodovodnega omrežja zagotavlja do stopnje hidravličnih zmožnosti vodovodnega sistema. V primeru nezadostne oskrbe s požarno vodo iz javnega vodovodnega omrežja se ta v skladu s predpisi zagotovi iz drugih virov požarne vode.

(9) Obstoječi in predvideni objekti, v katerih mora biti zagotovljena preskrba s pitno vodo, morajo biti priključeni na vodovodno omrežje v skladu s predpisi občine in pogoji upravljavca vodovodnega omrežja, skladno s tehnično izvedljivostjo in ekonomsko upravičenostjo. Kjer se v skladu s predpisi oskrba s pitno vodo ne zagotavlja v okviru javne službe in kjer priključitev na javno vodovodno omrežje ni mogoča, se oskrba s pitno vodo izvaja individualno ali skupinsko iz lastnih zajetij, vodnjakov ali rezervoarjev. Prostorski razvoj na teh območjih se omejuje in uskladi z drugimi dejavnostmi in rabami v prostoru.

(10) Zasebni vodovodi na območjih, kjer se v skladu s predpisi oskrba s pitno vodo zagotavlja v okviru javne službe, se predajo v upravljanje izvajalcu javne službe.

25. člen
(odvajanje in čiščenje odpadne vode)

(1) Kanalizacijski sistemi se prioritetno zgradijo na gosteje poseljenih ranljivih območjih.

(2) Vsa naselja, ki se nahajajo v operativnem programu za odvajanje in čiščenje odpadne vode, se opremijo s kanalizacijskim omrežjem. Prioritetno se s kanalizacijskim omrežjem rešujejo območja, ki so opredeljena v Operativnem programu odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode ter območja, ki poleg prebivalcev oskrbujejo tudi družbene in gospodarske dejavnosti. Skladno s programom opremljanja se dogradijo in sanirajo vsa obstoječa kanalizacijska omrežja v občini.

(3) Na območjih, kjer kanalizacijsko omrežje ne obstaja, se predvidi odvajanje in čiščenje odpadne vode v individualnih sistemih za čiščenje odpadne vode. Vsi individualni sistemi so evidentirani in vključeni v sistem nadzora, zagotovljeno je okoljsko sprejemljivo čiščenje ter odvoz ostankov blata.

26. člen
(ravnanje z odpadki)

(1) Ravnanje z odpadki se usmerja v organizirano ločeno zbiranje odpadkov in njihov odvoz v regijski center za ravnanje z odpadki. Na podcentru za ravnanje z odpadki PCRO Vranoviči se zbirajo ločeni odpadki. Preostanek odpadkov se s stiskanjem pripravi za prevoz na mehansko biološko obdelavo in odlaganje na regijsko odlagališče. Dopustna je še ureditev odlagališča inertnih odpadkov s predelavo gradbenih odpadkov. V vseh naseljih so postavljeni ekološki otoki za zbiranje osnovnih ločenih frakcij odpadkov, vzpostavlja se zbiranje ločenih frakcij odpadkov »od vrat do vrat«.

(2) Spodbuja se preprečevanje in zmanjševanje nastanka odpadkov na izvoru njihovega nastanka (stanovanjskih objektih, kmetijah, poslovnih in proizvodnih objektih) ter vzpostavlja vse potrebne ravni ravnanja z odpadki (zbiranje in odvoz odpadkov po naseljih z ekološkimi otoki in drugimi oblikami urejenega ločevanja ter zbiranja odpadkov, predelava in odstranjevanje), tako da pride na končno točko, t.j. odstranjevanje odpadkov, le minimalna količina že sortiranih in neproblematičnih odpadkov. Spodbujata se kompostiranje in dispozicija razgradljivih odpadkov manjših količin na njihovem izvoru s hišnimi kompostniki.

(3) Evidentirajo in sanirajo ali odstranjujejo se nelegalna odlagališča odpadkov, pripravijo se sanacijski načrti ter izvedejo ustrezni ureditveni in omilitveni ukrepi ter ukrepi za preprečevanje novih nelegalnih odlagališč.

27. člen
(oskrba z energijo)

(1) Zasnova oskrbe občine z energijo temelji na izhodiščih prihodnjega razvoja občine in energetskih konceptih, ki tak razvoj omogočajo. Temeljni dokument oskrbe z energijo je energetska zasnova občine, s katero se zagotovi stalna, zadostna in ekonomsko sprejemljiva oskrba z energijo.

(2) Pri načrtovanju energetskih sistemov imajo prednost sistemi, ki omogočajo hkratno proizvodnjo več vrst energije, zlasti toplotne in električne energije ter izrabo obnovljivih virov energije.

(3) Za vinogradniška in druga območja z razpršeno gradnjo se v skladu z energetsko zasnovo občine opredelijo alternativne možnosti za komunalno opremljanje (lesna biomasa, sončna energija) in izrabo naravnih virov (uporaba kapnice, prečiščene sive vode iz gospodinjstva in podobno) za kar najmanjše investicije in posege v krajino.

(4) Na območju občine Črnomelj ni predvidenih skladišč za rezerve nafte in njenih derivatov. Skladišče za potrebe občine je pri Ortneku v občini Ribnica.

(5) Električna energija: Za zagotavljanje dvostranskega napajanja Bele krajine se zgradi daljnovod DV 110 kV Kočevje - Črnomelj, s katerim se zagotovita večja zanesljivost oskrbe ter možnost rezervnega napajanja.

(6) Obstoječa RTP Črnomelj se preuredi in razširi. Izvedejo se samostojni izvodi z 20 kV kablovodi, za pokrivanje področja Črnomlja in okolice.

(7) Zemeljski plin: Z izgradnjo prenosnega plinovoda Novo mesto – Bela krajina se v občini omogoči oskrbo industrije in široko potrošnjo z zemeljskim plinom. Plinovodno omrežje tako omogoči napajanje gosto poseljenega dela občine (Črnomelj z bližnjo okolico) in predstavlja dolgoročni vir za ogrevanje, pripravo tople vode in kuhanje v stanovanjskih naseljih, poslovnih četrtih in gospodarskih conah ter predvsem na mestih večjega zgoščevanja odjema.

(8) Izraba sončne energije za proizvodnjo elektrike je dopustna na objektih in objektom pripadajočih gradbenih parcelah ter na za ta namen določenih stavbnih zemljiščih, pod pogojem, da postavitev objektov in naprav ni v neskladju z določili tega odloka, z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(9) Gradnja malih vodnih elektrarn je dopustna v okviru prenove obstoječih vodosilnih objektov in mlinov. Gradnje vodnih elektrarn se utemelji na podlagi ocen vplivov na okolje in s strani strokovne organizacije določiti ekološko sprejemljiv pretok ter potrebne ureditve in omilitvene ukrepe.

(10) Izrabo lesne biomase se spodbuja tako za sisteme daljinskega ogrevanja za posamezne dele naselij ali manjša naselja kot tudi za manjše, individualne sisteme ogrevanja.

(11) Večji potencial izkazujejo geotermični energetski viri na območju Dragatuša, kjer se načrtuje uporaba vira predvsem v turistične namene.

(12) Pri načrtovanju poteka novih vodov se posebno pozornost posveti predvsem rešitvam pri prečkanju posameznih reliefnih hrbtov – npr. Doblička Gora in pa na prečkanju v območjih, ki so zavarovana zaradi visoke stopnje naravne ohranjenosti (ekološko pomembna območja, območja Natura 2000), predvsem pa območja Kočevskega Roga in Dobličice.

(13) Zlasti na območjih velikih naravnih kakovosti in prepoznavnosti prostora se pri načrtovanju in izvajanju načrtovanih ureditev posebno pozornost posveti umeščanju objektov in naprav (npr. stojna mesta daljnovodov, lokacije merilno regulacijskih postaj), zaradi katerih so lahko povzročeni moteči posegi v relief in krajinsko zgradbo ter naravne kakovosti (Kočevski Rog in vinogradniška območja, širše območje Dobličice) ter na bivalno okolje (vinogradniška območja).

28. člen
(komunikacijsko omrežje)

(1) Na območju občine se zagotovi povečana mobilnost in povezanost s sistemom komunikacij. Telekomunikacijsko omrežje se prenavlja in dograjuje v skladu s potrebami in razvojem poselitve. Na območju občine se v skladu s Strategijo razvoja informacijske družbe do leta 2020 vsem gospodinjstvom zagotovi dostop do interneta hitrosti vsaj do 30 Mb/s..

(2) Signal brezžičnih komunikacijskih povezav se predvsem izboljša v prostoru ob reki Kolpi, kjer se zaradi vizualne izpostavljenosti baznih postaj postavitev načrtuje s strokovnimi prostorskimi preveritvami njihove vidne izpostavljenosti ter upošteva sodobne principe umestitve in zakrivanja baznih postaj v

ranljivem ali izpostavljenem prostoru, zlasti na posameznih predelih Kočevskega Roga, Poljanske gore in doline Kolpe ter drugih vodotokov, pa tudi nekaterih vzpetinah na območju Velikega Bukovja.

(3) Za zagotavljanje storitev elektronskega omrežja mobilnih komunikacij na celotnem območju občine se gradi in dopolnjuje omrežje baznih postaj. Ker se pričakuje povečanje števila baznih postaj, se umestitev v prostor ter pokrivanje območja s signalom skrbno načrtuje, predvsem na območjih izjemne ranljivosti naravnega okolja in izraženih krajinskih vrednot.

(4) V strnjenih naseljih se spodbuja izgradnja kabelskih sistemov ter sistemov elektronskega omrežja mobilnih komunikacij. Predvidi se izgradnjo komunikacijskega omrežja s pripadajočimi kabli najsodobnejših tehnologij in ustrezno kabelsko kanalizacijo na področju kompleksnih novogradenj, širitev in zapolnitev, pa tudi posodabljanje komunikacijskih omrežij v sklopu prenov naselij. Zagotovi se izgradnja komunikacijskega omrežja tudi do vseh obstoječih objektov oziroma zgradb v smislu posodobitve omrežja z novimi kapacitetami in novimi tehnologijami.

(5) Na območju občine so vključena telekomunikacijska vozlišča s pripadajočim medkrajevnim in krajevnim telekomunikacijskim omrežjem v zemeljski in nadzemni obliki. Telekomunikacijska vozlišča se nahajajo v naseljih Dragatušu, Adlešičih, Vinici in Starem trgu ob Kolpi.

(6) Oddajniki RTV so v Črnomlju, Vinici, Starem trgu ob Kolpi in na Sinjem Vrhu, ki poleg oddajnikov na Trdinovem vrhu in Veliki Plešivici ustrezno pokrivajo območje občine.

(7) Telekomunikacijsko omrežje se prenavlja in dograjuje v skladu s potrebami in razvojem poselitve.

5. USMERITVE ZA RAZVOJ POSELITVE TER CELOVITO PRENOVO

5.1 Notranji razvoj, prenova in širitev naselij

29. člen
(notranji razvoj in prenova naselij)

(1) Poselitev se prvenstveno usmerja v okvire naselij in zagotavlja njihov kakovostni notranji razvoj. Glede na razvojne potrebe, ob upoštevanju omejitev, so možne tudi širitve, zaokrožitve in zgostitve obstoječe poselitve. Za notranji razvoj se izkoristijo degradirana in nezadostno izkoriščena stavbna zemljišča, ki so po urbanističnih in drugih kriterijih primerna za pozidavo. Obstoječi opuščeni ali neprimerni objekti v naseljih se prenovijo ali nadomestijo z ustreznejšimi glede namembnosti in oblikovne značilnosti.

(2) Z večjo koncentracijo stanovanj in delovnih mest v naseljih, ki so v celoti ali deloma že komunalno opremljena, se zagotavlja učinkovitejše komunalno in stanovanjsko gospodarstvo in omejevanje razpršene gradnje. Zato se zagotavlja pravočasno pridobivanje in urejanje stavbnih zemljišč.

(3) V občinskem središču, v pomembnejših lokalnih središčih ter v lokalnih središčih ali na ustreznih lokacijah v njihovi bližini se zagotavljajo površine za šport in rekreacijo, v povezavi z možnostmi za rekreacijo v naravi ter površine za prenočišča na turistično zanimivih lokacijah. Graditev objektov in ureditev za turizem se lahko izvaja le na posebej opredeljenih lokacijah, ki niso v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(4) Pri načrtovanju in urejanju podeželskih naselij se zagotovita izboljšanje razmer za delo in bivanje ter opravljanje kmetijskih in dopolnilnih dejavnosti ter možnost razvoja podjetništva na podeželju razvoj dopolnilnih in dodatnih dejavnosti, vključno s turistično ponudbo.

(5) Zagotavlja se uravnoteženo razmerje med grajenimi in zelenimi površinami ter povezavami z odprto krajino ter primerne gostote pozidave na območjih, namenjenih zgoščevanju. Vodni in obvodni prostor (priobalno zemljišče), gozdove, naravne vrednote in posamezne sestavine biotske raznovrstnosti se vključuje v zeleni sistem naselij kot integralni del podobe naselja. V bližini naselij se v okviru načrtovanja zelenih sistemov naselij izkoristi rekreacijski potencial gozdov in kmetijskih površin ter obvodnih prostorov.

(6) Zagotavlja se ureditev javnih prostorov, ki jih sestavljajo tako naravne sestavine in grajeno javno dobro, zato se jih v čim večji meri vključuje v urbane in ruralne strukture. Zagotovi se dostopnost zelenih in drugih javnih odprtih površin za vse prebivalce in raznolikost teh površin glede vloge in uporabnosti in glede na njihov pomen za prepoznavno podobo naselja.

(7) Prenova se osredotoča v izboljšanje kakovosti bivanja, predvsem s kakovostnejšim urejanjem javnih površin ter odprtega prostora v naseljih. Pri načrtovanju prenove se upošteva ohranjena identiteta naselja ali dela naselja in okoliške krajine.

(8) Posebna pozornost se nameni prenovi zgodovinskega mestnega jedra Črnomlja ter trških in vaških jeder s še ohranjeno tradicionalno strukturo in arhitekturnimi elementi.

(9) Naselja na obrobju KP Lahinja in KP Kolpa se urejajo kot vstopne točke v območji parkov. Razvoj in prenova naselij na območju parkov se ureja v skladu z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave, zagotovijo pa se funkcionalne povezave z drugimi naselji in območji glede na organizacijo vseh dejavnosti v parku.

(10) Izmed Kočevarskih naselij se spodbuja revitalizacija in naselitev v Miklarjih, v Bistrici pa se uredijo površine za prireditve. Kočevarska stavbna dediščina, ki je ostala v razvalinah, se ohranja v razvalinah in se ustrezno prezentira. Iz teh območij je prepovedano odvažati kamnit gradbeni material in posamezne oblikovane kamnite arhitekturne člene.

30. člen
(širitve, zaokrožitve, zgostitve pozidave)

(1) Nova območja za pozidavo se načrtujejo, kjer je zagotovljena dostopnost, organizirana ureditev GJI, ustrezno varovanje naravnih in kulturnih kakovosti prostora ter varstvo okolja. Nova razpršena gradnja, širitve razpršene gradnje in nekontrolirano razraščanje naselij na robovih ni dopustno.

(2) Širitve naselij za organizirano stanovanjsko gradnjo ter za storitvene in druge gospodarske dejavnosti se prvenstveno usmerjajo na območje mesta Črnomelj. Širitve za stanovanjsko gradnjo in gospodarske dejavnosti se glede na pomen v omrežju naselij in razvojne težnje naselja usmerjajo tudi na območje pomembnejših lokalnih središč in lokalnih središč.

(3) Kjer zaradi prostorskih omejitev in pomanjkanja komunalne opremljenosti ter morebitne nezdružljivosti rab razvoja perspektivnih kmetij v naselju ni mogoče zagotoviti, se na podlagi strokovnih prostorskih preveritev ter preveritev s kmetijskega, okoljskega in kulturnovarstvenega vidika določijo zemljišča za selitev kmetij iz strnjenih naselij na lokacije, ki bodo omogočale bolj funkcionalno obratovanje in razvoj kmetije.

(4) Pri načrtovanju širitve območij naselij in gradnji objektov izven območij naselij se zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti, zlasti na posebnih in potencialnih posebnih varstvenih območjih, na območjih ohranjanja habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo ter habitatov ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst. Širitve se ne načrtujejo v varovanih območjih narave.

(5) Preprečuje se stihijska gradnja stanovanjskih hiš, zidanic in počitniških hiš izven stavbnih zemljišč. Na vinogradniških območjih se omogoča gradnja zidanic kot gospodarskih objektov, kot delno bivalnih objektov ali za turistične namene v smislu ponudbe in trženja pridelkov ter zagotavljanja nočitvenih turističnih kapacitet.

31. člen
(razvoj dejavnosti po naseljih)

(1) V naselja se umeščajo različne dejavnosti, s čimer se dosega mešanje funkcij bivanja in dela ter zmanjšanje števila in razdalje nujnih voženj. Dopustne dejavnosti se razporejajo tako, da so medsebojno združljive.

(2) Zagotovijo se ustrezne razvojne površine za gospodarske in storitvene dejavnosti, izboljšata se njihova prometna dostopnost in infrastrukturna oprema in se hkrati uvedejo ukrepi za zmanjšanje negativnih vplivov na okolje. Dolgoročno se proizvodna območja načrtujejo predvsem na ožjem in širšem obrobju mesta Črnomelj (predvsem Kanižarica) oz. v njegovem širšem vplivnem območju, v navezavi na dobro prometno dostopnost (ceste, železnica).

(3) V območja za proizvodnjo se lahko umeščajo različne, vendar s proizvodnjo in med seboj združljive dejavnosti. Okoljsko in bivanjsko manj obremenjujoče trgovske, storitvene in obrtne dejavnosti ter manjša proizvodnja se lahko umeščajo v območja centralnih dejavnosti. Na območja površin za industrijo se ne smejo umeščati stanovanja in spremljajoče dejavnosti, primarna kmetijska proizvodnja in dejavnosti, ki ogrožajo varnost ljudi in premoženja.

(4) Oskrbne, storitvene in družbene dejavnosti se usmerjajo v Črnomelj, pomembnejša lokalna središča, lokalna središča in manjše oskrbne centre / zaposlitvena središča, kjer se jim zagotovi možnost dolgoročnega razvoja in dobra dostopnost, v čim večji meri z javnim potniškim prometom, kolesarskimi in pešpotmi.

(5) Stanovanja in z njimi združljive dejavnosti se umeščajo na območja, ki so pretežno namenjena za stanovanja in spremljajoče in dopolnilne dejavnosti ter na območja centralnih dejavnosti. Deli naselja, ki so ustrezno komunalno opremljeni, se lahko prestrukturirajo v območja centralnih dejavnosti. Na območju Črnomlja se zagotavljajo stanovanjske površine za različne oblike bivanja (večstanovanjski bloki, vrstne hiše in prostostoječe hiše ipd.), na preostalih delih občine pa predvsem avtohtone oblike stanovanja v stanovanjskih objektih na domačijah in v prostostoječih hišah. Med posebne oblike stanovanjske gradnje spadajo tudi dijaški domovi in domovi za starejše občane, kar se zagotavlja v Črnomlju, domovi za starejše pa lahko tudi v drugih večjih naseljih, ki imajo urejeno osnovno preskrbo prebivalcev in dober dostop do zdravstvene oskrbe.

(6) V podeželskih naseljih se dopustijo predvsem dejavnosti, povezane s kmetijstvom in dopolnilnimi dejavnostmi ter z bivanjem, po strokovni prostorski preveritvi pa tudi dejavnosti, ki niso moteče za kmetijstvo in bivanje, ki so skladne s shemo prostorskega razvoja naselja, usklajene s prostorsko sliko naselja ter za katere je možno urediti dostop in racionalno infrastrukturno opremo. Spodbuja se razvoj centralnih dejavnosti (gasilski domovi, trgovine, kulturni in vaški domovi ipd.) predvsem v jedrih naselij ter družbenih dejavnosti (vrtci, domovi šolskih in obšolskih dejavnosti, tabori za mlade, izobraževalni tabori ipd.), turističnih dejavnosti v navezavi na celovito ponudbo vasi in okolice (npr. apartmaji in druge oblike nočitvenih kapacitet kot objekti ali deli objektov za razvoj turizma na podeželju) ter mirna obrt in storitve, ki ne onesnažujejo okolja ter imajo vlogo dopolnilnih dejavnosti v bivalnem okolju.

(7) Na vinogradniških območjih z značilno pozidavo ter razglednimi legami se spodbujata urejanje vinskih cest in turistične dejavnosti.

5.2 Razpršena gradnja in razpršena poselitev ter ureditve zunaj naselij

32. člen
(razpršena gradnja)

(1) Razpršeno gradnjo se preprečuje z omejevanjem poselitve zunaj naselij in z opredelitvijo novih, prostorsko utemeljenih in okoljsko sprejemljivih območij za pozidavo v okviru naselij in površin za njihovo širitev, predvsem pa z območji za kompleksno gradnjo.

33. člen
(območja ohranjanja razpršene poselitve in prostorskih ureditev zunaj naselij)

(1) Na območju občine se je kot avtohtoni poselitveni vzorec oblikovala razpršena poselitev v obliki zaokroženih vinogradniških območij ter območij zaselkov in posamičnih kmetij ter drugih objektov.

(2) Območja razpršene poselitve so značilna za pretežno vinogradniška območja z zidanicami, hrami, vinotoči, vinskimi kletmi, posamičnimi stanovanjskimi stavbami in kmetijami (območja Dobličke gore, Tanče Gore, Rodin, Naklega, Rožič vrha, Ručetne vasi, Stražnjega vrha in Plešivice idr.) in za druga zaokrožena območja razpršene poselitve s skupinami objektov oz. domačij (predvsem pri Tribučah, med Dolenjci in Bednjem, med Žuniči in Preloko, pri Ziljah, pri Drenovcu), ki se ohranjajo, prenavljajo in zaokrožajo; prikazana so v strateškem delu grafičnih prikazov OPN na listih št. III in V.

(3) Poleg teh zaokroženih območij razpršene poselitve se na območju občine kot avtohtoni poselitveni vzorec ohranjajo, prenavljajo in zaokrožajo tudi posamični zaselki in kmetije, ki glede na merilo in podrobnost prikazov v grafičnih prikazih strateškega dela OPN niso posebej prikazani.

(4) Zunaj naselij se predvsem na gozdnih območjih Kočevskega Roga in v Obkolpju ohranjajo in prenavljajo ter zgoščajo in zaokrožajo prostorske ureditve, kot so:

- objekti s posebnimi kulturnimi in simbolnimi pomeni (cerkve, gradovi, kapelice, znamenja ipd.) ;
- turistične, rekreacijske in športne ureditve in objekti;
- gostinski objekti izven strnjenih naselij;
- žage, mlini, ribogojnice v obvodnem prostoru;
- lovske koče, gozdarske koče, planinski domovi;
- kmetijske stavbe ter njihove skupine (seniki, kozolci, čebelnjaki, lovske preže ipd.).

34. člen
(razvoj razpršene poselitve)

(1) Na območjih, kjer je razpršena poselitev opredeljena kot avtohtoni poselitveni vzorec, se obstoječe gradnje ohranjajo, oblikovno in funkcionalno nadgrajujejo ter komunalno opremijo. Možna je gradnja novih objektov z enako ali združljivo namembnostjo glede na tipološke, morfološke in programske značilnosti območja razpršene poselitve.

(2) Pri načrtovanju objektov se upošteva vzorec obstoječe razporeditve objektov, velikost objektov ter s tem ohranja in razvija kulturno krajino.

(3) Pri gradnji objektov, ki služijo za potrebe kmetijske in gozdarske dejavnosti, upravljanja voda, športa in rekreacije zunaj naselij, izkoriščanja mineralnih surovin, pridobivanja energije in izkoriščanja drugih naravnih virov, varnosti državljanov in njihovega premoženja, obrambe, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter javne infrastrukture, se ohranja skladnost med funkcijami območja, obstoječo grajeno strukturo oblikovno dopolnjevati na način, da se ohranjajo kakovostne prostorske strukture, zagotavljati smotrno rabo prostora in umeščati objekte v bližino naselij oziroma na vidno manj izpostavljene površine.

(4) Gradnja objektov zunaj naselij ne sme ogroziti kakovosti naravnih virov ali oteževati dejavnosti, ki so vezane na njihovo rabo (kmetijstvo, gozdarstvo, vodno gospodarstvo, izkoriščanje mineralnih surovin), ne sme ogroziti naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in kulturne dediščine, imeti škodljivih vplivov na okolje ali povzročiti vidnega razvrednotenja prostora.

(5) Dopolnilna stanovanjska gradnja je na območjih razpršene poselitve dopustna na območjih zaokrožitve obstoječe stanovanjske pozidave.

(6) Izven naselij, dislocirano ali na robovih, se predvidi umestitev prostorskih ureditev, ki jih zaradi njihove funkcije ali drugih posebnosti ni mogoče urejati v naseljih in ob pogoju, da gre za kompleksno urejanje prostora.

(7) Izven naselij se zagotavljajo stavbna zemljišča za gradnjo nadomestnih kmetij ali kmetijskih stavb, če gre za preselitev vitalnih kmetij v tehnološkem razvoju, ki so v obstoječih strnjenih naseljih omejene v razvoju ali moteče za razvoj urbanih dejavnosti. Nova lokacija ter obseg kmetijskih zemljišč in dimenzije predvidenih objektov morajo ustrezati obsegu pridelave na kmetiji ob upoštevanju dolgoročne pridelovalne sposobnosti in možnega nadaljnjega razvoja kmetije. Dopustna je tudi prenova oziroma posodobitev funkcionalnih objektov za kmetovanje in dopolnilne dejavnosti, tako da bo na kmetijah in funkcionalnih ter obdelovalnih površinah omogočeno sodobno kmetovanje, da bo neoviran dostop do gospodarskih dvorišč, možnost transporta in opremljanje z vso potrebno infrastrukturo.

(8) Izven naselij se izjemoma omogoči umestitev dejavnosti, ki niso združljive z dejavnostmi v naseljih ali pa morajo biti locirane v odprtem prostoru zaradi narave dejavnosti (rekreacijska območja, športna igrišča, adrenalinski parki, prostori za kopanje ter čebelnjaki, kozolci, staje za drobnico in konje, lovski in planinski domovi, lovske opazovalnice, logarnice, objekti in naprave gospodarske javne infrastrukture, žage, živinorejske farme ter posebne oblike družbenih ali oskrbnih dejavnosti, kot so cerkev, sanatorij, spomenik, razstave na prostem - forma viva, skansen ipd.).

(9) Vse umestitve objektov in ureditev izven naselij, predvsem pa njihove programe, velikost območja ter funkcionalne navezave na obstoječa naselja, infrastrukturo in druge ureditve, se preverijo in utemeljijo z vidika urbanističnih, krajinskih, okoljskih, kulturnovarstvenih in drugih zahtev. Umeščanje v prostor se

optimizira z izvedbo omilitvenih ukrepov v smislu njihove namembnosti, umestitve objektov v prostor ter njihovega arhitekturno-urbanističnega in krajinskega oblikovanja.

35. člen
(vinogradniška območja)

(1) Vinogradniška območja so območja razpršene poselitve, ki se je oblikovala kot avtohtoni poselitveni vzorec v krajini z nizko gostoto, zidanicami, hrami in gospodarskimi objekti za spravilo sadja, orodja in mehanizacije ter s posamičnimi stanovanjskimi objekti, samotnimi kmetijami, domačijami in zaselki.

(2) Vinogradniška območja se urejajo tako, da se omejuje pregosta pozidava, da se komunalno opremijo, uredijo dostopi, določa ustrezno namembnost, tipologijo in oblikovanje objektov, določa ustrezne zasaditve in druge zunanje ureditve.

(3) Na vinogradniških območjih je na stavbnih zemljiščih dopustna gradnja zidanic in hramov kot kmetijskih stavb, ki primarno služijo kmetijski dejavnosti in sekundarno občasnemu bivanju, ter vinotočev in vinskih kleti, oboje ob upoštevanju najmanjše potrebne površine obdelanega kmetijskega zemljišča. Dopustna je tudi prenova obstoječih stanovanjskih objektov. V objektih iz tega člena odloka je dopustna tudi turistično-gostinska dejavnost v obsegu, značilnem za vinogradniška območja, ki ne omejuje pretežne kmetijske rabe objekta.

(4) Zgoščevanje pozidave na vinogradniških območjih se dopusti kot zaokrožanje obstoječih skupin stanovanjskih objektov in/ali zidanic ter domačij na dobro dostopnih lokacijah z obstoječo komunalno opremljenostjo ali možnostmi za navezavo na GJI, če se to v prostorskih in okoljskih preveritvah izkaže kot sprejemljivo.

(5) Zidanice, hrami, vinotoči in vinske kleti se načrtujejo v vinogradniških območjih in so namenjeni obdelavi vinogradov in sadovnjakov. Za vsako kategorijo objekta je v izvedbenem delu OPN določena minimalna površina vinograda ali sadovnjaka, ki je potrebna za dopustitev gradnje teh objektov.

5.3 Urbanistično oblikovanje naselij

36. člen
(oblikovna podoba naselij)

(1) Zagotavlja se skladna oblikovna podoba in prepoznavnost naselij. Pri novogradnjah in prenovah se zagotavlja varovanje kakovostne podobe, merila in krajinski okvir vsakega naselja. Prenavljajo in sanirajo se razvrednotena območja in ohranja kakovostna obstoječa arhitekturna in krajinska prepoznavnost ter po potrebi ustvarja nova. Pri tem se zagotavlja kontinuiteta tradicionalne arhitekture in krajinskih prvin, vse v sožitju z načeli kakovostnega bivalnega okolja in drugimi kakovostmi prostora: ustrezna gostota zazidave, urejanje odprtih, predvsem javnih površin, kakovostno oblikovanje ter racionalna raba prostora in ureditve za racionalno rabo energije.

(2) Razvoj naselij se prilagaja reliefnim razmeram, vodotokom in obvodnim prostorom, smerem komunikacij in morfologiji obstoječe zazidave. Na ravninskih predelih se naselja zaokrožujejo tako, da se ohrani vizualna podoba s tipologijo strnjenih vasi.

6 KONCEPT PROSTORSKEGA RAZVOJA ČRNOMLJA

37. člen
(splošne določbe za koncept razvoja mesta Črnomelj)

(1) Območje UN Črnomelj vključuje naselja, ki v prostorsko razvojnem smislu pripadajo k Črnomlju: Svibnik, Vojna vas ter del Kanižarice in Blatnika.

(2) Mestno jedro se krepi in s primernimi dejavnostmi oživlja, tako da se tu koncentrirajo mestotvorne in druge primerne dejavnosti, vključno z bivanjem.

(3) Širitve gospodarskih con se načrtujejo na območju komunalno - industrijske cone ob Belokranjski cesti, kjer so predvidene mešane dejavnosti, na območju zahodno od Danfossa ob zahodni obvoznici, kjer se predvidi površina za proizvodnjo in ob lokalni cesti proti Vražjemu kamnu (Esol).

(4) Nove površine za družbene dejavnosti v kombinaciji s športnimi površinami se načrtujejo pri osnovni šoli Loka (širitev športnih objektov in površin) in na Majerju.

(5) Poleg urejanja novih razvojnih območij so pomembni prostorsko ureditveni ukrepi na obstoječi mestni pozidani strukturi in odprtem prostoru; načrtovana je postopna prenova osrednjega mestnega prostora (zgodovinsko mestno jedro), hkrati se osrednji mestni osi (Ulica 21. oktobra ter Belokranjska in Kolodvorska cesta) urejata kot prepoznavni ulici z drevoredi, trgi oz. razširitvami javnega prostora in z obstoječimi novimi javnimi programi.

(6) Za prestrukturiranje sta prednostno namenjeni območji ob železnici na severu za stanovanjske namene in na območju Majer za oskrbne, poslovno-storitvene in družbene dejavnosti ter stanovanjske gradnje. Vzdolž celotnega poteka železnice čez severni rob mesta se uredijo objekti z mešano dejavnostjo, mestna severna povezovalna cesta in nova stanovanjska pozidava (severno od proge).

(7) Javne zelene površine v mestu se povezujejo v sistem z ekološko, socialno in morfološko funkcijo. Na vodotoka Dobličica in Lahinja se navezujejo posamezni zeleni prostori, ki so lahko odprti javni prostori z različnimi programi in ureditvami ali pa samo zeleni pasovi – cezure med sklopi pozidave. Zeleni prostori se povezujejo med sabo s pešpotmi in kolesarskimi potmi, ki omogočajo tudi prehode prek obeh vodotokov. Od stadiona na Loki se po območju kolovoznih poti med kmetijskimi zemljišči uredi trim steza.

(8) Na Ločkem okljuku se uredi arheološki park, s funkcijo mestnega parka, ki se preko sistema pešpoti poveže z bližnjim mestnim jedrom, stanovanjskimi soseskami in zaledjem zelenega sistema. Predvideni sta širitvi pokopališča v Vojni vasi ter parka Griček v severnem delu mesta, ki se povežeta v sistem pešpoti.

(9) Vse ureditve se navezujejo na zaledje zelenega sistema, kjer se nahajajo tako območja za rekreacijo kot tudi pridelovalne in gozdne površine. Posebno pozornost se namenja ohranjanju območij z večjo stopnjo naravne ohranjenosti oziroma ekološkega pomena brez opredeljene druge namembnosti.

(10) Prometna infrastruktura: predvideva se dokončanje izgradnje obvoznic naselja Črnomelj. Cestno omrežje se dopolni z dograditvijo nekaterih novih cestnih povezav oziroma rekonstrukcijo obstoječih cestnih povezav. Obstoječa daljinska železniška povezava nacionalnega pomena: Ljubljana – Novo mesto – Metlika se posodobi. Na območju UN Črnomelj se uredijo tudi kolesarske povezave državnega in lokalnega pomena ter uredijo površine za pešce.

(11) Zaradi predvidenih širitev pozidave se dogradi omrežje GJI ter zagotovi vsaj minimalna komunalna oskrba. Zaradi predvidenih širitev se poveča kapaciteta obstoječe čistilne naprave Črnomelj. Z izgradnjo 110 kV daljnovoda Kočevje – Črnomelj se zagotovi zanesljivejša oskrba z električno energijo. Predvideni prenosni plinovod, ki se na območju UN Črnomelj zaključi s predvideno MRP Črnomelj, bo zagotavljal dolgoročno oskrbo gospodinjstev in industrije z zemeljskim plinom.

7 USMERITVE ZA RAZVOJ V KRAJINI

38. člen
(usmeritve za razvoj v krajini)

(1) Prostorski razvoj dejavnosti se usmerja tako, da se:
- ohranjajo naravne in kulturne krajine kot pomembne nosilke prepoznavnosti občine, ki hkrati nudijo prednosti za ekološko naravnane dejavnosti, predvsem kmetijstvo, razvoj turizma in prostočasnih dejavnosti,
- izkoriščajo in vzdržujejo potenciali za sedanje in prihodnje dejavnosti v krajini,
- ohranjajo naravne prvine krajinske zgradbe in spontanosti naravnih procesov,
- ohranjajo prepoznavnost kulturnih kakovosti na vseh ravneh,
- zagotavlja varno, privlačno in prijetno bivalno okolje.

(2) Zagotavlja se ohranjanje kakovosti izjemnih krajin in območij nacionalne in lokalne prepoznavnosti ter posameznih prvin prepoznavnosti - pobočij Kočevskega Roga, doline Kolpe s strugo reke in pritokov, skalnimi stenami in obvodnimi ravnicami ter strnjenimi vasmi. Pri prostorskem razvoju se varujejo naravne prvine plitvega krasa (plitva tla, vrtače in ponekod skale na površju), ustvarjene reliefne oblike (obdelovalne terase, delane vrtače) ter zgradbo in simbolne pomene kulturnih krajin (skladnost poselitve z naravno zgradbo prostora) in značilno zgradbo ohranjenih tradicionalnih delov vinogradniških krajin (Rodine, Doblička gora in Tanča gora).

(3) Ohranjajo se naravne kakovosti prostora kot pomembna primerjalna prednost posameznih delov občine in zagotavlja ugodno stanje okolja in ugodne razmere za ekološko naravnane dejavnosti, predvsem kmetijstvo, turizem, rekreacijo in druge prostočasne dejavnosti ter gozdarstvo. Na območjih naravnih kakovosti krajine v regiji (Kočevski Rog, območje reke Kolpe) se zagotavlja ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot, z ustreznim vključevanjem v gospodarjenje s prostorom.

(4) Ohranjanje prepoznavnosti in naravnih kakovosti se zagotavlja z usmerjanjem prostorskega razvoja ob upoštevanju prostorskih možnosti in omejitev. Na območjih, pomembnih za prepoznavnost in na območjih naravnih kakovosti se omejuje gradnjo velikih infrastrukturnih objektov in širitev poselitve, na območjih zaraščanja kulturne krajine pa spodbuja predvsem kmetijsko rabo prostora.

(5) Z načrtovanjem se zagotavlja ohranjanje in vzpostavljanje krajinskih struktur, ki so pomembne za ohranjanje biotske raznovrstnosti (nepretrganost in povezanost), ugodno stanje habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo, ter habitatov ogroženih vrst.

7.1 Razvojna območja za dejavnosti, vezane na naravne vire

39. člen
(kmetijstvo)

(1) Ohranjajo se kmetijska zemljišča z visokim pridelovalnim potencialom kot vir za izvajanje gospodarske dejavnosti in spodbuja se kmetijska raba zemljišč, s katero se ohranja kakovostne kulturne krajine.

(2) Kmetijska zemljišča v občini se razvrščajo v skupine glede na ustreznost teh zemljišč za kmetijsko pridelavo. Zasnova kmetijskih površin opredeljuje najboljša in druga kmetijska zemljišča, ki se dodatno členijo na območja z omejitvami zaradi ohranjanja narave, kulturne dediščine ali škodljivega delovanja voda ter vodovarstvenih območij virov pitne vode.

(3) Pri nadaljnjem razvoju kmetijstva v občini se zagotavlja prilagajanje naravnim razmeram in hkrati razvijanje novih, tržno zanimivih oblik pridelovanja hrane, s poudarkom na sonaravni pridelavi (ekološki in integrirani pridelavi) in ponovno uvajanje starih alternativnih poljščin. Kmetijske in dopolnilne ter druge s kmetijstvom povezane dejavnosti ne smejo povzročati večjih negativnih vplivov na okolje.

(4) Kmetijska pridelava se spodbuja na območjih, kjer je okolje neonesnaženo, na legah z ugodnimi reliefnimi in talnimi razmerami in z ugodno osončenostjo ter dobro dostopnostjo, pa tudi na legah z ugodnimi razmerami za čebelarstvo in druge oblike kmetijske pridelave.

(5) Intenzivna kmetijska pridelava (predvsem poljedelstvo in zelenjadarstvo) se omeji predvsem na območja ravnin, na Dragatuško polje, območje Gribelj, Cerkvišč in Lokev, pridelava grozdja in vinogradništvo pa na vinogradniška območja.

(6) Intenzivna kmetijska pridelava se odvija z vključevanjem alternativnih oblik kmetovanja, s katerimi se izrabljajo naravne danosti in primerjalne prednosti posameznih delov občine.

(7) Ob ohranjanju površin za nadaljnji razvoj živinoreje se v občini spodbuja tudi razvoj drugih panog, predvsem poljedelstva na najboljših kmetijskih zemljiščih in sadjarstva ter vinogradništva na za to primernih območjih, ki zaradi svojih leg pomenijo dolgoročni potencial tudi za intenzivnejše oblike pridelave grozdja in sadja.

(8) Obstoječe ribogojnice se ohranjajo, ureditev novih pa je možna na podlagi vsakokratnega presojanja sprejemljivosti z vidika ohranjanja ugodnih razmer v vodotokih in z vidika drugih vplivov na okolje.

(9) Na preostalih predelih občine se uveljavljajo različne ekstenzivne oblike kmetovanja, predvsem živinoreja s pašništvom, lahko pa tudi intenzivnejše oblike, ki bi se glede na povpraševanje na trgu lahko razvile kot alternativne oblike kmetijske pridelave. Spodbuja se sadjarstvo s prenovo travniških

sadovnjakov, tudi z namenom ohranjanja genskega sklada starih sort, turizem na kmetiji in druge dopolnilne dejavnosti na kmetiji ter različne dejavnosti v povezavi kmetijstva s turizmom, gozdarstvom in varstvom in ohranjanjem dediščine.

(10) Na območjih opuščenih naselij se vzdržujejo obstoječi travniški sadovnjaki in drugo sadno drevje ter travinje. Na preostalih območjih, zlasti na tistih, na katerih je velik delež naravnih vrednot in kulturne dediščine, se spodbuja povečanje deleža ekološkega ter integriranega kmetovanja.

(11) V kmetijskem prostoru, kjer se izkaže interes, je na kmetijskih zemljiščih dopustno izvajanje vseh vrst agrarnih operacij ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine in prepoznavnosti krajin ter načrtovanih infrastrukturnih koridorjev.

(12) Agrarne operacije na drugih območjih: zaradi neugodne parcelne strukture zlasti na območjih za poljedelstvo, deloma pa tudi na vinogradniških območjih se bodo hkrati z melioracijami kmetijskih zemljišč izvajale komasacije in druge agrarne operacije, pri čemer se ohranjajo temeljne značilnosti krajinske strukture, mreže poti, prostorskih smeri, naravnih koridorjev in logike krajinskih vzorcev.

(13) Agrarne operacije se lahko izvajajo na celotnem kmetijskem prostoru občine ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine in prepoznavnosti krajin ter načrtovanih infrastrukturnih koridorjev.

(14) Za potrebe namakanja kmetijskih površin v večjem obsegu, kjer so ugodni pogoji za pridelavo vrtnin oz. zelenjadarstvo, se uredijo vodni zadrževalniki ali ustrezni namakalni sistemi na območjih, za katera se po izračunu vodne bilance ugotovijo možnosti za rabo vode v kmetijske namene. Zadrževalnike in novo oblikovane obvodne prostore se uredi sonaravno in v skladu z naravovarstvenimi zahtevami ter s ciljem, da se omogoči večnamenskost novega vodnega in obvodnega prostora, npr. rabo v rekreativne namene, ribolov in podobno.

(15) Na kmetijskih površinah na vododeficitarnih območjih se za potrebe kmetijstva urejajo manjši, lokalni zbiralniki za padavinsko vodo.

(16) Za potrebe združevanja vinogradniških, pa tudi drugih površin, predvsem pašnikov, se izvedejo arondacije in medsebojna menjava kmetijskih zemljišč, pri čemer se s potmi in živicami zagotovi prostorska členjenost posameznih parcel.

(17) Izvajanje kmetijskih dejavnosti v neposredni bližini Dobličice, Lahinje, Kolpe se načrtuje tako, da se zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti.

(18) V conah kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov se z redno ekstenzivno rabo ohranja sedanji obseg travniških površin. Ustrezna raba se zagotovi skozi kmetijsko okoljske ukrepe. Spodbuja se ekstenzivno kmetijstvo s čim manjšim vnosom mineralnih gnojil in sredstev za varstvo rastlin.

(19) Na območjih z ohranjeno kmetijsko kulturno krajino, opuščanjem kmetijstva in depopulacijo (obrobje Kočevskega Roga, obkolpski prostor) se spodbuja uvajanje alternativnih oblik kmetovanja po načelu večnamenskosti kmetijstva in uvajanja dopolnilnih dejavnosti zlasti v povezavi s turizmom in različnimi lokalnimi gospodarskimi panogami (območje KP Kolpa in KP Lahinja, vinogradniška območja). Spodbujanje kmetijske dejavnosti je usmerjeno na druga kmetijska zemljišča, predvsem pa na predele (izjemne in dediščinske krajine) in prvine (npr. obdelovalne terase, delane vrtače, steljniki, parcelna struktura, kozolci, vinogradi idr.), ki so pomembni za ohranjanje prepoznavnosti Bele krajine.

(20) Na območjih izjemnih krajin in na njihovem obrobju je postavitev objektov in naprav za potrebe vrtnarstva oz. zelenjadarstva (plastenjaki, steklenjaki) dopustna samo na obrobju naselij, in sicer na legah, ki niso vidno izpostavljene, tako da objekti niso moteči v pogledih na krajine ter na objekte in območja kulturne dediščine. Uvajanje novih, neavtohtonih kultur, ki bi zahtevale specifične ureditve in s tem spremembo krajinskega vzorca, na teh območjih ni dopustno.

(21) Na vinogradniških območjih se vinogradi oziroma sadovnjaki ohranjajo, dopustne so spremembe vrste rabe iz vinograda v sadovnjak ali obratno. Dopustna je izkrčitev gozda zaradi ureditve vinograda ali sadovnjaka. Gozd se varuje tam, kjer ima izrazito varovalno funkcijo (strmine, grape). Dopustna je tudi postavitev objektov in pripadajočih zunanjih ureditev, skladno z drugimi pogoji, ki veljajo za vinogradniška območja in za posamezne PNR.

(22) Neavtohtone kulture, ki bi zahtevale specifične ureditve (ukrepe) in s tem spremembo krajinskih vzorcev, se ne uvajajo.

(23) Pri dimenzioniranju kmetijskih gospodarskih objektov (novogradnje, prenove) se na celotnem območju občine upoštevajo dimenzije in razmerja med dolžino, širino in višino obstoječih objektov. Izjemoma se dopusti postavitev večjih gospodarskih objektov, vendar ob upoštevanju kakovostne

tipologije gradnje v naselju in po predhodni strokovni prostorski preveritvi glede na vidno izpostavljenost in umeščenost v prostor, glede na bližino dediščinskih objektov in območij in ob preveritvi vplivov na naravno in bivalno okolje. Ob upoštevanju zgornjih pogojev se dopusti tudi postavitev večjih sklopov velikih gospodarskih objektov, npr. farm, ki pa se preverijo tudi z vidika vplivov na okolje.

40. člen
(gozdarstvo)

(1) Zagotavlja se osnovni cilj gospodarjenja z gozdovi - proizvodnja kvalitetnega lesa ob zagotavljanju in ohranjanju vseh preostalih funkcij gozda s sonaravnimi načini gospodarjenja z gozdovi.

(2) Gospodarjenje in ravnanje z gozdovi na območjih varovalnih gozdov ter v gozdnih rezervatih (gozdovi s posebnim namenom) se izvaja v skladu z določili predpisov o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.

(3) Gospodarjenje in ravnanje z gozdovi v gozdovih s posebnim namenom, kjer so ukrepi dopustni, se izvaja v skladu z določili predpisov KP Kolpa in KP Lahinja.

(4) Na območjih, na katerih prevladuje gozd (obrobje Kočevskega Roga) se ohranjajo veliki kompleksi gozda, kakršnikoli posegi v ta prostor so nezaželeni. Na preostalih območjih z gozdom (Veliko Bukovje) se ohranjajo sklenjeni kompleksi gozda, zlasti v predelih zaraščajočih površin pa bodo dane razvojne možnosti za kmetijstvo in poselitev. V kmetijski krajini, kjer se gozd prepleta s kmetijskimi površinami in poselitvijo, se varujejo gozdni otoki in gozdni koridorji.

(5) Načrtovanje prostorskih ureditev na območjih gozdov (npr. gozdne prometnice) zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti zlasti na ekološko pomembnih območjih, zavarovanih območjih in posebnih varstvenih območjih.

(6) Ohranja se sklenjenost gozdnih površin in stabilnost gozdnih ekosistemov s poudarkom na ohranjanju habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo (ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja). Ohranjajo se gozdne površine na legah, ki so zaradi strmine podvržene eroziji.

(7) Na območjih, kjer v površinskem pokrovu prevladujejo gozdovi, so smotrne krčitve gozdov z namenom zaokrožanja kmetijskih posesti.

(8) Obstoječi gozdarski objekti (koče, logarnice ipd.) se ohranjajo in obnavljajo v obstoječih okvirih.

(9) Gozdne prometnice: za omogočanje gospodarske rabe gozdov s poudarjeno lesnoproizvodno funkcijo se zagotavljajo dostopi do gozdnih zemljišč.

(10) Zgradijo se cestne povezave oziroma odprejo predeli: Miklarji–Mrzle drage, cesta na Ovčjak, Lokve–Vražji kamen, Tančegorski ovinek–Razvaje, Štirnice–Vrh gora, Črneč laz–Preleške drage, Gorica–Lazi, Sinji Vrh–Sebetih, Rokan–Lipje, Svibovec–Marinjak–Viniški Lager, Vidnjeviči–Goljak, Adlešiči–Zilje in Preloka–Bojanci. Dinamika in prioritete izgradnje teh cestnih povezav se oblikujejo glede na potrebe oziroma na interes lastnikov in finančne zmožnosti.

(11) Gozdovi se z gozdnimi vlakami odpirajo v skladu z detajlnimi sečno spravilnimi načrti. Načrtovanje temelji na optimalnem trasiranju glede na lastnosti terena. Na erodibilnih terenih in večjih nagibih se uredi odvodnjavanje.

(12) V primeru gradnje novih javnih cest ali rekonstrukcije že obstoječih, pomembnih za gozdno proizvodnjo, se na podlagi prostorske preveritve opredelijo območja za gozdno proizvodnjo ob cesti, z elementi, ustreznimi za prevoz gozdarskih kamionov. Uredijo se priključki vlak, skladiščnih in rampnih prostorov, obračališč in nakladališč. Uredi se režim prometa po gozdnih cestah z zapiranjem posameznih odsekov.

(13) Gradnja in vzdrževanje prometnic sta v skladu z načeli varovanja narave in kakovosti prostora, pri določanju trase se upošteva ekološke in socialne funkcije gozdov. Vzdrževanje gozdnih cest v okviru razpoložljivih sredstev poteka selektivno glede na prometno obremenitev.

(14) Lov in varstvo divjadi: Gozdnogospodarski posegi v gozd in gozdni prostor so naravnani tako, da se ohranja ugodno stanje vseh avtohtonih vrst v gozdnem ekosistemu. Zato se dela v gozdu opravljajo v času in na način, ki je za živalske vrste čim manj moteč.

(15) Pri lovnem gospodarjenju se vzpostavlja ustrezna številčnost divjadi, zagotavlja se redna košnja košenic in gozdnih jas, s čimer se vzdržuje prehrambna baza za divjad.

41. člen

(turistične, rekreacijske in prostočasne dejavnosti)

(1) Razvijajo se turistične, rekreacijske in prostočasne dejavnosti kot ena temeljnih strateških usmeritev za gospodarski razvoj in dvig bivalnih kakovosti ter za zagotovitev turistične prepoznavnosti občine.

(2) Razvoj turizma se usmerja predvsem na lokacije z večjim turističnim pomenom: staro mestno jedro Črnomlja, Vinica, Stari trg ob Kolpi ter Veliki Nerajec, Pusti Gradec in Belčji Vrh (vstopne točke v KP Lahinja) ter Adlešiči, Žuniči (informacijski center KP Kolpa), Dragatuš, Griblje, Lokve, Belčji Vrh, Bistrica, Damelj, Dolenji Radenci, Srednji Radenci, Gorenji Radenci, Kot ob Kolpi, Sinji Vrh z okolico (apartmaji, razpršeni hotel na območju opuščenih zidanic), Mala Lahinja, Pobrežje, Prelesje, Rodine, Rožanec, Srednji Radenci, Tušev Dol, Veliki Nerajec (informacijski center KP Lahinja) in druga naselja, ki se izkažejo kot potenciali za razvoj turizma in prostočasnih dejavnosti. Na teh lokacijah se ureja potrebna in vzdržuje obstoječa turistična infrastruktura, razvijajo se novi programi in nove oblike turizma skladno z naravnimi oziroma kulturnimi danostmi.

(3) Glede na to se oblikujejo:

- območja prednostnega razvoja turističnih, rekreacijskih in prostočasnih dejavnosti (staro mestno jedro Črnomlja z okolico, Jelševnik in Vražji kamen, obkolpska naselja in suha dolina pod Sinjim Vrhom v KP Kolpa in KP Lahinja z naselji v zavarovanih območjih in ob njih ter na vinogradniških območjih in na njihovih robovih, območje term, wellness centra in golf igrišča pri Dragatušu in Vražjem kamnu ter obronki Kočevskega Roga z gozdnimi in vinogradniškimi površinami),
- območja spodbujanja usmerjenega razvoja turističnih, rekreacijskih in prostočasnih dejavnosti (območja kulturne dediščine ter tradicionalne kulturne krajine: Gorenji Radenci, Srednji Radenci, Sodevci, Damelj, Marindolski steljniki in preostali prostor občine),

(4) Razvoj turizma se usmerja tudi na lokacije s turističnim pomenom. Na teh lokacijah se ureja potrebna in vzdržuje obstoječa turistična infrastruktura, razvijajo se novi programi in nove oblike turizma skladno z naravnimi oziroma kulturnimi danostmi.

(5) Spodbuja se tudi razvoj turističnih, rekreacijskih in prostočasnih dejavnosti, ki temeljijo na naravnih danostih, med katerimi so najpomembnejši Kolpa s pritoki in naravno ohranjena, predvsem gozdna območja ter geotermični viri. Na teh območjih se medsebojno povezujejo posamični obstoječi ali novi programi ob izogibanju pretiranim koncentracijam programov in infrastrukture v prostoru.

(6) Pri načrtovanju se zagotavlja varstvo naravnih vrednot, ohranjanje biotske raznovrstnosti zavarovanih območij. Na območjih ohranjanja narave se načrtujejo območja za turizem le na delih, kjer je že urejena komunalna in druga infrastruktura oz. tam, kjer to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(7) Poleg cestnih prometnic se zagotavlja urejanje kolesarskih, konjeniških, pešpoti ter drugih tematskih poti skupaj s potrebno opremo le teh. V dogovoru z Republiko Hrvaško se zagotovijo prehodi prek Kolpe in navezave na turistične točke v Republiki Hrvaški.

(8) Območje intenzivnejšega razvoja: Turistična ponudba in ureditve za prostočasne dejavnosti se razvijajo lokalno koncentrirano, v okoljsko manj obremenjujočih oblikah, ob upoštevanju omejitev na področju varstva kulturne dediščine, narave in vodnih virov. Prednostno se razvijajo: obvodne športne, rekreacijske in druge prostočasne dejavnosti, izletniški, doživljajski in naravoslovni turizem, turizem, povezan z geotermičnimi viri in kulturno-zgodovinski turizem.

(9) V prostoru ob reki Kolpi se razvijajo predvsem izletniški in stacionarni turizem ter turistična ponudba, povezana z obvodnimi prostočasnimi dejavnostmi in vodnimi športi, rekreacijo ipd., predvsem na lokacijah: Prelesje, Kot ob Kolpi, Sodevci, Gorenji Radenci, Srednji Radenci in Dolenji Radenci, Breg pri Sinjem Vrhu, suha dolina pod Sinjim Vrhom, Kot pri Damlju, Damelj, Učakovci, Vinica, Zilje, Preloka, Žuniči, Marindol, Gorenjci, Adlešiči, Pobrežje, Dolenjci, Fučkovci, Dragoši in Griblje.

(10) Po pridobitvi soglasij s področja ohranjanja narave in okolja se navedene lokacije opredeli ali za prostore za kopanje z vso ustrezno komunalno in drugo opremo ali za ureditve, ki omogočajo kopanje v naravnem okolju ali drugo.

(11) Ohranjajo se obstoječi prostori za šotorišča, če niso na poplavnem območju. Dejavnost se opravlja v poletni sezoni brez stalnih ureditev oz. grajenih objektov, razen tam, kjer so stalne ureditve dopustne.

(12) Dostopi v reko Kolpo (za kopalce, čolnarje) se urejajo le na za to določenih lokacijah ob ohranjanju morfoloških značilnosti vodotoka, v zavarovanem odseku pa ob upoštevanju varstvenih režimov predpisa o KP Kolpa.

(13) Rekreacijsko-športne aktivnosti na oz. ob reki Kolpi, Lahinji in Dobličici (množično čolnarjenje in organizirani EKO spusti in druge množične športne in rekreativne dejavnosti) je dopustno izvajati tako, da ni ogroženo drstenje zavarovanih in ogroženih ribjih vrst ter po predhodni pridobitvi soglasij s področja ohranjanja narave in okolja.

(14) V Črnomlju se predvidita ureditev prostorov za kopanje v naravnem okolju ob Dobličici in Lahinji in ureditev športnih igrišč ter sprehajalnih poti.

(15) Tematske poti ob Kolpi in druge nove tematske poti ostanejo namenjene pohodništvu izjemoma kolesarjenju in konjeništvu, če je to ni v nasprotju z Uredbo KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Označitev varovanih območij, ki jih vključujejo tematske poti se izvaja v skladu s predpisi, ki določajo označevanje v zavarovanih območij.

(16) Kulturno-zgodovinski, doživljajski, naravoslovni turizem se usmerja v Črnomelj in druga naselja s pomembnimi objekti kulturne dediščine ter na druge turistične točke in območja, povezana s prezentacijo kulturne dediščine, kot so gradovi in spominska obeležja, in z ogledom naravnih vrednot in kakovosti v KP Lahinja in Kolpa ter naravnih posebnosti (vrtače, jame, brezna). Obstoječe in nove tematske turistične poti, kolesarske poti, izletniške in pohodniške poti ter vinske ceste se vzdržujejo in nadgrajujejo z združljivimi programi, urejajo pa se tudi nove kolesarske, konjeniške, učne, romarske in druge tematske poti.

(17) Turizem, povezan z geotermičnimi viri, se razvija na potencialnih novih območjih z možnostjo izrabe geotermične energije in morebitnih zdravilnih učinkovin, predvsem na prostoru med Dragatušem in Brdarci. Izrabo geotermičnih virov se povezuje z drugimi turističnimi potenciali in z možnostmi za razvoj prostočasnih dejavnosti v bližini posameznih virov.

(18) Naselja na obrobju krajinskih parkov se v funkcionalnem in oblikovnem smislu urejajo kot vstopne točke v območje parkov, v ta namen se v teh naseljih omogoči razvoj dejavnosti v okviru turistične ponudbe. Na območjih obeh parkov se v okviru naselij uredijo informacijska središča, prednostno v prenovljenih obstoječih objektih.

(19) V Črnomlju in večjih lokalnih središčih se zagotavljajo nove nočitvene kapacitete v obliki hotelske, motelske ali apartmajske gradnje, ki pa je kakovostno oblikovana in umeščena v prostor, tako da se ohranjajo prepoznavne značilnosti posameznih naselij ali pa oblikujejo nove, kakovostne prvine prepoznavnosti občine.

(20) V manjših naseljih se nastanitvene zmogljivosti zagotavljajo znotraj obstoječih naselij, predvsem v zasebnem sektorju (turistične kmetije, penzioni, oddajanje sob in apartmajev).

(21) Prostori za kampiranje se urejajo predvsem ob Kolpi: Vinica, Prelesje in na drugih lokacijah po predhodnih preveritvah z vidika varstva narave in kulturne dediščine. V bližini Črnomlja oz. priključkov na cesto v okviru 3. razvojne osi se po predhodnih strokovnih prostorskih preveritvah zagotovijo lokacije za avtokampe z vso ustrezno infrastrukturno opremo (npr. v okviru območja TRIS Kanižarica), vključno z ureditvami za spravilo kamp prikolic.

(22) Območje spodbujanja razvoja turistične in rekreativne dejavnosti: Turistična ponudba in ureditve za prostočasne dejavnosti se razvijajo v manjšem obsegu, lokalno koncentrirano, nemnožično in v okoljsko manj obremenjujočih oblikah. Prednostno se razvijajo turizem na kmetiji, izletniški in doživljajski turizem.

(23) Zaradi kakovosti in privlačnosti tradicionalne kulturne krajine, ki jo je ustvarilo kmetijstvo kot prostorsko prevladujoča raba prostora v regiji, se spodbuja razvoj turizma in prostočasnih dejavnosti v povezavi s kmetijstvom, tudi vinogradniški turizem.

(24) Na izpostavljenih in pomembnih kraških območjih se pri načrtovanju turizma ob naravnih posebnostih upošteva občutljivost teh območij, zato se dejavnosti uskladi z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(25) Spodbuja se specializirana in raznolika lokalna ponudba, vendar v merilu in obsegu, ki ne razvrednoti kakovosti prostora.

(26) V pomembnejših lokalnih središčih, lokalnih središčih in podeželskih naseljih ter zaselkih s ponudbo turizma na kmetiji se zagotavljajo možnosti za širitev kmetij in urejanje novih objektov za ureditev nočitvenih kapacitet in za potrebe drugih dopolnilnih dejavnosti, povezanih s turizmom.

(27) Nove prenočitvene kapacitete se prednostno urejajo v že obstoječih stanovanjskih in gospodarskih objektih s kakovostno prenovo ali novogradnjo na mestu obstoječih objektov.

(28) Pri zagotavljanju drugih turističnih kapacitet se prednostno preurejajo in posodabljajo obstoječi objekti, pri čemer se ohranja temeljne značilnosti kakovostne lokalne arhitekture.

(29) Počitniške hiše se gradijo kot prenova notranjih rezerv naselij in ne kot nove širitve na nepozidanih površinah na območjih ohranjanja narave ter v skladu z in varstvenimi usmeritvami zavarovanih območij (predpisi o KP Kolpa in KP Lahinja).

(30) Zagotavlja se prednostno infrastrukturno urejanje naselij, v katerih bodo izražene utemeljene pobude za razvoj turistične ponudbe.

(31) Na območju Kočevskega Roga se uveljavlja lovni turizem.

(32) Na območju KP Kolpa in KP Lahinja se upoštevajo usmeritve za ohranjanje narave:

- V območjih z naravnimi kakovostmi se načrtuje prilagojene, nemnožične in neagresivne oblike turizma in rekreacije v naravnem okolju, pri čemer se turistično in rekreacijsko infrastrukturo zagotavlja na območjih naselij in na območju predvidenih za rekreacijo v skladu z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.
- Z načrtovanjem in vzpodbujanjem trajnostnih oblik turizma in rekreacije v neposredni bližini reke Kolpe se razbremenjuje pritisk na ožji priobalni pas in se ga varuje ter ureja v skladu z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave. Ob vodotoku se turistične in prostočasne dejavnosti kvalitativno programsko prestrukturira, prostorsko uravnoteži in definira z Upravljavskim načrtom za KP Kolpa.
- Zaradi preprečevanja poškodb habitatnega tipa HT 3260 in vplivov na ekološke zahteve kvalifikacijskih vrst ter na njihovo ugodno ohranitveno stanje, se ob načrtovanih rekreativnih dejavnosti, v sklopu upravljavskega načrta KP Kolpa in KP Lahinja pripravijo izhodišča za usklajevanje rekreacije in varstva narave, kot to določa Operativni program upravljanja z območji Natura 2000 (v nadaljevanju OPAN).
- Rekreacijske površine za dejavnosti, za katere so pogoj tudi parkirišče, ureditev sanitarij (začasnih ali stalnih) ter drugih infrastrukturnih objektov, ki hkrati terjajo neoviran dostop, pa predlagane lokacije te možnosti nimajo, se ne načrtujejo, če tako predpisuje tudi predpisi o KP Kolpa in drugi predpisi oz. če se za te ureditve ne pridobijo soglasja s področja ohranjanja narave in okolja.
- Na rekreacijskih površinah ob Kolpi in Lahinji, ki potrebujejo tudi parkirne površine, se le-ta umestijo izven naravnega spomenika, izven I. varstvenega območja (VO) KP Kolpa in skladno z varstvenim režimom (VR) predpisa o KP Kolpa, izvedejo se v travni izvedbi in le kot začasne narave. V KP Lahinja se za ta namen predvidi parkirišče znotraj naselij Pusti Gradec, Veliki Nerajec in Belčji Vrh.
- Začasne turistične objekte, namenjene sezonski turistični ponudbi ali prireditvam, se izjemoma načrtujejo in urejajo na robnem območju površin za turizem (BT površine), na infrastrukturno opremljenih stavbnih zemljiščih ter na lokacijah, ki imajo neoviran ali že urejen javni dostop za motorna vozila in drugo potrebno infrastrukturo.

(33) Lokacije z večjim turističnim pomenom in lokacije s turističnim pomenom so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listu št. III., lokacije turističnih in prostočasnih dejavnosti pa so prikazane v strateškem delu kartografskega dela OPN na listu št. VI.

42. člen
(izkoriščanje mineralnih surovin)

(1) Izkoriščanje mineralnih surovin se izvaja organizirano s ciljem, da se zagotovi uravnotežena oskrba z mineralnimi surovinami v občini ter ob tem upoštevajo okoljski in naravovarstveni cilji ter cilji varstva prepoznavnosti prostora.

(2) Območji izkoriščanja dolomita in apnenca sta Suhor pri Vinici in Hrast pri Vinici (I in II).

(3) Ohranjajo se perspektivna in potencialno zanimiva nahajališča tehničnega kamna na lokacijah Izgornik, Poljanska gora – Gaj (oboje apnenec) in Gorica 1 (dolomit). Na teh lokacijah se ohrani dostopnost do virov mineralnih surovin.

(4) Nelegalne kope v občini se evidentira in sanira brez možnosti nadaljnjega izkoriščanja mineralnih surovin. Sanacije opuščenih kopov na območjih v bližini poselitve ali večjih prometnic se načrtuje z uvedbo ustreznih nadomestnih rab, ki ne smejo povzročati negativnih vplivov na okolje. Na naravno ohranjenih območjih se sanacije zagotavljajo predvsem s prepuščanjem naravni sukcesiji.

(5) V času izkoriščanja mineralnih surovin, vključno s transportom, se izvajajo ukrepi za zmanjševanje vplivov na okolje, predvsem na okoliško poselitev ter objekte in območja kulturne dediščine in naravnih vrednot.

43. člen
(upravljanje z vodami)

(1) Pri načrtovanju prostorskih ureditev in dejavnosti na območju vodnih zemljišč se upošteva:
- da se prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, umešča izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku tako, da se na priobalnem zemljišču ohranjata nepozidanost in javna dostopnost;
- da se z ureditvami ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim, oziroma se zagotovijo izravnalni ukrepi;
- da se ohranjajo retenzijske sposobnosti območij in zagotavlja njihova ponovna vzpostavitev, če je to mogoče. Kadar je izkazan javni interes, je spreminjanje obsega retenzijskih površin ali vodnega režima možno le ob ustrezni nadomestitvi teh površin in izvedbi izravnalnih ukrepov, ki zagotavljajo, da se ne poslabšujeta vodni režimi in stanje voda;
- da se premostitve voda in gradnje na vodnem ter priobalnem zemljišču načrtujejo tako, da je zagotovljena poplavna varnost in da se ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim.

(2) Zagotavlja se neškodljiv dostop do vodnega dobra in dopušča splošno rabo vodnega dobra, razen v primerih, ko je to onemogočeno zaradi objektov, ki jih določajo zakonski predpisi o vodah.

(3) Na vodnem ali priobalnem zemljišču ni dopustno postavljati objektov ali drugih ovir, ki bi preprečevale prost prehod ob vodnem javnem dobru.

(4) Upravljanje voda: v prostorskem razvoju se upošteva naravne procese, ki lahko ogrožajo poselitev in druge rabe prostora ter človekove dejavnosti, kot omejitev pri načrtovanju tako, da se na poplavnih in erozijskih območjih ne načrtuje prostorskih ureditev in dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo.

(5) Redno vzdrževanje vodotokov je še naprej usmerjeno k vzdrževanju vodnega režima ob uporabi sonaravnih ureditev obrežij in vodnih objektov, kot so jezovi, pragovi in drugi objekti, ki se redno obnavljajo.

(6) V obvodnih krajinah in mokrotnem svetu se varujejo naravna morfologija strug in obrežna vegetacija ter površinski vodni pojavi v celoti. Na vodotokih, v katerih so bili uničeni habitati, se vzpostavijo nadomestni habitati. Pri urejanju vodotokov se oblikujejo naravno oblikovane struge in obrežja.

(7) Na Kolpi se opravljajo le vzdrževalna dela, ki so nujna za zagotavljanje stabilnosti vodnega režima. Glede na to se vzpostavi tudi ustrezne režime rabe in vzdrževanja obvodnega prostora Kolpe ter pritokov, prav tako se vzdržuje vse vodne objekte na teh vodotokih.

(8) Sanacija jezov se prioritetno izvaja na vodotokih, na katerih je zaradi razdrtih jezov kritičen nizek vodostaj in je zato tudi ogroženo življenje v vodi. Pri neobhodnih oz. začasnih zajezitvah vodotokov in odvzemu voda iz njih, ostanek pretoka oz. akumulacija vode zagotavlja primerne pogoje za ohranitev in razvoj vodnih in obvodnih biotopov; izvedba zajezitve zagotavlja in ohranja obseg, celovitost in povezanost habitatov vrst vezanih na vodotok oz. ekološko povezanost biotopa pred zajezitvijo in po njej.

(9) Varstvo pred škodljivim delovanjem voda: Prostorske ureditve na področju vodne infrastrukture, s katerimi se zagotavlja varstvo pred škodljivim delovanjem voda, so, kadar vplivajo na območje dveh ali več občin, prostorske ureditve državnega pomena. Zagotavlja se varnost naselij in najboljših kmetijskih površin pred visokimi vodami ter pri tem uveljavlja načelo sonaravnosti in upošteva naravna dinamika vodotokov.

(10) Ohranjajo se retenzijske površine, prodišča in mokrišča, vode se zadržujejo v povirnem delu.

(11) Raba vode in ureditve v obvodnem prostoru: Reka Kolpa se skladno s prostorskimi možnostmi nameni turističnim, rekreacijskim in prostočasnim dejavnostim, pri čemer se urejanje dostopov in druge ureditve izvaja ob ohranjanju morfoloških značilnosti Kolpe in obvodnega prostora ter značilnosti posameznih ekosistemov, kulturnih in doživljajskih značilnosti obvodne krajine.

(12) Na vodnem in priobalnem zemljišču se razen v izjemnih primerih ne posega v prostor v pasovih, kot jih določajo predpisi o vodah.

(13) Reka Kolpa je območje kopalnih voda. Prostori za kopanje se skladno z veljavnimi predpisi urejajo predvsem na delih Kolpe, kjer so že vzpostavljena šotorišča in kampi, če ti niso na poplavnem območju ter kjer so že vzpostavljene ureditve za rekreacijo in športne dejavnosti ob vodi ali na njej.

(14) Rekreacijska območja se lahko urejajo le tam, kjer je mogoče organizirati oblike dostopa, ki ne pomenijo spreminjanja morfoloških značilnosti voda in kjer rekreacijska raba voda ni v nasprotju z ranljivostjo vodnih ekosistemov.

(15) Izkoriščanje vode kot naravnega vira, kot so odvzemi vode za namakanje ali za morebitne nove male vodne elektrarne, je dopustno, ob pogoju, da je predhodno utemeljeno kot sprejemljivo z vidika vplivov na okolje in z vidika vplivov na območje ohranjanje narave (naravna vrednota in posebno varstveno območje, umestitve v krajino) in skladno s predpisi, ki urejajo vrsto posegov in način izkoriščanja naravnih virov.

(16) V ureditve v obvodnem prostoru se vključuje tudi ustrezno obnovo in prenovo starih mlinov in žag skupaj z jezovnimi zgradbami. Poleg prvotni namembnosti se lahko namenijo tudi pridobivanju električne energije ob upoštevanju naravovarstvenih in kulturno varstvenih smernic in pogojev.

(17) Pri zajezitvah vodotokov in odvzemu voda se zagotavlja pogoje za ohranitev vodnih in obvodnih biotopov ter ekološko povezanost biotopa pred in za zajezitvijo.

(18) Oskrba z vodo: Zagotavlja se ustrezno oskrbo s pitno vodo in varujejo vsi obstoječi in potencialno pomembni vodni viri ter spodbuja varčna in smotrna raba pitne vode.

(19) Oskrba s pitno vodo in z vodo za gospodarsko rabo in prostočasne dejavnosti se še naprej zagotavlja iz povodja reke Kolpe. V ta namen se ohranjajo njeno kemijsko in ekološko stanje ter obnovljivost naravnega vira, pa tudi ekološki, krajinski in doživljajski pomen voda v krajini, vključno z ustvarjenimi prvinami vodnega sveta.

(20) Skrb za ohranjanje količin in kakovosti zajetih in nezajetih vodnih virov tudi v prihodnosti vključuje nadzor nad uresničevanjem režimov vodovarstvenih območij, zlasti pa urejanjem sistemov za odvajanje in čiščenje odpadnih voda. S tem se hkrati ohranjajo možnosti za izkoriščanje še neodkritih in nezajetih vodnih virov in toplih izvirov, ki v prihodnosti lahko povečajo razvojne potenciale za poselitev ter za turizem in rekreacijo.

(21) Na območjih ohranjanja narave, vezanih na vode, se zagotavlja:

- Načrtovanje prostorskih ureditev in dejavnosti na območju voda in obvodnih zemljiščih mora zagotavljati varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti.
- Vodna infrastruktura se načrtuje tako, da se omogoča delovanje naravnih procesov na vodah in ob njih.
- Urejanje vodotokov se vsestransko pretehta in upošteva naravno dinamiko porečja. Izvaja se s sonaravnimi ukrepi, ki zagotavljajo ohranjanje ali vzpostavitev naravne rečne dinamike.
- Na reguliranih vodotokih se omogoči izboljšanje njihovega hidromorfološkega stanja.
- Mehansko čiščenje vodotokov se načrtuje tako, da se v obdobju treh let očisti največ 30% površine vodotoka znotraj con kvalifikacijskih vrst.
- V načrtovanje posegov v vodotoke se vključujejo ekološke zahteve kvalifikacijskih vrst, zlasti da se ohranja sedanji obseg naravne ohranjenosti vodotokov, predvsem obstoječe dele razgibanih naravnih brežin, zalive, mrtve rokave, tolmune in plitvine. Ohranja se vodna dinamika (pretočnost, hitrost vodnega toka, naravna struktura dna in brežin vodotoka ter obseg poplavnih območij).
- V conah kvalifikacijskih vrst se ohranja mokrišča in vodne površine v gozdu (mlake, luže in kaluže).
- Načrtuje se ohranitev in sanacija kalov (mlake, lokve), ki se namenjajo tradicionalni rabi (napajanje živine) ali drugim dejavnostim, s tem da se pri njihovi obnovi upoštevajo načela varstva narave.

7.2 Usmeritve za prostorski razvoj na posebnih območjih

44. člen
(splošne usmeritve za prostorski razvoj na posebnih območjih)

(1) Na območjih prepoznavnosti in naravnih kakovosti se ohranja krajinske prvine in naravne procese ter rabo prostora, s katero se ohranijo najpomembnejše prvine prepoznavnosti in naravne kakovosti. Poleg zgodovinsko pogojenega razvoja je pomembno varovati tudi naravne sestavine prostora ter

tradicionalno ekstenzivno kmetijsko rabo. Za območja prepoznavnosti, ki se stikajo z območjih sosednjih občin, se predvidi izdelava krajinskih zasnov oziroma posebnih strokovnih podlag za urejanje krajine v sodelovanju ob upoštevanju razvojnih potreb sosednjih občin. Poleg naravovarstvenih izhodišč se v tem prostoru varujeta tudi vsebinska povezanost območja in njegov kulturno-zgodovinski pomen, ki ga obeležujejo ostanki zgodovinske poselitve in urejanja krajine ter objekti in obeležja zgodovinskih dogodkov, ki jih družba prepoznava kot posebne vrednote.

(2) Za območja prepoznavnosti oziroma za njihove dele, za katere bo potrebna sanacija ali pa bodo zanje podane razvojne pobude za poseganje izven območij naselij, se pripravijo OPPN ali regulacijski načrti, ki temeljijo na strokovnih prostorskih preveritvah in utemeljitvah.

45. člen
(usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti)

(1) Ohranjanje prepoznavnosti krajin se zagotavlja na celotnem območju, predvsem pa na območjih prepoznavnosti - dolini zgornje Kolpe pod Starim trgom, pri Marindolu, na območju Dobličice pri Jerneji vasi ter območje KP Lahinja.

(2) Ohranja se tudi naravne in ustvarjene prvine prepoznavnosti, ki se pojavljajo po celotnem območju občine: oblika naselij in posamičnih kakovostnih arhitekturnih objektov ter njihova umeščenost v prostor, sklenjena gozdna območja, vrtače, delane vrtače in plitva erodirana tla do kamninske podlage, breze, steljniki, obdelovalne terase, drobna parcelna struktura njivskih krajin na uravnanem in blago valovitem reliefu, vinogradi z drobno strukturo parcel in vrstami po padnici ter z zidanicami ter Kolpa, Lahinja in Dobličica z objekti in obvodnim prostorom. Varujejo se ekološki procesi sonaravnega gospodarjenja v kulturni krajini in povezave s stavbno in naselbinsko dediščino.

(3) Vinogradniška območja so območja razpršene poselitve, ki se je oblikovala kot avtohtoni poselitveni vzorec v krajini z nizko gostoto, zidanicami in gospodarskimi objekti za spravilo sadja in orodja ter s samotnimi kmetijami, domačijami, zaselki. Urejajo se kot območja, pomembna za prepoznavnost prostora.

(4) Usmeritve za ohranjanje prepoznavnosti krajin se vključi v prostorske, razvojne in sektorske programe za zagotavljanje ustreznega razvoja kulturne krajine, pa tudi druge kulturne dediščine.

46. člen
(usmeritve za varstvo kulturne dediščine)

(1) Z načrtovanjem prostorskega razvoja se zagotavlja celostno varstvo kulturne dediščine, ustrezno uporabo dediščine v skladu s sodobnimi potrebami in načinom življenja ter ob tem obravnava dediščino kot dejavnik vzdržnega prostorskega razvoja in kot razvojni dejavnik ter prostorski potencial.

(2) Dediščina se varuje glede na tip (arheološka, stavbna profana, stavbna sakralna, memorialna, naselbinska, dediščinska kulturna krajina, ostalo) in glede na status (kulturni spomeniki državnega ali lokalnega pomena, varstvena območja dediščine in preostala registrirana dediščina).

(3) Varstvo dediščine na večjih območjih dediščine (naselbinska dediščina, kulturna krajina) se zagotavlja v sklopu celovitega varstva dediščine skozi sistem prostorskega načrtovanja in v sodelovanju z dejavniki, ki s prostorom gospodarijo – kmetijstvo, gozdarstvo, poselitev, infrastruktura in drugi.

(4) Posebno pozornost se posveti ohranitvi izredno ogrožene etnološke dediščine (stare kmečke hiše, domačije ter posamične kašče, sušilnice, zidanice itd.) in se jo v večji meri poveže s turističnimi razvojnimi možnostmi, kar velja tudi za grajske stavbe (Črnomelj, Vinica, Pobrežje, Turn pri Brezniku ter lokaciji Brdarci in Pusti Gradec).

(5) Kočevarske vasi se ohranjajo in prezentirajo kot ruševine in se vključujejo v tematske kulturne ali rekreacijske poti, v katere se po možnosti vključujejo tudi objekti in območja memorialne dediščine.

(6) Poleg objektov dediščine se, kjer je to določeno, varujejo tudi njihova vplivna območja, določena iz zgodovinskega, funkcionalnega in vizualnega vidika, s čimer se smiselno dopolnjujejo tudi varstvene usmeritve za kulturno krajino. Vplivna območja se povzamejo tudi v prostorskih aktih s ciljem ohranitve ali zagotovitve prostorske integritete, pričevalnosti, dominantnosti in možnosti delovanja dediščine.

Pomembnejše in prostorsko izpostavljene kulturne spomenike varujemo optimalno v njihovem vplivnem območju, kar predpostavlja poleg fizične ohranitve tudi ohranitev skladne krajinske podobe in ohranitev obstoječih funkcionalnih navezav in celovitosti. V vplivnem območju varujemo tudi drugo kulturno dediščino, kadar je vedutno izpostavljena in pomembna za krajinsko sliko širšega območja.

(7) Kulturna dediščina se varuje, ohranja in prezentira na kraju samem. Območja naselbinske dediščine, stavbne sakralne dediščine (cerkve, kapele, znamenja), vključno z njihovim ambientalnim okoljem, profane stavbne dediščine (predvsem meščanske stavbe in etnološka dediščina - stare kmečke hiše, domačije, posamične kašče in zidanice, stavbe v jedru Črnomlja, gradovi), memorialne dediščine (predvsem vezane na dogodke med 2. svetovno vojno) in arheološke dediščine se praviloma varujejo »in situ«. V izjemnih primerih, če ni nobene druge možnosti več, se lahko varstvo stavbne dediščine zagotavlja tudi v t.i. muzeju na prostem.

(8) Na območju kulturne dediščine ali v njihovi bližnji okolici se ne umeščajo in izvajajo dejavnosti s področja obrambe, prav tako se na ta območja ne umeščajo velike industrijske cone ali druge dejavnosti, ki bi predstavljale potencialne cilje napada v primeru oboroženega spopada.

47. člen
(usmeritve za ohranjanje naravnih kakovosti)

(1) Območja ohranjanja narave, ki so razglašena z odloki ali določena s posebnimi predpisi, se varujejo v skladu z določili teh predpisov, ki jih ta odlok prevzema. Za posege na območja ohranjanja narave je treba pridobiti naravovarstvene pogoje in naravovarstveno soglasje pristojne službe za ohranjanje narave ter dovoljenje za poseg v naravo.

(2) Ohranjanje naravnih kakovosti se zagotavlja na celotnem območju občine Črnomelj, predvsem pa na območjih ohranjanja narave:

- zavarovana območja Krajinski park Kolpa in Krajinski park Lahinja;
- za zavarovanje predvidena območja regijski park Kočevsko-Kolpa in naravni spomenik Jelševnik;
- naravne vrednote različnih zvrsti (površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota). Naravne vrednote se varuje v skladu z varstvenimi usmeritvami za posamezne zvrsti naravnih vrednot;
- pričakovane naravne vrednote, predvsem nizki kras in nahajališče premoga v Kaniža riški premogovni kadunji. Na območjih pričakovanih naravnih vrednot se najdbe mineralov in fosilov prijavi pristojnemu ministrstvu;
- ekološko pomembna območja (Kočevsko, Stobe, Kolpa, Veliko Bukovje, Lahinja, Dobličica, Petrišina jama, Bezgovka in Gornji kal). Ohranja se razsežnost habitatnih tipov in habitatov rastlinskih in živalskih vrst, ohranja njihova kakovost ter povezanost ter omogoča ponovna povezanost, če je bila le-ti prekinjena;
- posebna varstvena območja (območja Natura 2000) (Bezgovka, Veliko Bukovje, Kočevsko, Kočevsko - Kolpa, Gornji Kal, Petrišina jama, Dobličica, Stobe-Breg, Kolpa in Lahinja). Ohranja se naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst, ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo. Ohranja ali izboljšuje se kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze, kot so mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali, ohranja se povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena;
- habitatni tipi, pri katerih se ohranja naravna razširjenost, specifična struktura in ustrezna raba ter ugodno stanje za habitate značilnih rastlinskih in živalskih vrst. Na območjih habitatnih tipov se posegi in dejavnosti načrtujejo na način in v obsegu, da se v kar največji možni meri ohranja ali veča naravna razširjenost habitatnih tipov in območij, ki jih posamezni habitatni tip znotraj te razširjenosti pokriva; da se v kar največji možni meri ohranjajo specifična struktura habitatnega tipa in naravni procesi ali ustrezna raba v skladu z varstvenimi cilji iz priloge 2 Uredbe o habitatnih tipih; da se ohranja ugodno stanje za te habitatne tipe značilnih rastlinskih in živalskih vrst v skladu z varstvenimi cilji iz predpisov, ki urejajo varstvo zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.

(3) Naravne vrednote številnih zvrsti (površinska geomorfološka, podzemeljska geomorfološka, geološka, hidrološka, botanična, zoološka, ekosistemska, drevesna in oblikovana naravna vrednota):

naravne vrednote se varujejo v skladu z varstvenimi usmeritvami za posamezne zvrsti naravnih vrednot. Posege in dejavnosti se na naravni vrednoti izvaja le, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Z naravnimi vrednotami se ravna tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti se posegi in dejavnost: na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote; na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču; na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje; na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kakovosti ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje; na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

(4) Ohranjajo se tudi prvine biotske raznovrstnosti krajine kot so travniški sadovnjaki, mejice, žive meje, posamezna drevesa, skupine dreves, gozdni otoki in steljniki.

7.3 Območja za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja zaščite in reševanja

48. člen
(splošne določbe)

(1) Na erozijskih in plazovitih območjih, ki se kot takšna izkažejo ob podrobnejši preveritvi pred sprejetjem OPPN oz. izdajo gradbenega dovoljenja, se ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture oziroma dejavnosti ali prostorskih ureditev, ki lahko s svojim delovanjem povzročijo naravne nesreče. Na poplavnih območjih, kjer so že obstoječa stavbna zemljišča, se ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture. Dopustna so vzdrževalna dela, rekonstrukcije, gradnje in novogradnje na mestih obstoječih objektov z vodnim soglasjem oz. ustreznim dovoljenjem pristojnega organa.

(2) Na vododeficitarnih območjih se prioritetno zagotavlja urejeno oskrbo z vodo prebivalcem teh območij. Dejavnosti, ki bi pomenile izjemno povečanje potreb po vodi, se v teh območjih ne načrtuje.

(3) Pri posegih v prostor se upošteva požarno ogroženost naravnega okolja.

(4) Na območjih naselitev in industrije se velika pozornost posveti opredelitvi in izvedbi požarnega varovanja.

(5) Glede na stopnjo potresne ogroženosti so objekti ustrezno protipotresno projektirani in grajeni.

(6) Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

(7) Območja, ogrožena zaradi škodljivega delovanja voda, se ne smejo spreminjati, razen v skladu s predpisi o vodah. Kadar je izkazan javni interes, je spreminjanje obsega retencijskih površin ali vodnega režima možno le ob ustrezni nadomestitvi teh površin in izvedbi izravnalnih ukrepov, ki zagotavljajo, da se ne poslabšujeta vodni režimi in stanje voda.

(8) V občini so erozijska območja z nizko stopnjo ogroženosti. Na teh območjih se zagotavlja, da se prostorske ureditve in posamični posegi v prostor načrtujejo in izvajajo ob upoštevanju običajnih

protierozijskih ukrepov, kar vključuje predvsem izbor lokacij za gradnjo izven teh območij. Če se tem območjem ni mogoče izogniti, se zagotovi izvedbo ustreznih strokovnih presoj in tehničnih rešitev, ki zagotavljajo stabilnost objektov.

(9) Na erozijskih, plazovitih in plazljivih območjih se omogoči varne življenjske razmere s sanacijo žarišč naravnih procesov in z omejevanjem razvoja, sorazmerno s stopnjo nevarnosti naravnih procesov, ki lahko ogrožajo človekovo življenje ali njegove materialne dobrine.

(10) Upoštevajo se omejitve zaradi potresne varnosti za območje s potresno nevarnostjo VII. in VIII. stopnje po MSC lestvici.

(11) Na območjih, ki so ogrožena zaradi dejavnosti, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in skladiščenjem nevarnih snovi, to so območja industrijskih dejavnosti, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in skladiščenjem nevarnih snovi (skladišče Istrabenz plini v Črnomlju kot vir manjšega tveganja za okolje) in območja znotraj in v bližini koridorjev prevoza nevarnih snovi na cestnem omrežju, se razvoj naselij načrtuje in ureja na način, da prebivalci in njihovo premoženje niso ogroženi. Pri načrtovanju prostorskega razvoja naselij se izogiba območjem, ki so ogrožena zaradi nesreč z nevarnimi snovmi ali drugih nesreč (promet, vojna).

(12) Ožje vplivno območje virov ogroženosti zaradi nevarnih snovi se nameni t.i. blažilnim območjem, katerih funkcija je zagotovitev čim manjše škode. Raba na blažilnih območjih obsega dejavnosti, ki so manj ranljive za izide izrednih dogodkov (eksplozije, požari, izpusti strupenih snovi v zrak in vode).

(13) Na potencialno ogroženih območjih se uveljavlja prostorske, urbanistične, gradbene, arhitekturne in druge tehnične ukrepe (npr. orientacija zgradb, strukturne ojačitve, izolacija, tehnična sredstva za zaklanjanje, alarmiranje ipd.), tako da se preprečijo oziroma zmanjšajo morebitne posledice ter omogoči zaščita, reševanje (evakuacija) in pomoč, za obstoječa območja s strnjeno poselitvijo na ogroženih območjih pa se zagotovi izvedba ustreznih varnostnih ukrepov v ekonomsko sprejemljivih mejah.

(14) Kjer vzpostavitev ustreznega varstva ni možna ali ni ekonomsko upravičena, se opredeli ta območja kot območja povečane ogroženosti ali obstoječo neustrezno rabo opusti oziroma spremeni.

(15) Pri izvajanju intervencijskih ukrepov ob naravnih nesrečah se izvedejo najnujnejši ukrepi. Pri tem se v največji možni meri omogočijo nadaljnji naravni procesi, razen če bi to ogrožalo obstoječa naselja oziroma varovane vrednote kulturne dediščine.

(16) Za primer naravnih in drugih nesreč se zagotavljajo površine za pokop večjega števila ljudi na površinah obstoječih pokopališč. Ruševine se odložijo na za to urejenih površinah oziroma se po potrebi določijo dodatne površine. Ob množičnem poginu živali se kadavri pokopavajo na območju, ki jo določi državni organ za določitev lokacij ob izbruhu epidemije. Območja za evakuacijo prebivalstva in za začasno nastanitev prebivalcev se uredi kot šotorišča na primernih utrjenih površinah v bližini prizadetega naselja, vendar ne na poplavnih območjih. Regijski logistični center je na Otovcu.

49. člen
(območja za potrebe obrambe)

Razvoj obrambnih dejavnosti v občini ni predviden.

50. člen
(območja za varstvo vodnih virov)

(1) Vodovarstvena območja zajetij pitne vode se nahajajo na obrobju Kočevskega Roga na območju Doblič, Sinjega Vrha, Vinice in Adlešičev. Vsi obstoječi vodni viri se varujejo pred onesnaženjem in posegi v prostor, ki niso v skladu s predpisi o varovanju vodnih virov na vodovarstvenem območju.

(2) Osnovno varstvo vodnih virov se zagotovi na območjih varstvenih pasov z varstvenimi režimi pri izvedbi gradnje in ureditev, tako da se dosledno upoštevajo varstveni režimi ter pogoji in določila iz uredbe, ki ureja vodovarstvena območja za vodna telesa vodonosnikov v občinah Črnomelj, Metlika in Semič. Na teh območjih se upoštevajo usmeritve:

- odlaganje odpadkov in izpuščanje onesnaženih odpadnih voda v tla na ponikanje nista dopustni;
- odpadne vode se čistijo v okviru sistemov za odvajanje in čiščenje odpadnih voda;
- odpadne vode iz objektov, ki jih ni mogoče zajeti v sisteme za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, se čistijo z individualnimi čistilnimi sistemi (pretočne greznice, rastlinske čistilne naprave, individualne

biološke čistilne naprave ipd.), na najožjih vodovarstvenih območjih v vodotesnih nepretočnih greznicah, spodbuja se zamenjava klasičnih nepretočnih greznic s prej omenjenimi sistemi;
- gnojnične jame in gnojišča za živinske fekalne vode so brez iztoka in vodotesne, uredijo se ustrezne nepropustne gnojne jame ali lagune ter gnojevke in gnojnice se odvaža na za to primerne površine;
- če gre za gradnjo na vodovarstvenem območju, se upošteva predpis o vodovarstvenem območju, pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo pomožnih objektov pa se dosledno upošteva predpis o gradnjah na vodovarstvenih območjih, ki jih je dopustno izvesti samo na podlagi vodnega soglasja in predpisane dokumentacije, potrebne za pridobitev vodnega soglasja;
- morebitna skladišča za odpadke in nevarne snovi na vodovarstvenih območjih je treba načrtovati in graditi tako, da bodo zagotovljeni vsi potrebni ukrepi v primeru nesreč in razlitij;
- vse lokalne vodne vire (izviri, opuščeni ali aktivni vodnjaki v naseljih, kali, ribniki, mlake) se ohrani oziroma očisti in ustrezno vzdržuje.

(3) Vse vodne vire se zaščiti pred morebitnim onesnaženjem ne samo na formalni način, ampak tudi aktivno prek nadzora dejavnosti v prostoru in posege na vodovarstvenih območjih presoja skozi analize tveganj ter v skladu z določili pristojnih služb. Posebno pozornost se nameni vodovarstvenemu območju na zahodnemu delu občine Črnomelj (Dobliče), kjer se lahko intenzivira dejavnosti samo ob striktnem upoštevanju parametrov zaščite podtalnice.

(4) Zagotovi se dokončno sanacijo vodnih virov in okolja z izgradnjo čistilnih naprav prvenstveno na vodovarstvenih območjih. Potencialne nove vodne vire se razišče in ustrezno zaščiti.

51. člen
(območja sanacij razvrednotenj v krajini)

(1) Sanacije nelegalnih površinskih kopov na območjih v bližini poselitve ali večjih prometnic se načrtujejo z uvajanjem ustreznih nadomestnih rab, ki pa ne smejo povzročati negativnih vplivov na okolje. Na bolj naravno ohranjenih predelih se sanacije zagotavljajo predvsem s prepuščanjem naravni sukcesiji. Sanacija nelegalnih kopov se izvaja v skladu z določbami zakona, ki ureja graditev objektov.

(2) Razvrednotena območja se ureja z načrtovanjem in izvajanjem sanacij, za katere se pripravi ustrezne programe in prostorsko dokumentacijo.

7.4 Območja infrastrukturnih prostorskih ureditev

52. člen
(usmeritve za umeščanje prometne infrastrukture)

(1) Trase prometnic se načrtuje čimbolj racionalno, v skupnih infrastrukturnih koridorjih tako, da se čim manj prizadene enotnost večjih homogenih površin, rabo in površinski pokrov ter prepreči motnje v vidnem dojemanju prostora. Čim bolj se izogiba območjem in objektom kulturne dediščine in drugim območjem in prvin, pomembnih za prepoznavnost ter območij naravnih vrednot in najpomembnejših delov ekološko pomembnih območij oz. posebnih varstvenih območij, še posebej na obrobju Kočevskega Roga in na območju KP Lahinja in KP Kolpa. Ureditve ob prometnicah, kot so oblikovanje brežin, objektov, protihrupnih ograj, zasaditve, ureditve vodotokov, so izvedene ob upoštevanju krajinskih vzorcev območij, preko katerih potekajo trase.

(2) Na obrobju Kočevskega Roga se površine za ustavljanje in parkiranje vozil urejajo v okviru naselij, zunaj območja naravnih vrednot.

(3) Nove kolesarske poti se v naravnem okolju urejajo tako, da ne ogrožajo naravnih vrednot in biotske raznovrstnosti, prvin prepoznavnosti prostora in v skladu s potrebnimi smernicami in pogoji.

53. člen
(usmeritve za umeščanje okoljske, energetske in komunikacijske infrastrukture)

(1) Linijske infrastrukturne objekte se načrtuje racionalno, v skupnih koridorjih, ki v čim manjši meri prizadenejo enotnost večjih homogenih površin, rabo in površinski pokrov ter ne povzročajo večjih motenj v vidnem dojemanju prostora. Čimbolj se izogiba območjem kulturne dediščine in drugim

območjem in prvinam, pomembnih za prepoznavnost, ter naravnim vrednotam in najpomembnejšim delom ekološko pomembnih območij oz. posebnih varstvenih območij, še posebej na obrobju Kočevskega Roga in na območju KP Lahinja in KP Kolpa.

(2) Novi energetski in komunikacijski infrastrukturni vodi se izvedejo podzemno, prav tako se podzemno izvedejo obstoječi vodi v naseljih in njihovih delih, ki se preurejajo. Nadzemni vodi se ohranjajo ali na novo gradijo v primerih, ko za izvedbo podzemnih vodov ni prostorskih možnosti, če gre za poseg na arheološko najdišče ali območje ohranjanja narave in če se s predhodnimi raziskavami izkaže, da poseg v tla ni dopusten.

(3) Oskrbo z energijo pri gozdarskih kočah in logarnic se ob zatečenih zmogljivostih zagotovi z rabo naravi prijaznih virov.

(4) Objekti izpustov iz kanalizacijskih sistemov in cestnih prepustov, ki so speljani v vodotoke na območju občine Črnomelj, niso vidni, pač pa so zgrajeni z iztokom pod gladino vode, razen v primerih, ko terenske razmere ne omogočajo izvedbe iztoka pod gladino vode.

(5) Objekti in naprave namenjeni izrabi obnovljivih virov energije, naj bodo umeščeni v prostor v skladu z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

8 USMERITVE ZA DOLOČITEV NAMENSKE RABE ZEMLJIŠČ

54. člen
(usmeritve za določitev namenske rabe zemljišč)

(1) V izvedbenem delu tega OPN se določijo območja naslednjih osnovnih namenskih rab zemljišč: stavbna zemljišča, kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, vodna zemljišča, druga zemljišča, ki se delijo še na PNR.

(2) Stavbna zemljišča se določijo na podlagi prikaza teh zemljišč v veljavnem planskem aktu in strokovnih podlag, v katerih so utemeljene potrebe po zagotavljanju teh zemljišč in predvideni obseg ter lokacija teh zemljišč.

(3) Najboljša in druga kmetijska zemljišča se določijo na podlagi prikaza teh zemljišč v veljavnem planskem aktu, upoštevajoč tudi podatke o gozdu (MKGP) in o stavbnih zemljiščih za širitev naselij.

(4) Gozdna zemljišča se določijo na podlagi prikaza teh zemljišč v veljavnem planskem aktu in podatka MKGP (maska gozda).

(5) Vodna zemljišča se določijo na podlagi prikaza teh zemljišč v veljavnem planskem aktu ter veljavnih katastrskih podatkov in DOF.

(6) Območja poplav se določijo na podlagi hidrološko-hidravličnega izračuna, ki se za lokacije v bližini vodotokov in za posege, ki bi lahko pomembno vplivali na vodni režim, pripravi kot strokovna podlaga v postopku priprave OPPN oziroma v fazi priprave PGD.

(7) Druga zemljišča se določijo na podlagi prikaza teh zemljišč v veljavnem planskem aktu in ob upoštevanju dejanskega stanja ter projektnih preveritev.

9 USMERITVE ZA DOLOČITEV PROSTORSKIH IZVEDBENIH POGOJEV

55. člen
(usmeritve za določitev PIP)

(1) V izvedbenem delu tega OPN so določeni PIP za naselja, za območje razpršene poselitve in razpršene gradnje in za odprt prostor po različnih EUP.

(2) PIP določajo vrste dopustnih posegov v prostor glede namena in vrste gradenj ter DIP, lego objektov na zemljišču in velikost ter oblikovanje objektov, merila za parcelacijo, merila za priključevanje objektov na GJI in grajeno javno dobro ter skupna merila in pogoje za celostno ohranjanje kulturne dediščine in ohranjanja narave, varstva okolja in naravnih dobrin ter varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(3) Določena so tudi merila in pogoji za gradnjo objektov zunaj območij stavbnih zemljišč ter za pripravo OPPN.

III. IZVEDBENI DEL

1 SPLOŠNE DOLOČBE

56. člen
(vsebina)

(1) Izvedbeni del OPN določa prostorske izvedbene pogoje (PIP) za posamezna območja podrobnejše namenske rabe (PNR) in za posamezne enote urejanja prostora (EUP) ter DIP za posamezna območja namenske rabe in PNR in za posamezne EUP.

(2) Splošni PIP se dopolnjujejo in nadgrajujejo, podrobneje določajo s podrobnejšimi PIP za posamezne PNR ter s posebnimi PIP za posamezne EUP, pri čemer posebni PIP za posamezne EUP podrobneje določajo, dopolnjujejo, lahko pa tudi izključujejo splošne ali podrobnejše PIP. Pri tem se smiselno uporabljajo tudi grafično ponazorjene osnovne usmeritve za postavitev in oblikovanje objektov, prikazane v prilogi 2.

2 ENOTE UREJANJA PROSTORA

57. člen
(enote urejanja prostora)

(1) Območje občine se deli na EUP, območje mesta Črnomelj (območje UN Črnomelj) pa se deli še na podenote (PEUP). V okviru teh so določeni pogoji za urejanje:
- posameznih naselij
- delov naselij;
- območij odprtega prostora.

(2) Za posamezno EUP veljajo:
- splošni PIP za urejanje prostora,
- podrobnejši PIP, ki so opredeljeni za posamezne vrste namenskih rab in PNR in so navedeni v členih s podrobnejšimi PIP za posamezne PNR,
- posebni PIP, ki se nanašajo na posamezno EUP in so navedeni v členih s posebnimi PIP za posamezne EUP.

3 OBMOČJA NAMENSKE RABE PROSTORA

58. člen
(območja namenske rabe prostora)

(1) Območje občine se glede na osnovno namensko rabo prostora deli na: območja stavbnih zemljišč, območja kmetijskih zemljišč, območja gozdnih zemljišč, območja vodnih zemljišč, območja drugih zemljišč.

(2) Območja osnovne namenske rabe se delijo na območja PNR. Nekatere vrste PNR so še podrobneje razdeljene.

(3) Podrobnejši PIP za območja in površine PNR, določene v preglednici 1, glede namembnosti, tipologije, faktorja izrabe, dopustnih dejavnosti, dopustnih objektov, dopustnih gradenj, meril in pogojev za oblikovanje ter drugih meril in pogojev (v nadaljevanju podrobnejših PIP za posamezne PNR), so opredeljeni v členih 104 do 114 tega odloka.

(4) Javne površine so površine, ki so pod enakimi pogoji dostopne vsem. Praviloma se urejajo na območjih z namensko rabo: prometne površine (PC, PŽ, PO), trgi, parki (ZP), športni parki in igrišča (ZS), mestni gozdovi-gozdovi s posebnim namenom (GP), celinske vode (VC), zelene obvodne površine (ZDo), druge zelene površine (ZD), pokopališča (ZK).

(5) Na območjih veljavnih OPPN so v kartografskega dela tega OPN okvirno (informativno) prikazane prevladujoče PNR.

Preglednica 1: Prikaz območij in površin namenske rabe prostora.

OBMOČJA OSNOVNE NRP	OBMOČJA PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE (PNR)	Podrobnejše površine PNR
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ	**S – OBMOČJA STANOVANJ**	
	SS – stanovanjske površine	**SSo** – urbana stanovanjska pozidava raznolike tipologije
		SSs – urbana prostostoječa stanovanjska pozidava
		SSn – urbana strnjena stanovanjska pozidava
		SSv – urbana večstanovanjska pozidava
	SB – stanovanjske površine za posebne namene	**SBv** – urbana večstanovanjska pozidava za posebne namene
	SK – površine podeželskega naselja	**SKs** – površine podeželskega naselja s kmetijami in stanovanjskimi hišami
		SKk – območja kmetij
		SKg – površine kmetijskih objektov
	SP – površine počitniških hiš	
	C – OBMOČJA CENTRALNIH DEJAVNOSTI	
	CU – osrednja območja centralnih dejavnosti – jedra naselij	
	CD – druga območja centralnih dejavnosti	**CDi** – območja dejavnosti izobraževanja, vzgoje in športa, **CDz** – območja zdravstva
		CDk – območja kulturnih dejavnosti, javne uprave in gasilskih domov
		CDv – območja verskih objektov s pripadajočimi ureditvami
		CDo – območja trgovskih, oskrbnih, poslovno – storitvenih, gostinskih dejavnosti in manjša obrt
	I – OBMOČJA PROIZVODNIH DEJAVNOSTI	
	IP – površine za industrijo	
	IG – gospodarske cone	
	IK – površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	
	B – POSEBNA OBMOČJA	
	BT – površine za turizem	
	Z – OBMOČJA ZELENIH POVRŠIN	
	ZS – površine za oddih, rekreacijo in šport	**ZSk** – površine za oddih in rekreacijo ob Kolpi
	ZP – parki	
	ZV – površine za vrtičkarstvo	
	ZD – druge urejene zelene površine	
	ZK – pokopališča	
	P - OBMOČJA PROMETNIH POVRŠIN	
	PC – površine cest	
	PŽ – površine železnic	
	PO – druge prometne površine	
	E – OBMOČJA ENERGETSKE INFRASTRUKTURE	
	O – OBMOČJA OKOLJSKE INFRASTRUKTURE	
	A – POVRŠINE RAZPRŠENE POSELITVE	
	Av – površine razpršene poselitve v vinogradniških območjih, stanovanja, kmetije	
	Az - zidanice in turistični objekti v	

	vinogradniških območjih	
	As – površine razpršene poselitve – površine podeželskega naselja s kmetijami in stanovanjskimi hišami	
	Ak – površine razpršene poselitve – kmetije	
	Ap – površine razpršene poselitve – površine počitniških hiš	
	Ag – površine razpršene poselitve za kmetijske objekte	
	Ao – površine razpršene poselitve - zidanice in turistični objekti zunaj vinogradniških območij	
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ	**K – OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ**	
	K1 – NAJBOLJŠA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	
	K2 – DRUGA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ	**G – GOZDNA ZEMLJIŠČA**	
	Gg – gozd gospodarskega pomena	
	Gp – gozd s posebnim namenom	**Gpn** – gozd s posebnim namenom
		Gpr – gozd s posebnim namenom - rezervat
	Gv – varovalni gozd	
IV. OBMOČJA VODA	**V – POVRŠINSKE VODE**	
	VC – celinske vode	
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ	**L – OBMOČJA MINERALNIH SUROVIN**	
	LN – površine nadzemnega pridobivalnega prostora	

4 DOPUSTNA IZRABA PROSTORA

59. člen
(dopustna izraba prostora)

(1) DIP je za načrtovane prostorske ureditve, za katere je to potrebno, določena v podrobnejših PIP za PNR oz. v posebnih PIP za EUP kot odstotni delež odprtih zelenih ali drugih površin, ki služijo skupni rabi prebivalcev območja in zagotavljajo kvaliteto bivanja ter ne služijo kot prometne površine ali površine, ki služijo uporabi in delovanju objektov (npr. dostopi, dovozi, parkirišča in prostori za ekološke otoke) glede na celotno površino EUP oz. PNR.

(2) DIP je za načrtovane prostorske ureditve, za katere je to potrebno, določena v podrobnejših PIP za PNR, in sicer kot FI in FZ. Pri izračunu Fz in FI se obračunajo vsi zgrajeni objekti na gradbeni parceli. Pridobivanje novih gradbenih dovoljenj pred legalizacijo nelegalne oz. neskladne gradnje ni dopustno.

(3) V EUP, kjer DIP ni določena, se glede DIP upoštevajo normativi in standardi za posamezno dejavnost.

(4) Odstopanja od FI in FZ, določenih s tem odlokom, je dopustno, če gre za rekonstrukcijo obstoječih stavb.

5 SPLOŠNI PROSTORSKI IZVEDBENI POGOJI

60. člen

(dopustne dejavnosti)

(1) PIP glede dopustnih ih dejavnosti so podrobno prikazani v preglednicah, ki so v členih od 104 do 114 tega odloka, in so opredeljene na podlagi predpisov, nekatera poimenovanja pa so poenostavljena ali združujejo več kategorij iz predpisov.

(2) Na območju mesta Črnomelj, razen na območju ČR_6/8_OPPN (mestno jedro Črnomlja), niso dopustne dejavnosti, ki so na »Seznamu obveznih dejavnosti v mestnem jedru Črnomlja« iz 115. člena tega odloka.

Preglednica 2: Pojasnilo povezav med poimenovanjem dopustnih dejavnosti v tem odloku in poimenovanjem v predpisu o klasifikaciji dejavnosti

Poimenovanje dopustnih dejavnosti v tem odloku	**Dejavnosti, navedene v predpisu o klasifikaciji dejavnosti**
kmetijstvo	A kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo
izkoriščanje mineralnih surovin	B rudarstvo
predelovalne, proizvodne, industrijske dejavnosti	C predelovalne dejavnosti
oskrba z energijo	D oskrba z električno energijo, plinom in paro
- oskrba z vodo - odvajanje in čiščenje odpadne vode - ravnanje z odpadki	E oskrba z vodo; ravnanje z odplakami in odpadki; saniranje okolja
gradbeništvo	F gradbeništvo
trgovina ter storitvene dejavnosti	G trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil
promet in skladiščenje	H promet in skladiščenje
gostinstvo in turizem	I gostinstvo
poslovne dejavnosti	J informacijske in komunikacijske dejavnosti K finančne in zavarovalniške dejavnosti L poslovanje z nepremičninami M strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti N druge raznovrstne poslovne dejavnosti
dejavnosti javne uprave	O dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti
izobraževanje	P izobraževanje
zdravstvo in socialno varstvo	Q zdravstvo in socialno varstvo
kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti	R kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti
druge dejavnosti	S druge dejavnosti T dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo U dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles

(3) Na območjih stanovanj se v objektih, v katerih se na dan uveljavitve tega prostorskega načrta izvaja dovoljena nestanovanjska raba, dopusti novogradnja v obsegu prilagoditve objekta nujnim tehničnim zahtevam za ohranitev izvajanja dejavnosti, ki ne moti bivalnega okolja.

(4) Na območjih PNR, kjer se legalno zgrajeni objekti uporabljajo za namen, ki s tem odlokom ni dopusten ali je omejen, se dopusti rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti, dozidava in nadzidava s povečanjem uporabne površine do 20 %. To se ob upoštevanju drugih določil tega odloka dopusti, če je potrebna prilagoditev objekta nujnim tehničnim zahtevam za ohranitev izvajanja dejavnosti in ob pogoju, da se ne poslabšajo bivalne razmere in stanje okolja.

5.1 Splošna določila za objekte in odprte površine

61. člen

(splošni PIP o vrstah dopustnih objektov glede na namen)

(1) V EUP so na površinah PNR dopustne gradnje osnovnih objektov, pomožnih in začasnih objektov, ki so navedeni v podrobnejših PIP za PNR ali posebnih PIP za posamezne EUP in PEUP.

(2) Dopustna je gradnja objektov GJI, namenjena komunalnemu opremljanju stavbnih zemljišč, varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, varstvu okolja, voda in narave, varstvu kulturne dediščine in obrambi.

62. člen
(namembnost objektov in vrste posegov v prostor)

PIP glede na namen in možnosti spremembe namembnosti objektov so podrobno opredeljeni v preglednicah v členih od 104 do 114 tega odloka.

63. člen
(vrste dopustnih gradenj in drugih posegov v prostor)

(1) Na vseh območjih je dopustna gradnja in rekonstrukcija objektov GJI, skladno z določili tega odloka.

(2) Gradnje, dozidave, nadzidave, rekonstrukcije ter odstranitve objektov, kot tudi spremembe namembnosti objektov so dopustne na območjih, kjer je to skladno s splošnimi PIP ter PIP za posamezno PNR ali EUP. Odstranitve objektov ali delov objekta kulturne dediščine so dopustne le, če je v ta namen predhodno pridobljeno soglasje pristojnega organa. Novogradnja objekta na mestu prej odstranjenega objekta ali dela objekta kulturne dediščine mora glede velikosti in drugih urbanističnih elementov upoštevati usmeritve kot jih določi pristojna javna služba ali so določeni v kulturnovarstvenem soglasju.

(3) Prenove objektov imajo v primeru kakovostne arhitekture in dediščinskih objektov ter območij prednost pred novogradnjami, pri čemer pa se glede umeščanja, oblikovanja in namembnosti smiselno upošteva prostorski kontekst v smislu kontinuitete prostora, ki ga določajo značilnosti tradicionalnih objektov, kot so način umestitve v prostor, prostorski red, dimenzije, razmerja, materiali, arhitekturni elementi in detajli.

(4) Za dozidave in vse vrste razširitev objektov veljajo osnovna določila za gradnjo novih objektov.

(5) Vzdrževalna dela so dopustna na vseh legalno zgrajenih objektih. Pri vzdrževanju se ohranja oziroma zagotovi prvotne kakovostne fasadne elemente.

(6) Dopustne so rekonstrukcije legalno zgrajenih objektov izven stavbnih zemljišč.

64. člen
(lega objektov in odmiki)

(1) Odmiki novih objektov od mej sosednjih zemljišč:

- 3,0 m - za vse zahtevne in manj zahtevne objekte - za stavbe (nad terenom in pod njim), razen v primeru gradnje v nizu,
- 1,5 m - za vse pomožne objekte, razen za ograje, , podporne in oporne zidove, urbano opremo ter parterne ureditve, pri katerih je najbolj izpostavljen del odmaknjen minimalno 0,5 m,
- 5,0 m - za nove stavbe na območjih IG in IP, ki mejijo na območja stanovanj, centralnih dejavnosti in posebnih območij, razen v primerih ko je to s prostorskim aktom drugače določeno.

(2) Ne glede na določila prvega odstavka so dopustni manjši odmiki objektov od meje sosednjega zemljišča, če zmanjšani odmik ne ruši vzpostavljenega prostorskega reda, ne povzroča nedopustnega vpliva na zemljišča v vplivnem območju, omogoča požarno varnost ter vzdrževanje stavbe in če so dovoljeni s pisnim soglasjem vseh lastnikov tangiranega sosednjega zemljišča. Manjši odmiki brez soglasja lastnika sosednjega zemljišča so dopustni le v primeru gradnje na mestu legalno zgrajenih objektov v istih tlorisnih in vertikalnih gabaritih, v delu, ki meji na tangirano sosednje zemljišče.

(3) Ne glede na določila prvega odstavka tega člena se lahko brez odmikov od meje sosednjih zemljišč postavijo oz. zgradijo naslednji pomožni objekti:

- utrjene dovozne poti in dvorišča;
- pomožne infrastrukturne objekte, razen male komunalne čistilne naprave, objekte s hidroforno postajo oz. prečrpališčem in pomožne objekte za spremljanje stanja okolja, kjer je potreben odmik minimalno 1,5 m;
- poljsko pot, gozdno cesto ali vlako, planinsko pot, trimsko in kolesarsko stezo;
- obore in ograje za pašo živine;
- urbano opremo ter podzemne pomožne objekte.

(4) Odmiki novih objektov od cestnega telesa javnih cest morajo biti v skladu s cestno-prometnimi predpisi glede na kategorizacijo posamezne ceste, upoštevaje določila tega odloka v zvezi z gradbenimi linijami in gradbenimi mejami ter zahteve za zagotavljanje preglednosti in prometne varnosti.

(6) Odstopanje od določil prejšnjega odstavka je dopustno v soglasju z upravljavci javnih cest in kadar stavbe sledijo obstoječi razpoznavni gradbeni liniji naselja ali dela naselja oziroma v naseljih, za katera veljajo pogoji varstva kulturne dediščine.

(5) Pri umeščanju objektov se upoštevajo gradbene linije. Kjer te niso določene v kartografskem delu OPN, se povzamejo iz vzorca postavitve obstoječih objektov na območju; postavitev stavb mora slediti obstoječi razpoznavni regulacijski črti naselja, dela naselja ali ulice. Izjema so gručasta naselja oz. deli naselij, kjer ni razpoznavne gradbene linije; tu velja pravilo, da se stanovanjski objekti umeščajo ob javni prostor, preostali deli domačij pa se oblikujejo po zgledu tradicionalnih gručastih domačij.

(6) Nizanje objektov v dolžino na gradbeni parceli je sprejemljivo ob pogoju, da so ti funkcionalno in oblikovno smiselno usklajeni medsebojno in glede na širši prostorski kontekst.

(7) Pri odmikih se upoštevajo odmiki od najbolj izpostavljenih delov objektov.

(8) Za gradnjo objektov ob javnih površinah je izhodišče za določanje kote pritličja objekta praviloma kota javnega prostora, ob katerem bo stal objekt. Kota pritličja ne sme biti več kot 1,5 m pod koto ali nad koto javne poti ali javne ceste, ob kateri stoji, če je odmik objekta od javnega prostora manj kot 8,0 m. Kota terena zasebnega zemljišča ob meji z javnim prostorom lahko odstopa največ 1,0 m od kote terena javnega prostora, na katerega meji. Odstopanja so dopustna na območjih tradicionalne tipologije gradnje, če gre za prilagajanje urbanističnim značilnostim naselja.

(9) Pri umeščanju objektov v prostor se upošteva zunanja meja priobalnega zemljišča, ki sega na vodah 1. reda 15 m, zunaj naselij 40 m, na vodah 2. reda pa 5 m od meje vodnega zemljišča.

65. člen
(velikosti in oblikovanje objektov)

(1) Na območju občine Črnomelj ločimo med naselji s kontinuiteto in naselji brez kontinuitete. Izhodišče za ločevanje med naselji je preglednica v petem odstavku 102. člena.

(2) Naselja brez kontinuitete se oblikuje na sledeč način:

- upoštevajo se relief, obstoječa vegetacija, prometnice in druga GJI, ter drugi elementi prostora,
- upoštevajo se sodobne organizacijske funkcije domačij, tehnologija, načini izvedbe, pri čemer se daje prednost avtohtonim materialom,
- prednost ima prenova naselij, naselja se zgoščujejo, pri čemer se ohranjajo javne odprte površine,
- vzpostavlja se prepoznavna podoba naselja,
- s subtilnim prepletom odnosov med starim in novim, se varuje identitetna podoba avtohtonega stavbarstva, pri čemer se uveljavljajo sodobni oblikovalski pristopi,
- pri oblikovanju objektov se povzemajo stavbni elementi avtohtonega stavbarstva in se interpretirajo na sodoben način,
- kot del celote se vzpostavljajo tlorisno in volumensko razmerje posameznih objektov in domačij, nakloni streh ter položaj objektov glede na sosednji objekt in značilen vzorec naselja.

(3) Naselja s kontinuiteto se oblikujejo na sledeč način:

- ohranja se kulturna krajina in omejujejo posegi ob robu naselja,
- zgoščuje se grajena struktura, prenavljajo in ohranjajo se avtohtoni vzorci poselitve,
- dopustna je sprememba rabe avtohtonih objektov za namene bivanja ali turizma oz. druge dejavnosti, ki ne spreminjajo značaja objekta,
- varuje se prepoznavno podobo naselja in krajine,

- pri oblikovanju objektov se povzemajo stavbni elemente avtohtonega stavbarstva in se interpretirajo na sodoben način. Nujno se upoštevajo tlorisno in volumensko razmerje, naklon strehe, kritina, položaj objekta glede na sosednji objekt, značilni arhitekturni členi ter drugi elementi, ki ohranjajo ali vzpostavljajo identitetno podobo naselja.

(4) Vsi objekti in prostorske ureditve se prilagodijo tradicionalnim oziroma sodobnim kakovostnim objektom in ureditvam iste vrste v okolici po stavbnih volumnih, višini in gradbenih linijah ter gradbenih mejah, naklonu streh in smereh slemen, barvi in teksturi streh in fasad, uporabi materialov ter načinu ureditve odprtega prostora, urbani opremi in drugim kakovostnim oblikovnim značilnostim prostora.

(5) Vsi objekti na gradbeni parceli so oblikovno usklajeni medsebojno in s kakovostnimi objekti na območju naselja.

(6) Višinski gabariti: pri določanju višine objektov se upošteva tudi pretežna višina kakovostnih okoliških objektov znotraj EUP, tako da novi objekti po višini ne izstopajo iz silhuete naselja in da ustrezno izkoriščajo terenske danosti. Izjema so EUP, v katerih so z določili tega odloka posebej dopustni višinski poudarki oziroma višji gabariti od obstoječih.

(7) Etažna višina pritličja je odvisna od vrste in namembnosti objekta in pri stanovanjskih stavbah znaša praviloma do 3,00 m, pri objektih za opravljanje dejavnosti pa je lahko višja, glede na posebnosti posameznih dejavnosti. Podstrešje je lahko izvedeno v dveh etažah ali se lahko izvede nad mansardo, oboje je dopustno pri enakih/nespremenjenih pogojih za višino objekta ter za oblikovanje strehe in strešnih elementov.

(8) Podzemne etaže (garaže in kleti) so dopustne na stavbnih zemljiščih, kjer to dopuščajo geomehanske in hidrološke razmere, potek komunalnih vodov, zaščita podtalnice in stabilnost sosednjih objektov. Klet mora biti vkopana vsaj toliko, da je kota pritličja na razgibanem terenu največ 1,40 m nad terenom, na uravnanem terenu pa največ 0,50 m nad terenom; tlorisni gabarit kleti je lahko drugačnih dimenzij od tlorisnega gabarita pritličja.

(9) Strehe: oblika, naklon, kritina in smeri slemen se prilagodijo kakovostni podobi v naselja ali dela naselja. Kritine so temnih barv (naravne opečne na območjih tradicionalne tipologije gradnje, drugje lahko tudi sive ali rjave barve), ne bleščeče. Na območjih brez javnega vodovoda so dopustne le opečne ali nebarvane betonske kritine, odvisno od tipologije gradnje v naselju. Dopustne so ozelenjene strehe in strehe, pokrite z gramozom ali drugimi ustreznimi materiali za izvedbo ravne strehe. Osvetlitev podstrešnih prostorov in mansard je dopustna s terasami, frčadami in drugimi oblikami odpiranja strešin, ki ne smejo biti višje od osnovne strehe in morajo biti na posamezni strehi poenoteno oblikovane ter lahko zavzemajo največ tretjino površine vsake strešine. Frčade so lahko trikotne, dvokapne, dvokapne z delnim čopom ali kot izzidek na strehi z naklonom strešin, enakim naklonu osnovne strehe. Na strešinah je dopustna namestitev sončnih sprejemnikov v obsegu do dveh tretjin strešine, ki ne smejo presegati slemena streh, njihov naklon pa mora biti pri strehah z naklonom nad 10º enak naklonu strešine. Na območjih, kjer je dopustna samo tradicionalna tipologija objektov, je dopustna namestitev sončnih sprejemnikov samo na sodobno oblikovanih novogradnjah na največ 50 % površine strešine.

(10) Smer slemena stavbe mora biti vzporedno s plastnicami nagnjenega terena, razen kadar je prevladujoč vzorec smer slemena prečno na plastnice.

(11) Fasade: pri oblikovanju fasad se smiselno upošteva kakovostne oz. prevladujoče okoliške objekte v prostorski enoti glede oblikovanja arhitekturnih elementov na fasadi, kot so členitev fasad, okna, slopi oz. stebri, nadstreški, balkoni, ograje, fasadna dekoracija in barve oziroma drugo (struktura, materiali).

(12) Barve fasad: Ni dopustna uporaba signalnih in močnih, nasičenih barv (npr. citronsko rumena, vijolična, živo rdeča, živo oz. travniško zelena, živo oz. turkizno modra ipd.) in kombinacija vpadljivih kontrastnih barv. Barva fasade je skladna z barvo strehe in stavbnega pohištva. Niso dopustne poslikave fasad in podobno, izjeme so sakralni objekti, gasilski domovi, objekti za kulturne dejavnosti in drugi objekti simbolnih pomenov.

(13) Ob javnih površinah se ob upoštevanju gradbenih linij in gradbenih mej zagotovi glavna fasada stavbe, ki se oblikuje glede na pomen in značaj javnega prostora. Zadnje fasade objektov in servisne manipulacijske površine ter pomožni objekti se ne urejajo ob javnih površinah, kot so pomembnejše ceste in ulice ter parki, trgi in igrišča.

(14) Oblikovanje nadzidav in dozidav mora biti podrejeno kakovostim oblikovanja osnovne stavbe, tako da je končni objekt oblikovno skladen v gabaritih, oblikovanju strehe, naklonu strehe, oblikovanju fasade in posameznih arhitekturnih elementov.

(15) Določila tega odloka glede velikosti objektov (horizontalni in vertikalni gabariti ter nakloni in oblike streh) veljajo za novogradnje; v primeru rekonstrukcije obstoječih legalno zgrajenih objektov se lahko ohranjajo obstoječe dimenzije, dopustne pa so tudi dozidave ob upoštevanju prvega odstavka tega člena in določili 103. člena tega odloka.

(16) Odstopanja od prejšnjih določil so dopustna pri dominantah v prostoru (cerkve, kapelice, spominska obeležja in podobno) in objektih javnega pomena.

(17) Urejanje vaškega jedra: upoštevajo se tradicionalne strukture ohranjenih kakovostnih vaških jeder s stavbami ter njihova značilna podoba v prostoru (silhuete, robovi). Fasada objekta v vaškem jedru, ki meji na javni prostor jedra naselja, se oblikuje kot glavna fasada in v smislu celovite obravnave javnega prostora (trg, ulica).

(18) Podrobnejši PIP glede oblikovanja objektov so opredeljeni v preglednicah v členih od 104 do 114 tega odloka.

66. člen
(ureditve zunanjih površin)

(1) Na vseh območjih se v pretežni meri ohranja zdrava obstoječa kakovostna avtohtona vegetacija, pri novih zasaditvah se uporabljajo avtohtone drevesne in grmovne vrste listavcev, eksotične vrste (npr. zlatolistne, srebrnolistne) niso dopustne. Nove zasaditve ne smejo ovirati prometne varnosti oziroma preglednosti. V okolici javnih objektov se ne uporabljajo visokoalergene vrste in vrste rastlin, ki imajo strupene plodove ali druge dele.

(2) Pri urejanju okolice objektov se upoštevata obstoječa konfiguracija terena in odnos do sosednjih objektov in površin. Na posamezni parceli so dopustni nasipi in vkopi do največ 3,0 m glede na obstoječi teren, vendar brez dodatnih opornih zidov. Pri preoblikovanju terena se upošteva načelo čim bolj smotrne prerazporeditve mas ter prilagoditve obstoječemu reliefu na mejah območja urejanja.

(3) Višinske razlike na zemljišču so praviloma urejene s travnatimi brežinami. Oporni in podporni zidovi so dopustni le do višine 1,5 m, in sicer le v primerih, ko niso možna drugačna zavarovanja brežin. Gradnja višjega zidu je dopustna le v primerih, ko gre za gradnjo javnih objektov in naprav, kadar gre za ukrep varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ali kadar inženirski geolog oziroma geomehanik ugotovi nevarnost rušenja terena in ni možnosti za izvedbo brežin, biološko inženirskih ali drugih ukrepov. Pri zidovih, višjih od 1,5 m, se lahko predvidi gradnja zidov v terasah, tako da je omogočena ozelenitev z zasaditvijo vegetacije na terasah. Oblikovanje opornih in podpornih zidov, višjih od 1,5 m, določi arhitekt ali krajinski arhitekt v projektni dokumentaciji, v sklopu katere se pripravi strokovne prostorske preveritve za oblikovanje in ozelenitve, glede na vidno izpostavljenost in skladno z oblikovanjem okoliških ureditev in pozidave.

(4) Dostopne poti in gospodarske površine se oblikujejo po terenu. Dovozi se utrdijo.

(5) Pri urejanju okolice objektov in javnih površin se med gradnjo objekta zavaruje vegetacijo pred poškodbami, po končani gradnji pa sanira poškodbe, odstrani začasne objekte in naprave, odvečni gradbeni material ter uredi okolico.

(6) Pri urejanju območij zelenih površin in zelenih površin v sklopu drugih NRP se upošteva in zagotovi:

- značilnosti terena, predvsem topologijo, mikroklimo, osončenost in rastiščne pogoje,
- oblikovno skladnost in povezanost z okolico,
- programsko ustreznost glede na namensko rabo in dejavnost ter vse uporabniške skupine, trajnostne zahteve, predvsem glede izbora rastlin in gradbenih materialov ter ukrepov za zadrževanje voda in ustrezne rastiščne pogoje za obstoječo in načrtovano vegetacijo.

(7) Območja zelenih površin (ZS, ZSk ZP, ZK, ZD) se lahko komunalno opremijo v skladu z določili tega odloka. Urejanje in vzdrževanje odprtih površin je dopustno v skladu z osnovno namembnostjo območja.

(8) Območje tlakovanega dela gradbene parcele se, ob upoštevanju zahtev za varstvo voda pred onesnaženji, v čim večji meri tlakuje s propustnimi materiali. Načrtuje se prostorske ureditve za zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike.

(9) V primeru urejanja novih asfaltnih in tlakovanih površin s površino, večjo od 3000 m2, se zagotovi predhodna preveritev vplivov na vodni režim na podlagi hidrološko – hidravličnega izračuna.

(10) Za tlakovanje površin ob javnih objektih se uporabljajo kakovostni, trajni materiali, zagotovi se kakovostno oblikovanje, ki mora biti usklajeno z arhitekturnimi in urbanističnimi elementi objektov in ureditev. Materiali in oblikovanje tlakovanih površin so usklajeni z arhitekturo objektov, urbano opremo in drugimi zunanjimi ureditvami. Ni dopustna uporaba agresivnih barv in drsečih materialov.

(11) V ureditve javnih površin se vključi avtohtono drevje kot lipa, javor, divji kostanj, oreh in podobno ter postavitev urbane opreme (vodnjaki, razpela, oglasne deske, klopi, konfini).

(12) Ekološki otoki se postavijo izven osrednjih delov naselja, če to ni mogoče, se postavijo v zelene niše in v za to oblikovane objekte, na mesta, ki vidno niso izpostavljena.

67. člen
(zasaditve)

(1) Na območjih kmetijskih zemljišč se ohranjajo posamična obstoječa drevesa in živice. Obrežne drevnine, razen sanitarnih sečenj, ni dopustno odstranjevati. Če je odstranitev zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev nujna, se nadomestijo oziroma sanirajo.

(2) Za izvajanje gradbenih del na vplivnem območju pomembnejših dreves s premerom debla nad 20 cm se izdela načrt zavarovanja. Če obstoječih dreves in živic zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev ni možno ohraniti, se nadomestijo ob upoštevanju vrstne sestave in razmestitve vegetacije pred odstranitvijo, ali pa se zasaditev izvaja skladno z zasaditvenim načrtom v okviru posameznih prostorskih ureditev.

(3) Na območju naselja se drevesna vegetacija v čim večji meri ohranja. Odstranitev dreves z javnih površin in pomembnih dreves, ki sooblikujejo javni prostor in podobo naselja, je dopustna le na podlagi soglasja službe občine, pristojne za urejanje prostora. Zagotovijo se tudi nadomestne in druge nove zasaditve.

(4) Minimalni pogoji za gradnjo na vplivnem območju obstoječe in načrtovane vegetacije so:

- v primeru tlakovanja površin ob drevesih se zagotavlja ustrezno kakovost in količino tal, dostopnost vode in zračenje tal nad koreninskim sistemom. Minimalna netlakovana odprtina za prehajanje zraka in vode je 3,0 m^2 na drevo. Ta površina ne sme biti povozna;
- gradbišča ni dopustno organizirati na vplivnem območju obstoječih pomembnejših dreves; v kolikor to zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev ni izvedljivo, se z načrtom zavarovanja predvidi ustrezne varnostne ukrepe in zagotovi sanacijo poškodovanih dreves oziroma nadomestitev uničenih dreves s primerljivo vrsto, in sicer z vsaj 10–letno sadiko.

(5) Obstoječi drevoredi in drevesa se ohranjajo, vzdržujejo in obnavljajo. Če to zaradi tehničnih ali varnostnih zahtev ni mogoče, se nadomestijo z enako ali podobno vrsto dreves, skladno z osmim odstavkom tega člena in z uporabo najmanj 10-letnih, drevoredno vzgojenih sadik z višino debla, krošnje in vrsto, primerljivo z drugimi drevesi v drevoredu.

(6) Živa meja ob cestišču je lahko visoka največ 100 cm, merjeno od nivoja cestišča do vrha žive meje. Če je med voziščem in živo mejo pločnik, mora biti zasajena najmanj 50 cm od zunanjega roba pločnika. Če je živa meja ali drevo ob vozišču, morata biti zasajena najmanj 100 cm od roba vozišča, tako da v polni rastni dobi ne sega v profil vozišča. Žive meje, grmovnice in drevesa ne smejo ovirati preglednosti v prometu. Drevesa ne smejo segati nad vozišče tako, da bi ovirala promet.

(7) Zasaditve površin v javni rabi vključujejo drevesno in grmovno vegetacijo, pri čemer so minimalni pogoji:

- za parkirišča na nivoju terena: 1 funkcionalno drevo z višino krošnje na najmanj 2,5 m na 5 parkirnih mest; drevesa so po parkirišču enakomerno razporejena. Če parkirišče leži tik ob drevoredu ali drugi javni odprti površini, porasli z drevesi, je število dreves na parkirišču lahko smiselno manjše.
- ob mestnih vpadnicah in drugih cestah se zasadijo obojestranski drevoredi, enostranski pa v primerih, kadar ni možnosti za obojestranskega glede na cestni profil ali GJI,
- zasaditve javnih površin se izvaja s funkcionalnimi drevesi (drevo z obsegom 25 – 30 cm na višini 1,0 m od tal po saditvi in višino debla med 2,5 in 3,5 m, posajeno ob cesti, na kateri je dopusten tovorni promet.

(8) Izbor rastlin za zasaditve upošteva rastiščne razmere in varnostno zdravstvene zahteve, zato se uporablja vrste, ki dobro prenašajo mestno klimo, zmrzal in sušo ter sol (npr. javor, lipa, mali jesen, gledičija, ginko). Minimalni pogoji so:

- na javnih površinah, zlasti v parkih in na otroških igriščih, ni dopustna uporaba strupenih in poudarjeno alergenih rastlin,
- pri drevesnih vrstah je prepovedana uporaba krhkih, lomljivih vrst, kot sta topol in vrba z izjemo obvodnega prostora ter jesenolistni javor in vrst, ki so poudarjeno občutljive za rastlinske bolezni ali škodljivce skladno z določili pristojnih služb za varstvo rastlin,
- na ekološko pomembnih območjih in v območjih naravnih vrednot je dopustna le avtohtona vegetacija,
- uporaba eksotičnih vrst je dopustna le v izjemnih primerih in sicer na parkovnih površinah in v okviru zelenic ob javnih objektih posebnega pomena,
- spodbujajo se ureditve in zasaditve z medovitimi rastlinami.

(9) Za vsako stanovanje v stavbi s šest ali več stanovanji se zagotovi najmanj 15 m^2 zelenih površin. Od tega mora biti najmanj 2,5 m^2 površin namenjenih za počitek stanovalcev, najmanj 5,0 m^2 površin zagotovljenih za igro z žogo za potrebe večjih otrok in mladostnikov ter najmanj 7,5 m^2 površin namenjenih in urejenih za igro mlajših otrok (do 12 let), in sicer 4,0 m^2 za igralne površine (opremljeno igrišče) in 3,5 m^2 za zatravljene zelene površine in zasaditve.

(10) Površine iz prejšnjega odstavka za igro mlajših otrok so lahko oddaljene od stanovanj do 100 m površine za igro večjih otrok in mladostnikov pa do 300 m. Najmanjša priporočljiva velikost otroškega igrišča je 200 m2, najmanjša priporočljiva velikost igrišča za igro večjih otrok in mladostnikov je 1000 m2. Igrišča za igro otrok so odmaknjena od prometnic oziroma zavarovana pred njimi.

(11) V stanovanjskih objektih za posebne namene (SB) se zagotovi na vsako posteljo najmanj 8 m2 zelenih površin.

(12) Če na gradbeni parceli večstanovanjskega objekta ni prostorskih možnosti za zagotovitev zadostnih zelenih površin, investitor manjkajoče zelene površine, razen površin za mlajše otroke (7,5 m2 na stanovanje), zagotovi na drugi ustrezni lokaciji, ki je od stavbe oddaljena največ 200 m tako, da je stanovalcem omogočena njena trajna uporaba.

(13) Normativi iz prejšnjih odstavkov se ne uporabljajo, kadar se nova stanovanja (do pet stanovanj) pridobijo s preureditvijo obstoječih stavb na območju naselja.

(14) Kadar se zaradi novogradnje objekta odstrani obstoječa drevesa, se odstranjena drevesa nadomesti na območju gradbene parcele novega objekta oziroma v skladu z določbo 4. odstavka tega člena.

(15) Ozelenitev parkirnih mest ne nadomešča zahtevane ozelenitve gradbene parcele objekta.

68. člen
(gradbene parcele)

(1) Za gradnjo stavbe se določi gradbena parcela, ki se ji določijo velikost, lega in oblika.

(2) Pri določitvi gradbenih parcel se upošteva:

- položaj, namembnost in velikost gradbenih parcel;
- urbanistične zahteve - obvezen je dostop z javne ceste ali poti do vsake gradbene parcele, na kateri so ustrezne parkirne površine (glede na namembnost objektov), utrjene površine in funkcionalno zelenje;
- namembnost in velikost javnih površin, prometnih površin in komunalnih koridorjev ter njihovo vzdrževanje;
- sanitarno - tehnične zahteve (vpliv bližnje okolice, osončenje v odnosu do gostote zazidave in glede na razmestitev bivalnih prostorov v stavbi, prezračevanje – proste površine, interventne poti);
- določen FZ ali FI, minimalne odmike od posestnih meja ter omejitve, ki jih določajo gradbene meje in gradbene linije;

(3) Najmanjša velikost gradbene parcele za gradnjo novih objektov se določi skladno s pogoji:

- na območju SSs najmanj 450 m^2,
- na območju SSn najmanj 250 m^2 za en objekt v nizu,
- na območju SKs najmanj 500 m^2,
- za območja kmetij na območju SKk najmanj 1000 m^2.

(4) Določila iz prejšnjega odstavka ne veljajo:

- za območja mestnega jedra Črnomlja ter vaških in trških jeder, kot so Adlešiči, Dobliče, Dragatuš, Stari trg in Vinica,
- na območju SSv,
- druga območja, kjer je dopustna gradnja večjih objektov (območja za centralne dejavnosti, za industrijo ter za gospodarske cone),
- za EUP: ČR_14/8, ČR_14/9, ČUS_3, DRE_4, DRE_5, DRE_6 in LOK_8
- in v primerih novih gradenj na mestu istovrstnih obstoječih objektov.

(5) Za območja iz prejšnjega odstavka se gradbena parcela določi glede na predpisano izrabo zemljišča in ostale pogoje, ki jih določa ta odlok.

(6) Za kmetije in kmetijske objekte se poleg pogojev iz 2. odstavka tega člena velikost gradbene parcele določi še ob upoštevanju velikosti, potreb po modernizaciji, lege in medsebojne razporeditve objektov, potrebnega manipulativnega prostora (tudi dostop, parkirišča, manipulacijski prostor za tovorna vozila, drugo mehanizacijo in za odlagališča) in vitalnosti kmetije.

(7) Pri stavbah v območjih centralnih dejavnosti (CD) in v posebnih območjih (SB) se poleg pogojev iz 2. odstavka tega člena velikost gradbenih parcel določi na osnovi oblikovanosti terena, programa dejavnosti in pogojev za izkoriščenost gradbene parcele, za katere se izvaja prostorska ureditev ali gradnja.

(8) Delitev zemljiških parcel, ki predstavljajo gradbene parcele obstoječih objektov (zazidana stavbna zemljišča), je dopustna le v primeru, če nova zemljiška parcela obstoječega objekta ustreza pogojem za velikost in oblikovanje gradbene parcele v skladu z določili tega odloka, da se ohranja morebitna značilna zemljiška struktura in da imajo vse parcele zagotovljen dovoz in dostop do javne ceste.

(9) Delitev zemljiških parcel stavbnih zemljišč je dopustna, kadar se lahko s parcelacijo oblikuje več zemljiških parcel, ki ustrezajo pogojem za velikost in oblikovanje novih gradbenih parcel v skladu z določili tega odloka. Pri določanju gradbene parcele ni dopustno oddeliti nezazidanih stavbnih zemljišč, ki po merilih tega odloka ne ustrezajo kriterijem samostojne gradbene parcele.

(10) Na območjih razpršene poselitve in razpršene gradnje, določene s tem odlokom, so minimalne velikosti gradbenih parcel lahko tudi manjše od minimalnih velikosti, določenih s tem odlokom, če se pri določitvi gradbene parcele upoštevajo minimalne zahteve za zagotavljanje normalne uporabe objektov.

5.2 Splošna določila za pomožne in začasne objekte ter druge elemente, ki sooblikujejo prostor

69. člen
(pomožni objekti)

Vrste dopustnih pomožnih objektov so opredeljene v preglednicah v prilogi tega odloka, ki določa dopustne objekte na posameznih podrobnih namenskih rabah prostora. Pomožni objekti se, razen če ta odlok določa drugače, gradijo kot nezahtevni in enostavni objekti. Če se spremeni predpis, ki določa vrste objektov glede na zahtevnost, se nova določila za nezahtevne in enostavne objekte smiselno upoštevajo.

(1) V primeru, da se pomožni objekti gradijo v večjih gabaritih, kot je določeno s predpisi, se gradijo kot manj zahtevni objekti, vendar zanje, razen določila o tlorisni velikosti, veljajo določila členov 69 do 73 za pomožne in začasne objekte.

(2) Za oblikovanje pomožnih objektov se ne glede na vrsto PNR smiselno uporabljajo členi 69 do 73 tega odloka, če s posebnimi PIP ni drugače določeno.

(3) Na območjih, varovanih s predpisi s področja varstva kulturne dediščine, je gradnja pomožnih objektov dopustna skladno s PIP za varstvo kulturne dediščine in soglasjem pristojnega zavoda.

70. člen
(splošni PIP za gradnjo pomožnih objektov na območjih stanovanjske rabe)

(1) Na gradbeni parceli, ki pripada osnovni stanovanjski stavbi, se lahko zgradi največ po en nadzemni pomožni objekt iste vrste; z izjemo namenskih rab IK, SKs in SKk za objekte za potrebe kmetije skupna površina vseh pomožnih objektov, ki so stavbe, na gradbeni parceli ne sme presegati 90 m^2 in dopustne FZ.

(2) Gradnja objektov, razen vetrolovov, pergol in nadstreškov v obliki pergole, med javno potjo in gradbeno linijo oz. glavnim objektom ni dopustna. To ne velja v primerih, ko je razdalja med glavnim objektom in javno potjo več kot 50 m.

(3) Določila za oblikovanje:

- oblikujejo in postavljajo se v skladu z določili za zahtevne in manj zahtevne objekte v okviru gradbene parcele in osnovnega objekta oz. EUP, tako da so v razmerjih, oblikah in materialih usklajeni z osnovnimi in drugimi objekti na parceli,
- etažnost je pritlična, praviloma brez kleti,
- strehe so lahko ravne ali nižjega naklona (do 6 stopinj) ali pa usklajene z naklonom strehe osnovnega objekta, če ta ustreza določilom odloka; to velja tudi za območja tradicionalne tipologije gradnje,
- če je pomožni objekt prostostoječ, je sleme strehe v smeri daljše stranice,
- čopi niso dopustni,
- strešne frčade niso dopustne,
- strešna kritina je usklajena s kritino osnovne stavbe, pri naklonih, nižjih od 6 stopinj je lahko druge vrste.

(4) Pergola in brajda sta prostostoječi ali naslonjeni na osnovni objekt ter namenjeni senčenju in opori plezalk, sadnega drevja ali vinske trte; sestavljeni sta iz vertikalnih stebrov in prečnih horizontalnih elementov.

(5) Nadstrešek je pretežno odprta stavba, ki je prostostoječa ali naslonjena na osnovni objekt, lahko tudi zgolj streha brez lastnih podpor, pritrjena na stavbo. Streha je ravna ali nižjega naklona (do 6 stopinj) ali z naklonom, usklajenim z naklonom strehe osnovnega objekta, če ta ustreza določilom odloka. Namembnost nadstreška je skladna s splošnimi PIP za podrobno namensko rabo prostora.

71. člen
(splošni PIP za gradnjo pomožnih kmetijsko gozdarskih objektov - stavb)

(1) Pomožni kmetijsko gozdarski objekti so praviloma zgrajeni kot posamična gradnja. Po prenehanju uporabe se odstranijo.

(2) Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč, ki je v lasti ali najemu kmetije, in je vpisana v register kmetijskih gospodarstev, se pomožni objekti lahko gradijo tudi na območju v 40 m (oz. 20 m na območju KP Kolpa) pasu kmetijskih zemljišč, ki obkrožajo območja stavbnih zemljišč te kmetije ali naselja, v katerem so osnovni objekti te kmetije s PNR SKs, SKk, IK, Av, As, Ak. Pri tem se upošteva pogoj, da na istem območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena ali pa se v projektni dokumentaciji dokaže, da sta konfiguracija terena ali oblika parcele neprimerna za postavitev dodatnih objektov in pod pogojem, da je tak objekt nujen za delovanje kmetije in da ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij ter da ne gre za vinogradniško območje. Splošni pogoj glede dopustnosti gradnje pomožnih objektov v 40 m pasu ob stavbnih zemljiščih ne velja za naselja Lokve, Hrast pri Vinici, Golek pri Dragatušu in Petrova vas, pri katerih se pomožni objekti lahko gradijo v skladu s posebnimi PIP za enote urejanja prostora LOK_1, HRV_1, HRV_2, HRV_4, GOL_1, PEV_1 in PEV_2. Na kmetijskih zemljiščih so tudi zunaj 40 m (oz. 20 m na območju KP Kolpa) pasu dopustne ureditve zadrževalnikov vode in zbiralnikov padavinske vode za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč in napajanja živine ter gradnja čebelnjakov, krmišč in rastlinjakov. Na kmetijskih zemljiščih sta dopustni rekonstrukcija in nadomestna gradnja kozolcev obstoječih dimenzij na istih lokacijah, oziroma se lahko prestavijo v radiju 30 m, če se s tem izboljša raba kmetijskih zemljišč.

(3) Krmišča in staje zunaj območij stavbnih zemljišč so namenjena krmljenju in zavetju živine oz. drobnice v času, ko primanjkuje paše in med prezimovanjem živali na pašnikih. Urejajo se kot na vse strani odprti objekti velikosti do 50 m^2, brez posebej utrjenih tal, z lahko montažno streho na opornikih.

(4) Čebelnjak je pritličen objekt v leseni izvedbi, lahko je premičen ali stalni objekt za postavitev čebeljih panjev s čebeljimi družinami. Proporci in oblikovanje objekta povzemajo slovenski tip čebelnjakov. Zunanja dolžina objekta z asimetrično streho ne sme presegati 6 m. Čebelnjaki zunaj območij stavbnih zemljišč so praviloma premični ali postavljeni na točkovnih temeljih. Čebelnjaki, ki so namenjeni samo postavitvi panjev, povzemajo obliko tradicionalnega slovenskega čebelnjaka, v urbanem okolju pa so lahko tudi sodobne oblike. Čebelnjaki, ki služijo tudi točenju medu in/ali apiterapiji, imajo simetrično

dvokapnico z naklonom 35-45 stopinj. Lokacije stacionarnih ali premičnih čebelnjakov morajo biti določene tako, da območje preleta čebel iz panjev ne bo posegalo na poselitveno območje. Postavitev je dopustna na podlagi pozitivnega mnenja čebelarske svetovalne službe, iz katerega izhaja, da je zemljišče, na katerem bi stal takšen čebelnjak, v skladu s predpisi, ki urejajo čebelarstvo, da je zemljišče vključeno v kataster čebelje paše in čebelarski pašni red in da je investitor vpisan v priznano rejsko organizacijo za kranjsko čebelo.

(5) Lovske preže imajo uporabno etažo na dvignjeni leseni konstrukciji, uporabna površina ne sme presegati 4 m^2, izvedene so v lesu.

(6) Ribogojnice so na kmetijskih zemljiščih dopustne samo v primeru, da so v 40 m pasu od stavbnih zemljišč.

(7) Oblikovanje objektov je skladno z določili tega odloka za oblikovanje gospodarskih objektov glede na posamezno namensko rabo oz. tipologijo oblikovanja stavbe. V kolikor se tak objekt gradi na kmetijskih zemljiščih, se smiselno upošteva oblikovanje bližnje namenske rabe oz. tipologije oblikovanja.

72. člen
(splošni PIP za gradnjo preostalih pomožnih objektov)

(1) Ograje: povzemajo tip in material kakovostnih oz. značilnih obstoječih ograj območja EUP, na katerem se nahajajo. Uporabljajo se žive meje iz avtohtonega grmičevja, kot so gaber, kalina in podobno, ter žične, kovinske ali lesene ograje. Zidovi so dopustni do višine 0,5 m, višji pa samo, če so oblikovani kot del osnovnega objekta. Medsosedske ograje v naseljih ne smejo presegati višine 1,80 m.

(2) Zidovi: oporni in podporni zidovi se arhitekturno oblikujejo, izvedejo v vidnem betonu ali kamnu ter oblikovno uskladijo s kakovostno oblikovanimi okoliškimi objekti na gradbeni parceli in v soseščini ter z elementi urbane opreme naselja; zidovi višine nad 0,5 m se ozelenijo.

(3) Rezervoarji: na vinogradniških območjih zbiralniki za kapnico ali greznice na smejo biti posebej nadkriti, razen če gre za brajde. V kolikor so vidno izpostavljeni, morajo biti rezervoarji za gorivo in rezervoarji za vodo (kapnice) vkopani.

(4) Spominsko obeležje v obliki kapelice se oblikuje sodobno, a po vzoru tradicionalnih v bližnjem prostoru; strehe so lahko simetrične dvokapnice, dopustne so tudi trikapne strehe, naklon je od 40 do 50 stopinj, kritina je opečni zareznik, bobrovec, lesene skodle, baker ali rjava pločevina.

(5) Pomožni infrastrukturni objekti: dopustna je gradnja pomožnih infrastrukturnih objektov, ki so potrebni za normalno funkcioniranje EUP ali prečkajo EUP, ob upoštevanju drugih določil tega odloka. Protihrupne ograje se na območjih naselij lahko gradijo le do višine 2,20 m od nivelete ceste, če ni s projektom za pridobitev gradbenega dovoljenja določeno drugače. Gradnja protihrupnih ograj je dopustna le na podlagi dokazanega preseganja dopustnih ravnih hrupa in na podlagi strokovne prostorske preveritve, pri čemer se zagotovi oblikovno skladnost s preostalimi elementi obcestnega prostora in okoliške pozidave ter ustrezno oblikovanje in zasaditve za zakrivanje ograj v pogledih iz okoliških objektov prostora ter okoliške pozidave. Palisade, lovilne mreže in prosto viseče mreže ter drugi ukrepi za preprečevanje erozije na strminah se izvajajo tako, da niso vidno moteče.

(6) Urbana oprema: za izbor in oblikovanje urbane opreme ter urejanje javnega prostora se uporablja Katalog mestne opreme za mesto Črnomelj. Objekte in naprave za oglaševanje na javnih površinah je dopustno postavljati v skladu z določili občinskega predpisa o oglaševanju, ki se smiselno uporablja tudi za objekte in naprave za oglaševanje na zasebnih površinah na območjih, vizualno izpostavljenih javnemu prostoru (vstopne osi v naselja, križišča). Objektov in naprav za oglaševanje ni dopustno postavljati na območjih s tradicionalno tipologijo gradnje in na vseh objektih s tradicionalno tipologijo. Ni dopustna uporaba urbane opreme v obliki kozolca ali podobnih konstrukcij. Na območjih naravnega odprtega prostora ter ostalih naselij, KP Kolpa in KP Lahinja se izbor iz Kataloga mestne opreme smiselno uporablja, če ni z drugimi predpisi drugače določeno. Za navedena območja se praviloma uporablja urbana oprema, izdelana v kombinaciji z lesom.

(7) Ekološki otoki - zbiralnice ločenih frakcij se umeščajo na vidno neizpostavljene lokacije, zunaj ožjih središč naselij, oblikovno so poenoteni, umestijo se v posebej v ta namen oblikovane objekte oz. ureditve zastrejo se z zasloni ali prislonijo k zidu, brežini, ograji; pri umestitvi in oblikovanju objekta in urbane opreme se upošteva lokalni kontekst.

(8) Gostinski vrt je odprt grajen objekt, sestavljen iz utrjene ali tlakovane površine, z ograjami in opremo za zaščito pred vremenskimi vplivi, hkrati je to odprta površina in je na stalnem mestu.

73. člen
(splošni PIP za začasne objekte in druge elemente, ki sooblikujejo prostor)

(1) Začasni objekti se postavljajo za čas prireditve ali sezonske turistične ponudbe oz. drugih občasnih dejavnosti in se odstranijo po končani letni sezoni oz. dogodku, zemljišče pa se vzpostavi v prvotno stanje.

(2) K drugim elementom, ki sooblikujejo prostor, prištevamo vse tisto, kar vpliva na vizualno podobo prostora in se po gradbeni zakonodaji ne smatra kot objekt.

(3) Začasni objekti in naprave (npr. zabojniki - kontejnerji, kioski, mobilne hišice ter izvenstandardne oblike nastanitve, kot so glamping hišice, hiške na drevesih, vinski sodi in podobno, šotorišča, prikolice, pokrit prostor z napihljivo konstrukcijo in montažni šotori, premični panoji za oglaševanje, stroji oz. naprave ter okrasni elementi na javnih površinah) so v primeru, da gre za turistično in gostinsko rabo, dopustni samo v času posamezne turistične sezone. Začasni objekti za prodajalne, skladišča in sanitarije, vratarnice – recepcije so dopustni glede na podrobno namensko rabo prostora ali posebnimi PIP za posamezne EUP. V okviru gospodarskih con z namensko rabo IP in IG so začasni objekti dopustni tudi za daljše obdobje, če gre za proizvodne in poslovne dejavnosti ter kot tehnološki in skladiščni objekti, pri čemer morajo biti gabariti in oblikovanje usklajeni z merili za oblikovanje stavb. Začasni objekti, ki so stavbe ali izvenstandardne oblike nastanitve, se lahko postavijo samo na komunalno opremljenih stavbnih zemljiščih, pri njihovi postavitvi pa je treba upoštevati pogoje, ki veljajo na posameznem zemljišču glede postavitve objektov ter njihovih vertikalnih gabaritov in barv.

(4) Izvenstandardne oblike nastanitve, kot so glamping hišice, hiške na drevesih, vinski sodi in podobno, so dopustne kot dopolnilna ponudba obstoječega gostinskega obrata, turističnega objekta ali kmetije v njegovi neposredni bližini, izjemoma pa lahko tudi na dislocirani lokaciji skladno z določili tega odloka.

(5) Vrtine za raziskave: na celotnem območju občine so ob upoštevanju vseh režimov dopustne raziskave in izraba geotermičnih virov pod pogojem, da trajno ne spreminjajo in poškodujejo naravnega stanja na površini in podtalju ter ne spreminjajo podobe prostora in da se po izvedbi zemljišča vrnejo v prvotno stanje z izjemo ureditve ustja vrtine.

6 PROMETNA, OKOLJSKA, ENERGETSKA IN KOMUNIKACIJSKA INFRASTRUKTURA

74. člen
(gradnja gospodarske javne infrastrukture in grajenega javnega dobra)

(1) Vsa GJI se načrtuje, gradi, obratuje in vzdržuje v skladu z veljavnimi predpisi in tehničnimi normativi.

(2) Vsi posegi na GJI ter v varovalnem pasu GJI se lahko izvajajo le s soglasjem upravljavca posamezne GJI.

(3) Vodi GJI potekajo po javnih površinah, razen na odsekih, na katerih zaradi terenskih ali drugih razlogov potek po javnih površinah ni možen.

(4) Ob upoštevanju zadostnih medsebojnih odmikov vodi GJI potekajo v skupnih koridorjih, pri čemer se upošteva osnovne zahteve glede kota križanja in varnostih odmikov med vodi GJI, kot to določajo veljavni predpisi.

(5) Vsi vodi in objekti GJI potekajo oziroma so umeščeni v prostor tako, da je možno priključevanje vseh objektov na območjih urejanja.

(6) Vsi vodi in objekti GJI potekajo oziroma so umeščeni v prostor tako, da sta omogočeni njihova nemotena obratovanje in vzdrževanje.

(7) Gradnja prometne, okoljske, energetske in komunikacijske infrastrukture poteka usklajeno.

(8) Ob gradnji novih ali rekonstrukciji obstoječih vodov GJI se v okviru območja predvidenega posega predvidi tudi rekonstrukcijo preostalih vodov, objektov in naprav, ki so zaradi dotrajanosti, premajhne zmogljivosti ali drugih razlogov neustrezni.

(9) Vode GJI na urbanih območjih ter na območjih varstva kulturne dediščine se izvede podzemno oziroma skladno s pogoji služb za varovanje narave in kulturne dediščine.

(10) Površine za cestno infrastrukturo so namenjene izgradnji in urejanju objektov in naprav za promet cestnih in tirnih vozil ter za spremljajoče objekte (pločniki, kolesarske steze, postajališča, parkirišča, počivališča, usmerjevalne table in drugi dopolnilni prometni objekti). Gradnja parkirišč, poti za pešce in kolesarje, zasaditve in urejanje obcestnega zelenja so dopustne tudi izven prometnih površin.

(11) Poteki komunikacijskih vodov in energetskih vodov ter vodov okoljske infrastrukture ne izključujejo druge namenske rabe pod njimi ali nad njimi, vendar namenska raba ne sme biti izključujoča, kar pomeni, da ne sme ogrožati delovanja in vzdrževanja vodov, hkrati pa vodi ne smejo ogrožati rabe nad ali pod njimi.

(12) Pri načrtovanju poteka trase javne infrastrukture je treba načrtovati čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, razen izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšanja obstoječe stabilnosti brežin vodotokov.

(13) Pri načrtovanju ureditve cest, ureditve kolesarskih poti in pešpoti se je treba v čim večji meri izogibati poplavnim območjem in v čim večji meri načrtovati gradnjo prometne infrastrukture zunaj priobalnih zemljišč.

75. člen
(gradnja in urejanje cestnega in železniškega omrežja)

(1) Načrtovanje, gradnja in vzdrževanje obstoječe prometne infrastrukture so skladni z zakonskimi določili in veljavnimi predpisi s področja prometa.

(2) Ceste s pripadajočimi objekti in napravami se lahko gradijo in prenavljajo znotraj območjih prometne infrastrukture in območjih predvidenih za urejanje z OPPN, na preostalih območjih pa skladno z določili tega odloka.

(3) Dovozi in priključki na cestno mrežo se uredijo tako, da ne ovirajo prometa in v soglasju s pristojnim upravnim organom ali upravljavcem ceste. Na javno cesto se praviloma priključuje več objektov s skupnim priključkom.

(4) Nove slepo zaključene ceste imajo na zaključkih obračališča.

(5) V varovalnih pasovih obstoječih cest so gradnja novih objektov in naprav in investicijska vzdrževalna dela dopustna v skladu z določili tega odloka in ob soglasju upravljavca ceste.

(6) V naseljih se ob cestah praviloma izvede hodnike za pešce, kolesarske steze in javno razsvetljavo. Izjemoma ta določba ne velja pri rekonstrukcijah cest z manjšimi prometnimi obremenitvami.

(7) Vse regionalne ceste na območju potekov skozi naselja se perspektivno izvedejo najmanj v profilu: vozišče 2 x 3,25 m, robni pas 2 x 0,25 m, varovalni pas 0,50 m, kolesarska steza 2 x 1,0 m in hodnik za pešce 2 x 1,50 m.

(8) Na lokalnih cestah se vzpostavlja prečni profil za javno cesto z voziščem 2 x 2,75 izven naselja, v naseljih pa 2 x 3,0 m ter glede na prometne obremenitve, bližino turističnih točk, storitvenih dejavnosti, v zaposlitvenih delih naselja tudi kolesarska steza 2 x 1,50 m in hodnik za pešce širine 0,75 m, pri večjem številu pešcev pa tudi 2 x 0,75 m. Odstopanja se dopustijo pri rekonstrukciji obstoječih cest v naselju oz. v primerih, kjer je projektna hitrost do 50 km/h.

(9) Glede na njihovo funkcijo se ceste delijo na: DC – daljinska cesta, PC – povezovalna cesta, ZC – zbirna cesta, DP – dostopna cesta in MP – malo prometna cesta.

(10) Navedene skupine cest se podrobneje razdelijo na posamezne kategorije na območju UN Črnomelj na obvozne ceste, na primarne ceste, povezovalne ceste in sekundarne ceste. V kartografskem delu tega odloka je pregledna karta cestnega omrežja z označenim tipičnimi prerezi ter shematski prikaz posameznih tipičnih prečnih profilov.

(11) Vzpostavi se sistem daljinskih, glavnih in regionalnih kolesarskih povezav na državni ravni ter občinske kolesarske povezave, ki se navezujejo na omrežje državnih kolesarskih povezav.

(12) Na območju Črnomlja se kolesarske povezave urejajo ob pomembnejših prometnicah. Omrežja pešpoti in kolesarskih povezav (stez oz. poti) se navezujejo na javne zelene površine, parke, igrišča in otroška igrišča, trge, pomembnejše objekte in se opremijo z urbano opremo prostora:
- z javno razsvetljavo (razen na območju gozdov in tam, kjer javna razsvetljava ni potrebna oz. njena namestitev ni skladna z vizijo urejanja prostora ali s smernicami sektorjev);
- z drevoredi oz. drugo zasaditvijo glede na v tem odloku določene profile posamezne prometnice,
- mestoma tudi z razširitvami javnega prostora – s počivališči, ki se uredijo kot peščene ali (na območjih bolj strnjene pozidave) tlakovane površine, opremljene z urbano opremo za sedenje in počitek (klopi in mize, smetnjaki, pitniki, stojala za kolesa ipd.),
- z drugo urbano opremo prostora (usmerjevalne in info table, konfini ali ograje za preprečevanje vdora motornega prometa na te površine, ipd.).

(13) Ob izvedbi rekonstrukcije ceste se izvedejo tudi ukrepi za vzpostavljanje kolesarske povezave v obcestnem pasu skladno z določili tega odloka.

(14) Javni potniški promet se ureja na območjih obstoječe pozidave v večjih naseljih, med večjimi naselji in njihovimi zaledji ter razvija na območjih novih pozidav in širitev naselij, sočasno z rekonstrukcijami ali novogradnjami cestnega omrežja.

76. len
(ureditve vstopno izstopnih mest za plovbo)

(1) Na območjih ob rekah Kolpi, Lahinji in Dobličici je dopustna ureditev vstopno izstopnih mest za plovni režim na območjih stavbnih zemljišč in na drugih s tem odlokom določenih mestih opredeljenih v PIP za posamezno EUP.

(2) Lokacije vstopno izstopnih mest se vidno označi izven poplavnega območja ali na območju stavbišč ob obstoječih objektih z enotnimi oznakami, na območju KP Kolpa v skladu z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in se jih uredi na sonaravni način, da ne posegajo v pretočni profil reke.

(3) Na lokacijah, kjer je predvideno postavljanje premičnih sanitarij, se postavitev uredi tako, da niso vidno izpostavljeni. Če to ni mogoče, se sanitarije ustrezno zakrijejo z avtohtono zarastjo ali s premičnimi začasnimi elementi iz naravnih materialov.

(4) Vstopno izstopna mesta se uredi v skladu s podrobnimi izvedbenimi pogoji, na območju KP Kolpa pa v skladu z Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
- spodnja meja, pri kateri je čolnarjenje dopustno, je 6 m^3/s, oziroma 70 cm na vodomerni postaji v Radencih;
- v času drstitve (do 1. julija) naj se prednostno uporablja naslednja vstopno izstopna mesta: Prelesje PRE_2, Gorenji Radenci GRA_3, Damelj DAM_2, Vinica VNC_9_OPPN, Dolenjci GOA_8, Griblje GRI_7;
- za potrebe množičnega turizma (nad 10 čolnov – kanujev oz. 5 raftov) naj se skozi celotno sezono prednostno uporablja vstopno izstopna mesta na naslednjih lokacijah oz. EUP: Prelesje PRE_2, Gorenji Radenci GRA_3 (parc. št. 2304, k.o. Radenci), Damelj DAM_2, Vinica VNC_5, Dolenjci GOA_8, Griblje GRI_7.

(5) Za vsak poseg na vodnem, priobalnem in poplavnem zemljišču je treba predhodno pridobiti vodno soglasje in naravovarstveno soglasje oz. dovoljenje za poseg v naravo. Poseg ne sme biti v nasprotju s predpisi o varstvu kmetijskih zemljišč.

77. člen
(gradnja in urejanje parkirnih mest in garaž)

(1) Pri novogradnjah in pri spremembi namembnosti se na gradbeni parceli zagotovi zadostno število parkirnih mest (PM) kot je razvidno iz preglednice 3. Zagotavljajo se na parkirnih površinah, garažnih mestih ali garažah v kletnih in preostalih etažah. Na območjih, kjer zaradi zatečenega stanja (npr. strnjena tipologija gradnje) PM ni možno zagotavljati na gradbeni parceli, se manjkajoča PM zagotavljajo na javnih, zasebnih ali skupnih, površinah, zagotovljenih v ta namen. Število zahtevanih parkirnih mest, navedenih v spodnji preglednici je lahko tudi manjše, če se dokaže, da takšno število ni potrebno glede na druge ukrepe v okviru zagotavljanja trajnostne mobilnosti.

(2) Pri večstanovanjskih stavbah se čim več PM zagotavlja v kleteh stavb oziroma v podzemnih prostorih ali v preostalih etažah. Pod obstoječimi PM je dopustna gradnja podzemnih garaž. Število javnih PM, ki so bila zgrajena za potrebe večstanovanjskih stavb, se s tem ne sme zmanjšati.

(3) PM se razporedi in izvede tako, da hrup ali smrad ne motita dela, bivanja in počitka ljudi v okolici. Parkirne ploščadi z več kot 5 PM se ozeleni z zasaditvijo dreves po splošnih PIP tega odloka o zasaditvah in urejanju javnih odprtih površin.

(4) Površine PM, manipulativnih površin in platojev se utrdi, tako da so nepropustne za vodo in naftne derivate. Omejijo se z betonskimi robniki in nagnejo proti iztokom, ki so opremljeni s peskolovi in lovilci olj, kjer so zahtevani skladno s predpisi.

(5) PM, garaže in njihovi pomožni objekti, kot so npr. rampe, zapornice, oporni zidov, vratarnice, morajo zadostiti zahtevam protipožarne zaščite. Goriva in maziva, ki odtekajo, se odstrani na neškodljiv način. Garaže in njihovi pomožni objekti morajo imeti možnost prezračevanja.

(6) PM in garaže za tovorna vozila, ki presegajo 3,5 t, za avtobuse in za priklopnike teh motornih vozil v stanovanjskih naseljih niso dopustna. Zgraditi jih je možno na območju prometnih površin in območju proizvodnih dejavnosti.

(7) Če podzemne garaže niso zgrajene pod objekti, morajo imeti nad seboj dovolj debelo humusno plast, ki omogoča ozelenitev in zasaditev vsaj nizke vegetacije ali pa morajo imeti na terenu streho garaže urejeno kot javno površino, odprto športno igrišče, nadzemno parkirišče in podobno.

(8) Manipulacijske površine ob parkiriščih se izvedejo in uredijo tako, da se prepreči vzvratno vključevanje vozil na javno cesto.

(9) Na vseh javnih parkiriščih je treba, skladno s predpisi, zagotoviti ustrezno število parkirnih mest za funkcionalno ovirane osebe.

(10) Pri določanju PM za stavbe, namenjene javni rabi, ki morajo biti brez grajenih ovir, je treba zagotoviti 5 % PM za funkcionalno ovirane osebe. V primeru, da je manj kot 20 PM, je treba zagotoviti 1 PM za funkcionalno ovirane osebe.

(11) Če posebni predpis ne določa drugače, se pri določanju PM večstanovanjskih stavb zagotavlja na vsako deseto stanovanje eno PM za funkcionalno ovirane osebe.

(12) Na gradbenih parcelah večstanovanjskih stavb in stavb, namenjenih javni rabi, je treba zagotoviti parkirna mesta za kolesa in druga enosledna vozila. Zagotovi se vsaj 20 % od števila zahtevanih PM iz prvega odstavka tega člena, vendar ne manj kot dve parkirni mesti. Parkirna mesta morajo biti zaščitena pred vremenskimi vplivi.

(13) Stavbe, namenjene javni rabi, morajo imeti zagotovljena parkirna mesta za zaposlene in obiskovalce.

(14) Na parkiriščih so dopustne ureditve za polnjenje električnih avtomobilov.

(15) Če posebni predpis ne določa drugače, se glede na namembnosti objektov ali dejavnosti pri izračunu PM upošteva naslednje minimalno število PM:

Preglednica 3: Število zahtevanih parkirnih mest po dejavnostih oz. namenskih rabah prostora

Vrste objektov	**Število PM**
1. STAVBE	
Enostanovanjske stavbe	2 PM/stanovanje
Dvostanovanjske stavbe	1,5 PM/stanovanje
Tri in večstanovanjske stavbe	1,5 PM/ stanovanje dodatno 10% na terenu za obiskovalce
Stanovanjske stavbe z oskrbovanimi stanovanji (oskrbovana stanovanja)	0,8 PM/stanovanje od tega 10% na terenu za obiskovalce
Stanovanjske stavbe za posebne namene (dijaški, mladinski domovi ipd.)	1 PM/12 postelj
Stanovanjske stavbe za posebne namene (študentski domovi, internati)	1 PM/4 postelje
Stanovanjske stavbe za posebne namene (domovi za ostarele, varna hiša)	1 PM/7 postelj
Stanovanjske stavbe za posebne namene (za	1 PM/3 stanovanje

socialno ogrožene osebe; za izvajanje socialnih programov, ki vključujejo bivanje)	
Hotelske in podobne stavbe za kratkotrajno nastanitev (hotel, prenočišča, penzioni)	1 PM/3 sobe
Gostilne, restavracije, točilnice, bari	1 PM/6 sedežev in 1PM/tekoči meter točilnega pulta oz. ne manj kot 2PM
Druge gostinske stavbe za kratkotrajno nastanitev (mladinska prenočišča)	1 PM/10 sob
Stavbe javne uprave	1 PM/40 m^2
Stavbe bank, pošt, zavarovalnic (pisarniški in upravni prostori ter druge storitve)	1 PM/35 m^2
Druge upravne in pisarniške stavbe (mešani poslovni programi)	1 PM/40 m^2
Trgovske stavbe (trgovina lokalna pod 500 m^2)	1 PM/50 m^2 ne manj kot 2 PM
Trgovske stavbe (trgovina z neprehrambenimi izdelki)	1 PM/80 m^2 ne manj kot 2PM
Trgovske stavbe (nakupovalni center do 2500 m^2)	1 PM/35 m^2
Trgovske stavbe (nakupovalni center nad 2500 m^2)	1 PM/30 m^2
Trgovske stavbe (odprte in pokrite tržnice)	1 PM/40 m^2
Stavbe za druge storitvene dejavnosti (obrtno servisne dejavnosti: frizer, urar, čistilnica, fizioterapija, avtopralnice, lekarne ipd.)	1 PM/30 m^2 ne manj kot 2PM
Trgovske stavbe (večnamenski trgovsko zabaviščni, poslovni centri)	1 PM/30 m^2
Bencinski servisi	1 PM/30 m^2 prodajnih površin ne manj kot 3PM
Industrijske stavbe (do 200 m^2)	1 PM/30 m^2 površine oz. ne manj kot 2PM
Industrijske stavbe (več kot 200 m^2)	1 PM/60 m^2 površine
Industrijske stavbe (delavnice za servis motornih vozil)	6 PM/popravljalno mesto
Stavbe za kulturo in razvedrilo	1 PM/5 sedežev
Muzeji in knjižnice	1 PM/80 m^2
Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (osnovne šole)	1 PM/učilnico in dodatno 1PM/oddelek prve triade za kratkotrajno parkiranje staršev
Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (srednje šole)	1,25 PM/učilnico
Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (posebne šole za ovirane v razvoju)	1 PM/7 učencev in dodatno 1PM/oddelek za kratkotrajno parkiranje staršev
Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (visoke šole)	1 PM/30 m^2
Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo (otroški vrtci)	1 PM/10 otrok in dodatno 1PM/oddelek za kratkotrajno parkiranje staršev
Stavbe za zdravstvo (bolnišnice)	1 PM/5 postelj
Stavbe za zdravstvo (zdravstveni dom, ambulante, veterinarske ambulante)	1 PM/30 m^2 ne manj kot 2PM
Stavbe za zdravstvo (zavetišče za živali)	1 PM/150 m^2 ne manj kot 2PM
Športne dvorane s prostori za gledalce	1 PM/50 m^2 in dodatno 1PM/200 sedežev za avtobus
Športne dvorane (večnamenske dvorane, pretežno namenjene razvedrilu, wellness, fizioterapija, fitnes ipd.)	1 PM/25 m^2

Druge nestanovanjske kmetijske stavbe Stavbe za spravilo pridelka	1 PM/150 m^2
Stavbe za opravljanje verskih obredov	1 PM/20 sedežev
2. GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI	
Športna igrišča (stadion ipd.)	1 PM/20 sedežev in dodatno 1PM/250 sedežev za avtobus
Drugi gradbeni inženirski objekti za šport, rekreacijo in prosti čas	1 PM/600 m^2
Pokopališča	1 PM/30 grobov oz. ne manj kot 10PM

78. člen
(gradnja in urejanje vodovodnega omrežja)

(1) Javno vodovodno omrežje, ki se gradi in vzdržuje v skladu z operativnim programom in odlokom o oskrbi s pitno vodo, je namenjeno oskrbi prebivalstva s pitno vodo za sanitarne potrebe, zagotavljanju požarne varnosti, tehnološkim potrebam ter javni rabi.

(2) Vsi obstoječi in predvideni objekti na območjih, na katerih je možna priključitev, so priključeni na vodovodno omrežje v skladu s pogoji upravljavca vodovodnega omrežja.

(3) Če priključitev objektov na vodovodno omrežje zaradi fizičnih ovir ali prevelike oddaljenosti ni možna ali upravičena, se lahko na podlagi pozitivnega soglasja upravljavca vodovodnega omrežja dopusti začasna ali trajna uporaba lastnih sistemov za oskrbo z vodo, kot so lastno zajetje, kapnica, cisterna.

(4) Vsi objekti na območjih, na katerih vodovodno omrežje ni urejeno, zagotovijo lasten sistem za oskrbo z vodo.

(5) Vodovodi za požarne namene so lahko javni ali interni. Za zagotavljanje požarne varnosti se na vodovodnem omrežju v odvisnosti od terenskih razmer namestijo bodisi nadtalni ali podtalni hidranti. Hidranti so praviloma umeščeni v prostor na zelenih površinah v odmiku 1 m od utrjenih površin. Izjemoma je dopustna umestitev na utrjenih površinah v strnjenih, mestnih, trških in vaških jedrih.

(6) Objekti na vodovodnem omrežju (vodohrani, črpališča, razbremenilniki ipd.) so umeščeni v prostor tako, da je zagotovljeno optimalno delovanje sistema, da so ustrezno oblikovani in umeščeni v prostor.

(7) Najožja območja zajetij in vodohranov se zavarujejo z zaščitno ograjo za preprečitev nepooblaščenega pristopa.

(8) V objektih se uporabljajo sistemi za varčno ravnanje s pitno vodo.

79. člen
(gradnja in urejanje kanalizacijskega omrežja)

(1) Kanalizacijsko omrežje, ki se gradi in vzdržuje v skladu z operativnim programom in odlokom o odvajanju in čiščenju odpadne komunalne in padavinske vode, je namenjeno odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode iz stavb ter padavinske vode s streh in utrjenih površin, tlakovanih ali z drugim materialom prekritih javnih površin.

(2) Kanalizacija je zgrajena v ločenem sistemu, razen na območjih, kjer je izveden mešan sistem kanalizacije. Kanalizacija se gradi vodotesno.

(3) Vsi obstoječi in predvideni objekti na območjih, na katerih je možna priključitev, se priključijo na kanalizacijsko omrežje v skladu s pogoji upravljavca kanalizacijskega omrežja. Če priključitev objektov na kanalizacijsko omrežje zaradi fizičnih ovir ali velike oddaljenosti ni možna, se lahko na podlagi pozitivnega soglasja upravljavca kanalizacijskega omrežja dopusti začasno ali trajno odvajanje odpadne vode v male čistilne naprave ali izjemoma nepretočne greznice. Za veliko oddaljenost se šteje tista oddaljenost, pri kateri gradnja javnega kanala v primerjavi z gradnjo lastne čistilne naprave ter ob upoštevanju vzdrževalnih in obratovalnih stroškov ni ekonomična.

(4) Odpadne vode iz vseh obstoječih in predvidenih objektov na območjih, na katerih ni urejeno javno kanalizacijsko omrežje, se odvaja v male čistilne naprave ali izjemoma nepretočne greznice. Male

čistilne naprave in greznice se redno vzdržujejo in evidentirajo pri izvajalcu javne službe za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

(5) Padavinske vode z manipulativnih površin, na katerih se zaradi manipulacije z naftnimi derivati in drugimi nevarnimi snovmi lahko obremenijo padavinske vode, se pred izpustom očistijo na lovilcu olj.

(6) Tehnološke odpadne vode se pred izpustom v kanalizacijo ali vodotok ustrezno očistijo in nevtralizirajo v interni čistilni napravi. Za odvajanje odplak iz gospodarskih poslopij se zgradi nepropustno gnojišče z gnojnično jamo na praznjenje. Gnoj mora biti skladiščen tako, da bo preprečeno onesnaževanje vod.

(7) Na območjih, na katerih razpoložljiv prostor in značilnosti tal omogočajo ponikanje v skladu s predpisi, se zagotovi bogatenje podtalnice, s ponikanjem čiste padavinske vode s strešin, terasastih površin, dvorišč in drugih utrjenih površin. Čista padavinska voda iz navedenih površin se lahko uporabi tudi za sanitarne ali tehnološke potrebe.

(8) Kjer ponikanje padavinske vode ni možno, se le-ta v skladu s pogoji upravljavca kanalizacijskega omrežja odvaja v padavinsko kanalizacijo oziroma v obstoječi mešani sistem kanalizacije.

(9) Padavinske vode z zasebnih površin ne smejo pritekati na javne površine in ne smejo biti speljane v naprave za odvodnjavanje javnih površin.

(10) Padavinske vode s streh in utrjenih površin na posameznih gradbenih parcelah ne smejo pritekati na druge gradbene parcele brez soglasja mejaša.

(11) Trase in jaški kanalizacijskih vodov praviloma potekajo izven vozišča; kadar to ni možno, so jaški na vozišču umeščeni izven kolesnic vozil.

(12) Če prostorske razmere to omogočajo, so čistilne naprave umeščene v prostor tako, da so zadostno oddaljene od stanovanjskih površin ter tako, da lokacija omogoča morebitno razširitev oziroma nadgradnjo čistilne naprave. Iztok iz čistilne naprave mora ustrezati zakonsko določenim parametrom. Čistilni napravi se uredi ustrezen dovoz za vzdrževalna vozila upravljavca. Za preprečitev nepooblaščenega dostopa do čistilne naprave se zagotovi zavarovanje območja čistilne naprave z zaščitno ograjo.

80. člen
(objekti in ureditve za zbiranje in odstranjevanje odpadkov)

(1) Komunalni odpadki se zbirajo ločeno na mestu izvora, v smetnjakih.

(2) Zbirno mesto za komunalne odpadke je praviloma v objektu ali na gradbeni parceli objekta, ki mu pripada, tako da so dostopna vozilom za odvoz. Če to zaradi danosti prostora ni možno, se s pristojno mestno službo za promet in gospodarjenje z odpadki določi zbirno mesto na javni površini.

(3) Odjemna mesta za komunalne odpadke morajo biti dobro prometno dostopna, ne smejo pa biti na prometnih površinah in v ožjih središčih naselij, skladno z določili 72. člena.

(4) Za ločeno zbiranje odpadkov se v skladu s predpisi na primerno dostopnih mestih locirajo ekološki otoki (zbiralnice ločenih frakcij). Zbiralnice so postavljene na utrjene površine javnega značaja z zabojniki za ločene frakcije. Vsi odpadki se odlagajo v za to namenjene zaprte posode, ki se postavijo na ustrezno urejene površine.

(5) Obstoječa zbirna mesta odpadkov je dopustno obnavljati in premeščati, dopustna je tudi ureditev novih, v skladu s pogoji upravljavca in občinskih predpisov o čiščenju javnih površin ter obveznem zbiranju, odvažanju in odlaganju odpadkov.

(6) Za zbiranje vseh frakcij in za začasno hranjenje posameznih frakcij do rednega prevzema frakcij odpadne embalaže ali njihove prepustitve v ponovno uporabo, predelavo ali odstranjevanje se uredi zbirni center. Zbirni center se zaradi dobre dostopnosti locira v bližini pomembnejših mestnih cest, izvede pa se ga z vratarnico, nadstreškom in ograjo za preprečitev nepooblaščenega dostopa.

(7) Posebne odpadke se skladišči na območjih IP in IG, kjer nastanejo, v posebnih namensko zgrajenih skladiščih, do njihove predaje pooblaščenemu podjetju ali končne dispozicije na odlagališču posebnih odpadkov.

(8) Objekti za ravnanje z odpadki (zbiranje, predelava, sortiranje, začasno skladiščenje različnih frakcij odpadkov) se lahko umestijo na območja IP in IG ali na druga območja, če so vplivi zmanjšani na minimum in če s tem soglašajo mejaši.

(9) Ureditve za zbiranje odpadkov se umesti v prostor ob upoštevanju namembnosti stičnih območij in površin. Njihovo ureditev in oblikovanje se uskladi s preostalimi ureditvami javnih odprtih površin na območju, tako da ta mesta, objekti in ureditve niso vidno moteči.

(10) Odlaganje gradbenih odpadkov se izvaja v skladu z veljavno zakonodajo o ravnanju z odpadki na za to določenih odlagališčih v kamnolomu Suhor in Podcentru za ravnanje z odpadki Vranoviči. Dopustno je tudi odlaganje inertnih gradbenih odpadkov v opuščenih površinskih kopih, v skladu s predpisom, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov. Zagotoviti je treba, da se z odlaganjem ne povzroči vidne motnje in drugih negativnih vplivov na okolje. Po končanem odlaganju se zagotovi sanacija z rekultivacijo ali sprožitvijo naravne sukcesije v smeri zaraščanja zasutih površin; način sanacije se določi glede na rabo in značilnosti prostora v okolici.

81. člen
(gradnja in urejanje plinovodnega omrežja)

(1) Pri načrtovanju in gradnji prenosnega in distribucijskega plinovodnega omrežja se zagotovi stabilnost cevovodov, varstvo ljudi in premoženja ter hkrati prepreči škodljive vplive plinovoda na okolje in obratno. Upoštevajo se varnostni odmiki plinovodov in naprav plinovodnega omrežja od obstoječih in načrtovanih objektov ter ureditev v skladu z veljavnimi predpisi, ki določajo varnostne odmike v odvisnosti od imenskega premera in delovnega tlaka ter cone eksplozijske nevarnosti, hrupa pri navadnem obratovanju ipd. Upoštevajo se tudi varstveni režimi v prostoru.

(2) Objekti na območju, na katerem je načrtovana gradnja plinovodnega omrežja, lahko do njegove izgradnje uporabljajo lastni ali skupni rezervoar za utekočinjeni naftni plin. Na območjih, na katerih je po podatkih upravljavca priključitev na plinovodno omrežje možna, se po izgradnji na plinovodno omrežje priključijo vsi objekti, ki kot energent uporabljajo utekočinjeni naftni plin.

82. člen
(gradnja in urejanje elektroenergetskega omrežja in naprav)

(1) Elektroenergetsko omrežje srednje in nizke napetosti se na območju naselja praviloma gradi v podzemni izvedbi. Visokonapetostno omrežje se gradi v skladu z veljavnimi tehničnimi in okoljskimi predpisi za gradnjo elektroenergetskih vodov in objektov. Elektroenergetsko distribucijsko omrežje nazivne napetosti 20 kV in manj se na območju naselja zgradi v kabelski kanalizaciji. Odstopanja so dopustna, kadar podzemna izvedba tehnično ni izvedljiva ali je v nasprotju z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(2) Izven območja naselja je dopustna tudi gradnja nadzemne izvedbe elektroenergetskega omrežja.

(3) Elektroenergetsko omrežje, kadar se gradi v nadzemni izvedbi, ne sme potekati v območjih vedut na naravne in ustvarjene prostorske dominante z javnih površin.

(4) Elektroenergetsko omrežje se načrtuje in gradi tako:
- da v čim manjši možni meri omejuje obstoječe in načrtovane rabe v prostoru ter
- da so izpolnjene zahteve glede mejnih vrednosti elektromagnetnega sevanja v skladu z veljavnimi predpisi.

(5) Za gradnjo objektov v koridorjih obstoječih in načrtovanih prenosnih daljnovodov je treba pridobiti pisno soglasje izvajalca gospodarske javne službe sistemskega operaterja prenosnega omrežja.

(6) V koridorjih daljnovodov je prepovedana gradnja nadzemnih objektov, v katerih se nahaja vnetljiv material. Ravno tako je pod daljnovodi prepovedano parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive ali eksplozivne materiale.

(7) Razdelilne transformatorske postaje na območjih stanovanj, centralnih dejavnosti, zelenih površin, proizvodnih dejavnosti in posebnih območij se izvedejo v skladu s sodobnimi principi z uporabo takšne tehnologije, da se vplivi na okolje zmanjšajo na najmanjšo možno mero, da se zmanjšajo potrebne površine za postavitev objekta ter da se vse stikalne in transformatorske naprave izvede v kakovostno oblikovanih zaprtih objektih. Vse razdelilne transformatorske postaje se zaščitijo pred nepooblaščenim dostopom. Vse vključitve v elektroenergetsko omrežje se izvedejo s podzemnimi kabli.

(8) Transformatorske postaje so samostoječi objekti pravokotnega tlorisa, medtem ko se na območjih centralnih dejavnosti, urbane večstanovanjske pozidave in večjih območij proizvodnih dejavnosti

umeščajo v večje objekte. Zagotovi se ustrezen dostop za vzdrževanje in zamenjavo transformatorjev, pri razporeditvi prostorov v objektu pa se upošteva določila predpisov o električnem in magnetnem sevanju. Samostoječe transformatorske postaje morajo biti čim manjše. Priporočljivo je, da se njihova vizualna izpostavljenost delno zmanjša z združevanjem z drugimi infrastrukturnimi objekti ali ureditvami, kot so zbirna mesta za odpadke, nadstreški, delno zasutje in podobno.

(9) Gradnja sistemov za izrabo sončne energije za proizvodnjo elektrike je dopustna na objektih in objektom pripadajočih gradbenih parcelah pod pogojem, da postavitev objektov in naprav ni v neskladju z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

(10) Gradnja malih vodnih elektrarn (do 36 kW) je dopustna, in sicer v okviru prenove obstoječih mlinov in ostalih vodosilnih objektov. Gradnja na vodotokih, ki so skladno s krajinsko ekološko kategorizacijo vodotokov v 1. in 1.–2. razredu vodotokov, ter na vplivnem območju povirnih delov vodotokov, slapov, korit in ostalih naravnih vrednot, kjer ni možno zagotavljati ekološko sprejemljivega pretoka, ni dopustna. Morebitne gradnje vodnih elektrarn se utemelji na podlagi ocen vplivov na okolje in s strani strokovne organizacije določi ekološko sprejemljiv pretok ter potrebne ureditve in omilitvene ukrepe.

(11) Javne površine se opremijo z javno razsvetljavo skladno s funkcijo in pomenom posamezne površine ter okoliških objektov. Pri tem se upoštevajo določbe predpisov v povezavi s preprečevanjem svetlobnega onesnaženja.

83. člen
(gradnja in urejanje komunikacijskega omrežja)

(1) Komunikacijsko omrežje, razen sistemov brezžičnih povezav, se izvede s podzemnimi kabli, v kabelski kanalizaciji. Zunaj naselij je dopustna tudi gradnja nadzemnih vodov.

(2) Na območjih S, C, B, I se zagotovi ustrezno število komunikacijskih vozlišč, da bo zagotovljeno ustrezno elektronsko omrežje mobilnih komunikacij za potrebe oskrbe objektov z najsodobnejšimi komunikacijskimi storitvami.

(3) Na območjih, ki še niso opremljena z elektronskim omrežjem mobilnih komunikacij, se izvede ustrezno kabelsko kanalizacijo z optičnimi povezavami do komunikacijskih vozlišč.

(4) Pri načrtovanju objektov in naprav omrežja elektronskega omrežja mobilnih komunikacij se upošteva predpise s področja elektronskih komunikacij in elektromagnetnega sevanja ter naslednje usmeritve in pogoje:

- objekte in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij se umešča na lokacije izven območij varstvenih, zdravstvenih in izobraževalnih ustanov, na stanovanjskih območjih pa se lahko umeščajo le na nestanovanjske objekte in to na način, da se ne zmanjša kakovost bivanja v okoliških stanovanjih;
- objekte in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij je dopustno umeščati tudi na območja in v objekte, namenjene trgovski, industrijski, komunalni, prometni in poslovni dejavnosti (C, I, P, E, O, T);
- objekte in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij se umešča v prostor tako, da so v čim večji meri v obstoječih ali načrtovanih infrastrukturnih koridorjih in napravah;
- objekte in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij je dopustno postaviti na kmetijska in gozdna zemljišča tako, da je čim manj okrnjena njihova raba oz. njihova proizvodna funkcija;
- objekte in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij se na izpostavljenih legah umesti v prostor na podlagi strokovne prostorske preveritve, tako da je vpliv na vidne kakovosti prostora čim manjši, prednostno se umeščajo v obstoječe objekte, vendar na način, da ne zmanjšujejo njihovih vrednosti;
- objekti in naprave elektronskega omrežja mobilnih komunikacij se praviloma umeščajo na lokacije izven objektov in območij kulturne dediščine. Izjemoma je objekte in naprave mobilne telefonije možno locirati znotraj objektov in območij kulturne dediščine, če se s posebno prostorsko in tehnično preveritvijo variantnih rešitev izkaže, da s tem ne bi bile prizadete varovane lastnosti dediščine;
- posebno pozornost se nameni oblikovanju objektov elektronskega omrežja mobilnih komunikacij , tako da je čim bolj prilagojeno prevladujoči urbani oz. arhitekturni in krajinski tipologiji ter naravnim danostim prostora (barve, oblika stebrov in anten, zakrivanje, način vgrajevanja v strehe, stolpe ali druge dele objektov) in da so ti objekti in naprave čim manj moteči.

84. člen
(prostorski razvoj na varovanih območjih obstoječe GJI)

(1) Varovalni pasovi posameznih objektov GJI, če posebni predpisi s področja posamezne GJI ne določajo drugače, znašajo na vsako stran:
- hitre ceste 35 m, glavne ceste 25 m, regionalne ceste 15 m, lokalne ceste 10 m, javne poti 5 m in državne kolesarske steze 5 m, merjeno od zunanjega roba cestnega sveta;
- progovnega pasu železniške proge 100 m, pri čemer znaša širina progovnega pasu 6 m od osi skrajnih tirov v naselju in 8 m od osi skrajnih tirov izven naselja;
- progovnega pasu industrijskega tira in proge drugih železnic 50 m, pri čemer znaša širina progovnega pasu 4,5 m od osi skrajnih tirov;
- od osi nadzemnega večsistemskega daljnovoda in od zunanje ograje razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 15m;
- od osi podzemnega kabelskega sistema nazivne napetosti 110 kV in 35 kV 3m;
- od osi nadzemnega večsistemskega daljnovoda nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV 10m;
- od osi podzemnega kabelskega sistema nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV 1m;
- od zunanje ograje razdelilne postaje srednje napetosti in transformatorske postaje srednje napetosti 0,4 kV 2m;
- prenosnega plinovoda 65 m in distribucijskega plinovoda 5 m, merjeno od osi plinovoda;
- vodovoda, kanalizacije, voda namenjenega telekomunikacijskim storitvam, vključno s kabelskim razdelilnim sistemom, in od drugih vodov, ki služijo določeni vrsti gospodarske javne službe lokalnega pomena oziroma so v javno korist, razen priključkov nanje znaša 1,5 m, merjeno od osi posameznega voda.

(2) Posegi v varovalni pas ne smejo ovirati gradnje, obratovanja ali vzdrževanja omrežja.

(3) Za vsak poseg v varovalni pas je treba pridobiti soglasje upravljavca omrežja.

(4) V varovalnih pasovih elektroenergetskih vodov napetostnega nivoja nad 1 kV je prepovedana gradnja objektov, v katerih se lahko nahaja vnetljiv material, na parkiriščih pod daljnovodi pa je prepovedano parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive in eksplozivne materiale.

(5) Posegi v varovalni pas elektroenergetskih vodov morajo biti v skladu s predpisom o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij.

(6) Obvezni osni odmik podzemnih komunalnih vodov od debla drevesa je 2 m, v primeru morebitnih odstopanj pa so potrebne posebne tehnične rešitve in uskladitev s pristojnimi službami, ki upravljajo komunalne vode in javne odprte površne.

(7) Kmetijska dejavnost je omejena v varovalnem pasu 2,5 m na vsako stran osi plinovoda z obratovalnim tlakom 16 bar in več. V tem pasu je prepovedano:
- saditi rastline, katerih korenine segajo več kot 1 m globoko,
- obdelovati zemljišče globlje kot 0,5 m pod površino oziroma manj kot 0,5 m nad temenom cevi;
- postavljati opore, namenjene kmetijstvu in sadjarstvu.

(8) Gradnja oddajnikov v razdalji 2,0 km od nadzorno merilnega sprejemnika je dopustna le na podlagi soglasja Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije.

85. člen
(prostorski razvoj na varovanih območjih predvidene GJI)

(1) Varovalni koridor posameznih objektov GJI znaša:
- za državne ceste 25 m, za lokalne ceste 20 m, za javne poti 12,5 m in za kolesarske poti 10 m, merjeno levo in desno od načrtovane osi;
- vzdolž nadzemnega večsistemskega daljnovoda nazivne napetosti od 20 kV do 110 kV, merjeno levo in desno od načrtovane osi voda 15 m;
- vzdolž podzemnega kabelskega sistema nazivne napetosti od 20 kV do 110 kV, merjeno levo in desno od načrtovane osi voda 5 m;
- za plinovodno omrežje z obratovalnim tlakom 10 bar in več, merjeno levo in desno od osi voda 5 m;

- za plinovodno omrežje z obratovalnim tlakom manj kot 10 bar ter dimenzije 250 mm in več, merjeno levo in desno od osi voda 3 m;
- ;

(2) V varovalnih koridorjih elektroenergetskih vodov napetostnega nivoja 110 kV in več so na obstoječih objektih dopustna investicijska vzdrževalna dela in gradnja pomožnih funkcionalnih objektov, ki služijo obstoječemu objektu (garaže, parkirišča, lope).

(3) V varovalnih koridorjih GJI je dopustna gradnja v skladu z namembnostjo varovalnega koridorja. Na obstoječih objektih so dopustna investicijska vzdrževalna dela.

(4) V varovalnih koridorjih GJI je gradnja objektov, ki niso v skladu z namembnostjo varovalnega koridorja, dopustna le pod posebnimi pogoji upravljavca omrežja oz. njemu nadrejene ustanove v skladu s predpisi.

(5) Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov na območju občine se upošteva omejitve zaradi zračnega prometa:

- objekti, inštalacije in naprave, ki so višji kot 30 m in ki stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliške krajine za več kot 100 m;
- vsi objekti, inštalacije in naprave, ki segajo več kot 100 m od tal, ter daljnovodi žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 m;
- za ovire pod zračnimi potmi štejejo tudi objekti in naprave zunaj naselij, ki so višji od okoliškega terena za najmanj 25 m, če se nahajajo znotraj varovalnih pasov posameznih cest, železniških prog, visokonapetostnih vodov in podobno.

(6) Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov iz prejšnjega odstavka in drugih objektov, ki utegnejo s svojo višino vplivati na varnost zračnega prometa, je treba predhodno pridobiti ustrezno soglasje pristojne službe za zračni promet, objekt pa se označi in zaznamuje v skladu z veljavnimi predpisi.

86. člen
(splošni PIP glede minimalne komunalne opreme in priključevanja objektov na GJI)

(1) Gradnja objektov (razen objektov GJI) je dopustna na komunalno opremljenih stavbnih zemljiščih ali gradbenih parcelah, določenih k obstoječim objektom.

(2) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena je gradnja objektov dopustna tudi na komunalno neopremljenih stavbnih zemljiščih, če se na podlagi pogodbe opremljanje zemljišča izvaja skladno z določili predpisov o graditvi objektov ali če tako določa posebni predpis.

(3) Šteje se, da je zemljišče komunalno opremljeno za gradnjo stanovanjske stavbe, če ima zagotovljeno oskrbo s pitno vodo, električno energijo, odvajanje odpadnih voda in dostop do javne ceste.

(4) Šteje se, da je zemljišče komunalno opremljeno za gradnjo nestanovanjske stavbe na območju naselja, če ima zagotovljeno oskrbo s pitno vodo, električno energijo, odvajanje odpadnih voda in dostop do javne ceste.

(5) Šteje se, da je zemljišče komunalno opremljeno za gradnjo nestanovanjske stavbe izven območja naselja, če ima zagotovljeno lastno oskrbo s pitno vodo, lastno oskrbo z električno energijo, lastno čiščenje odpadnih voda in dostop do javne ceste. Če je komunalno zemljišče na območju, kjer je mogoča priključitev na omrežje GJI, se vrsta infrastrukture, na katero je mogoča priključitev, šteje za minimalno komunalno opremo.

(6) Priključitev objekta na omrežje GJI, določeno s tem odlokom ali drugim predpisom o minimalni komunalni opremi, je obvezna, če je obveznost priključitve predpisana s predpisom o izvajanju GJI in zagotovljena tehnična možnost priključitve.

(7) Ne glede na določbe prvega, tretjega in četrtega odstavka tega člena, je s soglasjem upravljavca posamezne GJI gradnja objektov dopustna tudi v primeru, da tehnične možnosti ne omogočajo priključitve objekta na posamezno omrežje GJI. Minimalna komunalna oskrba se v tem primeru začasno ali stalno zagotovi s pomočjo alternativnih sistemov oskrbe:

(8) alternativni sistem oskrbe s pitno vodo, kot je zbiranje deževnice in sodobni načini filtriranja oziroma lastna oskrba prebivalcev s pitno vodo, kadar je glede na predpise o oskrbi s pitno vodo ta dopustna;

(9) alternativni sistem oskrbe z elektriko, in sicer s pomočjo obnovljivih virov energije, z izjemo vetrne energije, katere izraba v tem primeru ni dopustna;

(10) alternativni sistemi odvajanja odpadne vode, kot sta mala čistilna naprava in izjemoma nepretočna greznica.

(11) Zagotavljanje odvajanja odpadne vode se s soglasjem pristojnega upravljavca javnega omrežja za odvajanje voda lahko začasno ali stalno zagotovi z uporabo individualnih sistemov za odvajanje odpadne vode (mala čistilna naprava ali nepretočna greznica).

(12) Če nestanovanjska stavba na območju naselja ali izven naselja glede na namen za normalno obratovanje ne potrebuje oskrbe s pitno vodo ali električne energije ali odvajanja odpadnih voda, se takšna komunalna oprema ne šteje za minimalno komunalno opremo.

(13) Najkasneje v šestih mesecih po izgradnji javnega vodovodnega ali kanalizacijskega omrežja se vsi objekti, za katere je priključitev možna, priključijo na javno vodovodno oziroma kanalizacijsko omrežje.

7 VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE, NARAVE, OKOLJA, ZDRAVJA LJUDI, GOZDOV IN VARSTVO PRED NARAVNIMI IN DRUGIMI NESREČAMI

87. člen
(splošni PIP za varstvo kulturne dediščine, narave, okolja, gozdov in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami)

(1) Gradnje in prostorske ureditve so dopustne v vseh območjih urejanja, če v okolju ne povzročajo večjih motenj, kot so dopustne s predpisi. Širitev posamezne dejavnosti, ki ima čezmerne vplive na okolje, je pogojena s sočasno sanacijo čezmernih vplivov na okolje, ki jih taka dejavnost povzroča. Pri vseh gradnjah je treba upoštevati normativne določbe glede varovanja okolja. Vsak poseg v okolje se načrtuje in izvede tako, da povzroči čim manjše obremenjevanje okolja.

(2) Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je treba izvesti presojo njegovih vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje ministrstva. Pri vseh drugih posegih, ki povzročajo emisije snovi v okolje, je treba pridobiti okoljevarstveno dovoljenje.

(3) Pogoj za poseganje na parcele, na katerih veljajo določeni režimi, je obvezna pridobitev soglasja službe, pristojne za varstvo in upravljanje varovanih objektov, prostorov, dobrin v okviru posameznega režima.

(4) Javne odprte površine se v primeru izrednih dogodkov lahko uporabljajo za namene zaščite in reševanja ter obrambe.

(5) Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena velja, da so v območjih, varovanih po predpisih s področja varstva kulturne dediščine, dopustne gradnje in prostorske ureditve, ki so skladne s PIP za varstvo kulturne dediščine. Gradnje novih objektov, dozidave objektov, nadzidave objektov in drugi dopustni posegi določeni s tem odlokom, so na teh območjih dopustni le izjemoma, kadar ni mogoče zagotoviti primernejše lokacije ali v primeru dozidave in nadzidave, ni možno najti druge rešitve, pri čemer gradnja ali poseg ne sme spreminjati lastnosti zaradi katerih je območje pridobilo status območja varovanega s predpisi s področja varstva kulturne dediščine in je ta gradnja ali poseg skladen s prostorskimi izvedbenimi pogoji, ki velja za ta objekt ali območje.

88. člen
(varstvo kulturne dediščine)

(1) Sestavni del OPN so objekti in območja kulturne dediščine, varovani po predpisih s področja varstva kulturne dediščine (v nadaljevanju objekti in območja kulturne dediščine). To so kulturni spomeniki, vplivna območja kulturnih spomenikov, varstvena območja dediščine, registrirana kulturna dediščina, vplivna območja dediščine.

(2) Objekti in območja kulturne dediščine so razvidni iz prikaza stanja prostora in iz veljavnih predpisov s področja varstva kulturne dediščine (aktov o razglasitvi kulturnih spomenikov, aktov o določitvi varstvenih območij dediščine).

(3) Na objektih in območjih kulturne dediščine so dopustni posegi, ki prispevajo k trajni ohranitvi dediščine ali zvišanju njene vrednosti ter dediščino varujejo in ohranjajo na mestu samem (in situ).

(4) Na objektih in območjih kulturne dediščine niso dopustne rekonstrukcija objekta ter gradnja novega objekta, vključno z dozidavo in nadzidavo ter deli, zaradi katerih se bistveno spremeni zunanji izgled objekta, na način, ki bi prizadel varovane vrednote objekta ali območja kulturne dediščine in prepoznavne značilnosti in materialno substanco, ki so nosilci teh vrednot.

(5) Odstranitve objektov ali območij ali delov objektov ali območij kulturne dediščine niso dopustne, razen pod pogoji, ki jih določajo predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

(6) Na objektih in območjih kulturne dediščine veljajo pri gradnji in drugih posegih v prostor prostorski izvedbeni pogoji za celostno ohranjanje kulturne dediščine. V primeru neskladja ostalih določb tega odloka s prostorsko izvedbenimi pogoji glede celostnega ohranjanja kulturne dediščine veljajo pogoji celostnega ohranjanja kulturne dediščine.

(7) Objekte in območja kulturne dediščine je potrebno varovati pred poškodovanjem ali uničenjem tudi med gradnjo – čez objekte in območja kulturne dediščine ne smejo potekati gradbiščne poti, obvozi, vanje ne smejo biti premaknjene potrebne ureditve vodotokov, namakalnih sistemov, komunalna, energetska in telekomunikacijska infrastruktura, ne smejo se izkoriščati za odlagališča viškov materialov ipd.

(8) Za kulturne spomenike in njihova vplivna območja veljajo prostorski izvedbeni pogoji, kot jih opredeljuje varstveni režim konkretnega akta o razglasitvi kulturnega spomenika. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za kulturni spomenik, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni z varstvenim režimom v aktu o razglasitvi.

(9) Za varstvena območja dediščine veljajo prostorski izvedbeni pogoji, kot jih opredeljuje varstveni režim akta o določitvi varstvenih območij dediščine. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za varstvena območja dediščine, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni z varstvenim režimom v aktu o določitvi varstvenih območij dediščine.

(10) Za registrirano kulturno dediščino, ki ni kulturni spomenik in ni varstveno območje dediščine, velja, da posegi v prostor ali načini izvajanja dejavnosti, ki bi prizadeli varovane vrednote ter prepoznavne značilnosti in materialno substanco, ki so nosilci teh vrednot, niso dopustni. V primeru neskladja določb tega odloka z varstvenimi režimi, ki veljajo za registrirano kulturno dediščino, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v tem členu. Za registrirano kulturno dediščino veljajo dodatno še prostorski izvedbeni pogoji, kot jih opredeljujejo varstveni režimi za posamezne tipe dediščine, ki so navedeni v nadaljevanju tega člena.

(11) Varstveni režim za registrirano stavbno dediščino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

(12) tlorisna in višinska zasnova (gabariti),

(13) gradivo (gradbeni material) in konstrukcijska zasnova,

(14) oblikovanost zunanjščine (členitev objekta in fasad, oblika in naklon strešin, kritina, stavbno pohištvo, barve fasad, fasadni detajli),

(15) funkcionalna zasnova notranjosti objektov in pripadajočega zunanjega prostora,

(16) sestavine in pritikline,

(17) stavbno pohištvo in notranja oprema,

(18) komunikacijska in infrastrukturna navezava na okolico,

(19) pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih objektih - cerkvah, gradovih, znamenjih itd.),

(20) celovitost dediščine v prostoru (prilagoditev posegov v okolici značilnostim stavbne dediščine),

(21) zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

(22) Varstveni režim za registrirano naselbinsko dediščino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

(23) naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov),

(24) odnosi med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),

(25) prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki itd.),

(26) prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.),

(27) naravne in druge meje rasti ter robovi naselja,

(28) podoba naselja v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),

(29) odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),

(30) stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema, ulične fasade itd.),

(31) oprema in uporaba javnih odprtih prostorov,

(32) zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

(33) Če se pri posamezni enoti kulturne dediščine varujejo tudi zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami, je potrebno upoštevati tudi PIP za registrirana arheološka najdišča.

(34) Varstveni režim za registrirano kulturno krajino in zgodovinsko krajino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

(35) krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),

(36) značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),

(37) tradicionalna raba zemljišč (sonaravno gospodarjenje v kulturni krajini),

(38) tipologija krajinskih sestavin in tradicionalnega stavbarstva (kozolci, znamenja, zidanice),

(39) odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,

(40) avtentičnost lokacije pomembnih zgodovinskih dogodkov,

(41) preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi in

(42) zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

(43) Varstveni režim za registrirano arheološko najdišče velja, da ni dopustno posegati v prostor na način, ki utegne poškodovati arheološke ostaline. Registrirana arheološka najdišča s kulturnimi plastmi, strukturami in premičnimi najdbami se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:

(44) odkopavati in zasipavati teren, globoko orati, rigolati, meliorirati kmetijska zemljišča, graditi gozdne vlake,

(45) poglabljati morsko dno in dna vodotokov ter jezer,

(46) ribariti z globinsko vlečno mrežo in se sidrati,

(47) gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine in

(48) postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

(49) Izjemoma so dopustni posegi v posamezna arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč ob izpolnitvi naslednjih pogojev:

(50) če ni možno najti drugih rešitev in

(51) če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo.

(52) Obseg in čas potrebnih arheoloških raziskav opredeli organ pristojen za področje varstva kulturne dediščine. Če se območje ureja z OPPN, je treba predhodne arheološke raziskave v smislu natančnejše določitve vsebine in sestave najdišča opraviti praviloma že v okviru postopka priprave izvedbenega akta.

(53) Varstveni režim za registrirano memorialno dediščino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

(54) avtentičnost lokacije,

(55) materialna substanca in fizična pojavnost objekta ali drugih nepremičnin,

(56) vsebinski in prostorski kontekst območja z okolico ter vedute.

(57) Varstveni režim za drugo dediščino: ohranjajo se varovane vrednote, kot so:

(58) materialna substanca, ki je še ohranjena,

(59) lokacija in prostorska pojavnost,

(60) vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

(61) V vplivnih območjih dediščine velja, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

(62) Za poseg v kulturni spomenik, vplivno območje kulturnega spomenika, varstveno območje dediščine ali registrirano dediščino, ki je razvidna iz prikaza stanja prostora, ki je veljal ob uveljavitvi odloka o občinskem prostorskem načrtu, je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje za posege po predpisih za varstvo kulturne dediščine.

(63) Kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje je treba pridobiti tudi za posege v posamezno EUP, če je tako določeno s posebnimi prostorsko izvedbenimi pogoji, ki veljajo za to območje urejanja.

(64) Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa vzdrževalna dela in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi odloka OPN ali drugih predpisov.

(65) Za izvedbo predhodne arheološke raziskave na območju kulturnega spomenika, registriranega arheološkega najdišča, stavbne dediščine, naselbinske dediščine, kulturne krajine ali zgodovinske krajine je treba pridobiti kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po predpisih za varstvo kulturne dediščine. Pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline je pri pristojni območni enoti Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije treba pridobiti podatke o potrebnih predhodnih arheoloških raziskavah – obseg in čas predhodnih arheoloških raziskav določi pristojna javna služba.

(66) Na območjih, ki še niso bila predhodno arheološko raziskana in ocena arheološkega potenciala zemljišča še ni znana, se priporoča izvedba predhodnih arheoloških raziskav pred gradnjo ali posegi v zemeljske plasti.

(67) Ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/ investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju dediščine zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke.

(68) Zaradi varstva arheoloških ostalin je potrebno pristojni osebi Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela, in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi.

89. člen
(ohranjanje narave)

(1) Ohranjanje naravnih kakovosti se zagotavlja na celotnem območju občine. Na območjih ohranjanja narave je za vse posege potrebno pridobiti naravovarstvene pogoje in naravovarstveno soglasje.

(2) Na zavarovanih območjih je treba upoštevati usmeritve, izhodišča in pogoje za varstvo zavarovanih območij, ki so podani z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave v sprejetih aktih o zavarovanju Krajinskega parka Lahinja in Krajinskega parka Kolpa.

(3) Na za zavarovanje predlaganih območjih, regijski park Kočevsko - Kolpa in naravni spomenik Jelševnik, veljajo varstvene usmeritve, da se posegi in dejavnosti izvajajo na način, ki ne ogroža prvobitnosti narave.

(4) Z naravnimi vrednotami se ravna tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti. Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

(5) na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote,

(6) na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču,

(7) na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje,

(8) na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje,

(9) na krajinski vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjšuje krajinska pestrost ter da se ne uniči, poškoduje ali bistveno spremeni lastnosti krajinskih elementov ter njihove razporeditve v prostoru,

(10) na oblikovani naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere za rastline, ki so bistveni sestavni del naravne vrednote, da se ne zmanjša njihova vitalnost ter da se bistveno ne spremenijo oblikovne lastnosti naravne vrednote, pri čemer se na območjih vrtno arhitekturne dediščine posegi in dejavnosti izvajajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

(11) Na ekološko pomembnih območjih Kočevsko, Stobe, Kolpa, Veliko Bukovje, Lahinja, Dobličica, Petrišina jama, Bezgovka in Gornji kal, ki niso tudi posebna varstvena območja se posegi in dejavnosti načrtujejo na način, da se v čim večji možni meri ohranja razsežnost habitatnih tipov in habitatov rastlinskih in živalskih vrst, ohranja njihova kakovost ter povezanost habitatov populacij ter omogoča ponovna povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom prekinjena.

(12) Na posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000), Bezgovka, Veliko Bukovje, Kočevsko, Kočevsko - Kolpa, Gornji Kal, Petrišina jama, Dobličica, Stobe-Breg, Kolpa in Lahinja se posegi in dejavnosti načrtujejo tako, da se v čim večji možni meri:

(13) ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih in živalskih vrst;

(14) ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;

(15) ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze, kot so mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;

(16) ohranja se povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

(17) Pri izvajanju posegov in dejavnosti na posebnih varstvenih območjih se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši. Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

(18) živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja;

(19) rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenjenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja;

(20) na posebna varstvena območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

(21) Na območjih habitatnih tipov se posegi in dejavnosti načrtujejo na način in v obsegu:

(22) da se v kar največji možni meri ohranja ali veča naravna razširjenost habitatnih tipov in območij, ki jih posamezni habitatni tip znotraj te razširjenosti pokriva;

(23) da se v kar največji možni meri ohranjajo specifična struktura habitatnega tipa in naravni procesi ali ustrezna raba v skladu z varstvenimi cilji iz priloge 2 Uredbe o habitatnih tipih.

(24) da se ohranja ugodno stanje za te habitatne tipe značilnih rastlinskih in živalskih vrst v skladu z varstvenimi cilji iz predpisov, ki urejajo varstvo zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst.

(25) Pri poseganju v naravno okolje je potrebno paziti, da se ne vnaša tujerodnih in invazivnih vrst. Prav tako je pomembno, da se na mestih, kjer so vrste že prisotne, izvaja učinkovito odstranjevanje le teh.

90. člen
(varstvo zraka)

(1) Dejavnosti, ki povzročajo onesnaženje zraka, je dopustno umeščati le v industrijska območja. Lastnik vira onesnaženja mora poskrbeti za meritve onesnaženosti in izvajati ustrezno zaščito in sanacijo, če emisije iz vira onesnaževanja presegajo dopustne meje. Pri zasnovi nove zazidave se upošteva tudi prevetrenost prostora in spodbujanje lokalne cirkulacije zraka.

(2) Za zmanjšanje onesnaženosti zraka in vpliva prometa na podnebne spremembe morajo imeti vsa načrtovana zaposlitvena območja in večja stanovanjska območja povezavo z javnim potniškim prometom. Večja poselitvena in zaposlitvena območja ob železniški povezavi se navežejo na to omrežje.

(3) Pri novogradnjah se upoštevajo predpisi za učinkovito rabo energije.

(4) Zagotavljajo se še drugi ukrepi za varovanje kakovosti zraka, kot so:

- za ogrevanje objektov se prednostno uporabljajo obnovljivi viri energije oz čistejši energenti ali priključitev na skupne kotlovnice na lesno biomaso;
- energetska sanacija stavb, ureditev javnega potniškega prometa, omejitev individualnega prometa v strnjenih naseljih, ureditev kolesarskih povezav ter spodbujanje kolesarjenja, peš hoje,
- zagotavljanje primerne oddaljenosti virov vonjav (kompostarne, bioplinarne ipd.), tako da je zunanji rob območja vira vonjav od območij stanovanjskih, gostinskih, upravnih, pisarniških in trgovinskih stavb, stavb za kulturo in razvedrilo, za izobraževanje, zdravstvo in šport ter športno rekreacijskih površin oddaljen najmanj 300 m oziroma 500 m pri odprtem kompostiranju, oz. v odvisnosti od smeri pogostih vetrov. Za ureditev novih objektov za rejo živali (večje farme), ki so viri vonjav, in za širitev takšnih objektov se s strokovno študijo preveri vplivno območje, objekti pa se umesti na primerno oddaljenost od, navedenih območij. Pri reji živali in skladiščenju ter prevozu gnoja je obvezna uporaba tehnoloških postopkov, ki preprečuje obremenjevanje okolja z neprijetnimi vonjavami.

91. člen
(varstvo voda)

(1) Za vsak poseg, ki lahko trajno ali začasno vpliva na vodni režim ali stanje voda, se po potrebi izdela hidrološko-hidravlično analizo in pridobiti soglasje, ki ga izda pristojni organ za upravljanje in varstvo voda.

(2) Prečkanja vodov GJI pod strugo vodotoka se načrtujejo tako, da se ne zmanjša prevodna sposobnost struge vodotoka.

(3) Za gradnjo na vodovarstvenih območjih je treba pridobiti soglasje, ki ga izda pristojni organ. Pri posegih na vodovarstvena območja se upoštevajo predpisi, ki se nanašajo na ta območja ter skladno z določili 50. člena tega odloka (območja za varstvo vodih virov).

(4) Vse obstoječe vodne vire se varuje pred onesnaženjem in drugimi posegi v prostor v skladu s predpisi o varovanju vodnih virov na območju občine.

(5) Gradnja namakalnih naprav in raba površinskih voda ali podtalnice za namakanje sta dopustni pod pogoji pristojne službe za upravljanje in varstvo voda ter za ohranjanje narave.

(6) Na vodnem in priobalnem zemljišču ni dopustno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določajo predpisi o upravljanju voda. Za obstoječe objekte in naprave, ki se nahajajo na vodnem ali priobalnem zemljišču velja, da je na teh objektih in napravah mogoča rekonstrukcija, adaptacija ali obnova, ki bistveno ne spreminja namembnosti in velikosti objekta.

(7) Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja ali onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Na priobalnih zemljiščih so prepovedani gnojenje in uporaba kemičnih sredstev za varstvo rastlin, odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki ter odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi ter odlaganje odpadkov.

(8) Na obstoječih objektih in napravah, ki so na vodnem ali priobalnem zemljišču, je dopustna rekonstrukcija, sprememba namembnosti ali nadomestna gradnja, pod pogojem, da se s tem ne povečuje poplavna ali erozijska nevarnost ali ogroženost in ne poslabšuje stanja voda, je omogočeno izvajanje javnih služb, se s tem ne ovira obstoječe posebne rabe voda in da to ni v nasprotju s cilji upravljanja z vodami ter da se z rekonstrukcijo ali nadomestno gradnjo oddaljenost do meje vodnega zemljišča ne zmanjšuje.

(9) Pri načrtovanju poteka trase GJI se predvidi čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, le-ta ne sme posegati na priobalno zemljišče. Manjši odmiki od zakonsko določenih so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšana obstoječa stabilnost brežin vodotokov. Prečkanja vodov GJI pod strugo vodotoka se načrtujejo tako, da se ne zmanjša prevodna sposobnost struge vodotoka.

(10) Spremembe mlinov in žag za potrebe turizma in za urejanje MHE so dopustne ob zagotavljanju varstva naravnih vrednot in obstoječih ekoloških razmer prisotnih rastlinskih in živalskih vrst, oziroma kvalifikacijskih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov in pod pogojem, da objekti ohranijo bistvene morfološke značilnosti in kakovosti vodotokov in obvodnega prostora.

(11) Poplavna območja v občini so v obvodnem prostoru Kolpe, v manjšem obsegu pa tudi ob Lahinji in Dobličici. Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, vse ureditve pa morajo biti načrtovane tako, da se poplavna varnost ne bo poslabšala. Na območjih poplav gradnja kleti ni dopustna.

(12) Na obstoječih stavbnih zemljiščih, ki se nahajajo v območju poplav je dopustna rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja. Za vsak opisan poseg na poplavnem območju je treba predhodno pridobiti vodno soglasje.

(13) Pred podrobnejšim načrtovanjem prostorskih ureditev se upošteva prepoved gradnje na območju poplav in v priobalnem zemljišču, ki ob reki Kolpi sega 15 m (oz. zunaj naselij 40 m) in ostalih vodotokih ter stoječih vodah 5 m od vodnega zemljišča. Za vsak poseg na poplavnem območju. . Za vsak poseg na poplavnem območju in v priobalnem pasu je treba predhodno pridobiti vodno soglasje.

(14) Z namenom zagotavljanja varstva voda pred onesnaženjem se zagotovi ustrezno odvajanje in čiščenje odpadne vode, skladno z določili 79. člena tega odloka (gradnja in urejanje kanalizacijskega omrežja).

92. člen
(varstvo tal in kmetijskih zemljišč)

(1) Zagotavljajo se ukrepi za varovanje kmetijskih zemljišč in za oskrbo prebivalstva s kakovostno pridelano hrano.

(2) Na območjih kmetijskih zemljišč so dopustne le prostorske ureditve v skladu predpisi, ki urejajo področje kmetijstva, vse skladno z določili tega odloka. Pri načrtovanju prostorskih ureditev in posameznih posegov v prostor na kmetijskih zemljiščih je treba v čim večji meri zagotoviti, da ti ne bodo dodatno obremenjevali okolja in poslabšali stanja kmetijskih zemljišč, da ne bodo ovirali kmetijske dejavnosti na sosednjih kmetijskih zemljiščih in dostopa do njih, in da ne bodo uničili ali poškodovali obstoječe kmetijske proizvodne infrastrukture, kot so melioracijski jarki in namakalni sistemi, poljske prometnice.

(3) V čim večji meri se ohranjajo strnjeni kompleksi kmetijskih zemljišč. Dopustni posegi na kmetijska zemljišča se izvajajo tako, da v najmanjši možni meri negativno vplivajo na sosednja kmetijska zemljišča. Del trajno izgubljenih kmetijskih površin se zagotovi znotraj območja občine predvsem na površinah v zaraščanju.

(4) Posegi na kmetijska zemljišča, kot so trajna zasedba, uničenje ali poškodbe tal, praviloma niso dopustni oz. se lahko izvedejo samo v primeru če ni drugih tehničnih možnosti. V takem primeru je treba morebitno poškodovane površine kmetijskih zemljišč, takoj po končani gradnji sanirati oziroma rekultivirati. Med urejanjem območja je obvezno zagotoviti neoviran dostop do sosednjih kmetijskih zemljišč.

(5) Z namenom izboljšanja kmetijskih zemljišč oziroma izboljšanja pogojev obdelave je na območjih kmetijskih zemljišč dopustno izvajati agrarne operacije, s katerimi se spreminja prostor (komasacije, melioracije ipd.), pri čemer se smiselno upoštevajo krajinske značilnosti območja in določila tega odloka. Agrarne operacije morajo biti izvedene v skladu s pogoji pristojnih nosilcev urejanja prostora in na okolju prijazen način tako, da se med kmetijskimi zemljišči ohranjajo, nadomeščajo in na novo vzpostavljajo žive meje, gozdni otoki, vodna telesa.

(6) Spodbujajo se ekološko kmetovanje, integrirana pridelava, izboljševanje in raba zaraščajočih kmetijskih površin na način, ki zagotavlja varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti.

(7) Na območju poselitve se zagotavlja primeren delež zelenih površin, namenjenih za vrtičkarstvo, šport in rekreacijo in spodbujanje zdravega življenjskega sloga bivanja na prostem.

(8) Pri gradnji objektov se zgornji, rodovitni sloj tal odstrani in odlaga ločeno od nerodovitnih tal ter ga uporabi za rekultivacije, zunanje ureditve ali izboljšanje drugih kmetijskih zemljišč.

(9) Pri poseganju v tla na območju vodotokov in na razgaljenih površinah je po koncu del potrebno izvesti sanacijska in zasaditvena dela, da se preprečijo erozijski pojavi.

(10) Pri uporabi in skladiščenju nevarnih snovi se dela izvedejo na način, ki onemogoča izliv v okolico.

93. člen
(varstvo gozdov)

(1) V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni 1. stopnje poudarjeno katerokoli ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dopustijo le v izjemnih primerih – ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.

(2) Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor se načrtuje tako, da se v čim večji meri upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute.

(3) V prostoru z majhnim deležem gozda se objekti linijske infrastrukture načrtujejo tako, da se v čim večji meri izogibajo gozdnim zaplatam, skupinam gozdnega drevja in obvodni vegetaciji.

(4) Pri gradnji z ograjami zavarovanih prometnic se zagotovijo prehodi za divjad na krajih, kjer so že od nekdaj potekale stečine in naravni prehodi posameznih vrst divjadi. Lokacije prehodov ugotovi Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju s strokovnimi službami za varstvo narave, znanstvenimi ustanovami in lovskimi organizacijami.

(5) Negozdna zemljišča znotraj gozda se pogozdujejo le v primeru, če je to predvideno v gozdnogospodarskem načrtu.

(6) Pri izbiri najprimernejšega izmed alternativnih predlogov se pri vseh posegih v gozdove poleg navedenih kriterijev upošteva tudi kriterij najmanjše izgube rastiščnega in sestojnega potenciala ter zlasti kriterij najmanjše prizadetosti ekoloških in socialnih funkcij.

(7) Dopustni so naslednji posegi v gozd in gozdni prostor:

(8) izvajati vzdrževalna dela na obstoječih objektih in napravah;

(9) izvedba gozdnih in drugih učnih poti;

(10) urejanje začasnih tabornih prostorov na gozdnih jasah ali robovih gozdov z dovoljeno postavitvijo premičnih objektov samo za čas taborjenja, če to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave in da ni na vidno izpostavljenih območjih;

(11) ureditev planinskih in sprehajalnih poti ter trim stez po obstoječih poteh;

(12) gradnja in rekonstrukcija gozdne ceste, ki je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom;

(13) gradnja in rekonstrukcija javnih poti namenjenih gospodarjenju z gozdom in turističnim namenom (urejanje kolesarskih in drugih poti;

(14) priprava ali gradnja vlak za spravilo in prevoz lesa, če je tako opredeljeno v gozdnogojitvenem načrtu, ki ga izdela Zavod za gozdove Slovenije;

(15) postavitev stalne gozdne žičnice;

(16) postavitev premičnih čebelnjakov;

(17) ureditev stojišč stalnih naseljenih čebelnjakov in stojišč za začasne dovoze čebel na pašo, na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne naseljene čebelnjake in stojišča za začasne dovoze čebel na pašo;

(18) postavitev lovskih prež in krmišč za divjad, če je takšna postavitev predvidena z lovsko gojitvenim načrtom.

(19) Posegi iz prejšnjega odstavka so dopustni le, če ne vplivajo negativno na gozdni ekosistem in funkcije gozdov. K zgoraj navedenim posegom je treba pridobiti soglasje pristojne javne gozdarske službe.

(20) Posege se načrtuje tako, da se ne posega v obstoječi gozdni rob. Za posamezne vrste objektov se zagotovi naslednje minimalne odmike:

(21) ostali objekti, posegi in ureditve, ki so v nivoju zemljišča, so odmaknjeni od gozdnega roba najmanj 1 m;

(22) če ureditve na kmetijskih zemljiščih, ki mejijo na območja gozdov, zahtevajo objekte, morajo biti le-ti odmaknjeni najmanj 4 m od gozdnega roba.

(23) Nove objekte se načrtuje v odmiku ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se odmik določi v odvisnosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Odmik je potreben poleg zagotavljanja funkcij gozdov tudi zaradi

zagotovitve varnosti objektov. Za vse posege v 25 m širok pas ob gozdnem robu je treba pridobiti predhodno mnenje pristojne javne gozdarske službe.

94. člen
(varstvo pred hrupom)

(1) Hrup v okolju ne sme presegati mejnih vrednosti kazalcev hrupa glede na stopnjo varstva pred hrupom za določeno območje glede na podrobno namensko rabo prostora, določeno po enotah urejanja prostora, kot jih določa predpis o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

(2) Stopnje varstva pred hrupom so določene glede na namensko rabo prostora, pri čemer meje območij stopenj varstva pred hrupom sovpadajo z mejami med območji (podrobnejše) namenske rabe prostora, in sicer velja:

- območje II. stopnje varstva pred hrupom (območja BT v enotah ŠIP_2_OPPN, ROV_9, JEL_2, JEL_6, STV_7, BUT_8 in BRD_4_OPPN; območja SSs v enotah ČR_5, ČR_7, ČR_11 in ČR_12; območja SSv v enoti ČR_13 ter območja SSn v enoti ČR_6),
- območje III. stopnje varstva pred hrupom (S, C, B, Z, A),
- območje IV. stopnje varstva pred hrupom (I, P, E, O, K, G, V).

(3) Hrupne dejavnosti je dopustno umeščati samo na območja s predpisano IV. stopnjo varstva pred hrupom. Pri načrtovanju dejavnosti na območjih IV. stopnje varstva pred hrupom se predvidijo ustrezni aktivni in pasivni ukrepi za zaščito življenjskega okolja pred hrupom. Vsi objekti z varovanimi prostori, ki so umeščeni v območjih IV. stopnje varstva pred hrupom, se ščitijo po kriterijih za območje III. stopnje varstva pred hrupom.

(4) Novi viri hrupa na posameznem območju varstva pred hrupom ne smejo povzročiti čezmerne obremenitve območja s hrupom. Za nove vire hrupa morajo biti zagotovljeni ukrepi varstva pred hrupom za preprečevanje in zmanjšanje hrupa v okolju kot posledice uporabe ali obratovanja virov hrupa.

(5) Nov objekt ali naprava in objekt ali naprava v rekonstrukciji, ki je vir hrupa, mora za pridobitev dovoljenja za gradnjo ali za spremembo namembnosti izpolnjevati pogoje in ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje hrupa, ki jih določajo predpisi o varstvu pred hrupom. Če je vir hrupa cesta ali druga prometna infrastruktura, morajo upravljavci teh virov hrupa zagotoviti izvedbo protihrupnih ukrepov za preprečevanje čezmerne obremenitve okolja s hrupom ali zmanjšanje emisije hrupa npr. z zmanjšanjem hitrosti vozil.

(6) Pri novogradnjah objektov in drugih posegih v obstoječe objekte v varovalnih pasovih javnih cest se gradnje objektov, kjer je to potrebno, načrtujejo z aktivno zaščito pred hrupom (protihrupne bariere), če to ni mogoče, pa s pasivno zaščito pred hrupom (zaščita oken, fasade). Za dimenzioniranje in oblikovanje morebitnih protihrupnih ukrepov se pridobijo celovite strokovne rešitve.

(7) Pri izbiri ukrepov varstva pred hrupom imajo prednost ukrepi zmanjšanja emisije hrupa pri njenem izvoru pred ukrepi preprečevanja širjenja hrupa v okolju.

(8) Upravljavec vira hrupa je dolžan zagotoviti monitoring hrupa zaradi obremenitve območja s hrupom iz vira hrupa in za obratovanje vira hrupa, če tako zahteva predpis, pridobiti okoljevarstveno dovoljenje.

95. člen
(varstvo pred elektromagnetnim sevanjem)

(1) Viri elektromagnetnega sevanja (EMS) so omrežja, naprave in objekti določeni s predpisi, ki urejajo varstvo pred elektromagnetnim sevanjem v naravnem in življenjskem okolju.

(2) V varovalnih pasovih posameznih infrastrukturnih omrežij je dopustna gradnja objektov in naprav na podlagi soglasja pristojnega izvajalca gospodarske javne službe infrastrukturnega omrežja. V varovalnih pasovih elektroenergetskih vodov, objektov in naprav ni dopustna gradnja:

(3) bolnišnic, zdravilišč, okrevališč in turističnih objektov, namenjenih bivanju in rekreaciji, ter stanovanjskih objektov,

(4) objektov vzgojnovarstvenega in izobraževalnega programa ter programa osnovnega zdravstvenega varstva,

(5) objektov, kjer se opravljajo upravne, trgovske, storitvene ali gostinske dejavnosti,

(6) otroških igrišč in javnih parkov, javnih zelenih in rekreacijskih površin, ki so namenjene za zadrževanje večjega števila ljudi,

(7) objektov, v katerih je vnetljiv material, na parkiriščih pod daljnovodi pa je prepovedano parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive in eksplozivne materiale.

(8) Minimalni potrebni odmiki od osi daljnovodov na višini 1 m od tal, v katere ni dopustno umeščanje objektov z varovanimi prostori, znašajo glede na vrsto oziroma tip daljnovoda:

(9) 11–14 m na vsako stran nadzemnega daljnovoda za napetostni nivo 110 kV in

(10) 18–24 m na vsako stran osi nadzemnega daljnovoda za napetostni nivo 220 kV.

(11) Za obstoječa območja, ki se nahajajo znotraj koridorjev 110 kV daljnovodov in na katerih velja I. stopnja varstva pred sevanjem, se določi obremenitev območja s sevanjem kot posledice obratovanja ali uporabe posameznega vira sevanja. Navedeno se ugotavlja skladno s predpisom o EMS v naravnem in življenjskem okolju. V primeru, če se ugotovi čezmerna obremenitev z sevanjem, se predlaga pristojni službi, da se izvedejo ukrepi skladno s predpisom o EMS v naravnem in življenjskem okolju. Pri tem se zasleduje ukrepe, ki so predpisani za rekonstrukcijo vira sevanja.

(12) Za gradnjo objektov, ki so viri elektromagnetnega sevanja, se izdela ocena vplivov na okolje, iz katere mora biti razvidno, da pričakovane vrednosti elektromagnetnega sevanja ne bodo presegale s predpisi dovoljenih vrednosti; za te objekte se pridobi soglasje pristojne službe.

(13) Gradnja objektov ali naprav ter razmestitev dejavnosti, ki so vir elektromagnetnega sevanja, ne smejo presegati obremenitev okolja glede na stopnjo varstva pred sevanjem, ki jih določajo predpisi o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju.

96. člen
(varstvo pred svetlobnim onesnaženjem)

(1) Pri načrtovanju gradenj vseh vrst objektov in drugih posegov v prostor in pri osvetljevanju objektov in odprtih površin ter glede postavitve svetlobnih napisov se upoštevajo ukrepi za zmanjševanje emisije svetlobe v okolje, ki jih določajo predpisi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja.

(2) Prepovedana je trajna uporaba svetlobnih snopov kakršnekoli vrste in oblike, mirujočih ali vrtečih, usmerjenih proti nebu ali proti površinam, ki bi jih lahko odbijale proti nebu.

(3) Za razsvetljevanje cest in drugih javnih površin se uporabljajo energetsko varčne sijalke in svetila z zasenčenim osvetljevanjem v nebo. Pri gradnji in rekonstrukciji javne razsvetljave se načrtuje vgraditev stikal za reguliranje polnočnega delovanja javne razsvetljave na odjemnih mestih.

(4) Umetna javna osvetlitev na oknih varovanih prostorov ne sme presegati predpisanih mejnih vrednosti.

97. člen
(varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami)

(1) Na plazovitem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča, in sicer na naslednje načine:

- zadrževanje voda z gradnjo teras in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

(2) Za vse posege v plazovitih območjih je treba pred načrtovanim posegom v prostor izdelati geomehansko poročilo in pridobiti soglasje pristojnih služb.

(3) Objekti se gradijo protipotresno v skladu s pogoji, ki veljajo za območje s potresno nevarnostjo VII. in VIII. stopnje po MSC lestvici. Projektni pospešek tal znaša na večinskem delu občine 0,125, na jugozahodnem robu 0,1 in na skrajnem severovzhodnem robu 0,15 g.

(4) Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Na vseh območjih poplav

gradnja kleti ni dopustna. Na drugih območjih občine se pri načrtovanju objektov, ki so pod nivojem terena, obvezno preveri gibanje nivoja podtalne vode.

(5) Gradnja na poplavnih in ogroženih območjih je dopustna izjemoma pod pogoji pristojne službe za vodno gospodarstvo ter na podlagi utemeljitve, izdelane s hidrološko-hidravlično analizo. Za vse posege v poplavnih območjih se pridobi soglasje pristojne službe za upravljanje in varstvo voda.

(6) Pri graditvi objektov in pri urejanju prostora je treba upoštevati prostorske, gradbene in druge tehnične predpise, ki urejajo varstvo pred požarom. Pogoje za varen umik ljudi ter za gašenje in reševanje je treba zagotoviti z odmiki in požarnimi ločitvami od parcelnih mej in med objekti, intervencijskimi potmi, dostopi, dovozi in delovnimi površinami za intervencijska vozila, viri za zadostno oskrbo z vodo za gašenje ter s površinami ob objektih za evakuacijo ljudi. Na območjih brez hidrantnega omrežja in na območjih kjer pretoki na omrežju ne zagotavljajo ustrezne preskrbe s požarno vodo, izvajalec gospodarske javne službe za oskrbo z vodo zagotovi požarne bazene in druge ustrezne ureditve. Dostopne in dovozne poti ter postavitve in delovne površine za gasilska vozila morajo ustrezati standardu SIST DIN 14090. Na območjih velike požarne ogroženosti gozdov se ne načrtujejo dejavnosti ali prostorske ureditve, ki bi pomenile dodatno tveganje za življenje ljudi ter za materialne dobrine in naravo.

(7) Na območju tveganj zaradi industrijskih nesreč skladno s predpisi se prostorske ureditve načrtuje tako, da se preprečujejo verižne nesreče, preprečuje, zmanjšuje ali zadržuje prenos začetih izrednih dogodkov, zmanjšujejo posledice v primeru nesreč in omogoči uspešno ukrepanje v okviru zaščite in reševanja z zagotavljanjem ustreznih odmikov med dejavnostmi oziroma objekti.

(8) Za primer naravnih in drugih nesreč se za zagotavljanje površin za pokop večjega števila ljudi, kadavrov, za odlaganje ruševin, območja za evakuacijo prebivalstva, za heliporte in lokacije za sprejem mednarodne pomoči ter za regijski logistični center upoštevajo določila 48. člena tega odloka.

98. člen
(osvetlitev in osončenje bivalnih prostorov)

(1) Z izborom lokacije, z orientacijo objektov in ustreznimi odmiki med njimi se omogoča ustrezno celoletno osončenje in zagotavlja zmanjševanje potreb po ogrevanju in umetnem hlajenju.

(2) Z ustrezno zasnovo stavbnega volumna, z izborom gradiva in toplotno zaščito stavb se zagotavljajo čim manjše izgube toplotne energije.

(3) Prostori ali deli prostorov, namenjeni bivanju, uživanju in pripravi hrane ter spanju morajo biti osvetljeni z dnevno svetlobo v skladu s predpisi o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj.

(4) Obstoječim in novim stavbam se v dnevnih sobah, bivalnih prostorih s kuhinjo, bivalnih kuhinjah, otroških sobah zagotovi naravno osončenje v času od sončnega vzhoda do sončnega zahoda najmanj 1 uro dnevno na dan 21. december in najmanj 3 ure dnevno na dan 21. marec in 21. september.

99. člen
(zdravo bivalno okolje)

(1) Zagotavlja se oskrba večine prebivalstva s kakovostno, zdravstveno ustrezno pitno vodo in varujejo vsi obstoječi in potencialno pomembni vodni viri ter spodbuja se varčna in smotrna raba pitne vode.

(2) Reka Kolpa je območje kopalnih voda, ki se vzdržujejo in ohranjajo v ustrezni kakovosti skladno z veljavnimi predpisi.

(3) Zagotavlja se varovanje in urejanje zelenih površin, površin za urbano vrtnarjenje ter površin za šport in rekreacijo skladno z določili tega odloka glede urejanja zunanjih površin in glede zasaditev ter glede na določeno namensko rabo prostora v grafičnem delu OPN in pripadajočih PIP zanjo.

(4) Spodbujajo in uveljavljajo se načela trajnostne mobilnosti, kot je uporaba javnih prevozov (železnice, avtobusov ipd.), sistema souporabe vozil, kolesarjenja in pešačenja, za kar se ureja tudi ustrezna infrastruktura (kolesarske in pešpoti, parkirišča, peš cone v naseljih, območja prijaznega prometa ipd.), skladno s sprejeto Celostno prometno strategijo občine Črnomelj.

100. člen

(spremljanje kazalcev okolja)

Spremljanje kazalcev okolja in poročanje je opredeljeno v Okoljskem poročilu (AD-SVETOVANJE, Anes Durgutović s.p., november 2016, dopolnitev februar 2017), ki je sestavni del tega odloka.

8 PODROBNEJŠI PIP ZA POSAMEZNE PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE IN TIPOLOGIJE

101. člen
(ureditve za območja posameznih podrobnejših namenskih rab)

Splošna merila in pogoji veljajo za vse posamezne sklope PNR na celotnem območju občine, razen če ni s posebnimi pogoji za posamezno EUP določeno drugače.

102. člen
(tipologija oblikovanja objektov)

(1) Območje občine se glede na tipologijo objektov deli na naselja oz. območja naselij s tradicionalno tipologijo (to so naselja s kontinuiteto) ter naselja z mešano tipologijo, s suburbano in urbano gradnjo (naselja brez kontinuitete).

(2) Za naselja s tradicionalno tipologijo oblikovanja objektov (TTO) se glede meril in pogojev za oblikovanje upoštevajo PIP v nadaljevanju tega člena, za vse ostale tipologije pa veljajo ostali PIP tega odloka.

(3) Območja naselij oz. delov naselij s tradicionalno tipologijo so opredeljena kot enote urejanja prostora in se delijo na:

- območja z domačijami, kjer se lahko gradi uskoški dvor,
- območja z domačijami, kjer se lahko gradi belokranjski dvor,
- območja z objekti kočevarskega tipa,
- območja z objekti belokranjskega tipa.

(4) Na območjih, kjer je definirana samo TTO, se v primeru obstoječih objektov, ki niso tipološko značilni, uporabljajo določila 103. člena (sanacije neusklajenih suburbanih objektov), ki določa oblikovne pogoje za rekonstrukcije, dozidave, nadzidave in spremembe namembnosti objektov.

(5) Na območjih, kjer je definirana samo TTO, sta pri nadstreških dopustni tudi ravna streha ali streha nižjega naklona do 6 stopinj.

(6) V trških jedrih naselij Adlešiči, Dobliče, Dragatuš, Stari trg ob Kolpi in Vinica se objekti oblikujejo po vzoru trških objektov oz. glede na posebne PIP.

(7) Za izbor tipologije za posamezno naselje se uporablja spodnja tabela. Če je označena več kot ena tipologija, se glede na kontekst prostora izbere le ena izmed danih možnosti.

Tip naselja	s kontinuiteto				brez kontinuitete
Domačija	Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna, gručasta		Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna	Štiristranična	Mešana tipologija gradnje
Tipologija / Naselje	Belokranjska tipologija	Kočevarska tipologija	Belokranjski dvor	Uskoški dvor	
Adlešiči	●		●	●	●
Balkovci	●			●	●
Bedenj	●		●		●
Belčji Vrh	●		●		
Bistrica		●			
Blatnik					●
Bojanci	●		●	●	
Brdarci	●		●		
Breg	●	●			

Tip naselja	s kontinuiteto				brez kontinuitete
Domačija	Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna, gručasta		Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna	Štiristranična	Mešana tipologija gradnje
Tipologija / Naselje	Belokranjska tipologija	Kočevarska tipologija	Belokranjski dvor	Uskoški dvor	
Breznik	●		●		
Butoraj	●				●
Cerkvišče	●				●
Črešnjevec	●		●		
Črnomelj					●
Čudno selo	●				●
Daljne Njive	●	●			
Damelj	●	●	●		
Dečina		●			
Desinec	●				●
Deskova vas		●			
Dobliče	●	●			●
Doblička Gora	●	●			●
Dolenja Podgora		●			
Dolenja vas	●				●
Dolenjci	●		●	●	●
Dolenji Radenci		●			
Dolenji Suhor	●		●		●
Dolnja Paka	●				●
Draga	●	●			
Dragatuš					●
Dragoši	●				
Dragovanja vas	●				●
Drenovec	●		●		●
Drežnik	●		●		●
Fučkovci	●		●	●	
Golek	●				●
Golek pri Vinici	●		●	●	●
Gorenja Podgora		●			
Gorenjci	●			●	●
Gorenji Radenci		●			
Gorica	●	●			
Gornja Paka	●		●		
Gornji Suhor	●				
Griblje	●		●		●
Grič pri Dobličah	●	●			●
Hrast pri Vinici	●				●
Hrib	●	●			
Jankoviči	●		●		●
Jelševnik	●	●			
Jerneja vas	●				●
Kanižarica					●
Knežina	●		●		
Kot ob Kolpi		●			
Kot pri Damlju	●	●			
Kovačji Grad	●				

Tip naselja	s kontinuiteto				brez kontinuitete
Domačija	Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna, gručasta		Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna	Štiristranična	Mešana tipologija gradnje
Tipologija / Naselje	Belokranjska tipologija	Kočevarska tipologija	Belokranjski dvor	Uskoški dvor	
Kovača vas		●			
Kvasica	●				●
Lokve	●				●
Mala Lahinja	●		●		
Mala Sela	●		●		
Mali Nerajec	●		●		
Marindol	●		●	●	
Mavrlen	●	●			●
Mihelja vas	●	●			●
Miklarji		●			
Miliči	●			●	
Močile		●			
Naklo	●	●			●
Nova Lipa	●		●		●
Obrh pri Dragatušu	●				●
Ogulin	●				●
Otovec	●	●			
Paunoviči	●			●	
Pavičiči	●				●
Perudina	●		●		
Petrova vas	●	●			●
Pobrežje	●			●	
Podklanec	●		●	●	
Podlog	●				
Prelesje		●			
Preloka	●			●	
Pribinci	●				●
Purga	●		●	●	
Pusti Gradec	●		●		
Rim	●			●	●
Rodine	●	●			●
Rožanec	●	●			
Rožič Vrh	●	●			●
Ručetna vas	●	●			●
Sečje selo	●				●
Sela pri Dragatušu	●		●		●
Sela pri Otovcu	●	●			●
Selce pri Špeharjih	●	●			
Sinji Vrh	●	●			
Sodevci		●			
Srednji Radenci		●			
Stara Lipa	●		●		●
Stari trg ob Kolpi		●			

Tip naselja	s kontinuiteto				brez kontinuitete
Domačija	Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna, gručasta		Vrhhlevna/vrhkletna, vzporedna	Štiristranična	Mešana tipologija gradnje
Tipologija Naselje	Belokranjska tipologija	Kočevarska tipologija	Belokranjski dvor	Uskoški dvor	
Stražnji Vrh	●	●			●
Svibnik					●
Šipek	●		●		
Špeharji	●	●			
Talčji Vrh	●	●			
Tanča Gora	●	●			●
Tribuče	●				●
Tušev Dol	●	●			●
Učakovci	●				●
Velika Lahinja	●				●
Velika Sela	●			●	
Veliki Nerajec	●		●		
Vinica	●				●
Vojna vas					●
Vranoviči	●				●
Vrhovci	●		●	●	
Vukovci	●				
Zagozdac		●			
Zajčji Vrh	●				●
Zapudje	●	●	●		
Zastava	●				●
Zilje	●			●	
Zorenci	●				
Žuniči	●			●	

(8) PIP v primeru oblikovanja uskoškega dvora (posebnosti):

- Dvor kot celota

posebnost	majhna »utrdba« - z vseh strani zaprto dvorišče z dvokrilnimi lesenimi vrati, zunanje odprtine so le na stanovanjski hiši, ostalo line za zračenje
tlorisna zasnova	poljuben štirikotnik, razmerje stranic: od 1 : 1 do 1 : 1,5
dvorišče	nepozidano – tlakovano ali zatravljeno, površine do 70 m2
višinski gabariti / naklon	K+P v primeru nagnjenega terena, samo P na ravnem terenu / od 40° do 48°
vrsta kritine / napušči	opečni zareznik, lahko slama / minimalni, za širino dveh strešnikov
dimnik / frčade	opečni s strešico / frčade niso dopustne
pomožni objekti	niso dopustni – vse funkcije domačije se uredijo znotraj dvora

- Vezni objekt

tlorisna zasnova	podolgovata, razmerje stranic: od 1 : 2,5 do 1 : 3
širina / dolžina / višina	do 3,00 m / 9,00 m / K+M
konstrukcija	v celoti lesena ali K zidana, M lesena
streha /sleme	simetrična ali asimetrična dvokapnica, prisekana na kozla / sleme po dolžini objekta, višina kapne lege na dvoriščni strani je lahko do 2,00 m, izdelano kot gank
fasada:	
- zatrepi	široke vertikalne deske

- barve, materiali	nebarvan les smreke ali kostanja, grobi apneni omet, odtenki naravnih barv
- dekoracija, členitev	lahko dekoracija ograje ganka
- vhodna vrata	enostavno oblikovano

- Vhod

širina / dolžina / višina	do 0,50 m / odvisno od zasnove dvora / do 3,00 m
konstrukcija	zidana z velikimi lesenimi dvojnimi vrati
streha / fasada	simetrična dvokapnica / omet, les, odtenki naravnih barv

(9) PIP v primeru oblikovanja Belokranjskega dvora (posebnosti):

- Dvor kot celota

tlorisna zasnova	oblika črke U, lahko tudi L, razmerje stranic: od 1 : 1 do 1 : 1,5
dvorišče	nepozidano – tlakovano ali zatravljeno, površine do 70 m2
višinski gabariti	odvisno od terena: K+P ali samo P
vrsta kritine / naklon	opečni zareznik, lahko slama / naklona od 40° do 48°
napušči	minimalni, za širino dveh strešnikov
dimnik / frčade	opečni s strešico / frčade niso dopustne
pomožni objekti	dopustna je postavitev na zadnjo stran domačije

- Dvoriščni vhod

širina / dolžina	do 0,50 m / odvisno od zasnove dvora
višinski gabariti	do 3,00 m
konstrukcija	zidana z velikimi lesenimi dvojnimi vrati
streha / fasada	simetrična dvokapnica / apneni omet, les, odtenki naravnih barv

(10) PIP za oblikovanje stanovanjskih in gospodarskih objektov za Belokranjski tip, Uskoški dvor, Belokranjski dvor ter Kočevarski tip:

- Stanovanjski objekti

	Belokranjski tip ter v okviru domačije, Uskoškega dvora ali Belokranjskega dvora	**Kočevarski tip**
tlorisna zasnova	podolgovata, razmerje stranic od 1 : 1,5 do 1 : 2,5	podolgovata, razmerje stranic od 1 : 1,4 do 1 : 2
širina / dolžina	od 6,00 –8.00 m / od 12,00 do 15,00 m	od 6,50 do 9,5 m / od 12,00 do 15 m
višinski gabariti	K + P+M, P+M, v primeru dvora K+P+M le na nagnjenem terenu.	K + P + M, P + M
streha / frčade	simetrična dvokapnica tudi nad gankom/ niso dopustne	simetrična dvokapnica tudi nad gankom / niso dopustne
naklon / čopi	od 40° do 48° / če so na območju običajni	od 40° do 50° / če so na območju običajni
vrsta kritine	betonski nebarvani ali opečni zareznik, slama	betonski nebarvani ali opečni zareznik, lesene skodle
kolenčni zid	dopusten je le v primeru, ko je kap strehe v enaki višini zgornjega dela talne konstrukcije podstrešne etaže	dopusten je le v primeru, ko je kap strehe v enaki višini zgornjega dela talne konstrukcije podstrešne etaže
napušč	na čelni fasadi do 40 cm, daljši nad gankom in vhodom, na zadnji strani največ 40 cm	na čelni fasadi do 40 cm, daljši nad gankom in vhodom, na zadnji strani največ 40 cm
gank	na vzdolžni stran; na čelni strani lahko v primeru pritličnega objekta, pri pritličnem	gank ni obvezen, lahko pa je na vzdolžni strani

	Belokranjski tip ter v okviru domačije, Uskoškega dvora ali Belokranjskega dvora	**Kočevarski tip**
	objektu ni obvezen	
fasada:		
- osna zasnova:	- streha simetrična na objekt in gank; - odprtine kleti in pritličja simetrične na objekt, - odprtine na trikotnem zatrepu simetrične na sleme	- streha simetrična na objekt in gank; - odprtine razen na čelnem zatrepu niso nujno simetrično razporejene
- zatrepi	široke vertikalne deske s pokrivnimi ozkimi letvicami, lahko omet	omet ali široke vertikalno postavljene deske
- podstavki	kletni del ometan v grobem ali zaglajenem ometu; obloge s kamnom niso dopustne	kletni del ometan v grobem ali zaglajenem ometu; obloge s kamnom niso dopustne
- barve	odtenki naravnih barv, nebarvan les	odtenki naravnih barv, nebarvan les
- materiali	les, opeka, kamen, omet, vidni beton,	les, opeka, kamen, omet, vidni beton,
- členitev, obrobe	lahko okenske obrobe v ometu oz. les na leseni fasadi	lahko okenske obrobe v ometu oz. les na leseni fasadi, lahko členitev fasade v ometu
- dekoracija	na veter letvi in deskah zatrepa ter pokrivnih letvic; zračne odprtine na zatrepu (krogi, križi, kelihi, rombi); na ograji ganka; izrezljana vhodna vrata	ni običajna
okna:		
- razporeditev	dve okni na čelni fasadi	dva ali tri okna na čelni fasadi v pritličju, v kleti majhne odprtine
- razmerje velikosti	3 : 2	3 : 2
- oblika	manjša stoječa pravokotna okna; dopustne tudi večje zastekljene površine, v primeru Uskoškega dvora le na dvoriščno stran, in strešna okna v ravnini strehe	manjša stoječa pravokotna okna; dopustne tudi večje zastekljene površine in strešna okna v ravnini strehe
vrata	lesena dvokrilna	lesena enokrilna
prizidki/izzidki	niso dopustni, tudi ne kot vetrolovi; izjemoma se po vzoru nekdanjih sanitarij zapre končni del ganka v leseni oblogi, dolžina zaprtega dela ne sme presegati ene petine dolžine ganka	niso dopustni, tudi ne kot vetrolovi; se po vzoru nekdanjih sanitarij zapre končni del ganka v leseni oblogi, dolžina zaprtega dela ne sme presegati ene petine dolžine ganka
ograje	konstrukcija ganka je oprta v ostrešje; ograja: široke vertikalne deske, lahko z ornamenti v obliki src, rombov, kelihov	konstrukcija ganka je oprta v ostrešje; ograja: široke vertikalne deske, ornamenti niso običajni

- Gospodarski objekti

	Belokranjski tip	**Kočevarski tip**	**v okviru domačije Uskoškega dvora ali Belokranjskega dvora**
tlorisna zasnova	podolgovata	podolgovata	podolgovata
širina	od 5,00 do 10,00	od 5,00 do 10,00	do 6,00 m
dolžina	od 10,00 do 15,00	od 10,00 do 15,00	do 15,00 m
razmerje stranic	od 1 : 1,5 do 1 : 2	od 1 : 1,4 do 1 : 2	od 1 : 1,5 do 1 : 2,5
višinski gabariti /	v primeru delno vkopane kleti K+P, P / od 40° do 48°	v primeru s treh strani vkopane kleti K+P, P / od	V primeru višinskih razlik reliefa K+P, P, P+M

	Belokranjski tip	**Kočevarski tip**	**v okviru domačije Uskoškega dvora ali Belokranjskega dvora**
naklon		40° do 50°	/ od 40° do 48°
streha, sleme	simetrična dvokapnica, asimetrična (na kozla) v primeru P+M	simetrična dvokapnica	simetrična dvokapnica v primeru K+P in P, asimetrična (na kozla) v primeru P+M
čopi	če so na območju običajni	če so na območju običajni	če so na območju običajni
vrsta kritine	betonski nebarvani zareznik, opečni zareznik, slama	betonski nebarvani zareznik, opečni zareznik, lesene skodle	betonski nebarvani zareznik, opečni zareznik, slama
kolenčni zid	ni; v primeru strehe na kozla do 2,00 m, na vzdolžni vhodni strani je lahko skrit pod napuščem	ni; na vzdolžni vhodni strani je lahko skrit pod napuščem	ni; v primeru strehe na kozla do 2,00 m, na vzdolžni vhodni strani je lahko skrit pod napuščem
napušč	minimalen, na vzdolžni vhodni strani je lahko daljši	minimalen, na vzdolžni vhodni strani je lahko daljši	minimalen, na vzdolžni vhodni strani je lahko daljši
frčade	ena manjša na »firtoh« na podstrešju hleva	ni	ni
konstrukcija	- v primeru hleva zidana - v primeru skednja v celoti lesena po zgledu tradicionalnih: vhodni del po sistemu vstavljanja plohov v utore stebrov in zavetrovanja z vidnimi diagonalami, zadnji del obit z vertikalnimi širokimi deskami	- v primeru hleva zidana - v primeru skednja v celoti lesena ali delno zidana v delu za hlev; skedenj – vogali zidani, polnilo vertikalne široke deske ali v celoti lesen	- v primeru hleva zidana - v primeru skednja v celoti lesena po zgledu tradicionalnih: vhodni del po sistemu vstavljanja plohov v utore stebrov in zavetrovanja z vidnimi diagonalami, zadnji del obit z vertikalnimi širokimi deskami
fasada			
- zatrepi	široke vertikalne deske, lahko s pokrivnimi letvicami	široke vertikalne deske	široke vertikalne deske, lahko s pokrivnimi letvicami
- barve	nebarvan les: smreka, kostanj, grobi apneni omet ali v barvi apna v primeru hleva in drugih zidanih objektov, odtenki naravnih barv	nebarvan les: smreka, kostanj, grobi omet v primeru hleva, odtenki naravnih barv	nebarvan les: smreka, kostanj, grobi omet v primeru hleva, odtenki naravnih barv
- dekoracija	poudarek na diagonalnem zavetrovanju, zračne odprtine na zatrepih, enostavno okrasje na vhodnem zatrepu; na hlevih ni dekoracije	ni dekoracije	poudarek na diagonalnem zavetrovanju, zračne odprtine na zatrepih, enostavno okrasje na vhodnem zatrepu; na hlevih ni dekoracije
- materiali	les, opeka, avtohtoni kamen, omet, vidni beton,	les, opeka, avtohtoni kamen, omet, vidni beton,	les, opeka, avtohtoni kamen, omet, vidni beton,
okna	line za zračenje; hlevi: manjša pravokotna ležeča okna	manjša, pravokotno ležeča okna na hlevu, line za zračenje v kleti	line za zračenje; hlevi: manjša pravokotna ležeča okna
vrata	velika lesena dvokrilna	lesena, enostavno	velika lesena dvokrilna vrata,

	Belokranjski tip	**Kočevarski tip**	**v okviru domačije Uskoškega dvora ali Belokranjskega dvora**
	vrata, enostavno oblikovana	oblikovana; vrata v klet lahko kamniti lok	enostavno oblikovana
prizidki/izzidki	niso dopustni	niso dopustni	niso dopustni

103. člen
(sanacije suburbanih objektov v naseljih s kontinuiteto)

(1) Sanacije suburbanih stanovanjskih, gospodarskih, pomožnih objektov ter drugih objektov za dejavnosti na območjih tradicionalne tipologije gradnje se izvajajo v primeru rekonstrukcij, dozidav, nadzidav, vzdrževalnih del ali tehnološke izboljšave obstoječih objektov z namenom, da se zagotovi izboljšanje celostne podobe naselij, delov naselij ali stavb v smislu vzpostavitve ali sanacije njihove identitetne podobe.

(2) Sanacije urbanističnih elementov se izvajajo ob smiselnem upoštevanju določil 100. člena tega odloka, in sicer:

- **tlorisno razmerje:** dopustna je dozidava k osnovnemu objektu, tako se objekt podaljša v smeri slemena in se razmerja stranic objekta, glede na določila odloka približajo ali poenotijo; dopustno je tudi drugačno tlorisno razmerje, če je objekt nekoliko predolg, vendar sprejemljiv glede na proporce samega objekta;
- **volumensko razmerje:** dopustno je zniževanje ali odstranitev, celotne etaže ali kolenčnih zidov,
- **naklon strehe** se izvede tako, da se povečata naklon in višina strešin, tako se popravi razmerje med višino strešine in višino objekta od tal do kapne lege, pri čemer se dolžina tlorisne projekcije napušča ne sme presegati dolžine 1,0 m,
- **položaj objekta glede na sosednji objekt in naselje** sledi logiki prostora in načinu organizacije domačij,
- **položaj pomožnih objektov pri stanovanjskih stavbah:** garaže, pergole, nadstreški in podobni objekti se postavijo ob objektu na način, da optično znižajo previsoke stavbe in se izvedejo z ravno streho, samostoječi pomožni objekti pa se oblikujejo s simetrično dvokapno streho, katere naklon je skladen z določili 102. člena. Položaj objektov sledi logiki prostora in načinu organizacije domačij. Dopustna je izvedba zunanjih stopnišč v obliki ganka, vendar ne v etažo nad pritličjem.

(3) Sanacije arhitekturnih elementov ob smiselnem upoštevanju določil 100. člena tega odloka in načelom identitetnega oblikovanja objektov oz. uporabe materialov, in sicer:

- **kritina**: nebarvani opečni ali betonski zareznik, bleščeče glazure niso dopustne,
- **frčade** niso dopustne, osvetlitev mansarde se lahko izvede s strešnimi okni v ravnini strehe oz. čelnimi zasteklitvami;
- **oblikovanje fasad** se izvede tako, da nova podoba odraža identiteto območja v katerega je umeščena, torej povzema lastnosti oblikovanja in/ali materiale identitetnih stavb in jih interpretira na sodoben način, lahko s sodobnimi materiali v kolikor se doseže učinek poenotenega prostora,
- barve fasad: so umazano bele, svetlo sive ali peščene, les je nebarvan, fasadni podstavek (cokl), zatrepi in poudarki na fasadi so v temnejših tonih, lahko istih tonih osnovne barve fasade. Obdelava kletnega dela objekta (cokl) se izvede v grobi teksturi in/ali s temnejšo barvo kot fasada višjih etaž objekta. Fasadna zatrepa se lahko izvedeta v lesu, barvi bodisi na celotnem delu fasade nad zadnjo ploščo ali samo nad ležiščem kapne lege.
- **uporaba materialov** se podredi kakovosti obstoječe grajene strukture naselja, pri popolnoma sodobnih pristopih sanacije se dopusti uporaba sodobnih materialov, v kolikor se s celotnim posegom doseže učinek nadgradnje obstoječega prostora v smislu kakovosti.

(4) Sanacije s krajinskimi elementi:

- **Sanacije robov naselij:** ob sanaciji suburbanih objektov se v projektni dokumentaciji preveri učinke sanacije na celotno naselje tako, da se prikaže sanirane značilne poglede na naselje, robove naselja in učinke sanacije obravnavanega objekta.
- **Zunanje ureditve:** za optično zmanjševanje višine objekta se izvedejo nasutja oz. regulacija višinskih kot terena. V okviru vrtov oziroma zunanjih ureditev se tik ob objektu ali na drugih ustreznih lokacijah

zasadi vegetacija, s katero se zakrijejo moteči deli stavb v pogledih s frekventnih točk in značilnih pogledov na naselje.

(5) Za sanacije suburbanih objektov na preostalih območjih se smiselno uporabljajo določila tega člena odloka glede sanacije suburbanih objektov na območjih TTO, z izjemo prepovedi frčad.

(6) Določila tega člena ne veljajo za novogradnje objektov.

104. člen
(podrobnejši PIP za območja stanovanj)

(1) Podrobnejši PIP za urbano stanovanjsko pozidavo raznolike tipologije (SSo):

SSo – urbana stanovanjska pozidava raznolike tipologije
Merila in pogoji: Pri načrtovanju v okviru OPPN na teh območjih se smiselno upoštevajo PIP za SSs in/ali SSv in/ali SSn. Določitev, katere od teh treh PNR se uveljavi v konkretni EUP in kakšno naj bo površinsko razmerje znotraj EUP med njimi, je predpisana s posebnimi PIP za posamezno EUP. Če to razmerje v EUP ni določeno, se vsako od predpisanih PNR načrtuje v deležu vsaj 20 % celotne EUP.

(2) Podrobnejši PIP za urbano prostostoječo stanovanjsko pozidavo (SSs):

SSs - urbana prostostoječa stanovanjska pozidava		
1 Območje namenske rabe: **S - OBMOČJA STANOVANJ** namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: **SS - stanovanjske površine** namenjene bivanju brez dejavnosti ali s spremljajočimi dejavnostmi, tudi za občasno ali stalno bivanje ostarelih, otrok, študentov in drugih socialnih skupin.		
3 Tipologija zazidave: SSs - urbana prostostoječa stanovanjska pozidava stanovanjska prostostoječa hiša		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: od 0,15 do največ 0,50	FI: od 0,30 do največ 0,70
5 Dopustne dejavnosti: Poleg bivanja so dopustne tudi poslovne dejavnosti, trgovina ter storitvene dejavnosti, razen vzdrževanja in popravila motornih vozil in preostale dejavnosti (površina prostorov za dejavnost do 60 m^2), ki ne generirajo tovornega niti večjega osebnega prometa, če so izpolnjeni naslednji pogoji: - dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje objekta vključno z zadostnimi parkirnimi površinami (vendar ne več kot 8 parkirnih mest) za potrebe objekta - stanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev; - neposredna navezanost na prometno infrastrukturo; - brez bistveno povečanih negativnih vplivov na bivanje in bivalno okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve; - urbanistična oz. prostorska in okoljska utemeljitev v projektni dokumentaciji, ki je obvezna za vse dejavnosti razen bivanja; - dejavnosti so dopustne v pritličju objektov. Izjemoma so ob isti omejitvi skupne površine za dejavnosti te dopustne tudi v drugih etažah, če gre za dejavnosti, kot so pisarne, osebne storitve, ambulanta, trgovina na drobno, izobraževanje, varstvo otrok, varstveni center, nastanitve za potrebe turizma in podobno. V stanovanjskih stavbah se dopusti še urejanje turističnih nastanitvenih prostorov. Dopustne so obstoječe gostinske dejavnosti, novih se ne dovoli.		
6 Dopustni objekti: stanovanjske stavbe, nestanovanjske stavbe, gradbeno inženirski objekti ter otroška in druga javna igrišča, večnamenska igrišča za športe na prostem, trgi, zelenice.		
7 Dopustne gradnje: gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje objektov. Odstranitve objektov in delov objektov, če se s tem ne poruši stavbni red, če je odstranitev potrebna zaradi		

gradnje GJI oz. urejanja javnih površin in če je predvidena rekultivacija ali če je predvidena nadomestna gradnja oz. gradnja novega objekta na mestu odstranjenega objekta.

8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje:

Lokacija:

- vzporedno ali pravokotno na gradbeno linijo. Če ta ni določena v kartografskem delu, se povzame iz stanja na terenu. Glavno fasado se postavi ob javni prostor naselja.

Gabariti:

- tlorisni gabariti: v osnovi podolgovat tloris, razlika med osnovnima stranicama je od 1:1,2 do 1:2, najkrajša stranica meri do 9,5 m, najdaljša stranica pa do 16,0 m,
- dopustno je dodajanje in odvzemanje volumnov osnovnega podolgovatega tlorisa (L ipd. oblike), pri čemer višina dodanega dela ne sme presegati slemena osnovnega objekta in njegova površina ne sme presegati 50 % tlorisne površine osnovnega objekta; stolpiči, zaobljeni ali večkotni izzidki niso dopustni.
- višinski gabarit: največ P+1kolenčni zid objekta z dvokapno streho je visok največ 1,00 m, .

Streha:

- dopustne so simetrične dvokapne strehe, smer slemena je vzporedna z daljšo stranico objekta;
- naklon streh je od 35 do 45 stopinj. Dopustne so tudi ravne in enokapne strehe z naklonom največ 20 stopinj. Dovoljeno je kombiniranje dvokapnih streh z ravnimi ali enokapnimi strehami v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov ipd.;
- dopustna so strešna okna;
- čopi niso dopustni;
- dopustne so frčade na strehah z nakloni od 30 stopinj dalje. Odprtine in strehe vseh frčad na eni strehi se oblikujejo enako;
- dopustno je odvzemanje dela volumna strehe (npr. zaradi osvetljevanja prostorov v mansardi) v velikosti največ ene tretjine strešine;
- dopustni so podaljški strešine, s katerimi se zagotovi streha nad izzidkom ali prizidkom, katerih širina ne presega tretjine krajše stranice osnovnega objekta, dolžina podaljšane strešine pa ne sme presegati tretjine dolžine strešine osnovnega objekta;
- kritina je opečne barve, glede na prevladujoč tip kritine v naselju je lahko tudi v sivi in temnosivi barvi.

Fasade:

- oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad, strukturiranje in postavitev fasadnih odprtin in oblikovanje drugih fasadnih elementov se uskladijo s kakovostnimi oz. prevladujočimi obstoječimi objekti. Pri izvedbi prizidkov se zagotovi skladnost celotne podobe objekta;
- dopustni so sodobni oblikovni pristopi (enostavnejše členitve fasad, uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov), posebej v kombinaciji z ravnimi ali enokapnimi strehami;
- pri lesenih fasadah se uporablja rezan les, polkrožna bruna niso dopustna.

9 Druga merila in pogoji: oblikovanje pomožnih objektov se prilagodi oblikovanju osnovnih objektov in določilom členov 69 do 73, ki določajo pogoje za pomožne objekte. Na območjih, kjer gre za bližino ali vidni stik z območji TTO, se oblikovanje pomožnih objektov smiselno uskladi z določili 100. člena, ki določa oblikovanje posameznih tipologij gospodarskih objektov.

(3) Podrobnejši PIP za urbano strnjeno stanovanjsko pozidavo (SSn):

SSn - urbana strnjena stanovanjska pozidava		
1 Območje namenske rabe: **S - OBMOČJA STANOVANJ**, ki so namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: **SS - stanovanjske površine**, ki so namenjene bivanju brez dejavnosti ali s spremljajočimi dejavnostmi, tudi za občasno ali stalno bivanje ostarelih, otrok, študentov in drugih socialnih skupin.		
3 Tipologija zazidave: SSn - urbana strnjena stanovanjska pozidava: hiše v nizu, vrstne hiše		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: od 0,25 do največ 0, 50	FI: od 0,50 do največ 1,00
5 Dopustne dejavnosti: kot pri SSs, z izjemo dopustne površine prostorov za dejavnost, ki pri SSn znaša do 30 m^2		
6 Dopustni objekti: kot pri SSs		
7 Dopustne gradnje: gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje objektov.		

Odstranitev objektov in delov objektov, če se s tem ne poruši stavbni red, če je odstranitev potrebna zaradi gradnje GJI oz. urejanja javnih površin ali če je predvidena nadomestna gradnja oz. gradnja novega objekta na mestu odstranjenega objekta. Drugi pogoji: - dozidave so dopustne na fasadi, ki je obrnjena na zasebni vrt, ki ne meji na javni prostor in ne presega gradbene linije, v primeru končnega objekta v nizu in ob upoštevanju DIP ter splošnih pogojev glede odmikov; - dozidave na fasadi, ki je obrnjena proti javnemu prostoru, so dopustne, če se skladnost uličnega fasadnega niza s tem ne poslabša in ne presega gradbene linije; - nadzidave so dopustne , če se uredijo po celotnem nizu, vrsti oz. so skladne z uličnim nizom; - z nadzidavami in prenovo se zagotovi ta skladnost oziroma medsebojna usklajenost posamičnih objektov v nizu.
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: obvezna je poenotenost osnovnih gabaritov, stavbnega pohištva, streh in fasad osnovnih in pomožnih objektov v nizih, dopusti se barvna raznovrstnost, ki je skladna z barvno študijo, ki je del projektne dokumentacije. **Gabariti**: - tlorisni gabariti: v osnovi podolgovat tloris, dopustno je dodajanje in odvzemanje volumnov na osnovni podolgovatega tlorisa glede na določila o dovoljenih dozidavah za SSn; - višinski gabarit: največ P+1. **Strehe:** - naklon dvokapnih in enokapnih streh je od 35 do 45 stopinj; naklon enokapnih streh nad sodobno oblikovanimi objekti in nad pomožnimi objekti pa je nizek, do največ do 20 stopinj; dopustne so dvokapne, enokapne in/ali ravne strehe; - dovoljeno je kombiniranje dvokapnih streh z ravnimi strehami, predvsem v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov in drugih dozidav; - dopustni so strešna okna, enokapne frčade, lahko pa tudi dvokapne frčade z enakim naklonom kot osnovna streha, ob pogoju, da osnovna streha ostaja enaka drugim v nizu, in da so vse frčade v nizu poenoteno oblikovane. Frčade so dopustne na strmih strehah, ki imajo naklon več kot 30 stopinj; - kritina celotnega niza je enotna opečne barve, dopustna je tudi siva, temno siva in temno rjava barva, usklajena s kakovostnimi oziroma prevladujočimi objekti v območju. **Fasade:** - oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad ter strukturiranje fasadnih odprtin in drugih fasadnih elementov naj bodo enostavni. S prizidki se zagotovi skladnost celotne podobe objekta in niza; - dopusti in spodbuja se uvajanje sodobnih oblikovnih pristopov (enostavnejše členitve fasad, uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov). Pri lesenih fasadah se uporablja rezan les, polkrožna bruna niso dopustna.

(4) Podrobnejši PIP za urbano večstanovanjsko pozidavo (SSv):

SSv - urbana večstanovanjska pozidava		
1 Območje namenske rabe: **S - OBMOČJA STANOVANJ**, ki so namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: **SS - stanovanjske površine**, ki so namenjene bivanju in spremljajočim dejavnostim, tudi za občasno ali stalno bivanje ostarelih, otrok, študentov in drugih socialnih skupin.		
3 Tipologija zazidave: SSv - urbana večstanovanjska pozidava večstanovanjska prostostoječa hiša, vila blok, bloki, bloki v nizih, karejih ipd.		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: od 0,15 do največ 0,50	FI je lahko večji v primeru večjega števila podzemnih etaž , če ni drugih omejitev in če je v posebnih PIP za EUP določena višja etažnost
	FI: od 0,40 do največ 2,00	
5 Dopustne dejavnosti: kot pri SSs, pri čemer se bivanje uredi v vseh etažah, dejavnosti, ki generirajo obiskovalce, pa le v pritličjih objektov. Dopusti se odstopanje: površina prostorov za dejavnost lahko znaša do 100 m^2, ob pogoju, da se za potrebe zaposlenih in obiskovalcev uredijo dodatna parkirišča na skupnih funkcionalnih površinah objekta ali v kletnih etažah.		
6 Dopustni objekti: kot pri SSs		

7 Dopustne gradnje: Gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje objektov. Odstranitev objektov in delov objektov, če se s tem ne poruši stavbni red, če je odstranitev potrebna zaradi GJI oz. urejanja javnih površin ali če je predvidena nadomestna gradnja oz. gradnja novega objekta na mestu odstranjenega objekta.

8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje:

Gabariti:
- tlorisni gabariti: večstanovanjska prostostoječa hiša, vila blok in blok. Dopusti se združevanje blokov v nize in kareje;
- višinski gabarit: do P+4, v odvisnosti višin sosednjih objektov.

Streha:
- dopustne so enokapne in/ali ravne strehe ter izjemoma dvo- in večkapne strehe, smer slemena je vzporedna z daljšo stranico objekta;
- naklon dvokapnih in enokapnih streh je do 40 stopinj (v odvisnosti od naklonov okoliških objektov). Naklon enokapnih streh nad sodobno oblikovanimi objekti in nad pomožnimi objekti je največ 20 stopinj;
- dopustno je kombiniranje dvokapnih ali enokapnih streh z ravnimi strehami, predvsem v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov ipd., dopustni so strešna okna, strešne terase ipd.;
- dopustna je kritina v rdeči, sivi, temni sivi, opečni in temno rjavi barvi, usklajeno s kakovostnimi oziroma prevladujočimi objekti v območju.

Fasade:
- oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad ter strukturiranje fasadnih odprtin in drugih fasadnih elementov naj bodo enostavni in skladni po celi fasadi, nizu;
- zagotovi se sodobno oblikovanje fasad (enostavnejše členitve fasad, uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov, uporaba izrazitejših fasadnih barv kot poudarkov). Pri lesenih fasadah se uporablja rezan les, polkrožna bruna niso dopustna.

9 Druga merila in pogoji: Zagotavljajo se parkovne in športne površine, ki zavzemajo najmanj 20 % območja. Niso dopustne neorganizirane gradnje objektov in ureditev, ki zadovoljujejo le potrebe posameznih stanovalcev. V primeru zamenjave stavbnega pohištva, balkonskih ograj, montaže senčil ipd. so novi elementi enotni po celotnem stanovanjskem objektu. Zasteklitve ali zapiranja balkonov in lož, postavitve satelitskih anten, klima naprav itd. se izvedejo v skladu z idejnim načrtom, potrjenim s strani skupnosti lastnikov in avtorja projekta večstanovanjskega objekta.
Dopustna je izvedba nadstreškov za avtomobile v nizu, kot en objekt. Konstrukcija nadstreškov je kovinska, streha ravna, brez maske, kritina transparentna ali barvna pločevina.

(5) Podrobnejši PIP za urbano večstanovanjsko pozidavo za posebne namene (SBv):

SBv - urbana večstanovanjska pozidava za posebne namene

1 Območje namenske rabe:
S - OBMOČJA STANOVANJ, ki so namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.

2 Območje podrobnejše namenske rabe: SB-stanovanjske površine za posebne namene, ki so namenjene za občasno ali stalno bivanje ostarelih, otrok, študentov in drugih socialnih skupin ter spremljajočim dejavnostim.

3 Tipologija zazidave: SBv – urbana večstanovanjska pozidava za posebne namene
tri in večstanovanjska prostostoječa hiša, vila blok, bloki, bloki v nizih, kareji

4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: od 0,15 do največ 0,45	FI je lahko večji v primeru večjega števila kletnih etaž, če ni drugih omejitev in če je v posebnih PIP za EUP določena višja etažnost
	FI: od 0,40 do največ 1,50	

5 Dopustne dejavnosti: Poleg bivanja so dopustne spremljajoče dejavnosti in sicer zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti, gostinstvo in turizem, ter druge dejavnosti, ob pogojih:
- dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje dejavnosti vključno z zadostnimi parkirnimi površinami;
- neposredna navezanost na prometno infrastrukturo;
- da dejavnosti ne bodo bistveno povečale negativnih vplivov na bivanje in bivalno okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve.

6 Dopustni objekti: kot pri SSs
7 Dopustne gradnje: kot pri SSv
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri SSv, poleg tega pa še: Zagotovi se usklajeno oblikovanje kompleksa, vendar naj imajo objekti specifičnih namembnosti in simbolnih pomenov (npr. kapela) lasten arhitekturni izraz.
9 Druga merila in pogoji: kot pri SSv

(6) Podrobnejši PIP za podeželska naselja s kmetijami in stanovanjskimi stavbami (SKs):

SKs - površine podeželskega naselja s kmetijami in stanovanjskimi stavbami		
1 Območje namenske rabe: **S - OBMOČJA STANOVANJ**, ki so namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: SK - površine podeželskega naselja, ki so namenjene površinam kmetij z dopolnilnimi in drugimi dopustnimi dejavnostmi in bivanju.		
3 Tipologija zazidave: SKs - površine podeželskega naselja, mešano kmetije in stanovanjske stavbe: stanovanjske stavbe, nestanovanjske stavbe, kmetijski objekti in spremljajoči objekti v okviru podeželskega naselja (npr. trgovina, gostilna, kapelica, vaški dom, gasilski dom, zbiralnica mleka, avtobusno postajališče z nadstreškom, urbana oprema, spominsko obeležje in drugo) in objekti, namenjeni dopolnilnim dejavnostim na kmetiji, vključno z zidanicami na vinogradniških območjih pod pogoji za Az.		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,50	FI: največ 0,80
5 Dopustne dejavnosti: Poleg bivanja in kmetijstva so dopustne tudi dejavnosti: gostinstvo in turizem, turizem na kmetiji oz. na podeželju, manjša obrt oz. proizvodnja kot dopolnilna dejavnost na kmetiji, trgovina ter storitvene dejavnosti, skladiščenje glede na dopustne dejavnosti, poslovne dejavnosti in druge dejavnosti (površina prostorov za dejavnost do 120 m^2neto; za turizem na kmetiji in dopolnilne dejavnosti na kmetiji so površine lahko večje, kar se preveri in utemelji s strokovno prostorsko preveritvijo). Te dejavnosti so dopustne, če ne generirajo večjega tovornega niti večjega osebnega prometa in hrupa, če so izpolnjeni naslednji pogoji: - dovolj velika gradbena parcela, ki zagotavlja potrebne površine za normalno funkcioniranje objekta vključno z zadostnimi parkirnimi površinami za potrebe objekta - stanovalcev, zaposlenih in obiskovalcev; - neposredna navezanost na prometno infrastrukturo; - brez bistveno povečanih negativnih vplivov na bivanje in bivalno okolje (povečana stopnja hrupa in drugih emisij) glede na obstoječe obremenitve; - urbanistična oz. prostorska in okoljska utemeljitev, ki je obvezna za vse dejavnosti razen bivanja. Dopustne so spremembe namembnosti obstoječih objektov pod pogojem, da je nova namembnost v skladu z namensko rabo območja.		
6 Dopustni objekti: kot pri SSs in Az, če gre za zidanice		
7 Dopustne gradnje: kot pri SSs		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: **<u>a) Stanovanjske stavbe</u>** **Lokacija:** - vzporedno ali pravokotno na gradbeno linijo. Če ta ni določena v kartografskem delu, se povzame iz stanja na terenu. Glavna fasada se postavi ob javni prostor naselja. V gručastih naseljih se stanovanjski objekt orientira z vhodno oz. glavno fasado v javni prostor oz na cesto. - **Gabariti**: tlorisni gabariti: podolgovat tloris, razmerje med osnovnima stranicama je od 1:1,3 do 1:2,0, krajša stranica ne sme biti daljša od 9,5 m, najdaljša pa ne sme biti daljša od 16,00 m; - dopustno je dodajanje in odvzemanje volumnov na osnovni tloris, razen v naseljih in na objektih tradicionalne tipologije gradnje, ki so določena s tem odlokom, pri čemer višina dodanega dela na sme presegati slemena osnovnega objekta in njegova površina ne sme presegati 50 % zazidane površine osnovnega objekta; stolpiči, zaobljeni ali večkotni izzidki niso dopustni - višinski gabarit: največ P+1; - kolenčni zid objekta z dvokapno streho je visok največ 1,00 m. **Streha:**		

- dopustne so simetrične dvokapne strehe, smer slemena je vzporedna z daljšo stranico objekta;
- osnovni volumen stavbe ima po celotni dolžini isto koto slemena;
- naklon streh je od 35 do 45 stopinj. Dopustno je kombiniranje dvokapnih streh z ravnimi ali enokapnimi strehami v primeru pokritih teras, vetrolovov, zimskih vrtov in drugih prostorov;
- na območjih in objektih, ki ne sodijo v območja TTO, so dopustni podaljški strešine, s katerimi se zagotovi streha nad vetrolovom, izzidkom, zimskim vrtom, manjšim prizidkom ipd., katerih globina ne presega krajše stranice osnovnega objekta, pri čemer pa dolžina podaljšane strešine ne sme presegati tretjine dolžine strešine osnovnega objekta;
- dopustni so strešna okna in čopi na strmih strehah na območjih, kjer so prevladujoči;
- frčade in čopi so dopustni na strehah, ki imajo naklon več kot 30 stopinj, naklon njihovih strešin je enak naklonu osnovne strehe. Odprtine in strehe vseh frčad na eni strehi se oblikujejo enako.
- kritina je opečne barve, glede na prevladujoč tip kritine v naselju je lahko tudi v sivi in temni sivi barvi.

Fasade:
- oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad, strukturiranje in postavitev fasadnih odprtin in oblikovanje drugih fasadnih elementov se uskladijo s kakovostnimi oz. prevladujočimi obstoječimi objekti. Pri izvedbi prizidkov se zagotovi skladnost celotne podobe objekta;
- na območjih urbane in suburbane tipologije gradnje oz. v naseljih brez kontinuitete so dopustni sodobni oblikovni pristopi (enostavnejše členitve fasad, poleg ometov uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov), posebej v kombinaciji z ravnimi ali enokapnimi strehami;
- fasade so lahko delno ali v celoti lesene in delno obložene s kamnom. Pri lesenih fasadah se uporablja rezan les, polkrožna bruna niso dopustna.

b) Gospodarske stavbe:

Lokacija in gabariti:
- na uravnanem terenu se postavljajo vzporedno ali pravokotno na stanovanjski oz. osnovni objekt, na nagnjenih terenih pa lahko v gruči, oz. glede na značilno zasnovo naselja. pri čemer so možna odstopanja v primeru, da je zaradi nagiba terena ali lege GJI to nemogoče;
- položaj pomožnih objektov pri gospodarskih stavbah: nadstreški se postavijo ob objektu na način, da optično znižajo previsoke stavbe in se izvedejo z ravno streho, višina objektov je nižja od kapa. Lope se lahko postavijo na vizualno neizpostavljeni čelni strani z ravno ali enokapno streho, pri čemer je vrh slemena nižji od kapne lege osnovnega objekta,
- objekti na parceli se lahko sestavljajo v nize ali okoli dvorišč, če je taka postavitev značilna za naselje in če gre za vrstni tip organizacije dvorišča;
- tlorisni gabariti: v osnovi podolgovat tloris, razmerje med osnovnima stranicama je od 1:1,4 do 1:2, širine največ 12 m in dolžine največ 20 m;
- višinski gabarit: največ P+1, klet je dopustna, . Etažnost se določi s smiselnim upoštevanjem višine stanovanjskega objekta. Pri določanju višine stavb se poleg predpisanih dopustnih višin upošteva tudi vertikalni gabarit kakovostnega oz. prevladujočega tipa obstoječih objektov, da nove stavbe ne izstopajo iz silhuete naselja (da niso višje, lahko pa so nižje);
- kolenčni zid je visok največ 0,80 m;
- poleg upoštevanja zgornjih alinej morajo biti horizontalni in vertikalni gabariti objektov prilagojeni funkciji objekta in optimalni izrabi prostora v povezavi s prostorskimi karakteristikami lokacije. Določitev vertikalnih gabaritov objektov pomeni tudi smiselno izbiro višine, ki omogoča določeno vizualno zaključenost območja.

Streha:
- dopustne so simetrične dvokapne strehe z naklonom od 35 do 45 stopinj, glede na stanovanjski objekt oz. tradicionalno tipologijo; pri gospodarskih objektih večjih dimenzij so izven območij tradicionalne tipologije gradnje dopustni tudi nakloni dvokapnih streh, ki so manjši od naklonov streh stanovanjskih stavb, vendar ne smejo biti nižji od 25 stopinj;
- smer slemena je vzporedna z daljšo stranico objekta;
- čopi so dopustni, kjer so avtohtoni oz. prevladujoči; naklon njihovih strešin je enak naklonu osnovne strehe:
- na strešinah, ki imajo naklon več kot 30 stopinj, so dopustne ožje enokapne frčade za vnašanje sena;
- kritina je enaka kritini na celotnem gospodarstvu oz. usklajena z določili tega odloka;

Fasade:
- oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad, strukturiranje in postavitev fasadnih odprtin in oblikovanje drugih fasadnih elementov se uskladijo s tradicionalnimi gospodarskimi objekti. S prizidki se zagotovi skladnost celotne podobe objekta;
- dopusti se tradicionalno oblikovanje in uporaba materialov;
- zatrepi gospodarskih objektov se obijejo s širokimi vertikalno postavljenimi deskami oz. obdelajo v temnejši fasadni barvi;
- pri lesenih fasadah se uporablja rezan les; polkrožna bruna niso dopustna.

c) Druge stavbe:

Druge stavbe za dejavnosti (razen rastlinjakov, zimskih vrtov ipd.) so po vertikalnih in horizontalnih gabaritih, oblikovanju streh in fasad usklajene s stanovanjskimi in gospodarskimi objekti. Za objekte večjih dimenzij se upoštevajo pogoji za gospodarske objekte, za objekte manjših dimenzij, ki so primerljive s stanovanjskimi, pa se upoštevajo pogoji za stanovanjske stavbe. Pri drugih objektih na gradbeni parceli (nadstreški, garaže, pergole, zimski vrtovi, ipd.), so dopustne ravne, enokapne ali dvokapne strehe nizkih naklonov do 6 stopinj. Za oblikovanje objektov za gostinstvo in turizem se uporabljajo pogoji za oblikovanje stanovanjskih ali gospodarskih objektov.

9. Druga merila in pogoji:

Pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev iz členov 69 do 73 o pomožnih in začasnih objektih, se v zvezi z dovoljevanjem gradnje na kmetijskih zemljiščih v 40 m pasu od kmetije upošteva FZ med 0,35 in 0,50. Oblikovanje pomožnih objektov se prilagodi oblikovanju osnovnih objektov in določilom členov 69 do 73, ki določajo pogoje za pomožne objekte. Na območjih, kjer gre za bližino ali vidni stik z območji tradicionalne tipologije gradnje, se oblikovanje pomožnih objektov smiselno uskladi z določili 102. člena, ki določa oblikovanje posameznih tipologij gospodarskih objektov.
Objekti večjih dimenzij, kot so npr. stolpasti silosi, se ne umeščajo na območja TTO, v preostalih naseljih se umestijo na čim manj izpostavljeno lokacijo oz. na način, da ne bodo porušili kakovostnih prostorskih razmerij.
Pri urejanju in obratovanju objektov in naprav mlinov, žag in ribogojnic ter malih hidroelektrarn odvzem vode ne sme ogrožati kakovosti voda ter ekološko sprejemljivega pretoka. Če je to potrebno zaradi ohranitve življenjskih razmer v vodotoku, mora investitor zagotoviti ustrezen prehod za ribe.
Spremembe mlinov in žag za potrebe turizma in za urejanje malih hidroelektrarn so dopustne pod pogojem, da objekti ohranijo bistvene morfološke značilnosti in kvalitete vodotokov in obvodnega prostora ter zagotavljajo ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

(7) Podrobnejši PIP za območja kmetij (SKk):

SKk - območja kmetij	
1 Območje namenske rabe: **S - OBMOČJA STANOVANJ**, ki so namenjena bivanju in spremljajočim dejavnostim.	
2 Območje podrobnejše namenske rabe: SK - površine podeželskega naselja, ki so namenjene površinam kmetij z dopolnilnimi dejavnostmi in bivanju, tudi območje kmetij izven naselij.	
3 Tipologija zazidave: SKk – območja kmetij: stanovanjska stavba v okviru kmetije, kmetijski objekti: hlevi, kašče, skednji, kozolci in objekti, namenjeni dopolnilnim dejavnostim na kmetiji ipd., vključno z zidanicami na vinogradniških območjih pod pogoji za Az.	
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,60 na območju kmetij, kjer je tako strnjena gradnja tradicionalna.
	FI: največ 1,0
5 Dopustne dejavnosti : kot pri SKs, pri čemer so trgovina, storitve, gostinstvo, poslovne in podobne dejavnosti omejene s površino prostorov do 80 m^2 (za turizem na kmetiji in dopolnilne dejavnosti so površine lahko večje).	
6 Dopustni objekti: kot pri SKs	
7 Dopustne gradnje: kot pri SSs	
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri SKs, poleg tega še:	

- tlorisni gabariti gospodarskih objektov so: v osnovi podolgovat tloris, razmerje med osnovnima stranicama je od 1:1,4 do 1:2, največ dolžine 24 m; - izjemoma so dopustni objekti večjih tlorisnih in višinskih gabaritov, če je to nujno zaradi funkcioniranja kmetije, tehnoloških zahtev (npr. silosi, objekti za spravilo mehanizacije ali drugi objekti), kadar objekt ni na območju tradicionalne tipologije gradnje, ni vidno izpostavljen v značilnih vedutah na naselje ali pogledih v naselju in se ne povečajo vplivi na bivalno okolje ali jih je mogoče omiliti (predvsem sodobne tehnologije reje, pa tudi omilitve z vegetacijo, ograjami ipd.). Pri teh objektih so dopustni manjši nakloni streh, če se s tem zagotovi večja prostorska skladnost; vse to se dokaže s strokovno prostorsko preveritvijo v okviru priprave PGD; na robovih gradbenih parcel proti kmetijskim površinam se na vizualno izpostavljenih območjih zasadi avtohtono drevje in sadno drevje na visokih podlagah.
9. Druga merila in pogoji: - kot pri SKs

(8) Podrobnejši PIP za površine kmetijskih objektov (SKg):

SKg – površine kmetijskih objektov
1 Tipologija zazidave: kmetijski objekti (kozolci, seniki, čebelnjaki ipd.), dislocirani od kmetij
3 Dopustne dejavnosti: kmetijstvo - spravilo orodja, kmetijskih pridelkov ter čebelarstvo, bivanje ni dopustno**.**
4 Dopustni objekti: nestanovanjske stavbe - kmetijske stavbe, od tega seniki, skednji, kozolci, čebelnjaki, koruznjaki in podobne stavbe za spravilo pridelka ter stavbe za shranjevanje kmetijskih strojev, orodja in mehanizacije (kolnice, lope in podobno), enostavni in nezahtevni objekti, ki so navedeni v preglednicah pomožnih objektov v prilogi tega odloka.
5 Dopustne gradnje: skladno s splošnimi PIP o vrstah dopustnih gradenj in drugih del.
6 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: za oblikovanje objektov se smiselno upoštevajo podrobnejši PIP za površine kmetij (SKk) za kmetijske stavbe. Oblikovanje novih objektov mora biti usklajeno s kakovostnimi oz. avtohtonimi obstoječimi objekti (kozolci, čebelnjaki, seniki ipd.) po tlorisnih in višinskih gabaritih, oblikovanju streh in fasad ter uporabi materialov.
7 Druga merila in pogoji: niso dopustni večji gabariti od gabaritov, ki so značilni za avtohtone obstoječe objekte.

(9) Podrobnejši PIP za površine počitniških hiš (SP):

SP - površine počitniških hiš		
1 Območje namenske rabe: S - OBMOČJA STANOVANJ, ki so namenjena občasnemu bivanju.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: SP - površine počitniških hiš		
3 Tipologija zazidave: Enostanovanjske prostostoječe stavbe, tudi spremljajoči objekti v okviru počitniškega naselja.		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,25	FI: največ 0,40
5 Dopustne dejavnosti: Občasno bivanje, ne dopusti se stalno bivanje.		
6 Dopustni objekti: počitniške hiše, gradbeno inženirski objekti.		
7 Dopustne gradnje: kot pri SSs		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: v naseljih s tradicionalno tipologijo objektov se objekte prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. **a) Počitniške stavbe:** **Gabariti**: - tlorisni gabariti: v osnovi podolgovat tloris (od 6,00 m do 8,00 m širine), razmerje med osnovnima stranicama je od 1:1,5 do 1:2,0, s tem, da meri najdaljša stranica največ 15,00 m; - višinski gabarit: P+M, klet je dopustna. Pri določanju višine stavb se poleg predpisanih dovoljenih višin upošteva tudi vertikalni gabarit kakovostnega oz. prevladujočega tipa obstoječih objektov, da nove stavbe ne izstopajo iz silhuete naselja (da niso višje) in da ustrezno izkoriščajo terenske danosti; - dodajanje volumnov osnovnemu objektu ni dopustno; - kolenčni zid je visok do 0,60 m. - **Streha:** kot pri SKs		

Fasade:
- oblikovanje in horizontalna ter vertikalna členitev fasad, strukturiranje in postavitev fasadnih odprtin in oblikovanje drugih fasadnih elementov se uskladi z obstoječimi oz. tradicionalnimi objekti;
- fasade so lahko horizontalno in vertikalno členjene, odprtine so pokončne oblike. Pri lesenih fasadah se uporablja rezan les, polkrožna bruna niso dopustna.

b) Druge stavbe:

Vsi drugi objekti na gradbeni parceli in pomožni objekti se uskladijo z osnovno stavbo glede gabaritov, streh in fasad, vendar so manjši in nižji od nje.
Nadstreški so dopustni le v obliki pergole in kot nadstrešek nad vhodom v objekt.

105. člen
(podrobnejši PIP za območja centralnih dejavnosti)

(1) Podrobnejši PIP za osrednja območja centralnih dejavnosti - jedro naselij (CU):

CU - osrednja območja centralnih dejavnosti - jedro naselij		
1 Območje namenske rabe: C - OBMOČJA CENTRALNIH DEJAVNOSTI v jedrih naselij, ki so namenjena oskrbnim, storitvenim in družbenim dejavnostim ter bivanju.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CU Osrednja območja centralnih dejavnosti, kjer gre pretežno za prepletanje trgovskih, oskrbnih, storitvenih, upravnih, socialnih, zdravstvenih, vzgojnih, izobraževalnih, kulturnih, verskih in podobnih dejavnosti ter bivanje.		
3 Tipologija zazidave Objekti v nizu ali prostostoječe hiše in objekti srednje velikosti (predvsem javnega značaja).		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,75, na območjih mestnega, vaških in trški jeder je dopustna tudi večja izraba	FI: največ 2,5, na območjih mestnega, vaških in trški jeder je dopustna tudi večja izraba
5 Dopustne dejavnosti: Poleg bivanja so dopustne dejavnosti: trgovina, storitvene dejavnosti, gostinstvo, turizem, poslovne dejavnosti, dejavnosti javne uprave, izobraževanje, zdravstvo, socialno varstvo, kulturne, razvedrilne, verske, rekreacijske, športne dejavnosti in druge podobne dejavnosti. Pri starih stanovanjskih stavbah, ki so bile v celoti spremenjene v poslovno ali drugo namembnost, je ob prenovi obvezno vzpostaviti najmanj eno stanovanje, če to omogoča velikost objekta. Sprememba obstoječe stanovanjske namembnosti več etažnih objektov je dopustna pod pogojem, da se v objektu ohranja vsaj eno stanovanje (ki naj ne bo v pritličju) in v skladu z dovoljenimi dejavnostmi v okviru določene PNR. Dopustna je prenova podstrešij in mansard v stanovanjske namene. V primerih, ko je v stavbi poslovna in stanovanjska raba, se stanovanjska raba vedno umešča v isto ali višjo etažo objekta kot poslovna dejavnost.		
6 Dopustni objekti: kot pri SSs		
7 Dopustne gradnje Gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje objektov. Odstranitev objektov in delov objektov, če se s tem ne poruši stavbni red, če je odstranitev potrebna zaradi gradnje GJI oz. urejanja javnih površin ali če je predvidena nadomestna gradnja oz. gradnja novega objekta na mestu odstranjenega objekta.		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje **8.1 Gabariti** - na tem območju ni dopustno posegati v prostor prek obstoječih horizontalnih in vertikalnih gabaritov. Pri določanju višine novega slemena se obvezno upošteva silhueto naselja, tako da novi objekti ne izstopajo iz celotne podobe jedra; - pri določanju gradbene mase se upoštevajo mere in razmerja istih dejavnikov na tem območju ali v okviru stavbnega otoka; - v celotnem območju urejanja ni dopustno postavljati novih dominant v prostoru. **8.2 Streha** - streha je v naklonu 38-49, kritina pa opečni zareznik ali bobrovec. Dopustna je bakrena ali druga ustrezna barvna pločevina za prekrivanje nizkih naklonov frčad ipd.;		

- pri določanju naklona in kritine strehe ter smeri slemena se upoštevajo obstoječi kakovostni objekti na območju EUP;
- na posamičnih dominantnih objektih ali zaključenih celotah objektov (primer: cerkev, sodišče) je dopusten drugačen naklon strehe in kritina z bakreno ali drugo pločevino ustrezne barve.

8.3 Oblikovanje fasad, materiali

Pri obdelavi fasad historičnih objektov se uporablja izvorne materiale, pri eventualnih novih fasadah pa materiale, ki so skladni z okolico (po možnosti avtohtona gradiva: belokranjski kamen, apneni ometi). Ohranja se obstoječe dekorativne elemente, če ti niso prisotni, se fasado ustrezno oblikuje v sodobnem duhu, v skladu z objekti znotraj EUP. Novi materiali (les, jeklo, steklo in umetni kamen) ne smejo predstavljati prevladujočega elementa na fasadi.

Fasade historičnih objektov se prenovijo v skladu s smernicami službe za varstvo kulturne dediščine in tako, da se ohranijo fasadna členitev, razmestitev in velikost odprtin ter barve in materiali.

9 Druga merila in pogoji: Za vse večje posege v območju jedra je treba pridobiti celovite strokovne rešitve v variantah oziroma z javnimi ali vabljenimi natečaji. Drugi pogoji:

- urbana oprema je predmet posebnega izbora na podlagi kataloga mestne opreme; pri postavitvi in oblikovanju se upoštevajo urbanistično arhitektonske in krajinske značilnosti prostora;
- namestitev zabojnikov za odpadke na za to označena mesta ne sme razvrednotiti spomeniško-varstvenih in drugih kakovosti prostora;
- dopustni so reklamni izveski in zložljivi senčniki, oblikovani skladno s stavbo, na katero so nameščeni. Minimalna svetla višina do izveskov oz. senčnikov, ki segajo v ulični prostor je 2,50 m, širina pa ne sme presegati polovice širine pločnika;
- plakatiranje je dopustno na posebnih, za ta namen oblikovanih stebrih in panojih ter na posebej rezerviranih mestih.

(2) Podrobnejši PIP za območja centralnih dejavnosti (CD):

CD – druga območja centralnih dejavnosti		
1 Območje namenske rabe: C Območja centralnih dejavnosti, ki so namenjena oskrbnim, storitvenim in družbenim dejavnostim, manjši obrti ter bivanju.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CD - **druga območja centralnih dejavnosti**, kjer prevladuje določena dejavnost, z manjšim deležem stanovanj.		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena in se smiselno prilagodi tipologiji objektov in odprtih površin v naselju		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,60	FI: največ 2,0
5 Dopustne dejavnosti: Poleg bivanja so dopustne tudi dejavnosti: trgovina ter storitvene dejavnosti, skladiščenje, manjša proizvodnja v okviru obrtnih dejavnosti, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, dejavnosti javne uprave, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti ter druge podobne dejavnosti, ki nimajo škodljivih posledic na bivalno okolje.		
6 Dopustni objekti: nestanovanjske stavbe, v katerih so dopustni tudi stanovanjski deli, gradbeno inženirski objekti, bencinski servisi ter otroška in druga javna igrišča, večnamenska igrišča za športe na prostem, trgi, zelenice.		
7 Dopustne gradnje: Gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje in odstranitev objektov.		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: **Lokacija in gabariti**: - tlorisni gabariti: niso poenoteno predpisani, vendar pa se pri njihovem določanju še posebej upošteva splošna določila tega odloka glede velikosti in oblikovanja objektov in se s tlorisnimi in vertikalnimi gabariti prilagodi pogojem, ki veljajo za območja, na katere mejijo območja CD, posebej če mejijo na stanovanjska območja (glej relevantne preglednice SSs, SSn, SSv, SBv, SKs, SKk in SP); - v mestnem prostoru se dopusti združevanje objektov v nize, kareje; - pri umeščanju teh stavb v prostor se upošteva gradbene linije ob javnem mestnem prostoru, vertikalni gabarit kakovostnega oz. prevladujočega tipa obstoječih objektov, da nove stavbe ne izstopajo (navzgor ali navzdol) iz silhuete območja. To ne velja za stavbe, ki se gradijo kot izraziti prostorski poudarki oz. na območjih, za katere je s posebnimi PIP to posebej določeno.		

Streha: - dopustne so enokapne in ravne strehe ter dvokapne in večkapne strehe na objektih manjših tlorisnih in višinskih gabaritov; - dopustno je kombiniranje dvo- in večkapnih ter enokapnih streh z ravnimi strehami; - dopustni so strešna okna, strešne terase, frčade ipd. Frčade so dopustne na strmih strehah, ki imajo naklon več kot 30 stopinj; - dopustna je namestitev sončnih sprejemnikov tako, da ne segajo nad sleme strehe; - dopustna je kritina v sivi, temni sivi, opečni ali temno rjavi barvi, usklajeno s prevladujočo v območju. **Fasade:** - oblikovanje, horizontalna in vertikalna členitev fasad ter strukturiranje fasadnih odprtin in drugih fasadnih elementov naj bodo enostavni in poenoteni na celi fasadi, nizu, kareju oz. območju; - zagotovi se sodobno oblikovanje fasad (enostavnejše členitve fasad, uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov, uporaba izrazitejših fasadnih barv kot poudarkov ipd.); - glavni vhod v javno stavbo se, če stoji ob pomembnem mestnem prostoru, oblikuje na glavni fasadi. Tako fasado objekta se oblikuje mestotvorno.
9 Druga merila in pogoji: Zagotavljajo se parkovne, športne ali druge zelene površine, ki zavzemajo najmanj 15 % območja.

(3) Podrobnejši PIP za območja dejavnosti izobraževanja, vzgoje in športa ter zdravstva (CDi, CDz):

CDi – območja dejavnosti izobraževanja, vzgoje in športa. **CDz** – območja zdravstva		
1 Območje namenske rabe: kot pri CD		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CDi – **dejavnosti izobraževanja, vzgoje in športa** **CDz – zdravstvo**		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,50	FI: največ 1,0
5 Dopustne dejavnosti: Izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti, poleg tega pa tudi kompatibilne spremljajoče dejavnost kot trgovina ter storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, za potrebe osnovne dejavnosti vzgoje in izobraževanja ter bivanje v okviru obstoječih stanovanj.		
6 Dopustni objekti: nestanovanjske stavbe, gradbeno inženirski objekti ter otroška in druga javna igrišča, večnamenska igrišča za športe na prostem, trgi, zelenice.		
7 Dopustne gradnje: kot pri CD		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri CD, poleg tega pa velja še: - območja kompleksov se oblikujejo prepoznavno, kot posebni poudarki v prostoru in točke identifikacije; - za gradnjo novih objektov, večjih preureditev in dozidav je obvezna pridobitev rešitev z javnim urbanistično-arhitekturnim natečajem oz. pridobitev rešitev z izdelavo variantnih rešitev.		
9 Druga merila in pogoji: Zagotavlja se parkovne površine, ki zavzemajo najmanj 20 % območja.		

(4) Podrobnejši PIP za območja kulturnih dejavnosti, javne uprave ter za gasilski dom (CDk):

CDk – območja kulturnih dejavnosti, javne uprava in gasilskih domov		
1 Območje namenske rabe: kot pri CD		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CDk – kulturna dejavnost, javna uprava, gasilski dom		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,50	FI: največ 1,50
5 Dopustne dejavnosti: Dejavnosti javne uprave, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti, gostinstvo in turizem, trgovina ter storitvene dejavnosti in druge podobne dejavnosti ter bivanje v okviru obstoječih stanovanj.		
6 Dopustni objekti: kot pri CDi		
7 Dopustne gradnje: kot pri CD		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri CD, poleg tega pa še: - območja oziroma objekti za kulturo in upravo se oblikujejo prepoznavno; - za gradnjo novih objektov, večjih preureditev in dozidav je obvezna pridobitev rešitev z javnim		

urbanistično-arhitekturnim natečajem oz. pridobitev strokovne rešitve z izdelavo variantnih rešitev.
9 Druga merila in pogoji: kot pri CDi.

(5) Podrobnejši PIP za območja verskih objektov s pripadajočimi ureditvami (CDv):

CDv – območja verskih objektov s pripadajočimi ureditvami		
1 Območje namenske rabe: kot pri CD		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CDv - verski objekti s pripadajočimi ureditvami		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,30	FI: največ 0,70
5 Dopustne dejavnosti: Dejavnosti verskih organizacij ter spremljajoče dejavnosti in bivanje.		
6 Dopustni objekti: kot pri CD		
7 Dopustne gradnje: kot pri CD		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri CD, poleg tega pa še: - za verske objekte smiselno veljajo določila za CDi, s posebnim poudarkom na pogojih v zvezi z varstvom kulturne dediščine; - za stanovanjske objekte veljajo določila SSs.		
9 Druga merila in pogoji: kot pri CDi, velja pa še: upoštevajo se predpisi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.		

(6) Podrobnejši PIP za območja trgovskih, oskrbnih, poslovno-storitvenih, gostinskih dejavnosti in manjše obrti (CDo):

CDo – območja trgovskih, oskrbnih, poslovno-storitvenih, gostinskih dejavnosti in manjša obrt		
1 Območje namenske rabe: kot pri CD		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: CDo – trgovske, oskrbne, poslovno – storitvene, gostinske dejavnosti, manjša obrt		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,60	FI: največ 2,0
5 Dopustne dejavnosti: Trgovina ter storitvene dejavnosti, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, dejavnosti javne uprave, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti, skladiščenje, manjša proizvodnja v okviru obrtnih dejavnosti ter druge dejavnosti in bivanje v okviru obstoječih stanovanj.		
6 Dopustni objekti: kot pri CD, z izjemo novih stanovanjskih (delov) stavb		
7 Dopustne gradnje: kot pri CD		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: na območju mesta Črnomelj kot pri CD, na območju preostalih naselij pa je obvezna uskladitev gabaritov z objekti na stičnih območjih.		
9 Druga merila in pogoji: kot pri CDi, velja pa še: dopustna je postavitev baznih postaj mobilne telefonije.		

106. člen
(podrobnejši PIP za območja proizvodnih dejavnosti)

(1) Podrobnejši PIP za območja za industrijo (IP):

IP - površine za industrijo		
1 Območje namenske rabe: I - območja proizvodnih dejavnosti, ki so pretežno namenjena industrijskim, proizvodnim in spremljajočim storitvenim ter servisnim dejavnostim.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: IP - površine za industrijo		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena.		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,70	FI: največ 1,50
5 Dopustne dejavnosti: Predelovalne (proizvodne in druge) dejavnosti, oskrba z energijo, trgovina ter storitvene dejavnosti, promet in skladiščenje, gostinstvo in turizem, poslovne dejavnosti, kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti ter druge dejavnosti.		
6 Dopustni objekti: nestanovanjski objekti, gradbeno inženirski objekti		

7 Dopustne gradnje: Gradnje novih objektov, dozidave in nadzidave, rekonstrukcije, vzdrževanje in odstranitev objektov.

8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje:
Lokacija in gabariti:
- poslovno upravne, administrativne, prodajne ipd. dejavnosti se organizirajo ob javnem prostoru in so vidno ter simbolno ločene od proizvodnega dela. Po merilu, gostoti, oblikovanju in rastru javnih komunikacij so usklajeni s preostalo pozidavo širšega prostora. Proizvodne in druge stavbe so v notranjosti kompleksov;
- tlorisni gabariti: niso predpisani oz. se upoštevajo določila za posamezno EUP;
- dopusti se združevanje objektov v nize, kareje;
- višinski gabariti: pri umeščanju objektov v prostor se upošteva vertikalni gabarit kakovostnega oz. prevladujočega tipa obstoječih objektov, nove stavbe ne smejo izstopati iz silhuete območja. To ne velja za stavbe, ki so zaradi funkcionalnih zahtev izrazito višje (tovarniški dimniki, silosi ipd.). Ti objekti se oblikujejo kot kakovostno in prepoznavno oblikovani prostorski poudarki oz. točke identifikacije;
- objekti v ozadju kompleksa so nižji od glavnih stavb (ob javnem prostoru). Dopustne so izjeme zaradi funkcionalnih zahtev dejavnosti;
- horizontalni in vertikalni gabariti proizvodnih objektov morajo biti prilagojeni tehnološkemu procesu dejavnosti in optimalni izrabi prostora v povezavi s funkcijo posameznih objektov in prostorskimi karakteristikami lokacije. Določitev vertikalnih gabaritov objektov pomeni tudi smiselno izbiro višine, ki omogoča določeno vizualno zaključenost območja;
- objekti in ureditve se prilagajajo reliefu v skladu s splošnimi pogoji tega odloka.

Streha:
- strehe, razen na upravnih objektih ipd., so v enem kompleksu poenotene;
- za objekte večjih dimenzij se priporočajo ravne ali žagaste strehe, lahko pa tudi polkrožne in enokapne strehe nižjega naklona;
- dopustna je namestitev sončnih sprejemnikov;
- dopustna je kritina v sivi, temni sivi, opečni, temno rjavi ali temno zeleni barvi.

Fasade:
- horizontalna in vertikalna členitev fasad ter oblikovanje fasadnih odprtin in drugih fasadnih elementov so enostavni in poenoteni na celotni fasadi, nizu, kareju oz. območju;
- zagotovi se sodobno oblikovanje fasad (enostavnejše členitve fasad, uporaba lesa, kovine, stekla in drugih sodobnih materialov, uporaba izrazitejših fasadnih barv kot poudarkov);
- fasade stavb, ki mejijo na javni mestni prostor, se oblikujejo kot glavne in mestotvorne fasade, z njihovim oblikovanjem se zagotavljajo kakovostni ambienti.

Dopustijo se odstopanja, če so potrebna zaradi tehnoloških zahtev dejavnosti ali prilagoditve zahtevam nove zakonodaje.

9 Druga merila in pogoji: Zagotavljajo se parkovne ali druge zelene površine, ki zavzemajo najmanj 10 % območja. Spodbuja se vzdržna (trajnostna) raba naravnih virov, energetsko varčna gradnja ter izvedba in namestitev naprav za rabo obnovljivih virov energije, za zbiranje in uporabo padavinske vode, za kompostiranje biološko razgradljivih odpadkov. Parcelna mreža in shema pozidave na območju urejanja se zasnujejo v obliki razmeroma pravilne (po možnosti) ortogonalne mreže, ki se prilagodi obstoječim reliefnim posebnostim in omrežju cest.

(2) Podrobnejši PIP za gospodarske cone (IG):

IG - gospodarske cone

1 Območje namenske rabe: I - območja proizvodnih dejavnosti, ki so pretežno namenjena industrijskim, proizvodnim in obrtnim ter spremljajočim storitvenim ter servisnim dejavnostim

2 Območje podrobnejše namenske rabe: IG – gospodarske cone
Več funkcionalne gospodarske cone, ki so namenjene obrtnim, skladiščnim, prometnim, trgovskim, poslovnim, proizvodnim in spremljajočim dejavnostim.

3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena

4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,70	FI: največ 1,50
5 Dopustne dejavnosti: kot pri IP		
6 Dopustni objekti: kot pri IP		
7 Dopustne gradnje: kot pri IP		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot IP, ob tem pa se upošteva še naslednje pogoje: - na območju gospodarske cone se urejajo oblikovno poenoteni sklopi različnih tipov industrijskih in obrtnih ter servisnih in storitvenih objektov; - omrežje javnih komunikacij (cest, pločnikov, kolesarskih stez, lahko z drevoredi in urbano opremo) mora biti enostavno in čitljivo, na smiselnih mestih opremljeno z javnimi odprtimi prostori in dobro označeno; - parcelna mreža in shema pozidave na območju urejanja se zasnujejo v obliki razmeroma pravilne (po možnosti) ortogonalne mreže, ki se prilagodi obstoječim reliefnim posebnostim.		
9 Druga merila in pogoji: kot pri IP.		

(3) Podrobnejši PIP za kmetijsko proizvodnjo (IK):

IK - površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo		
1 Območje namenske rabe: I - območja proizvodnih dejavnosti – kmetijska proizvodnja		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: IK – površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo Kmetijske stavbe za intenzivno pridelavo rastlin ali rejo živali (objekti v sklopu farm, rastlinjaki, hlevi ipd.), stavbe za dopolnilne dejavnosti na kmetiji, kot so razrez in predelava lesa s skladiščnimi, tehnološkimi in drugimi spremljajočimi objekti in napravami, ter objekti za druge dopolnilne dejavnosti na kmetiji.		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,70	FI: največ 1,50
5 Dopustne dejavnosti: Kmetijstvo ter dejavnosti, ki so vezane na kmetijstvo in gozdarstvo: proizvodne (predelovalne) dejavnosti, žage (razrez lesa), trgovina, storitvene dejavnosti, promet in skladiščenje.		
6 Dopustni objekti: nestanovanjski objekti, od tega kmetijske stavbe za intenzivno pridelavo rastlin ali rejo živali (objekti v sklopu farm, rastlinjaki, hlevi ipd.), stavbe v okviru žage kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji (sušilnice, decimirnice, pokrita in odprta skladišča, kotlovnice za kogeneracijo na lesno biomaso, silosi za žagovino, proizvodni objekti ipd.) in druge stavbe za izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji ter gradbeno inženirski objekti.		
7 Dopustne gradnje: kot pri IP		
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: odstopanja od splošnih pogojev tega odloka glede velikosti in oblikovanja objektov so dopustna v primeru tehnoloških zahtev.		
9 Druga merila in pogoji: kot pri IP.		

107. člen
(podrobnejši PIP za območja posebnih dejavnosti)

Podrobnejši PIP za območja za turizem (BT):

BT - površine za turizem		
1 Območje namenske rabe: B - posebna območja, ki so namenjena posebnim dejavnostim, kot so območja za turizem, sejmišča in prireditveni prostori, športni centri in podobno.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: BT – površine za turizem, ki se namenjajo gostinskim objektom, hotelom, bungalovom, apartmajem in drugim objektom za nastanitev ter drugim objektom za potrebe turizma v povezavi z oddihom, športom in rekreacijo (kamp, šotorišče, taborni prostor, planinski, lovski, gozdarski dom, mlin idr.)		
3 Tipologija zazidave: ni enotno opredeljena, prilagodi se oblikovnim značilnostim objektov na območju,, v katerega se umešča		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: največ 0,50	FI: največ 1,5
5 Dopustne dejavnosti Gostinstvo in turizem ter spremljajoče dejavnosti kot npr. trgovina ter storitvene dejavnosti, kulturne, razvedrilne, rekreacijske, športne dejavnosti, ipd. Poleg navedenih dejavnosti je dopustno tudi bivanje, če gre za potrebe lastnikov ali upravljavcev dopustnih dejavnosti oz. objektov.		

6 Dopustni objekti: kot pri SSs, poleg tega pa še objekti za rekreacijo in prosti čas, avtokamp ipd.

7 Dopustne gradnje: kot pri CD

8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje:

Gabariti:

- tlorisni gabariti: niso poenoteno predpisani, upoštevajo se splošna določila tega odloka. S tlorisnimi in vertikalnimi gabariti se vsi posegi prilagodijo pogojem, ki veljajo za sosednja območja, še posebej, če so to stanovanjska območja (glej preglednice SSs, SSn, SSv, SBv, SKs, SKk in SP) in območja tradicionalne tipologije;
- objekti namenjeni turizmu se lahko združujejo v večje ali manjše turistične komplekse. Izražajo jasno strukturo in razmerja med večjimi osrednjimi stavbami (hotel ali upravno administrativni objekt, lahko tudi športni objekt ali objekt za druge podobne dejavnosti) ter ostalimi manjšimi enotami (bungalovi, apartmaji ipd.);
- pri vseh objektih in ureditvah (tako pri posameznih objektih kot pri večjih kompleksih) so dopustna tudi večja odstopanja;
- tudi objekti v ruralnem prostoru so lahko sodobno arhitekturno oblikovani, če predstavljajo kakovosten in prepoznaven poudarek v prostoru.

Streha:

- dopustne so strehe, usklajene s kakovostnimi obstoječimi objekti v širšem območju oz.prostoru naselja.
- Dopustna so odstopanja in uvajanje novosti, če se s tem doseže novo urbanistično - arhitekturno kakovost, kar se dokaže s strokovno prostorsko preveritvijo;
- za objekte večjih dimenzij se priporočajo ravne strehe, lahko pa tudi dvokapne ali enokapne strehe nizkega naklona;
- kritina je opečne barve, dopustna je tudi siva, temno siva in temno rjava barva, usklajeno s kakovostnimi oziroma prevladujočimi objekti v območju. Kritina ne sme biti trapezna ali valovita pločevina, razen na ravnih strehah;
- dopustni so: strešna okna, enokapne (pravokotne oz. dvignjene) frčade, lahko pa tudi dvokapne dvignjene frčade z enakim naklonom kot osnovna streha. Odprtine in strehe vseh frčad na eni strehi se oblikujejo enako, v primeru tradicionalno oblikovanih objektov se jih locira nad vhodom v objekt. Frčade so dopustne na strmih strehah, ki imajo naklon več kot 30 stopinj.

Fasade:

- horizontalna ter vertikalna členitev fasad ter oblikovanje fasadnih odprtin in drugih fasadnih elementov je enostavno in poenoteno na celotni fasadi oziroma na vseh objektih v kompleksu;
- dopustijo se odstopanja, če so potrebna zaradi tehnoloških zahtev dejavnosti ali prilagoditve zahtevam nove zakonodaje.

Pri gabaritih in oblikovanju posameznih dislociranih objektov (lovski, gozdarski ipd. domovi), ki se urejajo izven večjih turističnih kompleksov, se upoštevajo pogoji za območje SKs.

9 Druga merila in pogoji: Zagotavlja se parkovne, športne ali druge zelene površine s površino najmanj 20 % območja.

Pri urejanju in obratovanju objektov in naprav mlinov, žag in ribogojnic ter malih hidroelektrarn odvzem vode ne sme ogrožati kakovosti voda ter ekološko sprejemljivega pretoka. Če je to potrebno zaradi ohranitve življenjskih razmer v vodotoku, mora investitor zagotoviti ustrezen prehod za ribe.

Spremembe mlinov in žag za potrebe turizma in za urejanje malih hidroelektrarn so dopustne pod pogojem, da objekti ohranijo bistvene morfološke značilnosti in kvalitete vodotokov in obvodnega prostora ter zagotavljajo ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

108. člen
(podrobnejši PIP za zelene površine)

(1) Podrobnejši PIP za površine za oddih, rekreacijo in šport (ZS):

ZS - površine za oddih, rekreacijo in šport

1 Namenska raba: Površine za rekreacijo in šport, namenjene preživljanju prostega časa na prostem, predvsem rekreaciji in športu.

2 Dopustna stopnja izkoriščenosti za gradnjo

Gradbeno parcelo objektov, ki dopolnjujejo rekreacijske in športne površine (ZS) je dopustno pozidati v razmerje 80% pozidanih: 20% nepozidanih površin gradbene parcele.
3 Dopustni objekti: - objekti, namenjeni športu in rekreaciji na prostem, vključno z nadstreški za balinišča, shrambami za športne rekvizite, klubskimi in društvenimi prostori, garderobami in sanitarijami; - zabaviščni parki; - če služijo dejavnostim na področju oddiha, rekreacije in športa, so dopustne tudi gostilne, točilnice, manjše okrepčevalnice in podobno, ki služijo obiskovalcem in zaposlenim v območju, površina prostorov za dejavnost pa je do 60 m^2. Dopustni so ureditve in objekti za oddih, športne in rekreacijske dejavnosti in pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka. Dopustni so tudi čolnarna in dostop do vode, začasni objekti kot so paviljoni in stojnice, ureditve počivališč z urbano opremo (npr. klopi, koši za smeti, označitve, informativne table, igrala ipd.) ter postavitev objektov in naprav za opazovanje narave. Dopustna je gradnja objektov in naprav GJI in gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov. Na poplavnih območjih objekti niso dopustni. Izjema so začasni objekti, kot so pomoli, klopi in označbe, če se za njih pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Na priobalnih zemljiščih so dopustni objekti v skladu z vodnim soglasjem.
4 Dopustne gradnje in druga dela Na območjih niso dopustne spremljajoče rabe, ki zahtevajo večje spremembe prostorskih značilnosti območja, zlasti večja zemeljska dela, trajno izgubo večjega deleža naravnih prvin in javne dostopnosti. Travnata ali peščena igrišča se lahko uredijo na naravno ravnem prostoru oziroma na prostoru, ki ga je možno primerno urediti (zravnati, samo delno nasuti, urediti in sanirati brežine) brez večjih zemeljskih del. Ureditve, ki zahtevajo trajnejše posege, se lahko izvedejo le na za to predvidenih površinah. V bližini stanovanjskih sosesk so dopustne tudi trim steze, sprehajalne peš poti, konjeniške poti, kolesarske poti, učne poti. Gradnja baznih postaj mobilne telefonije in drugih objektov za brezžični prenos signalov ni dopustna razen na obstoječih objektih pod pogojem, da niso vizualno izpostavljene.
5 Drugi pogoji: Ureditve, objekti, naprave in ograje se na celotnem kompleksu oblikovno poenotijo ter smiselno uskladijo z zunanjimi ureditvami stičnih območij.

(2) Podrobnejši PIP za površine za oddih in rekreacijo ob vodotokih (ZSk):

ZSk - površine za oddih in rekreacijo ob vodotokih
1 Namenska raba: Površine za rekreacijo in šport, namenjene preživljanju prostega časa na prostem v obvodnem prostoru, predvsem kopanju v naravi in dostopom do vode.
2 Dopustni objekti: Dopustni so ureditve in objekti za oddih, športne in rekreacijske dejavnosti in pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka, čolnarna, počivališča z urbano opremo (npr. klopi, koši za smeti, označitve, informativne table, igrala ipd., ki naj bodo praviloma iz naravnih materialov (les, kamen), postavitev objektov in naprav za opazovanje narave, razen če PIP za EUP določa drugače. Dopustna je gradnja objektov in naprav GJI in gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov. Na poplavnih območjih objekti niso dopustni. Izjema so začasni objekti, kot so pomoli, klopi in označbe, če se za njih pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Na priobalnih zemljiščih so dopustni objekti v skladu z zakonom o vodah.
3 Dopustne gradnje in druga dela: ureditev tabornih prostorov in šotorišč z ter lesenimi zasloni, dostopov do vode, vstopno izstopnih mest za plovbo, začasnih travnatih parkirišč, postavitev ekoloških otokov, razen če PIP za EUP določa drugače. Dopustno je urejanje peš poti, konjeniških in kolesarskih poti – po trasah obstoječih poti. Na poplavnih območjih taborni prostori in šotorišča ter ekološki otoki niso dopustni. Na poplavnih območjih so taborni prostori in šotorišča dovoljeni ob uvedbi alarmnega sistema in zagotovitvi lastnika zemljišč ali organizatorja taborjenje oz. šotorjenja, da bo v primeru visokih voda na lastne stroške in lastno odgovornostjo zagotovil varno in pravočasno odstranitev ljudi in vso nameščeno opremo za potrebe taborjenja oziroma šotorjenja. Mobilne in stalne sanitarne enote in ekološki otoki se umeščajo zunaj območja poplav in priobalnih zemljišč. Na priobalnih zemljiščih so dopustni gradnje in druga dela v skladu z vodnim soglasjem.
4 Drugi pogoji: Morfologija obrežnega prostora in vegetacija se v čim večji meri ohranjata. Nasipavanje terena in poseganje v spremembo reliefa za potrebe ureditev površin za oddih ni dopustno. Parkirišča, ki zahtevajo stalne ureditve se ne urejajo. Gradnja baznih postaj mobilne telefonije in drugih objektov za

brezžični prenos signalov ni dopustna. V največji meri se ohrani vsa obstoječa obvodna drevesa in ostala vegetacija ob reki, v območju posega v prostor se zagotovi strokovna sanacija dreves. Razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil s čim manjšo emisijo UV svetlobe. Vse posege je treba uskladiti s pristojno službo za varstvo narave in upravljanje z vodami.
Pri urejanju in obratovanju objektov in naprav mlinov, žag in ribogojnic ter malih hidroelektrarn odvzem vode ne sme ogrožati kakovosti voda ter ekološko sprejemljivega pretoka. Če je to potrebno zaradi ohranitve življenjskih razmer v vodotoku, mora investitor zagotoviti ustrezen prehod za ribe.
Spremembe mlinov in žag za potrebe turizma in za urejanje malih hidroelektrarn so dopustne pod pogojem, da objekti ohranijo bistvene morfološke značilnosti in kvalitete vodotokov in obvodnega prostora ter zagotavljajo ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov.

(3) Podrobnejši PIP za parke (ZP):

ZP - parki
1 Namenska raba Parki kot urejena območja odprtega prostora v naselju, ki so namenjeni preživljanju prostega časa.
2 Dopustni objekti Poleg pomožnih objektov so dopustni še: paviljoni, stojnice, ureditev počivališč ter postavitev objektov in naprav za opazovanje narave ter druge primerne urbane opreme. Če služijo dejavnostim v okviru preživljanja prostega časa, so dopustni tudi: gostilne in točilnice, sanitarni prostori, ki služijo obiskovalcem in zaposlenim na območju, če površina prostorov za dejavnost meri do 40 m^2. Dopustna je gradnja GJI. Dopustna je tudi gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov. Na poplavnih območjih objekti niso dopustni Izjema so začasni objekti, kot so pomoli, klopi in označbe, če se za njih pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Na priobalnih zemljiščih so dopustni objekti v skladu z vodnim soglasjem.
3 Dopustne gradnje in druga dela kot pri ZS
4 Drugi pogoji: kot pri ZS

(4) Podrobnejši PIP za druge urejene zelene površine (ZD):

ZD - druge urejene zelene površine
1 Namenska raba: Zeleni pasovi z zaščitno oziroma drugo funkcijo (obcestne zelenice, ločevalni zeleni pasovi, zelene bariere).
2 Dopustni objekti: Poleg pomožnih objektov so dopustni še: ureditev informacijskih točk z urbano opremo (informativne table, počivališča s klopmi, koši za smeti, varovalne ograje in podobno) ter postavitev objektov in naprav za opazovanje narave. Dopustna je gradnja GJI. Dopustna je tudi gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov. Na poplavnih območjih objekti niso dopustni. Izjema so začasni objekti, kot so pomoli, klopi in označbe, če se za njih pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Na priobalnih zemljiščih so dopustni objekti v skladu z vodnim soglasjem.
3 Drugi pogoji: kot pri ZS

(5) Podrobnejši PIP za pokopališča (ZK):

ZK – pokopališča
1 Namenska raba: Površine za pokopališča so namenjene za pokopališča in spremljajoče objekte
2 Dopustni objekti: pokopališča, stavbe za opravljanje verskih obredov, pokopališke stavbe in spremljajoči servisni objekti. Dopustni so pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka, poleg tega pa še ureditev počivališč, stojnice ter druga primerna urbana oprema. Če služijo potrebam pokopališča, so dopustni tudi: - manjše trgovske stavbe (kot sestavni del dejavnosti v območju) in stavbe za druge storitvene dejavnosti ter sanitarni prostori, ki služijo obiskovalcem in zaposlenim v območju, površina prostorov za dejavnost do 60 m^2; - gradnja gradbeno-inženirskih objektov.
3 Dopustne gradnje in druga dela - redno vzdrževanje, adaptacije, rekonstrukcije, dozidave, nadzidave, novogradnje poslovilnih objektov, prostorov za orodje, cerkva, kapelic in znamenj;

- urejanje ograj, parkirnih prostorov, zbirnih mest za komunalne odpadke, okolice pokopališč in sakralnih objektov ter saditev avtohtonih in drugih drevesnih vrst, upoštevajoč prostorski kontekst.
4 Merila in pogoji za oblikovanje objektov: kot pri CDi.
5 Drugi pogoji: kot pri ZS

(6) Podrobnejši PIP za vrtičkarstvo (ZV):

ZV - površine za vrtičkarstvo
1 Dopustne dejavnosti: samooskrbna dejavnost pridelovanja vrtnin, cvetja, zelišč in sadnega drevja – vrtičkarstvo.
2 Dopustni objekti: pomožni objekti, ki so navedeni v preglednici v prilogi tega odloka, poleg tega pa še namestitev klopi. Dopustna je tudi gradnja gradbeno inženirskih objektov.
3 Dopustne gradnje: skladno s splošnimi PIP o vrstah dopustnih gradenj in drugih del.
4 Druga merila in pogoji: ograja območja ZV se izvede kot žična ali lesena ograja do višine 2 m. Ograje med posameznimi vrtički na območju se izvedejo kot žične ali lesene ograje do višine 1,20 m. Če je tako navedeno v posebnih PIP za posamezno EUP, je za spravilo orodja dopustna postavitev tipske lope ali zabojnikov. Ograje in pomožni objekti morajo biti po celotnem kompleksu oblikovno poenoteni ter smiselno usklajeni z zunanjimi ureditvami stičnih območij.

109. člen
(podrobnejši PIP za površine GJI)

(1) Podrobnejši PIP za površine cest, železnic in druge prometne površine (PC, PŽ, PO)

PC, PŽ, PO - površine cest, železnic in druge prometne površine
1 Namenska raba: Območja in omrežja infrastrukture cest, železnic in drugih prometnih površin
2 Dopustni objekti: stavbe za promet, bencinski servisi in nestanovanjske stavbe ter gradbeno inženirski objekti. PC: državne ceste, občinske ceste in drugi prometni infrastrukturni objekti, objekti in naprave železniške infrastrukture PŽ: glavne in regionalne železniške proge, industrijski tir PO: površine za mirujoči promet in počivališča
3 Dopustne gradnje in druga dela: novogradnje, rekonstrukcije, prenove, dozidave objektov in naprav GJI postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije v skladu s pravilniki, ki to urejajo
4 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: pri oblikovanju objektov in površin je obvezno: - upoštevanje urbanističnih, arhitekturnih in krajinskih značilnosti širšega območja; - oblikovna poenotenost, skladnost objektov in naprav.
5 Drugi pogoji: Dopustna je gradnja bencinskih servisov, namenjenih javni oskrbi z gorivom.

(2) Podrobnejši PIP za območja energetske infrastrukture (E)

E - območja energetske infrastrukture
1 Namenska raba: Območja, omrežja, objekti in naprave energetske infrastrukture
2 Dopustni objekti: - cevovodi, komunikacijska omrežja, elektroenergetski vodi in ostali gradbeno inženirski objekti, pregrade in jezovi, dovodni in odvodni kanali, namakalni in osuševalni sistemi, naftovodi in prenosni plinovodi, prenosni elektroenergetski vodi, distribucijski plinovodi, distribucijski cevovodi za toplo vodo, paro in stisnjen zrak, distribucijski elektroenergetski vodi, energetski objekti; - gradnja proizvodnih objektov, objektov za skladiščenje, - nanje vezanih poslovno administrativnih objektov ter spremljajočih objektov in naprav, če so potrebni za osnovno dejavnost; - objekti in naprave za potrebe alternativne oskrbe z energijo, kot so decentralizirani sistemi na podlagi obnovljivih virov energije, sistemi, ki omogočajo proizvodnjo več vrst energije, objekti daljinskega ali skupinskega ogrevanja ali hlajenja ter toplotne črpalke.
3 Dopustne gradnje in druga dela: novogradnje, rekonstrukcije, prenove, dozidave objektov, omrežij,

objektov in naprav energetske infrastrukture
4 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: pri oblikovanju objektov in površin je obvezno: - upoštevanje urbanističnih, arhitekturnih in krajinskih značilnosti širšega območja; - oblikovna poenotenost, skladnost objektov in naprav.

(3) Podrobnejši PIP za območja okoljske infrastrukture (O)

O - območja okoljske infrastrukture
1 Namenska raba: območja in omrežja okoljske infrastrukture
2 Dopustni objekti: - cevovodi, komunikacijska omrežja, elektroenergetski vodi, odlagališča odpadkov in ostali gradbeno inženirski objekti; - prenosni vodovodi in pripadajoči objekti, distribucijski cevovodi za pitno in tehnološko vodo, vodni stolpi, vodnjaki in hidranti, cevovodi za odpadno vodo, čistilne naprave, industrijske stavbe (za potrebe ravnanja z odpadki), rezervoarji, silosi in skladišča (za potrebe ravnanja z odpadki), energetski objekti (za potrebe ravnanja z odpadki), odlagališča odpadkov: odlagališča za nenevarne odpadke in inertne odpadke; - proizvodni objekti, objekti za skladiščenje (vključno s centrom za ravnanje z odpadki), nanje vezanih poslovno administrativnih objektov ter spremljajočih objektov in naprav, ki so potrebni za osnovno dejavnost.
3 Dopustne gradnje in druga dela - novogradnje, rekonstrukcije, prenove, dozidave objektov, omrežij in naprav okoljske infrastrukture
4 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: pri oblikovanju objektov in površin je obvezno: - upoštevanje urbanističnih, arhitekturnih in krajinskih značilnosti širšega območja; - oblikovna poenotenost, skladnost objektov in naprav.

110. člen
(podrobnejši PIP za razpršeno poselitev)

(1) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve v vinogradniških območjih, stanovanja, kmetije (Av):

Av – površine razpršene poselitve v vinogradniških območjih, stanovanja, kmetije		
1 Območje namenske rabe: S - OBMOČJA STANOVANJ, ki so namenjena bivanju.		
2 Območje podrobnejše namenske rabe: SK - površine podeželskega naselja, ki so namenjene površinam kmetij z dopolnilnimi in drugimi dopustnimi dejavnostmi in bivanju.		
3 Tipologija zazidave: Av – razpršena poselitev v vinogradniških območjih Stanovanjske prostostoječe stavbe, kmetijski objekti: hlevi, kašče, skednji, kozolci ipd., tudi spremljajoči objekti v okviru podeželskega naselja ter vinogradniški objekti in objekti namenjeni turizmu (vinotoči, turistične kmetije) ter zidanice.		
4 DIP na gradbeni parceli:	FZ: /	FI: /
5 Dopustne dejavnosti : bivanje in kmetijstvo ter dejavnosti, povezane s pridelavo in predelavo grozdja oz. drugega sadja. Dopustna je gostinska in izvajanje turistične dejavnosti na turističnih kmetijah in sobodajalstvo, s turizmom povezane dejavnosti, druge kmetijske dejavnosti in predelavo kmetijskih pridelkov, če to dopuščajo površine.		
6 Dopustni objekti: stanovanjske stavbe, nestanovanjske kmetijske stavbe in gradbeni inženirski objekti.		
7 Dopustne gradnje: kot pri SSs, velja pa še: - na vidno izpostavljenih delih stavbnih zemljišč ni dopustna gradnja pomožnih objektov, ki so stavbe, in prizidkov , razen podaljšanje objekta ob pogoju, da mu sledi celovito preoblikovanje objekta (streha, fasada); - gradnje in odstranitve objektov, če s tem ni ogrožena značilna podoba območja. Površina, s katere je odstranjen objekt, se rekultivira in ureja kot integralni del vinograda oz. sadovnjaka oziroma dvorišča, prometne površine; - spremembe rabe zidanic, zaradi katerih se ne spremeni velikost in zunanji videz objekta ter ne povečujejo vplivi na okolico, skladno z dopustnimi dejavnostmi, če so zagotovljeni dostopnost, parkirna mesta in infrastrukturna opremljenost;		

- gradnja, rekonstrukcija in prenova objektov, naprav in omrežij GJI, potrebne za oskrbo teh objektov. Vsi objekti se priključijo na GJI.
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: kot pri SKs in Az (glede na tipologijo gradnje in namembnost objekta)
9 Druga merila in pogoji: Zgoščanje pozidave na namenski rabi Av je možno v smislu gručaste domačije in s pretežno orientacijo slemen, ki je vzporedna s plastnicami. Na podlagi strokovne prostorske preveritve se dopusti tudi kombiniranje dvokapne z ravno streho.

(2) Podrobnejši PIP za zidanice in turistične objekte v vinogradniških območjih (Az):

Az – zidanice in turistični objekti v vinogradniških območjih	
1 Območje namenske rabe: A - OBMOČJA RAZPRŠENE POSELITVE	
2 Območje podrobnejše namenske rabe: Az - površine za zidanice	
3 Tipologija zazidave: Az – zidanice v vinogradniških območjih Gospodarske prostostoječe stavbe – zidanice, hisi, vinotoči in objekti za občasno bivanje	
4 DIP na gradbeni parceli:	/
5 Dopustne dejavnosti: Dejavnosti, povezane s pridelavo in predelavo grozdja oz. drugega sadja. Dopustnaje gostinska in izvajanje turistične dejavnosti na turističnih kmetijah in sobodajalstvo, s turizmom povezane dejavnosti, druge kmetijske dejavnosti in predelavo kmetijskih pridelkov, če to dopuščajo površine.	
6 Dopustni objekti: zidanice, lahko z delom za občasno bivanje, hrami in vinotoči kot posebna oblika zidanice ter vinske kleti.	
7 Dopustne gradnje: kot pri SSs, velja pa še: - gradnja zidanice tipa A in B ter hisa je dopustna na stavbnem zemljišču oziroma gradbeni parceli, če ima investitor v lasti minimalno površino 30 arov trajnega nasada - vinograda oz. sadovnjaka; - gradnja prizidkov na vidno izpostavljenih fasadah objektov ali strmih predelih, ki bi zahtevali gradnjo opornega zidu, ni dopustna; - odstranitve objektov. Površina, s katere je odstranjen objekt, se rekultivira in ureja kot integralni del vinograda oz. sadovnjaka oziroma dvorišča, prometne površine; - gradnja zidanice tipa C ali sprememba objekta v zidanico tega tipa pod naslednjimi pogoji: a) da je investitor lastnik vsaj 30 a površin kmetijskega zemljišča vinograda oz. sadovnjaka, b) da velikost in reliefna uravnanost parcele omogočata zagotavljanje potrebnih spremljajočih ureditev, parkirišča brez večjih preoblikovanj terena, ki bi zahtevala izvedbo opornih zidov višjih od 1,5 m, c) da prostor vidno ni izpostavljen in da je prostor gradnje v neposredni bližini javne poti.	
8 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: Vse zidanice imajo kleti. Pri zidanicah so dopustni tudi večji podzemni deli zidanic, popolnoma vkopani ali pa imajo vidno samo čelno fasado, ter z ozelenjeno ali pohodno streho, za potrebe shranjevanja pridelkov ter orodja, škropiva, drv in podobno. **Na območju KS Stari trg:** - tlorisna velikost: 8,0 m x 6,0 m z odstopanjem v dolžino do +,- 10 %, etažnost: največ K+ P, brez kolenčnega zidu; - streha: simetrična dvokapnica nad osnovnim tlorisom, sleme po dolžini objekta; orientacija slemena pravokotno na pobočje oziroma vzporedno s slemeni bližnjih obstoječih objektov, naklon strešin 43 do 49 stopinj, opečni zareznik, nebarvan cementni zareznik ali skodle. Frčade in čopi niso dopustni. **Na območju KS Sinji Vrh in Vinica:** - tlorisna velikost: 8,0 m x 6,0 m z odstopanjem v dolžino do +,- 10 %, v širino do + 10 %; - etažnost: največ K+P, brez kolenčnega zidu oziroma s kolenčnim zidom na območjih, kjer je to značilno za lokalno tipologijo gradnje, kar se dokaže v projektni dokumentaciji; - streha: simetrična dvokapnica nad osnovnim tlorisom, sleme po dolžini objekta, orientacija slemena pravokotno na pobočje oziroma vzporedno s slemeni bližnjih obstoječih objektov, naklon strešin 40 do 45˚ usklajeno z nakloni streh sosednjih objektov, opečni ali nebarvan cementni zareznik ali skodle. Frčade niso dopustne, dopustna je izvedba ganka; **Na območju KS Adlešiči in Griblje:** - tlorisna velikost: 7,0 m x 5,0 m z odstopanjem v dolžino do +,- 10 %, v širino do + 10 %; - etažnost: največ K+M s kolenčnim zidom višine do največ 1 m;	

- streha je simetrična dvokapnica s slemenom po dolžini objekta in pravokotno na pobočje oziroma vzporedno s slemeni z bližnjih obstoječih objektov, naklon strešin je 40 do 45 stopinj, lahko s čopi, opečni ali nebarvan cementni zareznik ali skodle. Frčade niso dopustne;

Na preostalem območju občine:

Zidanica tip A

- tlorisna velikost: 8,0 m x 6,0 m z odstopanjem v dolžino do +,- 10 %, v širino do + 10 %. Popolnoma vkopani deli objektov so lahko tudi večji;
- etažnost: največ K+P, brez kolenčnega zidu;
- streha: simetrična dvokapnica s slemenom po dolžini, sleme se orientira vzdolžno s pobočjem ali pravokotno nanj oziroma vzporedno s slemeni bližnjih obstoječih objektov. Naklon strešin 40 do 45 stopinj, opečni ali nebarvan cementni zareznik ali skodle. Čopi so dopustni, če so v neposredni bližini, frčade niso dopustne, dopustna je izvedba ganka.

Zidanica tip B

- tlorisna velikost: največ 5 m x 7 m z odstopanjem v dolžino do +,- 10 %, v širino do + 10 %, vendar le, če je ta tip zidanice v neposrednem območju prevladujoč;
- etažnost: največ K+M, kolenčni zid največ 1,40 m;
- streha in oblikovanje: enako kot pri tipu A, dopustna je tudi izvedba balkona.

Zidanica tip C (vinska klet ali vinotoč za potrebe turizma), pogoji so enaki kot pri zidanici A, le da velja še:

- tlorisna velikost: odstopanje do +30 % skupne površine, popolnoma vkopani del objekta je lahko tudi večji.

His – pogoji za vsa območja razen v KS Stari trg:

- tlorisna velikost: stranice v razmerju od 1:1,25 do 1:2, tlorisna površina je največ 30 m^2;
- etažnost: P, brez kolenčnega zidu;
- dopustna je gradnja kleti glede na značilnosti območja;
- streha: simetrična dvokapnica s slemenom po dolžini objekta, naklon strehe od 40 do 45 stopinj, čopi niso dopustnii. Napušč je na vhodni stranici lahko daljši. Napušč na čelnih straneh objekta naj bo minimalen (max 20 cm). Kritina je lahko opečni ali betonski zareznik ali slama, po vzoru tradicionalnih. Frčade niso dopustne;
- oblikovanje: his je lesen, preprosto oblikovan objekt na kamnitih temeljih, debelina rezanega ali tesanega lesa za stranice je najmanj 6 cm. Na vogalih se povezujejo z utori na križ, lastovičji rep ter kot skeletna konstrukcija z vgrajenimi plohi (»na zadl«). Les se lahko zaščiti, vendar ne barva. Bruna oz. poloblice niso dopustni. Oblikovanje odprtin – lin za zračenje, se zgleduje po odprtinah na podobnih tradicionalnih objektih. Zatrepi objekta so iz širokih vertikalno postavljenih ravnih desk.

Fasade – pogoji za vsa območja, če niso opredeljeni v predhodnih alinejah:

- glavna fasada se oblikuje na vzdolžni strani objekta in ima lahko poudarjen vhod (v primeru postavitve objekta prečno na komunikacijo je lahko glavna fasada na prečni, ožji stranici objekta);
- objekt je lahko horizontalno in vertikalno členjen, odprtine so pokončne oblike;
- fasade so ometane v svetlih oz. zemeljskih barvah; razmerja in velikosti fasadnih odprtin na objektu se medsebojno uskladijo;
- zatrepi objektov so leseni - široke, vertikalno postavljene deske;
- detajli na objektih so tradicionalni in enostavni, npr.: opaž napuščev in zatrepov iz širokih, vertikalno postavljenih ravnih desk, grobi ometi kleti ali coklov, majhni napušči čelnih fasad;
- pri lesenih objektih se uporabi rezan les; polkrožna bruna niso dopustna, les mora biti nebarvan ali temno rjave barve - rdečkasti in oker toni niso dopustni;
- pri vzdrževalnih delih, adaptacijah, rekonstrukcijah, dozidavah in nadzidavah objektov se ohranja kakovostna razmerja, materiale in detajle, ki so že na objektu. Če se spreminjajo, se jih usklajeno spremeni na celotnem objektu.

9 Druga merila in pogoji:

Za izpolnitev pogoja o obvezni površini vinograda oz. sadovnjaka se morajo le-ti nahajati v bližini zidanice oziroma znotraj VIN območja, lahko pa se nahajajo tudi zunaj tega območja, vendar ne več kot 400 m od stavbnega zemljišča predmetne zidanice ali hisa, če so že zasajene z vinogradom ali sadovnjakom. Pri rekonstrukcijah, nadomestnih gradnjah ter razširitvah se pogoj minimalne površine funkcionalnega zemljiškega posestva ne uporablja. Delitev večjih parcel, na katerih stojijo zidanice, je dopustna le pod

pogojem, da sklenjena površina vinograda oziroma sadovnjaka na parceli, na kateri stoji zidanica, ne bo manjša od 15 arov pri tipu C pa ne manj kot 30 arov . Izjema je lahko le parcelacija za potrebe gradnje GJI oz. urejanje javnih površin. Parcelacija (oblika parcele in dostop do javnih poti) sledi uveljavljenemu vzorcu parcelacije v okoliškem prostoru. Tlakovanje je dopustno le na površinah, manjših od 20 m^2. Dopustna je postavitev pergole (brajde).

(3) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve za kmetijske objekte (Ag):

Ag – površine razpršene poselitve za kmetijske objekte
1 Tipologija zazidave: kmetijski objekti (kozolci, seniki, čebelnjaki ipd.), dislocirani od kmetij
3 Dopustne dejavnosti: kmetijstvo - spravilo orodja, kmetijskih pridelkov ter čebelarstvo**.**
4 Dopustni objekti: nestanovanjske stavbe - kmetijske stavbe, od tega seniki, skednji, kozolci, čebelnjaki, koruznjaki in podobne stavbe za spravilo pridelka ter stavbe za shranjevanje kmetijskih strojev, orodja in mehanizacije (kolnice, lope in podobno), in drugi objekti, ki so navedeni v preglednicah pomožnih objektov v prilogi tega odloka.
5 Dopustne gradnje: skladno s splošnimi PIP o vrstah dopustnih gradenj in drugih del.
6 Merila in pogoji za umestitev in oblikovanje: za oblikovanje objektov se smiselno upoštevajo podrobnejši PIP za površine podeželskega naselja (SKs) za kmetijske stavbe. Oblikovanje novih objektov mora biti usklajeno s kakovostnimi oz. avtohtonimi obstoječimi objekti (kozolci, čebelnjaki, seniki ipd.) po tlorisnih in višinskih gabaritih, oblikovanju streh in fasad ter uporabi materialov, tako da se uporablja pretežno les.
7 Druga merila in pogoji: niso dopustni večji gabariti od gabaritov, ki so značilni za avtohtone obstoječe objekte.

(4) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve – površine podeželskega naselja s kmetijami in stanovanjskimi hišami (As): veljajo določila PIP za SKs, razen faktorja zazidanosti, ki se pri As ne določi.

(5) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve - kmetije (Ak): veljajo določila PIP za SKs, razen faktorja zazidanosti, ki se pri Ak ne določi.

(6) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve – površine počitniških hiš (Ap): veljajo določila PIP za SP,razen faktorja zazidanosti, ki se pri Ap ne določi.

(7) Podrobnejši PIP za površine razpršene poselitve – zidanice in turistični objekti zunaj vinogradniških območij (Ao): veljajo določila PIP za Az, z izjemo, da na Ao niso dopustni podzemni objekti večjih dimenzij od zazidane površine objekta.

111. člen
(podrobnejši PIP za kmetijska zemljišča)

(1) Podrobnejši PIP za najboljša kmetijska zemljišča (K1):

K1 – najboljša kmetijska zemljišča
1 Namenska raba: območja najboljših kmetijskih zemljišč so namenjena kmetijski pridelavi.
2 Dopustni objekti: pomožni in začasni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi 1 tega odloka. Ureditev informacijskih točk z možnostjo postavitve začasnih informacijskih tabel, varovalnih ograj, počivališč in druge opreme na lokacijah ob objektih naravne znamenitosti (izviri, kali, vodnjaki, jame), ki se jo določi na osnovi pogojev, smernic ali soglasij pristojnih služb. Gradnja opornih in podpornih zidov je dopustna le na delu kmetijskega zemljišča, ki meji na stavbno zemljišče pod pogojem, da je tak objekt potreben za ohranitev stabilnosti zemljišča.
3 Dopustne gradnje in druga dela: Na območjih najboljših kmetijskih zemljišč so dovoljene: - na travnatih kmetijskih zemljiščih na robu gozda ali v neposredni bližini vasi je v EUP, v katerih je to posebej določeno, dopustno taborjenje brez stalnih ureditev z minimalno ureditvijo v skladu z občinskim predpisom, če to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave in pod pogoji, da je urejen dostop do tabornega prostora po javnih poteh in da se prostor takoj po končanem taborjenju vzpostavi v prvotno stanje.

- agrarne operacije, skladno s predpisi o kmetijskih zemljiščih;
- gradnja in rekonstrukcija omrežij gospodarske javne infrastrukture: cevovodi za pitno in odpadno vodo, elektroenergetski vodi, komunikacijski vodi, naftovodi, plinovodi, vročevodi, vse s pripadajočimi objekti in priključki nanje;
- vodnogospodarske ureditve za potrebe varstva pred negativnim delovanjem voda;
- sanacije površinskih kopov;
- zasipavanje zemljišč z namenom ekološkega izboljšanja stanja tal v skladu z gradbeno in okoljsko zakonodajo, ob zagotavljanju varstva naravnih vrednot in ohranjanju biotske raznovrstnosti območja.
- raziskovanje podzemnih voda, mineralnih surovin in geotermičnega energetskega vira ter postavitve naprav za potrebe raziskovalne in študijske dejavnosti (meritve, zbiranje podatkov);
- rekonstrukcije in investicijska vzdrževalna dela;
- rekonstrukcije cest;
- namakalni sistemi in vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč;
- posegi za začasne ureditve za potrebe obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- ograje in opore za trajne nasade ter opore za mreže proti toči ter druga pomožna kmetijsko-gozdarska oprema,
- lovske preže in opazovalnice za ptice ter ograje za zaščito kmetijskih zemljišč pred divjadjo,
- dostop do objekta, skladnega s prostorskim aktom, če gre za objekt, ki ga je dopustno graditi na kmetijskih zemljiščih, je prepoznan kot razpršena gradnja (zemljišče pod stavbo izven območij stavbnih zemljišč) ali ga je dopustno graditi na površinah razpršene poselitve, vse ob pogoju, da za izgradnjo takega dostopa niso potrebni večji oporni zidovi;
- Na poplavnih območjih v EUP, namenjenih oddihu in rekreaciji ob vodotokih, so taborni prostori in šotorišča dovoljeni ob uvedbi alarmnega sistema in zagotovitvi lastnika zemljišč ali organizatorja taborjenje oz. šotorjenja, da bo v primeru visokih voda, na katere bo opozarjal alarmni sistem, na lastne stroške in lastno odgovornost zagotovil varno in pravočasno odstranitev ljudi in vso nameščeno opremo za potrebe taborjenja oziroma šotorjenja.
- omilitveni in izravnalni ukrepi po predpisih s področja ohranjanje narave.

Ograjevanje kmetijskih zemljišč je dopustno le za potrebe kmetijske dejavnosti (npr. obore, ograje za pašo živine, ograje za zaščito pridelka pred divjadjo, ipd.) in sicer na način, da ograja ni trajno povezana s tlemi. Dopustne so tudi ograje za potrebe varovanja ali zaščite ob vodnih virih.

4 Drugi pogoji:

- Posegi ne smejo bistveno prizadeti obdelovanja kmetijskih zemljišč, poškodbe se sanira in zemljišča rekultivira;
- globina ali višina nadzemnih in podzemnih objektov je taka, da je možna normalna kmetijska obdelava. Po izvedeni gradnji podzemnih objektov se na zemljiščih vzpostavi prvotno stanje, ob nadzemnih objektih pa uredi zemljišče ob njih;
- na kmetijskih zemljiščih se na podlagi predhodne okoljske in prostorske ter tehnološko-tehnične preveritve omogoči raziskovanje mineralnih surovin ter izvedba ukrepov za zaščito pred škodljivim delovanjem voda ob pogoju, da se izpad dohodka nadomesti z odškodnino in da se zemljišče ponovno povrne v kmetijsko rabo;
- vodno zajetje in urejanje vodotokov ter ukrepi za varstvo pred škodljivim delovanjem voda se izvajajo s sonaravnimi ureditvami na podlagi hidrološko-hidravlične analize, da se omogoči večnamenskost novega vodnega in obvodnega prostora;
- agrarne operacije se izvajajo ob upoštevanju usmeritev za ohranjanje narave, kulturne dediščine in prepoznavnosti krajin ter načrtovanih infrastrukturnih koridorjev;
- vodni zadrževalniki za potrebe namakanja kmetijskih površin, se lahko uredijo le na območjih, za katera so po izračunu vodne bilance ugotovljene možnosti za rabo vode v kmetijske namene;
- bazne postaje mobilne telefonije se postavljajo ob pogoju, da so lokacije predhodno preverjene in utemeljene s strokovno prostorsko preveritvijo;
- na zemljiščih, ki so v naravi in po določilih tega odloka opredeljene kot kmetijske površine, v neažuriranem zemljiškem katastru pa so vpisane kot stavbišče, gradnja novih objektov na mestu starih, ki nimajo dovoljenj oz. ustreznih dokazil ni dopustna.

(2) Podrobnejši PIP za druga kmetijska zemljišča (K2):

K2 – druga kmetijska zemljišča
1 Namenska raba: kot pri K1
2 Dopustni objekti: kot pri K1
3 Dopustne gradnje in druga dela: kot pri K1
4 Drugi pogoji: kot pri K1

112. člen
(podrobnejši PIP za gozdna zemljišča)

(1) Podrobnejši PIP za gozdove gospodarskega pomena (Gg):

Gg – gozd gospodarskega pomena
1 Namenska raba: Območja gozdov so namenjena gozdovom, njihovemu izkoriščanju in gospodarjenju z njimi, oddihu in rekreaciji
2 Dopustni objekti: Dopustni so pomožni in začasni objekti, ki so navedeni v prilogi 1 tega odloka, poleg tega pa še postavitev objektov in naprav za opazovanje narave, usmerjevalne in pojasnjevalne table za potrebe urejanja tematskih poti in ureditev počivališč. Dopustna je gradnja GJI. Dopustna je tudi gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov. Za gradnje pomožnih in začasnih objektov je treba pridobiti soglasje pristojne javne gozdarske službe.
3 Dopustne gradnje in druga dela: Na območjih gozdov so dovoljene: - gozdarske prostorsko ureditvene operacije, skladno s predpisi o gozdovih; - sanacije površinskih kopov in cestnih usekov ter nasipov; - vzpostavitev kmetijskih zemljišč v skladu z mnenjem pristojne javne gozdarske službe in s predpisi o gozdovih; - na robu gozda in na gozdnih jasah dopustno taborjenje brez stalnih ureditev z minimalno ureditvijo v skladu z občinskim predpisom, če to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave in pod pogoji, da je urejen dostop do tabornega prostora po javnih ali gozdnih poteh in da se prostor takoj po končanem taborjenju vzpostavi v prvotno stanje; - na parcelah, ki so v naravi in po določilih tega odloka opredeljene kot gozdne površine, v neažuriranem zemljiškem katastru pa so vpisane kot stavbišče, gradnja novih objektov na mestu starih, ki nimajo dovoljenj oz. ustreznih dokazil, ni dopustna; - dopustno je raziskovanje mineralnih surovin pod pogojem, da raziskovanje trajno ne spreminja in ne poškoduje naravnega stanja na površini in podtalju in da se po raziskovanju zemljišča vrnejo v prejšnje stanje; - dopustna je postavitev lovskih prež in opazovalnic za ptice, - urejanje začasnih tabornih prostorov na gozdnih jasah ali robovih gozdov z dopustno postavitvijo premičnih objektov samo za čas taborjenja, če to ni v nasprotju z varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave; - ograjevanje gozdnih zemljišč ni dopustno, razen v primeru obore za rejo divjadi, ograje za pašo živine in fizičnega varovanja in ograjevanja posameznih delov gozdov v skladu s predpisi, ki urejajo področje gozdov.
4 Drugi pogoji - Gradnje se načrtujejo tako, da omogočajo lastnikom gozdov dostop do gozdnih zemljišč; - navedeni posegi so dopustni pod pogojem, da niso v nasprotju z gozdnogospodarskimi načrti in funkcijami gozda, ne ovirajo osnovne dejavnosti oziroma niso v nasprotju z interesi gozdarstva in je treba zanje pridobiti ustrezno soglasje od pristojne javne gozdarske službe; - gradnja baznih postaj mobilne telefonije in drugih objektov za brezžični prenos signalov je dopustna ob soglasju pristojne gozdarske javne službe.

(2) Podrobnejši PIP za gozdove s posebnim namenom (GPn):

GPn – gozd s posebnim namenom
1 Namenska raba: Območja gozdov s posebnim namenom so namenjena rekreaciji in ohranjanju ekoloških vrednost ter prepoznavnosti prostora.
2 Dopustni objekti: Dopustni so pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka,

poleg tega pa še postavitev objektov in naprav za opazovanje narave in gradbeno inženirski objekti, če so namenjeni dejavnostim v območju.
3 Dopustne gradnje in druga dela: V območjih gozdov so dopustne: - sanacije površinskih kopov; - posegi, ki so predvideni z gozdnogospodarskim načrtom (oprema v raziskovalne namene, predstavitvene table za gozdove s posebnim namenom, markiranje pešpoti ipd.). Na parcelah, ki so v naravi in po določilih tega odloka opredeljene kot gozdne površine, v neažuriranem zemljiškem katastru pa so vpisane kot stavbišče, gradnja novih objektov na mestu starih, ki nimajo dovoljenj oz. ustreznih dokazil, ni dopustna. Ni dopustno ograjevanje zemljišč, razen za enostavne objekte za potrebe kmetijske ali gozdarske dejavnosti, varovalne ograje za potrebe GJI in za potrebe varovanja ali zaščite ob vodnih virih.
4 Drugi pogoji - upoštevajo se določila predpisa, s katerim je gozd razglašen za gozd s posebnim namenom; - gradnja objektov in naprav za potrebe prometne, komunikacijske, energetske in okoljske infrastrukture ni dopustna; - niso dopustne rabe, objekti, gradnje in druga dela ter enostavni objekti, ki zahtevajo spremembe prostorskih značilnosti območja, zlasti izgubo naravnosti in posek (krčitve) drevja; - z gozdovi, ki še niso razglašeni, se gospodari prilagojeno, tako da se ohranja njihova gozdna raba v skladu s predpisi in gozdnogospodarski načrti; - dopustna je postavitev lovskih prež in opazovalnic za ptice, navedeni posegi so dopustni pod pogojem, da niso v nasprotju z gozdnogospodarskimi načrti in funkcijami gozda, ne ovirajo osnovne dejavnosti oziroma niso v nasprotju z interesi gozdarstva in je treba zanje pridobiti ustrezno soglasje od pristojne javne gozdarske službe.

(3) Podrobnejši PIP za gozdove s posebnim namenom – rezervate (Gpr):

Gpr – gozd s posebnim namenom - rezervat
3 Dopustne dejavnosti: gozdarstvo in dejavnosti, dopustne na podlagi gozdnogospodarskih načrtov.
4 Dopustni objekti: objekti niso dopustni.
5 Dopustne gradnje: gradnje niso dopustne.
7 Druga merila in pogoji: upošteva se varstveni režim, določen s predpisom o razglasitvi. Območje gozda je zaradi svoje razvojne faze in dosedanjega razvoja izjemno pomemben za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine. Gre za rezervat z blažjim varstvenim režimom.

(4) Podrobnejši PIP za varovalne gozdove (GV):

GV - varovalni gozd
1 Namenska raba: Površine varovalnega gozda so namenjene gozdovom s poudarjeno ekološko funkcijo zlasti na strmih legah.
2 Dopustni objekti: Dopustni so pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka, poleg tega pa še postavitev objektov in naprav za opazovanje narave in gradbeno inženirski objekti, če so namenjeni dejavnostim na območju.
3 Dopustne gradnje in druga dela: - izvajanje raziskav; - v omejenem obsegu so dopustne oblike rekreacije, ki ne zahtevajo posebnih ureditev (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti z uporabo obstoječih poti.
4 Drugi pogoji - V varovalnem gozdu so dopustni samo posegi, namenjeni izvajanju ekološke funkcije gozda s soglasjem pristojnih služb za upravljanje in varstvo gozdov ter in varovanje narave. Niso dopustne rabe, objekti, gradnje in druga dela ter enostavni objekti, ki zahtevajo spremembe prostorskih značilnosti območja, zlasti zemeljska dela in posek drevja; - gradnje se načrtujejo tako, da omogočajo lastnikom gozdov dostop do gozda; - navedeni posegi so dopustni pod pogojem, da niso v nasprotju z gozdnogospodarskimi načrti in funkcijami gozda, ne ovirajo osnovne dejavnosti oziroma niso v nasprotju z interesi gozdarstva in je treba

zanje pridobiti ustrezno soglasje od pristojne javne gozdarske službe.

113. člen
(podrobnejši PIP za vodna zemljišča)

VC – celinske vode

1 Namenska raba: Površine vodnih zemljišč so namenjene površinskim vodam in dejavnostim, vezanim na rabo površinskih voda.

2 Dopustni objekti: Dopustni pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka, postavitev objektov in naprav za opazovanje narave ter:
- jezovi, plovne poti, pregrade in jezovi, dostopi do vode, privezi in pristani za čolne;
- objekti za šport in rekreacijo, ki so vezani na vodo in vodne športe;
- male hidroelektrarne, objekti za črpanje, filtriranje in zajem vode, cevovodi za prečiščeno odpadno vodo, prenosni vodovodi, objekti, potrebni za rabo voda;
- objekti, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem ter objekti, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
- manjša zajemališča požarne vode in manjša zajetja za ureditev ribnikov;
- naprave za potrebe učnih, študijskih in raziskovalnih dejavnosti.

Gradnja ribogojnic in zajem vode za namakanje kmetijskih zemljišč sta dopustna pod pogojem, da se zagotovi ekološko sprejemljivi pretok.
Na vodotokih in območjih vodnih zemljišč je izven strnjeno pozidanih območij dopustna gradnja objektov, funkcionalno vezanih na vodotok (ribogojnica, mlin, žaga, mala hidroelektrarna ipd.) na podlagi predhodne prostorske preveritve, hidrološko-hidravlične analize, pozitivne ocene vplivov na okolje in soglasja pristojnih služb. Dopustna je gradnja GJI. Dopustna je tudi gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov.

3 Dopustne gradnje in druga dela: Dopustni so posegi v zvezi z ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda, ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave, ukrepi za oživljanje reguliranih vodotokov in ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave.
- Za obstoječe objekte in naprave na vodnem ali priobalnem zemljišču velja, da je na teh objektih in napravah mogoča rekonstrukcija, adaptacija ali obnova, ki bistveno ne spreminja namembnosti in velikosti objekta in ki ne vpliva negativno na kakovost vode in na vodni režim;
- na parcelah, ki so v naravi in po določilih tega odloka opredeljene kot vodno zemljišče, v neažuriranem zemljiškem katastru pa so vpisane kot stavbišče objektov, ki s tem členom niso določeni kot dovoljeni, gradnja novih objektov ni dopustna;
- premostitve voda in gradnje na vodnem ter priobalnem zemljišču se načrtuje tako, da je zagotovljena poplavna varnost in da se ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim ter je zagotovljen ekološko sprejemljivi pretok;
- pri urejanju in obratovanju objektov in naprav mlinov, žag in ribogojnic ter malih hidroelektrarn odvzem vode ne sme ogrožati kakovosti voda ter ekološko sprejemljivega pretoka. Če je to potrebno zaradi ohranitve življenjskih razmer v vodotoku, mora investitor zagotoviti ustrezen prehod za ribe;
- spremembe mlinov in žag za potrebe turizma in za urejanje malih hidroelektrarn so dopustne pod pogojem, da objekti ohranijo bistvene morfološke značilnosti in kvalitete vodotokov in obvodnega prostora ter zagotavljajo ugodno stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov;
- pri poseganju v območje celinskih voda sta prepovedani povzročanje ovir za pretok visokih voda in zmanjševanje retenzijskega območja;
- dopustna so tekoča vzdrževalna dela, adaptacije rekonstrukcije, gradnje in nove gradnje na mestih obstoječih ali nekdanjih jezov, mlinov in žag.

4 Drugi pogoji
- Priobalno zemljišče Kolpe je 15 m od meje vodnega zemljišča v naseljih in 40 m zunaj naselij, priobalno zemljišče preostalih vodotokov, potokov, hudournikov in suhih strug je 5 m od meje vodnega zemljišča;
- Niso dopustni: odvzem gramoza in proda, utrjevanje brežin z gradnjo zidov, betoniranje dostopnih ramp in posegi, ki onemogočajo dostop do vodotokov;
- Pri gradnjah in drugih delih znotraj priobalnega zemljišča se v največji meri zagotavljajo sonaravne ureditve z uporabo avtohtonih hidrofilnih vrst in ohranjanje obstoječe vegetacije. Zavarovanja brežin se

prioritetno izvajajo sonaravno, z vegetacijskimi materiali;
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov ni dopustno, razen na krajših razdaljah za potrebe ureditve dostopa oziroma prehoda prek vodotoka, ko gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, prepust na javnih cestah in poteh);
- Mostove in ceste na območju vodotokov se gradi tako, da se ne posega v pretočni profil ter da se zagotovi varnost objektov pred visokimi vodami z zagotovljeno minimalno varnostno višino v skladu z vodnim soglasjem in cestnimi predpisi;
- Zagotavlja se redno vzdrževanje vodotokov, vključno s sanitarnimi sečnjami obvodne zarasti, ki se izvajajo izven gnezdilne sezone ptic.

114. člen
(podrobnejši PIP za območja izkoriščanja mineralnih surovin)

Podrobnejši PIP za območja izkoriščanja mineralnih surovin določa:

LN - površine nadzemnega pridobivalnega prostora
1 Namenska raba Območja mineralnih surovin so namenjena izkoriščanju mineralnih surovin, sprotni in končni sanaciji in nadomestnim dejavnostim, ki so določene v PIP za posamezne EUP.
2 Dopustni objekti Dopustna je gradnja GJI. Dopustna je tudi gradnja drugih gradbeno-inženirskih objektov, če so namenjeni funkciji tega območja. Dopustni so rudarski objekti za pridobivanje in predelavo mineralnih surovin - samo odprti kop: rudarski objekti in inštalacije ter tehnične naprave za pridobivanje mineralnih surovin, objekti za proizvodnjo izdelkov in polizdelkov, ki kot osnovno surovino uporabljajo tukaj pridobljene mineralne surovine. Po uvedbi nadomestne rabe so dopustni objekti, namenjeni nadomestnim dejavnostim, ki so določene v PIP za posamezne EUP. Dopustni so pomožni objekti, ki so navedeni v preglednicah v prilogi tega odloka, poleg tega pa še: objekti in naprave, namenjeni zavarovanju dostopa do območja pridobivanja in do objektov in naprav.
3 Drugi pogoji: - Za vse površinske kope je upravljavec oziroma lastnik dolžan zagotoviti sprotno in končno sanacijo v skladu z opredeljeno novo namembnostjo, ki je določena v PIP za posamezno EUP; - Na območjih sanacij opuščenih površinskih kopov je dopustno saniranje in prepuščanje naravni sukcesiji ali pa vzpostavitev prvotnega stanja, pri čemer se ne smejo poslabšati prostorske razmere in kakovosti okolja; - Vplive na okolje je treba spremljati in jih glede na rezultate spremljanja zmanjševati ali odpravljati. Z namestitvijo ograj se zagotovi varnost pred padcem v globino in pred porušitvami terena.

9 POSEBNI PIP ZA POSAMEZNE ENOTE UREJANJA PROSTORA

115. člen
(posebni PIP za EUP na območju Črnomlja)

(1) Na vseh območjih, razen na območju EUP ČR_6/8_OPPN (mestno jedro Črnomlja), niso dopustne dejavnosti, ki so na »Seznamu obveznih dejavnosti v mestnem jedru Črnomlja«. Obvezne dejavnosti za mestno jedro Črnomlja na podlagi Uredbe o uvedbi in standardni klasifikaciji dejavnosti:

Stara oznaka		**Nova oznaka**
G/52.41	trgovina na drobno s tekstilom	G 47.510
G/52.471	dejavnost knjigarn	G 47.610
G/52.486	trgovina na drobno z umetniškimi izdelki-dejavnost prodajnih galerij	G 47.782
G/52.50	trgovina na drobno z rabljenim blagom	G 47.790
G/52.62	trgovina na drobno na tržnicah in stojnicah	G 47.810, 47.820, 47.890
G/52.71	popravilo obutve in drugih usnjenih izdelkov	95.230
G/52.73	popravila ur, nakita	G 95.250

K/70.40	izposojanje izdelkov široke porabe	N 77.290
K/74.81	fotografska dejavnost	M 74.200
L/75.11	dejavnost javne uprave	O 84.110
L/75.30	obvezno socialno zavarovanje	O 84.300
M/80.421	glasbene in druge umetniške šole	P 85.520
O/92.521	dejavnost muzejev	R 91.020
O/93.01	dejavnost pralnic in kemičnih čistilnic	R 96.010
O/91.31	dejavnost verskih organizacij	S 94.910
O/92.71	prirejanje iger na srečo; dejavnost igralnic	R 92.002; R 92.001

(2) Posebni PIP in drugi podatki:

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
ČR_1	**Svibnik**	
ČR_1/1	Svibnik – stanovanja in kmetije	Dopustne so ureditve skupnih površin pri vodnjaku. Novogradnje objektov se prilagodijo obstoječi gradbeni strukturi. Dopustna je sodobna zasnova objektov, lahko tudi z ravnimi strehami. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_1/2	Svibnik – stanovanja	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_1/3	RTP	Dopustna je gradnja spremljajočih objektov in naprav ter objekta RTP. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_1/4	Strugar	Na območju zelenih površin niso dopustne gradnje. Dopustno je le preoblikovanje reliefa v povezavi z ureditvami zahodne obvoznice. Za vse ureditve v območju priobalnega zemljišča se pridobi vodno soglasje. Ob vodotoku se ohranja odmik vsaj 5 m od zgornjega roba brežine in se ohranja obrežna vegetacija. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_2	**Čardak**	
ČR_2/23_OPPN	ZN Danfoss	**Zazidalni načrt Danfoss** (Uradni list RS, št. 27/96, 69/00, 47/02, 81/03, 38/06, 55/13, 81/13, 56/17 in 39/18) – ostane v veljavi do preklica. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_2/24_OPPN	ZN Štorov hrib	**Zazidalni načrt Štorov hrib v Črnomlju** (SDL, št. 14/90, 02/91) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_2/25_OPPN	ZN Čardak	**Zazidalni načrt Čardak** (Uradni list RS, št. 89/02, 92/05, 5/17 in 39/18) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_2/26_OPPN	Zahodna obvoznica	**Lokacijski načrt za obvoznico Črnomelj** (Uradni list RS, št. 81/30, 70/17) – ostane v veljavi do preklica. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_2/27_OPPN	Čardak zahod II	**Predviden OPPN** za stanovanjsko pozidavo nižje gostote. Zagotovi se ureditev parkovnih in drugih zelenih javnih površin soseske, delno tudi kot bariera do obvoznice. Južni in zahodni del območja se urejata kot zeleni tamponski coni med industrijskim območjem oz. obvoznico ter stanovanjskim območjem. Dopustne so zasaditve tudi z iglavci. Pred sprejetjem OPPN se na registriranem arheološkem najdišču izvede predhodne arheološke raziskave.
ČR_2/1	Ulica padlih borcev, Semiška cesta - del	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_2/2	Ulica 21. oktobra	Dopustna je gradnja objektov vzdolž regionalne ceste. Višinski gabariti so največ 2K+P+2, vendar ob mestni vpadnici višine nad terenom za najmanj 2 etaži (to je 6 m ali več). Klet je z glavne ceste popolnoma vkopana. Pritlični del se nameni oskrbni in poslovni dejavnosti, ki ne potrebuje skladiščnih površin. Zagotovi se parkirna mesta na sami lokaciji. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_2/3	Semiška cesta - bloki	Strešna kritina je opečna: bobrovec ali zareznik. Ohranjajo in vzdržujejo se spominska obeležja na fasadah

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		objektov.
ČR_2/4	Obrtni dom, Tuš	Dopustno je prestrukturiranje v dejavnosti, ki ne presegajo hrupa, predpisanega za stanovanjska območja. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_2/5	Jurjevanjska draga	Prostor se preoblikuje za potrebe javnih prireditev z ustrezno rešitvijo z javnim natečajem ali zbiranjem variantnih rešitev. Ob Kolodvorski cesti se zasadi drevored.
ČR_2/6	Vrtnarija	Uredi se obračališče in postajališče za avtobuse. Območje se zasadi z avtohtonim grmičevjem in drevjem, ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_2/7	vrtički	Dopustna je začasna raba območja za potrebe vrtičkarstva.
ČR_2/8	Pod smreko	Ni posebnih PIP.
ČR_2/9	Gozdna	Dopustna je rekonstrukcija objekta v smislu sodobne arhitekture javnega značaja. Ob Kolodvorski cesti se ohranja in zasadi drevored.
ČR_2/10	Pod smreko - bloki	Ohrani se prvotno oblikovanje ravnih streh večstanovanjskih objektov z minimalnim naklonom. Kritina je ravna pločevina. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_2/11	Lidl	Ni posebnih PIP.
ČR_2/12	Zdravstveni dom, vrtec	Posegi v objekt zdravstvenega doma kot tudi druge ureditve ne smejo rušiti arhitekturnih prvin obdobja modernizma. Dopustna je prenova in razširitev objekta vrtca ali tudi novogradnja na mestu obstoječega objekta. Rešitve za obe lokaciji se pridobijo z javnim natečajem ali zbiranjem variantnih rešitev.
ČR_2/13	Čardak	Južni del območja se ureja kot zelena tamponska cona med industrijskim in stanovanjskim območjem. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_2/14	Sv. Sebastjan	Vsi posegi na cerkvi in bližnji okolici se izvajajo po določilih služb za varstvo kulturne dediščine in narave.
ČR_2/15	zelene površine	Dopustne so ureditve za potrebe športnih površin in zasaditve območja z avtohtonim listnatim drevjem in grmovjem. Dopustne so tudi ureditve za parkiranje na površinah ZS in na delu površin ZD, s pogojem, da se ohranijo zelene površine kot vmesno območje med temi ureditvami in površinami za stanovanja v širini najmanj 25 m.
ČR_2/16	Beltovski bloki	Strešna kritina je opečna: bobrovec ali zareznik.
ČR_2/17	zelenica in vrtički (Beltovski bloki)	Območje se ureja kot zelena tamponska cona med industrijskim in stanovanjskim območjem. Dopustne so zasaditve tudi z iglavci.
ČR_2/18	Belt - Livar	Tehnološki in prostorski razvoj temelji na prenovi, sanaciji, adaptaciji in rekonstrukciji obstoječih proizvodnih objektov. Gradbeni posegi ne smejo presegati višinskega gabarita nove livarne, razen dimnikov in delov objektov, katerih višino pogojuje tehnologija. Odlaganje odpadnih livarskih peskov in drugih livarskih odpadkov ni dopustno. Dopustna je gradnja in urejanje plinske postaje za plinifikacijo Črnomlja in bližnjih naselij. Javna razsvetljava se

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. Sprehajalne poti se načrtujejo izven predpisanega pasu priobalnega zemljišča. Za vse ureditve v območju priobalnega zemljišča se pridobi vodno soglasje. Obstoječa obrežna vegetacija se ohranja. Njeno odstranjevanje za potrebe ureditve sprehajalnih poti ni dopustnoo. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_2/19	Mestna Loza	Dopustijo se ureditve poti, postavitev označevalnih tabel, trim steza ipd. na osnovi celovitih strokovnih podlag. Na območju registriranega arheološkega najdišča se prezentira prazgodovinska gomila skladno s kulturnovarstvenimi pogoji, ki se pridobijo pred posegi v tla.
ČR_2/20	Park Čardak	Širše območje med planinsko potjo, obvoznico in železnico ter nezaraščene površine se ureja kot park ali botanični vrt. Obstoječi gozd se ohranja, urejajo se sprehajalne, učne in trim poti. Pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja za posege v prostor se na registriranem arheološkem najdišču izvede predhodne arheološke raziskave.
ČR_2/21	Starihov hrib - vrtički	Na območju za vrtičke je za spravilo orodja dopustna postavitev ležečih zabojnikov višine do 70 cm.
ČR_2/28 in ČR_2/29	Svibnik – vrtički in lope	Za spravilo orodja je dopustna postavitev lesene vrtne lope kot pritličnega enokapnega objekta (kmečka lopa) z bruto površino največ 4 m^2 in višino najvišje točke največ 2,5 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom, z zbiralniki za kapnico velikosti do 1000 l, ki so zastrti z lesenim obitjem.
ČR_2/22	Svibnik – vrtički	Dopustna je ureditev vrtičkov. Zagotovi se urejena parcelna struktura, smiselno se upoštevajo določila tega odloka za ZV.
ČR_3	**Pod gozdom**	
ČR_3/11_OPPN	Pod gozdom	**OPPN za stanovanjsko območje Pod gozdom** (Uradni list RS, št. 59/13) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_3/12_OPPN	Semiška cesta – nova pozidava	**OPPN Semiška cesta** (Uradni list RS, št. 43/18) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_3/1	Pod lozo	Ni posebnih PIP.
ČR_3/2	Območje za rekreacijo	Območje Dinosa se sanira. Uredi se prostor za rekreacijo: igrišča za igre z žogo ipd. Prostor se opremi z urbano opremo.
ČR_3/3	zeleno območje	Gozdne površine se ohranjajo kot sklenjeno naravno območje. Vse ureditve na robovih gozda vključujejo obnovo gozdnega roba. Na ostalih območjih se zasaja avtohtono zelenje. Previsni rob opuščenega kamnoloma se zaščiti z ograjo in gosto zasaditvijo grmovnic.
ČR_3/4	Bellevue	Obstoječe dejavnosti se prestavi na lokacijo za obrtne in druge dejavnosti. Dopusti se gradnja sodobnega stanovanjskega lahko tudi manjšega večstanovanjskega objekta z največ tremi stanovanji.
ČR_3/5	Nad železnico	**Predvideno celovito urejanje:** Predvidi se stanovanjska pozidava vključno z ureditvijo dostopne ceste. Zagotovi se oblikovanje parcel in objektov, pri katerem bosta upoštevani morfologija in tipologija obstoječih objektov v soseščini. Dopustno je sodobno oblikovanje objektov.

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
ČR_3/6	Pod gozdom	Ni posebnih PIP.
ČR_3/7	Železnica	Z območja železnice se prestavijo vse transportne dejavnosti na območje Gospodarske cone Otovec oz. na primerno lokacijo. Dopustna je gradnja , obnova in vzdrževanje objektov železniške infrastrukture, objektov, tirov in tirnih naprav. Zelene površine železniških nasipov se urejajo kot drevoredi, sadovnjaki ali druge zelene ureditve. Na lokaciji ob stanovanjskih blokih na Semiški cesti se obstoječe garaže poenotijo in sanirajo, kot garažni niz z ravno lahko tudi zatravljeno streho. Gradnja stanovanjskih objektov ni dopustna. Ob mestni vpadnici in železnici se zasadi drevored. Obrobni pas zelenih površin (namenska raba ZD) pri stanovanjskih objektih se ureja v minimalni širini, da se zagotavlja nemoteno vzdrževanje železniških tirov. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_3/8	prikrito grobišče v farovški lozi	Lokacija prikritega grobišča je natančno določena, potrebne so preiskave. Dopustijo se raziskave območja ter postavitev spominskega obeležja. Na delu območja velja Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Maline do mednarodnega mejnega prehoda Metlika in do priključka Črnomelj jug (Uradni list RS, št. 70/17).
ČR_3/9	Esol	Ni posebnih PIP.
ČR_3/10	pri rezervoarju	Ni posebnih PIP.
ČR_4	**Belokranjska**	
ČR_4/15_OPPN	Med Metliško in Belokranjsko	**Predviden OPPN** za stanovanjsko pozidavo višje gostote. Dopustna je gradnja vrstnih hiš, ob Belokranjski cesti je možna gradnja nizkih vila blokov K+P+1 z največ štirimi stanovanji. Osrednji prostor območja se ureja kot skupna zelena površina. Dostop z Belokranjske ceste se ureja le z enim cestnim priključkom. Obcestni prostor se zasadi z drevoredi. Za strokovne podlage se smiselno uporabijo obstoječa gradiva, pripravljena na študentski delavnici. Pred sprejetjem OPPN se na registriranem arheološkem najdišču izvede predhodne arheološke raziskave. Ob Belokranjski cesti se zasadi drevored.
ČR_4/1	Pri postaji	Ohranja se namembnost obstoječih železniških poslovnih in pomožnih objektov. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_4/2	Trdinova ulica	Ob Belokranjski cesti se zasadi drevored. Obrobni pas zelenih površin (namenska raba ZD) pri stanovanjskih objektih se ureja v minimalni širini, da se zagotavlja nemoteno vzdrževanje železniških tirov. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_4/3	Trdinova ulica-(Železničarski bloki)	Strešna kritina je opečna: bobrovec ali zareznik. Streha na garažnem nizu je minimalnega naklona do 14º, kritina je enotna (po barvi in materialu) na celem nizu. Vmesni prostor se ohranja kot zelenica ali vrtovi. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_4/4	Pekarna	Poleg dejavnosti, ki so dopustne s PIP za območje centralnih dejavnosti, se dopusti še obrtne dejavnosti ter manjša proizvodnja in skladiščenje. Obcestno fasado objekta se oblikuje sodobno, objekt pekarne se likovno poenoti z

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		načrtovanim prizidkom, na območju proti javnemu prostoru se odprtih skladiščnih prostorov ne dovoli. Za zaščito brežine se v območjih z nestanovanjskimi objekti dopusti višji oporni zid, ki se zazeleni z zimzelenim rastlinjem in ne presega višine objektov. Na zahodni strani se opredeli/ohranja zeleni pas (cca 8 m), kot bariera med dvema rabama prostora. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_4/5	Pri pekarni	Dopustna je sprememba nedograjenega obrtnega objekta v večstanovanjski objekt, pod pogojem, da se zagotovi zadostne parkirne površine in da so stanovanjske enote grajene tako, da je mogoče združevanje le-teh v večje. Višinski gabariti novih večstanovanjskih ali poslovnih objektov na območju med pekarno in železnico ne smejo presegati višine K+P+2 oz. 15 m skupne višine objekta. Zadnja etaža se izvede kot pristrešno stanovanje. Strehe objektov so ravne ali z blagim enokapnim naklonom..
ČR_4/6	Grčija	Dopustna je umestitev poslovnih dejavnosti nemotečih za bivanje. Objekti se umeščajo na gradbene linije vzdolž Belokranjske ceste, tako da tvorijo usklajene fasadne poteze. Poslovni objekti ob regionalni cesti se oblikujejo z ravno streho. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_4/7	Vrtički	Dopustna je začasna raba območja za potrebe vrtičkarstva; za spravilo orodja je dopustna postavitev ležečih zabojnikov višine do 70 cm.
ČR_4/8	Špar	Umeščajo se dejavnosti, ki se funkcionalno in pomensko navezujejo na obstoječe dejavnosti v tej EUP. Objekti se umeščajo na gradbene linije vzdolž Belokranjske ceste, tako da tvorijo usklajene fasadne poteze. Poslovni objekt ob regionalni cesti se oblikujejo z ravno streho. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_4/9	Komunala, Hofer	Umeščajo se dejavnosti, ki se funkcionalno in pomensko navezujejo na obstoječe dejavnosti v tej EUP. Objekti se umeščajo na gradbene linije vzdolž Belokranjske ceste tako, da tvorijo usklajene fasadne poteze. Poslovni objekti ob regionalni cesti se oblikujejo z ravno streho. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_4/10	Dolenjka	Dopustna je gradnja prodajno-skladiščnega objekta, spremljajočih objektov in zunanjih skladiščnih in manipulativnih površin. Dopustna je gradnja objektov za promet, komunalne in servisne dejavnosti.
ČR_4/11	Stor - trans	Na južnem robu EUP se zagotovi pas visokorasle avtohtone vegetacije, kot bariero do območja stanovanj Pod Gričkom.
ČR_4/12	TPC	Dopustna je sprememba namembnosti objektov ali delov objektov za skladiščne, oskrbne in uslužnostne dejavnosti. Dopustna je gradnja in dozidave objektov za skladišča, servise, trgovino, gostinstvo, storitve ter družbene in poslovne dejavnosti. Dopustna je gradnja ceste s priključkom za Zadružno cesto. Na jugovzhodnem robu EUP se zagotovi pas visokorasle avtohtone vegetacije, kot bariero do območja stanovanj Pod Gričkom. Ob Belokranjski in Zadružni cesti se zasadi drevored, če je zaradi GJI mogoče.
ČR_4/13	Kambič	Dopustna je gradnja poslovno stanovanjskega objekta v nivoju mestnega parterja. Ob Belokranjski cesti se zasadi drevored.
ČR_4/14	Gasilski dom	Dopustna je dozidava objekta gasilskega doma in ureditev spremljajočih površin. Zagotovi se neposreden

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		urgentni izvoz gasilskih vozil na Belokranjsko cesto.
ČR_5	**Sadež**	
ČR_5/1	Hotel	Dopustna je razširitev hotela, zagotavlja se zadostne parkirne površine, lahko tudi podzemne. Ob Belokranjski oz. Kolodvorski cesti se zasadi drevored.
ČR_5/2	Kolodvorska cesta	Pri vseh posegih se upošteva obstoječo tipologijo meščanske vile in značilnih arhitekturnih elementov. Vrtovi med zazidavo ob Kolodvorski ulici in zazidavo ob ulici Sadež se urejajo kot zelene površine. Dopustna je gradnja vzporedne ceste za zagotovitev dostopov do obstoječih objektov, ob njej je dopustna dopolnilna gradnja objektov. Ob Kolodvorski cesti se zasadi drevored. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_5/3	Sadež	Ob Belokranjski in Kolodvorski cesti ter ob cesti proti pokopališču se zasadi drevored. Ob Kolodvorski cesti se uredijo obcestna parkirišča. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_5/4	Zadružna – bloki	Ni posebnih PIP.
ČR_6	**Črnomelj**	
ČR_6/8_OPPN	Mestno jedro	**Občinski lokacijski načrt za mestno jedro Črnomlja** (Uradni list RS, št. 92/05, 32/08). Veljajo določila veljavnega OPPN. Pred kakršnokoli prenovo ostrešja ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli v stavbi cerkve Svetega Duha se o tem obvesti pristojni Zavod za varstvo narave pred začetkom del. V primeru postavitve razsvetljave je potrebno uporabljati svetila, ki ne oddajajo svetlobe v UV spektru. Ob Kolodvorski cesti se zasadi drevored, ob Kolodvorski cesti se lahko uredijo obcestna parkirišča. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Lokacije mostov čez Dobličico in Lahinjo so v grafičnem delu OPN prikazane informativno. V celoti se ohranja pretočnost in profil vodotoka. Oblikovanje poti se v največji možni meri podredi ohranjanju naravnega okolja. Poti se ne ureja na brežinah vodotoka. Ureditve ob vodotoku morajo biti sonaravne, ohranja se obstoječa obvodna vegetacija.
ČR_6/9_OPPN	Starihov hrib	**Predviden OPPN** za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš. Možna je gradnja manjših, ločenih sklopov vrstnih hiš.
ČR_6/1	Kolodvorska – zahod	Dopustna je gradnja objektov za oskrbne, uslužnostne in gostinske dejavnosti. Pri vseh gradbenih posegih se upošteva ulično zazidavo. Višinski gabariti novih objektov se podredijo višinskim gabaritom sosednjih objektov. Dopustna je novogradnja objekta v križišču, skladno z zasnovo rekonstrukcije križišča.
ČR_6/2	Pri semaforju	Dopustna je gradnja novih objektov, odmiki od regionalne ceste sledijo gabaritom in odmiku objekta Centra za socialno delo. Ob mestnih vpadnicah se zasadi drevored, če to dopušča GJI.
ČR_6/3	Kulturni dom	Izdela se rekonstrukcija križišča regionalnih cest tako, da se Ulica 21. oktobra pravokotno priključuje na Kolodvorsko cesto, podrejena pravilnemu križanju cest. Dopustne so širitve in ureditve kulturnega doma. Zagotovi se prostor za zasaditev obcestnega drevoreda. Postavitev postajne ute se ne dovoli. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
ČR_6/4	Kolodvorska ulica – jug	Objekt v križišču se ureja kot »Peglezen«, lahko tudi z ravno streho in ustrezno kritino. Kritina na objektih je naravna opečna: bobrovec ali zareznik. Uredi se javno parkirišče, ki se zasadi z listnatim drevjem. Prečna pot ob slaščičarni se uredi kot pešpot. Ob Kolodvorski cesti se, kjer to dopušča GJI, zasadi drevored ali posamična drevesa.
ČR_6/5	Pri Badovincu	Dopustne so prenove, adaptacije in rekonstrukcije ter spremembe namembnosti objektov in delov objektov za oskrbne, storitvene, gostinske in poslovne dejavnosti. Strešna kritina je naravna opečna: bobrovec ali zareznik. Na fasadah se ohranja historične elemente in oblikovanje. Del Župančičeve ulice in parkirišče ob Kolodvorski ulici se zasadi z listnatim drevjem.
ČR_6/6	Šola, dijaški dom	Prostor pred parkiriščem pod osnovno šolo se zasadi z visokoraslim avtohtonim drevjem in visokimi grmovnicami . Gradnja in postavitev objektov pod osnovno šolo ni dovoljena. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Ob Kolodvorski cesti se zasadi drevored in uredijo parkirišča.
ČR_6/7	Vojinska cesta	Pri adaptacijah, rekonstrukcijah in nadomestnih gradnjah objektov ob Vojinski cesti se upošteva zasnovo obcestne zazidave. Dopusti se gostejša pozidava, FZ do 0,5, FI do 1,00.
ČR_7	**Griček**	
ČR_7/1	Park Griček	Dopustna je izvedba parkovnih ureditev in pešpoti s pripadajočo urbano opremo. Dopustne so začasne ureditve za potrebe prireditev, vključno z začasnimi objekti (odri, letni gostinski vrtovi, kioski, stojnice, sanitarije ipd.). Oblikovanje gradenj ter drugih ureditev se podredi dominantni vlogi in pričevalnosti spomenika NOB. Vsi posegi se izvajajo skladno s pogoji službe za varstvo kulturne dediščine.
ČR_7/2	Ul. Belokranjskega odreda	Kritina je naravna opečna.
ČR_8	**Pristave**	
ČR_8/1	Pod Gričkom	Na celotnem območju prevladuje enoten vzorec pozidave, ki se odraža v etažnosti, orientaciji slemen, naklonu streh in barvi kritine. Ob cesti proti pokopališču se zasadi drevored.
ČR_8/2	Ciko	Ob cesti proti pokopališču se zasadi drevored.
ČR_9	**Vojna vas**	
ČR_9/1	Vojna vas	Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. V brežine, priobalni pas in strugo vodotokov se ne posega, niso dopustni posegi v predpisan pas priobalnega zemljišča. Ob zgornji cesti proti pokopališču se zasadi drevored.
ČR_9/2	Obvodno zelenje	Možna je ureditev obvodne sprehajalne poti z urbano opremo (klopi, koši ipd.). Ohranja se gozdna bariera med Lahinjo in predvideno pozidavo.
ČR_9/3	Vojna vas - nova pozidava	Ob cesti proti pokopališču se zasadi drevored.
ČR_9/4	zeleni pas	Zeleni pas se ureja kot tamponski pas med stanovanjskim območjem in pokopališčem. Dopustna je zasaditev z

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		visokoraslim avtohtonim drevjem.
ČR_9/5	Pokopališče	Za preureditev območja se izdela krajinska zasnova ureditve. Vsi posegi se izvajajo skladno s pogoji službe za varstvo kulturne dediščine.
ČR_9/6	Športno igrišče Vojna vas	Dopustna je ureditev športnega igrišča, kjer pa se ne dopusti gradnja servisnih objektov. V smeri proti pokopališču se ohranja visoka vegetacija.
ČR_9/7	Čistilna naprava	Ni posebnih PIP.
ČR_10	**Majer**	
ČR_10/6_OPPN	Poslovna cona Majer	**OPPN Majer** (Uradni list RS, št. 5/17) ostane v veljavi do preklica. .
ČR_10/7_OPPN	Majer – nova pozidava	**Predviden OPPN** za individualno stanovanjsko pozidavo. V soseski se uredijo zelene površine z otroškim igriščem. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_10/8_OPPN	Majer- stanovanjska soseska	**Predviden OPPN** za novo stanovanjsko sosesko.
ČR_10/1	Črnomaljski dvorec	Vsi posegi se izvajajo skladno s pogoji službe za varstvo kulturne dediščine. Prenovi (rekonstruira, replicira) se enota kulturne dediščine: 18603: Gospodarsko poslopje Rožičevega gradu, ki se ga razvija v povezavi s kulturo in turizmom.
ČR_10/2	zeleni pas	Prostor se sanira, ohranijo se zelene površine, ob dostopni poti se vzpostavi zelena bariera (avtohtono visokoraslo drevje), drevored proti Rožičevemu gradu.
ČR_10/3	Majer – stanovanjska hiša	Ni posebnih PIP.
ČR_10/4	zeleni pas	Ni posebnih PIP.
ČR_10/5	Joh	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored. Dopustna je kombinacija prečnih profilov javnih cest B2 in B3.
ČR_11	**Kozji plac**	
ČR_11/5_OPPN	Drage	**Zazidalni načrt Drage – 2. faza v Črnomlju** (Uradni list RS, št. 47/98) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_11/1	Kozji plac	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_11/2	Veterinarska ambulanta	Rešitve za oblikovanje objektov se podrejajo funkcionalni zasnovi objektov. Dopustna je uporaba ravnih streh.
ČR_11/3	obvodno zelenje Lahinje	Za vse ureditve v območju priobalnega zemljišča se pridobi vodno soglasje; - ob urejanju območja se ohranja in vzdržuje obrežna zarast in naravna brežina; v primerih dovoljenih novih posegov in ob vzdrževanju se odstranjeno vegetacijo nadomesti z novo, avtohtono vrsto; - omejevanje dostopa do vode z ograjami se ne izvaja; - ribiška stojišča se ne urejajo; opornih zidov na brežini reke ni dopustno postavljati; - rekreacijske travne površine se redno vzdržuje s košnjo. Za posege na območju registriranega arheološkega najdišča se pridobi kulturnovarstvene pogoje.

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
ČR_11/4	Nad Lahinjo	Pri prenovi objektov ali novogradnjah je dopusten kolenčni zid do višine 1.60 m, dopusten je FZ 0,6.
ČR_12	**Loka**	
ČR_12/1	Loka	Nakloni streh osnovnih objektov so med 35 in 45 stopinj, kritna je naravna opečna rdeča, barve fasad so svetlih pastelnih odtenkov, močne barve fasad niso dovoljene. Ob Viniški cesti se zasadi drevored, kjer je to zaradi GJI mogoče. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/2	obvodni pas	Območje se ohranja nepozidano. Možne so zasaditve z avtohtono vegetacijo in ureditve, ki se navezujejo in dopolnjujejo ureditve za območje ČR_6/8_OPPN. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/3	Avto Weiss	Sanira in uredi se zasaditev parkirišča. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/4	Ločki okljuk	Območje najboljših kmetijskih zemljišč se ohrani nepozidano, gradnja pomožnih objektov ni dopustna. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/5	območje kmetij	Dopustna je gradnja objektov za potrebe kmetije. Veliki volumni objektov in intenzivna vzgoja večjega števila živine ni dopustna. Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/6	zelenje in kmetijske površine ob Dobličici	Dopustni so ureditev prostora za kopanje ob slapu, ureditve brežin, sprehajalna pot s pripadajočo urbano opremo. Obstoječa obrežna vegetacija se ohranja. Njeno odstranjevanje za potrebe ureditve sprehajalnih poti ni dopustno. V primerih dopustnih novih posegov in ob vzdrževanju se odstranjeno vegetacijo nadomesti z novo, z uporabo avtohtonih obvodnih vrst. Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/7	Šolski center	Ni posebnih PIP.
ČR_12/8	Stadion	Območje se zasadi z visokoraslim drevjem.
ČR_12/9	Grajska cesta – bloki	Dopustna je gradnja enotnega nadstreška za avtomobile v nizu.
ČR_12/10	Pri Weissu	Dopustna je gradnja objektov za potrebe kmetije. Veliki volumni objektov in intenzivna vzgoja živine ni dopustna.
ČR_12/11	Športno igrišče	Dopustna je ureditev travnatega športnega igrišča. Na južnem delu enote, v smeri proti »Paletovi dragi«, je pri načrtovanju objektov treba upoštevati obstoječe gozdne poti v smislu ohranitve povezave med območjem mesta in zalednim zelenim prostorom.
ČR_12/12	Mali	Ni posebnih PIP.
ČR_12/13	Fabjanova pristava	Na površinah, ki so po namenski rabi kmetijska zemljišča, se dopustijo sezonska raba in s tem povezaneureditve prostora za rekreacijo in doživljanje narave v obliki, ki ne povzroča negativnih posledic in ne zahteva poseganj v

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		teren ter drugih večjih ureditev ter ohranja obstoječe naravne razmere ob naravni vrednoti Lahinji. Ob dostopni cesti v območje se uredi parkirne površine v travnati izvedbi. Na območju za turizem (BT) se dopusti postavitev začasnega, sodobno oblikovanega objekta/kioska in urbane opreme (klopi, miz, košev za smeti). Prostor v neposredni okolici območja BT se zasadi z avtohtonim visokoraslim lahko tudi sadnim drevjem. Na obvodni loki se ohranja primarna rast. Območje naravne vrednote Lahinja se ohranja brez grajenih struktur (pomoli, podesti, stopnice), ohranja se obstoječi relief, zagotavlja se le peš dostop do naravne vrednote. Pri umeščanju sprehajalnih poti se zagotovi najmanj 5 m odmik od zgornjega roba brežine vodotoka. Športno rekreacijske aktivnosti na in ob reki se ne izvajajo v času drstenja rib (od aprila do junija). Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_12/14	Nova Loka	Ob Viniški cesti se zasadi drevored, kjer je to zaradi GJI mogoče. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Ureditve se povežejo s pozidavo v okviru OPPN Kočevje na zahodni strani in dostopno cesto.
ČR_12/15	Grajska cesta	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_13	**Kočevje**	
ČR_13/6_OPPN	OPPN Belsad	**Predviden OPPN.** Dopustna je gradnja večstanovanjskih objektov na podlagi projekta ureditve celotnega območja. Višina objektov ne sme presegati višine K+P+2, kota P je lahko +0,5 m nad obstoječim terenom. Strehe objektov so ravne ali z blažjim naklonom, skritim za vencem. Poleg stanovanjskih namembnosti je v obstoječih in novozgrajenih objektih dopustna trgovinska in poslovna dejavnost, ki nima škodljivih vplivov na stanovanjsko območje, in sicer v območju ob cesti. Območje se lahko ureja brez OPPN le v primeru, da se v celotni enoti uredijo le stanovanjski objekti. Upoštevajo se omilitveni ukrepi: - na območju so sprejemljive oblike rekreacije, ki ne povzročajo poznejših negativnih posledic in ne zahtevajo večjih ureditev ter ohranjajo obstoječe naravne razmere; - pri izvedbi morebitne potrebne infrastrukture (klopi, mostovi, igrala, pomoli) se uporablja naravne materiale, les in kamen; - opornih zidov na brežini reke se ne izvaja; - sprehajalne in obvodne poti se uredi v peščeni izvedbi. Te poti niso hkrati tudi kolesarske poti; motoristom mora biti dostop preprečen; - ob urejanju območja se ohranja obrežna grmovna in drevesna zarast in naravna brežina reke; - omejevanje dostopa do vode z ograjami se ne izvaja, razen če gre za varnostne naprave; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje; - ribiška stojišča se uredijo na manjšem delu obrežja, tako da je pretežni del površine namenjene rekreaciji neobremenjen; - rekreacijske travne površine se redno vzdržuje s košnjo;

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		- sanitarije se umesti izven poplavnega območja.
ČR_13/7_OPPN	OPPN Kočevje	**OPPN Kočevje** (Uradni list RS, št. 2/15) – ostane v veljavi do preklica.
ČR_13/8_OPPN	OPPN Gadina	**Predviden OPPN** za individualno stanovanjsko pozidavo. V soseski se uredijo zelene površine z otroškim igriščem.
ČR_13/9_OPPN	OPPN_Kočevje-ob obvoznici	**Predviden OPPN** za prostor ob zahodni obvozni cesti. Območje s ureja kot vstopna točka v mesto iz JZ strani. Predvidi se razvoj centralnih dejavnosti, gostinstvo in turizem ter bivanje. Novih gradenj objektov za potrebe kmetijstva in ograd za živali se ne dovoli. Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. Ob mestni vpadnici se zasadi drevored. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_13/1	Kočevje	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ČR_13/2	Čopova	Ni posebnih PIP.
ČR_13/3	Vrtin	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_13/4	Pri Belsadu	Ob mestni vpadnici se zasadi drevored.
ČR_13/5	Okljuk	Ni posebnih PIP.
ČR_14	**Kanižarica**	
ČR_14/10_OPPN	OPPN TRIS Kanižarica	**Občinski podrobni prostorski načrt Tehnološko razvojnega industrijskega središča (TRIS) Kanižarica** (Uradni list RS, št. 52/10, 55/14 in 51/16) – ostane v veljavi do preklica. Na delu območja velja Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Maline do mednarodnega mejnega prehoda Metlika in do priključka Črnomelj jug (Uradni list RS, št. 70/17).
ČR_14/1	Kanižarica – center	Dopustna je ureditev odprtih površin za javne namene. Ohranja se stara zdrava drevesa, zasadi se drevored.
ČR_14/2	Kanižarica	Upoštevajo se omilitveni ukrepi: - na območju so sprejemljive oblike rekreacije, ki ne povzročajo poznejših negativnih posledic in ne zahtevajo večjih ureditev ter ohranjajo obstoječe naravne razmere; - pri izvedbi morebitne potrebne infrastrukture (klopi, mostovi, igrala, pomoli) se uporablja naravne materiale, les in kamen; - opornih zidov na brežini reke se ne izvaja; - sprehajalne in obhodne poti se uredi v peščeni izvedbi. Te poti niso hkrati tudi kolesarske poti; - ob urejanju območja se ohranja obrežna grmovna in drevesna zarast in naravna brežina reke; - omejevanje dostopa do vode z ograjami se ne izvaja, razen če gre za varnostne naprave; - ribiška stojišča se uredijo na manjšem delu obrežja, tako da je pretežni del površine namenjene rekreaciji neobremenjen; - rekreacijske travne površine se redno vzdržuje s košnjo; sanitarije se umesti izven poplavnega območja

ŠIFRA EUP	IME EUP/PEUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
		- ohranja se obvodna vegetacija ob Dobličici (5 m pas od struge). Ob regionalnih cestah se zasadi drevored.
ČR_14/3	Čistilna naprava	Ni posebnih PIP.
ČR_14/4	Kanižarica – bloki	Individualne gradnje pomožnih objektov niso dopustne. Možna je organizirana gradnja enotno oblikovanih garaž oz. nadstreškov za avtomobile. Konstrukcije nadstreškov so lahko kovinske in transparentno oblikovane, strehe imajo minimalen naklon. Ob regionalnih cestah se zasadi drevored.
ČR_14/5	Kanižarica – igrišče	Ob regionalnih cestah se zasadi drevorede.
ČR_14/6	Kanižarica – zeleni pas	Ohranja se obrežna grmovna in drevesna zarast in naravna brežina reke. Ob regionalni cesti se zasadi drevored.
ČR_14/7	Kanižarski okljuk	Ni posebnih PIP.
ČR_14/8	Romsko naselje Jama	Ni posebnih PIP.
ČR_14/9	Romsko naselje	Obcestni del naselja se zasadi z visokim avtohtonim grmičevjem in drevjem.
ČR_15	**Vražji kamen**	
ČR_15/1_OPPN	OPPN Vražji kamen, rekreacijsko območje	**Predviden OPPN** za rekreacijsko območje. Dopustne so dejavnosti turizma, gostinstva, športa in rekreacije. Možna je tudi ureditev golf igrišča ter hotelskega kompleksa z bazeni, tudi vadbeni prostor oz. poligon za potrebe dejavnosti varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Pas avtohtone zasaditve ob cesti na severni ter južni strani se ohranja. Na obstoječih objektih je do sprejetja OPPN dopustno izvajati le vzdrževalna dela ter preureditve znotraj objektov (rekonstrukcije brez dozidave ali nadzidave), če so te potrebne zaradi posodobitve tehnološkega procesa ter obnova obstoječih poligonov oz. igrišč.
ČR_15/2	Pri kalu	Kal se ureja in vzdržuje kot javni zeleni prostor. Dopustna je postavitev spominskih obeležij in opozorilnih oz. informativnih tabel. Kal je lahko ograjen z enostavno horizontalno zasnovano, leseno ograjo.
ČR_15/3	vodnjak	Prostor se ureja sonaravno brez večjih ureditev, ki bi zahtevale večja zemeljska dela. Dopustna je postavitev enostavnih lesenih klopi. Za obnovo vodnjaka se uporabi materiale, iz katerih je zgrajen vodnjak. Za potrebe prireditev se lahko uporabijo začasni montažni objekti.
ČR_16	**Zajčje drage**	
ČR_16/1_OPPN	OPPN Zajčje drage	**Predviden OPPN** za turistično območje. Prostor se ureja kot vstopna točka v mesto. Ureditve se povežejo s priključkom tretje razvojne osi na regionalno cesto Črnomelj – Dolenjci. Dopustne so ureditve za potrebe počivališča za avtodome, parkirne prostore, gradnje namenjene turistični dejavnosti ipd. Bivanje se dopusti le v okviru gostinskih dejavnosti, za zagotavljanje prenočitvenih kapacitet.
ČR_16/2 in 16/3	Fredi	Ni posebnih PIP.
ČR_16/4	Zavetišče za živali	Rešitve za oblikovanje objektov se podrejajo funkcionalni zasnovi objektov. Dopustna je uporaba ravnih streh.

116. člen
(posebni PIP za EUP na območju preostalih naselij)

ŠIFRA EUP	IME EUP	POSEBNI PIP in drugi podatki
Naselje št. 1	**Adlešiči**	
ADL_9_OPPN	UN Adlešiči	**Ureditveni načrt Adlešiči (Uradni list RS, št. 14/98, 57/03)** – ostane v veljavi do preklica.
ADL_1 do ADL_8	Adlešiči – deli naselja zunaj UN Adlešiči	Dejavnosti na območju CDo ne smejo imeti negativnih vplivov na bivalno okolje, objekti se oblikujejo sodobno. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ADL_10	počitniško naselje	Predvidena ureditev počitniškega naselja oz. območja počitniških hiš, zagotovijo se odmiki od cest na obrobju območja.
ADL_11	zaselek na zahodu	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 2	**Balkovci**	
BAL_1	zaselek Grduni	Dopustne so gradnje in ureditve za razvoj turizma, prenočišč. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
BAL_2	zaselek Dejani	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopusti so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
BAL_3	zaselek Pavlini	Na območju z namensko rabo CDo je dopustna tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
BAL_4	zaselek Balkovci	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 3	**Bedenj**	
BED_1	vas vzhod	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BED_2	vas zahod	Ni posebnih PIP.
BED_3	zaselek Karaman	Ni posebnih PIP.
BED_4, BED_5, BED_6	tri domačije na vzhodu	Ni posebnih PIP.
BED_7	domačija na zahodu	Nepozidan javni prostor ob spomeniku se lahko razširi ali se mu doda nove vsebine v smislu vzpostavljanja osrednjega prostora vasi (oblikovanje parkovnega značaja).
BED_8	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.

Naselje št. 4	**Belčji Vrh**	
BEV_1	vas	Del naselja ob cerkvi sv. Helene se uredi z urbano opremo ob upoštevanju tradicionalnih materialov in oblik ter po navodilih službe za varstvo kulturne dediščine. Merila za oblikovanje ostalih objektov: na fasadi, ki meji na javni prostor naselja ni dopustno dodajati volumnov, na strešini glavne fasade ni dopustna gradnja frčad, razen v smislu poudarjenega vhoda. Kritina je opečni zareznik. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Obstoječe oporne zidove se ozeleni z avtohtono vegetacijo.
Naselje št. 5	**Bistrica**	
BIS_1	vas	Ob lovskem domu se uredi javni prostor naselja. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BIS_2	območje gostilne	Dopustna je postavitev gospodarskih in pomožnih objektov za potrebe kmetijske dejavnosti po podrobnejših PIP za območje podeželskega naselja s kmetijami in stanovanjskimi hišami (SKs). Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BIS_3	strelišče	Dopusti se postavitev začasnih vadbenih objektov za športno strelišče, ki se jih po končani uporabi odstrani. Strelišče se primerno uredi in zavaruje, njegovo delovanje pa omeji na čas izven gnezdenja ptičev.
Naselje št. 6	**Blatnik pri Črnomlju**	
BLČ_1	stari Blatnik	Ni posebnih PIP.
BLČ_2	Blatnik	Na območju križišča regionalne ceste in dostopne ceste v notranjost južnega dela območja, se lahko uredi javni prostor naselja. Obstoječi daljnovod se v primeru novogradnje prestavi.
BLČ_3	zahodni zaselek	Odmik objektov od roba gozda je najmanj 10 m.
BLČ_4	odprte zelene površine	Območje se sanira, uredi se športno igrišče. Dopusti se ureditve za gozdno vlako.
BLČ_5	vrtički	Za spravilo orodja je dopustna postavitev lesene vrtne lope kot kmečke lope – enostavnega pritličnega enokapnega objekta z bruto površino največ 4 m2 in višino najvišje točke največ 2,5 m, merjeno od najnižje točke objekta, katerega streha je hkrati strop nad prostorom, z zbiralniki za kapnico velikosti do 1000 l, ki so zastrti z lesenim obitjem.
Naselje št. 7	**Bojanci**	
BOJ_1	Dolnji Bojanci	Ni posebnih PIP.
BOJ_2	Gornji Bojanci	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BOJ_3	Gornji Bojanci – jug	Ni posebnih PIP.
BOJ_4	Cerkev Bojanci	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
BOJ_5 do BOJ_6	Gasilski dom, župnišče	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 8	**Brdarci**	
BRD_4_OPPN	Golf igrišče 1. faza	**Predviden OPPN za gradnjo golf igrišča - 1. faza.** Uredi se golf igrišče z 9 igralnimi polji ter vstopni prostor s parkiriščem in klubskimi ter servisnimi prostori. Igrišče se uredi s preoblikovanjem reliefa, ki se oblikuje z mehkimi

		linijami in prehodi v ohranjene terene na obrobju posegov. V čim večji meri se upoštevajo naravne reliefne oblike, posamezne igralne površine se med seboj ločijo (gozdni sestoji, brežine, naraven teren ipd.). Vstopni prostor se kakovostno umesti v prostor, hkrati pa se oblikuje usklajeno z bližnjim kompleksom načrtovanih term. Rešitve za urbanistično arhitekturno ureditev vstopnega območja se pridobijo z javnim natečajem.
BRD_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BRD_2	leseni objekti	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Lesene stanovanjske objekte se prenavlja (rekonstruira) ali prestavi na drugo lokacijo, namenjeno prezentaciji tradicionalnih belokranjskih objektov. Na križišču poti v središču vasi se uredi izrazitejše jedro z manjšo javno površino (zbiranje vaščanov, prireditve ipd.).
BRD_3	pristava	V območju se razvija dejavnost kmetijstva, na stavbnih zemljiščih se dopusti postavitev stanovanjske hiše in rastlinjakov. Na severozahodnem delu območja se dopusti gradnja vodnega zbiralnika za potrebe rastlinjakov. Na območju zelenih površin se upošteva določila varstva kulturne dediščine. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
Naselje št. 9	**Breg pri Sinjem Vrhu**	
BSV_1 in BSV_2	vas, območje za oddih, rekreacijo in šport	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Znotraj EUP se na lokaciji pod mlinom pri jezu uredi vstopno izstopno mesto za plovbo tako, da iz dela poti do reke Kolpe s parcelno št. 4737/1 v k.o. Sinji Vrh do reke Kolpe utrdijo brežine. Izvede se klančina do navedene poti v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem.
BSV_3	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce). Dostopi do vode za kopalce se uredijo na mestu najmanjših posegov v brežino. Za ureditev dostopov do vode se pridobi vodno in naravovarstveno soglasje; - sanitarije (samo začasne montažne) se umesti izven poplavnega območja. Niso dopustni pomožni objekti: pomol, mala ČN; - dopustna je ureditev tabornega prostora oz. šotorišča. Stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja; - premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. Za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 10	**Breznik**	
BRE_1	vas	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BRE_2	Dvorec Turn	Predvidi se izdelava variantnih rešitev za prenovo območja in objekta kulturne dediščine, EŠD 19949, Breznik pri Črnomlju – Dvorec Turn. Predvidi se prenovo kompleksa dvorca skupaj z odprtimi površinami v okolici, ki mora biti

		načrtovana v sodelovanju s strokovno službo za varstvo kulturne dediščine. Tudi vsi ostali posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na vzhodu na območju z namensko rabo ZD, kjer je zaledje izvira (območje naravne vrednote Podturnščica), se ohranja gozdna vegetacija. Območje znotraj naravne vrednote se nameni doživljanju narave in mirni obliki rekreacije brez grajenih struktur, relief naj se ne spreminja.
Naselje št. 11	**Butoraj**	
BUT_1	Gornji Butoraj	Območje ob gasilskem domu se ureja kot javni prostor naselja.
BUT_2	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
BUT_3	Gornji Butoraj, jug	Ni posebnih PIP.
BUT_4	Dolnji Butoraj	Zelene površine v območju se urejajo kot javni prostor naselja. Pri gradnji v severovzhodnem območju naselja se upošteva vidna izpostavljenost vstopnega dela v naselje. Zunanji prostor se zasadi z visokoraslim avtohtonim drevjem.
BUT_5	Mihin mlin	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, narave in varstva voda.
BUT_6	športno igrišče	Dopusti se dejavnost gostinstva in turizma ter kulturne, razvedrilne, rekreacijske in športne dejavnosti, dopustna je ureditev igrišča. Območje se uredi kot vstopna točka za obisk širšega območja Lahinje, mlinov, cerkve sv. Marka itd. uredi se parkirišče, zasadi se ga z visokoraslim avtohtonim drevjem.
BUT_7	cerkev sv. Marka	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
BUT_8	mlin Puče	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva omilitveni ukrep: med gradnjo (obnovo) se peska ali ostalega gradbenega materiala ne shranjuje na območju, ki ga lahko poplavi.
Naselje št. 12	**Cerkvišče**	
CER_1	vas	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
CER_2	farma prašičev	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 13	**Črešnjevec pri Dragatušu**	
ČRD_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ČRD_2	severni zaselek	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ČRD_3	kal	Kal se vzdržuje, ohranja se vegetacija. Prostor se ureja kot javni prostor naselja.
Naselje št. 14	**Čudno selo**	
ČUS/1	vas	Ni posebnih PIP.
ČUS_2	vas – osrednji del	Upošteva se določila varstva kulturne dediščine, objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ČUS_3	južni zaselek	Na območju z namensko rabo CDo je dopustna tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami.
ČUS_4	žaga	Dopustna je tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami.
Naselje št. 15	**Daljne Njive**	
DAN_1	vas	Ob cerkvi se uredi javni prostor. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.

Naselje št. 16	**Damelj**	
DAM_1	vas	Oporni zidovi na robovih osrednje vrtače niso dopustni. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DAM_2	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega, izjema so ureditve dostopov do vode za kopalce, ki se izvedejo kot lesene stopnice v vodo na odsekih najmanjših posegov v brežino, na najplitkejšem odseku brega reke, na mestu obstoječih stopnic oz. ob jezu; - dopusti se ureditev pomola kot vstopno izstopnega mesta za plovbo na južnem delu kampa, katerega lokacija se prilagodi značilnostim poplavne vode; - dopusti se ureditev igrišča za odbojko v travnati izvedbi in postavitev otroških igral; - dostop z motornimi vozili se dopusti le za dostavo in oskrbo, parkiranje ni dopustno. Do mlina z žago se uredi kolovozna pot, ki naj bo zatravljena, kolesnice se utrdijo s kamni. Infrastrukturni vodi (elektrika, voda, telefon) se izvedejo v skladu z varstvenim režimom Uredbe KP Kolpa; - stalne in začasne ureditve, kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Šotorišče se uredi na delu sadovnjaka in travnika na območju ZS. Posegi v območje se izvajajo na način, ki ne bo prizadel koreninskega sistema starejših sadnih dreves, betoniranje mest za šotore ni dopustno. Kurišča so enostavna, kamnita – urejena. Po končani letni sezoni se odstranijo začasni objekti. Gostinski objekt: način gradnje, oblika in velikost objekta ter dostop do objekta se prilagodi velikosti, obliki in konfiguraciji terena. Načrtuje se ga v takem obsegu, da bo izvajanje in izvedba posega v naravni spomenik ter naravno vrednoto v skladu s sprejetimi varstvenimi režimi in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave. Načrtovani oporni zid se izvede s kamnito zložbo ali v armiranobetonski izvedbi in z oblogo z naravnim kamnom. Greznica se izvede v skladu s predpisi s področja varstva okolja, uredi se izven poplavnega pasu; Mlin: dopustna je preureditev mlina v mHE ali v turistične namene. V poplavnem območju je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov na poplavnem območju je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
DAM_3	parkirišče	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DAM_4	zaselek na severu	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DAM_5	mlin Krivec	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine in varstva narave ter skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.

DAM_6	cerkev sv. Mihaela	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine in skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 17	**Dečina**	
DEČ_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 18	**Desinec**	
DES_1	vas – osrednji del	Vsi posegi ob cerkvi sv. Mihaela se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Oporni zidovi na robovih vrtače niso dopustni. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DES_2	sončna elektrarna	Dopusti se postavitev sončne elektrarne s poljem PV modulov na sledilnikih brez sprememb reliefa. Transformatorska postaja se umesti stran od naselja. Med območje elektrarne in naselja, na severozahodni oz. zahodni strani območja, se zasadi zelena bariera visokoraslih avtohtonih drevesnih vrst. Območje se ogradi z ograjo ali gosto živico.
DES_3	pokopališče	Ni posebnih PIP.
DES_4 do DES_6	vas	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 19	**Deskova vas**	
DEV_1	vas	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DEV_2	zaselek na severu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DEV_3	zaselek na zahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 20	**Dobliče**	
DOB_1	vas	Na vstopnem delu naselja se zaradi vidne izpostavljenosti novi objekti umeščajo vzporedno z gradbeno linijo, ki jo določa obstoječe grajeno tkivo, z upoštevanjem ustreznega odmika od regionalne ceste. Pomožne objekte se locira v zaledju glavnih objektov. Zaledja parcel se nameni ureditvi zelenih površin, vrtovom in sadovnjakom. Kjer ureditve posegajo na robne površine Posebnega ohranitvenega območja Dobličica, se območja, ki mejijo ob reko, zamejijo z lokalno vegetacijo.
DOB_2	šola	Kočevarsko domačijo na jugozahodu območja se ureja v skladu z določili varstva kulturne dediščine. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DOB_3	ob cerkvi	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Ob cerkvi se uredi zelenica. Vsi posegi na objektu cerkve sv. Janeza Evangelista se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Pred kakršnokoli prenovo ostrešja ali drugimi večjimi vzdrževalnimi deli v stavbi cerkve se o tem obvesti pristojni Zavod za varstvo narave.
DOB_4	južni zaselek	Upoštevajo se določila predpisa o zaščiti vodnega vira.
DOB_5	rezervoar Dobliče	Ni posebnih PIP.
DOB_6	trško jedro	Stanovanjski objekti in objekti z javnimi funkcijami se oblikujejo po vzoru trške arhitekture. Frčade na glavni fasadi objektov niso dopustne. Gospodarski objekti se oblikujejo ob smiselnem upoštevanju določil za oblikovanje

		gospodarskih objektov za SKs, s tem da se po obliki, velikosti in uporabi materialov približajo izgledu trških objektov.
DOB_7	Zidanica na robu	Med območjem za turizem in dolino se vzpostavi zelena bariera, da se zmanjša vidna izpostavljenost območja, pri čemer se uporabi visokoraslo avtohtono drevje.
DOB_8	igrišče	Dopustna je ureditev večnamenskega travnatega igrišča, postavitev objektov ni dopustna.
Naselje št. 21	**Doblička Gora**	
DOG_1	Vidoše	Ni posebnih PIP.
DOG_2	osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DOG_3	pod cerkvijo sv. Vida	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DOG_4	cerkev sv. Vida	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
DOG_5	Kuret	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DOG_6	Kuret jug	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DOG_7	zaselek na križišču	Severozahodni del območja v križišču se lahko ureja kot javni prostor naselja. Poleg bivanja se dopusti tudi umestitev manjše trgovske ali kulturne dejavnosti.
DOG_8, DOG_9, DOG_10	zaselki v gori	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 22	**Dolenja Podgora**	
DPO_1	vas	Skupni prostor se ureja pri lipi in znamenju sredi vasi. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
Naselje št. 23	**Dolenja vas pri Črnomlju**	
DVČ_1	kmetija Sever - del	Ni posebnih PIP.
DVČ_2	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DVČ_3	Guštinec	Ni posebnih PIP.
DVČ_4	Pezdirc	Ni posebnih PIP.
DVČ_5	Jesih	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DVČ_6	Mateša	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DVČ_7	Žagarci	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DVČ_8	rekreacijski prostor ob Lahinji	Rekreacijski in piknik prostor se ob pogojih varstva voda in varstva narave ureja kot javni zeleni prostor, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - zaradi že izvedenih nedovoljenih posegov se ureditev in sanacija območja uredi po predhodnem načrtu ureditve in z ustreznimi dovoljenji; - na območju so sprejemljive oblike rekreacije, ki ne povzročajo poznejših negativnih posledic in ne zahtevajo večjih ureditev in novih poseganj v relief terena;

		- športno-rekreacijske aktivnosti na in ob reki, se ne izvajajo v času drstenja od aprila do junija; - pri izvedbi potrebne infrastrukture (klopi, igrala) se uporablja naravne materiale, les in kamen in se umestijo izven poplavnega pasu. Izvedene ureditve se zatravi in zasadi z avtohtonimi vrstami; - sprehajalne in obhodne poti se uredi v zemeljski izvedbi; - ob urejanju območja, ki je sedaj golosek, se izvede zasaditev z avtohtonimi grmovnimi in drevesnimi vrstami; - omejevanje dostopa do vode z ograjami se ne izvaja. Sanitarije se umesti izven poplavnega območja, - javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
Naselje št. 24	**Dolenjci**	
DOL_1 in DOL_2	vas	Javne površine se uredijo ob križišču cest v jedru. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DOL_3_OPPN	OPPN Dolenjci	**Predviden OPPN** za območje centralnih dejavnosti v jedru vasi: lahko se uredi parkirišče za tovornjake ter druge dejavnosti.
DOL_4	zaselek na zahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
DOL_5 in DOL_6	osrednji zaselki ob regionalni cesti	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DOL_7	zaselek ob regionalni cesti	Ni posebnih PIP.
DOL_8 do DOL_13	zaselki zahodno od regionalni cesti	Ni posebnih PIP.
DOL_14	cerkev sv. Marije Magdalene	Vsi posegi na cerkvi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
DOL_15_OPPN	OPPN kamp Dolenjci	**Predviden OPPN** za turizem in rekreacijo. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: vzdolž regionalne ceste se uredi linijska zasaditev z avtohtonim drevjem. Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
Naselje št. 25	**Dolenji Radenci**	
DRA_1	vas	Dopustne so turistične in spremljajoče dejavnosti, v povezavi s Srednjimi in Gorenjimi Radenci, v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Na zemljišču parc. št. 328, k.o. Radenci, se lahko uredi Forma viva Vukova draga in skupni prostor vasi. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DRA_2	travnato parkirišče	Dopustno je začasno sezonsko parkiranje. Niso dopustne ureditve kot so nasutje, tlakovanje ipd. Parkirišče se uredi z manjšo poravnavo terena v travnati izvedbi, se ustrezno označi in omeji z lesenim plotom. Dopustni so posegi v skladu

		z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
DRA_3	Radenski kal in strelišče	Dopustne so ureditve za strelišče na glinaste golobe s spremljajočimi ureditvami (piknik prostor, koča, urejene zelene površine ob kalu ipd.). Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo. Na kmetijskih zemljiščih je dopustna samo ureditev poti in postavitev pojasnjevalnih tabel.
Naselje št. 26	**Dolenji Suhor pri Vinici**	
DSU_1	vas	Ni posebnih PIP.
DSU_2	območje domačije	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Sadovnjak se ohranja in prenavlja z visokodebelnim sadnim in drugim avtohtonim drevjem.
DSU_3	južni zaselek	Ni posebnih PIP.
DSU_4	območje proizvodnje	Zapuščen objekt in prostor severno od njega se nameni za poslovne dejavnosti in ureditve. Poslovne dejavnosti se lahko locirajo na vizualno neizpostavljene lokacije. Dopustna je vzpostavitev nove prometne povezave na jugovzhodni strani do proizvodnega dela skladno z bivalnimi pogoji. Dopustna so vzdrževalna dela, prenova (rekonstrukcija) obstoječih stanovanjskih objektov.
Naselje št. 27	**Dolnja Paka**	
DPA_1	vas	Prostor ob vstopu v naselje na južnem delu se ureja kot javni prostor naselja.
DPA_2	športno igrišče	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 28	**Draga pri Sinjem Vrhu**	
DSV_1	vas	Pri zapolnjevanju vrzeli med obstoječo pozidavo je treba vzpostaviti urejeno strukturo stavb. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DSV_2	območje IG	Dopustna je tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami.
Naselje št. 29	**Dragatuš**	
DRT_1	osrednji del	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
DRT_2	naselje vzhod	Dopustna je rekonstrukcija in obnova gospodarskih objektov za spravilo pridelkov in drugih pomožnih kmetijsko-gospodarskih objektov.
DRT_3	jedro naselja	Jedro vasi se uredi (talne ureditve) in opremi z urbano opremo, pri čemer se ohranja avtohtona visokorasla drevesa osrednjega prostora (lipe). Za ureditev območja se uporablja idejna zasnova ureditve jedra Dragatuša iz leta 2017.

DRT_4_OPPN, DRT_5_OPPN in DRT_6_OPPN	OLN Dragatuš - 1. etapa	**Občinski lokacijski načrt Dragatuš 1. faza** (Uradni list RS, št. 120/05) – ostane v veljavi do preklica.
DRT_7_OPPN	OPPN Dragatuš 2. faza	**Predviden OPPN** za stanovanjsko pozidavo nižje gostote. Z zasnovo nove pozidave se upošteva obstoječa morfologija pozidave naselja. Oblikovanje objektov je lahko sodobno, vendar mora biti medsebojno poenoteno. Uredi se skupni zelen oz. odprt prostor (otroško igrišče, počivališče in podobno). V južnem delu območja se načrtuje nova cestna povezava, ki bo tudi v funkciji obvozne ceste naselja. Območje se na južnem robu ozeleni z drevesno vegetacijo.
DRT_8	Osnovna šola Dragatuš	V območju zelenih površin so dopustne ureditve za potrebe šole. Dopustna je postavitev igral.
DRT_9, DRT_10	zaselka na zahodu	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
DRT_11	čistilna naprava	Ni posebnih PIP.
DRT_12	Farma Dragatuš	Ni posebnih PIP.
DRT_13	Kmetija Štajdohar	Stanovanjski objekt se postavi na del stavbnega zemljišča, ki je orientiran k naselju, gospodarski del pa na nasprotni del zemljišča. Oblikovanje objektov: - višinski gabariti: stanovanjski objekt P+M, gospodarski objekt: P+M s kolenčnim zidom do 1 m, višina pritličja do 5 m; - kota pritličja stanovanjskega in gospodarskega objekta enaka koti obstoječe dostopne poti ob domačiji. - streha: stanovanjski objekt od 35 - 45 stopinj, gospodarski objekt ravna streha (lahko tudi ozelenjena), temnejše ali sive barve strešne kritine - fasade: uporaba lesa, fasade v temnejših sivih ali peščenih odtenkih. Območje domačije se v smeri proti odprti krajini zasadi z visokoraslim sadnim drevjem.
DRT_14	podzemno skladišče kmetije	Podzemno skladišče se uredi kot najmanj s treh strani vkopana klet z zeleno streho oz. nasutjem, ki bo omogočalo obdelavo kmetijskega zemljišča nad objektom.
DRT_15	Igrišče	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 30	**Dragoši**	
DRG_1	vas in območje za oddih, rekreacijo in šport ob Kolpi	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Uredi se notranjo cestno povezavo. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Območje ob Kolpi: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce); - dopustna je ureditev tabornega prostora oz. šotorišča;

		- začasne sanitarije in druge potrebne ureditve se umesti izven poplavnega območja; - dostopi do vode za kopalce se uredijo na mestu najmanjših posegov v brežino. Ureditve za potrebe dostopa morajo biti sezonskega značaja in jih je treba izven sezone odstraniti. Za ureditev dostopov do vode se pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Parkirišče se uredi znotraj stavbnih zemljišč vasi; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 31	**Dragovanja vas**	
DRV_1	vas	Ni posebnih PIP.
DRV_2	Panjan	Ni posebnih PIP.
DRV_3	Bučko	Odmik objektov od roba gozda je najmanj 10 m. Ob regionalni cesti se ohranja oz. vzpostavlja zelena bariera.
DRV_4	počivališče	Uredi se počivališče ob regionalni cesti z objektom za info točko, gostinsko ponudbo ipd.
DRV_5	rekreacijski prostor	Dopustna je začasna uporaba za namene rekreacije.
DRV_6	opuščeni kop - sever	Območje površinskega kopa se sanira in rekultivira.
DRV_7	domačija na vzhodu	Ni posebnih PIP.
DRV_8	mlekarnica	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 32	**Drenovec**	
DRE_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
DRE_2 in DRE_3	vas	Objekti za proizvodnjo se oblikujejo v skladu s sodobno tipologijo.
DRE_4	romsko naselje	Ni posebnih PIP.
DRE_5 in DRE_6	romska zaselka ob regionalni cesti	Ni posebnih PIP.
DRE_7 in DRE_8	Ladrovica	Ni posebnih PIP.
DRE_9	Parkirišče	Uredi se parkirišče za avtobuse, na to območje se lahko preseli bencinski servis iz jedra Vinice in se omogočijo še druge dejavnosti, povezane s prevozništvom (tudi npr. baza za vzdrževanje cest).
DRE_10_OPPN	OPPN Drenovec - jug	**Predviden OPPN** za območje stanovanjske pozidave s kmetijskimi gospodarstvi ali le za stanovanjsko pozidavo.
Naselje št. 33	**Drežnik**	
DRŽ_1	vas	Ni posebnih PIP.
DRŽ_2	Bivak za kolesarje	Uredi se bivak za kolesarje/motoriste. Obstoječi tradicionalni gospodarski objekt se preuredi v objekt za potrebe prenočitev oz. počivališče (bivak za prenočitev, info točka ipd.)
Naselje št. 34	**Fučkovci**	

FUČ_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
FUČ_2 in FUČ_3	zaselka na jugu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
FUČ_4	območje za oddih rekreacijo in šport	Območje se ohrani brez grajenih struktur, raba je le sezonska. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - območje se ureja za potrebe tabornega prostora. V brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce); - premične sanitarije in druge potrebne ureditve se umesti izven poplavnega območja. Niso dopustni pomoli in mala ČN; - parkirišče za potrebe območja se uredi ob dostopni poti oziroma se lokacija določi z Upravljavskim načrtom KP Kolpa; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo; - znotraj priobalnega zemljišča se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 35	**Golek pri Dragatušu**	
GOL_1	vas	Vsi posegi v vplivnem območju sv. Antona se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
GOL_2	cerkev sv. Antona	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
GOL_3	rekreacijski prostor, kal	Dopusti se začasna uporaba za namene rekreacije.
Naselje št. 36	**Golek pri Vinici**	
GOV_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
GOV_2	vas	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 37	**Gorenja Podgora**	
GPO_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
Naselje št. 38	**Gorenjci pri Adlešičih**	
GOA_1	vas	Ni posebnih PIP.
GOA_2, GOA_3, GOA_4, GOA_5, GOA_6	zaselki zahodno od regionalne ceste	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Na območju z namensko rabo BT sta dopustni dejavnosti turizem in bivanje. Objekte se prenavlja in gradi po vzorih tradicionalne tipologije.

GOA_7	zaselek na severu	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
GOA_8	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustna je ureditev rekreacijskega območja s prenočišči (apartmajsko naselje) in gostinsko ponudbo. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalno zemljišče in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in vstopno-izstopno mesto za plovbo, sonaravna sanacija ter ustrezno zavarovanje pred nadaljnjo degradacijo); - dostop do vode za plovbo se uredi z utrditvijo brežine ter ureditvijo klančine z blagim naklonom, ki ne posega v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les) v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. Dostop se lahko uredi s pomolom, ki se izvede tako, da se ga lahko v času visokih vod in izven sezone odstrani. Pomol se uredi skladno z vodnim in naravovarstvenim soglasjem; - vstopno izstopno mesto za plovbo in vstopi v vodo za kopalce, ki na lokaciji že obstajajo, se sonaravno sanirajo in sonaravno uredijo na način, da ne posegajo v pretočni rečni profil; - vstopno izstopno mesto se lahko uredi tudi na zemljišču s parc. št. 4485/3 k.o. Adlešiči v skladu s splošnimi PIP, tako da se utrdijo brežine in uredi klančina za dostop v vodo v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. Vse ostale potrebne ureditve za delovanje vstopno izstopnega mesta se uredi znotraj BT in ZSk površin; - dostopi do vode za kopalce, ki so sezonskega značaja in se jih izven sezone odstrani, se uredijo na mestu najmanjših posegov v brežino. Za ureditev dostopov do vode se pridobi vodno in naravovarstveno soglasje; - dopustna je ureditev tabornega prostora oz. šotorišča; - lahko se uredijo začasna parkirišča v travnati izvedbi v skladu s predpisi Občine, ki določajo minimalne ureditve in maksimalno število dopustnih parkirnih mest; - komunalna infrastruktura se izvede na drugi terasi in se priključi na predvideno čistilno napravo; - dopusten je dostop z motornimi vozili le za dostavo, intervencijo, oskrbo in delovanje šotorišča in gostinskega objekta; - športno igrišče se uredi v travnati izvedbi brez spreminjanja reliefa, kurišča se v uredi kamniti talni izvedbi – oboje na drugi terasi; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo.
Naselje št. 39	**Gorenji Radenci**	
GRA_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Dopustna je ureditev parkirišč nasproti CŠOD.
GRA_2	zaselek na zahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
GRA_3	območje za oddih, rekreacijo in šport (območje ob mlinu)	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so dostopi do vode za kopalce in vstopno-izstopno

		mesto za plovbo); - vstopno izstopno mesto se uredi na zemljišču s parcelno št. 1093/1 in 1094/1 z dostopom po javni dostopni poti s parcelno št. 2303 vse k.o. Radenci tako, da se odstrani nanos naplavin in se z utrditvijo brežine izpelje klančina z blagim naklonom, ki ne posega v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les) ter v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. - parkirišča se uredijo v travnati obliki ob dostopni poti izven poplavnega območja. Sanitarije se uredijo izven poplavnega območja in morajo biti sezonskega značaja. Dopusti se ureditev obstoječega dostopa do mlina, ki poteka po kmetijskih površinah, za potrebe obratovanja dejavnosti v mlinu in za potrebe ureditve vstopno izstopnega mesta in rekreacijskih površin; - niso dopustni oporni in podporni zidovi, kiosk oz. tipski zabojnik; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Območje se nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dovoljeni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje. V ostalem se smiselno upoštevajo podrobnejši PIP za najboljša kmetijska zemljišča.
GRA_4	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja; Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. Območje se nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dovoljeni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg v priobalno zemljišče in na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje. V ostalem se smiselno upoštevajo podrobnejši PIP za najboljša kmetijska zemljišča.
Naselje št. 40	**Gorica**	
GOR_1	vas	Območje kala se uredi kot javni prostor, ob kapelici se uredi zelenica. Na objektih za potrebe obrti in pomožnih objektih se dopustijo nižji strešni nakloni, če to pogojujejo tehnološke zahteve. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
GOR_2	cerkev sv. Janeza s pokopališčem	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV spektru.

Naselje št. 41	**Gornja Paka**	
GOP_1	vas	Novi objekti naj ohranijo podobo naselja, višinski gabariti naj ne presežejo K+P oz. (K)+P+M. Posegi na območju varstva kulturne dediščine se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
GOP_2	Dvori	Dopustna je prenova in rekonstrukcija objektov, pri čemer se posegi izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
Naselje št. 42	**Gornji Suhor pri Vinici**	
GSV_1	vas	Uredi se jedro naselja na križišču poti v osrednjem delu naselja. Za potrebe kmetije jugovzhodnem delu te enote je dopustna gradnja večjih objektov v okviru predpisanega FZ, pri njihovem oblikovanju se smiselno upoštevajo določila odloka glede proporcev, barv ter uporabe materialov, oblikovanja streh, fasad.
GSV_2	kmetija	Ni posebnih PIP.
GSV_3	cerkev sv. Fabijana in Sebastijana	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se javna razsvetljava zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
GSV_4_OPPN	OPPN kamnolom Suhor	**OPPN za kamnolom Suhor** (Uradni list RS, št. 98/07) – ostane v veljavi do preklica.
Naselje št. 43	**Griblje**	
GRI_1	cerkev in pokopališče	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
GRI_2 in GRI_3	vas – sever	Na severnem delu naselja, kjer je jedro že nakazano, se umeščajo dodatne centralne dejavnosti (storitvene, mešane dejavnosti), ob njih se uredijo tudi javne zelene površine ter površine za pešce ob vozišču. Pri tem se zagotovi kakovostno in medsebojno usklajeno oblikovanje objektov in elementov urbane opreme, kot so klop, zasloni na ekološkem otoku, koši za smeti, obvestilna tabla; priporočena je predvsem uporaba lesa in vidnega betona. Za zasaditve se uporabljajo listavci, njihova razmestitev mora zagotavljati preglednost v obcestnem prostoru. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
GRI_4_OPPN	OPPN Griblje I	**Predviden OPPN** za stanovanjsko pozidavo nižje gostote. Pred sprejetjem OPPN je treba na registriranem arheološkem najdišču izvesti predhodne arheološke raziskave.
GRI_5_OPPN	OPPN Griblje II	**Predviden OPPN** za stanovanjsko pozidavo nižje gostote. Pred sprejetjem OPPN je treba na registriranem arheološkem najdišču izvesti predhodne arheološke raziskave.
GRI_6	vas – jug	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
GRI_7	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustna so travnata igrišča in igrišče za odbojko na mivki ter ureditev avtokampa, šotorišča ali tabornega prostora in začasno sezonsko parkirišče v travnati izvedbi. Pomožni oz. sanitarni prostori za potrebe kampa se uredijo v sklopu obstoječega gostinskega objekta. Pri tem se upošteva omilitvene ukrepe:

		- ZSk in kmetijske površine se namenijo oddihu v naravnem okolju brez stalnih ureditev, te se zagotovijo znotraj območja BT; - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in vstopno izstopno mesto za plovbo); - vstopno izstopno mesto za plovbo se uredi z dostopne javne poti (parc. št. 2676 v k.o. Griblje); - dostop do vode za potrebe vstopno izstopnega mesta se uredi s pomočjo pomola, ki mora biti pogreznjen v brežino in izveden tako, da se ga lahko v času visokih vod in izven sezone odstrani. Natančnejši načrt izvedbe pomola se določi pred pridobitvijo ustreznega dovoljenja. Za pomol se pridobi vodno in naravovarstveno soglasje; - kurišča in počivališča se izvedejo na drugi terasi poplavnega pasu, v kamniti talni izvedbi; - obstoječe parkirišče se ohranja in ureja v travnati izvedbi (prepovedano ga je asfaltirati ali utrjevati) v skladu s predpisi občine. Dostop z avtomobili do Kolpe se dopusti le za potrebe dostave in za izvajanje plovnega režima; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Upoštevajo se varstveni ukrepi in usmeritve iz OPAN za habitatne tipe in kvalifikacijske vrste območja Natura pSCI Kolpa ter usmeritve za NV Kolpa. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla ter pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
GRI_8	rekreacijsko območje ob ribniku	Uredi se rekreacijsko območje z objekti in ureditvami za šport in rekreacijo ob ribniku (igrišče, šotorišče, ribiška koča, ureditve za ribolov in ribogojstvo ipd.). Ob ribniku se ohranja pas zelenih površin. Dostop do območja se uredi po obstoječi poljski poti.
Naselje št. 44	**Grič pri Dobličah**	
GRD_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
GRD_2	Dolnji Grič	Ni posebnih PIP.
GRD_3	Gornji Grič	Ni posebnih PIP.
GRD_4	vzhodni zaselek	Ni posebnih PIP.
GRD_5	severni del naselja	Ni posebnih PIP.
GRD_6	rekreacijski prostor	Prostor se ureja ob upoštevanju določil služb varstva gozdov in varstva narave. Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
GRD_7	Grički kal	Prostor se ureja ob upoštevanju določil služb varstva gozdov in varstva narave.
Naselje št. 45	**Hrast pri Vinici**	
HRV_1	vas - osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vsi posegi ob in na cerkvi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.

HRV_2	vas	Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.
HRV_3	zaselek ob kalu	Objekti (razen gospodarskih objektov) se ne širijo na vizualno izpostavljen del (južni rob) naselja, ohrani se obstoječa gradbena linija stanovanjskih objektov. V območju kala so dopustni le posegi in intervencije, ki podpirajo cilje ohranjanja ugodnega ohranitvenega stanja habitata in redkih ter ogroženih živalskih vrst. Odvodnjavanje meteornih vod s ceste in dvorišč se izvaja preko usedalnikov in lovilcev olj. Prednostno se uredi komunalno infrastrukturo, fekalnih vod se ne odvaja v kal. Območje se lahko opremi in uredi za predstavitev varovanega območja.
HRV_4	zaselek Rebračine	Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.
HRV_5	zaselek Juršinič	Ni posebnih PIP.
HRV_6	motel	Možnost ureditve hotela ali motela oziroma drugih oblik prenočitvenih zmogljivosti, prilagojenega merilu drugih javnih objektov v podeželskem prostoru, z višino stavb največ K+P+1 ali K+P+M.
HRV_7	romski zaselek	Dopustna je rekonstrukcija obstoječega stanovanjskega objekta, razširitve niso dopustne. Gradnja drugih bivalnih objektov ni dopustna.
HRV_8	Sladič	Dopustna je ureditev parkirišča za tovorna vozila in podobne dejavnosti.
HRV_9	kamnolom	Ni posebnih PIP.
HRV_10	kal Krivača	Območje lahko služi kot učilnica v naravi ter za doživljajski turizem. Območje se lahko opremi in uredi za predstavitev varovanega območja. Dopustni so posegi v zvezi z urejanjem kala.
Naselje št. 46	**Hrib**	
HRI_1	vas	Območje vasi v križišču se uredi kot javni prostor.
HRI_2	dislocirana stanovanjska hiša	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 47	**Jankoviči**	
JAN_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju kmetijskih zemljišč zahodno od strnjene vasi je dopustna postavitev enostavnega pomožnega kmetijskega objekta (kmečka lopa),, pri čemer niso dopustni večji gradbeni posegi v tla.
JAN_2	zaselek Šoštariči	Ni posebnih PIP.
JAN_3 in JAN_4	zaselka na vzhodu	Ni posebnih PIP.
JAN_5	zaselek na zahodu	Ni posebnih PIP.

JAN_6	taborni prostor	Ni dopustna gradnja objektov, dopustne so le ureditve, ki se po končani poletni turistični sezoni odstranijo (vključno s sanitarijami) in se vzpostavi prvotno stanje.
Naselje št. 48	**Jelševnik**	
JEL_1	vas	Objekti se gradijo ob gradbenih linijah, kjer so določene oz. ob obstoječem grajenem tkivu ali ob obstoječi cesti/dovozni poti. Zaledja parcel se nameni ureditvi zelenih površin, vrtovom in sadovnjakom.
JEL_2	Jezero	Na površinah BT se obstoječi objekti namenijo prezentaciji območja (info soba, sanitarije, gostinska ponudba), v ta namen je dopustna tudi izgradnja novih objektov na območju ribogojnice. Dopustna je ureditev manjšega parkirišča ob dostopni cesti do objekta in dejavnost ribogojnice. Ohranja se tudi obstoječe naravno stanje vodnih površin na območju (kraški izviri, bruhalniki, jezero, vodotok). Na površinah ZD so dopustni izvajanje prezentacije in situ, raziskave in monitoring vode, jamske favne ter habitatnega tipa. Za potrebe predstavitve močerila javnosti v izviru in bruhalniku se dostop izvede po lesenih podestih, obstoječi raziskovalni šotor nad bruhalnikom pa preuredi kot funkcionalen enostaven objekt v obstoječih gabaritih. V obcestnem prostoru se na celotni dolžini varovanega območja vzpostavi vegetacijska bariera iz lokalno značilne vegetacijo (bela vrba, jelša). Zagotavljata se košnja travniških površin in vzdrževanje obrežne vegetacije. Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
JEL_3	Sneči Vrh	Ni posebnih PIP.
JEL_4	Jergli	Ni posebnih PIP.
JEL_5	južni del naselja	Ni posebnih PIP.
JEL_6	apartmajski objekt	Predvidena sanacija obstoječega objekta in ureditve okolice za potrebe turizma v povezavi s prostorom za prezentacijo črnega močerila.
Naselje št. 49	**Jerneja vas**	
JEV_1	vas	Uredi se javni prostor ob kapelici, na vstopu v naselje iz vzhodne strani.
JEV_2	Anjeli	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Tradicionalna belokranjska domačija na vzhodu zaselka se prenovi. Ohranijo se gabariti, materiali in oblikovanje objektov.
JEV_3	Opuščeni kop dolomita	Območje površinskega kopa se sanira in rekultivira.
Naselje št. 50	**Knežina**	
KNE_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
KNE_2	zahodni del naselja (vikendi)	V območju je dopustna tudi gradnja počitniških hiš, oz. objektov za začasno bivanje, po vzoru tradicionalne tipologije.
KNE_3	severozahodni del naselja (vikendi)	V območju je dopustna tudi gradnja počitniških hiš, oz. objektov za začasno bivanje, po vzoru tradicionalne tipologije.

KNE_4	domačija	Dopustna so vzdrževalna dela, prenova (rekonstrukcija) objektov domačije, pri čemer se gabariti ohranjajo.
KNE_5	vzhodni zaselek	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 51	**Kot ob Kolpi**	
KOK_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
KOK_2	območje za turizem ob Kolpi (območje za oddih, rekreacijo in šport)	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in ureditev vstopno-izstopnega mesta za plovbo); - gradnja novih stavb za potrebe turistične dejavnosti se ne dovoli; - vstopno izstopno mesto za plovbo se uredi znotraj BT površin, v skladu s splošnim PIP pod jezom na zemljišču s parc. št. 103/14, k.o. Stari trg. Vstopno izstopno mesto se uredi s pomočjo klančine z blagim naklonom, ki ne posega v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les) in v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. Sanitarije se uredijo v sklopu obstoječih objektov; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Območje se delno nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dovoljeni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
KOK_3	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: dopustne so začasne ureditve, ki se po končani poletni turistični sezoni odstranijo. Dopustna je ureditev tabornega prostora oz. šotorišča. Stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja; Območje se delno nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
KOK_4	zaselek na severu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 52	**Kot pri Damlju**	
KOD_1	vas	Na vzhodnem robu vasi so predvidene površine za potrebe turizma v navezavi na območje rekreacije in taborjenja ob Kolpi. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Vstopno izstopno mesto za plovbo se uredi na delu poti (parc. št. 1136 in delno. št. 29/23, k.o. Damelj) brez gradnje pomola. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna

		le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dovoljeni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
KOD_2	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in vstopno izstopno mesto za plovbo). - Dopustni so posegi za ureditev vstopno izstopnega mesta za plovbo v skladu s splošnimi PIP, tako da se odstrani nanos naplavin in se z utrditvijo brežine spelje klančina z blagim naklonom, ki ne bo posegala v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les). Dostop do vode se uredi v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. Vse ostale potrebne ureditve za delovanje vstopno izstopnega mesta se uredi v skladu s predhodnimi navedbami; - sanitarije (samo montažne - začasne) se umesti izven poplavnega območja. Urejanje fiksnih oz. grajenih objektov ni dopustna. Dopustna je postavitev začasnih objektov na območju z namensko rabo ZSk za potrebe delovanja piknik prostora skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Objekti morajo biti začasne narave in jih je treba izven sezone odstraniti; - dostop se uredi po obstoječi javni poti, parkirne površine v travnati izvedbi se uredijo ob dostopni cesti v skladu s predpisi občine; - dopustne so raba prostora za taborjenje ter ureditve površin za šport in rekreacijo so dopustne na območju z namensko rabo ZSk. Niso dopustni: pomol, mala ČN. Območje se delno nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vse posege v priobalno zemljišče in na poplavno območje se pridobi vodno soglasje.
KOD_3	rekreacijsko območje nad vasjo	Dopustne so ureditve paintballa ali adrenalinskega parka ali podobnih rekreacijskih dejavnosti, ki se prilagajajo strmemu terenu (relief naj se ne spreminja). Niso dopustni posegi, ki bi sprožili erozijo (npr. golosek). Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 53	**Kovača vas**	
KOV_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
KOV_2	cerkev sv. Antona	Ob cerkvi se lahko uredi javni prostor. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
Naselje št.	**Kovačji Grad**	

KOG_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 55	**Kvasica**	
KVA_1	vas	Ni posebnih PIP.
KVA_2	domačija Gerzetič	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
KVA_3	igrišče	Dopusti se začasna uporaba za namene rekreacije.
KVA_4	domačija Gorše	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 56	**Lokve**	
LOK_1	Stare Lokve	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Objekti na skrajnem zahodnem robu enote: glavne fasade objektov naj bodo obrnjene na regionalno cesto, tako da se oblikuje nov rob naselja, ki ne sme biti nova dominanta v prostoru. Dopustijo se fasadne barve v naravnih odtenkih. Višinski gabarit objektov je lahko K+P ali P+M. Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.
LOK_2	Spreicer	Ni posebnih PIP.
LOK_3	Imširovič	Dopusti se gradnja kmetijskih objektov in objektov za potrebe konjeniškega športa in konjereje.
LOK_4	Policija	Dopustne so gradnje in ureditve za potrebe delovanja policijske postaje.
LOK_5	Lokve	Na jugovzhodnem delu je dopustna postavitev počitniških objektov, ki se zasnujejo enotno. V sklopu površin za turizem je na vzhodnem delu dopustna tudi umestitev diagnostičnega centra, ki se navezuje na zelene površine.
LOK_6	pri pekarni	Ni posebnih PIP.
LOK_7	Brinje	Ni posebnih PIP.
LOK_8	romsko naselje	Ob regionalni cesti se uredi pločnik in v celotni dolžini naselja zasadi oz. ohrani zelena bariera. Na območju z namensko rabo CDo je dopustna tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami. Območje žage, ki načenja zeleno strukturo, se ob regionalni cesti sanira, uredi se vstop v območje. V okviru območja CDk se uredi skupni prostor, npr. kapela ali večnamenski objekt.
LOK_9	rekreacijski prostor	Uredi se športno igrišče v travnati izvedbi.
LOK_10	Farma Vodene Lokve	Obod območja (posebej na južni strani proti Črnomlju) se zasadi z bariero avtohtone vegetacije.
LOK_11	Rekreacijsko območje	Rekreacijski prostor se ureja kot prostor za piknike in rekreacijo v naravnem okolju, v povezavi z dopolnilnimi dejavnostmi, vzrejo konj in jahanjem, ki so prisotne na kmetiji ob njem. Prostor se ureja tako, da se v največji možni meri ohrani naravno okolje. Dopusti se postavitev lesenega servisnega objekta. Uredi se travnato igrišče, prostor za igro, postavi se urbana oprema iz naravnih materialov. Parkirni prostori se dopustijo v peščeni izvedbi.
LOK_12_OPPN	OPPN Kmetija pri	**Občinski podrobni prostorski načrt Kmetija pri Vražjem kamnu** (Uradni list RS, št. 55/14) – ostane v veljavi do

	Vražjem kamnu	preklica.
Naselje št. 57	**Mala Lahinja**	
MAL_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju z namensko rabo SKk je dopustna gradnja večjih objektov v okviru predpisanega FZ, pri njihovem oblikovanju se smiselno upoštevajo določila odloka o tradicionalni gradnji glede proporcev, barv ter uporabe materialov, oblikovanja streh, fasad.
MAL_2	Hodelski	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
MAL_3	Peterman	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturno varstvene projektne pogoje.
Naselje št. 58	**Mala sela**	
MSE_1	zaselek na zahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
MSE_2	zaselek na vzhodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
MSE_3 in MSE_4	Vodenica	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Za enoto MSE_3 velja še: vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
MSE_5	Kapelica in prireditveni prostor	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 59	**Mali Nerajec**	
MNE_1	jedro naselja	Oblikuje se enotno jedro naselja z avtobusnim postajališčem, počivališčem in vstopno točko v KP Lahinja.
MNE_2	vas	Upošteva se vidna izpostavljenost dela naselja z regionalne ceste, in sicer se stanovanjske objekte postavlja z glavno fasado vzporedno z regionalno cesto, razen če teren tega ne dopušča.
MNE_3	izvir Nerajčice	Rekreacijski prostor se po pogojih službe za varstvo voda in varstva narave, ureja kot javni zeleni prostor naselja, pri čemer se ohranja obvodno vegetacijo v območju in se z ureditvami ne posega v predpisan pas priobalnega zemljišča ob izviru. Prostor se ureja tudi kot vstopno točko v KP Lahinja s parkirnimi prostori v peščeni izvedbi. Dopusti se postavitev spominskih obeležij in opozorilnih oz. informativnih tabel ter postavitev urbane opreme iz naravnih materialov. Oblika kozolca ni dopustna.
Naselje št. 60	**Marindol**	
MAR_1	vas	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MAR_2	Dom tabornikov	Dopustne so turistične, prostočasne in rekreacijske dejavnosti, v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
MAR_3 do MAR_8	zaselki vzhodno od	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.

	vasi	
MAR_9	pokopališče	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 61	**Mavrlen**	
MAV_1	vas	Območje ob gasilskem domu se ureja kor javni prostor naselja. Ohranja se vzorec obstoječe organizacije in lege objektov v prostoru.
MAV_2	zahodni zaselek	Ni posebnih PIP.
MAV_3	južni zaselek	Ni posebnih PIP.
MAV_4	Rožič	Ni posebnih PIP.
MAV_5	Stepan	Ni posebnih PIP.
MAV_6	Videtič	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 62	**Mihelja vas**	
MIV_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
MIV_2	vas	Ohranja se vzorec obstoječe organizacije in lege objektov v prostoru. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
MIV_3	ob gasilskem domu	Območje gasilskega doma se ureja kot javni in prireditveni prostor. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
Naselje št. 63	**Miklarji**	
MIK_1	Miklarji	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopusti se začasna raba za namene rekreacije.
Naselje št. 64	**Miliči**	
MIL_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MIL_2	zaselek na jugozahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MIL_3	zaselek na jugu ob regionalni cesti	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MIL_4	zaselek na vzhodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MIL_5	cerkev in vežica	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine in v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
MIL_6	pokopališče	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 65	**Močile**	
MOČ_1_OPPN	OPPN Močile	**Predviden OPPN** za počitniške hiše.
MOČ_2	Močile	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z

		Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 66	**Naklo**	
NAK_1	jedro naselja	Na zelenici med cerkvijo in avtobusnim postajališčem se uredi javni prostor za druženje vaščanov – jedro naselja. Vsi posegi na območju cerkve se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
NAK_2	južni del naselja	Na vzhodnem in osrednjem delu enote se tradicionalne objekte prenavlja in ohranja gabarite ter oblikovanje objektov.
NAK_3	domačija Medic	Ni posebnih PIP.
NAK_4	Mavsar	Ni posebnih PIP.
NAK_5	zaselek na vzhodu	Ni posebnih PIP.
NAK_6	Grahek	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopusti se gabarit objektov do P + M.
NAK_7	domačija nad cesto	Ni posebnih PIP.
NAK_8	severni del naselja	Ni posebnih PIP.
NAK_9_OPPN	OPPN Sončna elektrarna Naklo	**Predviden OPPN**: Območje se nameni za postavitev sončne elektrarne.
Naselje št. 67	**Nova Lipa**	
NLI_1	vas	Prostor ob cerkvi se ureja kot javni prostor vasi. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
NLI_2	stara šola	Ni posebnih PIP.
NLI_3	Igrišče	Dopustna je ureditev travnatega igrišča, postavitev objektov in utrjenih površin nista dopustni.
Naselje št. 68	**Obrh pri Dragatušu**	
OBD_1	vas	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
OBD_2	kmetija	V območju je dopustna postavitev gospodarskih objektov za potrebe kmetije. Predvidi se zelena bariera (avtohtona visokorasla drevesna vegetacija) za zmanjšanje vidne izpostavljenosti objekta.
OBD_3	izvir Obrha	Območje se ureja kot javni prostor naselja po določilih službe za varstvo narave. Obstoječi gospodarski objekt na parceli 4817, k.o. Dragatuš se obnovi/rekonstruira/zgradi na novo in se nameni za postanek pohodnikov in obiskovalcev izvira Obrha. Na območju, ki je delno v rabi kot parkirišče, se uredi manjši parkirni prostor v travnati ali peščeni izvedbi. Območje neposredno ob izviru se ohranja naravno, drevje se naravno vzdržuje, pomožni objekti niso dopustno, dopusti se le poenotena urbana oprema, kot so klopi, koši in informacijske table.
OBD_4	cerkev sv. Petra	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
Naselje št. 69	**Ogulin**	
OGU_1	vas	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti

		kulturnovarstvene pogoje.
Naselje št. 70	**Otovec**	
OTO_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Območje gasilskega doma s športnim igriščem se ureja kot javni prostor. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Dopustna je gradnja manjše mizarske delavnice. Z zunanjimi ureditvami, orientacijo objekta in ustrezno tehnologijo je treba omiliti negativne vplive na bivalno okolje.
OTO_2	nad železniško progo	Ni posebnih PIP.
OTO_3	User	Ni posebnih PIP.
OTO_4_OPPN	OPPN gospodarska cona Otovec	**Občinski podrobni prostorski načrt gospodarska cona Otovec** (Uradni list RS, št. 2/11, 79/15) – ostane v veljavi do preklica.
OTO_5	vahtnica	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 71	**Paunoviči**	
PAU_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PAU_2 in PAU_3	zaselek Vidnjeviči	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na križišču z regionalno cesto naj se ohranja in dodatno ureja javni prostor, lahko v povezavi z javnimi zelenimi površinami: pokopališčem na južno in nogometnim igriščem na severno stran. Območje avtobusnega postajališča in ekološkega otoka se kakovostno uredi, tako da se objekti in elementi urbane opreme (kot so nadstrešek, klop, zasloni na ekološkem otoku, koši za smeti, obvestilna tabla) medsebojno oblikovno uskladijo; priporočena je predvsem uporaba lesa in vidnega betona. Območje se zasadi z visokoraslimi listavci kot poudarek in orientacijska točka v prostoru; njihova razmestitev mora zagotavljati odprt preglednostni trikotnik. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PAU_4	igrišče	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Dopusti se začasna uporaba za namene rekreacije.
PAU_5	pokopališče	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PAU_6	kmetija Miketič	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PAU_7	staro pokopališče	Ohranja se lokacija starega spominskega pokopališča z lokacijo cerkve sv. Petra. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PAU_8	postajališče za čolne	Uredi se postajališče za čolne. Ni dopustno postavljati grajenih struktur, vnašati drugih materialov ali posegati v vodni in obvodni prostor. Privezi za čolne se uredijo na sonaraven način.
Naselje št. 72	**Pavičiči**	
PAV_1	osrednji del naselja	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
PAV_2	južni del naselja	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.

PAV_3	Žuniči	Ni posebnih PIP.
PAV_4	Bohte	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
PAV_5	Cindrič	Ni posebnih PIP.
PAV_6	Velike njive	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 73	**Perudina**	
PER_1	vas	Javne površine se lahko uredijo na zahodnem delu vasi, ob razširjeni poti.
Naselje št. 74	**Petrova vas**	
PEV_1	vas	Vizualno izpostavljen jugovzhodni rob naselja je potrebno sanirati z ustrezno vegetacijo. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.
PEV_2	osrednji del naselja	V jugozahodnem kraku enote se dopustijo le postavitve gospodarskih objektov za potrebe kmetijstva, predvsem konjeniškega športa, v območju zelenih površin pa ureditev maneže. V območjih drugih zelenih površin so dopustne ureditve v smislu urejanja jedra naselja. Na območju namenskih rab SKk in Ag je dopustna postavitev kmetijskih gospodarskih objektov kot širitve obstoječih kmetij v vasi; objekti se oblikujejo tako, da se sleme postavi vzporedno s plastnicami. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Zaradi premajhne razpoložljive površine stavbnih zemljišč kmetije se pomožni objekti lahko gradijo tudi na kmetijskih zemljiščih v tej EUP, pod pogojem, da na območju stavbnih zemljišč graditelj izkaže lastništvo gradbene parcele ter da je zgornja meja faktorja zazidanosti te gradbene parcele že izpolnjena in pod pogojem, da tak objekt ne ruši prostorskega reda na skladno oblikovanih robovih naselij.
PEV_3	nad železnico	Ni posebnih PIP.
PEV_4	cerkev sv. Janeza Krstnika	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
PEV_5	Hlev ob vasi	Dopustna je gradnja kmetijskih gospodarskih objektov.
Naselje št. 75	**Pobrežje**	
POB_1_OPPN	OPPN Pobrežje (območje za oddih, rekreacijo in šport)	**Predviden OPPN** za grajski kompleks. Območje se prenovi za turistične namene, skladno z določili službe za varstvo kulturne dediščine. Izven zavarovanega grajskega kompleksa je dopustna ureditev prostora za kopanje in območja za oddih, rekreacijo in šport ter vstopno-izstopno mesto za plovbo. Ureditve za potrebe parkiranja niso dovoljene, uredijo se na predvideni lokaciji nad gradom Pobrežje. Sanitarije se uredijo v sklopu obstoječih objektov. Ureditev kampa ni dovoljena, dopustne so ureditve za potrebe šotorišča in tabornega prostora. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe:

		- v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in vstopno-izstopno mesto za plovbo). Za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje; - manjše parkirišče se lahko uredi na dvorišču pri mlinu oz. žagi; - pred sprejemom OPPN se izvedejo predhodne arheološke raziskave za določitev vsebine in sestave arheološkega najdišča. Na območju kulturnega spomenika in njegovega vplivnega območja se pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja, in za druge posege v prostor, za katere gradbeno dovoljenje ni potrebno, pridobi kulturnovarstvene pogoje. - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. - dostopi do vode za kopalce se uredijo na mestu najmanjših posegov v brežino. Ureditve za potrebe dostopa morajo biti sezonskega značaja in jih je treba izven sezone odstraniti. Za ureditev dostopov do vode se pridobi vodno in naravovarstveno soglasje. Pred sprejemom OPPN na območju ZSk ni dopustna postavitev stalnih objektov, dopustna pa je raba prostora v skladu s PIP za ZSk, BT in druge površine znotraj območja, pri čemer se upoštevajo omilitveni ukrepi. Pred sprejemom OPPN je dopustna ureditev vstopno izstopnega mesta na način, da se sanira kamnito obzidje na bregu pred mlinom ter z manjšo ustrezno razširitvijo sanira obstoječe betonsko stopnišče ter na podlagi vodnega in naravovarstvenega soglasja uredi dodatna pomožna rampa za čolne. Betonsko stopnišče se ob sanaciji uredi z naravnimi materiali ali sprejemljivimi sodobnimi materiali v imitaciji lesa. Vse pozidane in tlakovane površine ne smejo zasedati več kot 80 % stavbnega zemljišča, ostati mora vsaj 20 % zelenih, raščenih površin. Košnja se izvaja 1-2x na leto. Prvič naj se kosi šele po odcvetu večine travniških rastlin. Seno naj se suši na travniku, travniki naj se ne gnojijo.
POB_2	počitniške hiše	V vplivnem območju gradu je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Za oblikovanje objektov se uporablja določila Belokranjske ali uskoške tipologije gradnje objektov. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 76	**Podklanec**	
POK_1	Gornji Podklanec	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vsi posegi okrog cerkve sv. Jožefa se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
POK_2	zaselek pri Goleku	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
POK_3	Dolnji Podklanec	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
POK_4	pri Jarbolu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo

		gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
POK_5	Ivančič	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
POK_6	počitniško naselje Zapudje	Vinogradniško-počitniško naselje oz. območje zidanic in počitniških hiš se oblikuje linijsko ob obstoječi poti. Dovozna pot z regionalne ceste se rekonstruira. Na pobočju med počitniškimi hišami in Kolpo oziroma regionalno cesto se ohranja pas gozda. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
POK_7	lovski dom	Ob lovskem domu se uredijo javne površine. . Dopustne so ureditve za strelišče, oder, sezonski gostinski vrt, nadstreške, sanitarije in podobno. Na območju kmetijskih oz. gozdnih zemljišč je dopustno občasno parkiranje. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
POK_8	cerkev sv. Matere božje na Žežlju	Ob cerkvi se urejajo javne površine. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 77	**Podlog**	
POL_1	vas	Območja zelenih površin v naselju se urejajo kot javni prostor.
POL_2	zaselek Tokalič	Ni posebnih PIP.
POL_3_OPPN	OPPN_turistično območje Podlog	**Občinski podrobni prostorski načrt za turistično območje Podlog** (Uradni list RS, št. 47/13) – ostane v veljavi do preklica.
Naselje št. 78	**Prelesje**	
PRE_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Javni prostor s Formo vivo se ohranja in povezuje z ostalo turistično ponudbo kraja. Na območju z namensko rabo CD se dopusti razvoj mizarske delavnice. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRE_2	Madronič, območje za oddih, rekreacijo in šport	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Ohranjajo se obstoječi kakovostni objekti na območju domačije ob Kolpi. Druge ureditve za turistične kapacitete se po velikosti podredijo obstoječim objektom, vendar ne več kot K + P + M. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in vstopno-izstopna mesta za plovbo). - Dostop do vode za vstopno izstopno mesto za plovbo se uredi pred slapom ob regionalni cesti na delu zemljišča s parc. št. 3527/9 k.o. Stari trg na začetku zahodnega dela območja BT; dostop za vstopno izstopno mesto se uredi s pomočjo klančine z blagim naklonom, ki ne posega v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les). Vse ostale uredite za potrebe delovanja vstopno izstopnega mesta se umesti izven poplavnega območja znotraj BT območja. Ureditev klančine je dopustna le v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Parkirišče se uredi znotraj območja BT; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo.

		Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
PRE_3	Kapš	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 79	**Preloka**	
PRL_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Javne površine se urejajo pri cerkvi, gasilskem domu in trgovini. Vsi posegi na območju med župniščem in cerkvijo, staro šolo ter kaščo se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_2	zaselek vzhodno od vasi	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_3	igrišče Krtinjek	Dopusti se začasna uporaba za namene rekreacije v skladu z Uredbo KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_4 in PRL_5	Jakovini	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_6	Kroci	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_7 in PRL_8	Valeti	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_9	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce); - ureditev sanitarij je možna samo v stalni izvedbi na območju mlina. Ureditve površin za šport in rekreacijo so dopustne brez večjih posegov v travnati izvedbi izven poplavnega območja. Niso dopustni : oporni in podporni zidovi, pomol; - po javni poti do Kolpe se prepove dostop z motornimi vozili, razen za lastnike zemljišč za vzdrževanje teh zemljišč skladno z opredeljeno namensko rabo, za dostavo, intervencijska vozila in za potrebe upravljanja mlina. Javna pot se ohrani v makadamski izvedbi v širini, ki omogoča nemoten prehod vozil za prej navedene namene; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje.

PRL_10	Simčič	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_11	Novoseli	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PRL_12 in PRL_13	Škavurini	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 80	**Pribinci**	
PRI_1	vas	Ni posebnih PIP.
PRI_2	domačija jugozahodno od vasi	Ni posebnih PIP.
PRI_3	kal	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 81	**Purga**	
PUR_1	obcestni zaselek na severu	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PUR_2 do PUR_4	manjši zaselki na severu	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
PUR_5 do PUR_7	manjši zaselki na severu	Ni posebnih PIP.
PUR_8	k Pobrežju	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Osrednji prostor naselja predstavlja križišče poti, v katerem se lahko uredi avtobusno postajališče. Objekti in elementi urbane opreme postajališča in ekološkega otoka se medsebojno oblikovno uskladijo, območje se zasadi z visokoraslimi listavci kot poudarek in orientacijska točka v prostoru, zagotavljati je treba preglednost v križišču.
PUR_9	Veseliči	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
PUR_10	parkirišče pri gradu Pobrežje	Parkirišče za potrebe grajskega kompleksa in pripadajočih ureditev. Parkirišče se zasadi z visokoraslim avtohtonim drevjem. V vplivnem območju gradu je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 82	**Pusti Gradec**	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
PUG_1	Vas	Dopusti se ureditev parkirišč v okviru zelenih površin za potrebe obiskovalcev rekreacijskih površin in KP Lahinja. Izvede se jih v travni izvedbi. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje. Ob novogradnjah na robu naselja ob Lahinji se zasadi avtohtona vegetacija.
PUG_2	okljuk	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Ob novogradnjah na robu naselja ob Lahinji se

		zasadi avtohtona vegetacija.
PUG_3	gozd ob Lahinji	Dopustijo se ureditve, kot so sprehajalna pot in trim steza.
Naselje št. 83	**Rim**	
RIM_1	vas– osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Območje domačije naj se izraziteje poveže, in sicer kot domačija v gruči ali skupini.
RIM_2	vas	Ni posebnih PIP.
RIM_3	Turistična kmetija Raztresen	Umešča se drobno merilo objektov. Pri prenovah in novogradnjah se vzpostavlja tradicionalna tipologija oblikovanja, gabariti ter uporaba materialov. Dopustni so sodobni pristopi oblikovanja in gradnje objektov ter uporabe materialov kot kvalitetna nadgradnja tradicionalne arhitekture. Območje kala se ureja kot javno dostopna, večnamenska zelena površina.
Naselje št. 84	**Rodine**	
ROD_1	Velke Rodine	Območje zelenega pasu se ureja kot javni zeleni prostor naselja.
ROD_2	Male Rodine	Ni posebnih PIP.
ROD_3	vzhodni del naselja	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ROD_4	Marija Hilf	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
ROD_5	Slinkar	Ni posebnih PIP.
ROD_6	Pečaver	Ni posebnih PIP.
ROD_7	Medic	Ni posebnih PIP.
ROD_8	Klevišar	Ni posebnih PIP.
ROD_9	Kavčič	Ni posebnih PIP.
ROD_10	Muhič	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 85	**Rožanec**	
ROŽ_1	vas	Na območju PO je dopustna ureditev parkirišč in javnega prostora za potrebe obiskovalcev Mitreja. Javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ROŽ_2	Sv. Jurij	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
ROŽ_3	Mitrej	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred posegi v tla pridobiti kulturno varstvene pogoje. V času sečnje in spravila lesa med majem in avgustom se v območju ne sme puščati posekanih dreves.
Naselje št. 86	**Rožič Vrh**	

ROV_1	vas	Ni posebnih PIP.
ROV_2	Šprajcer	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Obvezna je uporaba naravnih materialov in upoštevanje kakovosti obstoječih tradicionalnih objektov. Ohranjajo se visokorasla drevesa.
ROV_3_OPPN	OPPN Novi del naselja	**Predviden OPPN** za sanacijo objektov in ureditev naselja, ki obsega tudi dele vinogradniških območij. V območju se objekte oblikovno poenoti.
ROV_4	Sv. Križ	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
ROV_5	kal	Ni posebnih PIP.
ROV_6	prikriti grobišči Rožič vrh in Zagradec	Lokacija grobišča Rožič vrh je izpraznjena, iznos je dokumentiran. Lokacija grobišča Zagradec je približna. Dopustijo se raziskave obeh območij ter postavitev spominskega obeležja.
ROV_7	Topli Vrh	Ni posebnih PIP.
ROV_8	Pri šternici	Travnato parkirišče kot vstopna točka za obisk Deroha in kočevarske vasi Draga se izvede/ohrani v travnati oziroma peščeni izvedbi.
ROV_9	Deroh	Dopusti se objekte in ureditve za turizem v naravnem okolju. Dopusti se gradnja gozdarske koče, strojne lope, drvarnice, čebelnjaka, objekta za sušenje zelišč ter ureditve za posedanje in podobni objekti ter ureditve. Objekte se oblikovno poenoti, uporabi se naravne avtohtone materiale, kamen, les, glino ipd. V enoti urejanja se zunaj stavbnih zemljišč dopusti začasne ureditve: lokostrelski poligon, šotorišče ipd. Dopusti se ureditev učne poti, ki lahko poveže različne vsebine v širšem območju, tudi bližnje kočevarske vasi, Bistrico in opuščeno vas Drage pri Bistrici.
Naselje št. 87	**Ručetna vas**	
RUV_1	vas	Ni posebnih PIP.
RUV_2_OPPN	OLN Ručetna vas	**Občinski lokacijski načrt poslovna cona Ručetna vas** (Uradni list RS, št. 140/04) – ostane v veljavi do preklica.
RUV_3	jedro naselja	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustne so manjše trgovske in gostinske dejavnosti.
RUV_4	Domačija pri žagi	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 88	**Sečje selo**	
SES_1	vas	Ohranja se vzorec obstoječe organizacije in lege objektov v prostoru. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
SES_2	zaselek ob Kolpi	Uredi se dejavnost varstveno delovnega centra. Pri oblikovanju objektov in zunanjih ureditev se upošteva bližino turistične ceste in Kolpe.
SES_3	mejni prehod Vinica	**Uredba o določitvi ureditvenega območja mednarodnega mejnega prehoda Vinica** (Uradni list RS, št. 21/07 in 110/10) ostane v veljavi do preklica.

SES_4 do SES_6	pri mejnem prehodu	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
SES_7 do SES_9	zaselki	Ni posebnih PIP.
SES_10	območje za oddih, rekreacijo in šport - vstopno izstopno mesto za plovbo	Območje se namenja le dostopu za potrebe delovanja vstopno izstopnega mesta. Potrebne parkirne površine v travnati izvedbi se zagotovi tik ob poti za največ pet parkirnih mest. Vse druge potrebne ureditve se zagotovi znotraj območja stavbnih zemljišč v vasi. Območje za dostop do vode se uredi s klančino z blagim naklonom, ki ne posega v pretočni profil reke. Klančina se uredi z naravnimi materiali (kamen, les). Dostop do vode se uredi v skladu z vodnim in naravovarstvenim soglasjem. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se delno nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju in priobalnem zemljišču se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 89	**Sela pri Dragatušu**	
SED_1	zahodni del	Območje ZD se ureja kot javni prostor naselja.
SED_2	vzhodni del	Ni posebnih PIP
SED_3	Fink	Ni posebnih PIP.
SED_4	Ravnikar	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 90	**Sela pri Otovcu**	
SEO_1	vas	Uredi se jedro naselja s Čebelarskim domom. Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
SEO_2	skladišče RK	Poleg skladiščenja za potrebe RK so dopustne tudi dejavnosti izobraževanja in dejavnosti, povezane s humanitarnimi organizacijami in delovanjem.
SEO_3	cerkev sv. Jerneja	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
SEO_4 do SEO_6	nad progo	Ni posebnih PIP.
SEO_7	prostor predvidenega vodohrana	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 91	**Selce pri Špeharjih**	
SEŠ_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Opuščeni objekti se lahko namenijo za razvoj podeželskega turizma.
SEŠ_2	dislociran objekt	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
Naselje št. 92	**Sinji Vrh**	
SIV_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. V osrednjem delu naselja se ohranja zeleni pas, v sklopu katerega se uredi območje starega vaškega vodnjaka.

SIV_2	kal	Območje okrog kala se ureja brez grajenih struktur, dopustna je namestitev urbane opreme.
SIV_3 in SIV_4	zaselki na severovzhodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
SIV_5	dislociran objekt na zahodu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
SIV_6	parkirišče pri kalu	Dopusti se občasno parkiranje.
SIV_7_OPPN	OPPN Suha dolina	**Predviden OPPN** za območje turizma in vinogradništva. OPPN podrobneje opredeli posamezna stavbna zemljišča v dinamiki in vsebini, ki bosta prilagojeni realnim investicijskim pobudam za prenovo stavbnega fonda in graditev novih objektov. V dolini se ob vznožju pobočja uredijo skupna parkirišča, ekološki otok, lahko pa tudi večnamenske javne odprte površine z igrali in ustrezno urbano opremo. Na območju urejanja ni dopustno postavljati javne razsvetljave. Predvidijo se dostopna cesta z navezavo na cestno omrežje in dostopi do posameznih objektov, pri čemer se v smislu čim manjših posegov zagotovi smiselno združevanje dostopnih poti do objektov in čim bolj izkoristijo obstoječe poti. Morfologija območja naravne vrednote se z izjemo teh posegov ne spreminja, osrednji del Suhe doline, razgiban z vrtačami, se ohranja brez ureditev. Ohranjajo in vzdržujejo se obstoječe krajinske prvine, kot so suhi travniki, visokodebelni sadovnjaki, terase, kamniti suhozidi, mejice in stari vinogradi. Posegi se uskladijo z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. OPPN se lahko izvaja fazno.
Naselje št. 93	**Sodevci**	
SOD_1	vas	Območje na severovzhodu vasi se nameni za počitniško gradnjo: uredi se dostopna pot, objekte se locira po nagnjenem terenu vzdolžno (vzporedno s plastnicami terena). Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dovoljeni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
SOD_2	pri mejnem prehodu	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
SOD_3	mejni prehod	Dopustni so posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
SOD_4	taborni prostor Sodevski kal	Dopustni so posegi v zvezi z urejanjem kala ter tabornega prostora, skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje tabornega prostora je smiselno navezati na bližnji prenovljeni kal. Taborni prostor se ureja brez stalnih objektov in infrastrukture (vode, elektrike), sanitarne enote za potrebe delovanja tabornega prostora

		so začasne narave, prav tako mize in klopi. Parkirišče se uredi ob glavni dostopni cesti. Kal se ohranja v obstoječi izvedbi. V bližini kala se dopusti postavitev urbane opreme kot so klopce, mize in označitve kala. Za območje se smiselno uporabljajo določbe za PNR ZSk, razen določb, vezanih na reko Kolpo. Taborjenje naj se izvaja po košnji (po 30.6.). Območja travnikov se ne gnoji. Za celotno območje naj se uporablja ene oz. skupne oskrbne objekte (npr. premične sanitarije ipd.). Ohranjajo se obstoječi krajinski elementi – suhozidi.
Naselje št. 94	**Stara Lipa**	
SLI_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Uredi se jedro s kapelico in postajališčem ter prenovi območje opuščenih objektov. Del naselja ob glavni cesti se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
SLI_2	Videtiči	Za potrebe kmetije je dopustna gradnja večjih objektov v okviru predpisanega FZ, pri njihovem oblikovanju se smiselno upoštevajo določila odloka glede proporcev, barv ter uporabe materialov, oblikovanja streh, fasad.
SLI_3	Ključ	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 95	**Srednji Radenci**	
SRA_1	Srednji Radenci	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustne so turistične in spremljajoče dejavnosti v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
SRA_2	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - Vzdržuje se vstopno izstopno mesto skladno s pridobljenimi dovoljenji ; - Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. - dopustna je ureditev začasnega travnatega parkirišča; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Znotraj stavbnih zemljišč je glede na vodnogospodarsko soglasje dopustna ureditev začasnega tabornega prostora oz. šotorišča. Stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Območje se nahaja v poplavnem območju. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 95	**Stari trg ob Kolpi**	
STK_1	Stari trg ob Kolpi	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Poteza izza kapelic križevega pota proti cerkvi sv. Andreja se zasadi z visokoraslim avtohtonim grmičevjem ali drevjem. Območje zelenih površin okoli kapelic se parkovno uredi, travnate površine severno od športnega igrišča se uredi kot površine za rekreacijo in prosti čas. Območje gospodarske cone se zasadi z avtohtonimi listopadnimi drevesnimi vrstami (gaber, bukev, javor, hrast); zasaditev se izvede na zunanji strani ograje, ki meji na odprto krajino. Zahodno od območja cone se ohranja obstoječa zarast, na severnem delu se vzpostavi vegetacijska bariera z avtohtono vegetacijo.

		Ureditve ob cerkvi sv. Andreja se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se javna razsvetljava zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
STK_2_OPPN	OPPN Stari trg ob Kolpi	**Predviden OPPN** za individualno stanovanjsko gradnjo. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
STK_3	trško jedro	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije oz. po vzorih trške arhitekture. Do ureditve parka je dopustna postavitev rastlinjaka na vzhodnem delu zemljišča z namensko rabo ZP. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
STK_4	opuščeni kamnolom dolomita	Območje površinskega kopa se sanira in rekultivira. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 96	**Stražnji Vrh**	
STV_1	osrednji del naselja	Ob vstopu iz severne strani se gospodarska objekta in urbane ureditve ob cesti ohranjajo v obstoječih gabaritih in oblikovanju. Ob sečnji in spravilu lesa se posekanih dreves se ne sme puščati na območju v juliju in avgustu.
STV_2	pod kostanji	Objekte na izpostavljenih legah se barva v naravnih odtenkih barv. Posekanega lesa se ne sme puščati na območju v juliju in avgustu.
STV_3	severni del naselja	Ni posebnih PIP.
STV_4	Grahek	Ni posebnih PIP.
STV_5	Bangladeš	Ni posebnih PIP.
STV_6	vzhodni del naselja	Ni posebnih PIP.
STV_7	pri Miklavžu	Na severozahodnem delu enote se uredi jedro naselja. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
STV_8	Piljič	Ni posebnih PIP.
STV_9	jugozahodni del naselja	Ni posebnih PIP.
STV_10	Fink	Ni posebnih PIP.
STV_11	Šikorija	Ni posebnih PIP.
STV_12	Muller	Ni posebnih PIP.
STV_13 in STV_14	Mušič	Ni posebnih PIP.
STV_15	južni zaselek	Ni posebnih PIP.
STV_16	Bezgovec	Dopustna je gradnja domačije in dejavnost kmečkega turizma. Pri gradnji objektov se pozornost posveti podzemeljskim naravnim vrednotam; o morebitni najdbi podzemeljskih prostorov je treba obvestiti pristojno službo za varstvo narave. Odpadne vode iz objektov ni dopustno spuščati v tla brez predhodnega čiščenja. Za odpadne vode je

		potrebo urediti rastlinsko čistilno napravo.
Naselje št. 97	**Šipek**	
ŠIP_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ŠIP_2_OPPN	OPPN Terme	**Predviden OPPN** za območje razvoja termalnega turizma z izrabo toplih virov, odkritih z vrtinama Pusti Gradec in Draga, z možnostjo vključevanja spremljajočih turistično rekreativnih in športnih programov. Arhitekturno in urbanistično oblikovanja objektov in oblikovanje zunanjih ureditev naj upošteva kakovostne naravne ambiente ob Lahinji in prepoznavnost v prostoru.
ŠIP_3	taborni prostor ob Lahinji	Pri dopustnih posegih se upošteva naslednje omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotokov se pri urejanju tabornega prostora ne posega; - taborni prostor se ureja izven poplavnega območja; - vstopno in izstopno mesto za kopalce in čolne se uredi na delu in na način, da bo poseg v konfiguracijo brežine in dno struge čim manjši (največ dva lesena pomola, dolžine do 3m in širine 1,5m); - sanitarije se umestijo izven poplavnega območja; - pri morebitnem podiranju dreves se ohranijo vsi listavci (oziroma vsaj večina); - javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru; - športno rekreacijske aktivnosti se na in ob reki ne izvajajo v času drstenja od aprila do junija; - travnate površine se redno vzdržuje s košnjo; - na območju tabornega prostora se po končani letni sezoni odstranijo vsi začasni objekti; - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 98	**Špeharji**	
ŠPE_1	vas	Osrednji prostor v vasi se ohranja nepozidan, namenjen druženju in prireditvam, lahko se uredi kot javni prostor vasi. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ŠPE_2	cerkev Sv. Trojice	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
Naselje št. 99	**Talčji Vrh**	
TAV_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
TAV_2	pokopališče	Vsi posegi se izvajajo na podlagi celovite zasnove prostorskega urejanja objektov in odprtih površin.
Naselje št. 100	**Tanča Gora**	
TAG_1	vas	Tradicionalne objekte se prenavlja in sanira ali nadomestni z novimi po vzoru tradicionalnih. Prostor ob gasilskem domu ter prostor ob kapelici se ureja kot javni prostor naselja.
TAG_2	Sv. Tomaž	Vsi posegi ob cerkvi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
TAG_3	Finki	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.

TAG_4	v gozdu	Odmik objektov od roba gozda je najmanj 10 m.
TAG_5	južno od Finkov	Ni posebnih PIP.
TAG_6 in TAG_7	Turk, Jerman	Ni posebnih PIP.
TAG_8 do TAG_11	Špehar, Pintarič in Matkovič	Ni posebnih PIP.
TAG_12	ob gasilskem domu	Ni posebnih PIP.
TAG_13	območje za turizem	Ni posebnih PIP.
TAG_14	Sv. Ana	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine, pri čemer se upošteva še naslednji omilitveni ukrep: javna razsvetljava se zasnuje ob uporabi navzdol usmerjenih svetil, ki ne oddajajo svetlobe v UV-spektru.
TAG_15	cerkev sv. Ožbolta	Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
TAG_16	opuščeni kop-jug	Območje površinskega kopa se sanira in rekultivira.
TAG_17	območje za turizem	Prostor se ureja za potrebe turizma. Dopusti se umestitev pritličnega objekta, s polkrožno obliko v tlorisu, umeščenega v teren vrtače na območju BT). Na kmetijskih zemljiščih se dopusti ureditev šotorišča, kot začasne ureditve, na severozahodu območja. Šotorišče je dopustno brez posebnih ureditev oz. posegov v teren oz. ureditev, ki bi trajno spreminjale kmetijsko zemljišče. Po končani sezoni na kraju šotorjenja ostane kmetijsko zemljišče – travnik.
TAG_18	Bibi	Tradicionalne objekte se ohrani oziroma prenovi ob upoštevanju sodobne tipologije objektov. Postavitev novih objektov ni dopustna. Pri gradnji se uporabi avtohtone materiale, kamen, les, glino ipd. Zunanje ureditve naj bodo v travnati ali peščeni izvedbi. Oporni zidovi niso dopustni.
TAG_19	kmetijski objekti	Ni posebnih PIP.
TAG_20	lovski dom	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 101	**Tribuče**	
TRI_1	Nova Gorica	Ni posebnih PIP.
TRI_2	Dolenjsko in Šikonsko selo	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
TRI_3	Vlaščansko selo	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
TRI_4	ob gasilskem domu	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Prostor ob gasilskem domu se ureja kot javni prostor naselja.
TRI_5	cerkev sv. Janeza Krstnika	Prostor ob cerkvi se ureja kot javni prostor s pripadajočimi parkirnimi površinami. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
TRI_6	Vranešič	Ni posebnih PIP.
TRI_7	Gričanov-Jakša	Ni posebnih PIP.
TRI_8	Habe	Ni posebnih PIP.

TRI_9	Jorišec	Ni posebnih PIP.
TRI_10	Poljc	Ni posebnih PIP.
TRI_11	Grivanjk	Ni posebnih PIP.
TRI_12	Halapirat	Ni posebnih PIP.
TRI_13	igrišče	Dopusti se začasna uporaba za namene rekreacije.
TRI_14	motokros	Dopustne so ureditve za stezo za motokros s spremljajočimi objekti in ureditvami.
Naselje št. 102	**Tušev Dol**	
TUD_1	Vas - osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vsi posegi na območju cerkve Sv. Marije Magdalene se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
TUD_2	Ablji vrh	Ni posebnih PIP.
TUD_3	Petric	Ni posebnih PIP.
TUD_4	Spreizer	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 103	**Učakovci**	
UČA_1	vas in območje za oddih, šport in rekreacijo	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: - v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in ureditev dostopa za vstopno-izstopnega mesta za plovbo). - za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje; - Parkirišče za izvajanje dejavnosti na tem območju se uredi v vasi oziroma ob dostopni poti. Vstopno izstopno mesto se uredi v skladu z splošnimi PIP (76. člen). Zaradi narave terena se dostop prilagodi obstoječemu stanju brez dodatnih ureditev do vode; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo.
UČA_2	pri Polju	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
UČA_3	Prokšelj	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje. Na območju z namensko rabo CDo je dopustna ureditev žage s spremljajočimi objekti in ureditvami.

UČA_4	travnato igrišče	Športne površine (igrišče, vadbeni poligon) se ohranja v travnati izvedbi.
Naselje št. 104	**Velika Lahinja**	
VLA_1	vas	Ohranja se vzorec obstoječe organizacije in lege objektov v prostoru. Lipa na zemljišču parc. št. 1832/8 (ob cesti) se ohranja.
Naselje št. 105	**Velika Sela**	
VSE_1	vas	Ni posebnih PIP.
VSE_2	pri Štampeharu	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 106	**Veliki Nerajec**	
VNE_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Površine ohišnic na vstopu v naselje se ohranjajo nepozidane. V naselju se prednostno prenavljajo tradicionalni in sanirajo degradirani objekti.
VNE_2_OPPN	OPPN Veliki Nerajec	**Predviden OPPN** za počitniške hiše in/ali stanovanjsko gradnjo nižje gostote. Prostor se načrtuje po vzoru tradicionalne tipologije ali ob upoštevanju racionalne rabe naravnih virov energije ter uporabi naravnih materialov.
VNE_3	vaško jedro	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
VNE_4	sekundarni biotop	Proti regionalni cesti se vzpostavi zelena bariera. Vegetacija ob biotopu naj bo avtohtona in prilagojena obvodnem rastiščnim pogojem. Dopustna je postavitev urbane opreme.
VNE_5	Klobučar	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 107	**Vinica**	
VNC_1	Vinica-jedro	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije oz. po vzorih trške arhitekture. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Jedro naselja se z ureditvami odprtih površin ter pločnikov vpne v os cerkev-grad. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VNC_2	Vinica - grad	Dejavnost območja se naveže na turistično ponudbo naselja. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VNC_3	Vinica - preostali del	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VNC_4	Vinica - vzhod	Ob obstoječi cesti na zahodnem robu se oblikuje gradbena linija, ki je že nakazana z obstoječimi objekti. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VNC_5	Kamp Vinica	Pri postavitvi novih premičnih bivalnih objektov se ohranja obstoječa ne moteča drevesna vegetacija, na kateri se izvedejo le nujni sanacijski posegi. Dodatna zasaditev znotraj kampa se izvede z avtohtonimi drevesi (jelša, jesen, gaber, javor) in grmovnicami (kalina, trdoleska, dren, češmin). Postavitev individualnih kurišč (gradnja individualnih žarov) znotraj kampa se ne dopusti (zaradi ohranjanja dreves).
VNC_6	Benetičev mlin	Uredi se območje in objekte za turizem: prenočišča, šotorišče, avtokamp ali podobno. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Obstoječa žaga se lahko ohranja. Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Območje se

		delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
VNC_7 OPPN in VNC_8_OPPN	OPPN Kamp Vinica (območje za oddih, rekreacijo in šport)	**Predviden OPPN** za ureditev kampa in počivališč za avtodome v skladu s pravili, ki urejajo to področje. Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa , pri čemer se pri pripravi OPPN smiselno upoštevajo omilitveni ukrepi: - parkiranje znotraj kampa je dopustno za uporabnike kampa. Za uporabnike prostora za kopanje se uredi in uporablja urejeno parkirišče izven ograjenega območja kampa; - dograditev električne infrastrukture oziroma njena obnova se izvede podzemeljsko; - pri postavitvi novih premičnih bivalnih objektov se ohranja obstoječa ne moteča drevesna vegetacija, na kateri se izvedejo le nujni sanacijski posegi. Priključitev bivalnih objektov na infrastrukturo se izvede na način, da ne bo prizadet koreninski sistem ohranjenih dreves; - ob zamenjavi obstoječe zaščitne ograje na severnem delu kampa naj le-ta še naprej ostaja v transparentni žičnati izvedbi. Vegetacija ob celotni dolžini ograje se ohranja in strokovno sanira; - načrtovanje ureditve kampa naj vključuje vris ohranjenih dreves. Dodatna zasaditev znotraj kampa se izvede z avtohtonimi drevesi (jelša, jesen, gaber, javor) in grmovnicami (kalina, trdoleska, dren, češmin); - postavitev individualnih kurišč (gradnja individualnih žarov) znotraj kampa se ne dopusti (zaradi ohranjanja dreves); - celostno urejanje okolic bivalnih enot mora biti poenoteno, zato postavljanje montažnih dodatnih spremljajočih objektov ni dopustno saj bi bilo s tem povečano ogrožanje koreninskega sistema obstoječih starejših dreves. Obstoječe nelegalno zgrajene montažne spremljajoče objekte je treba odstraniti. Postavitev montažnih objektov se dopusti le v skladu s predvidenim OPPN; - Vstopno izstopno mesto za plovbo s potrebnimi ureditvami se zagotovi znotraj območja BT. Ureditev dostopov do vode se uredi z obstoječi poti na parceli št. 37/7, k.o. Vinica. - Ureditev vstopa v vodo se izvede z ureditvijo rampe in ustreznega stopnišča pod pogojem, da so stopnice in rampa utopljeni v brežino. Podrobnejše pogoje ureditve se predpišejo z vodnim in naravovarstvenim soglasjem; - stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 108	**Vranoviči**	
VRA_1	naselje	Tradicionalne objekte se prenavlja in sanira ali nadomestni z novimi po vzoru tradicionalnih. Površine ob gasilnem domu in športno igrišče se urejajo kot javni prostor naselja.

VRA_2	zaselek Rebrca	Ni posebnih PIP.
VRA_3_OPPN	OPPN za PCRO	**Občinski lokacijski načrt podcenter za ravnanje z odpadki (PCRO) in deponija inertnih odpadkov Vranoviči** (Uradni list RS, št. 29/07) – ostane v veljavi do preklica.
VRA_4_OPPN	OPPN odlagališče odpadkov Vranoviči	**Predviden OPPN** za razširitev odlagališča odpadkov. Pri načrtovanju se posebno pozornost posveti povečanju vplivov na okolje.
VRA_5	žaga	Dopustna je tudi žaga s spremljajočimi objekti in ureditvami.
Naselje št. 109	**Vrhovci**	
VRH_1	vas – osrednji del	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Jedro vasi se lahko oblikuje ob regionalni cesti pri vstopu v vas (ob avtobusni postaji, kapelici), uredi se tudi ekološki otok. Objekti in elementi urbane opreme teh ureditev se medsebojno oblikovno uskladijo. Območje se zasadi z visokoraslimi listavci kot poudarek in orientacijska točka v prostoru, zagotavljati je treba preglednost v križišču. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VRH_2	južni del	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
Naselje št. 110	**Vukovci**	
VUK_1	vas	Prostor ob križišču se ureja kot osrednji javni prostor vasi. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VUK_2	Otok	Uredi se vstopno-izstopno mesto za plovbo pri mlinu. Obnova mlina se izvaja po določilih službe za varstvo kulturne dediščine. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
VUK_3	mlin	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Območje se nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju in priobalnem zemljišču se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 111	**Zagozdac**	
ZAG_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Območje ob cerkvi sv. Marije se ureja kot javna površina in osrednji prostor vasi. Vsi posegi se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
Naselje št. 112	**Zajčji Vrh**	
ZAV_1	vas	Sanira se degradiran objekt mehanične delavnice in vstop v naselje po pogojih tega odloka.
Naselje št. 113	**Zapudje**	
ZAP_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Pri gradnji v severovzhodnem območju naselja se upošteva vidna izpostavljenost vstopnega dela v zaselek. Vrtače se ohranijo nepozidane ali pa se oblikujejo kot javni zeleni prostor naselja.
ZAP_2	jedro naselja	Zelene površine v območju in prostor gasilnega doma ter kapelice se urejajo kot javni prostor naselja z urbano opremo iz naravnih materialov.

ZAP_3	Gorica	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Območje pred domačijo se ohrani nepozidano.
ZAP_4	Golek	Ni posebnih PIP.
ZAP_5	igrišče	Ni posebnih PIP.
ZAP_6	Moravec	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 114	**Zastava**	
ZAS_1 in ZAS_2	vas	Ni posebnih PIP.
ZAS_3	južni del naselja	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.
ZAS_4	Angelina	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 115	**Zilje**	
ZIL_1	Dolnje Zilje	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ZIL_2	Srednje Zilje	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopusti se širitev turistične (ekološke) kmetije, dopustijo se tudi dopolnilne dejavnosti na kmetiji v povezavi s turizmom, šotorišče, parkirišče za avtodome, apartmaji ipd. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ZIL_3	Gornje Zilje – ob regionalni cesti	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ZIL_4	Gornje Zilje - sever	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Posegi na območje varstva kulturne dediščine se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
ZIL_5	Gornje Zilje - jug	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ZIL_6 do ZIL_16	cerkev sv. Antona Padovanskega in posamezne domačije	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa. Posegi na območje varstva kulturne dediščine se izvajajo po določilih službe za varstvo kulturne dediščine.
ZIL_17	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce). Za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Pogoji: - dostopi do vode za kopalce se uredijo na mestu, ki bo terjalo najmanjše posege v brežino. Ureditve za potrebe dostopa morajo biti sezonskega značaja in jih je treba izven sezone odstraniti. Za ureditev dostopov do vode je treba pridobiti vodno in naravovarstveno soglasje. - dostopna pot ob reki se vzdržuje in uporablja le za lastnike zemljišč, intervencijo in oskrbo; - parkirišče za obiskovalce se uredi izven I. VO in izven naravnega spomenika v travnati obliki; - trajne sanitarije se uredijo v sklopu mlina; - tudi ostale stalne ureditve se izvedejo na drugi terasi izven predpisanega pasu priobalnega zemljišča;

		- peš pot Sejemska pot, ki poteka po območju ZSk, se redno vzdržuje in služi le pohodništvu. Kolesarske in konjeniške poti se uredijo ločeno od pohodne poti ter - druge ureditve za oddih, šport, rekreacijo in turizem in tudi vstopno izstopno mesto za plovbo kot NO. Ureditve, ki bi lahko negativno vplivale na rastišče vrb v območju NS Ziljske vrbe, niso dopustne. Območje se delno nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju se pridobi vodno soglasje.
Naselje št. 116	**Zorenci**	
ZOR_1	vas	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
ZOR_2	zaselek Kranjc	Ni posebnih PIP.
Naselje št. 117	**Žuniči**	
ŽUN_1	vas	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Ob kapelici in nekdanji trgovini se lahko uredi jedro vasi s postavitvijo urbane opreme, zasaditvijo ipd. Spodbuja se turistična dejavnost. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.. Uredi se degradirano območje žage na vhodu v naselje (usklajeno oblikovanje objektov, nadstreškov, ograj ter zasaditev žive meje ali dreves). Trafo postaja na drogu se ob urejanju elektroenergetskega omrežja prestavi ali preuredi v klasično montažno gradnjo in ob njej se zasadijo visoke grmovnice, tako da bo čim manj vidno moteča.
ŽUN_2	Petodolke	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ŽUN_3	Barjakovič	Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije. Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
ŽUN_4	mejni prehod	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.

ŽUN_5	območje za oddih, rekreacijo in šport	Dopustni so posegi skladno z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa, pri čemer se upošteva omilitvene ukrepe: v brežine, priobalni pas in strugo vodotoka se ne posega (izjema so obstoječi dostopi do vode za kopalce in ureditev vstopno-izstopnega mesta za plovbo). Za vse posege v priobalno zemljišče se pridobi vodno soglasje. Vstopno izstopno mesto za plovbo se uredi v skladu s splošnimi PIP pod jezom na položni naravni klančini do reke Kolpe, v katero se zaradi narave terena ne posega. Ostale ureditve se zagotovi izven poplavnega območja na vizualno manj izpostavljenih površinah območja. Stalne in začasne ureditve kot so klopi, mize, kurišča in druge ureditve se urejajo skladno z Upravljavskim načrtom KP Kolpa in izven poplavnega območja. Premične ureditve se po končani kopalni sezoni odstranijo. Parkirišče se uredi ob dostopni poti izven poplavnega območja. Sanitarije se uredijo izven poplavnega območja in morajo biti sezonskega značaja.
ŽUN_6	Čebelarska učna pot	Dopustne so ureditve za potrebe čebelarske učne poti in posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.

117. člen
(posebni PIP za EUP na območju vinogradniških območij)

(1) Vinogradniška območja so opredeljena so kot avtohtona razpršena poselitev:

ŠIFRA EUP	**IME EUP**
VIN_1	Ručevska gora
VIN_2	nad Petrovo vasjo
VIN_3	Sela pri Otovcu sever
VIN_4 do VIN_6	Velike Rodine
VIN_7 do VIN_8	Male Rodine
VIN_9	Naklo
VIN_10	Tušev Dol
VIN_11 do VIN_16	Stražnji Vrh
VIN_17	med Stražnjim Vrhom in Dobličko goro
VIN_18	nad Mavrlenom
VIN_19 do VIN_21	Doblička gora
VIN_22	pod Finki
VIN_23 do VIN_25	Tanča gora
VIN_26	Sadeži
VIN_27	Reber
VIN_28	Zapudje
VIN_29	pod Knežino
VIN_30	Snegopaja
VIN_31	nad kamnolomom Gornji Suhor
VIN_32	Velika Plešivica
VIN_33	Preložnik
VIN_34	Mala Plešivica
VIN_35	nad Prelesjem
VIN_36	nad Kotom (Stari trg)
VIN_37	Drage (Sodevci)
VIN_38	Gorenji Radenci
VIN_39	Srednji Radenci
VIN_40	Dolenji Radenci
VIN_41	Sinji Vrh
VIN_42	Zapudje (Podklanec)
VIN_43	Perundišica
VIN_44	Perudina
VIN_45	Golek zahod
VIN_46	Golek vzhod
VIN_47	Foča gora
VIN_48	Grič pri Dobličah
VIN 49	Bojanci
VIN 50	Preloka
VIN 51	Kremenjača
VIN 52	Na lozi
VIN 53	Pijanka
VIN_54	Tanča Gora – tradicionalni del

(2) V EUP vinogradniških območij se prepletajo vse vrste namenskih rab prostora, predvsem pa:
- najboljša kmetijska zemljišča – K1
- druga kmetijska zemljišča - K2
- gozdna zemljišča - G
- stavbna zemljišča kot površine razpršene poselitve – A (Az in Av)

Prevladujoča namenska raba so kmetijska zemljišča zasajena z vinsko trto ali sadnim drevjem ter travinjem. Najboljša in druga kmetijska zemljišča v vinogradniških EUP se namenjajo za vinograde in sadovnjake.

(3) Gozdne enklave v vinogradniških območjih se ohranjajo tam, kjer v preteklosti površine niso bile zasajene z vinogradom, kar se ugotovi na podlagi značilne parcelacije oziroma iz historiata uradnih evidenc.

(4) Stavbna zemljišča v vinogradniških EUP se v pretežni meri namenjajo za pozidavo z zidanicami kot gospodarskimi objekti, v katerih je manjši del površin namenjen tudi za občasno bivanje (tudi turistična dejavnost v okviru nastanitvenih turističnih kmetij in sobodajalstvo), z vinotoči in vinskimi kletmi oz. objekti za izvajanje druge turistične dejavnosti, povezanih z vinogradništvom in sadjarstvom, v manjši meri pa za stanovanjske hiše in objekte v okviru osamljenih kmetij in to le tam, kjer je to predvideno s tem odlokom, oziroma so v uradnih evidencah in prikazu stanja prostora ti objekti ob uveljavitvi tega odloka že evidentirani. Izven stavbnih zemljišč v vinogradniških EUP so dopustni objekti, naprave in omrežja GJI, ki so potrebna za oskrbo objektov. Izvaja se v zemeljskih izvedbah, z zračnimi vodniki pa le primeru strmih leg, ko bi zemeljska izvedba povzročila erozijska jedra.

(5) Parcelacija zemljišč: večje parcele, na katerih so zgrajene zidanice, je dopustno deliti na manjše parcele le pod pogojem, da sklenjena površina vinograda oziroma sadovnjaka skupaj s stavbnim zemljiščem za zidanico na parceli, na kateri je zgrajena zidanica, v sklopu funkcionalnega zemljiškega posestva, ne bo manjša od 15 arov na območju drugih kmetijskih zemljišč in 30 arov na območju najboljših kmetijskih zemljišč. Izjema je lahko le opredelitev javnih površin. Parcelacija (oblika parcele in dostop do javnih poti) sledi uveljavljenemu vzorcu parcelacije v okoliškem prostoru.

(6) Posebni pogoji za posamezna vinogradniška območja:
- VIN_12 Stražnji Vrh: Ob sečnji in spravilu lesa se posekanih dreves se ne sme puščati na območju v juliju in avgustu.
- VIN_17 med Stražnjim Vrhom in Dobličko goro: Na vplivnem območju cerkve sv. Vida je treba pred izvedbo posegov v prostor pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
- VIN_21 Doblička gora: Obstoječi tradicionalni objekti se ohranjajo, dopusti se vzdrževalna dela in prenovo oz. rekonstrukcijo objektov v obstoječih gabaritih. Uporablja se le avtohtone materiale, kamen in les. Kritina je slama, opečni ali nebarvan betonski zareznik.
- VIN_27 Reber, Ohranjajo se obstoječi hrami oz. hisi.
- VIN 30 – Snegopaja, VIN_31 – nad kamnolomom Gornji Suhor in VIN_51 - Kremenjača: dopustna je gradnja hisov, kakršni so na območju.
- VIN_32 Velika Plešivica: pri prenovah in novogradnjah se upošteva tipologijo in volumne tradicionalnih vinogradniških objektov, lesenih hisov.
- VIN_34 Mala Plešivica: Trasa predvidenega daljnovoda severozahodno od Gorenjcev pri Adlešičih se smiselno prilagodi potekom cest in poti, da bo daljnovod čim manj vidno moteč.
- VIN_35 nad Prelesjem, VIN_36 nad Kotom (Stari Trg), VIN_37 Drage (Sodevci), VIN_38 Gorenji Radenci, VIN_39 Srednji Radenci, VIN_40 Dolenji Radenci, VIN_50 Preloka : Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
- VIN_39 Srednji Radenci: Ohranjajo se obstoječi krajinski elementi, oporni zidovi/suhozidi.
- VIN_42 Zapudje (Podklanec): Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred izvedbo posegov v prostor pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
- VIN_45 Golek zahod: Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred izvedbo posegov v prostor pridobiti kulturnovarstvene pogoje.VIN_47 Foča gora: Hisi (pritlična lesena gospodarska poslopja) se ohranjajo v svoji zasnovi in podobi, dopustna je novogradnja objektov ob upoštevanju tipologije tradicionalnih obstoječih objektov na območju.
- VIN_52 Hrast pri Vinici sever: Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred izvedbo posegov v prostor pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
- VIN 26 – Sadeži, VIN 27 – Reber, VIN 29 – pod Knežino, VIN 30 – Snegopaja, VIN_31 – nad

kamnolomom Gornji Suhor, VIN 41 – Sinji vrh, VIN 43 – Perundišica, VIN 47 – Foča gora, VIN 51 – Kremenjača, VIN 52 Na lozi in VIN_54 Tanča Gora – tradicionalni del,: Objekte se prenavlja in gradi po vzoru tradicionalne tipologije.

(7) Parkiranje vozil in mehanizacije za obdelavo vinogradov in kletarjenje je dopustno tudi na kmetijskih zemljiščih ob zidanicah in kleteh.

(8) Dopustna je postavitev pergole (brajde) in opornih zidov, slednjih v izgledu suhozida ali vidnem betonu do višine 1,5 m tudi zunaj stavbnih zemljišč.

118. člen
(posebni PIP za EUP na območju izjemnih krajin)

(1) Posebni PIP veljajo za izjemne krajine:

ŠIFRA EUP	IME EUP	POSEBNI PIP
IKR_1	Dobličica	veljajo PIP za izjemne njivske krajine na ravnici
IKR_2	Marindol	veljajo PIP za izjemne krajine steljnikov.
IKR_3	Lahinja	veljajo PIP za izjemne njivske krajine na ravnici
IKR_4	Zgornja Kolpa	veljajo PIP za izjemne njivske krajine na ravnici
IKR_5	Paunoviči	veljajo PIP za izjemne krajine na gričevju

(2) Na območjih izjemnih krajin se upoštevajo PIP:

- za potrebe izboljšanja razmer za kmetijsko pridelavo se lahko izvedejo agromelioracije ter komasacije in arondacije zamenjava kmetijskih zemljišč, pri čemer se s potmi in živicami zagotovi prostorska členjenost posameznih parcel, tako da velikost posameznih delov ne sme presegati 1.0 ha;
- odstranjevale osamelih dreves, živic ni dopustno, razen v primerih, ko gre za vzdrževanje travniških in njivskih površin,
- umeščanje zračnih vodov in nadzemnih infrastrukturnih objektov ni dopustna,
- gradnja novih cest ni dopustna,
- pri prenovah in vzdrževanju obstoječih cest in poti ter pri drugih gradbenih posegih se zagotavlja sprotno sanacijo poškodovanih površin z upoštevanjem krajinskih značilnosti,
- infrastrukturne objekte, ki se kot posamični, točkovni objekti pojavljajo v krajini (npr. čistilne naprave, črpališča, vodohrani, transformatorji oz. trafo postaje in bazne postaje mobilne telefonije), se v prostor umešča na podlagi strokovnih prostorskih preveritev in usmeritev, oblikovanje objektov pa se prilagaja konkretnim prostorskim razmeram (dimenzije, proporci, barve, oblika strehe in podobno) in sledi sodobnim oblikovalskim pristopom,
- odlaganje materialov, zasipavanje depresij ter nadvišanja terena niso dopustni.

(3) Posebni PIP za izjemne njivske krajine na ravnici (IKR_1, IKR_3 in IKR_4):

- postavitev objektov razen ograj za pašo in prometnic ni dopustna, razen, če se s predhodno strokovno prostorsko preveritvijo utemelji in dokaže, da tak objekt ne bo povzročil razvrednotenja krajinskih kakovosti območja;
- pri izboljševalnih ukrepih (agrarne operacije) se zagotovi ohranitev parcelne strukture in vegetacijskih struktur (obvodne grmovne in drevesne živice, posamična drevesa),

(4) Posebni PIP za Marindolske steljnike (IKR_2): Obstoječi steljniki se ohranjajo z rednim vzdrževanjem. Goloseki niso dopustni, prav tako ne trajna odstranitev praproti. Umeščanje kakršnihkoli novih objektov ni dopustno o. Med 2. in 3. varstvenim območjem KP Kolpa se ohrani zeleni pas (ureditev senožetnih travnikov, ki se nadaljujejo v okoliško krajino).

(5) Posebni PIP za izjemne krajine na gričevju Paunoviči (IKR_5)

- postavitev objektov razen kozolcev, čebelnjakov in ograj za pašo ter lovskih prež in prometnic ni dopustna. Dopustne so oblike in dimenzije kozolcev in čebelnjakov ter proporci in materiali, ki so tradicionalni na tem območju. Dopustna je samo raba teh objektov v skladu z njihovo namembnostjo (za čebelarstvo in za začasno spravilo pridelkov, strojev, orodja in podobno);
- za postavitev vseh drugih objektov, razen kozolcev, čebelnjakov in ograj za pašo ter lovskih prež, je obvezna predhodna strokovna prostorska preveritev in utemeljitev, v kateri se dokaže, da tak objekt ne bo povzročil razvrednotenja krajinskih kakovosti območja;

- pri izboljševalnih ukrepih – agrarne operacije,) se zagotovi ohranitev mikroreliefnih značilnosti, predvsem pa vrtač in obdelovalnih teras z vmesnimi brežinami.

(6) Posebni PIP za IKR_3 Lahinja: dopustne so ureditve poti (lesenih podestov ipd.) in druge ureditve za delovanje krajinskega parka Lahinja.

(7) Posebni PIP za izjemne krajine (IKR_2 Marindol, IKR_4 Zgornja Kolpa in IKR_5 Paunoviči): Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.

119. člen
(posebni PIP na območju državnega prostorskega načrta)

Na območju veljavnega državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod se opredeli EUP.

ŠIFRA EUP	**IME EUP**
OPR_30_DPN do OPR_32_DPN	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R45 za oskrbo Bele krajine (Uradni list RS, št. 77/10) ostane v veljavi do preklica.
OPR_33_DPN do OPR_36_DPN	Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Maline do mednarodnega mejnega prehoda Metlika in do priključka Črnomelj jug (Uradni list RS, št. 70/17) ostane v veljavi do preklica.
OPR_42_DPN	Državni prostorski načrt za prenosni plinovod R45 za oskrbo Bele krajine (Uradni list RS, št. 77/10) ostane v veljavi do preklica. Državni prostorski načrt za državno cesto od priključka Maline do mednarodnega mejnega prehoda Metlika in do priključka Črnomelj jug (Uradni list RS, št. 70/17) ostane v veljavi do preklica.

120. člen
(posebni PIP za EUP na območju preostalega prostora)

(1) Za preostali prostor se opredelijo EUP glede na skupne krajinske in prostorske značilnosti:

ŠIFRA EUP	**POSEBNI PIP in drugi podatki**
OPR_18, OPR_27, OPR_28, OPR-38	Na območju mesta Črnomelj se ob cesti proti pokopališču v Vojni vasi, proti Butoraju ter Adlešičem zasadi drevored, ob cesti proti Vražjemu kamnu se ponovno vzpostavi hruškov drevored.
OPR_13	Med 2. in 3. varstvenim območjem KP Kolpa se ohrani zeleni pas (ureditev senožetnih travnikov, ki se nadaljujejo v okoliško krajino). Območje se delno (čistilna naprava Griblje) nahaja v poplavnem območju, v katerem je dopustna le rekonstrukcija, odstranitev, sprememba namembnosti in vzdrževanje obstoječih objektov. Gradnja novih objektov je dopustna le kot nadomestna gradnja, na nepozidanih stavbnih zemljiščih pa novi objekti niso dopustni. S kakršnimi koli posegi na poplavnem območju se ne sme poslabšati obstoječa poplavna varnost. Za vsak poseg na poplavnem območju je treba predhodno pridobiti vodno soglasje.
OPR_7, OPR_12, OPR_13, OPR_14, OPR_15, OPR_16, OPR_17, OPR_18, OPR_20, OPR_21, OPR_25, OPR_27, OPR_28, OPR-38, OPR-40	Na območju registriranega arheološkega najdišča je treba pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja pridobiti kulturnovarstvene pogoje.
OPR_5 do OPR_10 ter OPR_13	Na območju KP Kolpa so dopustni posegi v skladu z Uredbo o KP Kolpa oz. Upravljavskim načrtom KP Kolpa.
OPR_13	Trasa predvidenega daljnovoda severozahodno od Gorenjcev pri Adlešičih se smiselno prilagodi potekom cest in poti.
OPR_18	Stojni stebri predvidenega daljnovoda v Kanižarici se locirajo izven

	območja naravne vrednote Dobličica.
OPR_12	Trasa predvidenega daljnovoda pri Otovcu se smiselno prilagodi morfologiji terena ter potekom cest in poti, stojni stebri se locirajo izven območja suhe struge.

(2) Preostali prostor občine se ureja ob upoštevanju krajinskih značilnosti posameznih območij. Zagotavlja se predvsem ohranjanje ekoloških procesov v kulturni krajini in na naravnih območjih ter krajinskih značilnosti:

- sklenjena gozdna območja in gozdni fragmenti,
- vinogradi z zidanicami,
- dolina Kolpe z značilnimi naravnimi reliefnimi oblikami (struga reke in njenih pritokov, obvodne ravnice),
- ožji obvodni prostori Kolpe, Lahinje, Dobličice in drugih vodotokov z vodosilnimi objekti,
- značilne kraške prvine (vrtače in erodirana tla do kamninske podlage, drobna parcelna struktura, mozaična izmenjava kmetijskih in gozdnih zemljišč),
- ustvarjene reliefne oblike (obdelovalne terase, delane vrtače),
- stična območja med naselji in kmetijskimi površinami (sadovnjaki, ohišnice, odprte površine naselja);
- vodosilni objekti ob vodotokih se ohranjajo; lahko se obnavljajo za enak namen in/ali v kombinaciji z bivanjem in turistično ponudbo, in sicer v enakih gabaritih ali z odstopanji od teh gabaritov, kar se uskladi s pristojnimi službami za upravljanje voda in za varstvo narave ter kulturne dediščine.
- pri tem se smiselno upoštevajo smernice za ohranjanje narave, voda in varstvo kulturne dediščine.

10 NAČINI UREJANJA PROSTORA

121. člen
(predvideni OPPN)

- Urejanje se načrtuje v okviru naslednjih OPPN:

a) Na območju UN Črnomelj:

Zap. št.	ŠIFRA PODENOTE	IME PODENOTE
1	ČR_2/27_OPPN	OPPN Čardak zahod II
2	ČR_3/12_OPPN	OPPN Semiška cesta - nova pozidava
3	ČR_4/15_OPPN	OPPN Med Metliško in Belokranjsko
4	ČR_6/9_OPPN	OPPN Starihov hrib
5	ČR_10/7_OPPN	OPPN Majer – nova pozidava
6	ČR_10/8_OPPN	OPPN Majer – stanovanjska soseska
7	ČR_13/6_OPPN	OPPN Belsad
8	ČR_13/8_OPPN	OPPN Gadina
9	ČR_13/9_OPPN	OPPN Kočevje – ob obvoznici
10	ČR_15/1_OPPN	OPPN Vražji kamen – rekreacijsko območje
11	ČR_16/1_OPPN	OPPN Zajčje drage

b) Na območju preostalih naselij:

IME NASELJA	ŠIFRA ENOTE	IME ENOTE
Brdarci	BRD_4_OPPN	OPPN Golf igrišče 1. faza

Dolenjci	DOL_3_OPPN	OPPN Dolenjci
Dolenjci	DOL_15_OPPN	OPPN kamp Dolenjci
Dragatuš	DRT_7_OPPN	OPPN Dragatuš 2. faza
Drenovec	DRE_10_OPPN	OPPN Drenovec - jug
Griblje	GRI_4_OPPN	OPPN Griblje I
Griblje	GRI_5_OPPN	OPPN Griblje II
Močile	MOČ_1_OPPN	OPPN Močile
Naklo	NAK_9_OPPN	OPPN Sončna elektrarna Naklo
Pobrežje	POB_1_OPPN	OPPN Pobrežje
Rožič Vrh	ROV_3_OPPN	OPPN Novi del naselja
Sinji Vrh	SIV_7_OPPN	OPPN Suha dolina
Stari trg ob Kolpi	STK_2_OPPN	OPPN Stari trg ob Kolpi
Šipek	ŠIP_2_OPPN	OPPN terme
Veliki Nerajec	VNE_2_OPPN	OPPN Veliki Nerajec
Vinica	VNC_7_OPPN in VNC_8_OPPN	OPPN Kamp Vinica
Vranoviči	VRA_4_OPPN	OPPN odlagališče odpadkov Vranoviči

(5) V primerih, ko so območja ali deli območij veljavnih OPPN s tem odlokom opredeljeni za pripravo OPPN, se do njihovega sprejetja upoštevajo določila veljavnih OPPN ne glede na NRP, ki je določena s tem odlokom in s kartografskim delom.

(6) Za območja, ki se urejajo z OPPN, se pripravi po en OPPN ali več OPPN, pri čemer se zagotovi, da posamezen OPPN vključuje prostorsko in funkcionalno smiselno zaključeno enoto, vključno s predvidenimi zelenimi površinami in GJI, in da dinamika priprave posameznih OPPN zagotavlja smiselno faznost prostorskih ureditev. Več OPPN se lahko pripravlja v skupnem postopku kot en OPPN.

(7) Če se izdela OPPN samo za del območja, za katerega je opredeljena izdelava OPPN, se pripravi strokovne podlage za celotno območje OPPN in se sočasno z delom OPPN sprejme za celotno območje tudi rešitev omrežja prometne in GJI ter izdela program opremljanja zemljišča, ki bo podlaga za izračun stroškov komunalnega opremljanja tudi za vsak posamezni OPPN.

(8) Meje in PNR na območju OPPN, ki so prikazani v kartografskem delu tega OPN, se v fazi njegove priprave lahko prilagodijo podrobnim programskim zahtevam in razmeram na terenu, optimizaciji rešitev ter ureditvam dostopov in infrastrukture. Meje OPPN se lahko spremenijo, če se v strokovnih podlagah ugotovi utemeljena potreba po spremembi meje OPPN ter pod pogojem, da s spremenjeno mejo soglašajo lastniki na novo vključenih ali izključenih parcel ali da je ugotovljen splošni interes v zvezi s spremembo območja OPPN. Z vsakim novim OPPN je dopustno prekriti in razveljaviti veljavni OPPN, ki ureja območje.

(9) Na območju OPPN za stanovanjsko gradnjo se lahko določi, da je del ali celotno območje urejanja čisto stanovanjsko območje v smislu predpisov o varstvu pred hrupom, če so pri načrtovanju upoštevani urbanistični, arhitekturni in tehnični ukrepi varstva pred hrupom.

(10) Na območjih, na katerih je skladno s tem odlokom predvidena izdelava OPPN, so pred sprejetjem OPPN na stavbnih zemljiščih dopustni posegi:

- redna in investicijska vzdrževalna dela na obstoječih objektih ter rekonstrukcije,
- gradnja pomožnih objektov na obstoječih gradbenih parcelah za lastne potrebe in postavitev začasnih objektov ter ograj,
- gradnja kmetijsko gozdarskih objektov na obstoječih gradbenih parcelah kmetije kot nadomestitve obstoječih objektov,
- odstranitve obstoječih objektov,
- gradnje, rekonstrukcije, vzdrževanje in odstranitve GJI in drugih omrežij in objektov v javni rabi, ki niso v nasprotju z načrtovanimi gradnjami v OPPN,
- prizidave in spremembe namembnosti obstoječih legalno zgrajenih objektov v skladu z določili podrobnejših PIP za posamezne PNR in posebnih PIP za posamezne EUP,
- gradnja objektov in naprav za potrebe obrambe in zaščite in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,

- tematske raziskave za namen določitve varstvenih režimov in evidentiranja stanja,
- začasne ureditve, kot so parkirišča, zelenice, igrišča, vrtički, ureditve za odvodnjavanje in podobno, pri čemer se njihovo oblikovanje uskladi s splošnimi PIP tega odloka,
- novogradnje, če se s strokovno prostorsko preveritvijo, ki jo izdela pooblaščeni prostorski načrtovalec, pristojen za izdelavo OPPN, dokaže, da s tem posegom ne bodo poslabšane možnosti za celostno urejanje na območju OPPN.

(11) Na nezazidanih stavbnih zemljiščih morajo lastniki parcele vzdrževati v urejenem stanju. Lahko jih uporabljajo občasno, z rabo, ki ni funkcionalno ali vizualno moteča za celotno območje.

122. člen
(pogoji za pripravo OPPN, ki niso opredeljeni v kartografskem delu tega odloka)

(1) OPPN, ki s tem odlokom niso posebej opredeljeni, se izdelajo za prostorske ureditve, za katere so znani investitorji, za načrtovanje in rekonstrukcijo GJI, za zagotavljanje delovanja obveznih lokalnih javnih gospodarskih služb; za urejanje površin, namenjenih javnemu dobru in za urejanje območij, ki so predvidena za sanacijo in prenovo naselij ter za sanacije posledic naravnih nesreč, če so skladni s strateškim delom tega odloka.

(2) Kriteriji za določanje prostorskih ureditev, za katere se lahko izdela OPPN, kjer tak prostorski akt s tem odlokom še ni predviden:

- gradnja objektov z enim ali dvema stanovanjema, kadar gre za več kot osem objektov ali za površino, ki presega 0,8 ha,
- gradnja objektov z več stanovanji in objektov za posebne oblike bivanja, kadar je kapaciteta objekta več kot 50 stanovanj oz. 100 postelj,
- igrišče za golf ne glede na velikost, kamp nad 0,5 ha,
- na površinah, kjer je treba urediti novo parcelacijo za gradnjo objektov (tudi komasacija ali razlastitev) in na površinah, ki nimajo urejenih dovozov,
- na območjih proizvodnih dejavnosti velikosti več kot 0,5 ha, kadar gre za kompleksne preureditve ter novogradnje na mestu obstoječih objektov oziroma con ali za sanacijo ali za spremembe tehnologije,
- gradnja GJI s pripadajočimi infrastrukturnimi objekti ter objekti GJI, ki obsegajo več kot 0,5 ha ureditev, razen v primerih, ko gre za kompleksno gradnjo manjšega obsega, ki je kot taka opredeljena s tem odlokom,
- gradnja infrastrukturnih objektov in naprav, ki niso namenjeni izvajanju gospodarskih javnih služb,
- graditev objektov, katerih dimenzije in oblikovanje ter vrsta PNR bi zaradi prilagajanja posebnim zahtevam za energetsko varčno gradnjo, rabo alternativnih virov energije, delovanje ali prezentacijo posebnih dejavnosti in podobno odstopale od PIP, določenih s tem odlokom,
- prostorske ureditve za odlaganje oziroma vnos zemljine in inertnih gradbenih ter drugih materialov in druge večje spremembe reliefa,
- graditev objektov in prostorske ureditve za zagotovitev javnih koristi in za kompleksne prostorske ureditve v mestnem jedru Črnomlja,
- urejanje širšega obvodnega prostora Kolpe in pritokov, ki poleg priobalnega zemljišča vodotoka obsega tudi vplivno območje vodotoka (predvsem za kompleksne ali prostorsko obsežne ureditve),
- sanacija razpršene poselitve in razpršene gradnje na vinogradniških in drugih območjih ter sanacija drugih razvrednotenih območij,
- prostorske ureditve, za katere je skladno s predpisi o varstvu okolja treba izvesti presojo vplivov na okolje,
- prostorske ureditve zunaj naselij na območjih, pomembnih za prepoznavnost občine.

(3) Za OPPN, ki posegajo na EUP izjemnih krajin in drugih območij prepoznavnosti prostora, se v okviru strokovnih podlag obvezno izdelajo tudi krajinske preveritve in utemeljitve.

123. člen
(splošni pogoji za parcelacije na območjih, ki se urejajo z OPPN)

(1) Na območjih, ki se urejajo z veljavnim OPPN, so dopustni postopki spreminjanja in urejanja mej zemljiških parcel, ki so skladni z določili veljavnega OPPN.

(2) Na območjih, ki se urejajo s predvidenim OPPN, so do uveljavitve dopustne nove izmere, dopustne obodne parcelacije in geodetski postopki za urejanje obstoječih ter načrtovanih objektov in naprav GJI.

(3) Na območjih, za katera ta odlok do uveljavitve predvidenega OPPN dovoljujejo gradnje objektov, so dopustni geodetski postopki zaradi določanja gradbene parcele in pridobitve uporabnega dovoljenja. Dopustne so tudi obodne parcelacije po meji območja EUP, v kateri so dopustne gradnje, do uveljavitve OPPN, določene s tem odlokom.

IV. PREHODNE, POSEBNE IN KONČNE DOLOČBE
1 PREHODNE DOLOČBE

124. člen
(veljavnost in prenehanje veljavnosti prostorskih izvedbenih aktov)

(1) Z dnem uveljavitve tega odloka ostanejo v veljavi oz. delno v veljavi naslednji izvedbeni akti:

Šifra EUP	IME DOKUMENTA	OBJAVA ODLOKA
ADL_9_OPPN	Ureditveni načrt Adlešiči	Uradni list RS, št. 14/98, 57/03
ČR_2/26_OPPN	Lokacijski načrt za obvoznico Črnomelj	Uradni list RS, št. 81/03, 70/17
ČR_2/23_OPPN	Zazidalni načrt Danfoss Črnomelj	Uradni list RS, št. 27/96, 69/00, 47/02, 81/03, 38/06, 55/13, 81/13, 56/17 in 39/18
ČR_2/24_OPPN	Zazidalni načrt Štorov hrib v Črnomlju	Skupščinski Dolenjski list, št. 14/90, 02/91
ČR_2/25_OPPN	Zazidalni načrt Čardak v Črnomlju, razen zemljišč parc. št. del 924/1, 924/10, del 924/11, del 924/14, del 924/23, 924/26, del 925/1, 925/2, del 925/11, del 950/5, k.o. Črnomelj, na katerih se ZN razveljavi	Uradni list RS, št. 89/02, 92/05, 5/17 in 39/18
ČR_3/11_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt za stanovanjsko območje Pod gozdom	Uradni list RS, št. 59/13
ČR_3/12 OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Semiška cesta	Uradni list RS, št. 43/18
ČR_6/8_OPPN	Občinski lokacijski načrt mestno jedro Črnomelj, razen zemljišč parc. št. del 1187/2, 1253/9, del 1253/10, del 1253/11, del 1253/12, 1253/13, del 1253/14, del 1253/15, del 1253/16, del 1253/25, k.o. Loka, na katerih se OLN razveljavi	Uradni list RS, št. 92/05, 32/08-tehnični popravek
ČR_10/6_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Majer	Uradni list RS, št. 5/17
ČR_13/7_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Kočevje	Uradni list RS, št. 2/15
ČR_11/5_OPPN	Zazidalni načrt Drage 2. faza v Črnomlju, razen zemljišč parc. št. del 1290/4, del 1290/5, del 1290/6, del 1290/19, 1292/1, del 2431/2, k.o. Loka, na katerih se ZN razveljavi	Uradni list RS, št. 47/98
ČR_14/10_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Tehnološko razvojnega industrijskega središča (TRIS) Kanižarica	Uradni list RS, št. 52/10, 55/14 (obvez. razlaga) in 51/16
DRT_4_OPPN, DRT_5_OPPN, DRT_6_OPPN	Občinski lokacijski načrt Dragatuš 1. faza, razen zemljišč parc. št. 1019/3, 1020/2, 1022/2, 1025/3, 1036/2, 1038/3, 1048/1, 1049/1, 1049/2, 1154/1, 1154/2, 1154/3 in deli zemljišč parc. št. 993, 998,	Uradni list RS, št. 120/05

Šifra EUP	IME DOKUMENTA	OBJAVA ODLOKA
	999, 1002/1, 1002/2, 1012, 1013, 1014/1, 1014/2, 1019/2, 1019/5, 1020/1, 1022/1, 1025/2, 1026/2, 1029/1, 1029/2, 1031, 1032/1, 1032/2, 1037, 1038/1, 1043/1, 1043/2, 1046/2, 1051/2, 1054/2, 1055/1, 1058, 1059/2, 1062/2, 1063/1, 1065, 1070/1, 1070/2, 1071/1, 1071/2, 1072, 1075/1, 1075/2, 1076/2, 1077/1, 1078, 1081, 1082/2, 1090/3, 1090/5, 1098/2, 1105/1, 1105/3, 1111, 1112/1, 1119, 1120, 1127, 1128, 1135, 1136/2, 4662/1, 4662/2, 4663/2, 4670/1, k.o. Dragatuš, na katerih se OLN razveljavi	
GSV_4_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt za kamnolom Suhor	Uradni list RS, št. 98/07
OTO_4_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt za gospodarsko cono Otovec	Uradni list RS, št. 2/11, 79/15
RUV_2_OPPN	Občinski lokacijski načrt poslovna cona Ručetna vas	Uradni list RS, št. 140/04
VRA_3_OPPN	Občinski lokacijski načrt podcenter za ravnanje z odpadki (PCRO) in deponija inertnih odpadkov Vranoviči, razen na zemljišč parc. št. del 1528/1, del 1528/2, del 1528/4, del 1528/5, 1528/6, del 2066/4, k.o. Vranoviči, na katerih se OLN razveljavi	Uradni list RS, št. 29/07
LOK_12_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Kmetija pri Vražjem kamnu	Uradni list RS, št. 55/14
POL_3_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt za turistično območje Podlog	Uradni list RS, št. 47/13
ČR_3/12_OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt Semiška cesta	Uradni list RS, št. 43/18

(2) Z dnem uveljavitve tega odloka prenehajo oz. delno prenehajo veljati naslednji prostorski planski in izvedbeni akti:

IME DOKUMENTA	OBJAVA ODLOKA
Dolgoročni plan Občine Črnomelj za obdobje 1986–2000 – s spremembami in dopolnitvami	Skupščinski Dolenjski list, št. 13/90, Uradni list RS, št. 45/95, 57/95, 43/00, 81/03, 119/03, 79/04, 73/08-tehnični popravek, 46/09
Prostorske sestavine družbenega plana Občine Črnomelj za obdobje 1986–1990 – s spremembami in dopolnitvami	Skupščinski Dolenjski list, št. 2/87, 7/91, 11/91, Uradni list RS, št. 45/95, 57/95, 43/00, 81/03, 119/03, 79/04, 73/08-tehnični popravek, 46/09
Prostorsko ureditveni pogoji za območji Krajevnih skupnosti Adlešiči in Griblje	Uradni list RS, št. 66/95, 36/02, 121/03, 65/06, 75/08, 108/08, 30/09, 46/09
Prostorsko ureditveni pogoji za ureditveno območje Črnomlja in naselij Vojna vas, Svibnik, Kanižarica in Blatnik	Skupščinski Dolenjski list, št. 14/90, Uradni list RS, št. 57/98, 69/00,135/03, 63/04, 66/05, 65/06, 63/07, 75/08, 108/08, 51/10-obvezna razlaga
Prostorsko ureditveni pogoji za območja Krajevnih skupnosti Dragatuš (del), Sinji vrh in Vinica	Uradni list RS, št. 70/95, 121/03, 57/06, 75/08, 108/08, 46/09
Prostorsko ureditveni pogoji za območje Krajevne skupnosti Stari trg	Uradni list RS, št. 39/94, 35/97, 81/02 in 121/03, 75/08, 108/08
Prostorski ureditveni pogoji za območja KS Dragatuš (delno), KS Butoraj, KS Tribuče, KS Dobliče-Kanižarica (delno), KS Črnomelj (delno), KS Talčji Vrh in KS Petrova vas	Uradni list RS, št. 119/03, 23/06, 40/07, 75/08, 108/08, 109/08-obvezna razlaga, 46/09

IME DOKUMENTA	OBJAVA ODLOKA
Prostorski ureditveni pogoji za sanacijo degradiranega prostora v občini Črnomelj	Uradni list RS, št. 39/94
Zazidalni načrt Kočevje pri Črnomlju	Skupščinski Dolenjski list, št. 24/82
Lokacijski načrt spremljajočih objektov pokopališča v Vojni vasi	Skupščinski Dolenjski list, št. 15/89
Zazidalni načrt Čardak v Črnomlju na zemljiščih parc. št. del 924/1, 924/10, del 924/11, del 924/14, del 924/23, 924/26, del 925/1, 925/2, del 925/11, del 950/5, k.o. Črnomelj	Uradni list RS, št. 89/02, 92/05
Zazidalni načrt obrtne cone v Črnomlju na delih zemljišč parc. št. 708/9, 708/19, 722/1, 1195/2, 1195/5, k.o. Črnomelj	Skupščinski Dolenjski list, št. 02/90
Ureditveni načrt Adlešiči na zemljiščih oziroma delih zemljišč s parc. št 235, 5154/4, del 4759 in del 4758/1, vse k.o. Adlešiči	Uradni list RS, št. 14/98
Zazidalni načrt Drage 2. faza v Črnomlju na zemljiščih parc. št. del 1290/4, del 1290/5, del 1290/6, del 1290/19, 1292/1, del 2431/2, k.o. Loka	Uradni list RS, št. 47/98
Občinski lokacijski načrt mestno jedro Črnomelj na zemljiščih parc. št. del 1187/2, k. o. Črnomelj ter 1253/9, del 1253/10, del 1253/11, del 1253/12, 1253/13, del 1253/14, del 1253/15, del 1253/16, del 1253/25, k.o. Loka	Uradni list RS, št. 92/05, 32/08-tehnični popravek
Občinski lokacijski načrt podcenter za ravnanje z odpadki (PCRO) in deponija inertnih odpadkov Vranoviči na zemljiščih parc. št. del 1528/1, del 1528/2, del 1528/4, del 1528/5, 1528/6, del 2066/4, k.o. Vranoviči	Uradni list RS, št. 29/07
Občinski lokacijski načrt Dragatuš 1. faza na zemljiščih parc. št. 1019/3, 1020/2, 1022/2, 1025/3, 1036/2, 1038/3, 1048/1, 1049/1, 1049/2, 1154/1, 1154/2, 1154/3 in deli zemljišč parc. št. 993, 998, 999, 1002/1, 1002/2, 1012, 1013, 1014/1, 1014/2, 1019/2, 1019/5, 1020/1, 1022/1, 1025/2, 1026/2, 1029/1, 1029/2, 1031, 1032/1, 1032/2, 1037, 1038/1, 1043/1, 1043/2, 1046/2, 1051/2, 1054/2, 1055/1, 1058, 1059/2, 1062/2, 1063/1, 1065, 1070/1, 1070/2, 1071/1, 1071/2, 1072, 1075/1, 1075/2, 1076/2, 1077/1, 1078, 1081, 1082/2, 1090/3, 1090/5, 1098/2, 1105/1, 1105/3, 1111, 1112/1, 1119, 1120, 1127, 1128, 1135, 1136/2, 4662/1, 4662/2, 4663/2, 4670/1, k.o. Dragatuš	Uradni list RS, št. 120/05
Lokacijski načrt za centralno čistilno napravo Črnomelj	Skupščinski Dolenjski list, št. 08/90, Uradni list RS, št. 25/91, 21/92, 43/00

2 POSEBNE DOLOČBE

125. člen
(varstvena območja dediščine objektov)

Do uveljavitve varstvenih območij dediščine se skladno s predpisi o varstvu kulturne upoštevajo enote kulturne dediščine vključene v Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine za območje Občine Črnomelj (ZVKDS OE Novo mesto, februar 2008 in v Strokovne podlage za razglasitev kulturnih spomenikov na območju občine Črnomelj, 2018), ki se hranijo na sedežu občine Črnomelj in Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Novo mesto.

126. člen
(nedovoljene gradnje)

(1) Za objekte, ki so nedovoljena gradnja in so bili zgrajeni pred uveljavitvijo tega odloka, so do odstranitve ali pridobitve gradbenega dovoljenja (če je to možno pod pogoji tega odloka) dopustna redna vzdrževalna dela z namenom preprečitve nevarnosti za ljudi in okolje.
(2) Določila 2. in 3. odstavka 68. člena ne veljajo za pridobitev gradbenih dovoljenj za nedovoljene gradnje, ki so bile zgrajene pred uveljavitvijo tega odloka.

127. člen
(dokončanje začetih postopkov)

Postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja za manj zahtevne in nezahtevne objekte, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega odloka, se končajo po določbah izvedbenih aktov občine, veljavnih v času vložitve vloge za izdajo gradbenega dovoljenja.

128. člen
(hramba OPN)

(1) OPN je izdelan v digitalni obliki in tiskan v treh (3) izvodih v analogni obliki.
(2) OPN v analogni in digitalni obliki se hrani in je na vpogled na sedežu Občine Črnomelj.

3 KONČNA DOLOČBA

129. člen
(veljavnost občinskega prostorskega načrta)

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

V Črnomlju, …… 2018
Številka: 350-……..

Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l. r.«

2. člen
(preglednica vrst pomožnih in začasnih objektov po posameznih podrobnejših namenskih rabah prostora – Priloga 1)

Priloga 1 (preglednica z dopustnimi nezahtevnimi objekti po posameznih vrstah PNR) se v celoti zamenja, tako da se po novem imenuje »Preglednica vrst pomožnih in začasnih objektov po posameznih podrobnejših namenskih rabah prostora«. Priložena je kot Priloga 1 tega odloka.

3. člen
(usmeritve za umestitev in oblikovanje objektov – Priloga 2)

Doda se nova Priloga 2 »Usmeritve za umestitev in oblikovanje objektov«. Priložena je kot Priloga 2 tega odloka.

4. člen
(spremembe grafičnih prikazov OPN)

Grafični prikazi strateškega in izvedbenega dela se v celoti zamenjajo.

POSEBNI DOLOČBI

5. člen
(hramba SD OPN)

(1) SD OPN Občine Črnomelj so izdelane v digitalni obliki in tiskane v treh (3) izvodih v analogni obliki.
(2) SD OPN Občine Črnomelj v analogni in digitalni obliki se hranijo in so na vpogled na sedežu Občine Črnomelj.

6. člen
(nadzorstvo)

Nadzor nad SD OPN Občine Črnomelj opravlja ministrstvo za okolje in prostor.

KONČNA DOLOČBA

7. člen
(veljavnost SD OPN)

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu RS.

V Črnomlju, ……
Številka: ……

Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l. r.

Priloga 1: Preglednica vrst pomožnih in začasnih objektov po posameznih podrobnejših namenskih rabah prostora

	S - stanovanjska območja								C – območja centralnih dejavnosti						I – proizvodne dej.			B – pos. obm.	Z – območja zelenih površin						Infras tr	A – razpršena poselitev							Kmetijska zemlj.		Gozdna zemljišča				Vode	Min. sur.
Pomožni objekti	**SSs**	**SSn**	**SSv**	**SBv**	**SKs**	**SKk**	**SKg**	**SP**	**CU**	**CD**	**CDo**	**CDi CDz**	**CDv**	**CDk**	**IP**	**IG**	**IK**	**BT**	**ZS**	**ZSk**	**ZP**	**ZV**	**ZD**	**ZK**	**P,E,O**	**As**	**Az**	**Ao**	**Av**	**Ap**	**Ak**	**Ag**	**K1**	**K2**	**Gg**	**Gpn**	**Gpr**	**Gv**	**VC**	**LN**
Pomožni objekti																																							
nadstrešek	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						●	●			●	●	●								●
rezervoar za UNP ali nafto	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●					●	●	●	●	●	●	●									●
zajetje, vrtina ali vodnjak	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●	●	●
zbiralnik za kapnico	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●16	●16	●16						●
lopa	●			●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●19		●	●				●		●									●
drvarnica	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●								●			●	●	●									
garaža	●	●	●20	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●							●	●			●		●									●
steklenjak	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●			●	●	●	●								●			●		●									
uta, senčnica	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●		●	●11	●11	●		●									
bazen	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●							●				●										
utrjena dovozna pot	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●9	●9	●			●		●
pokrito skladišče za lesna goriva					●	●	●								●	●	●								●	●					●									●
letna kuhinja, savna, zimski vrt, vetrolov ipd.	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●								●				●	●									
nepretočna greznica / mala komunalna čistilna naprava	●	●			●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●		●	●	●	●	●	●	●		●16	●16						●
rezervoar za vodo (samo vkopan)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●				●	●	●	●	●	●	●	●1	●1	●16						●
ograja	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●5	●5							●
podporni, oporni zid	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●6	●6							●
Pomožni cestni objekti																																							
objekt za odvodnjavanje ceste	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●3	●3	●	●		●	●	●
cestni snegolov	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●	●3	●3	●	●			●	●
objekt javne razsvetljave	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●3	●3	●					●
cestni silos																									●							●3	●3							●
varovalne in protihrupne ograje	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●	●	●	●	●	●	●			●3	●3							●
samostojno parkirišče	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●	●	●	●	●	●	●									●
Pomožni železniški objekti																																							
objekt za odvodnjavanje železniških tirov																									●															
palisade, lovilne mreže in prosto viseče mreže																									●															
objekt za usmerjanje električne razsvetljave																									●															
zavetiščna utica																									●															
zavetišče																									●															
Pomožni žičniški objekti																																							
objekt prometne oziroma varnostne signalizacije																		●	●						●															
objekt za usmerjanje električne razsvetljave																		●	●						●															
žičniški zabojnik																		●	●						●															
Pomožni letališki objekti																																							
Pomožni objekti na smučišču																			●																					
Pomožni energetski objekti																																							
nizkonapetostno distribucijsko elektroenergetsko omrežje	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●
ločilno oziroma krmilno mesto na elektroenergetskih omrežjih	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●
signalno-zaščitni vod	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●
relejna hišica	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●
priključni plinovod	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●		●		●			●	●	●	●	●	●	●	●	●						
priključek na distribucijsko plinovodno omrežje	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●						●
etažni plinski priključek	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●				●							●	●	●	●	●	●	●	●	●							
tipski zabojnik za skladiščenje jeklenk za UNP	●	●	●	●	●	●	●		●	●	●				●	●	●	●							●															

	S - stanovanjska območja								C – območja centralnih dejavnosti						I – proizvodne dej.			B – pos. obm.	Z – območja zelenih površin						Infras tr	A – razpršena poselitev							Kmetijska zemlj.		Gozdna zemljišča				Vode	Min. sur.
Pomožni objekti	**SSs**	**SSn**	**SSv**	**SBv**	**SKs**	**SKk**	**SKg**	**SP**	**CU**	**CD**	**CDo**	**CDi CDz**	**CDv**	**CDk**	**IP**	**IG**	**IK**	**BT**	**ZS**	**ZSk**	**ZP**	**ZV**	**ZD**	**ZK**	**P,E,O**	**As**	**Az**	**Ao**	**Av**	**Ap**	**Ak**	**Ag**	**K1**	**K2**	**Gg**	**Gpn**	**Gpr**	**Gv**	**VC**	**LN**
Pomožni komunikacijski objekti																																							
telekomunikacijske antene in oddajniki									•	•	•	•	•		•	•	•	•							•									•			•		•
priključek na komunikacijska omrežja	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•
Pomožni komunalni objekti																																							
vodovodni priključek	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•
objekt s hidroforno postajo	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•
kanalizacijski priključek	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•
tipska oziroma montažna greznica	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•
mala komunalna čistilna naprava	•12	•12			•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12		•12		•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•12	•					•
zbiralnica ločenih frakcij (ekološki otok)	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	•	•	•	•								•
cestni priključek na javno občinsko cesto	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•3	•3	•	•				•
priključek na vročevod oziroma toplovod	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
drugi pomožni komunalni objekti	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•
vodno zajetje in objekti za akumulacijo vode in namakanje	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•4	•4	•			•	•
pomožni objekti za spremljanje stanja okolja	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
vrtina ali vodnjak, potrebna za raziskave	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•
vodnjak, vodomet	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•2	•2						•
Pomožni obrambni objekti																																							
prijavnica																																							
nadstrešnica za motorna vozila																																							
objekt varnostne signalizacije																																							
objekt za usmerjanje električne razsvetljave																																							
antenski drog																																							
varovalna ograja																																							
heliport												•																											
Pomožni kmetijsko gozdarski objekti																																							
čebelnjak					•	•	•	•	•		•	•					•	•			•					•			•	•	•	•	•10	•10	•7	•7				
gozdna učna pot																			•	•	•		•		•								•	•	•	•		•		
grajena gozdna vlaka																																			•	•		•		
poljska pot					•	•	•	•									•		•	•	•		•		•	•			•	•	•	•	•	•						
ribnik kot vodno zajetje					•	•	•	•									•	•	•		•		•			•					•		•	•	•				•	
vrtina ali vodnjak					•	•	•										•		•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•		•7	•7	•				•	
krmišče, molzišče, hlevski izpust, staja					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7	•18	•18				
ograje za pašo živine, za zaščito pred divjadjo					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7	•15					
grajena obora					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7	•					
rastlinjak					•	•	•					•					•									•			•		•	•	•7	•7						
gozdna cesta																																			•	•		•		
kašča, kozolec, senik					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						
kmečka lopa					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						
silos					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						
skedenj					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						
gnojišče					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						
zbiralnik gnojnice, gnojevke					•	•	•										•									•			•		•		•7	•7						
vodni zbiralnik					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7	•					
napajalno korito					•	•	•										•									•			•		•	•	•7	•7						

	S - stanovanjska območja								C – območja centralnih dejavnosti						I – proizvodne dej.			B – pos. obm.	Z – območja zelenih površin						Infras tr	A – razpršena poselitev							Kmetijska zemlj.		Gozdna zemljišča				Vode	Min. sur.
Pomožni objekti	**SSs**	**SSn**	**SSv**	**SBv**	**SKs**	**SKk**	**SKg**	**SP**	**CU**	**CD**	**CDo**	**CDi CDz**	**CDv**	**CDk**	**IP**	**IG**	**IK**	**BT**	**ZS**	**ZSk**	**ZP**	**ZV**	**ZD**	**ZK**	**P,E,O**	**As**	**Az**	**Ao**	**Av**	**Ap**	**Ak**	**Ag**	**K1**	**K2**	**Gg**	**Gpn**	**Gpr**	**Gv**	**VC**	**LN**
drugi pomožni kmetijsko gozdarski objekti, ki so namenjeni kmetijski pridelavi in niso namenjeni bivanju					•	•	•										•								•			•		•	•	•7,14	•7,14						
objekti za rejo živali (enoetažen objekt, namenjen reji živali)					•	•	•										•								•			•		•	•								
objekti za kmetijske proizvode in dopolnilno dejavnost, ki niso namenjeni bivanju					•	•	•										•								•			•		•	•								
pomol																		•		•			•						•										•	
čolnarna																		•		•			•																•	
Vadbeni objekti																																								
kolesarska steza	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•3	•3	•	•				
planinska pot	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•
smučišče																			•				•										•13	•13						
sprehajalna pot	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	
športno strelišče																			•																					
trimska steza	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•			•	•	•	•			•	•				
vzletišče																		•	•				•												•					
Spominska obeležja	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•			•	•	•				•	•			•	
Urbana oprema																																								
nadkrita čakalnica	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•							•	•			•	•	•		•3	•3	•17					•
javna kolesarnica z nadstrešnico	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•		•		•								•3	•3						
transparent	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•															
skulptura idr.	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•			•	•				
kiosk oz. tipski zabojnik	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•																	
vodnjak	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•															
otroško igrišče	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•				•	•	•	•		•																	
obešanka na drogu javne razsvetljave	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•								
drugi pomožni objekti v javni rabi	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•																					•
objekt za oglaševanje	•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8		•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8	•8				•8		•8															
Pomožni objekti, namenjeni obrambi in varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami ter pomožni objekt za spremljanje stanja okolja in naravnih pojavov																																								
objekt, namenjen obrambi, zaščiti in reševanju, npr. zaklon, zaklonilnik, vadbeni prostor, plezalni objekt, vadbeni bunker, vadišče na prostem, vojaško strelišče																																								
meteorološki objekt za monitoring kakovosti zraka, objekt za hidrološki monitoring površinskih voda, objekt za monitoring podzemnih voda, objekt za opazovanje neba, objekt za spremljanje seizmičnosti	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•
Začasni objekti																																								
odprti sezonski gostinski vrt	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•		•			•	•	•	•		•									
pokrit prostor z napihljivo konstrukcijo ali montažni šotor					•					•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•				•															
oder z nadstreškom	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•		•		•	•	•	•	•		•		•	•						
pokriti prireditveni prostor	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•		•		•		•								•	•						
cirkus									•	•		•			•	•		•	•		•		•		•								•	•						
začasna tribuna	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•				•	•		•		•		•								•	•						
objekt za skladiščenje nenevarnih snovi	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•						•															•

	S - stanovanjska območja								C – območja centralnih dejavnosti						I – proizvodne dej.			B – pos. obm.	Z – območja zelenih površin						Infras tr	A – razpršena poselitev							Kmetijska zemlj.		Gozdna zemljišča				Vode	Min. sur.
Pomožni objekti	**SSs**	**SSn**	**SSv**	**SBv**	**SKs**	**SKk**	**SKg**	**SP**	**CU**	**CD**	**CDo**	**CDi CDz**	**CDv**	**CDk**	**IP**	**IG**	**IK**	**BT**	**ZS**	**ZSk**	**ZP**	**ZV**	**ZD**	**ZK**	**P,E,O**	**As**	**Az**	**Ao**	**Av**	**Ap**	**Ak**	**Ag**	**K1**	**K2**	**Gg**	**Gpn**	**Gpr**	**Gv**	**VC**	**LN**
športno igrišče na prostem (grajena ali utrjena površina, ki ni izvedena v obliki stadiona in nima spremljajočih objektov ali tribun)										•		•						•	•	•	•		•																

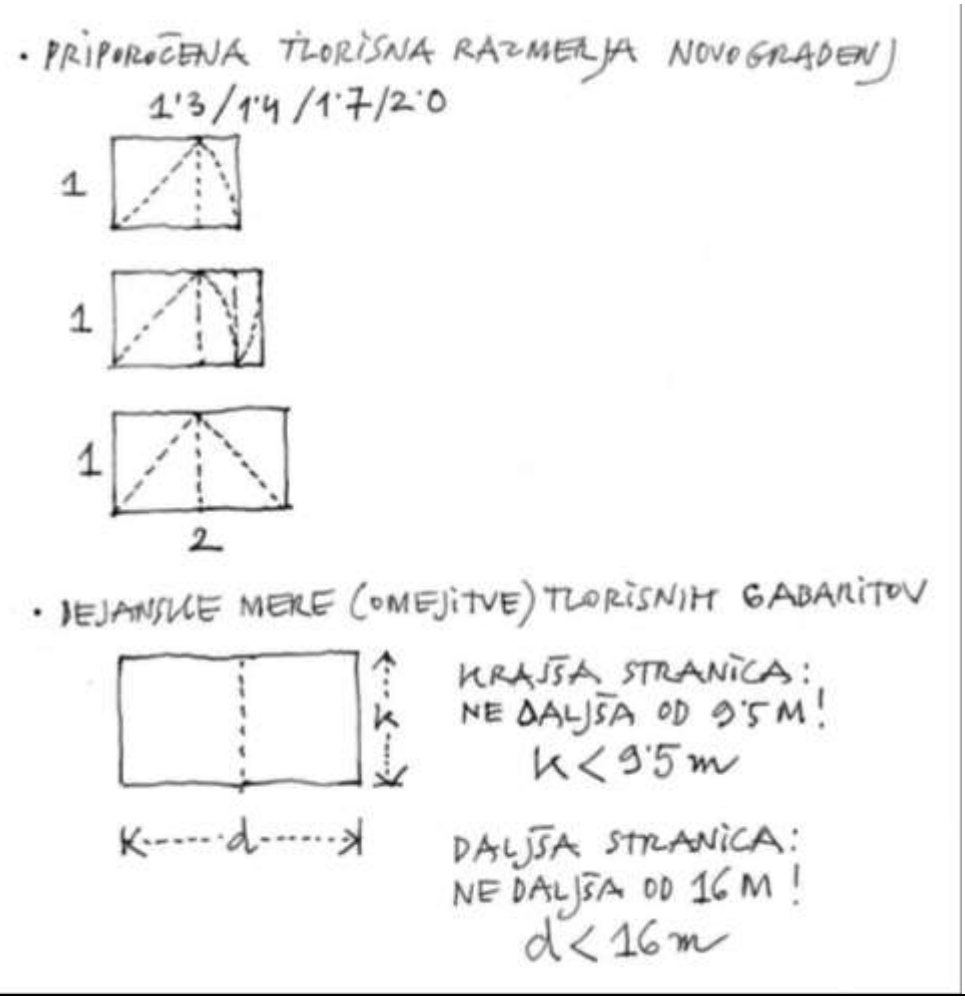
Sso - za gradnjo pomožnih objektov na teh območjih se smiselno upoštevajo PIP za SSs in/ali SSv in/ali SSn

Pri umeščanju, gradnji in oblikovanju pomožnih objektov se upoštevajo tudi druga določila tega odloka, in sicer 64. člena (lega objektov in odmiki), 65. člena (velikost in oblikovanje objektov) 66. člena (ureditve zunanjih površin), 67. člena (zasaditve) in 69., 70., 71., 72 in 73. člena v poglavju 5.2 Splošna določila za pomožne in začasne objekte ter druge elemente, ki sooblikujejo prostor

●1	samo vodni zbiralnik in betonsko korito vode do 30 m^2, dopustno le ob obstoječih kmetijskih stavbah.
●2	vrtina ali vodnjak za raziskave ali za lastno oskrbo s pitno vodo globine do 30 m
●3	dopustno le ob rekonstrukciji lokalne ceste
●4	zajem pitne in tehnološke vode (prostornina razlivne vode do 250 m^3) in vodni zbiralnik za potrebe namakanja (prostornina razlivne vode do 2000 m^3)
●5	dopustna je postavitev ograje na zemljišču, ki je bilo pri izdaji dovoljenja za gradnjo z lokacijsko ali gradbeno dokumentacijo določeno kot pripadajoče funkcionalno zemljišče k objektu
●6	dopustno le do višine 1,5 m, v primeru agromelioracije
●7	objekti se lahko postavljajo v skladu z 71. členom (splošni PIP za gradnjo pomožnih kmetijsko gozdarskih objektov – stavb)
●8	oglasne površine niso dopustne na kmetijskih gospodarskih objektih, pomožnih objektih in stanovanjskih objektih, razen za lastne potrebe
●9	dopustna je gradnja novih poti do legalno zgrajenih objektov in utrditev obstoječih dovoznih poti
●10	Čebelnjak na točkovnih temeljih in le do 20 m^2 površine.
●11	le senčnica (pergola, brajda); uta ni dopustna
●12	le v primeru, da ni možna priključitev na javno kanalizacijsko omrežje
●13	niso dopustni pomožni objekti na smučišču
●14	ni dopustna klet in vinska klet
●15	le v primerih, ko je paša opredeljena v gozdnogojitvenem načrtu
●16	samo za zakonito zgrajene objekte razpršene gradnje, na katerih se izvaja komunalna sanacija, kadar za postavitev oziroma gradnjo ni dovolj prostora na območju stavbnih zemljišč
●17	samo ob javnih cestah
●18	le krmišče in le v primerih, ko gre za potrebe lova
●19	samo do velikosti 4 m^2, če to dopuščajo posebni PIP
●20	samo v primeru skupnega objekta za vse ali večino stanovanjskih enot

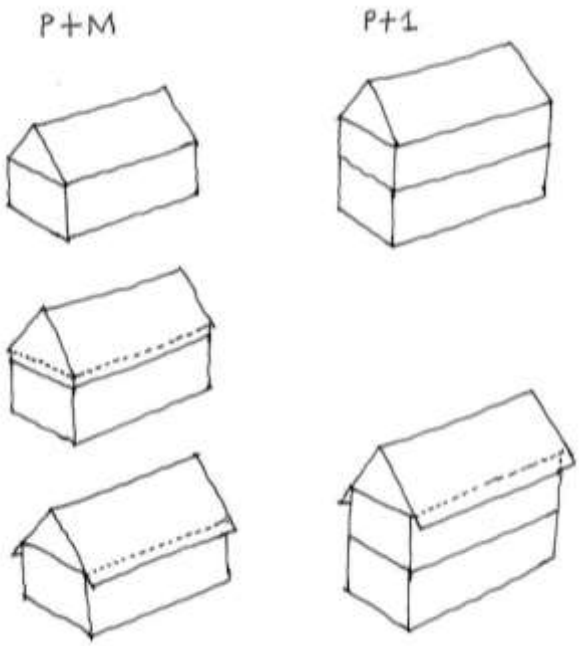
PRILOGA 2: USMERITVE ZA POSTAVITEV IN OBLIKOVANJE OBJEKTOV

1. TLORISNO RAZMERJE

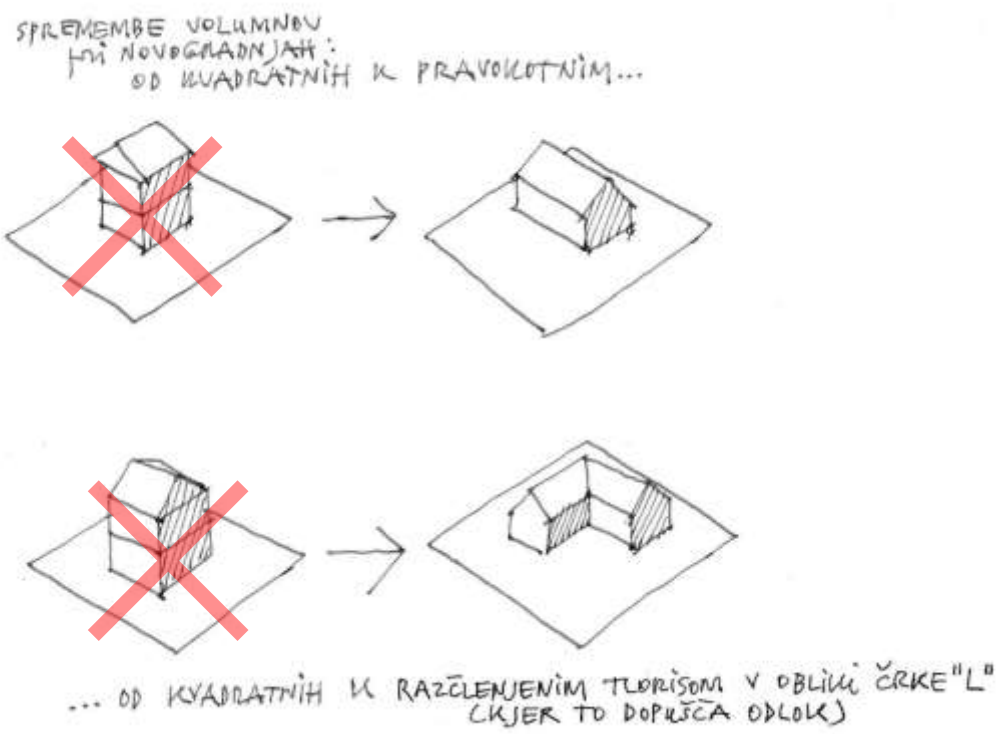

Slika 1: Tlorisna razmerja se podaljšujejo od kvadratnih proti vzdolžnim

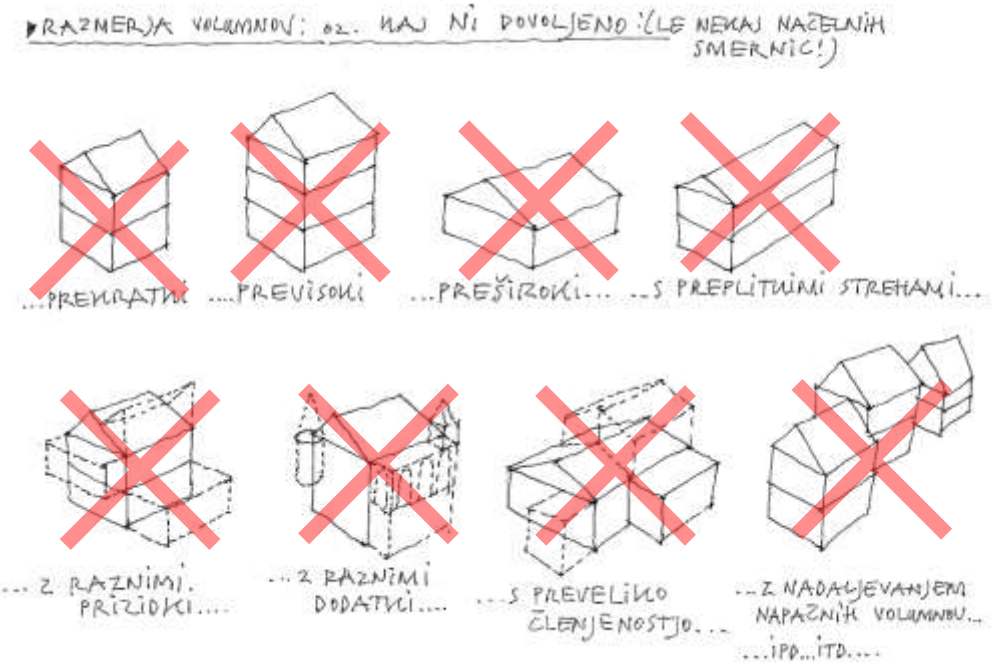
2. VOLUMENSKO RAZMERJE

Slika 2: Vpliv etažnosti in napuščev na volumensko razmerja objektov

Slika 3: Volumenska razmerja se spreminjajo z nižanjem etažnosti in podaljševanjem tlorisnim razmerij

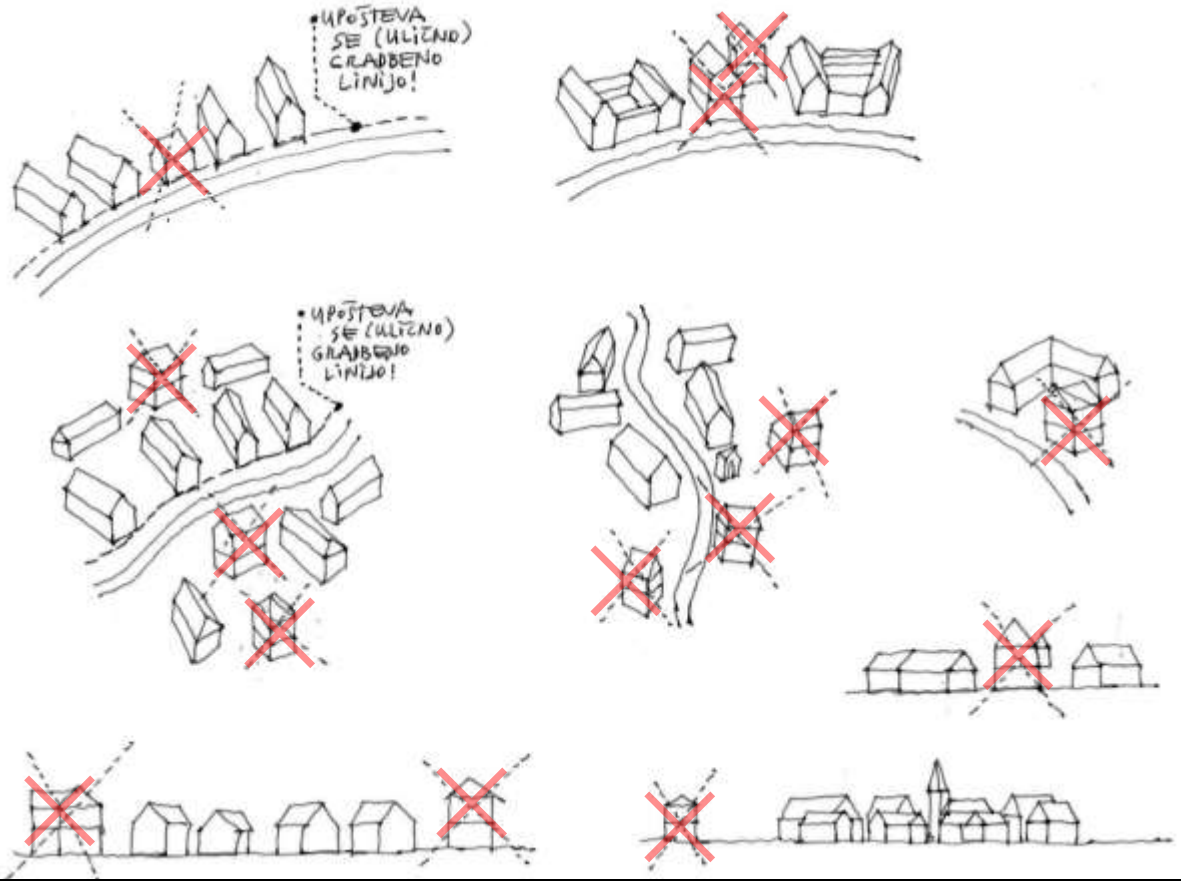
Slika 4: Dovoljeno je dodajanje in odvzemanje volumnov na osnovni tloris, (L ipd. oblike), razen v naseljih in na objektih tradicionalne tipologije gradnje, ki so določena s tem odlokom, pri čemer višina dodanega dela na sme presegati slemena osnovnega objekta in njegova površina ne sme presegati 50 % zazidane površine osnovnega objekta; stolpiči, zaobljeni ali večkotni izzidki niso dopustni.

3. NAKLON STREHE

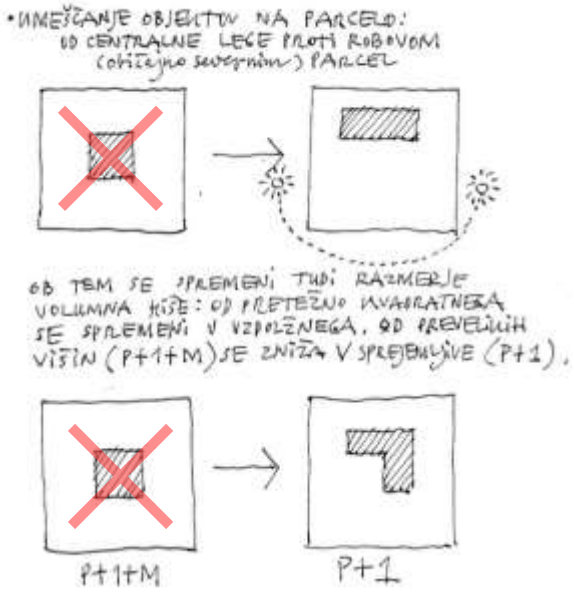

Slika 5: Naklon strehe Pri sanacijah suburbanih objektov se izvaja v smislu povečanja naklona in višine strešine v odnosu do višine objekta od tal do kapne lege, pri čemer dolžina tlorisne projekcije napušča ne sme presegati dolžine 1,0 m.

4. POLOŽAJ OBJEKTA

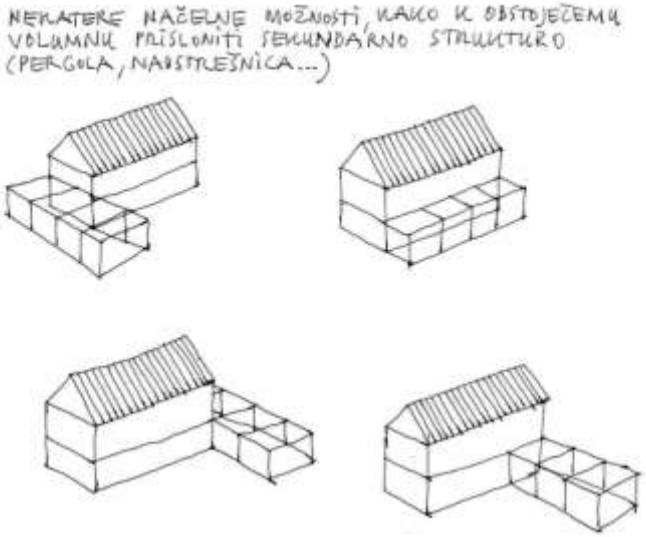
Slika 6: Položaj objekta glede na naselje sledi logiki prostora in načinu organizacije domačij (narisane načelne situacije in ne konkretne!)

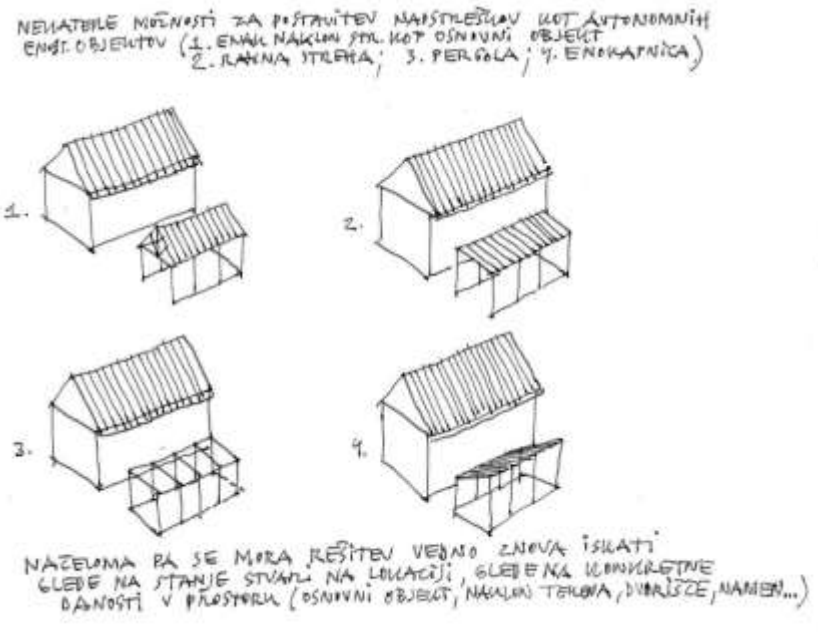
Slika 7: Položaj objekta na parceli

5. POLOŽAJ POMOŽNIH OBJEKTOV

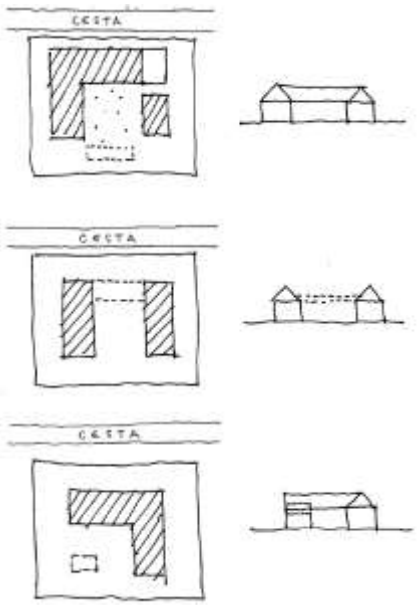
Garaže, pergole, nadstreški in podobni objekti se postavijo tik ob objektu na način, da optično znižajo previsoke stavbe in se izvedejo z ravno streho, samostoječi pomožni objekti pa se oblikujejo s simetrično dvokapno streho, katere naklon je skladen z določili odloka. Položaj objektov sledi logiki prostora in načinu organizacije domačij. Dopustna je izvedba zunanjih stopnišč v obliki ganka, vendar ne v etažo nad pritličjem.

Slika 8: Položaj pomožnih objektov tik ob osnovnem objektu

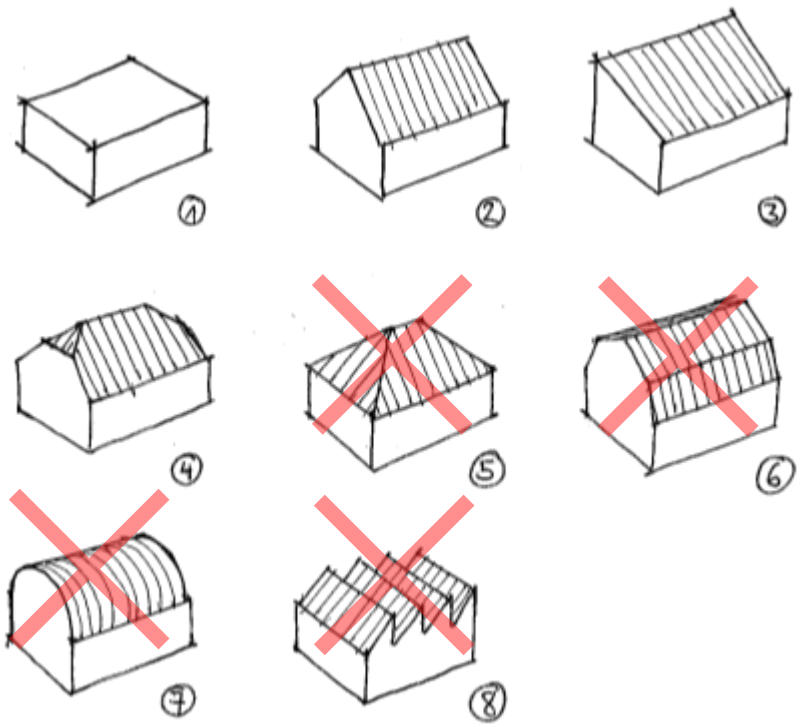

Slika 9: Položaj samostojnih pomožnih objektov

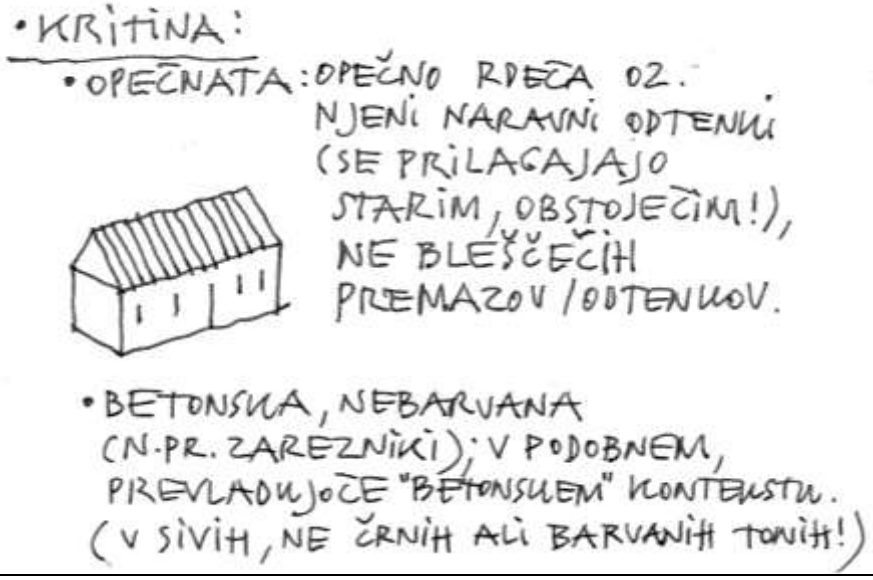
Slika 10: Postavitev pomožnih objektov glede na osnovni objekt

6. STREHE

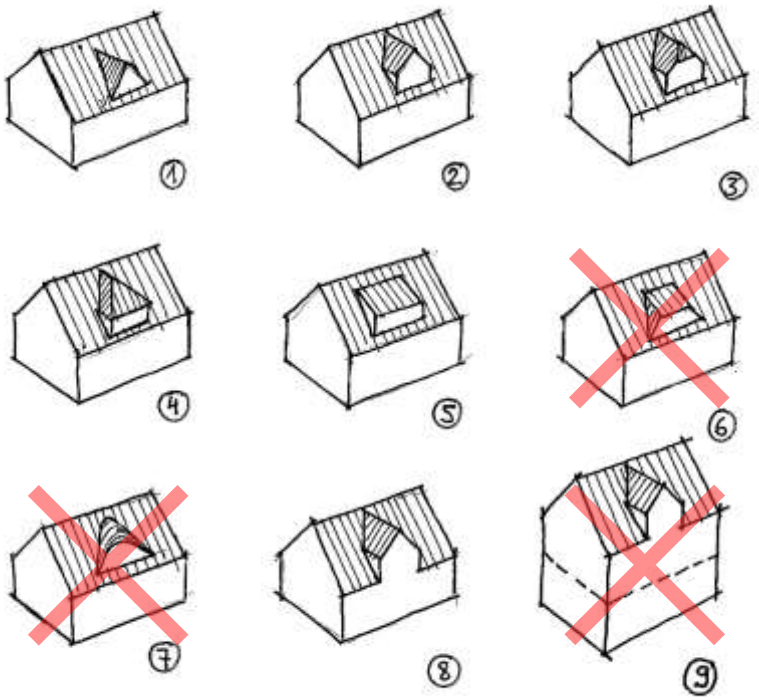
Slika 11:Tipi streh glede na obliko se na splošno delijo glede na: (1) ravna streha (naklona do največ 6° običajno skrita za atiko), (2) dvokapnica (simetrična), (3) enokapnica, (4) dvokapnica s čopi, (5) štirikapnica, (6) mansardna, (7) polkrožna, (8) žagasta(uporaba v v poslovnih/industrijskih conah),…*

7. KRITINE

Slika 12: Materiali in barve kritine

8. FRČADE

Slika 13: Tipi frčad se glede na obliko delijo na: 1) trikotne, (2) dvokapne, (3) dvokapne z delnim čopom, (4) čopaste, (5) enokapne, (6) trapezne, (7) zaobljene, (8) izzidek na strehi, (9) izzidek na strehi dvoetažnega ali večetažnega objekta

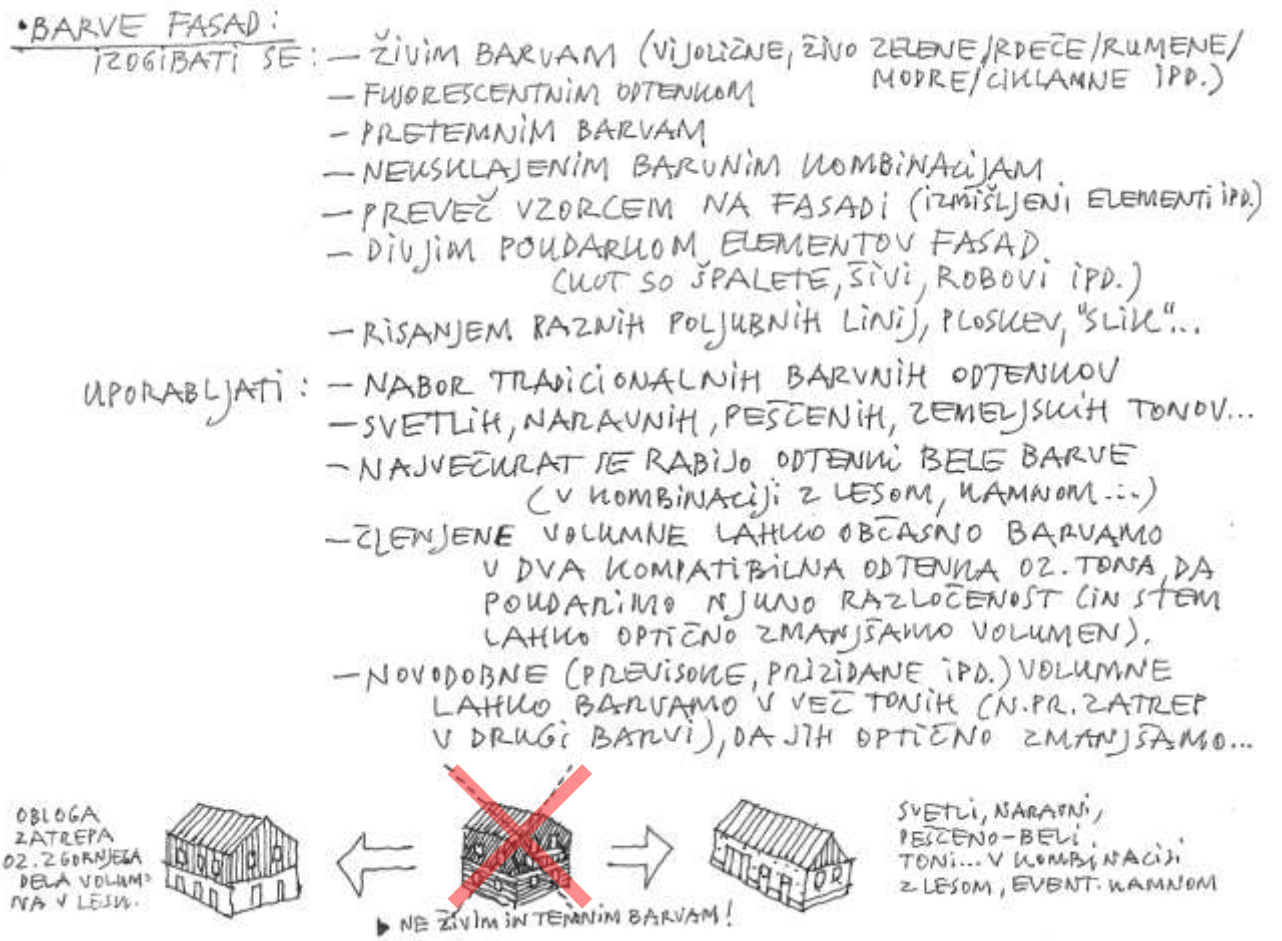
Slika 14: Frčade niso dovoljene samo na območjih tradicionalne tipologije gradnje, zato se osvetlitev podstrešij in mansard lahko izvede s strešnimi okni v ravnini strehe oziroma s čelnimi zasteklitvami.

9. FASADE (žlahtnost podobe)

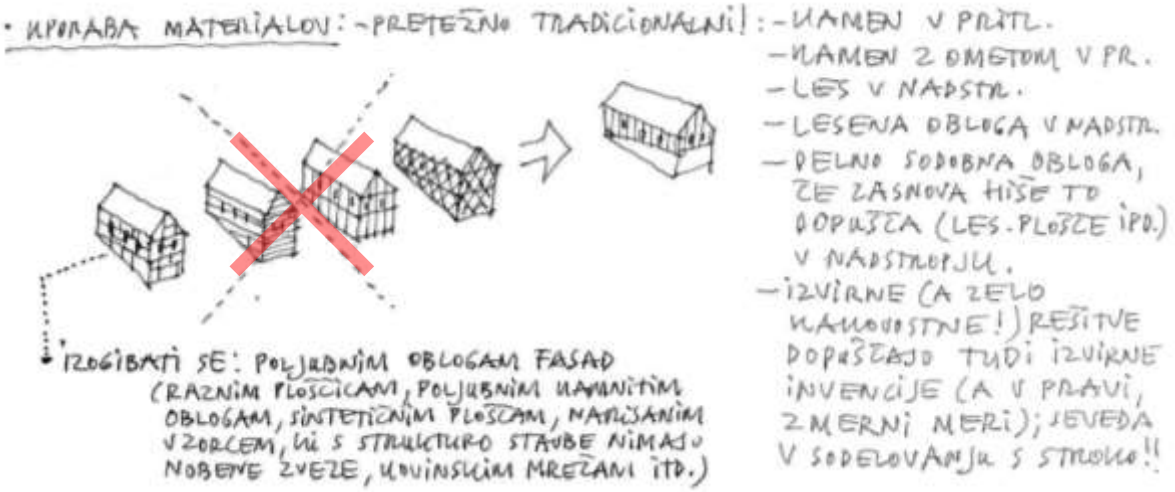
Oblikovanje fasad se izvede tako, da nova podoba odraža identiteto območja v katerega je umeščena, povzema lastnosti oblikovanja in/ali materiale identitetnih stavb in jih interpretira na sodoben način, lahko s sodobnimi materiali v kolikor se doseže učinek poenotenega prostora.

Slika 15: Korekture fasad obstoječih suburbanih objektov

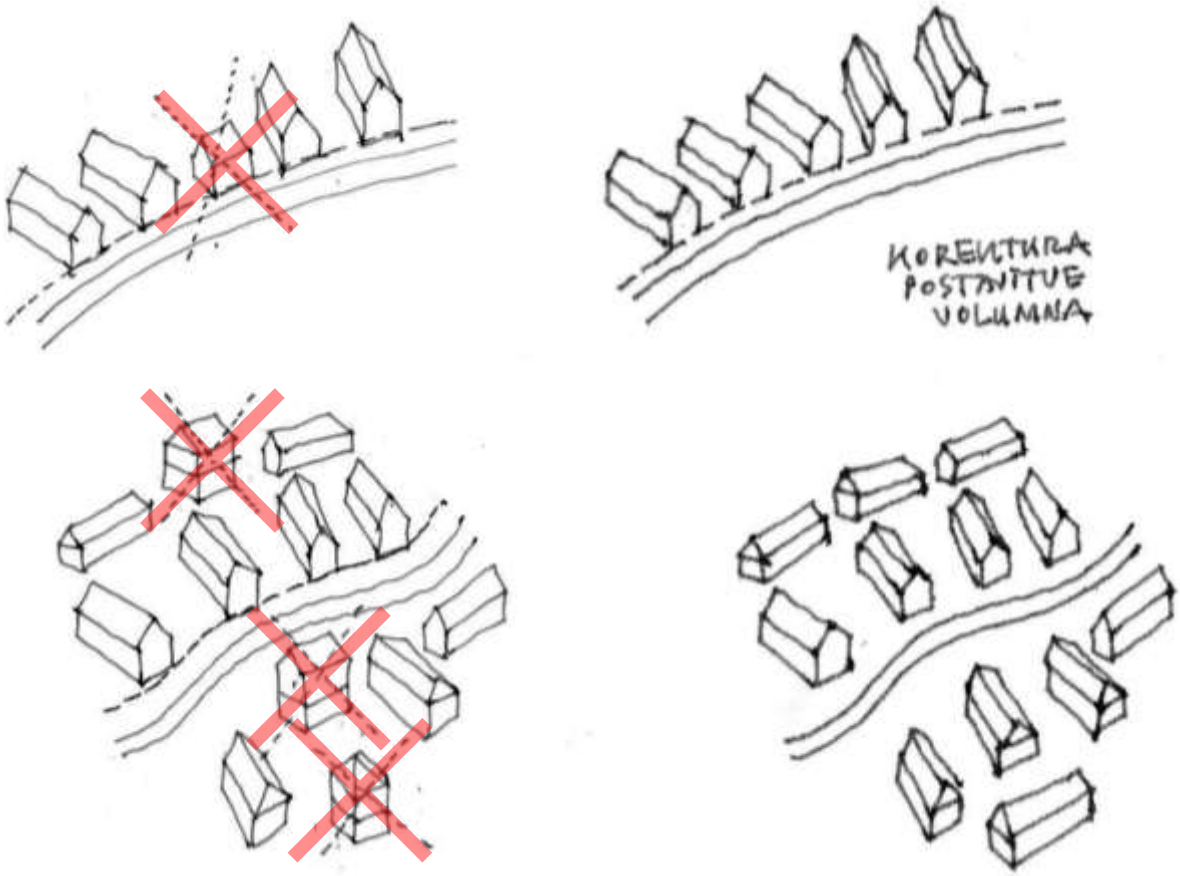
Slika 16: Barve fasad so umazano belih, svetlo sivih ali peščenih odtenkov, les je nebarvan, fasadni podstavek (cokl), zatrepi in poudarki na fasadi so v temnejših tonih, lahko istih tonih osnovne barve fasade. Obdelava kletnega dela objekta (cokl) se izvede v grobi teksturi in/ali s temnejšo barvo kot fasada višjih etaž objekta. Fasadna zatrepa se lahko izvedeta v lesu, barvi bodisi na celotnem delu fasade nad zadnjo ploščo ali samo nad ležiščem kapne lege.

Slika 17: Uporaba materialov na fasadah se podredi kakovosti obstoječe grajene strukture naselja, pri popolnoma sodobnih pristopih sanacije se dovoli uporaba sodobnih materialov, v kolikor se s celotnim posegom doseže učinek nadgradnje obstoječega prostora v smislu kakovosti.

10. SANACIJE ROBOV NASELIJ

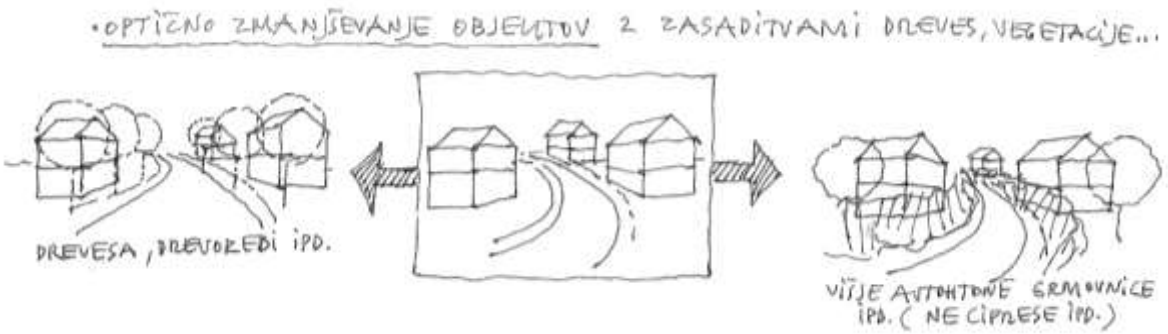
Ob sanaciji suburbanih objektov se v projektni dokumentaciji preveri učinke sanacije na celotno naselje tako, da se prikaže sanirane značilne poglede na naselje, robov naselja in učinkom sanacije obravnavanega objekta.

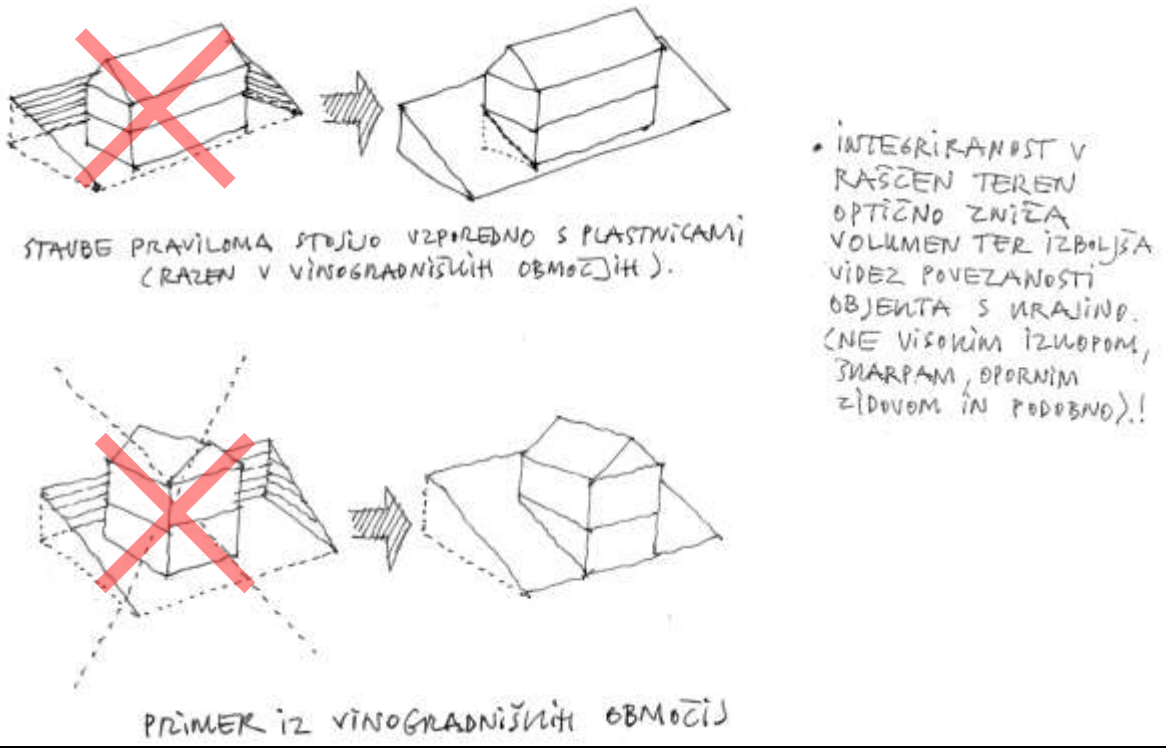
Slika 18: Sanacije robov naselja

11. ZUNANJE UREDITVE

Za optično zmanjševanje višine objekta se izvedejo nasutja oz. regulacija višinskih kot terena. V okviru vrtov oziroma zunanjih ureditev se tik ob objektu ali na drugih na ustreznih lokacijah zasadi vegetacija, s katero se zakrijejo moteči deli stavb v pogledih s frekventnih točk ali značilnih pogledov/vedut na naselje.

Slika 19: Optično zmanjšanje višine objektov z zasaditvijo vegetacije

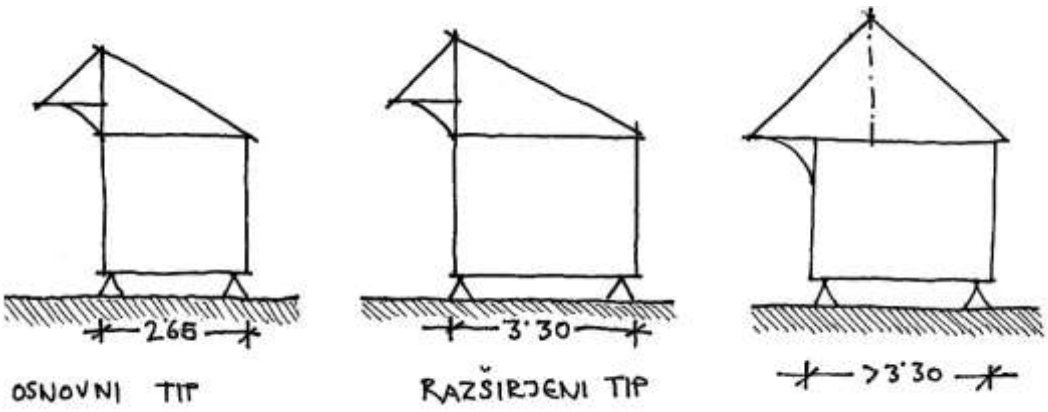
Slika 20: Optično zmanjšanje višine objekta s postavitvijo v raščen teren

Slika 21: Optično znižanje objektov z ureditvijo nasipov

12. ČEBELNJAKI

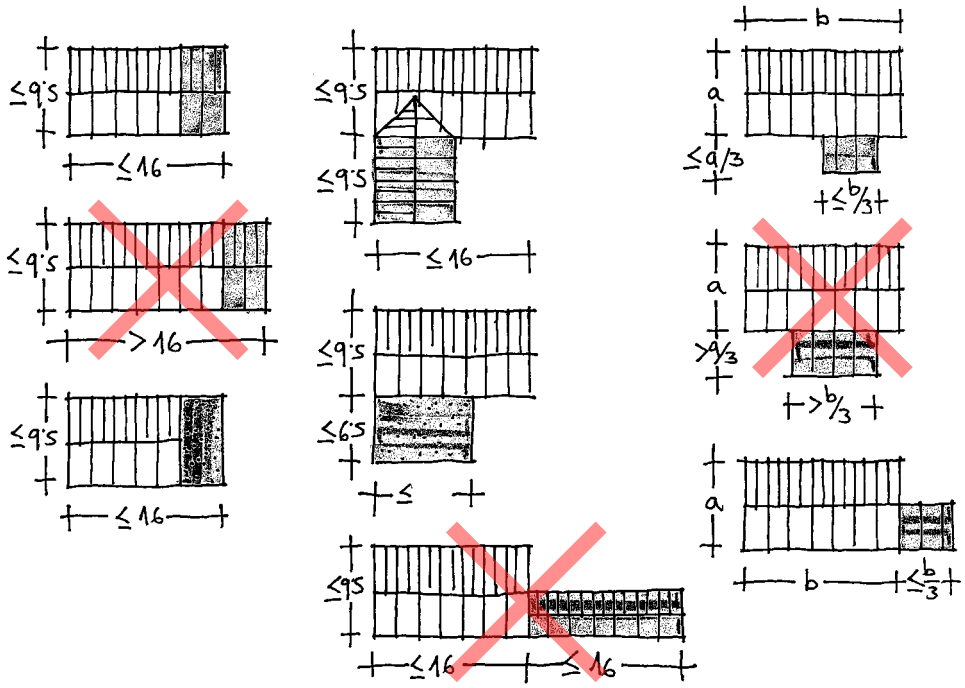
Tradicionalni čebelnjaki se (skladno s priporočili Čebelarske zveze Slovenije) delijo na dva tipa - brez prostora za točenje, kjer zunanja širina objekta ne sme presegati 2,65 m in s prostorom za točenje, kjer zunanja širina objekta na sme presegati 3,30 m. Zunanja dolžina objekta z asimetrično streho ne sme presegati 6,00 m.
Čebelnjaki, ki služijo tudi točenju medu in/ali apiterapiji, imajo simetrično dvokapnico z naklonom 35-45 stopinj in so lahko večjih dimenzij od tradicionalnih čebelnjakov z asimetrično streho.

Slika 22: Dimenzije (zunanja širina) čebelnjakov, ki lahko imajo asimetrično streho in širina, od katere je obvezna simetrična streha

13. OBLIKE TLORISNIH GABARITOV (102.člen)

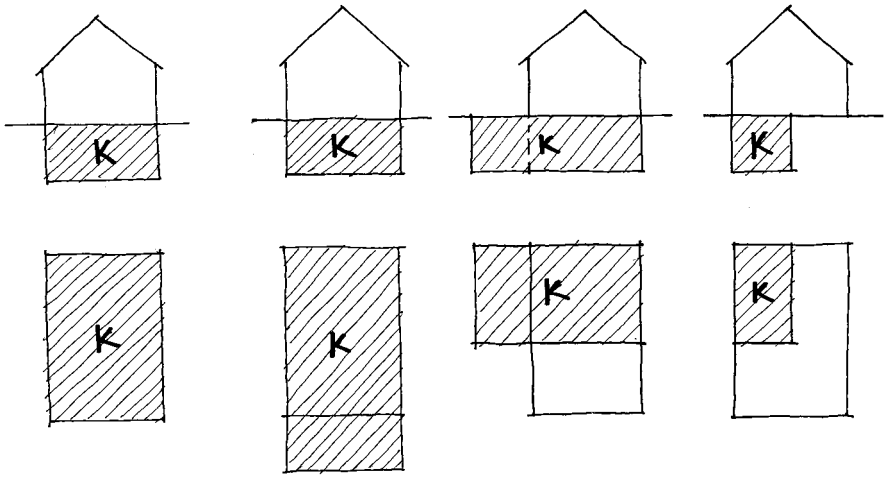
Dovoljeno je dodajanje in odvzemanje volumnov osnovnega podolgovatega tlorisa (L ipd. oblike), pri čemer višina dodanega dela ne sme presegati slemena osnovnega objekta in njegova površina ne sme presegati 50 % tlorisne površine osnovnega objekta; stolpiči, zaobljeni ali večkotni izzidki niso dopustni.

Slika 23: Priporočene oblike dodajanja in odvzemanja volumnov glede na osnovni tlorisni gabarit

14. VELIKOST KLETNE ETAŽE

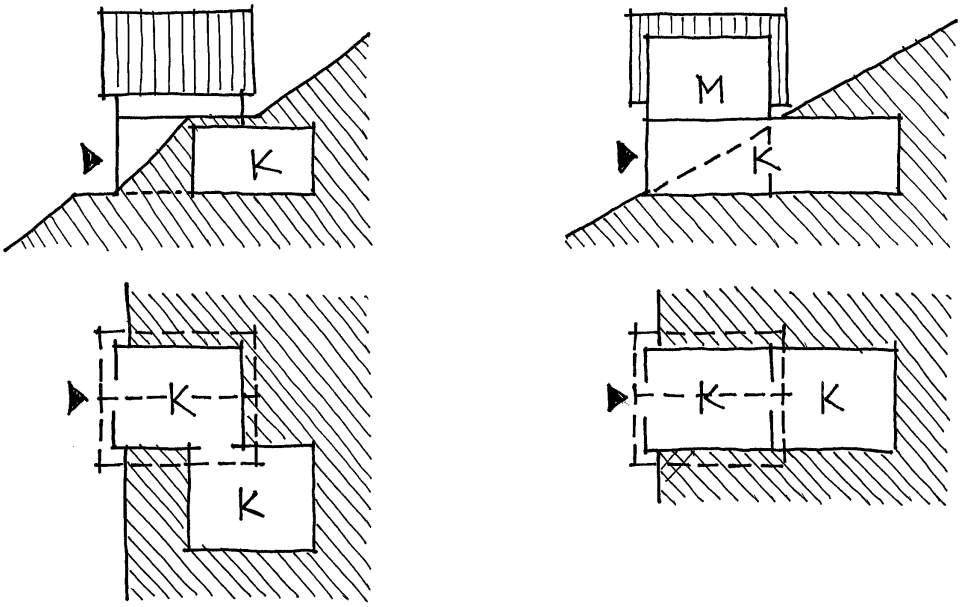
Gradnja kleti ni obvezna, ampak dopustna in jo pogojuje nagnjenost terena. Podzemne etaže (kleti) so dopustne na stavbnih zemljiščih, kjer to dopuščajo geomehanske in hidrološke razmere, potek komunalnih vodov, zaščita podtalnice in stabilnost sosednjih objektov. Klet mora biti vkopana vsaj toliko, da je kota pritličja največ 1,40 m nad terenom, tlorisni gabarit kleti je v skladu s konfiguracijo terena in potrebami lastnikov lahko drugačnih dimenzij od tlorisnega gabarita pritličja. Klet pa je lahko tudi popolnoma vkopana.

Slika 24: Primeri podkletitve objektov z velikostjo kletne etaže glede na pritličje

15. KLET - ZIDANICE

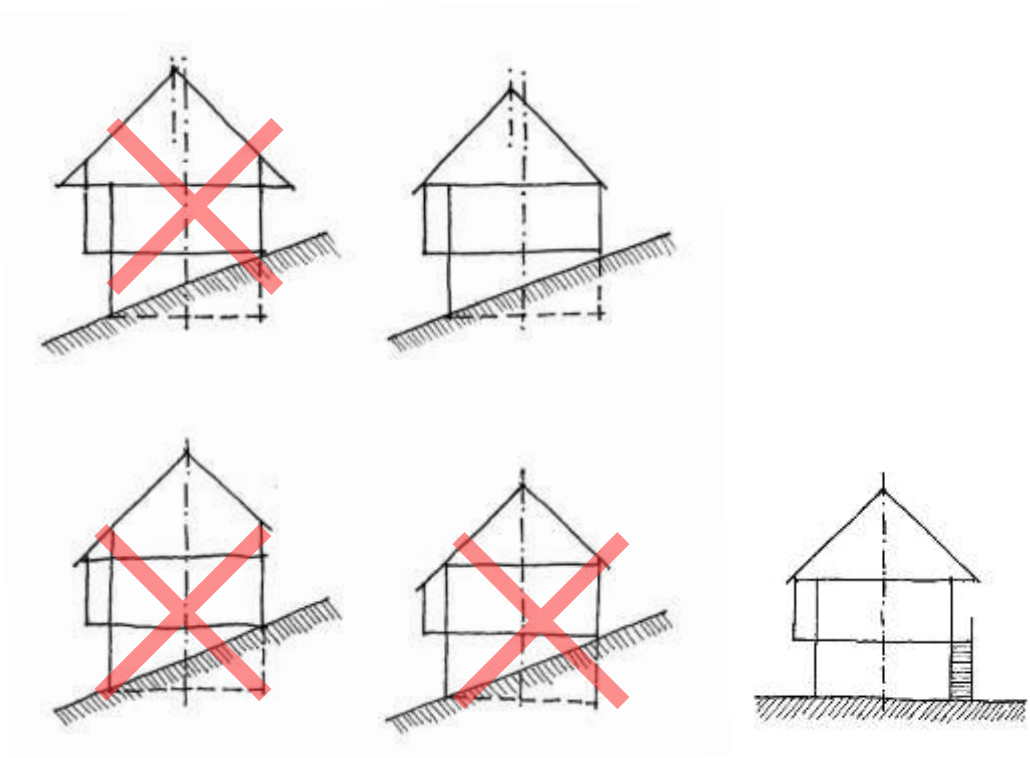
Vse zidanice imajo kleti. Pri zidanicah so dopustni tudi večji podzemni deli zidanic, popolnoma vkopani ali pa imajo vidno samo čelno fasado, ter z ozelenjeno ali pohodno streho, za potrebe shranjevanja pridelkov ter orodja, škropiva, drv in podobno.

Slika 25: Primeri podzemnih delov zidanic s položajem in velikostjo kletne etaže glede na višje etaže

16. TIPOLOGIJA OBLIKOVANJA OBJEKTOV V NASELJIH S TRADICIONALNO TIPOLOGIJO (KOLENČNI ZID IN STREHA NAD GANKOM)

Kolenčni zid je dopusten le v primeru, ko je kap strehe v enaki višini zgornjega dela talne konstrukcije podstrešne etaže. Simetrična streha mora segati tudi nad gank. Večji napušč na obeh straneh je dopusten v primeru, ko ima objekt zunanje stopnišče za dostop do nadstropja.

Slika 26: Kolenčni zid in zamik slemena glede na osnovni objekt

OBČINA ČRNOMELJ
Trg svobode 3, 8340 Črnomelj
tel. (07) 306-11-00
fax. (07) 306-11-30
e-mail: obcina.crnomelj@siol.net

K točki 5

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

PREDLOG ZA IZDAJO ODLOKA O DOLOČITVI TAKSE ZA OBRAVNAVO ZASEBNIH POBUD ZA SPREMEMBO NAMENSKE RABE PROSTORA IN O DOLOČITVI NADOMESTILA STROŠKOV LOKACIJSKE PREVERITVE V OBČINI ČRNOMELJ

1 OBRAZLOŽITEV

Zakon o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 61/2017) – v nadaljevanju: ZUreP-2, ki je stopil v veljavo s 1.6.2018, v 109. in 132. člena navaja, da občina določi višino takse za obravnavo pobud za spremembo namenske rabe prostora in višino nadomestila stroškov lokacijske preveritve z odlokom.

Novost, ki jo prinaša ZUreP-2 je lokacijska preveritev, to je postopek, ki na poseben način, brez spremembe prostorskega akta, omogoča izvedbo določenih in kar je bistveno, kratkih postopkov preko katerih se ugotovi in tudi lahko sprejme sklep s katerim se omogoči posamično odstopanje posega v prostor od določil prostorskega akta. Odstopanja so omogočena v treh primerih, in sicer:

- za določanje obsega stavbnega zemljišča pri posamični poselitvi, kjer se za namen gradnje prilagodi in določi natančna oblika ter velikost območja stavbnih zemljišč na posamični poselitvi
- za individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev za namen gradnje, torej določil za umeščanje in oblikovanje objektov oz. drugih določil
- za omogočanje začasne rabe prostora za namen smotrne rabe ter aktivacije zemljišč in objektov, ki niso v uporabi.

ZUreP-2 v 128. do 131. členu določa omejitve, okoliščine in pogoje pod katerimi je dopustna ureditev z lokacijsko preveritvijo ter postopek lokacijske preveritve, poleg tega tudi nalaga občini sprejem odloka, s katerim določi stroške lokacijske preveritve. Predlagani odlok bo podlaga za izdajo sklepa o določitvi stroškov v posamičnem postopku, plačilo nadomestila stroškov pa pogoj za izvedbo postopka. Predvidene višine stroškov za posamezno vrsto postopka so odvisne od zahtevnosti postopka. Predlagani zneski predstavljajo ocenjene stroške občine, ki jih nosi v posamezni vrsti postopkov. Po pregledu že sprejetih odlokov pri drugih občinah je razbrati, da se je večina občin odločila za podobno oz. enako višino nadomestila stroškov lokacijske preveritve. Ti predstavljajo nadomestilo za vloženo delo in stroške občine v postopku, hkrati pa tudi določeno destimulacijo prepogoste uporabe danih možnosti.

Priprava prostorskih aktov je možna tudi na podlagi pobude posameznika. Za zasebne pobude, ki predstavljajo pobudo za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu, predlagani odlok na podlagi tretjega odstavka 109. člena ZUreP-2 določa višino takse, in sicer ta lahko znaša na posamezno pobudo med 50 in 300 euri, odvisno od tega ali gre za spremembo osnovne ali podrobnejše namenske rabe prostora ter od potrebe po obravnavi pobude glede na pravne režime in ali bo potreben postopek celovite presoje vplivov na okolje. V postopku obravnave posamične pobude se preveri njeno skladnost s cilji prostorskega razvoja občine, obstoječe pravne režime, določila hierarhično nadrejenih aktov, opravi se terenski ogled, pripravi se strokovne podlage ter druge strokovne preveritve, vse našteto v postopku povzroča precej visoke stroške. Pravkar zaključeni postopek sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta (OPN), kjer je bilo obravnavanih 600

pobud, je glede na okvirne izračune znašal cca 350,00 eurov na pobudo, taksa v dosedanjem postopku je znašala 40,70 eura, kar predstavlja le 11,6 % pokritosti stroška priprave prostorskega akta.

Ključni namen odloka je, da se za obravnavo pobud pobudnikom oz. investitorjem za spremembo namenske rabe zemljišč ter lokacijske preveritve določi nadomestilo stroškov, ki nastanejo v teh postopkih. Plačila nadomestila stroškov je izvzeta Občina Črnomelj, saj vse stroške obeh vrst postopkov nosi sama. S plačilom takse oz. nadomestila stroškov se ne zagotavlja pozitivne rešitve pobude oz. postopka na kar opozarja tako zakon kot tudi odlok. Prihodki iz zaračunanih nadomestila stroškov in takse so po zakonu namenski vir občine za financiranje nalog urejanja prostora.

2 PREDLOG SKLEPA

Občinskemu svetu predlagamo, da sprejme naslednji sklep:
Sprejme se predlog Odloka o določitvi takse za obravnavo zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora in o določitvi nadomestila stroškov lokacijske preveritve v občini Črnomelj.

V kolikor ni bistvenih pripomb predlagamo, da se na isti seji sprejme tudi odlok.

Pripravila:
mag. Marija Prašin Kolbezen l.r.
Mateja Brunskole l.r.

Predlagateljica:
Županja občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l.r.

Številka: 007-0008/2018
Datum: 06. september 2018

Priloga:
- predlog za izdajo odloka

Na podlagi 109. in 132. člena Zakona o urejanju prostora – ZureP-2 (Uradni list RS, št. 61/17) in 16. člena Statuta Občine Črnomelj (Uradni list RS, št. 83/11, 24/14 in 66/16) je Občinski svet Občine Črnomelj na …….. redni seji dne …… 2018 sprejel

O D L O K
o določitvi takse za obravnavanje zasebnih pobud za spremembo namenske rabe prostora ter za določitev nadomestila stroškov lokacijske preveritve v občini Črnomelj

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(vsebina odloka)

(1) Ta odlok določa višino takse za obravnavo zasebnih potreb glede prostorskega razvoja, ki predstavljajo pobudo za spremembo namenske rabe prostora v občinskem prostorskem načrtu občine Črnomelj (v nadaljevanju: OPN);

(2) Odlok določa tudi višino nadomestila stroškov lokacijske preveritve, ki jih Občina Črnomelj zaračuna investitorju oziroma pobudniku lokacijske preveritve kot nadomestilo stroškov, ki nastanejo v postopku lokacijske preveritve na podlagi pobude investitorja gradnje na posamični poselitvi, investitorja, ki želi odstopati od prostorskih izvedbenih pogojev ali izvesti dopolnilne prostorske ureditve oziroma posege v prostor, ali pobudnika začasne rabe prostora.

(3) Določila iz prvega in drugega odstavka tega člena ne veljajo v primeru, ko je investitor oziroma pobudnik Občina Črnomelj.

2. člen
(taksa za obravnavo pobud za spremembo namenske rabe prostora)

(1) Višina takse za posamezno pobudo za spremembo namenske rabe prostora znaša:

- za spremembo osnovne namenske rabe prostora: 250,00 eurov,
- za spremembo podrobnejše namenske rabe prostora: 200,00 eurov,
- za spremembo namenske rabe v primarno rabo (gozdna, kmetijska, vodna zemljišča): 50,00 eurov.

3. člen
(stroški lokacijske preveritve)

(1) Višina nadomestila stroškov za izvedbo postopka posamezne lokacijske preveritev znaša:

- za določanje obsega stavbnega zemljišča pri posamični poselitvi 1500,00 eurov,
- za individualno odstopanje od prostorskih izvedbenih pogojev 2500,00 eurov,
- za omogočanje začasne rabe prostora 2000,00 eurov.

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-0008/2018
Črnomelj, …….

Županja Občine Črnomelj
Mojca Čemas Stjepanovič l.r.

OBČINA ČRNOMELJ K točki 6
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta Občine Črnomelj v mesecu septembru 2018

Zadeva: **STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA V DESTINACIJI BELA KRAJINA 2018-2022**

RIC Bela krajina je za obravnavo in sprejem na občinskem svetu posredoval Strategijo razvoja turizma v destinaciji Bela krajina za obdobje 2018 – 2020 (v nadaljevanju: Strategija). RIC Bela krajina je k pripravi Strategije pristopil v začetku leta 2017. Gre za strateški dokument, ki je nastajal v sodelovanju več deležnikov (RIC BK, TIC-i, društva, ponudniki, občine,…). Podlaga za izdelavo je bila predhodno izdelana obsežna analize, s poglobljenimi intervjuji, delavnicami in sprejemanjem pripomb na javnih obravnavah. S strani RIC Bela krajina izbrani izdelovalec strategije je Zavod Tovarna trajnostnega turizma GoodPlace. Strategijo smo financirale vse tri Belokranjske občine. Strategija je bila javno predstavljena 30.11.2017 v Kulturnem centru Semič. Na predstavitev so bili vabljeni ponudniki, društva, organizatorji prireditev ter tudi svetniki vseh treh občinskih svetov občin Bele krajine. Strategija je bila nato z objavo na spletnih straneh občin v času od 11.12.2017 do 31.12.2017 tudi v javni obravnavi, s čimer je tudi širša javnost imela možnost podati pripombe. V gradivu prilagamo podrobnejšo obrazložitev s strani RIC Bela krajina (tudi z navedenimi finančnimi učinki na proračune občin) ter samo Strategijo. RIC v gradivu med drugimi navaja, da naj bi občine v svojih rebalansih proračunov za leto 2018 zagotovile sredstva v skupni višini 31.623,33 EUR za pokrivanje neupravičenih stroškov prijave projekta na Javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji. Na omenjeni razpis se je RIC Bela krajina ob podpori belokranjskih občin in mnogih predstavnikov turističnega gospodarstva Bele krajine že uspešno prijavil. Proračunska vrednost operacije znaša 265.671,67 EUR za leti 2018/2019. Delež Občine Črnomelj je 15.811,67 EUR. Sredstva v navedeni višini je potrebno zagotoviti z rebalansom proračuna. Sprejetje strategije je bistvenega pomena za sistematičen razvoj in promocijo turizma v Beli krajini.

Predlog sklepa:
Občinski svet Občine Črnomelj sprejme Strategijo razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 v predlagani vsebini.

Obrazložitev pripravila:
Greta Auguštin

Predlagateljica:
Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ. dipl. ekon., l.r.

Priloga:
- Obrazložitev RIC BK
- Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 s povzetkom

Mnenje Odbora za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo:
Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je na svoji 28. redni seji, dne 13.7.2018 obravnaval gradivo Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 in Občinskemu svetu predlaga, da jo sprejme v predlagani vsebini.

Predsednica Odbora za gospodarstvo
in komunalno infrastrukturo
Nataša Hudelja, l.r.

Mnenje Odbora za turizem in varstvo okolja
Odbor za turizem in varstvo okolja je na svoji 19. redni seji, dne 13.7.2018 obravnaval gradivo Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 in Občinskemu svetu Občine Črnomelj predlaga, da jo sprejme v predlagani vsebini.

Predsednica Odbora za turizem in
varstvo okolja
Anica Železnjak, l.r.

Mnenje Odbora za družbene dejavnosti
Na svoji 26. redni seji, 13. 7. 2018, je Odbor za družbene dejavnosti obravnaval gradivo »Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022«. Odbor za družbene dejavnosti predlaga občinskemu svetu, da sprejme sledeči sklep:

1. Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 se sprejme v predlagani vsebini.

Predsednik Odbora za družbene
dejavnosti
Branislav Adlešič, l.r.

Mnenje Odbora za kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti
Odbor za kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti je na svoji 10. redni seji, dne 13.7.2018 obravnaval Strategijo razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022.
Odbor za kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti Občinskemu svetu Občine Črnomelj predlaga, da sprejme Strategijo razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022 v predlagani vsebini.

Po pooblastilu predsednika Odbora za
kmetijstvo in dopolnilne dejavnosti:
Tajana Kozina, l.r.

Bela krajina
SRČNIH LJUDI

Zadeva: Gradivo za obravnavo na občinskih sejah občine Črnomelj, Metlika in Semič

Pripravili: RIC Bela krajina (Oddelek za razvoj in promocijo turizma), KC Semič (TIC Semič), TD Vigred Metlika (TIC Metlika)

Gradivo obsega dve točki:

1. Sprejem strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 skupaj s finančnim predlogom
2. Sprejetje nove Celostne grafične podobe turistične destinacije Bela krajina

1. TOČKA: Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022

Bela krajina je v okviru Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 opredeljena kot **ena izmed vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji.** Vključena je v makroregijo Ljubljana in osrednja Slovenija. Za upravljanje in promocijo posamezne turistične destinacije so na predvideni DMMO-ji (Destination Management and Marketing Organisation) organizacije, ki skrbijo za skupno upravljanje in promocijo turistične destinacije.

V Beli krajini DMMO še ni vzpostavljena, njeni zametki se kažejo v delovanju RIC Bela krajina kot koordinatorja aktivnosti poimenovanih Reka Kolpa – EDEN 2010. Pri vseh aktivnostih sta aktivno sodelovala tudi TIC Metlika in TIC Semič.

Statistika prihoda in nočitev turistov v Beli krajini, razvoj programov in produktov ter investicije v turizem zahtevajo načrtovan trajnostno naravnan koncept razvoja z enotno destinacijsko organizacijo, ki koordinira delovanje deležnikov.

Omeniti velja, da je **rast nočitev v obdobju 2016/2017 v Beli krajini zrasla za 30%** (po podatkih SURS, ki zajema samo ponudnike z več kot 10 ležišči), približno enako rast pa pričakujemo tudi v letošnjem letu.

'Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022' je strateški dokument, ki je nastajal sodelovanju mnogih deležnikov v letu 2017 in prvi polovici 2018.

Strategija je izdelana na podlagi obsežne predhodne analize, s poglobljenimi intervjuji, delavnicami in sprejemanjem pripomb na Strategijo.

Izdelana je skladno s 'Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021', temeljnim dokumentom ONKULT, SRIPT 2017-2020 in ostalimi strateškimi dokumenti.

Strategija je izdelana modularno, tako da so opredeljena tri razvojna področja (strateške prioritete), za katera so opredeljeni cilji ter merljivi ukrepi za doseganje ciljev.

Sprejetje strategije je bistvenega pomena za sistematičen razvoj in promocijo turizma v Beli krajini.

Ob sprejetju strategije bi v letu 2018 potrebovali z rebalansom zagotovljenih 31.623,33€, s čemer bi pokrivali delež nepriznanih stroškov pri razpisu **'Javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji'. Proračunska vrednost operacije znaša 265.671,67€ za leti 2018/2019.**

Na omenjeni razpis se je RIC Bela krajina ob podpori Občine Črnomelj, Metlika, Semič in mnogimi predstavniki turističnega gospodarstva Bele krajine že prijavil.

PREDLOG:

Predlagamo sprejetje Strategije razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 ter dodatnih sredstev za sofinanciranje razpisa 'Javni razpis za sofinanciranje razvoja in promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji'.

Izračun za leto 2018:

Občina (razdelitev po sistemu 3:2:1)	
Črnomelj	15.811,67 €
Metlika	10.541,11 €
Semič	5.270,56 €
Skupaj:	31.623,33 €

Predvidena sredstva za izvajanje EDEN, Zelene destinacije ter Strategije med leti 2018 in 2022.

Razdelitev po občinah:	2018	2019	2020	2021	2022
Črnomelj	15811,67	34611,67	54700,00	56700,00	60700,00
Metlika	10541,11	23074,44	36466,67	37800,00	40466,67
Semič	5270,56	11537,22	18233,33	18900,00	20233,33
Skupaj:	31.623,33	69.223,33	109.400,00	113.400,00	121.400,00

Prilogi:

- Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022
- Finančni predlog za izvajanje strategije med leti 2018 in 2022

Bela krajina
SRČNIH LJUDI

Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 – 2022

- povzetek -

Turizem se ne ozira na meje in ko turist danes obišče Belo krajino, ne razmišlja o tem, v katero od treh destinacijskih občin (Črnomelj, Metlika ali Semič) je prišel. Je v Beli krajini, eni in edini; prišel je po nepozabno doživetje, o katerem bo doma pripovedoval svojim znancem in pisal na družabnih omrežjih. Da pa bo njegovo doživetje res nepozabno, mora biti izpolnjenih več pogojev; prvi korak na tej poti je vzpostavitev strateškega upravljanja, razvoja in promocije destinacije, kot ga bomo začrtali v dokumentu *Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022*, ki ga je v letu 2017 v imenu vseh treh občin naročil RIC Bela krajina.

Bela krajina je v okviru Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 opredeljena kot **ena izmed vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji.** Vključena je v makroregijo Ljubljana in osrednja Slovenija. Za upravljanje in promocijo posamezne turistične destinacije so na predvideni DMMO-ji (Destination Management and Marketing Organisation) organizacije, ki skrbijo za skupno upravljanje in promocijo turistične destinacije.

- **Cilji** razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022:

cilj	kazalnik	izhodiščna vrednost 2017	ciljna vrednost 2022
znižati sezonskost obiska	prihodi v obdobju junij - september (%)	67	55
	prenočitve v obdobju junij - september (%)	69	57
podaljšati povprečno dobo bivanja	povprečna doba bivanja (noči)	2,47	3,00
povečati zanimanje lokalnega prebivalstva za zaposlitev v turizmu	osebe, zaposlene v dejavnosti Gostinstvo (%)	3,2	4,0
razviti integralne turistične produkte za zahtevne goste	število integralnih turističnih produktov za zahtevne goste	0	9
privabiti goste z višjo kupno močjo	povprečna poraba na dan (€)	ni podatka	100

- **Vizija Bele krajine** je vezana na vizijo Slovenije 2021 in na tri močne elemente prepoznavnosti Bele krajine:
-

VIZIJA BELE KRAJINE 2022+
Bela krajina je vodilna destinacija v Sloveniji za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi.

RIC bela krajina
Turistično društvo VIGRED METLIKA
kulturni center semič

bela krajina.si

- **Namen dokumenta** Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022 je, da postane osnova in vodilo za nadaljnji razvoj turizma v Beli krajini. Da bi dosegli ta cilj, smo opredelili tri ključna razvojna področja, ki zahtevajo podrobnejšo obravnavo:
  - A. **destinacijski management**
  - B. **turistična ponudba**
  - C. **promocija**

Vsakega od ključnih razvojnih področjih oz. strateških prioritet smo podkrepili s strateškimi in operativnimi cilji.

strateška prioriteta	A. DESTINACIJSKI MANAGEMENT	B. TURISTIČNA PONUDBA	C. PROMOCIJA
strateški cilj	Zagotoviti usklajeno, enotno in centralizirano upravljanje, razvoj in promocijo Bele krajine...	Vzpostaviti model usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe tako na ravni produktov kot na ravni turistične infrastrukture...	Dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije...
rezultat	...za bolj učinkovito in konkurenčno delovanje turistične destinacije navznoter in navzven.	...za zmanjšanje sezonskosti, dvig povprečne dobe bivanja in prihodkov od turizma ter za prepoznavanje turizma kot lokalne gospodarske panoge priložnosti in prihodnosti.	... za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo.
operativni cilji	A.1 Vzpostavitev in delovanje destinacijske organizacije za turizem A.2 Koordinacija delovanja deležnikov A.3 Razvoj kadrov in organizacij A.4 Upravljanje s turističnim obiskom A.5 Spremljanje izvajanja strategije	B.1 Usmerjen in usklajen razvoj turistične ponudbe B.2 Turistična infrastruktura B.3 Nadgradnja obstoječih projektov	C.1 Vzpostavitev enotne pojavnosti C.2 Vzpostavitev uspešnega tržnega komuniciranja C.3 Krepitev komuniciranja z notranjimi javnostmi

Bela krajina

SRČNIH LJUDI

Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022

Zavod Tovarna trajnostnega turizma GoodPlace
in
RIC Bela krajina (v sodelovanju s TD Vigred in KC Semič)

Verzija 1 - november 2017
Verzija 2 - maj 2018

Projekt: Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022

Naročnik: RIC Bela krajina v sodelovanju s TD Vigred Metlika (TIC Metlika) in KC Semič (TIC Semič)
Delovna skupina na strani naročnika: Lidija Balkovec, Peter Črnič, Gregor Jevšček, Bojana Šprajcer (vsi RIC Bela krajina), Suzana Puškarič, Rudi Vlašič (oba TD Vigred Metlika), Tanja Prešeren Banovec (KC Semič - TIC Semič).

Izvedeni individualni poglobljeni intervjuji *(po abecednem vrstnem redu):* Mojca Čemas Stjepanovič (županja občine Črnomelj), Peter Črnič (RIC Bela krajina), Andreja Drakulič Veselič (Gostišče Veselič), Boštjan Hostej (Big Berry Resort), Polona Kambič (županja občine Semič), Martin Lindič (Kolpa Adventures Radenci), Stane Malerič (Turizem Malerič), Martin Pečarič (Vinogradništvo Pečarič), Matjaž Pešelj (GTM d. o. o. Metlika), Tanja Prešeren Banovec (TIC Semič), Suzana Puškarič in Rudi Vlašič (TIC Metlika), Darko Zevnik (župan občine Metlika).

Udeleženci projektnih delavnic *(po abecednem vrstnem redu):* Andreja Absec (KGZS – Zavod Novo mesto), Greta Auguštin (Občina Črnomelj), Martina Auguštin, Peter Badovinac (Gostilna Badovinac), Andrej Bajuk (OŠ Brihtna glava), Zalka Bosanac (Finet – Kalska domačija), Andreja Drakulič Veselič (Gostišče Veselič), Cristina Fernandez Villar (Big Berry), Tomaž Grdešič (Kvant d.o.o.), Ana Iskra (Big Berry), Anita Jamšek (Občina Črnomelj), Darinka Jerčinovič (Convivas d.o.o.), Daniel in Ana Klepec (Društvo Lahinja), Minka Kočevar (Kmetija Kočevar), Iva Kopf (Big Berry), Anton Križe (ŠD Stranska vas), Martina Legan Janžekovič (KZ Metlika), Luka Lovšin (Turizem Lovšin), Stane Malerič (KMS Malerič d.o.o.), Jerneja Matešič (Fakulteta za uporabne družbene študije), Sonja Maver (RIC Bela krajina), Dušan Milinkovič (ČD Črnomelj), Metka Mravinec (Mirag Invest d.o.o.), Jože Nemanič (Občina Metlika), Bojan Pavlin (Čebelarstvo Pavlin), Matjaž Pešelj, Petra Pešelj in Vera Pešelj (GTM d.o.o. Metlika), Marija Prašin Kolbezen (Občina Črnomelj), Jože Prus (Vinska klet Prus), Maja Pucelj, Andrej Rade (Turizem na vasi Rade), Petra Roginič (RIC Bela krajina), Matej Simčič (ZRSVN o.e. Novo mesto), Gregor Simonič (Semiška penina), Sonja Škof (Peka peciva in kruha Škof), Gregor Šmalcelj (RIC Bela krajina), Mija Šteblaj (Kolpa Resort, Agencija Mini Šport d.o.o.), Marko Štefanič (Župančičev hram), Tina Štefanič (RC Novo mesto), Alenka Tomašič (Turizem Lovšin), Rihard Zupančič (Izletniška kmetija Zupančič).

Predlagatelji dopolnitev:
Mojca Čemas Stjepanovič (Občina Črnomelj), Darko Zevnik (Občina Metlika), Polona Kambič (Občina Semič), Andreja Drakulič Veselič (Belokranjska hiša d.o.o.), dr. Dušan Plut in Niko Šuštarič (oba Društvo Proteus), Klemen Vitkovič (Mladinski center BIT), Matjaž Starašinič in Juš Mihelič (Aeroklub Bela krajina), Anica Stezinar Pezdirc

Izvajalec: Zavod Tovarna trajnostnega turizma GoodPlace, Ljubljana
Delovna skupina na strani izvajalca: Jana Apih, Tina H. Zakonjšek, Jan Klavora

Verzija 1: november 2017
Verzija 2: maj 2018

KAZALO

1. UVOD V STRATEGIJO RAZVOJA TURIZMA 4
1.1 Analiza stanja - kratek povzetek 5
1.2 Matrika PSPN 7
1.3 Poslanstvo, vizija in strateški cilji 9
2. RAZVOJNA STRATEGIJA 10
3. DESTINACIJSKI MANAGEMENT 11
3.1 Operativni cilji in ukrepi 12
4. TURISTIČNA PONUDBA 19
4.1 Produktni steber 1: Občutenje narave 22
4.2 Produktni steber 2: Aktivno odkrivanje 25
4.3 Produktni steber 3: Avtentična doživetja 27
4.4 Operativni cilji in ukrepi 28
5. PROMOCIJA 37
5.1 Tržno pozicioniranje 37
5.2 Tržna znamka 45
5.3 Ciljne skupine 46
5.4 Trgi 47
5.5 Smernice za tržno komuniciranje 48
5.6 Operativni cilji in ukrepi 50
6. SEZNAM KRATIC 54

1. UVOD V STRATEGIJO RAZVOJA TURIZMA

Turizem se ne ozira na meje in ko turist danes obišče Belo krajino, ne razmišlja o tem, v katero od treh destinacijskih občin (Črnomelj, Metlika ali Semič) je prišel. Je v Beli krajini, eni in edini; prišel je po nepozabno doživetje, o katerem bo doma pripovedoval svojim znancem in pisal na družabnih omrežjih. Da pa bo njegovo doživetje res nepozabno, mora biti izpolnjenih več pogojev; prvi korak na tej poti je vzpostavitev strateškega upravljanja, razvoja in promocije destinacije, kot smo ga začrtali v dokumentu *Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022*, ki ga je v letu 2017 v imenu vseh treh občin naročil RIC Bela krajina.

Strategijo razvoja turizma v Beli krajini smo zasnovali na analitičnem delu, ki smo ga zapisali v *Analizi stanja turizma v destinaciji Bela krajina* (september 2017). Kratek povzetek poglobljene analize stanja z matriko PSPN, vizijo in poslanstvom navajamo v nadaljevanju, medtem ko je celoten dokument na voljo pri naročniku.

V pričujočem dokumentu *Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022* smo na podlagi analize stanja opredelili razvojne in trženjske ukrepe za nadaljnji razvoj turizma v destinaciji, s katerimi želimo do leta 2022 doseči naslednjih pet kvantitativnih ciljev:

cilj	kazalnik	izhodiščna vrednost 2017	ciljna vrednost 2022
znižati sezonskost obiska	prihodi v obdobju junij - september (%)	67	55
	prenočitve v obdobju junij - september (%)	69	57
podaljšati povprečno dobo bivanja	povprečna doba bivanja (noči)	2,47	3,00
povečati zanimanje lokalnega prebivalstva za zaposlitev v turizmu	osebe, zaposlene v dejavnosti Gostinstvo (%)	3,2	4,0
razviti integralne turistične produkte za zahtevne goste	število integralnih turističnih produktov za zahtevne goste	0	9
privabiti goste z višjo kupno močjo	povprečna poraba na dan (€)	ni podatka	100

1.1 Analiza stanja - kratek povzetek

Opravili smo analizo primarne in sekundarne turistične ponudbe, analizo turističnega obiska od leta 2011, analizo organiziranosti turizma v destinaciji ter analizo trženja. Pri zaključkih smo upoštevali tudi mnenja in vtise, ki smo jih pridobili s poglobljenimi intervjuji, terenskimi obiski in na treh projektnih delavnicah.

Tabela 1: Zaključki analize stanja turizma v Beli krajini po tematskih področjih

PRIMARNA TURISTIČNA PONUDBA	
Naravne vrednote	Bela krajina leži na razgibanem terenu, bogatem z naravno dediščino. Skoraj polovica destinacije je v območju Natura 2000, tu najdemo tudi dva krajinska parka. Osrednja naravna znamenitost je Kolpa, čista, topla reka, ki obiskovalcem nudi številne športno-rekreativne aktivnosti.
Kulturna dediščina	Edinstveno kulturno izročilo Bele krajine izhaja iz raznovrstnosti etničnih skupin, ki so tradicionalno živele na tem območju, kot tudi iz položaja območja, ki je vseskozi obmejno in na meji. Do danes so se ohranili izvirna glasba, plesi, oblačilna kultura in rokodelska dejavnost, ki imajo velik potencial za vključevanje v inovativne in trajnostne turistične produkte in znamke.
SEKUNDARNA TURISTIČNA PONUDBA	
Nastanitve	Turistične nastanitve v Beli krajini so relativno dobro vzdrževane, veliko je obnovljenih, vlaga se tudi v novogradnje, predvsem je v porastu t.i. "glamping". A vendar je ponudba namestitev izjemno sezonska, saj je kar polovica ležišč v kampih. Težave nastajajo tudi pri namestitvi večjih organiziranih skupin. Kakovost nastanitvene ponudbe se zrcali v ocenah na spletu, kjer gostje izražajo relativno visoko stopnjo zadovoljstva.
Kulinarika	Belokranjska pogača nosi status zajamčene tradicionalne posebnosti, belokranjska vina pa se ponašajo s priznanim tradicionalnim poimenovanjem. Ti prepoznavni, zaščiteni kulinarični element predstavljajo velik potencial za razvoj celovitih turističnih produktov, ki bodo aktualni vse leto. Korak v pravo smer so Okusi Bele krajine, ki pa zahtevajo aktiven nadaljnji razvoj.
Športna infrastruktura	Med športno infrastrukturo v Beli krajini izstopa smučišče, ki lahko z ustreznim razvojem zimskih, poletnih in jesenskih aktivnosti nastopa kot protiutež poletnemu turizmu na reki Kolpi. Sicer Bela krajina nudi številne priložnosti za rekreacijo s poudarkom na pohodništvu, kolesarjenju, čolnarjenju in padalstvu.
Kongresna infrastruktura	Razvoj kongresnega turizma v Beli krajini se srečuje z nekaterimi omejitvami, kot so nastanitvene kapacitete in dostopnost.
Turistične poti	Bela krajina je bogata z naravno in kulturno dediščino, po poteh katerih vodijo številne urejene tematske, pohodniške in kolesarske poti, namenjene različnim ciljnim skupinam. Poti zaživijo predvsem ob organiziranih pohodih. Pri razvoju kolesarske in pohodniške infrastrukture ostajajo številne neizkoriščene priložnosti.
Prireditve	Nosilne prireditve v Beli krajini imajo izrazito etnološki značaj in so

	manifestacija ohranjanja kulturnega izročila v destinaciji. Nekatere izmed njih dosegajo že relativno visok obisk, narašča pa tudi njihova prepoznavnost predvsem v slovenskem, deloma mednarodnem prostoru. Jurjevanje je kot prva slovenska prireditev pridobilo naziv "prireditev z manj odpadki", kar ustvarja pozitiven imidž in utrjuje zavezo Bele krajine k razvoju trajnostnega turizma.
Turistični produkti	Produkti v Beli krajini so premalo povezani v celovite, integralne turistične produkte z jasno razpoznavno zgodbo. Destinacija sicer ponuja priložnosti za razvoj tako aktivnih doživetij v naravi kot tudi edinstvenih kulturnih doživetij.
TURISTIČNI OBISK	
Prihodi in prenočitve	Belokranjski turizem ustvari približno polovico odstotka turističnega prometa v Sloveniji. Število turistov in ustvarjenih prenočitev v zadnjih letih narašča, vendar ne po stopnjah, po kakšnih raste slovenski turizem. Razpoložljivi podatki za leto 2017 pa predvsem v maju in juniju kažejo izjemno rast, ki močno presega slovensko povprečje. Turistični obisk prek leta niha, največji pa je v poletnih mesecih, ko se od junija do avgusta ustvari kar polovica prihodov in prenočitev. Slabo vreme poleti 2014 je negativno vplivalo na obisk in prihodke od turizma v tistem letu. Ugotovitev nas pripelje do sklepa, da mora biti nadaljnji razvoj turizma v Beli krajini usmerjen v celoletni turizem.
Doba bivanja	Gostje, ki v Beli krajini prespijo, ostanejo tam dobri dve noči, kar je rahlo pod slovenskim povprečjem. Zanimivo je, da je doba bivanja poleti v primerjavi s preostalimi meseci skorajda enaka, kar verjetno pomeni, da gostje v kampih niso ustrezno evidentirani.
Stopnja zasedenosti	Stopnja zasedenosti ležišč v Beli krajini ostaja relativno konstantna, giblje pa se pod slovenskim povprečjem. Izjemna nihanja je opaziti med letom, ko se stopnja zasedenosti giblje od 3 pa vse do 46 %.
Struktura gostov	Medtem ko v Sloveniji prevladujejo tuji gostje, pa je osrednji gost Bele krajine domač (teh je kar 70 %). Razmerje med domačimi in tujimi gosti v zadnjih letih ostaja precej nespremenjeno. Med tujimi državami največ gostov prihaja iz Nemčije, sledijo Francozi in Nizozemci.
Enodnevni obiskovalci	Enodnevni gostje najpogosteje preživijo poletni dan ob Kolpi, obiščejo prireditev ali pohod ali si destinacijo ogledajo na avtobusnem izletu. Potrošnja teh gostov je relativno nizka.
ORGANIZIRANOST TURIZMA	
Javni sektor	Poleg RIC-a Bela krajina, v sklopu katerega deluje TIC Črnomelj, v destinaciji delujeta še TIC-a v Metliki in Semiču. TIC-i sodelujejo na promocijski ravni, medtem ko se na razvojni povezujejo le projektno, ne pa tudi strateško. S tem sta tako promocija kot razvoj turizma razpršena in nepovezana, posledično premalo učinkovita. Inštitucije so kadrovsko podhranjene, potrebno je tudi redno strokovno izobraževanje zaposlenih.
Zasebni sektor	Medtem ko se nekaj turističnih ponudnikov s turizmom ukvarja profesionalno, pa številni ponudniki v destinaciji turistično dejavnost

	opravljajo kot dopolnilno dejavnost ali ljubiteljsko, kar se v nekaterih primerih kaže v ravni storitev, povezovanja in sodelovanja.
Civilni sektor	Nevladni sektor je pomemben sooblikovalec življenja v destinaciji in prireditev, ki ohranjajo belokranjsko dediščino.
TRŽENJE	
Gostje	Povpraševanje je trenutno skoncentrirano na enodnevni obisk destinacije. Gre predvsem za posledico dejstva, da je na trgu premalo integralnih turističnih produktov, s katerimi bi goste lahko nagovarjali in zadržali dlje časa.
Prodajne poti in tržno komuniciranje	Krovna promocija destinacije zaradi razpršenosti institucij ni dovolj strateško organizirana in dovolj učinkovita. Skupno trženje je vzpostavljeno le deloma, zavira pa ga predvsem pomanjkanje integralnih produktov. Ponudniki se promovirajo tudi sami, a njihov doseg je omejen. Ključni izziv je destinacijo pozicionirati, zanjo oblikovati marketinški in komunikacijski načrt ter jo narediti prepoznavno.
Tržna znamka	Destinacija potrebuje novo, sodobno tržno znamko ter strateško organizirano, celovito, dosledno in posledično učinkovito krovno promocijo.

1.2 Matrika PSPN

Na podlagi analize turistične ponudbe, poglobljenih intervjujev in delavnic, terenskih obiskov, analize obiska in analize trženja smo opredelili matriko PSPN, v kateri smo zajeli prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti prihodnjega turističnega razvoja v Beli krajini.

Tabela 2: Matrika prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti turističnega razvoja v Beli krajini

PREDNOSTI	SLABOSTI
• čista, ohranjena, zelena narava in mir • visok odstotek zavarovanih območij • ohranjeno multietnično kulturno izročilo • edinstvena rokodelska zgodovina in tradicija • številne etnološko obarvane prireditve • kulinarična tradicija, zaščitene jedi in vina • dobrosrčnost lokalnega prebivalstva • turizem, ki (še) ni masovni • raznolikost naravne in kulturne dediščine • dobra ohranjenost in interpretacija naravne in kulturne dediščine	• visoka sezonskost obiska in nastanitvenih kapacitet • odvisnost od reke Kolpe in toplih poletij • problematika turistične ureditve reke Kolpe (označevanje, režim, črne gradnje, neprijavljene prenočitve ...) • relativno slabo sodelovanje in povezovanje turističnih ponudnikov • strokovna usposobljenost kadrov • pomanjkanje integralnih turističnih produktov • (ne)dostopnost ponudbe za individualne goste • decentraliziran management destinacije • nedefiniran pozicijski slogan in logotip • neusklajena in premalo prepoznavna promocija • pomanjkanje sredstev za razvoj in

	promocijo • prometna povezanost s preostalo Slovenijo in Hrvaško • internetna infrastruktura • javne prometne povezave do destinacije in v njej
PRILOŽNOSTI	**NEVARNOSTI**
• razvoj enotne turistične destinacije Bela krajina • kapitalizacija naziva EDEN in Slovenia Green • nadaljnja in intenzivnejša valorizacija naravne in kulturne dediščine ter edinstvene kulinarike • podaljšanje dobe bivanja z nagovarjanjem enodnevnih obiskovalcev in tranzitnih gostov • povezovanje z okoliškimi občinami v Sloveniji in na Hrvaškem • umestitev v makro destinacijo Osrednja Slovenija • razvoj inovativnih in trajnostnih produktov z jasno opredeljeno nosilno zgodbo • revitalizacija mestnih jeder • izboljšanje celovite podobe prostora naselij s turističnim potencialom • razvoj alternativnih oblik prevoza v destinaciji (tudi e-bike) • lega ob tranzitnih poteh • razvoj cestne infrastrukture • črna človeška ribica • Oton Župančič • dediščina prebivalcev pet etničnih skupin in treh veroizpovedi • razvoj adrenalinskega športa (npr. jadralno padalstvo, športno letalstvo, downhill)	• pomanjkanje pripravljenosti odločevalcev za implementacijo potrebnih organizacijskih in kadrovskih sprememb (skupni management destinacije) • degradacija območja ob Kolpi zaradi prekomernega obiska in (de)regulacije na hrvaški strani • nadaljnja pasivnost posameznih turističnih ponudnikov • pomanjkanje ambicioznosti turističnih ponudnikov • odvisnost od mednarodnih turističnih tokov • beg možganov • nevarnost ekoloških nesreč • pomanjkanje vpliva na odločitve na državni ravni • masovni turizem

1.3 Poslanstvo, vizija in strateški cilji

Opredelili smo **poslanstvo** Bele krajine:

> **Belokranjci odgovorno in zavzeto ohranjamo multietnično kulturno izročilo naših prednikov in edinstveno krajino ter ščitimo kulinarične posebnosti. Kulturo, naravo in kulinariko prepletamo v gostoljubna in dobrosrčna doživetja za naše prebivalce in obiskovalce.**

Vizijo Bele krajine smo vezali na predlog vizije Slovenije 2021 in na tri močne elemente:

VIZIJA BELE KRAJINE 2022+
Bela krajina je vodilna destinacija v Sloveniji za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi.

Opredelili smo tri ključna **strateška področja delovanja** (management destinacije, razvoj turistične ponudbe in promocija) in osrednje strateške cilje.

Tabela 3: Opredelitev strateških področij delovanja in strateških ciljev

	STRATEŠKI CILJ	
DESTINACIJSKI MANAGEMENT	Zagotoviti usklajeno, enotno in centralizirano upravljanje, razvoj in promocijo Bele krajine...	...za bolj učinkovito in konkurenčno delovanje turistične destinacije navznoter in navzven.
TURISTIČNA PONUDBA	Vzpostaviti model usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe tako na ravni produktov kot na ravni turistične infrastrukture...	... za zmanjšanje sezonskosti, dvig povprečne dobe bivanja in prihodkov od turizma ter prepoznavanje turizma kot lokalne gospodarske panoge priložnosti in prihodnosti.
PROMOCIJA	Dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije...	...za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo.

V pričujočem dokumentu *Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022* smo na podlagi analize stanja opredelili razvojne in trženjske ukrepe za nadaljnji razvoj destinacije.

2. RAZVOJNA STRATEGIJA

Namen dokumenta Strategija *turizma v destinaciji Bela krajina 2018 - 2022* je, da postane osnova in vodilo za nadaljnji razvoj turizma v Beli krajini. Da bi dosegli ta cilj, smo opredelili tri ključna razvojna področja, ki zahtevajo podrobnejšo obravnavo:

A. **destinacijski management**
B. **turistična ponudba**
C. **promocija**

Vsakega od ključnih razvojnih področjih oz. strateških prioritet smo podkrepili s strateškimi in operativnimi cilji.

Tabela 4: Strateški in operativni cilji za tri ključne strateške prioritete

strateška prioriteta	A. DESTINACIJSKI MANAGEMENT	B. TURISTIČNA PONUDBA	C. PROMOCIJA
strateški cilj	Zagotoviti usklajeno, enotno in centralizirano upravljanje, razvoj in promocijo Bele krajine...	Vzpostaviti model usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe tako na ravni produktov kot na ravni turistične infrastrukture...	Dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije...
rezultat	...za bolj učinkovito in konkurenčno delovanje turistične destinacije navznoter in navzven.	...za zmanjšanje sezonskosti, dvig povprečne dobe bivanja in prihodkov od turizma ter za prepoznavanje turizma kot lokalne gospodarske panoge priložnosti in prihodnosti.	... za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo.
operativni cilji	A.1 Vzpostavitev in delovanje destinacijske organizacije za turizem A.2 Koordinacija delovanja deležnikov A.3 Razvoj kadrov in organizacij A.4 Upravljanje s turističnim obiskom A.5 Spremljanje izvajanja strategije	B.1 Usmerjen in usklajen razvoj turistične ponudbe B.2 Turistična infrastruktura B.3 Nadgradnja obstoječih projektov	C.1 Vzpostavitev enotne pojavnosti C.2 Vzpostavitev uspešnega tržnega komuniciranja C.3 Krepitev komuniciranja z notranjimi javnostmi

3. DESTINACIJSKI MANAGEMENT

Bela krajina je pokrajina na jugovzhodu Slovenije, ki pokriva občine Črnomelj, Metlika in Semič. Geografsko in fizično so meje s tem jasno določene. Pa je to dovolj, da lahko Belo krajino opredelimo tudi kot turistično destinacijo? Čeprav je definicij turističnih destinacij več, prevladuje mnenje, da o njih govorimo takrat, ko geografski prostori, ki si jih gostje izberejo za cilj potovanja, izpolnjujejo dva pogoja: na eni strani razvijajo ustrezno ponudbo (splet produktov, atrakcij in storitev), na drugi pa so strateško vodeni.

Medtem ko je Bela krajina v očeh turistov danes percipirana kot potovalni cilj, v katerem bodo uživali destinacijsko ponudbo, pa ustrezno strateško vodenje preprečujejo administrativne meje, ki prežemajo pokrajino in vplivajo na management, imidž in konkurenčnost Bele krajine kot turistične destinacije.

Osrednji cilj ukrepov na področju destinacijskega managementa je zatorej vzpostaviti in zagotavljati usklajeno, enotno in centralizirano upravljanje, razvoj in promocijo Bele krajine ter s tem vzpostaviti konkurenčno turistično destinacijo.

Tabela 6: Pregled operativnih ciljev in ukrepov v strateški prioriteti Destinacijski management

OPERATIVNI CILJ	UKREPI
A.1 **Vzpostavitev in delovanje destinacijskega zavoda za turizem**	A.1.1 Vzpostavitev enotne organizacije za upravljanje, razvoj in promocijo turizma v destinaciji Bela krajina A.1.2 Ustrezna organizacijska, finančna in kadrovska ureditev A.1.3 Vzpostavitev prodajne funkcije v destinaciji
A.2 **Koordinacija delovanja deležnikov**	A.2.1 Operativna delovna skupina znotraj destinacije A.2.2 Sodelovanje z okoliškimi destinacijami
A.3 **Razvoj kadrov in organizacij**	A.3.1 Interno izobraževanje in usposabljanje A.3.2 Eksterno izobraževanje in usposabljanje A.3.3 Študijske ture A.3.4 Krepitev trajnosti, konkurenčnosti in kakovosti A.3.5 Spodbujanje turističnega podjetništva in inovativnosti
A.4 **Upravljanje s turističnim obiskom**	A.4.1 Analiza in opredelitev nosilnih zmogljivosti A.4.2 Upravljanje turističnega obiska
A.5 **Spremljanje izvajanja strategije**	A.5.1 Spremljanje in evalvacija izvajanja strategije A.5.2 Analiza turistične potrošnje

3.1 Operativni cilji in ukrepi

Tabela 7: Ukrepi znotraj Operativnega cilja A.1 - Vzpostavitev in delovanje destinacijske organizacije za turizem

	Operativni cilj A.1 **VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE DESTINACIJSKE ORGANIZACIJE ZA TURIZEM**
Izhodišče	V Beli krajini je zaznana upravna neenotnost, saj eno destinacijo sestavljajo tri občine, kar vpliva na organizacijsko shemo. Promocija se deloma izvaja na krovni ravni prek RIC-a, deloma prek treh TIC-ev. Razpršenost se odraža v pomanjkanju strateškega pristopa k razvoju turizma in celoviti skupni promociji destinacije. Posledično manjkajo prepoznavna sporočila, slogan in zgodbe. Model financiranja je le deloma stabilen. Inštitucije so kadrovsko in finančno podhranjene, nobena izmed njih nima statusa turistične agencije. Premalo intenzivno sodelovanje z okoliškimi destinacijami ter organizacijami na nacionalnem nivoju, kar naj postane ena od stalnih aktivnosti destinacijske organizacije.
Ukrep A.1.1	**Vzpostavitev enotne organizacije za upravljanje, razvoj in promocijo turizma v destinaciji Bela krajina** Enotno organizacijo, katere naloge so tako upravljanje kot tudi razvoj in promocija turizma v Beli krajini (v nadaljevanju DMMO[1]), vzpostavijo vse tri belokranjske občine. Glede na trenutno organiziranost turizma v regiji predlagamo, da se DMMO organizira kot samostojen oddelek znotraj RIC Bela krajina. Natančno se opredelijo pristojnosti in odgovornosti DMMO ter razmerja do preostalih organizacij na področju turizma. Do leta 2022 se vsi trije TIC-i poenotijo pod okriljem DMMO.
Čas izvedbe	10/2018
Nosilec	RIC Bela krajina
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika)
Ocena stroška	Strošek dela[2]
Ukrep A.1.2	**Ustrezna organizacijska, finančna in kadrovska ureditev** Destinacijske organizacije še vedno prepogosto opravljajo naloge promocije (marketinga) in pozabljajo na upravljanje (management). V DMMO Bela krajina se oblikujeta dva ločena, a med seboj tesno povezana oddelka - eden za razvoj turistične ponudbe in infrastrukture, drugi za promocijo in prireditve. Podrobneje naloge posameznih oddelkov obravnavamo v strateški prioriteti B Turistična ponudba in C Promocija. DMMO zaposluje najmanj tri osebe - vodjo in dve vodji oddelkov. Ohrani se tudi obstoječi kader v TIC-ih. Pripravi se model financiranja DMMO, pri katerem sodelujejo vse tri občine.

[1] DMMO = organizacija za management in promocijo destinacije (angl. Destination Management and Marketing Organization)

[2] Ocena stroška se navaja v neto znesku. Ocena stroška je opredeljena na trenutno znano stanje, ki se lahko spremeni zaradi različnih vzrokov (razpisi, cene na trgu, zakonodaja itd.)

	Občine še naprej financirajo strošek zaposlenih v TIC-ih in stroške lokalnih prireditev, medtem ko se sredstva za razvoj in promocijo prenesejo na DMMO. Izbrane promocijske aktivnosti sofinancirajo zasebni ponudniki. *Slika 1: Shema delovanja DMMO na dveh glavnih vsebinskih področjih*
Čas izvedbe	05/2019
Nosilec	DMMO[3]
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika)
Ocena stroška	- v 2019 42.000€, kar vključuje strošek dela treh oseb šest mesecev ter stroške vzpostavitve pisarne in najemnine za 6 mesecev - od 2020, na letni ravni 74.000€, kar vključuje (strošek dela / 3 osebe / 12 mesecev) in tekoči stroški
Ukrep A.1.3	**Vzpostavitev prodajne funkcije v destinaciji** Za namene podaljšanja bivanja (predvsem številnih enodnevnih) obiskovalcev in učinkovitejšega trženja lastne ponudbe se v destinaciji vzpostavi prodajna funkcija v obliki turistične agencije. Licenco za opravljanje dejavnosti lahko pridobi DMMO ali se vzpostavi poslovno sodelovanje z obstoječo turistično agencijo oz. agencijami.
Čas izvedbe	8/2019
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	opcijsko: obstoječa turistična agencija ali več njih
Ocena stroška	odvisno od načina organiziranosti

[3] *Dokler do ustanovitve DMMO ne pride (oz. če sploh ne bi prišlo - gl. nevarnosti iz matrike PSPN), je nosilec vseh aktivnosti, pripisanih DMMO, RIC Bela krajina, ki je že danes v vlogi predstavnika vodilne destinacije v modelu makro destinacij.*

Tabela 8: Ukrepi znotraj Operativnega cilja A.2 - Koordinacija delovanja deležnikov destinacije Bela krajina

	Operativni cilj A.2 **KOORDINACIJA DELOVANJA DELEŽNIKOV DESTINACIJE BELA KRAJINA**
Izhodišče	Ponudniki v Beli krajini pogrešajo več sodelovanja in povezovanja ter več strokovne in trženjske podpore s strani javnih inštitucij, katerih osnovni namen je promocija turizma. Turistična ponudba danes ni dovolj povezana, razvija pa se arbitrarno. Ni razvitih integralnih turističnih produktov, ki bi povezovali več partnerjev. Eden od možnih načinov povezovanja je tudi ustanovitev turistične zadruge.
Ukrep A.2.1	**Operativna delovna skupina znotraj destinacije** Uspešen management destinacije temelji na skupni viziji in močnem partnerstvu. Zato se v destinaciji pod okriljem DMMO vzpostavi operativna delovna skupina, sestavljena iz zainteresiranih deležnikov (javni, zasebni in nevladni sektor), ki so-izvaja ukrepe, zapisane v strategiji, in obenem nosi del odgovornosti za uspešnost uresničevanja ciljev iz strategije. Tako bodo ponudniki intenzivneje vključeni v soustvarjanje in souresničevanje turističnih politik, s krepitvijo komunikacije znotraj destinacije pa se bo zagotavljal tudi razvoj bolj povezane in usklajene turistične ponudbe.
Čas izvedbe	11/2018
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	zainteresirani deležniki
Ocena stroška	zajeto v strošek dela zaposlenih
Ukrep A.2.2	**Sodelovanje z okoliškimi destinacijami** Turist ne pozna občinskih in destinacijskih meja, brišejo pa se tudi meddržavne meje. Pod okriljem DMMO se zato oblikuje ena ali več skupin relevantnih deležnikov (predvsem iz javnega sektorja) iz ožje in širše regije (Kočevsko, Dolenjska, Osrednja Slovenija, Hrvaška), ki opredelijo skupne kratko- in dolgoročne cilje in aktivnosti. Namen povezovanja je tudi razvoj skupnih turističnih produktov na makroregijski, medregijski ali mednarodni ravni.
Čas izvedbe	6/2018[4]
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	zainteresirani deležniki
Ocena stroška	zajeto v strošek dela zaposlenih

[4] Določene aktivnosti sodelovanja (razvoj produktov, promocija, izobraževanja) z okoliškimi destinacijami in organizacijami na nacionalni ravni RIC Bela krajina kot DMMO že izvaja.

Tabela 9: Ukrepi znotraj Operativnega cilja A.3 - Razvoj kadrov in organizacij

	Operativni cilj A.3 **RAZVOJ KADROV IN ORGANIZACIJ**
Izhodišče	Pretežnemu delu ponudnikov v Beli krajini turizem ne predstavlja primarnega vira dohodkov, kar zmanjšuje njihovo zmožnost povezovanja, sodelovanja in izobraževanja na tem področju. A turizem je dinamična panoga; okolje in potrebe gostov se hitro spreminjajo, kar zahteva nenehno krepitev kompetenc in znanja turističnih ponudnikov, pa tudi turističnih managerjev, promotorjev, vodnikov in ponudnikov.
Ukrep A.3.1	**Interno izobraževanje in usposabljanje** Zaposleni v DMMO in informatorji v TIC-ih se redno usposabljajo o trendih v turizmu, turističnem managementu, prodajnih orodjih, odnosu do gostov, tujih jezikih in na drugih področjih, relevantnih za njihovo delo.
Čas izvedbe	od 2018[5], vsak zaposleni najmanj 2x letno
Nosilec	RIC Bela krajina, pozneje DMMO
Sodelujoči	strokovnjaki s posameznih področij, vsi zaposleni
Ocena stroška	odvisno od vsebin, do 1.000 €/ delavnico
Ukrep A.3.2	**Eksterno izobraževanje in usposabljanje** Programi izobraževanja in usposabljanja za turistično gospodarstvo, turistične vodnike in druge eksterne deležnike v turizmu se delavnično izvajajo najmanj dvakrat letno. Pri določanju vsebin se upoštevajo potrebe lokalnega turističnega gospodarstva, trendi v turizmu in program Slovenia Green, ki predpisuje seznam izobraževanj in usposabljanj za zelene destinacije.
Čas izvedbe	2x letno, od 2018
Nosilec	RIC Bela krajina, pozneje DMMO
Sodelujoči	strokovnjaki s posameznih področij, turistično gospodarstvo, turistični vodniki, drugi zainteresirani deležniki
Ocena stroška	odvisno od vsebin, okvirno do 1.000 €/ delavnico
Ukrep A.3.3	**Študijske ture** Turistični deležniki enkrat letno obiščejo eno ali več domačih ali tujih destinacij, v katerih uspešno razvijajo inovativne produkte na osnovi danosti, sorodnih belokranjskim. Po povratku pripravijo poročilo s priporočili za prenos, prilagoditev in implementacijo, ki ga predstavijo na enem izmed srečanj v A.2.1.
Čas izvedbe	1x letno, od 2018
Nosilec	RIC Bela krajina, pozneje DMMO
Sodelujoči	zainteresirani deležniki
Ocena stroška	50 do 150 € / udeleženca (odvisno od ture)
Ukrep A.3.4	**Krepitev trajnosti, konkurenčnosti in kakovosti** Osrednja razvojna paradigma turizma v Beli krajini je trajnost, podkrepljena s spodbujanjem inovativnosti in kakovosti, kar posledično vodi k dvigu konkurenčnosti. Aktivnosti so primarno vezane na Zeleno shemo slovenskega turizma in pomanjkljivosti, identificirane med presojo trajnosti.

	Zajemajo: • spodbujanje (in sofinanciranje[6]) pridobivanja zelenih znakov za turistične ponudnike, ki jih priznava Zelena shema slovenskega turizma, • spodbujanje (in sofinanciranje[7]) pridobivanja specializiranih znakov za turistične ponudnike, • povečevanje deleža lokalno pridelane hrane v turistični verigi vrednosti, • aktivnosti za merjenje in izravnavo ogljičnega odtisa obiskovalcev, • spremljanje ekonomskih učinkov turizma. Za izvajanje zgoraj navedenih aktivnosti se pripravi letni operativni načrt.
Čas izvedbe	od 2019, redno, v skladu z letnim načrtom
Nosilec	RIC Bela krajina, pozneje DMMO
Sodelujoči	strokovnjaki s posameznih področij, zainteresirani deležniki
Ocena stroška	odvisno od vsebin
Ukrep A.3.5	**Spodbujanje turističnega podjetništva in inovativnosti**
	Turizem je v Beli krajini priložnost; naloga upravljavca destinacije je, da to miselnost prenese (predvsem) na mlade. S tem namenom se enkrat letno organizira start-up podjetniški dogodek, na katerem se spoznavajo primeri uspešnih turističnih podjetniških praks, generirajo sveže ideje in razvijajo inovativni turistični produkti, ki slonijo na v tem dokumentu opredeljenih produktnih stebrih (gl. strateško prioriteto B Turistična ponudba). Na dogodek so vabljeni tudi že aktivni turistični ponudniki.
Čas izvedbe	1x letno, od 2019
Nosilec	RIC Bela krajina
Sodelujoči	DMMO, mladi, brezposelni, turistični ponudniki, drugi zainteresirani deležniki
Ocena stroška	2.000 € / dogodek

[6] *Sofinanciranje se trenutno izvaja na nacionalni ravni. Če v prihodnjih petih letih zamre, se sredstva za sofinanciranje pridobivanje specializiranih znakov namenijo prek občinskih razpisov..*

[7] *Sofinanciranje se trenutno ne izvaja na nacionalni ravni. Predlagamo, da se namenska sredstva za pridobivanje specializiranih znakov namenijo prek občinskih razpisov.*

Tabela 10: Ukrepi znotraj Operativnega cilja A.4 - Upravljanje s turističnim obiskom

	Operativni cilj A.4 **UPRAVLJANJE S TURISTIČNIM OBISKOM**
Izhodišče	Slovenski turizem je v porastu. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je število prihodov narastlo za 15 %, število prenočitev pa za 12 %. Rast v Beli krajini je še večja, saj presega 30 %, močno povečana točkovna obremenitev pa se kaže predvsem v poletnih mesecih.
Ukrep A.4.1	**Analiza in opredelitev nosilnih zmogljivosti** V izogib negativnim posledicam prekomernega turističnega obiska (t.i. overtourism) na družbeno in naravno okolje se z analizo nosilnih zmogljivosti opredelijo nosilne zmogljivosti prostora s poudarkom na reki Kolpi ter ukrepi za regulacijo in upravljanje turističnega obiska. Dokument se izdela najpozneje do visoke sezone 2019.
Čas izvedbe	do 06/2019
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, interni deležniki, zunanji strokovnjak
Ocena stroška	interni strošek dela + do 1.500 € za zunanjo pomoč
Ukrep A.4.2	**Upravljanje turističnega obiska** Ukrepi iz A.4.1 se pod okriljem DMMO ter v sodelovanju z relevantnimi deležniki pričnejo izvajati pred visoko sezono 2019.
Čas izvedbe	prvi ukrepi najpozneje v 06/2019, preostali v skladu s terminskim načrtom
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	interni deležniki
Ocena stroška	odvisno od ukrepov, zapisanih v analizi iz A.4.1

Tabela 11: Ukrepi znotraj Operativnega cilja A.5 - Spremljanje izvajanja strategije

	Operativni cilj A.5 **SPREMLJANJE IZVAJANJA STRATEGIJE**
Izhodišče	Pričujoči dokument naročniku nudi smernice za razvoj turizma v destinaciji v obdobju do leta 2022. Za doseganje maksimalnih učinkov je nujno redno spremljati izvajanje ukrepov, zapisanih v strategiji, in analizirati doseganje zapisanih kvalitativnih in kvantitativnih ciljev.
Ukrep A.5.1	**Spremljanje in evalvacija izvajanja strategije** DMMO na podlagi ukrepov, zapisanih v pričujočem dokumentu, vsako leto pripravi izvedbeni načrt tako na ravni razvoja kot promocije. V načrtu se natančneje opredelijo razvojne in trženjske aktivnosti za posamezno leto, vključno z nosilci, terminskim načrtom in finančnimi sredstvi, potrebnimi za izvedbo. Vzpostavi se evalvacijska skupina za izvajanje strategije, ki enkrat letno pripravi poročilo o izvajanju ukrepov in doseganju ciljev. V primeru nedoseganja ciljev se sprejmejo popravni ukrepi. Člani evalvacijske skupine po potrebi strategijo tudi dopolnjujejo (v skladu s turističnimi trendi, morebitnim preseganjem ciljev ipd.).
Čas izvedbe	enkrat letno (prvič 03/2019 za leto 2018)
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika), TA, relevantni deležniki
Ocena stroška	vključeno v strošek dela zaposlenih + 500€ za zunanje izvajalce
Ukrep A.5.2	**Analiza turistične potrošnje** Bela krajina z novo strategijo pričenja z razvojem produktov, namenjenih zahtevnejšim gostom, in kvantiteto obiskovalcev spreminja v kvaliteto. Da bi bolje razumeli višino in strukturo potrošnje gostov, se v letu 2019 pripravi podrobnejša analiza turistične potrošnje, ki se ponovi v letu 2022. Anketa temelji na vprašalniku Zelene sheme slovenskega turizma, ki pa se ustrezno nadgradi.
Čas izvedbe	poletje 2019, poletje 2022
Nosilec	DMMO
Sodelujoči	turistični ponudniki, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika), anketarji, zunanji izvajalec
Ocena stroška	4.000 € za enkratno izvedbo z analizo

4. TURISTIČNA PONUDBA

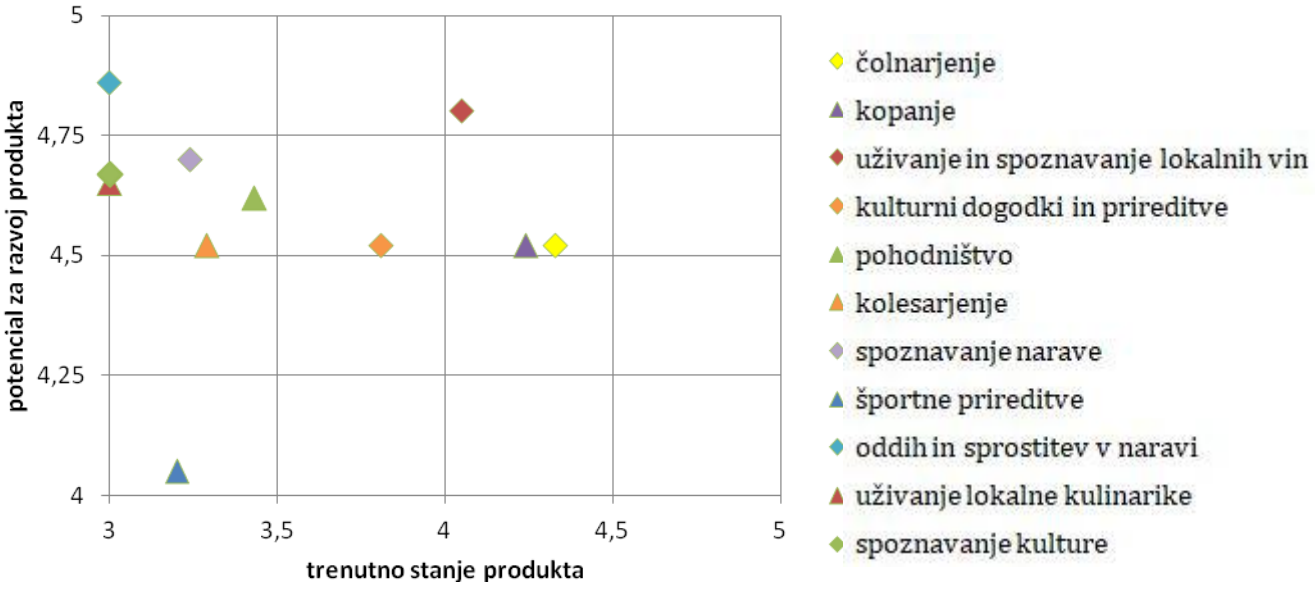
Vizija Bele krajine je postati vodilna destinacija za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi. Za uresničitev vizije je izjemnega pomena kakovost obstoječe in nove turistične ponudbe ter njen usmerjen razvoj.

Obstoječe in potencialne delne in/ali celovite turistične produkte Bele krajine smo že v analizi stanja razvrstili v dve tematski skupini ...

NARAVA	opazovanje živali in rastlin (fotolov), lov in ribolov, spoznavanje narave (vodeni ogledi naravnih znamenitosti, tematske poti ...), oddih in sprostitev v naravi, kolesarjenje, pohodništvo, čolnarjenje, kopanje, zimski športi, jahanje, padalstvo, športne prireditve, tek, wellness v naravi
KULTURA	uživanje in spoznavanje lokalnih vin, uživanje lokalne kulinarike, kulinarične delavnice, enogastronomija, spoznavanje kulturne dediščine (vodeni ogledi in obiski, tematske poti, izobraževalni programi ...), kreativne delavnice, igrifikacija in uprizoritve, kulturni dogodki in prireditve

... ter njihovo trenutno stanje razvoja in potencial za nadaljnji razvoj ponazorili v grafu.

Graf 1: Trenutno stanje razvoja produktov v Beli krajini in njihov potencial za razvoj, vir: delavnica

Ugotovili smo, da med **trenutno najbolj razvite** turistične produkte v Beli krajini sodijo čolnarjenje, kopanje ter uživanje in spoznavanje lokalnih vin, sledijo kulturni dogodki in prireditve, pohodništvo in kolesarjenje, medtem ko **največji potencial** za razvoj deležniki pripisujejo produktom oddiha in sprostitve v naravi, sledijo uživanje in spoznavanje lokalnih vin v povezavi z lokalno kulinariko, spoznavanje narave, spoznavanje kulture, rekreacijske aktivnosti na prostem. Izmed produktov z največjim potencialom je danes najbolje razvito spoznavanje vin.

Na tej osnovi smo opredelili strategijo turističnih produktov in ponudbe, ki smo jo utemeljili na naslednjem vodilu:

> **Krovna vsebina turističnih produktov Bele krajine je odnos, ki ga opredeljuje NARAVA in osmisli KULTURA. V vseh turističnih produktih dosledno prepletamo oba elementa, ki drug drugega vedno znova dopolnjujeta in osmišljata ter s tem turistični ponudbi Bele krajine dajeta njeno specifiko.**

Analiza **osrednjih naravnih vrednot** z vidika privlačnosti za razvoj turistične ponudbe je pokazala, da se Bela krajina ponaša s številnimi naravnimi znamenitostmi, kar tremi zavarovanimi območji in vključenostjo v evropsko omrežje posebnih varstvenih območij Natura 2000. Naravovarstvenim območjem je skupna visoka stopnja naravne ohranjenosti in velika habitatska pestrost.

Posebno turistično vrednost Beli krajini trenutno daje **vodnatost**, ki se odslikava predvsem v reki Kolpi in Lahinji. Tekoča čista voda omogoča razvoj športnih aktivnosti, ki so v primerjavi z aktivnostmi na divjih vodah manj zahtevne. Prav prisotnost vode močno vpliva tudi na splošno doživetje destinacije, saj povečuje njeno estetsko vrednost, ji daje občutek svežine, čarobnosti in miru. Voda v povezavi z drugimi edinstvenimi pojavi, kot so steljniki, Beli krajini daje poseben in neponovljiv značaj ter ustvarja pogoje za vračanje v naravo, v kateri se si oddahnemo in sprostimo. Gričevnata **pokrajina** pa obiskovalcem nudi priložnosti za manj zahtevne športne aktivnosti.

Analiza **kulturne dediščine** pa je pokazala, da edinstveno kulturno izročilo Bele krajine izhaja iz **raznovrstnosti etničnih skupin**, ki so tradicionalno živele na tem območju. Do danes so se ohranili izvirna glasba, plesi, oblačilna kultura in rokodelska dejavnost, ki imajo velik potencial za vključevanje v inovativne in trajnostne turistične produkte in znamke.

> **Narava v Beli krajini je odlično ohranjena, kar jo dela posebej privlačno, a njeno edinstvenost v veliki meri opredeljujejo človekovi posegi v prostor v preteklosti. Ti so Beli krajini dali danes prepoznavno kulturno krajino. Zato pri razvoju turistične ponudbe (in pri pozicioniranju, o čemer govorimo v nadaljevanju) sledimo edinstvenosti prepletanja naravnih danosti in kulturne dediščine v butična in avtentična doživetja za vse letne čase.**

Produkte smo ponazorili v **matriki turističnih produktov** Bele krajine. Krovno smo doživetja utemeljili na naravi in kulturi, znotraj tega pa smo vzpostavili tri produktne stebre: **občutenje narave, aktivno odkrivanje in avtentična doživetja.** Namen produktnih stebrov je vzpostavitev jasne produktne organiziranosti, na kateri bo slonel razvoj konkretnih turističnih produktov, ponudbe in infrastrukture. Za vsak produktni steber smo opredelili tudi en nosilni produkt, s katerim bomo nagovarjali nišne ciljne skupine in na njem gradili marketinško strategijo, in podporne produkte.

Tabela 12: Matrika turističnih produktov Bele krajine z vrednotenjem potenciala

ključni motiv obiska	DOŽIVETJA NARAVE IN KULTURE		
produktni steber	OBČUTENJE NARAVE	AKTIVNO ODKRIVANJE	AVTENTIČNA DOŽIVETJA
nosilni produkt	**STIK Z NARAVO IN SEBOJ**	**AKTIVNOSTI NA REKI KOLPI**	**KREATIVNO SPOZNAVANJE KULTURNE DEDIŠČINE**
podporni produkti	ODDIH IN SPROSTITEV	POHODNIŠTVO, KOLESARJENJE IN DRUGI ŠPORTI	KULINARIČNA DOŽIVETJA
potencial	danes nerazviti ali manj razviti produkti z velikim potencialom	danes že bolj razviti produkti, katerih razvoj pa ni bil strateško voden, zato potrebujejo redefiniranje in vzpostavitev nove, strateško vodene usmeritve	

Poleg zgoraj navedenih produktov dodatno razvijamo produkte za **MICE segment in obiskovalce prireditev.**

V segmentu MICE lahko glede na trenutno ponudbo destinacije pritegnemo predvsem poslovne skupine (incentive programi), manjše seminarje in srečanja različnih interesnih skupin. Zanje razvijamo produkte, v katerih skladno z opredelitvijo prepletamo naravo in kulturo, s čimer gradimo jasnejšo in edinstveno pozicijo v tej ciljni skupini.

Vsaka od treh občin v Beli krajini organizira en prepoznavnejši, večji, nosilni dogodek. Obiskovalci teh prireditev danes večinoma prihajajo iz bližnje okolice, o čemer priča dejstvo, da ostajajo nastanitvene kapacitete tudi v času največjih dogodkov nezasedene. A obseg in prepoznavnost prireditev, kot so Jurjevanje, Vinska vigred, Semiška ohcet, ČrnFest in ostali predstavljajo priložnost za razmah večdnevnega obiska. V ta namen razvijamo večdnevne pakete, ki jih obiskovalcem ciljno ponujamo.

4.1 Produktni steber 1: Občutenje narave

Razvoj produktov občutenja narave je skladen s trendi turističnega povpraševanja; turisti danes namreč iščejo močnejši in pristnejši stik z naravo, skušajo jo razumeti, se v njej sprostiti in uresničevati zdrav življenjski slog. V produktni steber občutenja narave smo tako umestili produkte **iskanja stika z naravo in samim seboj** (t. i. selfnes) ter **produkte oddiha in sprostitve v naravi**, ki imajo velik potencial, a so danes v Beli krajini nerazviti oz. slabše razviti.

Produkte v tem stebru gradimo na edinstvenem značaju Bele krajine. Gostom ponujamo odmik od vsakdana, oddih, ponovno vzpostavitev vezi z naravo in njimi samimi ter skrb za dobro počutje. Doživetja prepletamo z bogatim kulturnim izročilom in tradicijo; na ta način čutnost narave obogatimo in ji damo izrazitejši lokalni značaj.

Produktni steber 1 - OBČUTENJE NARAVE

Motivi: Počitek, oddih, spoznavanje in razumevanje narave, stik z naravo in seboj

>>Produkte čutnega doživetja narave osmisli in obogati izročilo dediščine.<<

Produkt 1 - STIK Z NARAVO IN SEBOJ - zahteva razvoj ponudbe, kot so...

- ✓ vodeni programi interpretacije narave prek vseh čutov
- ✓ vodeni programi opazovanja, spoznavanja in razumevanja narave
- ✓ vodeni programi fotolova
- ✓ razvoj tematskih poti, ki vključujejo čutnost in kulturne posebnosti
- ✓ velnes, selfnes, mindfulnes, detox
- ✓ programi retreatov v naravi (joga in druge tehnike sproščanja, meditacija)

v produktih se elementi čutnosti narave...	...prepletajo z elementi izročila dediščine
energijske točke v naravi	lokalne tradicije, miti
mističnost narave (voda, pokrajina)	tradicionalni materiali
naravne posebnosti	tradicionalno stavbarstvo
neokrnjenost narave (npr. parki in natura 2000)	lokalni ponudniki
interpretacijski centri (npr. črna človeška ribica)	lokalna kulinarika

izzivi	vzpostaviti ustrezno infrastrukturo
	razviti ustrezno ponudbo za zahtevnega gosta
	zagotoviti interes in sodelovanje lokalnih ponudnikov
	vzpostaviti sistem sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem
priložnosti	nagovarjanje nišnih ciljnih skupin
	sledenje trendom
	pozicioniranje destinacije
	vzgojno-izobraževalni turizem

Produkt 2 - ODDIH IN SPROSTITEV - zahteva razvoj ponudbe, kot so...

- ✓ produkti oddiha v ustreznih nastanitvenih kapacitetah, v naravnem okolju, s ponudbo lokalne, sezonske, lahke kulinarike
- ✓ vodene lahkotne aktivnosti (sprehodi, vožnja po reki ...)
- ✓ vodeni programi sproščanja v naravi
- ✓ produkti doživljanja narave (pikniki, prostori za sproščanje v naravi ...)
- ✓ doživljajski parki, pobegi iz narave

✓ razvajanja v naravi v povezavi s kulturno ponudbo

v produktih se elementi čutnosti narave...	...prepletajo z elementi izročila dediščine
reka in moč vode	kulturna krajina
steljniki	lokalni materiali
razgibana pokrajina	lokalni ponudniki
čista in neokrnjena narava	lokalne posebnosti
zaščitena narava	interpretacija

izzivi	razviti in vzpostaviti ustrezno infrastrukturo v naravi
	razviti ustrezno nastanitveno in kulinarično ponudbo
priložnosti	nagovarjanje izbranih ciljnih skupin
	sledenje trendom
	razvoj ponudbe, osnovane na edinstvenih posebnostih destinacije

Za ustrezen razvoj produktov v stebru občutenja narave v nadaljevanju podajamo smernice po segmentih turistične ponudbe. Smernice bodo naročniku v pomoč pri izdelavi Priročnika s strokovnimi smernicami za razvoj turistične ponudbe (ukrep B.1.2). Ukrepi za razvoj ponudbe so zapisani v poglavju 4.4 Operativni cilji in ukrepi.

Tabela 13: Smernice za razvoj produktov občutenja narave po segmentih turistične ponudbe

Nastanitve	✓ **objekti in ureditve, grajeni iz naravnih in/ali lokalnih materialov z upoštevanjem kontinuitete tradicionalne arhitekture in krajinskih prvin** ✓ objekti, v katerih se prepletata narava in kultura ✓ objekti, primerni za bivanje vse leto ✓ notranja oprema iz naravnih materialov s tradicionalnimi elementi ✓ notranja oprema lokalnih proizvajalcev ✓ notranji prostori, ki omogočajo aktivnosti v času, ko izvajanje na prostem zaradi vremena ni mogoče
Kulinarika	✓ **zdrava, lokalno pridelana hrana, ki temelji na tradicionalni kulinariki** ✓ jedilniki zdrave prehrane, temelječe na lokalnih sestavinah in receptih ✓ enotni elementi notranje opreme (lokalni izdelki) ✓ ponudba pogostitev v naravi ✓ piknik košare za goste ✓ verige lokalne nabave ✓ enogastronomija
Infrastruktura	✓ **različnim aktivnostim namenjena infrastruktura v naravi, izdelana iz lokalnih materialov in prepletena z lokalno tradicijo** ✓ zunanje pohištvo (npr. počivalniki, opazovalnice ...) ✓ sprostitvene točke v naravi ✓ točke za izvajanje programov na prostem ✓ prostori za piknik ✓ tematske, izobraževalne in čutne poti ✓ doživljajski parki v naravi
Storitve	✓ **izvajanje storitev v naravi z vključevanjem lokalnih kulturnih**

	posebnosti ✓ vodeni programi sproščanja, joge, meditacije, dihalnih vaj, sefnesa, velnesa, mindfulnesa, detoxa ✓ vodeni programi interpretacije narave ✓ vodeni sprehodi, vodeni teki ✓ masaže z lokalnimi materiali in sestavinami ✓ programi za vse letne čase

4.2 Produktni steber 2: Aktivno odkrivanje

Produkti aktivnega odkrivanja Bele krajine so danes kot delni proizvodi razviti predvsem na reki Kolpi, v obliki obstoječih kolesarskih in pohodniških poti ter na organiziranih pohodih. Gre za manj zahtevne športne aktivnosti, saj k temu botruje belokranjska pokrajina. Šport in rekreacija tako nastopata predvsem v vlogi sekundarnega motiva obiska.

Na prvo mesto med produkti aktivnega odkrivanja smo postavili **aktivnosti na reki Kolpi**, ki že danes pritegnejo največ obiskovalcev, a ker razvoj produkta trenutno ni strateško voden, mu grozita nižanje privlačnosti in nezmožnost privabljanja želenih ciljnih skupin. Dodatno smo v to skupino produktov uvrstili **pohodništvo, kolesarjenje in druge športe**, med katerimi naj omenimo smučišče oz. športni center Gače, ki ob primernemu razvoju lahko nastopa kot protiutež poletnemu turizmu na reki Kolpi, jadralno padalstvo in športno letalstvo .

Tudi pri razvoju produktov aktivnega odkrivanja sledimo osnovni usmeritvi prepletanja narave in kulture.

Produktni steber 2 - AKTIVNO ODKRIVANJE
Motiv: Aktivni oddih v naravi, dopolnjen s kulturnimi posebnostmi.
>>Aktivna doživetja v naravi nadgradi izročilo dediščine.<<

Produkt 1 - AKTIVNOSTI NA REKI KOLPI - zahteva razvoj ponudbe, kot so...

- ✓ vodeni programi čolnarjenja ali zgolj izposoje, dopolnjeni z izobraževanjem o tradicionalnih oblikah čolnarjenja na reki
- ✓ sprostitev, kopanje, preživljanje prostega časa
- ✓ SUP-anje
- ✓ ribolov
- ✓ vodeni izobraževalni produkti spoznavanja in razumevanja narave

v produktih se elementi čutnosti narave...	...prepletajo z elementi izročila dediščine
Kolpa kot naravna vrednota	Kolpa kot generator gospodarstva
reka kot primarni motiv obiska	tradicija čolnarjenja
spoznavanje narave	kultura kot del vodenih aktivnih programov
neokrnjenost narave	

izzivi	sezonskost
	prekomerna obremenitev v poletnih mesecih
	razviti ustrezne vodene programe
	usposobiti vodiče za interpretacijo
priložnosti	Kolpa kot primarni motiv za obisk
	prepoznavnost destinacije
	reinterpretacija destinacije Kolpa

Produkt 2 - POHODNIŠTVO, KOLESARJENJE IN DRUGI ŠPORTI - zahteva razvoj ponudbe, kot so...	
✓ organizirani pohodi	✓ kolesarske prireditve
✓ manj zahtevni vodeni programi pohodništva	✓ tek in tekaške prireditve
✓ enostavno gorsko kolesarjenje	✓ jahanje
✓ touring (tudi e-kolesa)	✓ zimski športi in razvoj smučišča
✓ cestno kolesarjenje	✓ športno letalstvo
	✓ jadralno padalstvo
v produktih se elementi čutnosti narave...	**...prepletajo z elementi izročila dediščine**
zavarovana območja	povezovanje kulturnih spomenikov
upoštevanje naravnih danosti	lokalna kulinarika
vključevanje naravnih danosti	vključevanje tradicije in lokalnih zgodb
spoznavanje narave na aktiven način	spoznavanje kulture na aktiven način
izzivi	prilagoditi ponudbo ciljnim skupinam
	razviti ustrezno infrastrukturo
	neprepoznavnost in nepovezanost obstoječih poti
	zagotoviti interes lokalnih ponudnikov
priložnosti	razvoj ponudbe za točno izbrane, manj zahtevne ciljne skupine
	kolesarske prireditve za nišne ciljne skupine
	povezovanje v širše kolesarsko-turistične produkte
	razvoj celoletnih turističnih produktov, vključno s smučiščem Gače

Za ustrezen razvoj produktov v stebru aktivnega odkrivanja v nadaljevanju podajamo smernice po segmentih turistične ponudbe. Smernice bodo naročniku v pomoč pri izdelavi Priročnika (ukrep B.1.2). Ukrepi za razvoj ponudbe so zapisani v poglavju 4.4 Operativni cilji in ukrepi.

Tabela 14: Smernice za razvoj produktov aktivnega odkrivanja po segmentih turistične ponudbe

Nastanitve	✓ **prilagoditve in dodatna ponudba glede na tip produkta**
	✓ prostori za varno hranjenje in čiščenje koles
	✓ prostori za shranjevanje in čiščenje pohodniške opreme
	✓ notranji prostori za športne aktivnosti za primer slabega vremena
Kulinarika	✓ **zdrava, lokalno pridelana hrana, primerna za športnike**
	✓ jedilniki zdrave prehrane, temelječe na lokalnih sestavinah in receptih
	✓ ponudba hrane za na pot
	✓ piknik košare z zdravimi, lokalnimi sestavinami
Infrastruktura	✓ **športnim aktivnostim prilagojena infrastruktura**
	✓ ureditev območja ob reki Kolpi
	✓ trasirane in označene pohodniške in kolesarske poti
	✓ označene in urejene tematske poti
	✓ počivalniki in piknik prostori ob poteh
	✓ druga športna infrastruktura (tudi razvoj smučišča Gače)
Storitve	✓ **vodeni programi s poudarkom na interpretaciji narave**
	✓ izposoja športne opreme
	✓ programi za vse letne čase

4.3 Produktni steber 3: Avtentična doživetja

Turisti danes iščejo avtentična, edinstvena, neponovljiva doživetja, zato turistične smernice snovalcem narekujejo razvoj produktov, ki gostom omogočajo vključevanje in sodelovanje. To pomeni, da sodoben gost ni več le pasiven gledalec, pač pa aktiven soustvarjalec.

V produktni steber avtentičnih doživetij smo tako umestili produkte **kreativnega spoznavanja in doživljanja kulturne dediščine**, ki zaradi etnične pestrosti in ohranjenega izročila v Beli krajini nosijo izjemen, danes še slabo izkoriščen potencial, in **kulinarična doživetja**, s katerimi ponudniki sicer uspešno že nagovarjajo obstoječe obiskovalce, ne pa tudi zahtevnejših gostov, ki iščejo butična in vključujoča doživetja.

Produktni steber 3 - AVTENTIČNA DOŽIVETJA
Motiv: Spoznavanje kulturne dediščine v prepletu z naravo.
>>Vključevanje v kreativne procese, prepletene z naravnimi posebnostmi.<<

Produkt 1 - KREATIVNO SPOZNAVANJE KULTURNE DEDIŠČINE - zahteva razvoj ponudbe, kot so...

- ✓ delavnice izdelovanja tradicionalnih izdelkov
- ✓ spoznavanje tradicionalnih procesov in dejavnosti z vključevanjem
- ✓ igrifikacija kot oblika spoznavanja
- ✓ vodeni programi spoznavanja kulturne dediščine

v produktih se elementi izročila dediščine...	... prepletajo z elementi čutnosti narave
celoviti procesi izdelave tradicionalne posebnosti snovna in nesnovna dediščina	povezovanje in vzpostavljanje logičnih povezav

izzivi	razviti celovito ponudbo, ki bo dostopna tako organiziranim skupinam kot tudi individualnim gostom pritegniti interes lokalnih obrtnikov in proizvajalcev nadgraditi obstoječa vodenja v interaktivna vodenja
priložnosti	prepoznavnost, grajena na bogastvu kulturnega izročila

Produkt 2 - KULINARIČNA DOŽIVETJA - zahteva razvoj ponudbe, kot so...

- ✓ programi za ljubitelje vin in kulinarike, dopolnjeni s programi oddiha
- ✓ kulinarična razvajanja
- ✓ vodene degustacije
- ✓ kulinarične delavnice
- ✓ enogastronomija

v produktih se elementi izročila dediščine...	... prepletajo z elementi čutnosti narave
tradicionalne jedi in njihova priprava tradicija vinarstva in vinogradništva	kulinarična doživetja v naravi lokalne sestavine

izzivi	strateško razvijati projekt Okusi Bele krajine nadgraditi obstoječa kulinarična doživetja omogočiti dostop do ponudnikov individualnim gostom (Odprta vrata)
priložnosti	nadgradnja tradicionalnih jedi v sodobna kulinarična doživetja pozicioniranje Bele krajine kot kulinarične destinacije

Za ustrezen razvoj produktov v stebru avtentičnih doživetij v nadaljevanju podajamo smernice po segmentih turistične ponudbe. Smernice bodo naročniku v pomoč pri izdelavi Priročnika s (ukrep B.1.2). Ukrepi za razvoj ponudbe so zapisani v poglavju 4.4 Operativni cilji in ukrepi.

Tabela 15: Smernice za razvoj produktov avtentičnih doživetij po segmentih turistične ponudbe

Nastanitve	✓ **integracija tradicije v nastanitveno infrastrukturo** ✓ uporaba tradicionalnih elementov ✓ tradicionalni stil gradnje ✓ notranja oprema lokalnih proizvajalcev ✓ pokriti prostori za izvajanje delavnic in degustacij
Kulinarika	✓ **lokalno pridelana hrana, ki temelji na tradicionalni kulinariki** ✓ vključevanje tradicionalnih jedi v vse elemente ponudbe (belokranjski zajtrk, Okusi Bele krajine ...) ✓ enotni elementi notranje opreme ✓ belokranjska piknik košara ✓ verige lokalne nabave
Infrastruktura	✓ **izvajanju delavnic in degustacij primerna infrastruktura** ✓ prostori za piknike v naravi ✓ prostori za kulinarične delavnice in druge dogodke v naravi
Storitve	✓ **kreativne in kulinarične delavnice z vključevanjem** ✓ individualni in vodeni programi ✓ programi za vse letne čase

4.4 Operativni cilji in ukrepi

Čeprav so v Beli krajini danes na voljo številni delni turistični produkti, so ti premalo povezani v celovite produkte z jasno razpoznavno zgodbo. Priložnosti, ki jih destinacija ponuja za razvoj aktivnih doživetij v naravi in edinstvenih kulturnih doživetij, so danes premalo izkoriščene. Zato smo razvoj produktov zasnovali na zgoraj natančneje opisanih treh produktnih stebrih.

Z ukrepi, vezanimi na turistično ponudbo, bomo vzpostavili model usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe tako na ravni produktov kot na ravni turistične infrastrukture. S takšnim koordiniranim pristopom k razvoju butičnih in avtentičnih doživetij na treh produktnih stebrih bomo gradili pozicijo Bele krajine na domačem in mednarodnih trgih, srednjeročno zmanjšali sezonskost, dvignili povprečno dobo bivanja in prihodke od turizma ter motivirali prebivalce, da turizem prepoznajo kot gospodarsko panogo priložnosti in prihodnosti.

Model usmerjenega in usklajenega razvoja obstoječe turistične ponudbe ter usmerjanja nove predvideva **mehke ukrepe** za doseganje ciljev, povzete v spodnji tabeli. Ukrepi so namenjeni tako obstoječim in novim turističnim ponudnikom kot tudi lokalnim proizvajalcem in pridelovalcem, katerih izdelki/pridelki so del turistične verige vrednosti, in drugim turističnim deležnikom.

Del investicij, ki bodo potrebne za razvoj produktov, bo morali biti javnih, medtem ko se preostale lahko izvajajo v javno-zasebnem partnerstvu ali pa so investitorji zasebniki.

Tabela 16: Mehki ukrepi za zagotavljanje usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe

UKREP	OBSTOJEČA PONUDBA	NOVA PONUDBA
Priročnik s strokovnimi smernicami	x	x
Produktna izobraževanja in usposabljanja	x	
Coaching	x	
Sofinanciranje	x	x
Svetovanje	x	x

Vsi ukrepi za zagotavljanje usmerjenega in usklajenega razvoja turistične ponudbe so podrobneje opisani v nadaljevanju.

Tabela 17: Pregled operativnih ciljev in ukrepov v strateški prioriteti Turistična ponudba

OPERATIVNI CILJ	UKREPI
B.1 **Usmerjen in usklajen razvoj turistične ponudbe**	B.1.1 Multidisciplinarna skupina strokovnjakov B.1.2 Priročnik s strokovnimi smernicami za razvoj turistične ponudbe B.1.3 Kvalitativna analiza obstoječe turistične ponudbe B.1.4 Strategija razvoja izbranih produktov B.1.5 Produktna izobraževanja in usposabljanja B.1.6 Svetovanje B 1.7 Coaching B.1.8 Sofinanciranje B.1.9 Integralni turistični produkti
B.2 **Turistična infrastruktura**	B.2.1 Celostni razvoj trajnostne (turistične) mobilnosti B.2.2 Označevalne in usmerjevalne table B.2.3 Pohodniške in tematske poti B.2.4 Kolesarske poti B.2.5 Tekaške poti B.2.6 Vodne poti B.2.7 Urejanje prostora ob Kolpi
B.3 **Nadgradnja obstoječih projektov**	B.3.1 Okusi Bele krajine B.3.2 Odprta vrata

Tabela 18: Ukrepi znotraj Operativnega cilja B.1 - Usmerjen in usklajen razvoj turistične ponudbe

	Operativni cilj B.1 **USMERJEN IN USKLAJEN RAZVOJ TURISTIČNE PONUDBE**
Izhodišče	Čeprav so v Beli krajini na voljo delni turistični produkti, so ti premalo povezani v celovite produkte z jasno razpoznavno zgodbo. Turistična ponudba v destinaciji se razvija arbitrarno. Njen razvoj ni dolgoročno načrtovan in ustrezno usmerjan. Kaže se pomanjkanje destinacijskih in makrodestinacijskih produktov. V destinaciji ni samostojne turistične agencije.
Ukrep B.1.1	**Multidisciplinarna skupina strokovnjakov** V destinaciji se na pobudo DMMO oblikuje multidisciplinarna skupina strokovnjakov (MSS) s širokim spektrom znanja, od arhitekture in krajinske arhitekture do etnologije, kulinarike in energetske učinkovitosti. Strokovnjaki prihajajo iz lokalnega okolja in dobro poznajo zgodovino in značilnosti Bele krajine. So kompetentni, ponudniki jim zaupajo. MSS sodeluje pri vseh ukrepih, vezanih na operativni cilj B.1.
Čas izvedbe	vzpostavitev MSS do 08/2018
Nosilec	RIC Bela krajina
Sodelujoči	strokovnjaki s posameznih področij
Ocena stroška	Strošek zaposlenih je zajet v stroške dela iz A.1.1, strošek zunanjih sodelavcev za obdobje 2018 je 1500€
Ukrep B.1.2	**Priročnik s strokovnimi smernicami za razvoj turistične ponudbe** Na osnovi produktnih smernic, opredeljenih v pričujočem dokumentu, se v sodelovanju z MSS za vsakega od treh produktnih stebrov (s poudarkom na nosilnih produktih iz vsake skupine) ter za posamezne skupine ponudbe (nastanitve, kulinarika, tematske poti ...) pripravi Priročnik s strokovnimi smernicami za razvoj turistične ponudbe v Beli krajini, ki je vsem obstoječim in novim ponudnikom brezplačno dostopen v fizični obliki in na spletnih straneh. Smernice služijo kot podlaga za kvalitativno vrednotenje obstoječe ponudbe (B.1.3) in kot kriterij za razpise (B.1.7).
Čas izvedbe	do 8/2018 - 3/2019
Nosilec	MSS
Sodelujoči	RIC Bela krajina
Ocena stroška	3.000 €
Ukrep B.1.3	**Kvalitativna analiza obstoječe turistične ponudbe po produktnih stebrih** Za vsakega od treh produktnih stebrov, na novo opredeljenih v pričujočem dokumentu, se pripravi popis obstoječe (delne in celovite) turistične ponudbe in njenih nosilcev. Poseben poudarek je namenjen nosilnemu produktu iz posameznega stebra. Ponudbo se kvalitativno ovrednoti; oceni se predvsem, v kolikšni meri je posamezen produkt skladen s produktnimi in strateškimi smernicami (B.1.2). Kvalitativna analiza sloni na terenskih obiskih in strokovnem vrednotenju ponudbe. Priporočamo tudi uporabo metode skritega gosta.

Čas izvedbe	1/2019
Nosilec	MSS
Sodelujoči	DMMO, oddelek za razvoj
Ocena stroška	2.000 €
Ukrep B.1.4	**Strategija razvoja izbranih produktov** Na podlagi pričujočega dokumenta, priročnika (B.1.2) in kvalitativne analize (B.1.3) ter ob upoštevanju turističnih trendov in priložnosti za razvoj posameznega produkta se za izbrane produkte pripravijo specializirane produktne strategije, v katerih se natančneje opredelijo vsi potrebni koraki za razvoj. Gre za poglobljene dokumente, v katerih se analizirajo specifični trendi, izdelajo operativni načrti in načrti trženja za specifične ciljne skupine. V prvem koraku priporočamo izdelavo produktnih strategij za nosilne produkte znotraj posameznih stebrov.
Čas izvedbe	od 10/2018
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	turistični ponudniki, turistična društva, lokalni proizvajalci in pridelovalci, drugi turistični deležniki, MSS, zunanji strokovnjak
Ocena stroška	1000 € / produktno strategijo
Ukrep B.1.5	**Produktna izobraževanja in usposabljanja** Da bi postopoma odpravili ugotovljene pomanjkljivosti v obstoječi turistični ponudbi iz B.1.3 in zagotavljali usklajenost obstoječe ponudbe s strateškimi smernicami, se za obstoječe turistične ponudnike kot dopolnitev izobraževanj in usposabljanj iz A.3.2 organizirajo dodatna, specializirana produktna izobraževanja. Produktna izobraževanja so namenjena tako turističnim ponudnikom kot tudi lokalnim proizvajalcem, katerih izdelki naj bi se v skladu smernicami iz priročnika (B.1.2) v čim večji meri uporabljali pri opremi, v kulinariki itd.
Čas izvedbe	v obdobju 2018/ 2019, redno, najmanj 2 x letno / steber
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	MSS, strokovnjaki s posameznih področij, turistični ponudniki, lokalni proizvajalci, turistična društva, drugi turistični deležniki
Ocena stroška	500 - 1.200 € / delavnico
Ukrep B.1.6	**Svetovanje** Vsi novi in potencialni investitorji oz. kreatorji turistične ponudbe v Beli krajini morajo na enem mestu pridobiti čim več administrativnih informacij, ki jim bodo olajšale realizacijo njihove investicije (npr. pridobivanje dovoljenj, pravilniki, regulative, sofinanciranje, olajšave ...). V ta namen se v okviru DMMO izvaja posebna svetovalna dejavnost. Kar je posebej pomembno, pa je, da svetovalci novim ponudnikom ustrezno predstavijo tudi veljavne produktne smernice (B.1.2) in jih spodbujajo k njihovemu upoštevanju, saj se le tako lahko zagotavlja usmerjen in usklajen razvoj turistične ponudbe. Svetovanja so na voljo tudi vsem obstoječim ponudnikom in lokalnim proizvajalcem.
Čas izvedbe	vzpostavitev svetovalnih storitev od 08/2018

Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	MSS, RIC Bela krajina - Podjetniški inkubator Bela krajina, strokovnjaki z drugih področij, novi ponudniki, investitorji, lokalni proizvajalci, turistična društva, drugi turistični deležniki
Ocena stroška	odvisno od obsega svetovanj (zaposleni iz DMMO v sklopu rednih delovnih aktivnosti, zunanji svetovalci po tarifi do 55 € / uro)
Ukrep B.1.7	**Coaching** Posebno pozornost se nameni vzpostavitvi individualnega sistema pomoči po principu coachinga, s čimer se zagotavlja učinkovito in stalno podporo ključnim oz. zainteresiranim turističnim deležnikom. Namen rednih obiskov coacha na terenu je individualno svetovanje, informiranje in usposabljanje ponudnikov ter usmerjanje njihovega delovanja v skladu s strategijo. Coach z obiski pridobiva tudi pomemben globlji vpogled v dejanske potrebe ponudnikov, ki jih lahko uporabi pri oblikovanju izobraževalnih vsebin (tako splošnih v A.3.2 kot tudi specializiranih v B.1.5).
Čas izvedbe	redno izvajanje od 08/2018
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	coachi, MSS, strokovnjaki z drugih področij, turistični ponudniki
Ocena stroška	odvisno od obsega svetovanj in organizacije (zaposleni iz DMMO v sklopu rednih delovnih aktivnosti, zunanji coachi po tarifi do 55 € / uro)
Ukrep B.1.8	**Sofinanciranje preoblikovanja obstoječe turistične ponudbe** Z namenom dviga kakovosti obstoječe turistične ponudbe in poenotenja s smernicami iz Priročnika se vzpostavijo novi mehanizmi sofinanciranja razvoja turističnih produktov s strani občin in preostalih javnih institucij in/ali revidirajo obstoječi. Pomembno je, da se finančna sredstva namenjajo tistim turističnim produktom in ponudnikom, ki svojo ponudbo dopolnjujejo ali prenavljajo v skladu s produktnimi smernicami, ter tistim proizvajalcem, katerih izdelki ali pridelki so primerni za vključevanje v turistično ponudbo. Tudi za novo turistično ponudbo velja, da je njen usklajen razvoj mogoče usmerjati z razpisi, ki upoštevajo produktne smernice (B.1.2). Javna sredstva se tako namenjajo preferenčno razvoju takšne turistične ponudbe, ki sledi destinacijskim smernicam in njeni viziji.
Čas izvedbe	pregled razpisov, usklajevanja in posodobitev do 12/2019, celostno izvajanje najpozneje od 01/2020
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika, Semič, MSS, RIC Bela krajina - Podjetniški inkubator Bela krajina, strokovnjaki z drugih področij
Ocena stroška	1.000 € (pregled in poenotenje razpisov)
Ukrep B.1.9	**Integralni turistični produkti** Prevetrene in nove kakovostne, butične in avtentične delne turistične produkte se poveže v atraktivna integralna doživetja za zahtevnega gosta, ki jih tržijo tako ponudniki kot tudi destinacijska turistična agencija (gl. tudi A.1.3). Do leta 2022 so v vsakem produktnem stebru na trgu najmanj trije integralni turistični produkti (skupaj 9) ter tri 5* doživetja izdelana po pravilih Slovenske turistične organizacije.
Čas izvedbe	Od 8/2018 do 10/2019, dadatno odvisno od razpoložljivih sredstev

Nosilec	RIC Bela krajina
Sodelujoči	turistični ponudniki, katerih ponudba je skladna s smernicami
Ocena stroška	13.000

Tabela 19: Ukrepi znotraj Operativnega cilja B.2 - Turistična infrastruktura

	Operativni cilj B.2 **TURISTIČNA INFRASTRUKTURA**
Izhodišče	V Beli krajini se ob Kolpi vzpostavlja mreža električnih koles. Dve od treh občin imata sprejeto novo celostno prometno strategijo. Table, ki obiskovalce usmerjajo k atrakcijam in ponudnikom ali nudijo osnovne informacije o atrakcijah/območju, so med občinami neusklajene, označevanje je pomanjkljivo in preveč arbitrarno. Ob vstopu v Belo krajino na vseh vpadnicah ne dobimo sporočila, kje smo. Bela krajina je bogata z naravno in kulturno dediščino, po poteh katerih vodijo tri planinske, osem učnih in 19 pohodniških poti. Poti med seboj niso celostno povezane. Kaže se pomanjkanje tekaških poti. 12 kolesarskih poti po Beli krajini sestavljajo tri lahke, štiri srednje težke, dve težki in tri zelo težke. Vse kolesarske poti so krožne in imajo izhodišče in zaključek v belokranjskih TIC-ih. Poti se med sabo prepletajo. Kaže se pomanjkanje daljinskih kolesarskih poti. Kolpa kot glavna turistična atrakcija se srečuje s številnimi izzivi na področju prometne ureditve, plovnega režima, črnih gradenj, prenočitev pod milim nebom izven urejenih kampov, neprijavljanjem gostov, označevanjem vstopnih mest, (de)regulacijo na hrvaški strani ipd.
Ukrep B.2.1	**Celostni razvoj trajnostne (turistične) mobilnosti** Zeleno in okolju prijazno gibanje znotraj destinacije postaja vse bolj zaželeno. Turisti danes avtomobile na dopustu z veseljem zamenjajo za električna vozila (avto, kolo), kolesa, uporabljajo redni javni prevoz ali turistične prevoze, kot so npr. hop-on hop-off avtobusi. Pripravi se nabor idej in ukrepov za celostni razvoj trajnostne (turistične) mobilnosti v destinaciji. Načrt se terminsko in finančno ovrednoti, uskladi se z veljavnima celostnima prometnima strategijama občin. Smiselno je tesno sodelovanje z zasebnim sektorjem.
Čas izvedbe	12/2019 za izdelavo načrta, implementacija najpozneje od 2020
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, strokovnjaki za trajnostno mobilnost, zainteresirani turistični ponudniki, javni prevozniki
Ocena stroška	2.000 € za izdelavo načrta; stroški za implementacijo so odvisni od aktivnosti, predvidenih v načrtu
Ukrep B.2.2	**Označevalne in usmerjevalne table** Za lahkotno gibanje po destinaciji potrebujemo kakovostne, jasne in pregledne turistične označbe na več mestih: tabla dobrodošlice v občino ali destinacijo, usmerjevalne table do atrakcij in ponudnikov (predvsem usmerjanje z glavnih cest na stranske), označevalne table atrakcij (predvsem krajinskih parkov) in usmerjevalnike znotraj atrakcije (npr. gibanje po

	krajinskem parku). V vseh treh občinah se opravi natančen terenski popis označevalnih in usmerjevalnih tabel. Zbrani podatki se uporabijo za pripravo izboljšav na tem področju. Cilj je celostna in uporabniku prijazna označitev turističnih atrakcij in ponudnikov v Beli krajini.
Čas izvedbe	12/2019 za terenski pregled in izdelavo načrta, implementacija najpozneje do 2021
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika), turistični ponudniki, upravljavci turističnih atrakcij
Ocena stroška	približno 2.000 € za pripravo popisa in izdelavo celostnega načrta; do 10.000 € za izdelavo in montažo tabel
Ukrep B.2.3	**Pohodniške in tematske poti** Ob velikem številu pohodniških in tematskih poti v destinaciji je pomembno, da je za vsako od njih jasno določen skrbnik, ki vzdržuje pot, okolico in interpretativne table, pa tudi da so poti vizualno poenotene in smiselno povezane v zaokrožene tematske in geografske celote. Priporočljivo je, da je interpretacija ob poti večjezična. Da bi izpolnili zgornje pogoje, se v prvem koraku pripravi podroben kvalitativen pregled vseh 30 poti, v katerem se opiše potek poti, stanje poti, kakovost intepretacije ob poti ipd., ter na tej podlagi v naslednjem koraku še načrt upravljanja s pohodniškimi in tematskimi potmi v Beli krajini. Pri urejanju celostnega videza poti upoštevamo smernice iz B.1.2.
Čas izvedbe	12/2019 za terenski pregled in izdelavo načrta, implementacija najpozneje do 2021
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, KC Semič (TIC Semič), TD Vigred (TIC Metlika), upravljavci tematskih poti, ponudniki ob poteh, MSS
Ocena stroška	približno 2.000 € za pripravo popisa in izdelavo celostnega načrta; do 5.000 € za izdelavo in montažo tabel
Ukrep B.2.4	**Kolesarske poti** Bela krajina je zaradi specifike terena primerna za razvoj kolesarskega turizma za specifične ciljne skupine. Priporočamo izdelavo produktne strategije razvoja kolesarskega turizma (gl. B.1.4), v kateri se opredeli do obstoječih kolesarskih poti, njihove konfiguracije in označitve ter smiselno zastavi nadaljnji razvoj kolesarske infrastrukture.
Čas izvedbe	3/2020
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, strokovnjaki za trajnostno mobilnost, zainteresirani turistični ponudniki, zunanji strokovnjaki
Ocena stroška	gl. oceno stroška za produktno strategijo; stroški za implementacijo so odvisni od aktivnosti, predvidenih v strategiji
Ukrep B.2.5	**Tekaške poti** Bela krajina trenutno nima urejenih namenskih tekaških poti, vendar pa ima veliko možnosti in priložnosti za njihovo vzpostavitev. Predlagamo izdelavo celostnega načrta, v katerem se preučijo najprimernejše lokacije ter predvidi najoptimalnejša ureditev in infrastruktura.

Čas izvedbe	12/2019 za izdelavo načrta, implementacija najpozneje do 2021
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, zainteresirani turističnih ponudniki, zunanji strokovnjaki
Ocena stroška	do 4.000 € za izdelavo celostnega načrta, do 10.000 € za implementacijo
Ukrep B.2.6	**Vodne poti** Bela krajina ima številne reke (Kolpa, Lahinja, Dobličica, Krupa), po katerih se je mogoče voziti s kanuji, kajaki in rafti. Povpraševanje po tej ponudbi je veliko predvsem poleti. Predlagamo izdelavo analize priložnosti za čolnarjenje na omenjenih rekah z identifikacijo tistih odsekov, ki so za čolnarjenje najprimernejši. Izdela se tudi specializirani dvojezični vodnik po vodnih poteh.
Čas izvedbe	12/2019
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, zunanji strokovnjaki, lokalni turistični ponudniki
Ocena stroška	6.000 €
Ukrep B.2.7	**Urejanje prostora ob Kolpi** Razvoj turizma ob Kolpi zahteva celosten pristop. Na področju infrastrukture so najbolj pereči parkirni režim, plovni režim, vstopno-izstopne točke in prostorski načrti, vključno z gradnjo na poplavnih območjih. Na drugi strani je treba za potrebe razvoja produktov občutenja narave in aktivnosti na reki Kolpi, v katerih Kolpa igra pomembno vlogo, prostor ob reki tudi ustrezno urediti tudi v skladu s smernicami (prostori za piknik, počivalniki ipd.). Izdela se podrobnejši dokument za celostno ureditev infrastrukturne problematike ob reki Kolpi.
Čas izvedbe	12/2019 za izdelavo načrta, implementacija najpozneje od 2020
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	občini Črnomelj in Metlika, strokovnjaki za prostorsko načrtovanje, zunanji strokovnjaki, lokalni proizvajalci, turistični ponudniki
Ocena stroška	3.000 € za izdelavo celostnega načrta; stroški implementacije so odvisni od ukrepov, predvidenih v celostnem načrtu

Tabela 20: Ukrepi znotraj Operativnega cilja B.3 - Nadgradnja obstoječih ukrepov

	Operativni cilj B.3 **NADGRADNJA OBSTOJEČIH PROJEKTOV**
Izhodišče	Leta 2015 so belokranjski TIC-i z lokalnimi ponudniki oblikovali kulinarično-turistični produkt »Okusi Bele krajine«, s katerim želijo predstaviti oziroma izpostaviti belokranjsko kulinariko ne le turistom, ampak tudi Belokranjcem. Gre za korak v pravo smer, ki pa zahteva aktiven nadaljnji razvoj. Poleti 2017 so belokranjski ponudniki odprli svoja vrata v projektu »Odprta vrata Bele krajine«, s čimer so omogočili in olajšali obisk individualnim gostom.
Ukrep B.3.1	**Okusi Bele krajine** Projekt Okusi Bele krajine je v skladu s turističnimi trendi in odlično podpira

	produkte kulinaričnih doživetij. Za obstoj projekta in njegov nadaljnji razvoj se pripravi projektni načrt, v katerem se opredelijo merila za sodelovanje, pravilnik o jedeh, celostno označevanje ponudnikov in jedi, celostna pojavnost (prtički, predpasniki ipd.) ter načrt razvojnih in promocijskih aktivnosti s finančnim in terminskim planom. Projektu se dodeli skrbnik, ki del svojega delovnega časa preživi pri ponudnikih na terenu.
Čas izvedbe	3/2019 za izdelavo načrta, implementacija najpozneje od 6/2019
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	restavracije, gostilne, lokalni pridelovalci, lokalni proizvajalci, organizatorji prireditev, turistična društva, drugi zainteresirani, strokovnjak za kulinariko, MSS
Ocena stroška	2.000 € za izdelavo načrta in implementacijo
Ukrep B.3.2	**Odprta vrata Bele krajine** S projektom Odprtih vrat se gradi most med lokalnimi ponudniki in individualnimi obiskovalci, s čimer se rešuje ena izmed zaznanih slabosti belokranjskega turizma. Za nadaljnji razvoj projekta in njegovo nadgradnjo se pripravi načrt razvojnih in promocijskih aktivnosti s finančnim in terminskim planom. Projektu se dodeli skrbnik, ki del svojega delovnega časa preživi pri ponudnikih na terenu.
Čas izvedbe	Vsakoletno do 5 meseca
Nosilec	DMMO, oddelek za razvoj
Sodelujoči	lokalni ponudniki, TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič
Ocena stroška	3.000 €

5. PROMOCIJA

Osnovni cilj promocijskih ukrepov, ki jih podajamo v nadaljevanju, je dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije, ki bo privabljala nove skupine (zahtevnejših) gostov z večjo kupno močjo. V te namene smo opredelili tržno pozicijo in tržno znamko Bele krajine, ciljne skupine, primarne in sekundarne trge ter podali smernice za tržno komuniciranje.

5.1 Tržno pozicioniranje

S pričujočim dokumentom gradimo novo pozicijo destinacije Bela krajina. Če je ta danes percipirana kot cenejša destinacija, v katero se odpravimo na izlet ob reko Kolpo ali na obisk prireditve, jo želimo v naslednjih petih letih strateško preobraziti v destinacijo, ki bo nudila celovita, avtentična doživetja, s katerimi bo privabljala zahtevnejše goste. V spodnji tabeli zato v prvem koraku obsežneje opredeljujemo **tržno pozicijo destinacije Bela krajina,** ki nam bo v pomoč pri oblikovanju tržnih sporočil in komunikacijskega spleta.

Tabela 21: Tržna pozicije Bele krajine

TRŽNA POZICIJA BELE KRAJINE potencialnemu gostu podaja odgovor na vprašanje, *Zakaj naj pridem v Belo krajino?* Opredeljuje želeno pozicijo Bele krajine na trgu oz. želeno percepcijo s strani gostov.	
KLJUČNA PREDNOST	Ključna prednost Bele krajine je tesna soodvisnost narave in kulture, ki daje destinaciji edinstven značaj. Bogastvo etničnega izročila, ki ga je ustvarilo prepletanje narodov v prostoru Bele krajine, je pustilo otipljive dokaze izročila, tradicije in navad. Vse kulture, ki so naseljevale prostor Bele krajine, so spoštovale naravo, jo občutile skozi verovanja in na njej puščale svoj pečat.
TOČKE RAZLIKOVANJA	✓ bogata dediščina, ki temelji na prepletanju kultur petih etničnih skupin ✓ edinstvena narava ✓ reka Kolpa s pritoki ✓ kulturna krajina (steljniki) ✓ specifična kulinarika ✓ razvita tradicija vinogradništva in vinarstva s prepoznavnimi vini
PRIČAKOVANJA OBISKOVALCEV	DANES največ obiskovalcev pride v poletnih mesecih na oddih ob reko Kolpo. Sledijo organizirane skupine, ki v destinaciji odkrivajo kulturno dediščino, kulinariko in vino, ter obiskovalci prireditev.
	JUTRI bo destinacija privabljala zahtevnejše goste na daljši obisk v vseh letnih časih. Zato razvijamo nišne, avtentične in butične produkte z višjo dodano vrednostjo, ki direktno nagovarjajo interese naših obiskovalcev.
OBLJUBA	Bela krajina obiskovalca očara z magično močjo narave, ki se na vsakem koraku prepleta z enkratnim kulturnim izročilom kar petih etničnih skupin. Bela krajina obiskovalcu ponudi edinstveno priložnost za sprostitev ter stik s samim seboj, z naravo in bogato kulturno dediščino.

MARKETINŠKO SPOROČILO	V Beli krajini je bogato izročilo dediščine pustilo otipljiv pečat na edinstvenem naravnem okolju, ga osmislilo in oblikovalo. Zato nas narava toliko bolj začara in očara, saj v sebi nosi bogastvo dediščine. ***Kjer narava v sebi nosi izročilo dediščine.***

Da bi lažje odgovarjali na vprašanje *Zakaj v Belo krajino* in šele nato na vprašanje *Kam v Beli krajini,* smo trženjski koncept naslonili na organiziranost turistične ponudbe. Tako obiskovalcem v prvem koraku ponudimo razlog za obisk Bele krajine *(Zakaj?),* ki ga obenem uporabimo tudi za pozicioniranje Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije znotraj Slovenije, v drugem pa obiskovalce glede na interese *(Kaj?)* produktno usmerjamo po mikro destinacijah znotraj Bele krajine *(Kam?).*

Tabela 21: Struktura usmerjanja in pozicioniranja Bele krajine na nacionalni in destinacijski ravni

NACIONALNA RAVEN	**ZAKAJ V BELO KRAJINO?**	
	V Belo krajino pridem po sproščen, kulture poln oddih in odmik od vsakdana. Magična narava vedno znova napolni moje baterije in mi ponudi aktiven in zanimiv oddih, saj v svoji lepoti skriva zgodbe preteklosti in spodbuja mojo radovednost in željo po odkrivanju.	
DESTINACIJSKA RAVEN	**KAJ IN KAM V BELI KRAJINI?**	
	Belo krajino sestavlja mozaik lokalnih zgodb, ki se med seboj dopolnjujejo in ustvarjajo celovito in zanimivo destinacijo. Zgodbe Bele krajine me popeljejo po poteh od kraja do kraja, od doživetja do doživetja in od ponudnika do ponudnika.	
	PRODUKTNO USMERJANJE OBČUTENJE NARAVE AKTIVNO ODKRIVANJE AVTENTIČNA DOŽIVETJA	**MIKRODESTINACIJSKO USMERJANJE** METLIKA SEMIČ ČRNOMELJ REKA KOLPA

Za pozicioniranje na nacionalnem nivoju Bela krajina razvije trženjske aktivnosti, s katerimi se navzgor povezuje na ravni makro destinacij, kot jih uvaja nova strategija trajnostne rasti slovenskega turizma. Prek aktivnega komuniciranja in vključevanja v nacionalne promocijske akcije Slovenske turistične organizacije si prizadeva ustvariti prepoznavnost in pozicijo vodilne slovenske destinacije za zahtevnega gosta, ki išče in ceni butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi.

Bela krajina obiskovalce krovno vabi z **naravo, ki v sebi nosi bogato izročilo dediščine**. Ponuja jim sproščen, kulture poln oddih in odmik od vsakdana. Gre za sporočilo, ki najbolje nagovarja t. i. zelene raziskovalce[8], saj so ti tisti, ki iščejo predvsem priložnosti za spoznavanje narave in kulturne dediščine, lahkotne aktivnosti in sprostitev.

[8] Vir: Persone ciljnih skupin slovenskega turizma, Slovenska turistična organizacija, 2016

KROVNI MOTIV

V Belo krajino pridem po sproščen, kulture poln oddih in odmik od vsakdana.

Ključni produkti, ki jih iščem:

- ✓ **občutenje narave / začutim naravo Bele krajine**
- ✓ **aktivno odkrivanje / odkrivam poti Bele krajine**
- ✓ **avtentična doživetja / doživim kulturo Bele krajine**

Ciljna skupina

Korist gosta *Grem nekam, kjer me narava očara, ljudje prijazno sprejmejo in doživetja popeljejo v zgodovino. Grem v Belo krajino.*

Če na nacionalni ravni odgovarjamo na vprašanje *Zakaj v Belo krajino,* pa na **destinacijski ravni** s trženjskimi in komunikacijskimi aktivnostmi odgovarjamo na vprašanje *Kaj in kam v Beli krajini.*

Na ravni *Kam* Belo krajino pozicioniramo kot **zaokroženo, enotno in celovito destinacijo, v kateri z lastnimi identitetami delujejo štiri mikro destinacije.** Te usklajeno, a sebi lastno razvijajo produkte in podporno turistično infrastrukturo, upravljajo izkušnje obiskovalcev, informirajo, organizirajo prireditve in povezujejo deležnike.

Trženjske povezave vzpostavimo med tremi ravnmi: najnižjo ravnjo mikro destinacij (Metlika, Črnomelj, Semič in reka Kolpa), ravnjo enovite destinacije Bela krajina in ravnjo destinacije Slovenija, znotraj katere je Bela krajina kot ena vodilnih destinacij umeščena v makro destinacijo Osrednja Slovenija in Ljubljana.

Na ravni *Kaj* pa v ospredje postavimo **turistične produkte**, kot so opredeljeni v poglavju Turistična ponudba, saj ti predstavljajo ključni motiv za obisk Bele krajine. Z njimi nagovarjamo

izbrane ciljne skupine, ki jih v nadaljevanju predstavljamo prek person slovenskega turizma. Vsakemu od treh produktnih stebrov smo pripisali tudi identiteto in nosilno sporočilo.

Produktni steber 1 - OBČUTENJE NARAVE / ZAČUTI NARAVO, ZAČUTI BELO KRAJINO

Motivi: Počitek, oddih, spoznavanje in razumevanje narave, stik z naravo in seboj

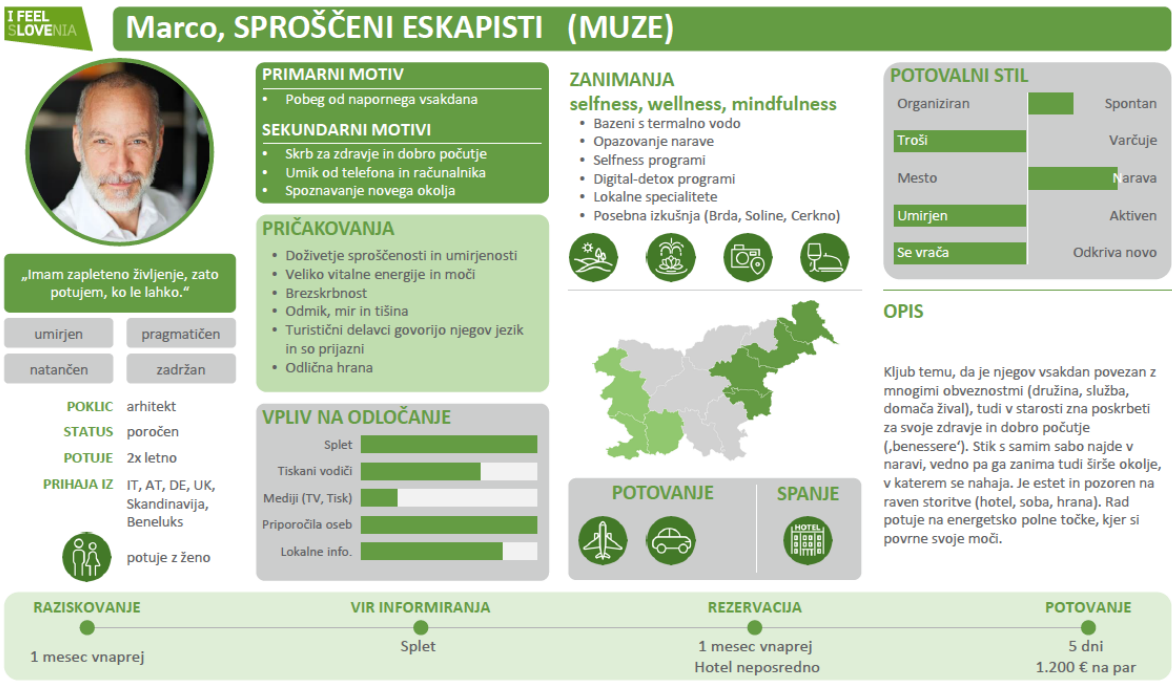
Produkt 1 - STIK Z NARAVO IN SEBOJ / DOTIK LEPOTE

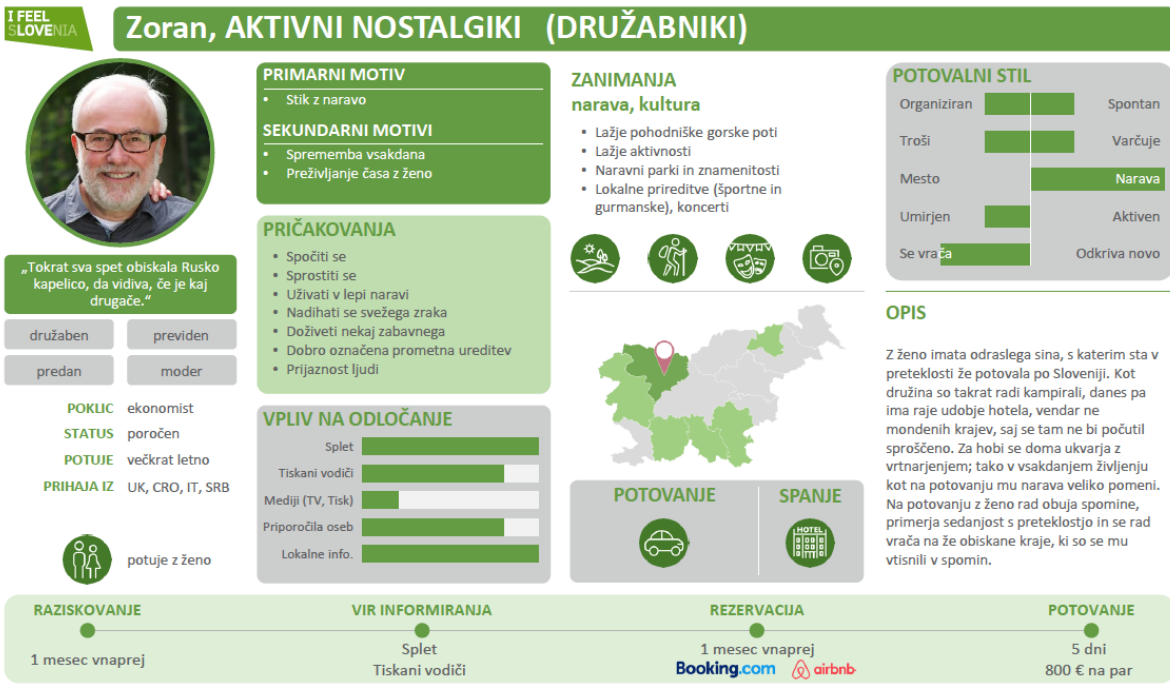
Produkt 2 - ODDIH IN SPROSTITEV / TVOJ TRENUTEK

KLJUČNO SPOROČILO

Magično moč narave v Beli krajini začutiš na prav vsakem koraku. Bogato izročilo dediščine se je globo zarezalo vanjo in ji dalo poseben in nepozaben značaj. Skriti kotički med steljniki te bodo napolnili z novo energijo, meglice nad reko Kolpo te bodo popeljale v domišljijski svet mitološke dediščine, tvoj korak se bo ustavil in zadihal boš s polnimi pljuči. Vzemi si trenutek zase, za lepote narave in modrost preteklih rodov ter pusti, da te prevzameta mir in šepet vetra v krošnjah brez.

Ciljna skupina

Edinstvene prodajne prednosti

- ✓ ohranjena narava (čista voda, zavarovana območja ...)
- ✓ odtis kulture v naravi - kulturna krajina (steljniki)
- ✓ kulturne značilnosti (dobrosrčnost, avtentičnost, tradicija ...)
- ✓ kulinarične posebnosti
- ✓ prijazna razgibanost pokrajine (lahko dostopne aktivnosti)
- ✓ nenasičenost s turizmom

Korist gosta

Energija in lepota Bele krajine napolnita moje baterije, končno lahko zadiham s polnimi pljuči, vdihnem vonj Bele krajine in se prepustim magičnemu toku narave.

Produktni steber 2 - AKTIVNO ODKRIVANJE / ODKRIJ POTI, ODKRIJ BELO KRAJINO

Motiv: Aktivni oddih v naravi, dopolnjen s kulturnimi posebnostmi.

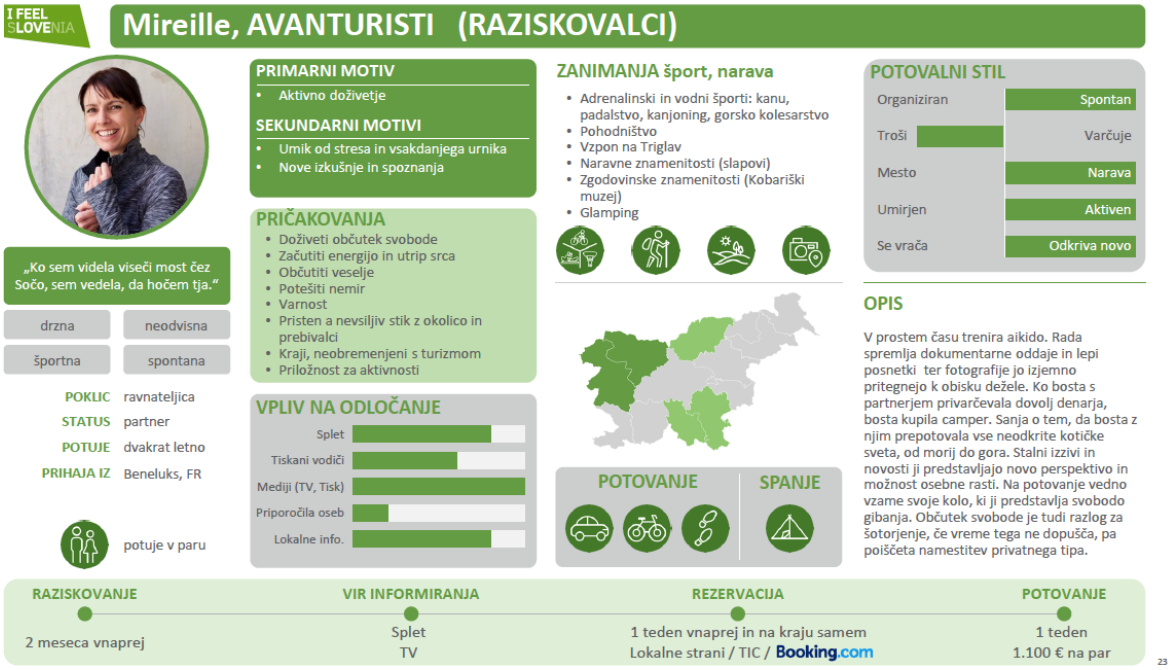
Produkt 1 - AKTIVNOSTI NA REKI KOLPI / SKRIVNOST REČNIH TOKOV

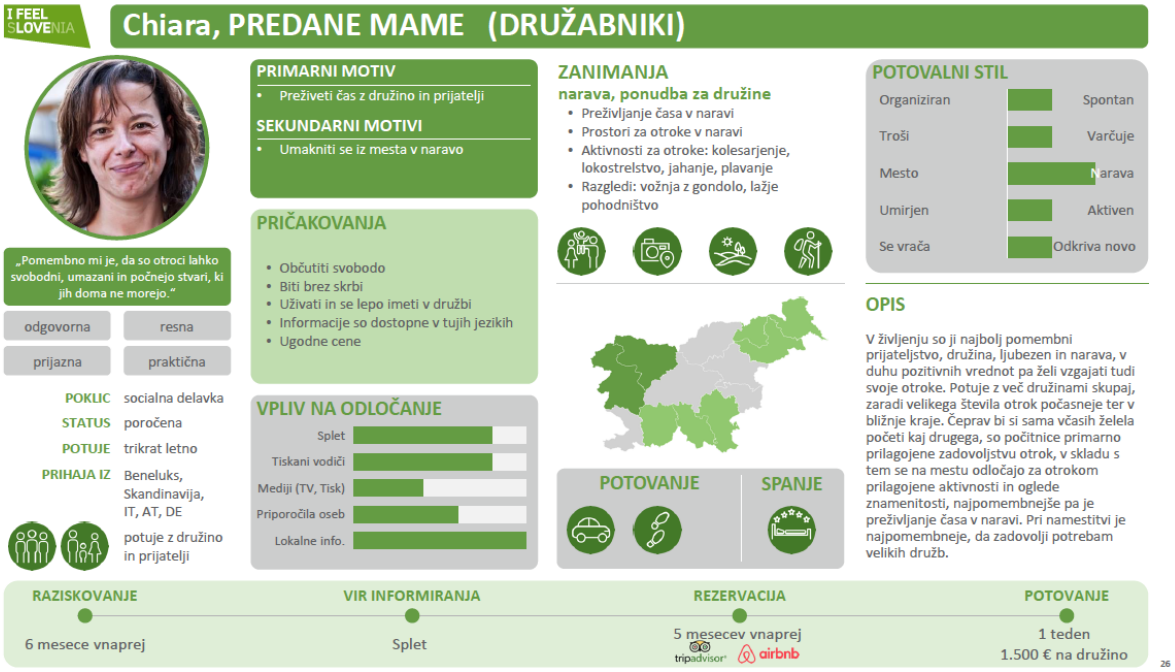
Produkt 2 - POHODNIŠTVO, KOLESARJENJE IN DRUGI ŠPORTI / VEČ KOT SAMO POTEP

KLJUČNO SPOROČILO

Ko se v Beli krajini podaš na potep, vožnjo s čolnom ali kolesarsko raziskovanje, je to prav posebno doživetje. Pokrajina je razgibana in za vsakim ovinkom te preseneti nov razgled, nova zgodba in prav posebna dogodivščina. Belo krajino je zaznamovala bogata in raznolika kulturna dediščina, ki se prepletla z neponovljivimi lepotami narave. Rezultat so ideje za sproščena, aktivna potepanja med neskončnimi brezovimi gozdovi, od zgodbe do zgodbe, ob čistih rečnih tokovih in med prijaznimi ljudmi. In ko se dan prevesi v večer, je čas za prav posebna, avtentična, lokalna vinska in kulinarična razvajanja.

Ciljna skupina

Dodatne ciljne skupine: nišne skupine, glede na produkte (kolesarji, pohodniki, jahači, ribiči ...)

Edinstvene prodajne prednosti

- ✓ prijazna razgibanost pokrajine (lahko dostopne aktivnosti za več ciljnih skupin)
- ✓ pokrajinske danosti, primerne za atraktivne nišne produkte
- ✓ aktivno prepletanje narave in kulture ter preostale ponudbe destinacije
- ✓ kulinarične posebnosti
- ✓ nenasičenost s turizmom

Korist gosta

V Beli krajini mi idej za aktivni oddih nikoli ne zmanjka. Povabi me na potep, na kolo, na vožnjo s čolnom, pri tem pa me vedno znova preseneča s pisanimi zgodbami etnološke dediščine.

Produktni steber 3 - AVTENTIČNA DOŽIVETJA / DOŽIVI KULTURO, DOŽIVI BELO KRAJINO

Motiv: Spoznavanje kulturne dediščine v prepletu z naravo.

Produkt 1 - KREATIVNO SPOZNAVANJE KULTURNE DEDIŠČINE / SPOZNAJ MOJO ZGODBO

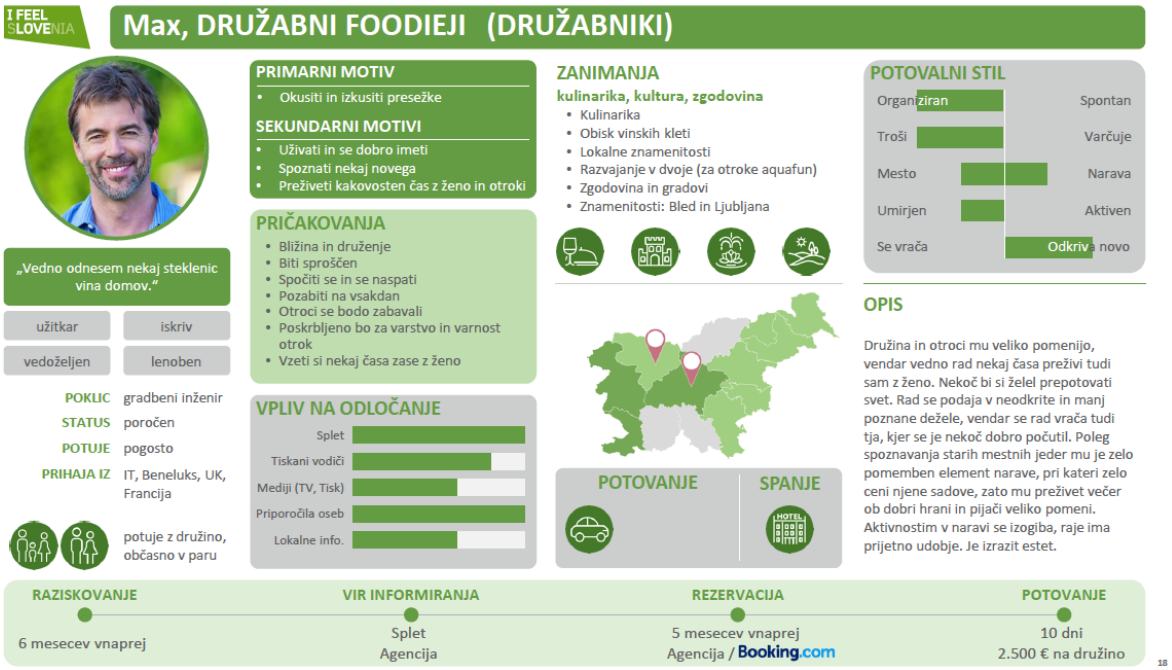
Produkt 2 - KULINARIČNA DOŽIVETJA / OKUSI BELE KRAJINE

KLJUČNO SPOROČILO

Bela krajina je tisti košček slovenskega prostora, kjer se je v zgodovini prepletalo največ zgodb. Današnjo podobo je zaznamovalo kar pet različnih etničnih skupin, ki so v ta prostor prinesla svojo kulture in navade. Rezultat je izjemna kulturna pestrost, bogata in neponovljiva mitološka dediščina in izročilo ter izjemna dobrosrčnost, prijaznost in odprtost lokalnega prebivalstva. V Beli krajini te izročilo spremlja povsod in vedno, ko raziskuješ stara mestna jedra in pestro sakralno umetnost, ko se podaš v naravo, ki jo je pomembno soustvarilo delo kmečkih rok, se prepustiš doživetjem tradicionalnih znanj in običajev ali se ustaviš pri lokalnem vinarju in se podaš na pot kulinaričnih doživetij.

Ciljna skupina

Edinstvene prodajne prednosti

- ✓ izjemna kulturna pestrost prostora, ki temelji na zgodovinskem prepletanju različnih nacij, in vsi dokazi v prostoru (sakralna umetnost, arhitektura, spomeniki ...)
- ✓ bogata etnološka dediščina z ohranjenimi običaju (pisanice, oblačilna kultura, procesi pridelave in predelave ...)
- ✓ aktivno prepletanje narave in kulture ter preostale ponudbe destinacije
- ✓ kulturne značilnosti (dobrosrčnost, avtentičnost, tradicija ...)
- ✓ kulinarične posebnosti
- ✓ odtis kulture v naravi - kulturna krajina (steljniki)
- ✓ nenasičenost s turizmom

Korist gosta

Dobrosrčnost Belokranjcev me vedno navduši. Zato ni čudno, da smo že po prvem obisku postali prijatelji, da se tako rad vračam. Njihove zgodbe me popeljejo v čas, ki ga Beli krajini še vedno lahko čutim in okusim.

5.2 Tržna znamka

Bela krajina trenutno nima izdelane tržne znamke, zato smo opredelili izhodišča za njen razvoj. Naslonili smo jo na edinstveno prodajno priložnost Bele krajine, tj. edinstvenost narave, na katero pa je močno vplivala bogata in raznolika kulturna dediščina, in s tem sledili opredeljenemu značaju destinacije. **S tržno znamko postavljamo krovno platformo, na kateri bo slonel celoten komunikacijski koncept.** Opredeljujemo koristi za uporabnika ter vrednote, osebnost, vizijo in jedro znamke.

Tabela 22: Opredelitev tržne znamke destinacije Bela krajina

TRŽNA ZNAMKA DESTINACIJE BELA KRAJINA	
KORISTI ZA UPORABNIKA	Bela krajina obiskovalce objame z magično močjo narave, jih sprejme z nasmehom in odprtim srcem ter povabi, da spoznajo njene skrivnosti in se prepustijo njenim okusom.
VREDNOTE ZNAMKE	FUNKCIONALNE: butičnost, raznolikost, multietničnost, ohranjeno, zeleno in zdravo okolje, varnost, urejenost, domačnost, preprostost.
	ČUSTVENE: dobrosrčnost, gostoljubje, družabnost, prijaznost, poštenost, zaupanje, igrivost, prijateljstvo.
OSEBNOST ZNAMKE	Bela krajina je mlada, razgledana in atraktivna ženska, prava Belokranjka. Je delovna in spoštuje tradicijo, obožuje belokranjske dobrote in jih tudi sama s ponosom pripravlja. Je izjemno družabna in zgovorna. Njeni prijatelji pravijo, da jo je povsod dosti. Tako pri delu kot tudi na plesišču, ko se v tradicionalni belokranjski noši pridruži praznovanjem. Vedno je pripravljena pomagati in ljudi sprejema z odprtim srcem.
VIZIJA ZNAMKE	Razviti butično in prepoznavno turistično destinacijo, ki bo obiskovalca očarala z edinstvenim značajem, ki ga sooblikujeta narava in multietnično izročilo dediščine. Kot znamka bo izžarevala dobrosrčnost, prijaznost in družabnost ljudi, ki gosta vedno prijazno pozdravijo in mu ponudijo tradicionalne belokranjske dobrote in vino. V Beli krajini je vedno veselo in prijetno!
JEDRO ZNAMKE	Bela krajina obljublja prijazen sprejem in povabilo k doživetjem bogatega multietničnega izročila, ki je močno zaznamovalo naravo. Ta je zato toliko bolj magična in obiskovalcu obljublja neskončne priložnosti za sprostitev, oddih in lahkotne aktivnosti.

5.3 Ciljne skupine

Turistična destinacija Bela krajina je danes odvisna predvsem od individualnih gostov, ki prihajajo poleti in so nastanjeni v katerem od kampov ob Kolpi, sledijo jim skupine, ki Belo krajino obiščejo za en dan. Skladno s strukturo gostov je namestitvena ponudba večinoma sezonskega značaja, produkti, ki nagovarjajo goste izven sezone, pa so večinoma enodnevni. **Za premik od sezonskega in enodnevnega turizma v celoletni je poleg razvijanja produktnih stebrov ključno vzpostaviti močnejšo, targetirano promocijo destinacije.**

V spodnji tabeli smo opredelili **tri ciljne skupine (segmente) gostov** in ponazorili, s katerimi orodji posamezno skupino nagovarjamo. S komuniciranjem prek pravih kanalov bomo povečali prepoznavnost Bele krajine, privabili nove skupine gostov z večjo kupno močjo in vzpostavili učinkovito, celovito trženje.

Tabela 23: Glavne ciljne skupine Bele krajine in kanali, prek katerih jih nagovarjamo

CILJNA SKUPINA	OPIS	KANALI
ZELENI RAZISKOVALCI kot krovna ciljna skupina	Cenijo zeleno in ohranjeno naravo, zanimajo pa jih tudi zgodovinska dejstva in kulturne znamenitosti. Na dopustu iščejo predvsem čas zase, oddih in priložnosti za spoznavanje novih krajev. Mnogi od njih prihajajo s specifičnim motivom, vezanim na njihove interese in hobije, zato jih nagovarjamo prek specializiranih medijev.	✓ direktna komunikacija prek specializiranih medijev in s fokusiranimi digitalnimi kampanjami, v tesnem sodelovanju z STO ✓ posredna prodaja prek specializiranih turističnih agencij ✓ družbeni mediji
ENODNEVNI OBISKOVALCI	Prihajajo individualno ali v skupini. Gre za tranzitne ali touring goste in enodnevne izletnike. Poleg teh prihajajo v destinacijo tudi gostje, ki so nastanjeni v bližnjih turističnih centrih (Dolenjske Toplice, Šmarješke Toplice ...). Slednja skupina ima potencial, da se lahko z ustrezno ponudbo in nagovorom v prihodnosti poveča.	✓ nacionalni portal www.slovenia.info ✓ označevanje in usmerjanje v destinaciji (predvsem za tranzit) ✓ prodaja prek specializiranih organizatorjev potovanj (predvsem za touring) in v dogovoru z bližnjimi turističnimi centri ✓ splošni mediji, sporočila za javnost, nastopi na domačih sejmih in direktna prodaja prek društev (predvsem za izletnike)
POSEBNI INTERESI	Gre za obiskovalce, ki prihajajo s posebnim namenom. Mednje prištevamo predvsem MICE segment gostov in obiskovalce prireditev, ki destinacijo danes večinoma obiščejo samo za en dan.	✓ direktna prodaja (MICE) ✓ prodaja večdnevnih paketov prek spleta (obiskovalci prireditev) ✓ prodaja paketov prek partnerskih turističnih agencij (obiskovalci prireditev) ✓ družbeni mediji

5.4 Trgi

Kot izhaja iz analize stanja, belokranjski turizem danes ustvari približno polovico odstotka turističnega prometa v Sloveniji. Število turistov in ustvarjenih prenočitev v zadnjih letih narašča, vendar ne po stopnjah, po kakršnih raste slovenski turizem[9]. Medtem ko v Sloveniji

[9] v letu 2017 je po trenutno razpoložljivih podatkih rast belokranjskega turizma primerljiva s povprečno rastjo v Sloveniji

prevladujejo tuji gostje, je osrednji gost Bele krajine danes domači (70 %). Poleg Slovencev Belo krajino obiskujejo še predvsem Nemci, sledijo Francozi, Nizozemci, Italijani in Avstrijci.

Primarni trg tudi v naslednjih letih ostaja **domači trg in z njim slovenski gost**, pri čemer pa se bo razmerje med domačim in tujim gostom v naslednjih letih ob ustreznem izvajanju strateških ukrepov in naslavljanju gostov z višjo kupno močjo pričelo spreminjati in izenačevati.

Ključna izziva pri naslavljanju domačih gostov sta, kako podaljšati njihov čas bivanja v destinaciji in kako jih privabiti izven glavne poletne sezone, v vseh letnih časih.

V ta namen bomo na ravni produktov razvijali ustrezno ponudbo (gl. poglavje Turistična ponudba), ki jo bomo izven sezone povezovali predvsem z dogodki in praznovanji. Gostom bomo namesto enodnevnih obiskov ponujali večdnevna doživetja in jih prek primernih kanalov (predvsem prek partnerskih turističnih agencij in spleta) prodajali v obliki turističnih paketov. Nagovarjali jih bomo tudi prek splošnih domačih medijev, sporočil za javnost in na sejmih. Domače goste bomo naslavljali predvsem prek orodij direktne komunikacije z gostom (B2C).

Pri opredelitvi **primarnih tujih trgov** smo se naslonili na novo strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma[10] in trenutne izkušnje Bele krajine.

Primarni trgi belokranjskega turizma so Nemčija, Francija, Beneluks, Italija in Avstrija. Sekundarni trgi so Velika Britanija, Skandinavija, Hrvaška in Srbija.

Med tujimi gosti si želimo strukturo spremeniti v skladu z vizijo. Privabljati želimo zahtevnejše goste z višjo kupno močjo, ki iščejo butična in avtentična doživetja v neokrnjeni naravi. Poleg ukrepov na ravni turistične ponudbe bomo na ravni promocije sledili komunikaciji prek kanalov, opredeljenih v poglavju Ciljne skupine, s poudarkom na prodaji prek specializiranih turističnih agencij in direktni komunikaciji prek specializiranih medijev in s fokusiranimi digitalnimi kampanjami (torej prek poslovnih partnerjev oz. B2B). Za optimizacijo komunikacijskih prizadevanj je nujno iskanje sinergij s Slovensko turistično organizacijo.

5.5 Smernice za tržno komuniciranje

Smernice, ki jih podajamo v nadaljevanju, služijo kot izhodišče za izdelavo letnega operativnega načrta trženja (ukrep C.2.1). Kot smo že omenili, na eni strani nagovarjamo končne kupce (B2C), na drugi poslovne (B2B), pozabiti pa ne smemo niti na medije in prebivalce.

Stalno komunikacijo med upravljavci destinacij in obstoječimi ali potencialnimi uporabniki, tako poslovnimi kot končnimi potrošniki, najlažje vzpostavimo z uporabo orodij **direktnega marketinga.** S končnimi potrošniki komuniciramo prek rednih e-mesečnikov z ažurnimi vsebinami, na katerega se uporabniki lahko prijavijo prek spletne strani. Sporočila, ki jih oblikujemo, gradijo našo prepoznavnost in predstavljajo konkretne ponudbe. Za komuniciranje s poslovnimi javnostmi potrebujemo dobro bazo kontaktov turističnih agencij, medijev,

[10] Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma je po obsežnejši raziskavi opredelila primarne (Avstrija, Nemčija, Italija), rastoče (Velika Britanija in Francija) in potencialno rastoče trge (Beneluks,, Švica, Danska in Finska, Poljska, Ruska federacija, Madžarska in Češka republika) ter trge, ki prinašajo veliko vrednost glede na vložena sredstva (Hrvaška, Srbija in BiH).

novinarjev in drugih zainteresiranih javnosti, katerim poleg aktualnih informacij pošiljamo tudi ponudbe lokalnih partnerjev in novosti iz destinacije.

Klasična komunikacijska orodja danes dopolnjujejo, v nekaterih primerih pa celo že nadomeščajo **digitalna orodja**. Ta so posebej uporabna, kadar želimo goste neposredno nagovoriti k akciji. Predlagamo, da se v destinaciji vzpostavi en skupen profil na vseh osrednjih družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, Twitter in YouTube), pri čemer je izjemno pomembno, da se izdela uredniška politika (načrt objav, tematsko in časovno, urednik). Skrb za profile vključuje tudi analizo komentarjev in povratnih informacij. Nadaljnje se zasnujejo ciljne vsebinske akcije v digitalnih medijih za specifične ciljne skupine. Opazno je pomanjkanje Strategije digitalnega komuniciranja, katera na letni ravni vključuje tudi operativni načrt dela uredniški koledar). Digitalno komuniciranje naj postane bolj pomembno orodje za nagovarjanje ciljnih skupin.

Pomemben kanal komuniciranja so **sejmi in borze**. Žal se prepogosto dogaja, da so ti izbrani nestrateško, predstavitev na njih pa je necelovita. Pri izbiri sejmov in borz se upoštevajo primarni trgi, kot so opredeljeni v pričujočem dokumentu, in produkti, ki jih želimo komunicirati glavnim ciljnim skupinam. Splošno javnost nagovarjamo na splošnih sejmih (npr. ITB), medtem ko nišno javnost na specializiranih sejmih (npr. Vakantiebeurs Utrecht za aktivni turizem). Kot posledica vzpostavitve prodajne funkcije v destinaciji (ukrep A.1.3) spremenimo tudi filozofijo sejemskih in borznih nastopov, ki se iz promocijske spremeni v prodajno, kot posledica razvoja tržne znamke (C.1.1) pa poskrbimo, da je pojavnost na stojnicah tipska. Predlagamo, da se za sodelovanje na sejmih in borzah v destinaciji vzpostavi model finančne in osebne participacije zasebnega sektorja.

Akcije **pospeševanja prodaje** so usmerjene predvsem v sodelovanje s specializiranimi organizatorji potovanj, prek katerih posredno nagovarjamo tudi končne potrošnike. Za uspeh izvedenih aktivnosti je pomembno, da imamo na voljo kakovostne baze podatkov in dobre promocijske materiale. Najmanj enkrat letno za izbrane turistične agencije organiziramo študijski obisk, ne pozabimo pa tudi na organizacijo študijskih obiskov za novinarje. Te nagovarjamo tudi prek drugi PR-aktivnosti, kot so redna sporočila za javnost in organizacija tiskovnih konferenc ob pomembnih dogodkih. Zanimiva in v turizmu izjemno aktualna ciljna skupina so tudi blogerji, ki so postali mnenjski voditelji na spletu. Zanje organiziramo natečaj ali jih povabimo, da brezplačno preizkusijo naše produkte in nato delijo svoje izkušnje.

Promocijska gradiva so ključna za doseganje trženjskih ciljev, saj z njimi predstavljamo destinacijo, ponudnike in ključne motive za obisk. Izjemnega pomena je, da destinacijska promocijska gradiva sledijo krovni znamki in njenim elementom. Osrednja promocijska gradiva so krovni katalog in produktni katalogi. Krovni katalog vsebino gradi na krovni komunikacijski zgodbi in dosledno sledi navodilom tržne znamke. V njem predstavimo nosilne tematske sklope na za ciljne skupine zanimiv in privlačen način. Krovni katalog je namenjen tako slovenski kot tuji javnosti, tako splošni kot specializirani javnosti, zato se morajo vsebine v njem ustrezno razlikovati. Vključevati mora več fotografij in manj besedila. Produktni katalogi na drugi strani nagovarjajo predvsem nišne ciljne skupine.

Poleg katalogov so za komunikacijo s končnimi kupci in partnerji pomembne tudi digitalne vsebine, npr. fototeka in filmi, brez katerih pri promociji v današnjem času več ne gre. Pri

pripravi video materialov je pomembno, da se ne osredotočamo le na podobe regije, temveč predvsem na njen utrip, občutke obiskovalcev in dogajanje, s katerim se mora gledalec poistovetiti. Filmi morajo biti izdelani v krajši in daljši verziji in nagovarjati končnega potrošnika; ta do filma dostopa prek spleta.

5.6 Operativni cilji in ukrepi

Osrednji cilj ukrepov na področju promocije je dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo.

Tabela 24: Pregled operativnih ciljev in ukrepov v strateški prioriteti Promocija

OPERATIVNI CILJ	UKREPI
C.1 **Vzpostavitev enotne pojavnosti**	C.1.1 Tržna znamka C.1.2 Komunikacijska strategija C.1.3 Elementi enotne pojavnosti C.1.4 Standard in celovit sistem integracije tržne znamke
C.2 **Vzpostavitev uspešnega tržnega komuniciranja**	C.2.1 Trženjska strategija C.2.2 Prenova in dopolnitev tiskanih in spletnih materialov C.2.3 (Re)pozicioniranje Bele krajine na domačem trgu
C.3 **Krepitev komuniciranja z notranjimi javnostmi**	C.3.1 Osveščanje turističnih ponudnikov C.3.2 Ozaveščanje prebivalcev

Tabela 25: Ukrepi znotraj Operativnega cilja C.1 - Vzpostavitev enotne pojavnosti

	Operativni cilj C.1 **VZPOSTAVITEV ENOTNE POJAVNOSTI**
Izhodišče	Destinacija potrebuje novo, sodobno tržno znamko ter strateško organizirano, celovito, dosledno in posledično učinkovito krovno promocijo, prilagojeno ciljnim skupinam.
Ukrep C.1.1	**Tržna znamka** Bela krajina izdela celostno grafično podobo destinacije, ki opredeli odnose tako med posameznimi produktnimi stebri in produkti kot tudi odnose med mikro destinacijami. Arhitektura znamke odgovarja na vprašanje, *Zakaj v Belo krajino*, in obiskovalce znotraj destinacije ustrezno usmerja na mikro lokacije. Tržna znamka deluje povezovalno in predvidi integracijo že obstoječih znamk ponudnikov v hierarhijo znamke. Opredeli se tudi do znamke makro destinacije Osrednja Slovenija in Ljubljana ter do nacionalne znamke I feel sLOVEnia. V priročniku za uporabo znamke se opredeli in poenoti pojavnost znamke na vseh nivojih, vključno z videzom Turistično informacijskih centrov Bele krajine in pojavnosti na sejmih.
Čas izvedbe	04.2018 *(op: aktivnost je v teku)*
Nosilec	RIC Bela krajina
Sodelujoči	zunanji izvajalec
Ocena stroška	4.000 €

Ukrep C.1.2	**Komunikacijska strategija** Izhodišča za komunikacijsko strategijo so podana v pričujočem dokumentu. Na tej podlagi se pripravi celovita komunikacijska strategija, ki opredeli krovno in produktno komuniciranje do specifičnih ciljnih skupin. V strategiji odgovorimo na vprašanja, kako oblikujemo sporočila za posamezne ciljne skupine, kakšni so odnosi med njimi in v katerih medijih jih objavljamo. Komunikacijska strategija zajema tudi strategijo komuniciranja prek družbenih medijev.
Čas izvedbe	01/2019
Nosilec	RIC Bela krajina, pozneje DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič, zunanji izvajalec
Ocena stroška	2.000 €
Ukrep C.1.3	**Elementi enotne pojavnosti** Na podlagi komunikacijske strategije se razvijejo in vzpostavijo elementi enotne pojavnosti, kot so krovna zgodba, besedila, foto zgodbe, video materiali in drugi podporni materiali. Predvsem krovna zgodba je tista, ki je ključna za vzpostavitev enotne komunikacije destinacije in destinacijo pozicionira tudi na nacionalni ravni, v odnosu do preostalih destinacij znotraj makro destinacije Osrednja Slovenija in Ljubljana ter v odnosu do destinacij iz preostalih makro destinacij. Bela krajina s krovno zgodbo prepletanja narave in kulture sicer smiselno podpira zgodbo makro destinacije, se pa mora vanjo ustrezno vključevati. Produktne zgodbe krovno zgodbo podpirajo, delujejo pa predvsem kot model za usmerjanje gostov glede na njihove interese, ko so enkrat že v Beli krajini.
Čas izvedbe	12/2019
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič, zunanji izvajalec
Ocena stroška	6.000 €
Ukrep C.1.4	**Standard in celovit sistem integracije tržne znamke** Tržna znamka Bela krajina mora obenem postati tudi standard, ki izdelkom in storitvam jamči določeno kakovost. Podrobnejša merila za upravičence opredeli posebna strokovna komisija, ki znak tudi podeljuje, pri čemer upošteva naslednja izhodišča: ponudniki, pridelovalci in predelovalci morajo izvirati iz lokalnega okolja, uporabljati lokalne sestavine in v ponudbo ustrezno integrirati tradicijo in izročilo dediščine. Vključeni ponudniki so upravičeni do svetovanj in coachinga (gl. ukrepe B.1.6, B.1.7). Upravitelj znamke poskrbi, da so znamčeni produkti naprodaj v lokalnem okolju. V sistem se integrira tudi projekt Okusi Bele krajine.
Čas izvedbe	12/2019
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	MSS, turistični ponudniki, pridelovalci in predelovalci
Ocena stroška	5.000 €

Tabela 26: Ukrepi znotraj Operativnega cilja C.2 - Vzpostavitev uspešnega tržnega komuniciranja

	Operativni cilj C.2 **VZPOSTAVITEV USPEŠNEGA TRŽNEGA KOMUNICIRANJA**
Izhodišče	Krovna promocija destinacije ni dovolj strateško organizirana in učinkovita, prav tako ni vzpostavljeno skupno trženje integralnih turističnih produktov. Z novo strategijo si postavljamo novo vizijo in opredeljujemo specifične ciljne skupine. Vzpostavljamo sistem tržnega komuniciranja, s katerim bomo dvignili prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo.
Ukrep C.2.1	**Trženjska strategija** V trženjski strategiji oz. operativnem načrtu trženja, ki ga izdelamo na letni ravni, opredelimo vse promocijske aktivnosti za tekoče leto tako za tradicionalna kot tudi digitalna orodja. Pri oblikovanju sporočil upoštevamo določila iz komunikacijske strategije (C.1.3), pri izbiri orodij in njihovi uporabi pa smernice iz poglavja 5.5. V letni strategiji trženja opredelimo, v katerih medijih bomo oglaševali, kako bomo potrošnike in poslovne partnerje nagovarjali z direktnim marketingom, katera orodja digitalnega marketinga bomo uporabljali, na katerih borzah in sejmih se bomo v tekočem letu predstavljali, kako bomo pospeševali prodajo, nagovarjali splošno javnost in medije prek pr-sporočil in katera gradiva bomo pripravili v tiskani in/ali e-obliki.
Čas izvedbe	do konca novembra tekočega leta za prihodnje leto, na letni ravni
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič, ponudniki turističnih storitev
Ocena stroška	izdelava trženjske strategije vključena v strošek dela, strošek promocije odvisen od predvidenih ukrepov
Ukrep C.2.2	**Prenova in dopolnitev tiskanih in spletnih materialov** Obstoječi promocijski materiali ne odražajo vizije, produktov in osrednje zgodbe Bele krajine, kot smo jih opredelili. Pri novo nastajajočih promocijskih materialih in pri prenovi portala[11], ki bo neizogibna, uporabniku na privlačen in razumljiv način ponudimo odgovor na vprašanji, *Zakaj v Belo krajino* in *Kje v Beli krajini*. Portalu dodamo tudi prodajno funkcijo (gl. A.1.3).
Čas izvedbe	12/2018 prenova portala in drugih digitalnih orodij, pridobivanje promocijskih materialov
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič, ponudniki turističnih storitev
Ocena stroška	52.000 €
Ukrep C.2.3	**(Re)pozicioniranje Bele krajine na domačem trgu** Če želimo dvigniti prepoznavnost Bele krajine kot edinstvene turistične destinacije za privabljanje novih skupin gostov z večjo kupno močjo, moramo destinacijo ustrezno (re)pozicionirati tako na domačem kot na tujih trgih. Za potrebe komuniciranja doma izvedemo enkratno vsebinsko kampanjo, utemeljeno na novi krovni zgodbi Bele krajine.

[11] Priporočamo, da se poleg domene www.belakrajina.si zakupi tudi domena www.visit-belakrajina.si, saj se prepona visit najpogosteje uporablja v turizmu.

	Med orodji, ki jih uporabljamo v kampanji in s katerimi obiskovalce direktno naslavljamo, priporočamo oglaševanje v tiskanih in elektronskih medijih, oglaševanje na prostem, turistične sejemske dogodke in promocijske dogodke v izbranih slovenskih krajih.
Čas izvedbe	Prva polovica leta 2020
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič, ponudniki turističnih storitev, zunanji izvajalci
Ocena stroška	50.000 €

Tabela 27: Ukrepi znotraj Operativnega cilja C.3 - Krepitev komuniciranja z notranjimi javnostmi

	Operativni cilj C.3 **KREPITEV KOMUNICIRANJA Z NOTRANJIMI JAVNOSTMI**
Izhodišče	Bela krajina danes nima skupne tržne znamke, ki bi jo turističnih ponudniki ponotranjili. Nujen korak pri implementaciji komunikacijske strategije je zato intenzivno spodbujanje vseh deležnikov turizma v Beli krajini, da se poistovetijo z novo tržno znamko in jo s ključnimi sporočili v največji meri uporabljajo v vseh svojih komunikacijah. Znamka in komunikacija bosta namreč toliko uspešni, kolikor se bosta zasidrali na vseh ravneh, kjer bo imel stik s komunikacijo znamke tudi gost.
Ukrep C.3.1	**Osveščanje turističnih ponudnikov** Turističnim ponudnikom in preostalim turističnim deležnikom predstavimo novo tržno znamko in sporočilnost ter jih spodbujamo k dosledni rabi v njihovih lastnih komunikacijah, kot so spletne strani, letaki idr. materiali. V tiskani in e-obliki jim je na voljo priročnik znamke (C.1.1). Svetovanja s področja pravilne rabe znamke so deležnikom na voljo tudi v sklopu ukrepa B.1.6.
Čas izvedbe	predstavitveni dogodek po tem, ko je uresničen ukrep C.1.1; svetovanja redno (gl. B.1.6)
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	MSS, RIC Bela krajina - Podjetniški inkubator Bela krajina, strokovnjaki z drugih področij, turistični deležniki
Ocena stroška	Vključeno v delo zaposlenih / svetovanja kot zapisano v B.1.6
Ukrep C.3.2	**Ozaveščanje prebivalcev** Gostoljubnost je pomemben element pozitivne turistične izkušnje. Čeprav danes Belokranjci slovijo kot izjemno gostoljubni, pa se lahko to v času t. i. overtourisma hitro spremeni. Zato je pomembno, da se med prebivalci vzbuja in ohranja odnos in ponos do bogastva narave, dediščine in prostora Bele krajine ter da se jih redno vključuje v procese odločanja. Bolj kot bodo prebivalci ozaveščeni in opolnomočeni, bolj bodo prepoznavali pozitivne učinke turizma in pripomogli k turističnemu razvoju, in manj jih bodo motili negativni.
Čas izvedbe	redno vključevanje prebivalcev v odločevalske procese in redna komunikacija v skladu s komunikacijsko strategijo
Nosilec	DMMO, oddelek za promocijo
Sodelujoči	občine Črnomelj, Metlika in Semič, TD Vigred Metlika, KC Semič - TIC Semič,

	lokalni mediji
Ocena stroška	opredeljeno v komunikacijski strategiji

6. SEZNAM KRATIC

B2B = komuniciranje s poslovnim gostom
B2C = komuniciranje s končnim kupcem
DMMO = destinacijska organizacija za management in marketing
ITP = integralni turistični produkt
KC = kulturni center
MICE = segment poslovnega turizma (srečanja, incentivi, konference, dogodki)
MSS = multidisciplinarna skupina strokovnjakov
PSPN = prednosti, slabosti, priložnosti, nevarnosti
RIC = Razvojno informacijski center
STO = Slovenska turistična organizacija
SURS = Statistični urad Republike Slovenije
TA = turistična agencija
TD = turistično društvo
TIC = turistično informacijski center

Strategija razvoja turizma v destinaciji Bela krajina 2018-2022 (rebalans za leto 2018)

DESTINACIJSKI MANAGEMENT

UKREP		Vir: MGRT	Vir: Občine	Skupni stroški
A.1 VZPOSTAVITEV IN DELOVANJE DESTINACIJSKE ORGANIZACIJE ZA TURIZEM				
A.1.2	ustrezna organizacijska, finančna in kadrovska ureditev	22.808,33 €	2.935,33	25.743,66 €
A.3 RAZVOJ KADROV IN ORGANIZACIJ				0,00 €
A.3.1	Interno izobraževanje in usposabljanje (DMMO, TIC-i)	1.750,00 €	560,00 €	2.310,00 €
A.3.2	Eksterno izobraževanje in usposabljanje (tur. gospod.)	5.000,00 €	1.600,00 €	6.600,00 €
A.3.3	Študijske ture za turistične deležnike	4.750,00 €	1.520,00 €	6.270,00 €
DESTINACIJSKI MANAGEMENT - PLANIRAN STROŠEK SKUPAJ		**34.308,33 €**	**6.615,33 €**	**40.923,66 €**

TURISTIČNA PONUDBA

UKREP				
B.1 USMERJEN IN USKLAJEN RAZVOJ TURISTIČNE PONUDBE				
B.1.1	Multidisciplinarna skupina strokovnjakov (MSS)	1.500,00 €	480,00 €	1.980,00 €
B.1.2	Priročnik s strokovnimi smernicami za razvoj tur. ponudbe	1.500,00 €	480,00 €	1.980,00 €
B.1.3	Kvalitativna analiza obstoječe tur. ponudbe po prod. stebrih	1.000,00 €	320,00 €	1.320,00 €
B.1.4	Strategija razvoja izbranih produktov	2.500,00 €	800,00 €	3.300,00 €
B.1.5	Produktna izobraževanja in usposabljanja	2.500,00 €	800,00 €	3.300,00 €
B.1.6	Svetovanja	2.000,00 €	640,00 €	2.640,00 €
B.1.7	Coaching	1.750,00 €	560,00 €	2.310,00 €
B.1.9	Integralni turistični produkti	13.000,00 €	4.160,00 €	17.160,00 €
TURISTIČNA PONUDBA - PLANIRAN STROŠEK SKUPAJ		**25.750,00 €**	**8.240,00 €**	**33.990,00 €**

PROMOCIJA

UKREP				
C.1 VZPOSTAVITEV ENOTNE POJAVNOSTI				
C.1.2	Komunikacijska strategija	1.000,00 €	320,00 €	1.320,00 €
C.2 VZPOSTAVITEV USPEŠNEGA TRŽNEGA KOMUNICIRANJA				0,00 €
C.2.2	Prenova in dopolnitev tiskanih in spletnih materialov	51.400,00 €	16.448,00 €	67.848,00 €
PROMOCIJA - PLANIRAN STROŠEK SKUPAJ		**52.400,00 €**	**16.768,00 €**	69.168,00 €
	SKUPAJ	**112.458,33 €**	**31.623,33 €**	144.081,66 €

RAZDELITEV PO OBČINAH	Črnomelj	Metlika	Semič		Skupaj
Dodatna sredstva za sprejem in izvajanje strategije v letu 2018	15.811,67 €	10.541,11 €	5.270,56 €		31.623,33

OBČINA ČRNOMELJ K točki 7
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

Zadeva: **Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2017**

Ker je minilo obdobje enega leta od sprejema zadnjega letnega poročila, je potrebno v skladu z 11. členom Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO« (Uradni list Republike Slovenije, št. 68/2008) ponovno poročati o delu skupnega medobčinskega organa.

Kot je razvidno iz predstavljenega poročila, si zaposleni v organu prizadevamo, da izvajamo sistematičen nadzor nad čim več področjih, ki so v naši pristojnosti nadzora. V letu 2017 smo vodili občutno več inšpekcijskih postopkov kot v preteklih letih in jih veliko večino tudi zaključili. Uspeh našega dela potrjuje stanje na terenu, razrešitev problemov ter zadovoljstvo občanov. Prav tako se odvijajo vse aktivnosti, začrtane v OPV.

PREDLOG SKLEPA:
Občinskemu svetu občine Črnomelj se predlaga, da na podlagi 11. člena Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO« (Uradni list Republike Slovenije, št. 68/2008) sprejme Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2017.

Pripravil:
Marjan Kastelic
Medobčinski inšpektor

Predlagateljica:
Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon.

MNENJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO:
Odbor za gospodarstvo in komunalno infrastrukturo je na svoji 27. redni seji, dne 28.5.2018 obravnaval gradivo Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2017. Odbor Občinskemu svetu predlaga, da na podlagi 11. člena Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO« (Uradni list Republike Slovenije, št. 68/2008) sprejme Poročilo o delu skupne občinske uprave – Medobčinske inšpekcije in redarstva občin Bele krajine za leto 2017.

Predsednica Odbora
Nataša Hudelja

MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO

občin Bele krajine

Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, tel. (07) 3061-100, fax. (07) 3061-130, e-mail: medobcinski.inspektor@crnomelj.si

POROČILO O DELU SKUPNE OBČINSKE UPRAVE -

MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA OBČIN BELE KRAJINE

ZA LETO 2017

KAZALO

UVOD 3
SKUPNA OBČINSKA UPRAVA- MEDOBČINSKI INSPEKTORAT IN REDARSTVO 5
1 SPLOŠNO O INŠPEKTORATU 5
1.1 KADRI 5
2 MATERIALNI POGOJI DELA 5
3 PRISTOJNOST 5
4 INŠPEKTORAT KOT PREKRŠKOVNI ORGAN 6
4.1 PODATKI IZ VPISNIKOV PLAČILNIH NALOGOV IN ODLOČB 7
4.2 PODATKI O GLOBAH IN SODNIH TAKSAH 7
4.3 ZAKLJUČEK 8
5 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO 8
5.1 UGOTOVITVE PRI DELU 9
5.1.1 Varstvo cest 9
5.1.2 Nadzor nad ravnanjem s kom. odpadno vodo 10
5.1.3 Nadzor nad nezakonito odloženimi odpadki 10
5.1.4 Nadzor nad plakatiranjem in nad prijavljanjem občinske takse 10
5.1.5 Nadzor nad turistično takso 10
5.1.6 Ostale naloge 10
6 ZAKLJUČEK 10

UVOD

Spoštovani,

pred vami je poročilo o delu Skupne občinske uprave-medobčinskega inšpektorata in redarstva Občin Črnomelj, Metlika in Semič (v nadaljevanju MIR) za leto 2017. Poročilo je skladno s sporazumno obveznostjo posredovano vsaki občini ustanoviteljici in občinskim svetom občin ustanoviteljic.

Po sprejetjih na Občinskih svetih vseh treh občin ustanoviteljic bo objavljeno na spletni strani sedežne občine. Poročilo je enovito za vse občine, na koncu poročila pa je podan opis stanja le za posamezno občino ustanoviteljico.

Končne ugotovitve izvajanja nadzora iz delovnega področja MIR kažejo:

- Na splošno se na področju mirujočega prometa stanje izboljšuje.
- Opaža se, da je prometna ureditev na parkiriščih sprejeta, vozniki v glavnem upoštevajo obveznosti, predpisane s prometno signalizacijo.
- Problem na tem področju predstavlja še mirujoči promet v okolici zdravstvenih domov, šol, vrtcev nekaterih gostinskih lokalov, ki predstavlja ovire za ostali promet.
- Kritične točke so še vedno dostava, parkiranje na pločnikih in mestih za invalide.

Nadzor javnega reda in miru izvajamo praviloma v sodelovanju s policijo, in sicer v okviru izvajanja Občinskega programa varnosti.

Nadzor režima na območju ob reki Kolpi se izvaja v času turistične sezone. Predstavlja zajetno problematiko, predvsem parkiranje in kampiranje na črno, čemur smo posvetili veliko aktivnosti. V letu 2017 je bilo v nadzorih ugotovljeno malo kršitev, saj opažamo boljšo ozaveščenost ljudi z režimom na reki Kolpi. Na inšpekcijskem področju se ugotavljajo kršitve v smislu nepridobivanja upravnih dovoljenj/soglasij, kršitve pa izhajajo tudi zaradi dejanj v nasprotju s pridobljeno dokumentacijo. Največ nepravilnosti izhaja iz posegov na ceste, nepravilnosti so bile ugotovljene tudi z odpadnimi vodami (kjer ni kanalizacije). Postopki priključitve na javno kanalizacijo v občinah so vezani na izgradnjo kanalizacijskega omrežja. V letu 2017 je inšpektor reševal poleg sprotnih zadev še nerešene zadeve iz preteklih let. Na področju odpadkov je opaziti večje število prijav nezakonito odloženih odpadkov v okolje, pri tem se pojavlja težava z dokaznim postopkom zoper izvirnega povzročitelja. V primeru ko le tega ni možno izslediti, je v skladu z veljavno zakonodajo dolžan odpadke sanirati lastnik zemljišča na katerem so odloženi odpadki.

Na splošno se ugotavlja, da se razmere na tem področju bistveno ne spreminjajo glede na prejšnja leta. V letu 2017 je bilo občutno povečano število inšpekcijskih zadev. Razlog za povečanje števila zadev je v samoiniciativnosti inšpektorja s področja posegov v ceste, ter večjem številu prijav nepravilnosti podanih s strani občin in občanov. V mnogih primerih je razlog za kršitve neznanje zavezancev da je predpisana zakonska obveza za njihovo ravnanje. Zaznati je večjo osveščenost ljudi, ki smo jo dosegli s konstantnim pojavljanjem na terenu in s sistematskim nadzorom po posameznih področjih.

Poudariti je potrebno tudi izredno dobro sodelovanje z vsemi službami oz. organizacijami, tako z izvajalci gospodarskih - javnih služb, policijo, svetom za preventivo in varnost, ostalimi inšpektorati…. Prav tako je potrebno poudarili dobro medsebojno sodelovanje inšpektorata s posameznimi občinskimi upravami, v okviru katerega hitro in brez večjih težav rešujemo določene težave (zlasti področje cest). Nenazadnje pa

imajo vlogo pri delovanju inšpektorata občani, ki nas (poleg individualnih prijav) opozarjajo na neurejena področja. Inšpektor se je na prijave oz. opozorila občanov odzival v najkrajšem možnem času.

V poročilu so prikazani statistični podatki o delu v preteklem letu, predstavitev ter analiza dela na posameznih področjih.

Tako kot preteklo leto je tudi tokrat potrebno poudariti, da vsega kar je značilno za delo MIR oziroma kar je tako ali drugače vplivalo na njegovo delo, ni možno zajeti v tem poročilu. V poročilu niso zajete zadeve, pri katerih je bil opravljen ogled, a je bilo po opravljenem ogledu ugotovljeno, da ne gre za zadevo, kjer bi ukrepali kot inšpekcijski organ (stvarno pravne zadeve). V poročilu tudi ni zavedeno delo inšpekcije v smislu preventive in svetovanja organom, kot so Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter na določenem področju obč. uprave, delo za izvajanje Občinskega programa varnosti ipd. Prav tako niso zabeležene zadeve, kjer gre za izključno svetovalno vlogo občanom, na inšpektorja se namreč obračajo občani z različnimi zadevami za katere medobčinski inšpektor ni pristojen, inšpektor v takih primerih občane pouči o pristojnosti ustreznih inšpekcijskih služb.

Marjan Kastelic,
vodja medobčinske inšpekcije in redarstva

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA- MEDOBČINSKI INSPEKTORAT IN REDARSTVO

1 SPLOŠNO O INŠPEKTORATU

Medobčinska inšpekcija in redarstvo je enovit organ kot skupna občinska uprava, ki je ustavljena na osnovi Odloka o ustanovitvi Skupne občinske uprave - Medobčinske inšpekcije in redarstva in deluje na območju treh občin ustanoviteljic: Občine Črnomelj, Metlika in Semič. Ustanovitev skupne občinske uprave opredeljuje 49.a čl. Zakona o lokalni samoupravi in Zakon o občinskem redarstvu, ki občinam nalaga ustanovitev redarske službe.

Inšpektorat je upravni in prekrškovni organ, ki je v celoti samostojen in ima sedež v Občini Črnomelj, ki je tudi sedežna občina organa. Organ vodi vodja, ki je glede dela odgovoren direktorjem občinskih uprav in županom občin ustanoviteljic organa.

Inšpektorat izvaja naloge inšpekcijskega nadzora ter naloge, ki so v pristojnosti redarstva, izvaja upravne postopke in prekrškovne postopke. Računovodsko-finančne storitve, kadrovske in administracijske zadeve izvajajo službe sedežne občine.

Organiziranost ter področje delovanja inšpekcije je predstavljena tudi na spletni strani vsake občine ustanoviteljice organa.

1.1 KADRI

Organizacijo inšpektorata urejajo ustanovni odlok, sporazum med občinami ustanoviteljicami in Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v skupni obč. upravi-medobč. inšpektorat in redarstvo. V skupni občinski upravi opravljajo delo tri osebe: inšpektor, ki je tudi vodja organa in dva redarja. Naloge inšpektorja so vodenje inšpekcijskih postopkov, vodenje prekrškovnih postopkov, vodenje organa skupne občinske uprave, organizacija in vodenje redarstva, prekrškovni organ za redarstvo, sodelovanje z občinami, skrb za kadrovske in administrativne zadeve, priprava finančnih dokumentov, poročila, nadzor nad izvajanjem OPV, sodelovanje v organih…

V kadrovskem načrtu za leto 2017 ni bilo predvidenih novih zaposlitev.

2 MATERIALNI POGOJI DELA

Kot predhodna leta ima MIR pisarno v sedežni občini, za zaslišanja in druga opravila, povezana s postopki, pa ima inšpektorat zagotovljene prostore na preostalih dveh občinah. Za prevoz inšpektor uporablja svoje službeno vozilo, prav tako pa redarja za prevoz uporabljata službeno vozilo medobčinskega redarstva.

3 PRISTOJNOST

Medobčinski inšpektorat – organ skupne občinske uprave (v nadaljevanju MIR), po določbah Odloka o ustanovitvi organa skupne občinske uprave »MEDOBČINSKA INŠPEKCIJA IN REDARSTVO (Ur. list RS št.

68/2008, 60/2010), opravlja upravne naloge izvajanja inšpekcijskega nadzorstva nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov na področjih:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda,
3. ravnanje s komunalnimi odpadki,
4. odlaganje ostankov komunalnih odpadkov,
5. javna snaga in čiščenje javnih površin,
6. urejanje javnih poti, površin za pešce in zelenih površin,
7. vzdrževanje in urejanje lokalnih javnih cest in javnih poti,
8. pokopališka in pogrebna dejavnost,
9. nadzor nad plakatiranjem,
10. nadzor nad javnimi parkirišči,
11. občinske takse,
12. turistične takse,
13. zimska služba,
14. označevanje cest, ulic, naselij in zgradb,

in na drugih področjih, ki jih določijo občinski in drugi predpisi.

Medobčinski inšpektorat izvaja tudi nadzor nad državnimi predpisi:

- Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 109/2010, 57/2012, v nadaljevanju ZPrCP),
- Zakona o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/2006, 66/2006, 70/2008, v nadaljevanju ZVO),
- Zakon o volilni in referendumski kampanji (Ur. l. RS, št. 119/2006, Zakon o volilni kampanji ZVolK),
- Zakon o varstvu javnega reda in mira (Ur. l. RS, št. 70/2006, v nadaljevanju ZJRM-1) - delna pristojnost občinskih redarstev po sprejemu Občinskega programa varnosti,
- Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Ur.l.RS, št. 39/2010)
- Uredba o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup(Ur.l.RS, št. 118/05)
- Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami (Ur.l.RS, št. 63/09)
- Uredba o uporabi blata iz kom. čist. naprav v kmetijstvu (Ur.l.RS, št. 62/2008)
- Podzakonski predpisi s področja cest

Občinsko redarstvo opravlja naloge s področja prometa na podlagi Zakona o varnosti cestnega prometa in s področja javnega reda in mira na podlagi ZJRM. Sistemski zakon, ki ureja pooblastila in organizacijo občinskega redarstva je Zakon o občinskem redarstvu. Občinsko redarstvo izvaja svoje naloge glede na prioritete, določene v Občinskem programu varnosti.

Seznam predpisov, ki jih nadzira inšpektorat, je objavljen na spletnih straneh občin ustanoviteljic.

4 INŠPEKTORAT KOT PREKRŠKOVNI ORGAN

Tako inšpektor kot redar sta pooblaščeni uradni osebi prekrškovnega organa. Prekrški v cestnem prometu se vodijo v aplikaciji REDAR in se skladno z državnim pravilnikom evidentirajo v elektronskih vpisnikih prekrškov. Vpisniki se vodijo za vsako občino ustanoviteljico posebej.

4.1 PODATKI IZ VPISNIKOV PLAČILNIH NALOGOV IN ODLOČB

Na podlagi pridobljenih podatkov iz navedenih zbirk oz. vpisnikov podajamo naslednje ugotovitve o prekrškovnih postopkih organa, in sicer skupno za vse občine ustanoviteljice za leto 2017.

Prikaz podatkov programa REDAR 2016/2017

Parameter	Črnom.	Metlika	Semič	SKUPAJ
Izdani plačilni nalogi	662/646	145/178	24/14	831/838
Izdana opozorila	1621/1874	1230/1193	98/114	2949/3181
Izdane ustne odredbe	13/24	2/14	4/9	19/47

Kot je razvidno iz podatkov je MIR izdal v letu 2017 838 plačilnih nalogov, izrekel 3181 ustnih in pisnih opozoril in izdal 47 ustnih odredb. V primerjavi z letom 2016 je MIR na tem področju izvedel enako število ukrepov kot v preteklem letu, ter izrekel bistveno več opozoril in ustnih odredb. V občini Črnomelj in Semič so ukrepi v upadu, medtem ko so v občini Metlika v majhnem porastu. Razlogi za povečanje ukrepov so bili v tem, da sta bila redarja bistveno več prisotna v Metliki kot v prejšnjih letih, ter v tem da se kršitve v okolici zdravstvenega doma in v okolici lokalov kljub delovanju redarstva še vedno ponavljajo. Na območju Črnomlja in Semiča je zaznano bistveno bolje stanje na področju mirujočega prometa in več prostih parkirnih mest.

Po Odloku o režimu na območju ob reki Kolpi je v letu 2017 izdal 8 plačilnih nalogov, kar kaže na približno enako stanje kot v preteklem letu. Med domačini je zaznati bistveno boljše osveščenost na področju parkiranja ob reki Kolpi.

Najpogostejše kršitve prometnih predpisov so predstavljene v naslednji tabeli

Parameter	Črnom.	Metlika	Semič	SKUPAJ
Parkiranje na avtobusnem postajališču	7	0	0	7
Parkiranje na pločniku in prehodu za pešce	54	9	0	63
Neupoštevanje prometne signalizacije	28	83	3	114
Ustavljanje in parkiranje na križišču	30	1	0	31
Parkiranje na prostoru za invalide	16	10	2	28
Parkiranje na intervencijskih površinah	6	1	0	7
Ustavljanje in parkiranje v območju umirjenega pr.	11	0	0	11

V prekrškovnih postopkih ni prišlo do odvzema predmeta.

4.2 PODATKI O GLOBAH IN SODNIH TAKSAH

Prikaz prometa (priliva) iz naslova glob v letu 2017 je v naslednji tabeli

Parameter	Črnom.	Metlika	Semič
Promet v obdobju od 01.01.2017 do 31.12.2017	16.585	3.293	200
Terjatve v obdobju od 01.01.2017 do 31.12.2017	15.519	2.443	160
SKUPAJ	32.104	5.736	360

Promet v posameznih občinah je realiziran prihodek v navedenem obdobju, terjatve pa so neplačane globe in sodne takse in so v izterjavi. Pri terjatvah iz naslova glob je potrebno upoštevati možnost polovičnega plačila, potencialne ugovore, ZSV ter sodne odločitve in izterjave.

4.3 ZAKLJUČEK

V letu 2017 je Inšpektorat sankcioniral 838 prekrškov v letu 2016 pa 831, priliva je bilo v višini 20.078 EUR v letu 2016 pa 23.359, medtem ko je bilo odprtih terjatev zaradi neplačanih obveznosti na dan 31.12.2017 v višini 18.122 EUR.

5 INŠPEKCIJSKO NADZORSTVO

Inšpekcijsko nadzorstvo se je izvajalo v skladu s Programom dela skupne obč. uprav za leto 2017. Tako so se izvajali planirani (usmerjeni) pregledi po Planu dela za leto 2017, in izredni inšpekcijski pregledi (po prijavi). Prioritete v letu 2017 glede na program, so bile:

1. ravnanje z odpadnimi vodami: priključitev na javno kanalizacijo, cilj: priključitev na javno kanalizacijo, preprečevanje nepravilnega ravnanja z odpadnimi vodami
2. oskrba s pitno vodo in priključitve na javni vodovod, cilj: priključitev na javni vodovod
3. varstvo cest: nadzor nad oglaševanjem /reklamne table), odvajanje padavinske vode na cesto in njene sestavne del, nadzor nad izdanimi soglasji/dovoljenji, nadzor nad postavljeno prometno signalizacijo, nadzor nad zimsko službo, cilj: zagotoviti varstvo cest in varnost udeležencev v prometu
4. ravnanje z odpadki: pregled znanih odlagališč, vključitev v sistem ravnanja z odpadki, nadzor v akciji kosovnih odpadkov, cilj: preprečiti nezakonito odlaganje odpadkov
5. področje turistične takse
6. nadzor nad plakatiranjem
7. občinske takse: nadzor nad oglaševanjem, cilj: ugotoviti ali vsi oglaševalci plačajo občinsko takso
8. oglaševanje: pregled mest plakatiranja, cilj: urejeno plakatiranje
9. nadzor nad javnimi površinami: le redarstvo v sklopu OPV

Gre za usmerjene (planirane) preglede. Ostali (izredni) pregledi so bili izvedeni glede na trenutno stanje pri posameznem področju v posamezni občini in glede na prijave.

V letu 2017 je bilo uvedenih 152 upravnih zadev, medtem ko jih je bilo v letu 2016 uvedenih 54. V istem obdobju je bilo rešenih 135 upravnih zadev, medtem ko jih je bilo v letu 2015 rešenih 45. V naslednji razpredelnici so podane zadeve po občinah:

Leto 2016/**2017**

OBČINA	ZADEV SKUPAJ	ZADEV REŠENO	ZADEV V REŠEVANJU
Črnomelj	20/**61**	19/**55**	1/**6**
Metlika	17/**30**	13/**29**	4/**1**
Semič	17/**61**	13/**51**	4/**10**
SKUPAJ	54/**152**	45/**135**	9/**17**

Razlog za porast števila upravnih zadev je v tem, da je inšpektor veliko zadev reševal samoiniciativno na področju posegov v ceste, ter povečanem številu prijav nepravilnosti podanih s strani občin in občanov. Poleg sprotnih zadev je reševal še nerešene zadeve izpred preteklih let. Iz statističnih podatkov je razvidno, da je inšpektor rešil večino zadev saj je od 152 uvedenih postopkov v delu le še 17 zadev.

Vzroki za nerešene zadeve so:
- zadeve so še v fazi reševanja

Na območju občine Črnomelj je bilo rešenih 55 upravnih zadev, 31 s področja varovanja občinskih cest, 16 s področja varovanja okolja, 7 s področja turistične takse in 3 s področja komunalnih zadev.

Na območju občine Metlika je bilo rešenih 29 upravnih zadev in sicer 12 s področja varovanja občinskih cest, 7 s področja komunalnih zadev, 7 s področja varovanja okolja in 2 s področja plakatiranja.

Na območju občine Semič je bilo rešenih 51 zadev in sicer 15 s področja varovanja občinskih cest, 28 s področja komunalnih zadev in 6 s področja varovanja okolja.

5.1 UGOTOVITVE PRI DELU

V obdobju zadnjega leta se je občutno povečalo število postopkov na področju posegov v občinske ceste, kjer prevladujejo postopki zaradi nepreglednosti cest. Inšpektorat je tako vodil skupno 58 postopkov.

5.1.1 Varstvo cest

V letu 2017 je imel Inšpektorat več novih inšpekcijskih postopkov s področja cest. Pri tem je bil izvajan nadzor:

- odvodnjavanje padavinskih vod na ceste in njene sestavne dele
- onesnaženost cest
- posegi v cestno telo
- posegi v varovalnem pasu cest

Ukrepi, ki so bili izrečeni na tem področju, so bili izrečeni po ZCes-1 in Odloku o občinskih cestah. Ukrepi so bili:

- ukrepi, odrejeni na zapisnik o inšpekcijskem pregledu
- ukrepi, izrečeni z odločbami
- ustna opozorila (ZCes-1)

Opažamo, da se vsako leto trend pridobivanja soglasij/dovoljenj za posege ob/na/v cesto zvišuje, kar je zadovoljivo.

Omeniti moramo tudi naše preventivno delo. Redarja večino nalog v mestih opravljata peš. Službeno vozilo je večkrat parkirano na javnih krajih in tako občane preventivno opozarjamo na spoštovanje predpisov. Glede na nepravilnosti opozarjamo obč. uprave, izvajalce rednega vzdrževanja in jim posredujemo naše predloge. Prav tako sodeluje obč. redarstvo v preventivnih akcijah, ki se tiče varnosti udeležencev v prometu (prvi šolski dnevi, kolesarski izpiti, delo v okolici osnovnih šol..). Sodelujemo tudi s Svetom za preventivo in varnost v cestnem prometu. Redno izvajamo naloge na področju prometa v skladu z OPV.

5.1.2 Nadzor nad ravnanjem s kom. odpadno vodo

V letu 2017 je bilo vodenih 38 postopkov s področja ravnanja z odpadnimi vodami na območju Občin Črnomelj, Metlika in Semič. V večina zadev gre za priključitev objektov na javno kanalizacijsko omrežje in nepravilno ravnanje z odpadnimi vodami (nadzor nad greznicami).
Število zadev glede priključevanja objektov na javno kanalizacijo sovpada z izgradnjo kanalizacijskega omrežja po občinah. Inšpektor je na tem področju poleg tekočih zadev reševal še nerešene zadeve izpred preteklih let in jih večino zaključil.

5.1.3 Nadzor nad nezakonito odloženimi odpadki

V letu 2017 je Inšpektorat obravnaval 29 kršitev s področja ravnanja z odpadki. Šlo je za odlaganje komunalnih smeti v naravno okolje.

Preventivno gledano, smo tudi v letu 2017 izvajali v okviru OPV, skupaj s policijo, redne preglede nam znanih »črnih« odlagališč. Nekaj znanih odlagališč smo v preteklih letih že sanirali, na določenih mestih pa se ta odlagališča nadaljujejo, pojavljajo se tudi nova, zato je pomembno vršiti redne preglede, da preprečimo ponovne kršitve. Na tem področju se kot težava pojavlja dokazni postopek zoper kršitelje, saj v večini ni možno ugotoviti izvirnega povzročitelja, v takih primerih je v skladu z veljavno zakonodajo dolžan odpadke sanirati lastnik parcele. Na tem področju smo o tudi preventivno o nepravilnostih seznanjali občane v medijih.

5.1.4 Nadzor nad plakatiranjem

Opažamo, da je stanje na terenu glede spoštovanja načina plakatiranja po določilih sprejetih odlokov nekoliko boljše. Izvedli smo 7 inšpekcijskih nadzorov. V 2 primerih smo kršitelje opozorili, v vseh primerih so opozorila upoštevali in plakate takoj odstranili.

5.1.5 Nadzor nad turistično takso

V letu 2017 je inšpektor opravil 10 nadzorov na področju turističnih taks. Pri tem so bile ugotovljene določene nepravilnosti. Inšpektor je zavezancem izrekel opozorila vsled česar so bile nepravilnosti odpravljene. Na tem področju je bila spremenjena zakonodaja na podlagi česar bo v prihodnje težje prihajalo do kršitev.

5.1.6 Ostale naloge

Poleg redarskega in inšpekcijskega nadzora smo izvajali še:

- administrativne, kadrovske ter organizacijske naloge, ki se tičejo delovanja organa
- sodelovanje s Komunalo pri sanaciji »divjih« odlagališč
- sodelovanje s preostalimi organi (občinske uprave, policija, komunala, sosednjimi redarstvi, svetom za preventivo in drugimi organi)
- odgovori na vprašanja občanov, priprave člankov
- izvajanje aktivnosti za izvedbo OPV….

6 ZAKLJUČEK

Kot je razvidno iz predstavljenega, si zaposleni v organu prizadevamo, da izvajamo sistematičen nadzor nad čim več področjih, ki so v naši pristojnosti nadzora. Uspeh našega dela potrjuje stanje na terenu (zmanjšanje števila odpadkov, stanje cest glede parkiranja na cestah, boljše stanje glede prometne situacije, priključenost na kanalizacijo, vodovod…), razrešitev problemov ter zadovoljstvo občanov, vpliv na večje število pridobljene upravne dokumentacije in odmere komunalnih prispevkov (vpliv na priliv v

proračun),…Prav tako se odvijajo vse aktivnosti, začrtane v OPV. Seveda pa le velja poudariti, da se določene nepravilnosti ne da opraviti le z inšpekcijskim nadzorom (gre za tiste nepravilnosti, ki se ne tičejo konkretno našega dela) in čez noč, ampak je potrebno veliko časa in sodelovanja z drugimi organi za razrešitev problemov. Glede na povečano število inšpekcijskih zadev ocenjujemo, da se občani vse več obračajo na nas s prijavami.

Inšpektor se na pozive in prijave občanov odziva v najkrajšem možnem času, kar predstavlja zadovoljstvo občanov, ter hitro odpravo nepravilnosti. Redarja sta veliko več prisotna na terenu med občani, večino dela v mestih opravljata peš, posledično je stanje v mirujočem prometu bistveno boljše kot v preteklih letih, saj s preventivnim delom zagotavljamo bistveno boljše razmere glede parkiranja. Tudi v bodoče se bomo trudili, da bo inšpekcijski in redarski nadzor učinkovit. V enaki meri kot do sedaj bomo delovali preventivno, z namenom zagotoviti spoštovanje pravnih predpisov in s tem zadovoljstva uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. Tudi v prihodnje bomo veliko pozornosti namenili osveščanju ljudi, komunikaciji z njimi in preventivnemu delovanju med njimi. Cilj inšpekcijskega in redarskega nadzora bo usmerjen predvsem k preprečevanju kršitev in k preprečevanju situacij, pri katerih lahko pride do pomanjkljivosti ali nepravilnosti, ki bi lahko imele škodljive posledice za ljudi, premoženje, skupnost, ali pa tudi samo povzročile nejevoljo občanov.

Marjan Kastelic
vodja medobčinske inšpekcije in redarstva

OBČINA ČRNOMELJ K točki 8
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

Zadeva: **OCENA IZVAJANJA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČINE ČRNOMELJ ZA LETO 2017**

Ker je minilo obdobje enega leta od sprejema zadnje ocene programa varnosti, je potrebno v skladu z določili 3. odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu ponovno oceniti njegovo izvajanje.

To pomeni, da ne gre zgolj za oceno uresničevanja zapisanih nalog, naloženih občinskim redarjem, temveč tudi ažuriranje programa in sprejem novih usmeritev za naslednje enoletno obdobje. Program varnosti je potrebno obnoviti z novo oceno varnostnih razmer, novimi usmeritvami in novimi konkretnejšimi vsebinami glede vrste in obsega nalog občinskih redarjev.

V skladu z določili Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/2006) in navodilom Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, štev. 540/09-030-1/2010-8, z dne 8.1.2010, mora oceno izvajanja občinskega programa varnosti na predlog župnje sprejeti na svoji seji občinski svet. Za sprejem je podan popravljeni predlog ocene občinskega programa varnosti.

PREDLOG SKLEPA:

Občinskemu svetu občine Črnomelj se predlaga, da na podlagi tretjega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006) sprejme popravljeno Oceno izvajanja občinskega programa varnosti občine Črnomelj za leto 2017.

Pripravil:
Marjan Kastelic
Medobčinski inšpektor

Predlagateljica:
Župnja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon.

Mnenje Odbora za družbene dejavnosti:

Na svoji 25. redni seji, 28.5.2018, Je Odbor za družbene dejavnosti obravnaval gradivo »Ocena izvajanja občinskega programa varnosti Občine Črnomelj za leto 2017«. Odbor za družbene dejavnosti predlaga občinskemu svetu, da sprejme sledeči sklep:

1. **Na podlagi tretjega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006) se sprejme popravljeno Oceno izvajanja občinskega programa varnosti občine Črnomelj za leto 2017.**

Predsednik Odbor za družbene dejavnosti:
Branislav ADLEŠIČ, l.r.

OBČINA ČRNOMELJ
OBČINSKI SVET

OCENA

IZVAJANJA OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI OBČINE ČRNOMELJ ZA LETO 2017

maj, 2018

KAZALO

1. UVOD 4

2. VSEBINA DELA REDARJEV MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA V LETU 2017 5

3. VARNOSTNE RAZMERE NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ V LETU 2017 6

3.1. Ogroženost javnega reda in miru 6
3.1.1. Kršitve predpisov o javnem redu 6
3.1.2. Najpogostejše kršitve zakona o varstvu javnega reda in miru 6
3.1.3. Kršitve drugih predpisov o javnem redu 6

3.2. Ogroženost s področja varnosti v cestnem prometu: 7
3.2.1. Prometne nesreče in posledice 7
3.2.2. Število prometnih nesreč glede in vzrok 7

3.3. Število kršitev v mirujočem prometu 8

4. CILJI IN NALOGE DELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ 8

4.1. Strateški cilj 8
4.1.1. Ukrepi za doseganje cilja 8

4.2. Operativni cilji 9
4.2.1. Varnost cestnega prometa 9
4.2.2. Naloge za doseganje cilja 11

4.3. Varstvo javnega reda in mira 12
4.3.1. Naloge za dosego cilja 12
4.3.2. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin 13
4.3.3. Naloge za dosego cilja 13

4.4. Pretočnost intervencijskih poti 13

4.5. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine 14
4.5.1. Naloge za dosego cilja 14

4.6. Varstvo okolja 14
4.6.1. Naloge za dosego cilja 14

5. VARNOSTNE NALOGE IN POTREBE V OBČINI ČRNOMELJ IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER 15

6. ORGANIZIRANOST, KADROVSKA SESTAVA IN VODENJE MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA 15

7. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA 16

8. OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV 16

9. OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV 17

10. POVZETEK OCENE 17

Na podlagi tretjega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006, ZORed) je Občinski svet Občine Črnomelj na predlog župane, na redni seji dne 5.6.2018 sprejel

O C E N O

I Z V A J A N J A O B Č I N S K E G A P R O G R A M A V A R N O S T I O B Č I N E Č R N O M E L J Z A L E T O 2 0 1 7

1. UVOD

Občinski program varnosti Občine Črnomelj je temeljni strateški dokument trajne narave, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev Občine Črnomelj. Namen Občinskega programa varnosti je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti in opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine.

Določila 1. odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu opredeljujejo Občinski svet, kot občinski organ, ki na predlog župane sprejme občinski program varnosti, s katerim na podlagi ocene varnostnih razmer v občini podrobneje določi vrsto in obseg nalog občinskega redarstva.

Ker je že minilo obdobje enega leta od zadnje ocene OPV, je potrebno v skladu z določili 3. odstavka, 6. člena ZoRed to oceno obnoviti.

To pomeni, da ne gre zgolj za oceno uresničevanja zapisanih nalog, naloženih občinskim redarjem, temveč tudi ažuriranje programa in sprejem novih usmeritev za naslednje enoletno obdobje. Program varnosti je potrebno obnoviti z novo oceno varnostnih razmer, novimi usmeritvami in novimi konkretnejšimi vsebinami glede vrste in obsega nalog občinskih redarjev.

V skladu z določili Zakona o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/2006) in navodilom Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, štev. 540/09-030-1/2010-8, z dne 8.1.2010, mora oceno izvajanja občinskega programa varnosti na predlog županje sprejeti na svoji seji Občinski svet.

2. VSEBINA DELA REDARJEV MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA V LETU 2016

Medobčinska inšpekcija in redarstvo je organ, ki je pričel z delovanjem in izvaja naloge s področja inšpekcijskega nadzora in redarstva v treh občinah – Črnomelj, Metlika in Semič. Osnovna naloga Medobčinske inšpekcije in redarstva je izvajanje nadzora nad spoštovanjem zakonov in drugih predpisov, ter skrb za javno varnost in javni red na območju občin ustanoviteljic. Gre za naloge, ki jih lahko občine ustanoviteljice opravljajo samostojno, vendar je izvajanje določenih nalog neločljivo povezano z ukrepi, ki lahko pomenijo poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, kar pomeni, da je treba zagotoviti tako organizacijo služb in usposobljenost izvajalcev nalog oziroma pooblaščenih oseb, da bo zagotovljeno zakonito in sorazmerno delo pooblaščenih uradnih oseb te službe.

Operativno delo medobčinske inšpekcije in redarstva se je v veliki meri nanašalo na preventivno delovanje (70% delovanja je preventivnega) na področju inšpekcijskega in redarskega nadzora:

- Občane smo seznanjali z delovanjem Medobčinske inšpekcije in redarstva z odgovarjanjem na vprašanja posameznikov, podjetij in institucij, ki se nanašajo na delovanje organa skupne občinske uprave. Potrebno je izpostaviti dnevno komuniciranje s kršitelji cestno prometnih predpisov, ter pojasnjevanje prekrškovnih postopkov in posledic.
- Obveščanje javnosti preko medijev o delovanju in nalogah Medobčinske inšpekcije in redarstva.
- Skladno z Zakonom o občinskem redarstvu smo sklenili pisni protokol o sodelovanju Medobčinske inšpekcije in redarstva s Policijsko postajo Črnomelj.
- Nudili smo pomoč pri spremembah in dopolnitvah občinskih odlokov.
- Pri nadzoru mirujočega prometa je bila povečana intenziteta nadzora na problematičnih mestih.
- Redarja večino dela v mestih opravljata peš, tako je veliko več opravljenega na področju preventivnega delovanja in izboljšan stik z občani.
- Občina Črnomelj je v leti 2016 za občane zagotovil brezplačne parkirne urice, katere redarja delita občanom na terenu.

Občinska redarja sta v času od 01.01.2017 do 31.12.2017 na območju Občine Črnomelj izdala 750/**646** plačilnih nalogov, izrekla 1952/**1874** opozoril in izdala 13/**24** ustnih odredb na območju občine Črnomelj. Kot izhaja iz števila ukrepov je zaznan upad le-teh

glede na primerjalno obdobje v letu 2016, kar kaže na izboljšano stanje v cestnem prometu na področju mirujočega prometa. (prikazani so primerjalni podatki iz leta 2016 in **2017**)

3. VARNOSTNE RAZMERE NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ V LETU 2017

V tabelah so podani podatki ogroženosti na posameznih področjih.

3.1. Ogroženost javnega reda in miru

3.1.1. Kršitve predpisov o javnem redu

V letu 2017 je bilo obravnavanih 195 kršitev, kar kaže na porast tovrstnih kršitev, saj je bilo v letu 2017 obravnavanih več kršitev.

3.1.2. Najpogostejše kršitve zakona o varstvu javnega reda in miru

Kršitve	2014	2015	2016	2017
Izzivanje, spodbujanje k pretepu, drzno, nesramno vedenje (6/1)	27	42	29	46
Kdor koga udari, pretepanje (6/2 ZJRM-1)	23	18	1	17
Nasilje v družini	22	39	40	41
Nedostojno vedenje na javnem kraju (7/1 ZJRM-1)	26	31	24	27
Nedostojno vedenje do uradne osebe (7/2 ZJRM-1)	19	20	19	20
Motenje nočnega miru s hrupom	0	2	2	0
Povzročanje hrupa z akustičnimi aparati	3	14	6	19
Vsiljivo nadlegovanje in beračenje na javnem kraju	5	4	1	1
Vandalizem	0	2	0	0
Neupoštevanje odredbe uradne osebe	17	17	14	14
Druge kršitve	21	8	6	10
Skupaj	163	202	142	195

V letu 2017 je bilo največji porast kršitev na področju javnega reda in mira v obliki nasilja, ter zaznan porast kršitev z akustičnimi aparati, medtem ko so ostale kršitve na nivoju prejšnjih let.

3.1.3. Kršitve drugih predpisov o javnem redu

Predpisi	2014	2015	2016	2017
Zakon o tujcih	6	6	10	4
Zakon o nadzoru državne meje	0	3	0	1
Zakon o proizvodnji in prometu s prepov. drogami	53	35	13	27
Zakon o zaščiti živali	1	0	2	7
Zakon o orožju	5	8	14	5
Zakon o javnih zbiranjih	1	0	15	15

Zakon o omejevanju porabe alkohola	0	0	0	1
Zakon o zasebnem varovanju	2	0	0	0
Zakon o osebnem imenu	0	8	6	0
Drugi predpisi	0	9	12	23
Skupaj	68	69	72	83

Celotne kršitve navedenih predpisov so v majhnem porastu glede na preteklo leto. Zaznan je porast ukrepov s področja Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami. Zmanjšane so ugotovljene kršitve na področju Zakona o orožju, Zakona o tujcih in Zakona o osebnem imenu. Na podlagi statističnih podatkov ocenjujemo, da je stanje javnega reda na območju občine Črnomelj zadovoljivo.

3.2. Ogroženost s področja varnosti v cestnem prometu:

3.2.1. Prometne nesreče in posledice

Leto	Prometne nesreče				Posledice		
	Vse nesreče	Nesreče s smrtnim izidom	Nesreče s telesnimi poškod.	Nesreče z mater. Škodo	Mrtvi	Hudo telesno poškod.	Lahko telesno poškod.
2014	72	0	32	40	0	5	35
2015	94	2	39	53	2	10	50
2016	67	1	27	39	1	6	44
2017	91	0	39	52	0	10	39

Glede na leto 2016 je bilo število prometnih nesreč na območju občine Črnomelj v porastu, nesreče s smrtnim izidom ni bilo, medtem ko so nesreče s telesnimi poškodbami in materialno škodo v porastu.

3.2.2. Število prometnih nesreč glede in vzrok

Vzrok	2014	2015	2016	2017
Neprilagojena hitrost	13	23	8	27
Nepravilna stran/smer	14	17	5	29
Neupoštevanje prednosti	16	10	9	29
Nepravilno prehitevanje	2	3	6	2
Nepravilni premiki z vozilom	14	17	0	26
Neustrezna varnostna razdalja	5	8	15	9
Nepravilnosti pešcev	0	1	0	0
Alkohol-sovzrok	13	11	10	13

V letu 2017 je bilo največ prometnih nesreč zaradi neupoštevanja prednosti, nepravilne strani vožnje, nepravilnega premika z vozilom in neprilagojene hitrosti. Vsi navedeni vzroki so v občutnem porastu glede na preteklo leto.

3.3. Število kršitev v mirujočem prometu

Kršeni zakon – odlok	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Zakon o varstvu javnega reda in miru	4	0	5	1
Odlok o režimu na območju ob reki Kolpi	0	94	8	6
Zakon o pravilih cestnega prometa	197	197	485	529
Odlok o prometni ureditvi v občini Črnomelj in odlok o občinskih cestah	144	61	176	99
Skupaj	345	352	670	635

Število kršitev prometne zakonodaje na področju mirujočega prometa je v upadu. Razlog za upad števila ukrepov na področju mirujočega prometa je v boljši ozaveščenosti voznikov in dnevni prisotnosti redarjev v mestu. Na področju dela po odloku o režimu na območju ob reki Kolpi je število ukrepov na istem nivoju kot v preteklih dveh letih. Na tem področju ugotavljamo dobro ozaveščenost voznikov. Redarja sta pri delu opravljala selekcijo glede na težo kršitve in pri tem sankcionirala težje kršitve, medtem ko sta lažje kršitve opozarjala tako ustno kot tudi pisno. V letu 2017 je bilo izrečenih 1874 ustnih in pisnih opozoril. Stanje v mirujočem prometu se je bistveno izboljšalo.

Na podlagi zgoraj navedenih statističnih podatkov ocenjujemo, da so se varnostne razmere v letu 2017 na območju občine Črnomelj glede na prejšnje leto izboljšale in jih ocenjujemo kot dobre.

4. CILJI IN NALOGE DELOVANJA OBČINSKIH REDARJEV NA OBMOČJU OBČINE ČRNOMELJ

Osnovni cilj Občinskega programa varnosti Občine Črnomelj je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru.

4.1. Strateški cilj

Ta cilj je krovni cilj za zagotavljanje varnosti v občini z Medobčinsko inšpekcijo in redarstvom. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb, ki so prisotne v navedeni Občini.

4.1.1. Ukrepi za doseganje cilja

- Upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,

- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarske službe in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

4.2. Operativni cilji

4.2.1. Varnost cestnega prometa

Zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic, zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij, zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti, zagotovitev prehodnosti pločnikov ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko Medobčinskega inšpektorata in redarstva Občin Bele krajine in Policijske postaje Črnomelj.

Varnost v cestnem prometu se izboljšuje, vendar še vedno ni zadovoljiva. Pred leti postavljeni cilji prometne varnosti na ravni države se niso v celoti uresničili. Zato se v cestnem prometu še vedno pojavlja preveč varnostnih tveganj, ki jih je treba obvladati s stalnim in profesionalnim redarskim nadzorom, z izboljšanjem rednega in investicijskega vzdrževanja cest, s širitvijo parkirnih kapacitet ter z dvigom profesionalnosti redarjev pri obvladovanju kršiteljev prometnih predpisov in temeljnih vzrokov prometnih nesreč.

Zastavljen je ambiciozen cilj, da se do leta 2015 v Sloveniji število mrtvih zmanjša za 50 %. Ta cilj je potrebno zasledovati tudi v Občini Črnomelj. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da so za stanje prometne varnosti soodgovorni policija, občinsko redarstvo, inšpekcijske službe in drugi. Nujno potrebno je zagotoviti še večje sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občin.

Za dvig varnostne kulture na področju prometne varnosti so odgovorni vsi udeleženci v cestnem prometu, še posebej pa je potrebno izpostaviti izobraževalne procese v osnovnih in srednjih šolah ter programe izobraževanja v avtošolah.

S 1.4.2011 je stopil v veljavo (pričetek uporabe 1.7.2011) Zakon o voznikih (Ur. list RS, štev. 109/2010), ki v 6. členu nalaga še več obveznosti svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, prav tako pa v njihovo delo vključuje tudi občinske redarje.

V veljavo stopijo s tem datumom tudi Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/2010), Zakon o motornih vozilih (Ur. list RS, štev. 106/2010) in Zakon o pravilih v cestnem prometu (Ur. list RS, štev. 109/2010). Prav slednji zakon prinaša v 15. členu še več pooblastil občinskim redarjem. Občinski redarji zaradi zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega prometa na cestah v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja ter varstva cest in okolja na občinskih cestah izvajajo nadzor nad določbami tega zakona:

5. člena (varstvo okolja),

7. člena (odgovornost staršev, skrbnikov oziroma rejnikov),

- prvega in drugega odstavka 16. člena (listine, ki jih morajo imeti pri sebi udeleženci cestnega prometa, razen listine o tovoru in pri opravljanju prevoza skupine otrok, potrdila o poklicnih vozniških izkušnjah),
  - 17. člena (izločitev vozila iz prometa),
  - 18. člena (čas trajanja izločitve iz prometa),
  - 19. člena (odstranitev nepravilno parkiranega in zapuščenega vozila),
  - 27. člena (dolžnost upoštevanja pravil),
  - 31. člena (območje umirjenega prometa),
  - 32. člena (območje za pešce),
  - 33. člena (varnostni pas),
  - 34. člena (zaščitna čelada),
  - 35. člena (prepoved uporabe naprav ali opreme, ki zmanjšujejo voznikovo slušno ali vidno zaznavanje ali zmožnost obvladovanje vozila),
  - 37. člena (vožnja z vozilom po cesti),
  - 41. člena (vožnja z vozilom na prehodu za pešce),
  - 46. člena (najvišje dovoljene hitrosti),
  - 47. člena (najvišje dovoljene hitrosti posameznih vrst vozil),
  - 61. člena (odpiranje vrat vozila),
  - 62. člena (zapustitev vozila),
  - 63. člena (označitev ustavljenih vozil),
  - 65. člena (ustavitev in parkiranje),
  - 67. člena (parkiranje na parkirnem mestu označenem za invalide),
  - 68. člena (območja kratkotrajnega parkiranja),
  - 69. člena (izjeme parkiranja na prostoru, kjer to ni dovoljeno),
  - 77. člena (pogoji za nalaganje in razlaganje tovora na cesti),
  - 78. člena (pogoji za opravljanje gospodarske vožnje),
  - 83. člena (udeležba pešcev v cestnem prometu),
  - 84. člena (označitev pešcev),
  - petega in desetega odstavka 87. člena (varstvo otrok),
  - 88. člena, razen nad določ. sedmega in devetega odst. tega člena (prevoz oseb),

- 92. člena (jahač, gonič in vodič živali v prometu ter pogoji za udeležbo živali v cestnem prometu),
- 93. člena (kolesa in kolesa s pomožnim motorjem),
- 94. člena (vožnja voznikov koles z licenco),
- 95. člena (pogoji za udeležbo motornih koles in mopedov v cestnem prometu),
- 97. člena (pogoji za uporabo posebnih prevoznih sredstev v cestnem prometu),
- 98. člena (prometna signalizacija),
- 99. člena (svetlobni prometni znaki).

Občinski redarji lahko izvajajo nadzor nad 46. in 47. členom tega zakona izključno s samodejnimi napravami in sredstvi za nadzor prometa, s katerimi se prekrški slikovno dokumentirajo, pri tem pa nimajo pravice ustaviti voznika.

4.2.2. Naloge za doseganje cilja

- Uporabljati je potrebno ocene prometne ogroženosti in tveganj v cestnem prometu pri izdelavi letnega načrta in mesečnega načrta dela Medobčinske inšpekcije in redarstva za področje varnosti v cestnem prometu.

- V zvezi z uresničevanjem sprejetega pisnega protokola o sodelovanju med redarsko službo, Policijsko postajo Črnomelj in Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občin je bilo izvedenih več sestankov zaposlenih v Medobčinski inšpekciji in redarstvu z vodstvom Policijske postaje Črnomelj.

- Poseben poudarek je bil dan ugotavljanju ustreznosti parkirnih mest in samemu mirujočemu prometu na območju občine. Parkirišča v Črnomlju katerim bodo občinski redarji namenili posebno pozornost:

  - Trg svobode (plačljiva parkirna mesta in 2 označena parkirišča za invalide),
  - Na utrdbah štev. 22,
  - Ul. Staneta Rozmana (enosmerno parkiranje ob vozišču),
  - parkirišča ob Kolodvorski cesti, (časovno omejeno parkiranje),
  - v Ulici Mirana Jarca, (dovoljeno za stanovalce),
  - v Ulici Otona Zupančiča pri OŠ Mirana Jarca (časovno omejeno parkiranje),
  - v Zadružni ulici pri ambulanti (2 parkirišča za invalide) pri Mercatorju in THG (3 parkirišča za invalide),
  - pri Zdravstvenem domu na Delavski poti (1 parkirišče za invalide, 2 intervencijski poti),
  - otroški vrtec v Čardaku 1,
  - parkirišče pri cerkvi v Vojni vasi,
  - parkirišče pri Domu starejših Črnomelj (2 parkirišča za invalide) in
  - parkirišča pri igriščih, vrtcu in Osnovni šoli Loka Črnomelj,

Prioritetno bo nadzor usmerjen v ugotavljanje kršiteljev, ki parkirajo svoja vozila na parkiriščih, ki so namenjena invalidnim osebam, na interventnih poteh in na pločnikih.

- Občinski redarji lahko izvajajo nadzor hitrosti vožnje vozil v cestnem prometu s samodejnimi merilniki hitrosti. Opravljajo se lahko predvsem tam, kjer je izpostavljena problematika (prometne nesreče zaradi hitrosti) v bližini šol in vrtcev, ter v območjih, kjer je velika gostota pešcev in kolesarjev, ter tam, kjer to želijo in pričakujejo občani (Ul. Otona Župančiča, Ul. Mirana Jarca, Kolodvorska cesta, Čardak, Kidričeva ulica, Pri stadionu, Majer, Ul. Staneta Rozmana, Vinška cesta, skozi Kanižarico, itd.).

- Medobčinska inšpekcija in redarstvo se je dogovorilo za sodelovanje z državnimi inšpekcijami, ko naleti na prekrške, ki niso v njihovi pristojnosti. Tudi v letu 2016 so bile v primeru potrebe z imenovanimi izvedene nekatere skupne akcije.

4.3. Varstvo javnega reda in mira

Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006), v nadaljevanju ZJRM, opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Občinski redarji Medobčinske inšpekcije in redarstva imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine Črnomelj.

4.3.1. Naloge za dosego cilja

- Uporabljati je potrebno ocene ogroženosti in varnostnih tveganj na področju zagotavljanja javnega reda in miru (sprotno načrtovanje ukrepov).

V času vikendov, šolskih počitnic, praznikov in večjih javnih prireditev prihaja tudi do pojava kaznivih dejanj, ki so posledica vandalizma. Nadzor je potreben predvsem v okolici osnovnih šol in športnih igrišč v Ulici Otona Župančiča, Čardaku, ob Kidričevi ulici, območju Majer in v okolici cerkev na Trgu svobode ter v Vojni vasi. Še posebej je s področja vandalizma izpostavljen mostiček preko Lahinje (Majer).

- Zagotoviti dobro usposobljenost občinskih redarjev za hitre odzive na klice v sili in za vedenje ter ukrepanje v tveganih okoliščinah.

- Če občinski redarji opravljajo naloge, ki jih določa zakon, skupaj s policisti, so dolžni ravnati po navodilu policista oziroma vodje policijske enote.

V skladu z določili Zakona o občinskem redarstvu so policisti dolžni nuditi pomoč občinskim redarjem pri izvedbi posameznega postopka (ugotavljanje identitete, zadržanje na kraju prekrška ali kaznivega dejanja, obveščanje, itd.). Če občinski redarji ugotovijo, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec

preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, so dolžni v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo.

4.3.2. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Zaradi tega je priporočljivo (ZJRM Ur.l. 70/2006), da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

4.3.3. Naloge za dosego cilja

- V Medobčinski inšpekciji in redarstvu so v letu 2009 izdelali seznam varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk na območju občin. Na podlagi tega je bil izdelan tudi načrt obhodov varnostno ogroženih poti, krajev, površin in točk, kakor tudi zemljevid – karta preglednica, z vrisanimi obhodnimi relacijami. Te dokumente je potrebno sproti dopolnjevati z aktualnimi varnostnimi problemi in prilagajati tudi relacije ter čase samih obhodov in nadzorov s strani občinskih redarjev.

4.4. Pretočnost intervencijskih poti

V okviru varnostnega obvladovanja intervencijskih poti je cilj Občinskega programa varnosti zagotoviti na teh poteh prisotnost redarjev Medobčinske inšpekcije in redarstva.

Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja oziroma nasploh javne varnosti in javnega reda na območju občine Črnomelj. Zaradi tega morajo občinski redarji spoznavati območja na katerih se nahajajo intervencijske poti (z razvojem mesta Črnomelj se spreminjajo tudi intervencijske poti), in da lahko na ta način, s svojim ukrepanjem zagotovijo optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

Za uresničitev cilja, s katerim se zagotavlja varnostno obvladovanje intervencijskih poti v Občinah, morajo njihovi pristojni organi in službe v okviru svojih pristojnosti storiti predvsem naslednje:

- Pristojna služba v Občinski upravi Občine Črnomelj ažurira izdelan načrt intervencijskih poti na območju občine Črnomelj.

- Vodstvo Medobčinske inšpekcije in redarstva izdela načrt obhodov intervencijskih poti (izdelati tudi zemljevid – karto preglednico z vrisanimi obhodi občinskega redarja).

- Izdelati pisni dogovor o sodelovanju Medobčinskega inšpektorata in redarstva in koncesionarja za odvoz vozil.

4.5. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 16/2008). Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdbišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar. Zato so občinski redarji kot pooblaščene uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, kot tudi za zaščito sledov in ustrezno obveščanje policije ob morebitnem poškodovanju takega objekta.

4.5.1. Naloge za dosego cilja

- Vodstvo Medobčinske inšpekcije in redarstva sodeluje z organizacijsko enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki deluje na območju občine (varovanje in nadzor).

- Vodstvo Medobčinske inšpekcije in redarstva je v letu 2009 izdelalo seznam objektov, obeležij, območij in spomenikov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine. Ta seznam je potrebno sproti ažurirati in dopolniti z aktualnimi podatki - evidenco.

- Vodstvo Medobčinske inšpekcije in redarstva izdela načrt obhodov objektov, obeležij, območij in spomenikov, ki imajo status naravne ali kulturne dediščine**.**

- Vodstvo Medobčinske inšpekcije in redarstva ažurira podatke o dosedanjih namernih poškodbah in napadih na objekte naravne in kulturne dediščine. Ob teh objektih je potrebno zagotavljati pogostejšo preventivno prisotnost občinskih redarjev.

4.6. Varstvo okolja

Izboljšati je potrebno pregled nad stanjem in dogajanji na področju varstva okolja ter povečati obseg in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinski redar aktivno vključi v proces implementacije Nacionalnega programa varstva okolja ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike.

4.6.1. Naloge za dosego cilja

- redarska služba še nadalje izmenjuje informacije z okoljsko inšpekcijo za učinkovit nadzor na tem področju,
- občinski redarji posebno skrb namenijo spoštovanju predpisov, ki se nanašajo na ohranjanje narave in razvrednotenja okolja (odpadki, odpadne vode, itd.). V

primeru ugotovitve teh kršitev podajo ustrezne informacije in predloge pristojnim prekrškovnim organom in organom občinske uprave Občin,
- redarska služba ažurira karto z vrisanimi okoljsko problematičnimi točkami in uradne dokumente o razreševanju okoljske problematike.

5. VARNOSTNE NALOGE IN POTREBE V OBČINI ČRNOMELJ IZHAJAJOČE IZ OCENE VARNOSTNIH RAZMER

Glede na zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer je potreba po obvladovanju te problematike s strani občinskih redarjev predvsem na področju varnosti v cestnem prometu, področju javnega reda in miru ter področja varovanja narave in okolja.
Glede na omejene pristojnosti in pooblastila so morali občinski redarji čas in območje svojega dela postopoma prilagoditi varnostnim potrebam v občinah.

6. ORGANIZIRANOST, KADROVSKA SESTAVA IN VODENJE MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA

Organiziranost redarske službe je bila izvedena na podlagi sprejetega Odloka o ustanovitvi Medobčinske inšpekcije in redarstva (Ur. list RS 68/2008), ki so ga sprejele Občine Črnomelj, Občina Metlika in Občina Semič. S tem odlokom so imenovane občine ustanovile ta organ skupne občinske uprave, določile ime in sedež organa, razmerje do občin soustanoviteljic, njegovo delovno področje, notranjo organizacijo, vodenje ter zagotavljanje sredstev in drugih pogojev za njegovo delo.

Ustanoviteljske pravice občin in zagotavljanja proračunskih sredstev za delovanje organa skupne uprave, za kar so pristojni Občinski sveti, izvršujejo župani občin ustanoviteljic.

Župani imenujejo in razrešujejo predstojnika organa skupne občinske uprave (vodjo medobčinske inšpekcije in redarstva), sprejmejo kadrovski načrt, program dela in finančni načrt medobčinske inšpekcije in redarstva, nadzorujejo delo ter dajejo skupne usmeritve glede splošnih vprašanj organiziranja in delovanja tega organa.

Sedež medobčinske inšpekcije in redarstva je v Občini Črnomelj na naslovu: Trg svobode 3, Črnomelj.

Poleg nalog, ki jih redar izvaja v skladu z Zakonom o občinskem redarstvu (Uradni list RS, št. 139/2006), Zakon o pravilih v cestnem prometu (Ur. list RS, štev. 109/2010), Zakonom o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/2006), Zakonom o prekrških (Ur. list RS, štev. 3/2007-ZP-1-UPB4, 17 in 21/08-ZP-1E in 108/09-ZP-1F) in drugimi zakoni, kot tudi akti in predpisi občin, opravlja tudi naloge s področja inšpekcijskih zadev oziroma nudi pomoč občinskemu inšpektorju na način kot ga predpisuje Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Ur. list RS, štev. 43/2007-ZIN-UPB1).

V nadaljevanju je v preglednici prikazana sistemizacija delovnih mest v Medobčinski inšpekciji in redarstvu ter zasedenost delovnih mest na dan 1.5.2018, kot sledi:

Zap. št.	Delovno mesto, uradniški naziv	Štev. delovnih mest	
		SISTEMIZACIJA	ZASEDENOST
1	Vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva - inšpektor	1	1
3	Občinski redar	2	2
	SKUPAJ	3	3

Delo redarjev je bilo v preteklem letu usmerjano preko tedenskih in dnevnih planov dela.

7. POGOJI ZA DELOVANJE MEDOBČINSKE INŠPEKCIJE IN REDARSTVA

Med materialne in druge pogoje za delovanje občinskih redarjev lahko uvrščamo prostore organa, opremo, ki jo uporabljajo redarji, uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev. Opremo redarjev določa Pravilnik o opremi in načinu uporabe opreme občinskih redarjev (Ur. list RS, štev. 78/2007), uniformo, simbole in oznake ter službeno izkaznico pa določa Pravilnik o enotni uniformi, označbah in službeni izkaznici občinskih redarjev (Ur. list RS, štev. 103/ 2007).

Zaposleni v tem organu uporabljajo pri svojem delu ustrezno delovno opremo in službena avtomobila Ford Fuision in Ford Mondeo. Za vodenje prekrškovnih postopkov je bila posodobljena programska oprema.

8. OBVEŠČANJE O ZADRŽANJU IN UPORABI PRISILNIH SREDSTEV

O izvedbi pooblastila zadržanja osebe in uporabi prisilnih sredstev mora občinski redar napisati poročilo in ga predložiti v pregled vodji redarstva oziroma svojemu nadrejenemu ali osebi, ki jo ta pooblasti.

Poročilo občinskega redarja o zadržanju in uporabi fizične sile vsebuje predvsem sledeče:

- datum, čas in kraj uporabe prisilnega sredstva oziroma odreditve zadržanja,
- vrsto uporabljenega prisilnega sredstva,
- podatke o osebi proti kateri je bilo sredstvo uporabljeno,
- pooblastilo, ki ga je izvajal pred uporabo prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- vzrok in način uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja,
- posledice uporabe prisilnega sredstva in
- druge okoliščine, ki so pomembne za oceno zakonitosti in strokovnosti uporabe prisilnega sredstva oziroma zadržanja.

V primeru, da je osebi med postopkom povzročena telesna poškodba ali smrt, je vodja organa dolžan nemudoma oziroma takoj obvestiti županjo Občine Črnomelj (glede na kraj dogodka), oz. osebo, ki jo ta pooblasti.

Občinska redarja Medobčinske inšpekcije in redarstva od 1.1.2017 pa do 31.12.2017, nista uporabila nobenih prisilnih sredstev, prav tako pa tudi nobene osebe ni bilo

potrebno zadržati zaradi storitve kaznivega dejanja ali prekrška.

9. OCENJEVANJE UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

Na podlagi poročil občinskih redarjev ocenjuje zakonitost in strokovnost ravnanja občinskih redarjev vodja Medobčinske inšpekcije in redarstva. V primeru ugotovitve kršitve je dolžan sprožiti postopek za ugotavljanje odgovornosti.

Na podlagi 1. odstavka 17. člena Zakona o občinskem redarstvu je župan občine, kjer ima sedež Medobčinska inšpekcija in redarstvo (Občina Črnomelj), dolžan ustanoviti komisijo za oceno zakonitosti in strokovnosti ravnanja občinskih redarjev na območju občine Črnomelj, Metlika in Semič.

Komisija opravlja delo v naslednjih primerih:

- Če je bila osebi pri uporabi prisilnih sredstev povzročena telesna poškodba ali smrt, ali je bilo prisilno sredstvo uporabljeno proti več kot trem osebam.
- Obravnava pritožbe zoper delo občinskega redarstva, lahko pa obravnava tudi druge primere uporabe prisilnih sredstev v postopkih občinskega redarstva, kadar komisija oceni, da je to potrebno.

10. POVZETEK OCENE

Ocena izvajanja občinskega programa varnosti je pokazala zadovoljivo stanje na tem področju, predvsem pa potrebo po nadaljnji krepitvi dela občinskih redarjev. Občinska redarja sta pričela v okviru Medobčinske inšpekcije in redarstva s svojim delom s 1.1.2010 in s svojimi aktivnostmi upravičila pričakovanja občin ustanoviteljic, predvsem pa prebivalcev, ki živijo na območju, ki ga ta redarja pokrivata. Za dosego ciljev, zadanih ob sprejemu Občinskega programa varnosti Občine Črnomelj bo potrebna njihova še večja angažiranost, strokovnost in učinkovitost.

V skladu z zgoraj prikazano oceno varnostnih razmer, ki je sestavljena in usklajena z redarsko službo, policijo ter drugimi subjekti, ki v občini delujejo na področju varnosti, je utemeljen predlog po angažiranju redarjev na območju občine Črnomelj ter njihovem usklajenem delovanju s predstavniki Policijske postaje Črnomelj, ter drugimi subjekti v občini, ki lahko na tem področju dajo svoj prispevek.

Pripravil:
Marjan Kastelic
Vodja medobčinske inšpekcije in redarstva

LITERATURA IN VIRI

- Ustava Republike Slovenije (Ur. list RS/I 33/91);
- Zakon o prekrških Ur. list RS, štev. 3/07-ZP-1-UPB4, 17 in 21/08-ZP-1E in 108/09-ZP-1F);
- Zakon o pravilih v cestnem prometu (Ur. list RS, štev. 109/2010);
- Zakon o cestah (Ur. list RS, štev. 109/12 in 48/12)
- Zakon o lokalni samoupravi (Ur. list RS, štev. 94/07-UPB2, 76/08 in 79/09);
- Zakon o varstvu javnega reda in miru (Ur. list RS, štev. 70/06);
- Zakon o policiji (Ur. list RS, štev. 66/09- UPB);
- Kazenski zakonik-KZ-1. (Ur. list RS, štev. 55/08);
- Zakon o kazenskem postopku (Ur. list RS, štev. 32/07-UPB4);
- Zakon o občinskem redarstvu (Ur. list RS, štev. 139/06);.
- Zakon o varuhu človekovih pravic (Ur. list RS, štev. 71/93);
- Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS, štev. 39/06-UPB in 70/08);
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Ur. list RS, štev. 43/07-ZIN-UPB1);
- Zakon o vodah (Ur. list RS, štev. 67/02 in 57/08);
- Zakon o ohranjanju narave (Ur. list RS, štev. 96/04);
- Pravilnik o policijskih pooblastilih (Ur. list RS, štev. 40/06 in 56/08);
- Učna gradiva, Policijska Akademija (2008) - Program osnovnega strokovnega usposabljanja občinskih redarjev;
- Poročilo o delu Policijske postaje Črnomelj;
- Poročilo o delu Medobčinske inšpekcije in redarstva;
- Uradna spletna stran Občine Črnomelj.

OBČINA ČRNOMELJ K točki 9
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

Zadeva: **Informacija o sodelovanju z mestom Baotou, LR Kitajska**

V mesecu oktobru 2018 je Občinski svet Občine Črnomelj sprejel sklep s katerim je podprl sodelovanje med Občino Črnomelj in kitajskim mestom Baotou, ki se nahaja v provinci Notranja Mongolija, LR Kitajska.

Po izmenjavi osnovnih informacij o občini Črnomelj in mestu Baotou, je delegacija mesta Baotou v mesecu juliju 2018, obiskala občino Črnomelj. Na sprejemu pri županji občine Črnomelj je bil sprejet sklep, da se ustanovi mešani odbor, ki bo sestavljen iz predstavnikov obeh mest. Mešani odbor, bo določil skupne točke sodelovanja med obema mestoma. V prilogi vam posredujemo poročilo o obisku kitajske delegacije v Črnomlju.

S strani župana mesta Baotou je županja prejela pismo zahvale. Ker je pismo v angleškem jeziku, smo na občini pripravili tudi neformalni prevod pisma, ki vam ga prav tako prilagamo.

Predlog sklepa:
Občinski svet Občine Črnomelj se je seznanil z informacijo o sodelovanju Občine Črnomelj z mestom Baotou, LR Kitajska.

Pripravila:
Tamara Potočar
Direktorica OU

Predlagateljica:
Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ. dipl. ekon., l.r.

Prilogi:
- Poročilo
- Pismo zahvale

OBČINA ČRNOMELJ
KABINET ŽUPANJE
Trg svobode 3, 8340 ČRNOMELJ
Tel.: 07 306 11 10, Faks: 07 306 11 30
e-pošta: kabinet.zupanje@crnomelj.si

790
in loco, qui dicitur Schirnomel
na kraju, ki se imenuje Črnomelj

Številka: 510-4/2017-40
Datum: 8.8.2018

profesor dr. Božidar Šarler, predstojnik Katedre za dinamiko fluidov in termodinamiko na Fakulteti za strojništvo

Zadeva: Poročilo o obisku delegacije iz mesta Baotou, LR Kitajska

V času od 19.7. do 21.7.2018, je bila delegacija iz mesta Baotou, LR Kitajska, na obisku v občini Črnomelj. Namen obiska je bil spodbuditi izmenjavo izkušenj in sodelovanje na področjih kulture, turizma, gospodarstva in izobraževanja. Šestčlanska delegacija na čelu z županom mesta Baotou se je udeležila sprejema pri županji občine Črnomelj. Direktor Razvojno informacijskega centra Bele krajina g. Peter Črnič je predstavil občino Črnomelj z vidika kulture, turizma in gospodarstva. Župan kitajskega mesta Baotou Zhao Jiangtao, je podrobneje predstavil samo mesto Baotou in vizijo prihodnosti razvoja ter možnosti sodelovanja. Baotou predstavlja v svetovnem merilu največje središče za rudarjenje in proizvodnjo redkih zemelj. Župan je tudi povedal, da želijo v skladu s kitajsko politiko »Belt and Road Project«, t. i. svilne poti, vzpostaviti povezavo s Črnomljem in poiskati skupne točke sodelovanja, posebej je izpostavil različne rešitve pri varovanju okolja.

Na srečanju so bili prisotni tudi predstavniki gospodarstva na območju občine Črnomelj, in sicer so se predstavila podjetja Livar d.d., Polycom d.o.o., Comark d.o.o., X-Adena d.o.o., Kovinoplastika Lozar d.o.o. in SPTE d.o.o. Področje izobraževanja je predstavila direktorica ZIK Črnomelj ga. Nada Žagar, poslovno cono TRIS Kanižarica je predstavil g. Silvo Grdešič, likvidacijski upravitelj Rudnika Kanižarica v zapiranju d.o.o.-v likvidaciji. Srečanja se je prav tako udeležil pobudnik sodelovanja med mestoma prof. Božidar Šarler, predstojnik Katedre za dinamiko fluidov in termodinamiko, Fakulteta za strojništvo, Univerza v Ljubljani. Po sprejemu pri županji, so si gostje ogledali Poslovno cono TRIS Kanižarica.

Občina Črnomelj podpira sodelovanje z mestom Baotou, v luči izmenjave dobrih praks, predvsem na področjih kulture, turizma, izobraževanja in gospodarstva.

Na srečanju je bil sprejet sklep, da se bo ustanovil mešani odbor, ki bo sestavljen iz predstavnikov obeh mest. Mešani odbor, bo določil skupne točke sodelovanja med mestoma Črnomelj in Baotou.

Podatki o podjetnikih, ki so se udeležili srečanja:

Podjetje	Ime in priimek	e-naslov
SPTE d.o.o.	Matjaž Matko	matjazmatko@gmail.com
Rudnik Kanižarica v zapiranju d.o.o.-v likvidaciji	Silvo Grdešič	silvo.rudnik@siol.net
Livar d.d.	Sašo Malerič	saso.maleric@livar.si
Polycom d.o.o.	Damjan Rozman	damjan.rozman@polycom.si
Comark d.o.o.	Branko Butala	comark@comark.si
X-Adena d.o.o.	Irena Lozar	irena@x-adena.si
Kovinoplastika Lozar d.o.o.	Urška Lozar	urska@x-adena.si

Županja
Mojca Čemas Stjepanovič, univ.dipl.ekon.

OBČINA ČRNOMELJ
ČRNOMELJ
Trg svobode 3
2
ŽUPAN

Poslati:
- Naslovniku, po e-pošti

To: Mrs. Mojca Čemas Stjepanovič, Mayor of Municipality Črnomelj
Address: Trg svobode 3, 8340 Črnomelj

31 July 2018

Contact: Huang Changfan
Email: btzf9898@163.com

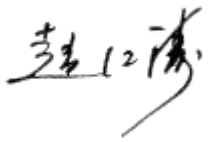
Letter of Thanks

Dear Mrs. Mojca Čemas Stjepanovič,

The Baotou Municipal Government delegation has successfully completed the visit. Hereby, I would like to express my gratitude to Črnomelj Municipal Government and your friendly reception. The beautiful ecology and sincere and enthusiastic people of Črnomelj have left us with a deep and good impression. Baotou is willing to develop friendly cooperative relations with Črnomelj and promote win-win development.

We sincerely invite you to lead a delegation to visit Baotou City in due course.

Wish the resident of Črnomelj happy,

Mayor of Baotou Municipal Government

ga. Mojca Čemas Stjepanovič ,
županja Občine Črnomelj
Trg svobode 3
8340 Č rnomelj

31 July 2018

Kontakt: Huang Changfan

E-naslov: btzf9898@163.com

ZAHVALNO PISMO

Spoštovana gospa Mojca Čemas Stjepanovič,

delegacija iz mesta Baoutou je uspešno zaključila obisk in prispela domov. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil Občini Črnomelj za prijazen sprejem in gostoljubje. Čudovito okolje in iskreni ter navdušeni ljudje mesta Črnomelj so na nas pustili globok in dober vtis. Mesto Baoutou je pripravljeno razvijati prijateljski odnos z mestom Črnomelj in s tem doseči najboljši razvoj tako za vas, kot za nas.

Prav prisrčno vas vabimo, da tudi vi s svojo ekipo obiščete mest Baoutou.

Z lepimi željami,

župan mesta Baoutou.

OBČINA ČRNOMELJ K točki 10
OBČINSKI SVET

Gradivo za sejo Občinskega sveta občine Črnomelj v septembru 2018

Zadeva: **ODGOVORI NA VPRAŠANJA IN POBUDE ČLANOV SVETA**

Branislav Adlešič:

1. Direktor RIC-a Bela krajina je podal odgovor glede ankete in prireditve Jurjevanje, odgovora glede jurjevanjske drage pa ne, ker za to nima nobene pristojnosti. Kresovanje je bilo tudi letos v jurjevanjski dragi in slišati je bilo različna mnenja ljudi, enim je bilo super, drugim katastrofalno (pijača, postrežba, razen prave vrste drugi niso videli plesov, …). V nedeljo, 24.6.2018 je šel na koncert Gibonnija v Dugo Reso, kjer imajo amfiteater. Prostor je sicer petkrat manjši od naše jurjevanjske drage, ampak prečudovit. V njem prirejajo različne in številne prireditve. Mogoče bi bilo dobro, da bi si predstavniki RIC-a ogledali to zadevo.
   Kar se tiče odgovora o anketi pa sledeče: Tudi sam je anketo izpolnil. V njej ni bilo niti besede o tem, kje bi želeli imeti prireditev Jurjevanje, čeprav je že na decembrski seji OS o tem razpravljalo kar nekaj članov sveta. Tudi na eni poznejših sej direktor RIC-a ni vedel, da mora RIC Bela krajina izvesti anketo. Na anketnem listu ni bilo ničesar nakazano o tem, kar je bilo povedano na seji OS. Ponovno predlaga, da točko »kaj z jurjevanjsko drago« uvrstimo na sejo OS, kar pa se tiče prireditve Jurjevanje verjetno člani OS nimamo nobene pravice odločati, ker je že vse »zabetonirano«.

ODGOVOR:
Odgovore oz. komentar bo na sami seji OS podal Peter Črnič, direktor RIC Bela krajina.

Boris Grabrijan:

1. Glede na podane pripombe na slabo izvedena dela izgradnje vodovoda v Malih in Velikih Selih je sam direktor JP Komunala Črnomelj preveril stanje na terenu. V odgovoru je navedeno, da nobena cestna kapa, ki pokriva ventile za posamezne hišne priključke, ne manjka. To ne drži, saj je pred njegovo hišo luknja v cesti, odtrgan je okvir jaška, tudi pokrova ni. Še sedem cestnih kap je poškodovanih, ki so potrebne obnove, ker verjetno ne bodo »preživele« naslednje zime.

ODGOVOR:
Odgovor JP Komunala Črnomelj, d.o.o. je razviden iz priloge št. 1.

Franc Ivanušič:

1. Kdaj bodo realizirana dela na javni poti v spodnji del Preloke?

ODGOVOR:
Izbranemu izvajalcu CGP d.d. smo že naročili obnovo skoraj 400 m javne poti, ki od državne ceste RT-1919 vodi v spodnji del naselja Preloka (Jakovini, Kroci, Valeti in Vidine). Predvidena je sanacija najbolj dotrajanega dela od km 0,640 do km 1,030, merjeno s strani državne ceste. Ocenjen strošek sanacije je skoraj 55.000 EUR. Izvajalec predvideva dela izvesti v oktobru, vsekakor pa bodo na tem odseku zaključena v letu 2018.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

Lidija Malešič:

1. Ni odgovora glede nedokončane stopnice pri starem dovozu do cerkve v Vojni vasi.

ODGOVOR:

Odgovor JP Komunala Črnomelj d.o.o. je razviden iz priloge št. 2.

Janez Perušič:

1. V kateri fazi je poglobitev ceste proti Esolu?

ODGOVOR:

Dela na poglobitvi lokalne ceste LC 054161 Črnomelj – Stranska vas v območju podvoza pod železnico so se pričela izvajati 6. avgusta in bodo zaključena predvidoma do 31. oktobra 2018. V kolikor v tem času ne bo razloga za zaporo prometa, bo odstranjena in bomo o tem obvestili uporabnike, kot smo to po dogovoru že izvedli.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

2. Odstranjena je hiša izpod velikega mostu v Črnomlju. Ali je na tej lokaciji predvidena širitev ceste?

ODGOVOR:

Po odstranitvi hiše na zemljišču parc. št. 23/10 k.o. Črnomelj, ki je stala tik za dvojno varovalno ograjo desno ob regionalni cesti R3-660/1179 Črnomelj – Dolenjci smo na Direkcijo RS za infrastrukturo podali predlog za vnos projekta razširitve in ureditve parkirišča pod razširjenim delom državne ceste. Predlog je bil poslan 24. Julija 2018, glede priprave dokumentacije se bomo dogovorili na prvem sestanku pri direktorju DRSI.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

Zdenka Vrtin:

1. Bliža se čas cvetenja ambrozije. Vemo, da gre za zelo alergeno rastlino. Kljub zakonskemu določilu, da morajo lastniki odstraniti škodljive rastline s svojih zemljišč, temu ni tako. Predvsem je opaziti veliko ambrozije ob cestah in eko otokih. Stanje je zaskrbljujoče, zato sprašuje kako lahko občina vpliva, da se stanje popravi? Mogoče s tem, da apelira na pristojno inšpekcijo /Inšpekcija RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin/, da poveča nadzor nad izvajanjem ukrepov odstranjevanja ambrozije. Ljudje tudi ne poznajo rastline in zato tudi ne dajejo temu takšnega pomena kot bi bilo potrebno.

ODGOVOR:

Občina Črnomelj je že v preteklih letih ozaveščala občane o pojavu ambrozije ter prepoznavanju in obveznem zatiranju le te (spletna stran občine, letaki,). Prav tako smo o zaznanih nahajališčih te alergene rastline obveščali pristojno inšpekcijsko službo in na pravočasno zatiranje rastline opozarjali vzdrževalce cest.

V letu 2018 smo na spletni strani Občine objavili zloženko o prepoznavanju in obvestilo o obveznem zatiranju ambrozije. Obvestilo oz. poziv o zatiranju smo večkrat objavili tudi na fb profilu Občine. Zloženko o prepoznavanju in zatiranju te alergene rastline pa smo v mesecu avgustu poslali tudi vsem gospodinjstvom v vseh krajevnih skupnostih (razen KS Črnomelj) v občini Črnomelj, občanom pa je na razpolago tudi v sprejemni pisarni in več-ih mestih v poslovnih prostorih občine.

Odgovor pripravila: Mojca Črnič, OU.

Franc Ivanušič:

1. Del cestišča na državni cesti Vinica – Preloka (klanec proti Ziljam) je že skoraj leto dni poškodovan. Vožnja na tem delu ceste je zato nevarna, gre za nepregleden ovinek in kaj hitro lahko pride do nesreče. Naj se zato apelira na pristojne, da sanacijo ceste izvedejo do zime.

ODGOVOR:

Potrebo po čim prejšnji sanaciji plazu ob regionalni turistični cesti RT-919 na odseku 1466 Žuniči – Vinica za Ziljami proti Podklancu smo na Direkcijo RS za infrastrukturo poslali že 10. aprila 2018. Na območju plazu je postavljena prometna signalizacija za zožitev ceste in odstop prednosti z ene strani.

V odgovoru nadzornika rednega vzdrževanja cest iz DRI d.o.o. je bilo navedeno, da je potrebno izdelati izvedbeni načrt za izvedbo sanacije, po njegovi potrditvi po še izbrati izvajalca del. Pričakovani rok izvedbe je bil jeseni letos.

Po informacijah nadzornika je izdelan izvedbeni načrt, ni pa še potrjena izvedba in izbran izvajalec del. Za pospešitev sanacije smo na DRSI posredovali dopis, v katerem smo navedli, da sanacijo pričakujemo še letos.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

Leopold Perko:

1. V Dragatušu, pri tenis igrišču, zastaja voda na cesti. Naj se pristopi k ustrezni sanaciji.

ODGOVOR:

Gre za obstoječo pot, ki je bila nazadnje gramozirana leta 1995. V juliju letošnjega leta je podjetje AGM Starešinič d.o.o. ta del poti ponovno temeljito uredilo. Potrebno pa bi bilo pristopiti k celovitejši oz. temeljitejši rešitvi ureditve tega dela poti saj večji nalivi (v letošnjem letu pa so bili pogosti) pot uničujejo, ker v naselju Dragatuš ni urejeno odvajanje meteornih voda in se vse vode stekajo na to nižje ležečo lokacijo.

Odgovor pripravila: Mojca Črnič.

2. Prav tako v Dragatušu zastaja voda pred h.š.29.

ODGOVOR:

Voda na lokalni cesti LC 054051 v Dragatušu naj bi zastajala pred h. št. 29, to je okoli 115 od priključka na regionalno cesto R1-218/1214 Kanižarica – Vinica. Glede odvodnjavanja na lokalni cesti smo že odgovarjali, da bo celovita rešitev predvidena v projektni dokumentaciji za rekonstrukcije vseh 700 m lokalne ceste v Dragatušu. Pričetek izdelave te projektne dokumentacije je predviden še letos, sredstva so delno zagotovljena v proračunu občine v postavki Projekti.

Po ogledu na terenu smo ugotovili, da gre verjetno samo za zamašen vtočni jašek in prepust pod cesto kar bo redni vzdrževalec lokalne ceste očistil v mesecu septembru.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

3. Potrebno je urediti/gramozirati javno pot v Obrhu.

ODGOVOR:

Nekategorizirana javna pot, ki poteka pa zemljišč parc. št. 4773 k.o. Dragatuš je zaradi večjega vzdolžnega naklona in zasutega jarka odvodnjavanja v slabem stanju, precej peska je odneslo in jaški kanalizacije so previsoki. Po čiščenju jarka, ki bo izvedeno v okviru vzdrževalnih del na državni cesti, bomo zagotovili 40 do 50 m3 tampona (jalovina) za utrditev poti.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

Branislav Adlešič:

1. Občani predlagajo, da se Jovanovičevo hišo v Ajdovem zrnu odstrani. Baje je hiša naprodaj, zato predlagajo, da hišo kupi občina in jo nato poruši ter uredi ta del zemljišča.

ODGOVOR:

Po veljavnih prostorskih akti ta hiša ni posebej označena za rušitev. Glede urejanja hiše in glede morebitne rušitve se je potrebno ravnati po navodilih oz. pogojih ZVKD. Glede odkupa pa se je potrebno ravnati po veljavni zakonodaji. Občina Črnomelj je, kot lokalna skupnost, zavezana pri pridobivanju nepremičnin ravnati v skladu z določili Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS št. 11/18), v nadaljevanju: ZSPDSLS-1. 44. člen ZSPDSLS-1 določa, da lahko samoupravna lokalna skupnost nepremično premoženje pridobiva v takem obsegu in kakovosti, ki zagotavljata najboljše pogoje za izvrševanje nalog samoupravne lokalne skupnosti. Prav tako zakon določa, da se nepremično premoženje ne pridobiva na zalogo. Pogoj za nakup nepremičnega premoženja s strani občine je tudi, da so za ta namen v veljavnem proračunu zagotovljena sredstva in da je nakup vključen v veljavni letni načrt pridobivanja nepremičnega premoženja (26. člen ZSPDSLS-1. Načrt pridobivanja nepremičnega premoženja sprejme občinski svet na predlog župana, v rokih, določenih za sprejetje proračuna samoupravne lokalne skupnosti za tekoče oziroma prihodnje proračunsko leto. V letu 2018 za nakup predmetne nepremičnine v proračunu občine niso zagotovljena sredstva, pridobitev predmetne nepremičnine ni vključena v načrt pridobivanja nepremičnega premoženja, dopolnitve veljavnega načrta pridobivanja stvarnega premoženja, glede na zakonska določila ZSPDSLS-1, pa za leto 2018 niso več možne. Za leto 2019 proračun občine še ni sprejet in tudi ne načrt pridobivanja nepremičnin. V kolikor bo nakup predmetne nepremičnine v bodoče uvrščen v načrt pridobivanja nepremičnega premoženja in bodo za ta namen zagotovljena tudi sredstva v proračunu, se bo tak nakup lahko tudi realiziral.

Odgovor pripravila: Slavica Novak Janžekovič, OU.

2. Pred gasilskim domom Črnomelj je izobešena slovenska zastava, ki je v zelo slabem stanju, zato se jo naj zamenja.

ODGOVOR: Naročene so nove zastave.

Odgovor pripravil: Jože Weiss, OU.

Boris Grabrijan:

1. V kolesarski karti, ki jo je izdal in založil RIC Bela krajina, TD Vigred Metlika in JZ Kulturni center Semič in so jo člani OS prejeli na današnji seji, je naštel vsaj 15 napak.

ODGOVOR:

Glede na to, da napake niso navedene oz. komentirane, se do njih tudi ne moremo opredeliti. G. Grabrijan nam lahko svoje opazke posreduje in v kolikor gre za napake jih bomo odpravili.

Odgovor pripravil: Gregor Jevšek, RIC Bela krajina.

Alojz Puhek:

1. Naj se pristopi k obnovi mostu čez reko Lahinjo v Pustem Gradcu.

ODGOVOR:

V letu 2018 imamo predvideno sanacijo brvi čez reko Dobličico priti okljuku Kanižarica, ki je v najslabšem stanju. V letu 2019 bo potrebna tudi sanacija brvi, ki povezuje staro mestno jedro Črnomlja s poslovno cono Majer preko reke Lahinje. Ob izvedbi sanacije brvi čez Dobličico bomo zamenjali še par dotrajanih podnic na brvi v Pustem Gradcu. Sicer je ta brv v dobrem stanju.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

2. Podaja pobudo za asfaltiranje poti proti mlinu in v sami vasi Pusti Gradec.

ODGOVOR:
V Pustem Gradcu ni asfaltirano še 195 m javne poti JP 556611 od konca vasi do odcepa proti mlinu. O asfaltiranju smo se pred več leti že dogovarjali z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta, saj se ta odsek nahaja v Krajinskem parku Lahinja. Žal se za običajno asfaltiranje nismo uspeli dogovoriti, pridobitev soglasja bo potrebno ponoviti in glede na to predvideti strošek v naslednjem proračunskem obdobju. Vsekakor bo potrebno sofinanciranje asfaltiranja s strani uporabnikov. Predlagano je tudi asfaltiranje 100 m javne poti JP 555612 in 50 m nekategorizirane poti na zemljišč parc. št. 5179 k.o. Dragatuš. Tudi za to asfaltiranje bo potrebno sofinanciranje in dogovor v krajevni skupnosti glede prioritet investicij v naslednjih letih.

Odgovor pripravil: Vinko Kunič, OU.

Stanislav Starešinič:
1. V karti kolesarskih poti niso označene pohodne poti, ne Slovenska turnokolesarska pot.

ODGOVOR:
Že samo ime pove, da gre za kolesarsko pot, torej so označene kolesarske poti, za pohodniške poti imamo poseben zemljevid, kjer so označene pohodniške poti. Pohodniške poti gredo v letu 2018 in 2019 v analizo in obnovo. V zemljevidu kolesarskih poti Bele krajine ni turnokolesarske poti, saj se nam ne zdi smiselno vpisovati samo en kratek del, odsek, še posebej če ni tukaj nekih vmesnih točk (začetka in konca) poti. Zemljevid smo pripravljali skupaj s člani ŠRD Črnomelj ter Kolesarskim društvo Metlika, ki k tem niso imeli pripombe oz. komentarja.

Odgovor pripravil: Gregor Jevšček, RIC Bela krajina.

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRNOMELJ d.o.o.

Belokranjska cesta 24 a

8340 Črnomelj
☎ 07 30 61 660
tajnistvo@komunala-crnomelj.si

Davčna številka: 66111889
Matična številka: 5062403
Šifra dejavnosti: 36.000
Številka dokumenta: 90-0017/2017-7
Datum dokumenta: 2018-09-06

Občina Črnomelj - Občinska uprava

Trg svobode 3

SI-8340 Črnomelj

Tel.:
El. pošta:

Zadeva: Odgovor na svetniško vprašanje

1. *Glede na podane pripombe na slabo izvedena dela izgradnje vodovoda v Malih in Velikih Selih je sam direktor JP Komunala Črnomelj preveril stanje na terenu. V odgovoru je navedeno, da nobena cestna kapa, ki pokriva ventile za posamezne hišne priključke, ne manjka. To ne drži, saj je pred njegovo hišo luknja v cesti, odtrgan je okvir jaška, tudi pokrova ni. Še sedem cestnih kap je poškodovanih, ki so potrebne obnove, ker verjetno ne bodo »preživele« naslednje zime.*

Osebno sem si ogledal štiri (od sedmih) cestnih kap, tudi tisto pred hišo g. Grabrijana. Na ventilih, ki so bili pregledani kape v času ogleda niso manjkale. Dopuščam pa možnost, da pri ostalih ventilih manjka kapa. Vendar to v ničemer ne spremeni že dogovorjenega glede popravila.

Pri terminskem roku popravila smo vezani na izvajalce asfaltiranja. Po najnovejših informacijah, ki smo jih dobili, se bo asfaltiranje ceste pri Malih selih 1 izvajalo 15. 9. 2018. Takrat bodo odpravljene tudi pomanjkljivosti, ki so tema svetniškega vprašanja.

Dogovor oziroma odgovor na prvotno zastavljeno svetniško vprašanje v nadaljevanju navajam v celoti.

Po prejemu svetniškega vprašanja smo preverili naš dokumentni sistem (ki je v funkciji od septembra 2016), vendar nismo zasledili nobene pošte, ki bi nakazovala na probleme pri izvedbi vodovoda na omenjenem območju. Vodovod je bil grajen v sklopu kohezijskega projekta, ki je bil zaključen leta 2015 in v katerega komunala kot izvajalec ni bila vključena. Zato smo se odpravili na teren in preverili trenutno stanje. Ugotovljeno je bilo sledeče:

- *Cestne kape, ki pokrivajo ventile za posamezne hišne priključke so res nekoliko dvignjene (cca 1 cm) nad nivo ceste. Dvignjene niso samo kape ampak tudi asfalt okoli teh kap. Zato predvidevamo, da je prišlo do rahlega posedanja cestišča. Teren v okolici ventila (in kape) je običajno bolj utrjen, zato se le-ti niso posedli.*
- *Dve kapi sta tudi poškodovani – posledica zimske službe. Manjka ne nobena.*
- *Skupno število kap, ki so tako dvignjene je v Malih in Velikih Selih sedem.*

V izogib problemov, ki bi lahko nastali pri naslednji zimi smo se odločili:

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRNOMELJ d.o.o.
Belokranjska cesta 24 a
8340 Črnomelj
☎ 07 30 61 660
tajnistvo@komunala-crnomelj.si

Davčna številka: 66111889
Matična številka: 5062403
Šifra dejavnosti: 36.000
Številka dokumenta: 90-0017/2017-7
Datum dokumenta: 2018-09-06

- *Sanacija sedmih ventilov za hišne priključke, ki se nahajajo v cestišču. Odrez 1 m^2 asfalta v okolici ventila, poglobitev ventila in ponovno asfaltiranje*
- *Sredstva za sanacijo bomo vzeli iz rezerv za interventna popravila – v dogovoru z Občino Črnomelj*
- *Dela bodo dokončana v jesenskem času oziroma v sklopu del za podaljšanje javnega vodovoda in izvedbo hišnega priključka na naslovu Mala Sela 1.*

Priloge:

- *Fotografije cestnih kap, posnete 9. 7. 2018*

Črnomelj, *2018-09-06*

JP KOMUNALA ČRNOMELJ
Belokranjska cesta 24a
SI-8340 Črnomelj

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRNOMELJ d.o.o. Belokranjska c. 24a 8340 ČRNOMELJ

PRIPRAVIL:
Samo Kavčič

DIREKTOR:
Samo Kavčič

JAVNO PODJETJE KOMUNALA ČRNOMELJ d.o.o.

Belokranjska cesta 24 a

8340 Črnomelj
☎ 07 30 61 660
tajnistvo@komunala-crnomelj.si

Davčna številka: 66111889
Matična številka: 5062403
Šifra dejavnosti: 36.000
Številka dokumenta: 90-0017/2017-8
Datum dokumenta: 2018-09-06

Občina Črnomelj - Občinska uprava

Trg svobode 3

SI-8340 Črnomelj

Tel.:
El. pošta:

Zadeva: Odgovor na svetniško vprašanje

Na 29. redni seji OS, ki je bila 24.7.2018, so bila pri točki »Odgovori na vprašanja in pobude članov sveta« in točki »Vprašanja in pobude članov sveta« s strani članov sveta OS zastavljena naslednja vprašanja:

- ***Pri starem dovozu do cerkve v Vojni vasi je nedokončana stopnica.***

V času izvajanja rekonstrukcije komunalne infrastrukture v Vojni vasi v lanskem letu se je izdeloval tudi projekt celostne ureditve pokopališča. Zato se nam je zdelo smiselno počakati z zaključevanjem rekonstrukcije na delu kjer se pokopališče »stika« s cesto.

Usklajevanja med obema projektoma so res trajala (pre)dolgo, ko pa so bila dokončana smo za izvedbo čakali še izvajalca. Trenutno se dela na vhodu v pokopališče izvajajo s polno paro, saj je material za površino poti naročen za 15. 9. 2018. Kmalu po tem naj bi dokončali tudi ostala dela prve faze urejanja pokopališča.

Črnomelj, *2018-09-06*

JP KOMUNALA ČRNOMELJ
Belokranjska cesta 24a
SI-8340 Črnomelj

PRIPRAVIL:
Samo Kavčič

DIREKTOR:
Samo Kavčič

Nacionalni inštitut za javno zdravje

OE NOVO MESTO
Mej vrti 5
SI-8000 Novo mesto
t +386 7 39 34 191
f +386 7 39 34 101

www.nijz.si
info@nijz.si
ID DDV:
SI 44724535
TRR:
011006000043188

Številka: 1810-09/18-27/454
Novo mesto, 20.08.2018

ODZIVNOST V PROGRAM SVIT ZA OBDOBJE OD 1.1. DO 30.6.2018

Državni presejalni program Svit je program, ki je namenjen zgodnjemu odkrivanju raka debelega črevesa in danke. Slovenija ga je sistemsko uvedla leta 2009. Vabljeni so moški in ženske od dopolnjenega 50. pa do 74. leta starosti. Podatki registra raka RS kažejo, da se rak debelega črevesa in danke začne izraziteje pojavljati ravno v starosti od 50. leta dalje in je po umrljivosti zaradi raka na tretjem mestu, se je pa v času od uvedbe programa že nekoliko znižala. Program Svit je zastavljen kot učinkovito sredstvo za zmanjševanje umrljivosti zaradi raka na debelem črevesu in danki, seveda ob pogoju, da se vanj vključi vsaj 70 % vabljene populacije. Odzivnost na program Svit v Sloveniji se od njegove uvedbe izboljšuje. Zelo pomembno je, da se vedno odzovemo v program, ne glede na to ali je bil izvid v preteklosti negativen. Razvoj raka debelega črevesa in danke je počasen proces, ki lahko traja več let, celo desetletje. Torej, če je bil test na prikrito krvavitev negativen, potem bo oseba v program vabljena ponovno čez dve leti. Le z rednimi pregledi lahko zmanjšamo breme tega raka. Zato še vedno velja: Sodelujte v programu Svit, to je program, ki rešuje življenja.
V nadaljevanju prikazujemo odzivnost ciljne populacije v Sloveniji, po posameznih zdravstvenih regijah in občinah zdravstvene regije Novo mesto za obdobje od 1.1.2018 do 30.6.2018.

IZVAJANJE PROGRAMA V SLOVENIJI:

Od 1.1. do 30.6.2018 je bilo v program povabljenih 159.442 oseb in 158.760 osebam je bilo vabilo vročeno. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 103.715 oseb (65,33 %). Podrobnejša analiza odzivnosti[1] po zdravstvenih regijah je prikazana v Tabeli 1.

Tabela 1. Odzivnost vabljenih v Program Svit na ravni Slovenije in po zdravstvenih regijah v prvem polletju 2018.

Zdravstvena regija	Odzivnost
CELJE	65,09%
KOPER	62,44%
KRANJ	68,72%
LJUBLJANA	65,82%
MARIBOR	62,64%
MURSKA SOBOTA	63,35%
NOVA GORICA	68,76%
NOVO MESTO	67,62%
RAVNE NA KOROŠKEM	65,45%
SLOVENIJA	65,33%

[1] Odzivnost na poslana vabila je določena kot količnik med št. oseb, ki so vrnile podpisano izjavo o sodelovanju v Programu Svit v obdobju od 1.1.2018 do 30.6.2018, ne glede na to, v katerem presejalnem krogu so bile povabljene in številom oseb, ki jim je bilo vabilo poslano v obdobju od 1.1.2018 do 30.6.2018, ne glede na to, v katerem presejalnem krogu so bile povabljene minus število oseb, ki jim vabilo ni bilo vročeno v istem obdobju, ne glede na to, v katerem presejalnem krogu so bile povabljene.

IZVAJANJE PROGRAMA V ZDRAVSTVENI REGIJI NOVO MESTO:

Od 1.1. do 30.06.2018 je bilo v program povabljenih 10.451 oseb, od tega 5.238 moških in 5.213 žensk. 10.434 osebam, od tega 5.224 moškim in 5.210 ženskam, je bilo vabilo tudi vročeno. Izjavo o sodelovanju je vrnilo 7.055 (67,62 %) oseb.. Odzivnost vabljenih po občinah v ZR Novo mesto prikazuje Tabela 2.

Tabela 2. Odzivnost vabljenih v zdravstveni regiji Novo mesto po občinah v prvem polletju 2018.

Občina	Odzivnost	Odzivnost - moški	Odzivnost - ženske
Mirna Peč	83,90%	86,67%	81,00%
Semič	79,73%	79,31%	80,13%
Kostanjevica na Krki	75,53%	75,28%	75,76%
Straža	75,09%	70,50%	79,33%
Dolenjske Toplice	74,73%	69,34%	80,00%
Šentjernej	72,16%	64,21%	80,54%
Črnomelj	71,95%	66,73%	76,76%
Trebnje	71,44%	64,98%	79,18%
Šentrupert	70,62%	64,95%	77,50%
Mokronog-Trebelno	69,36%	66,67%	71,77%
Mirna	68,18%	60,95%	76,34%
Novo mesto	67,44%	59,53%	74,91%
Šmarješke Toplice	66,11%	57,63%	74,38%
Metlika	63,91%	54,73%	73,06%
Žužemberk	62,76%	58,29%	68,18%
Škocjan	61,97%	55,56%	69,79%
Krško	58,50%	52,08%	64,95%
NOVO MESTO	67,62%	61,31%	73,93%

Odzivnost v državni presejalni program Svit je pri moških praviloma še vedno nižja kot pri ženskah. Tudi znotraj regije opažamo velike razlike med posameznimi občinami. Torej ne bo odveč ponoviti dejstvo, da program Svit rešuje življenja in je edini program, s katerim lahko zgodaj odkrijemo raka na debelem črevesu in danki ali celo predrakave spremembe. Zato pozivamo vse, ki dobijo vabilo v program, da se vabilu odzovejo.

Vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zgodnje odkrivanje raka.

Doroteja Kuhar, dr. med. spec.
Vodja skupine za nenalezljive bolezni

Pripravila:
Tea Kordiš, dipl. sanit. inž.

From: Cvetko SRŠEN [mailto:Cvetko.SRSEN@posta.si]
Sent: Tuesday, September 04, 2018 2:16 PM
To: Mojca Čemas Stjepanovič (zupanja@crnomelj.si)
Subject: Pošta Dragatuš

Spoštovana gospa županja,

obveščam vas, da bo pošta 8343 Dragatuš od 8. 10. 2018 dalje zaprta. Poštne in druge storitve na tem območju bomo zagotavljali prek pismonoše v t.i. pismonoški pošti.

Lep pozdrav,

Cvetko Sršen
Direktor
PE CELJE

Pošta Slovenije d.o.o.,
Krekov trg 9, 3600 CELJE

T: (03) 424 3610
F: (03) 424 3611
www.posta.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO
KABINET MINISTRA

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 23 73
F: 01 471 29 78
E: glavna.pisarna@mors.si
www.mo.gov.si

OBČINA ČRNOMELJ
Trg Svobode 3
8340 Črnomelj

obcina.crnomelj@siol.net

Številka: 844-4/2018-12
Datum: 04. 09. 2018

Zadeva: Ocena škode po neurju na območju Občine Črnomelj 8. junija 2018 - odgovor
Zveza**:** Dopis GSVRS št. 84400-3/2018/3 z dne 2.8.2018 in dopis Občine Črnomelj št. 844-0018/2018-2 z dne 30.7.2018

Generalni sekretariat Vlade RS nam je v reševanje odstopil vaš dopis št. 844-0018/2018-2 z dne 30.7.2018, v katerem ste na Vlado RS naslovili zahtevo občinskega sveta vaše občine po povrnitvi vseh intervencijskih stroškov, nastalih po neurju s točo 8.6.2018 na območju občine Črnomelj.

Ministrstvo za obrambo je na podlagi prejetih podatkov, ki jih je zbirala Uprava RS za zaščito in reševanje, v Končno poročilo o ukrepanju, posledicah in intervencijskih stroških ob močnem neurju s točo in poplavami v vzhodnem delu Republike Slovenije dne 8. junija 2018 vključila med drugim tudi podatke o višini intervencijskih stroškov. Na podlagi prejetih podatkov z vaše strani so le-ti znašali 298.911,83 evrov. Pri oblikovanju predloga za povrnitev le-teh občinam se je izhajalo iz zakonskih določil v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami o delitvi pristojnosti pri varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami med občinami in državo, iz določil ZVNDN kaj predstavlja intervencijske stroške in dejstva, da morajo občine za te namene v svojih proračunih oblikovati rezervo v višini 1,5% prejemkov proračuna kot določa 49. člen Zakona o javnih financah. V vašem primeru to znaša 130.867,00 evrov. Zaradi navedenega je bilo v sklepu, ki ga je vlada sprejela dne 18.7.2018 določeno, da se vaši občini povrnejo intervencijski stroški v višini 168.044,83 evra, kar je razlika med prijavljenimi stroški z vaše strani in rezervo v višini 1,5%.

Vašo dodatno zahtevo po vključitvi v intervencijske stroške tudi stroške shranjevanja salonitne kritine ste na Upravo RS za zaščito in reševanje posredovali šele 18.7.2018, ko je vlada že odločila o povrnitvi intervencijskih stroškov. Poleg tega pa vam je bilo že 2. avgusta 2018 s strani pristojnega strokovnega delavca Uprave RS za zaščito in reševanje po elektronski pošti sporočeno, da strošek shranjevanja salonitne kritine ne šteje med intervencijske stroške, ker se izhaja iz načela, da so intervencijski stroški tisti stroški, ki nastanejo ob izvajanju neodložljivih nalog zaščite, reševanja in pomoči ter izvajanju nujnih del, s katerimi se rešujejo in zaščitijo človeška življenja, premoženje in vzpostavijo osnovni pogoji za delo in življenje na območju, ki ga je prizadela naravna ali druga nesreča. Osnovne pogoje za življenje pa določa 27. točka 8. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, po kateri so osnovni pogoji za življenje ob

naravni in drugi nesreči nujna zdravstvena oskrba ljudi in živali, nastanitev in oskrba ogroženih s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami, oskrba z električno energijo, zagotovitev nujnih prometnih povezav in delovanja komunalne infrastrukture, zagotovitev in zaščita nujne živinske krme ter zaščita kulturne dediščine.

V primeru neurja, ki je prizadelo vašo občino gre za prvi primer finančne pomoči občini s strani države, kar se intervencijskih stroškov tiče. Takšno odločitev je vlada sprejela ob zavedanju obsega naravne nesreče, ki je prizadela občino Črnomelj ter stroškov nastalih ob tem. Žal pa v ta okvir ni možno uvrstiti še vaših dodatnih zahtev.

Hkrati vas prosimo, da nam čim prej vrnete podpisano pogodbo, da bi vam lahko finančna sredstva v višini, kot so bila določena s sklepom Vlade RS, tudi nakazali.

S spoštovanjem,

mag. Miloš Bizjak
DRŽAVNI SEKRETAR

Poslano:
- naslovniku po e pošti,
- Generalni sekretariat Vlade RS, gp.gs@gov.si
- Ministrstvu za finance,
- URSZR.